รายงานสรุปผลการดำเนินการตาม
แผนการปฏิรูปประเทศ
ประจำปี 2564

คำนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 การปฏิรูปประเทศ ได้กำหนดให้การปฏิรูปประเทศต้องดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมาย 3 ประการ ได้แก่ (1) ประเทศชาติมีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคีปรองดอง มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุกับการพัฒนา ด้านจิตใจ (2) สังคมมีความสงบสุข เป็นธรรม และมีโอกาสอันทัดเทียมกันเพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำ และ (3) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งการปฏิรูปประเทศต้องมีความสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ โดยให้เริ่มดำเนินการปฏิรูปในแต่ละด้านภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญฯ และให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวังภายในระยะเวลา 5 ปี ซึ่งหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศอย่างบูรณาการร่วมกันเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายภายในห้วงระยะเวลาที่กำหนดไว้

พระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. 2560 กำหนดให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทำหน้าที่สำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ มีหน้าที่ในการศึกษา รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล และประเมินผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ รวมทั้งการจัดทำรายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศทุกสามเดือนตามมาตรา 270 ของรัฐธรรมนูญฯ ตลอดจนการจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศประจำปีเสนอต่อที่ประชุมร่วมประธานกรรมการปฏิรูปประเทศ เพื่อให้ความเห็นชอบ และเมื่อได้รับความเห็นชอบแล้ว ให้เสนอต่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ คณะรัฐมนตรี หัวหน้าหน่วยงานของรัฐในฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ องค์กรอิสระ องค์กรอัยการ และรัฐสภา รวมทั้งประชาชนทราบ

สำนักงานฯ ได้จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการประจำปีตามแผนการปฏิรูปประเทศ ประจำปี 2564 ขึ้น เป็นรายงานฉบับที่ 3 นับตั้งแต่แผนการปฏิรูปประเทศได้มีการประกาศใช้เป็นครั้งแรกในปี 2561 โดยในช่วงปี 2564 ที่ผ่านมาได้มีการประกาศใช้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) เพื่อใช้เป็นกรอบในการดำเนินงานคู่ขนานไปกับแผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับเดิม ซึ่งในการจัดทำรายงานฉบับนี้ ได้แสดงให้เห็นผลการดำเนินการปฏิรูปประเทศตามเป้าหมายที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และผลการประเมินความสำเร็จตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ทั้ง 13 ด้าน โดยเทียบค่าเป้าหมายปี 2564 และปี 2565 เพื่อให้เห็นสถานะการบรรลุเป้าหมาย ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ประเด็นท้าทาย รวมถึงข้อเสนอแนะ เพื่อใช้ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานในระยะต่อไปของการปฏิรูปประเทศให้สามารถบรรลุผลได้ภายในห้วงเวลาที่กำหนด ซึ่งหน่วยงานของรัฐสามารถใช้เป็นข้อมูลประกอบการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนภาคส่วนต่าง ๆ ในสังคม และประชาชนที่สนใจสามารถใช้เป็นข้อมูลในการเข้ามามีส่วนร่วมขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศให้บรรลุเป้าหมายตามแผนการปฏิรูปประเทศนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญต่อไป

สารบัญ

บทสรุป
สำหรับผู้บริหาร
005

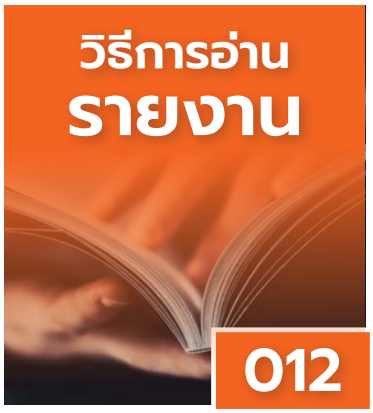
วิธีการอ่าน
รายงาน
012

ส่วนที่ 1
บทนำ
021

CR03
ด้านกฎหมาย
093

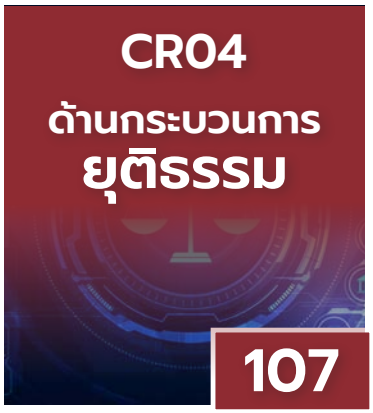
CR04
ด้านกระบวนการ
ยุติธรรม
107

CR08
ด้านสื่อสารมวลชน
เทคโนโลยีสารสนเทศ
181

CR12
ด้านการศึกษา
249

สารบัญ

ส่วนที่ 2
ผลการดำเนินการ
ตามแผนการปฏิรูปประเทศ
033

CR01
ด้านการเมือง
065

CR02
ด้านการบริหาร
ราชการแผ่นดิน
077

CR05
ด้านเศรษฐกิจ
121

CR06
ด้านทรัพยากรธรรมชาติ
และสิ่งแวดล้อม
141

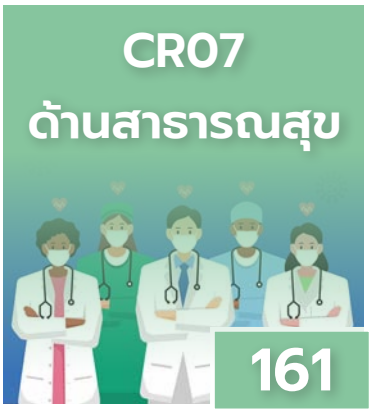
CR07
ด้านสาธารณสุข
161

CR09
ด้านสังคม
193

CR10
ด้านพลังงาน
213

CR11
ด้านการป้องกัน
และปราบปราม
การทุจริต
และประพฤติมิชอบ
227

CR13
ด้านวัฒนธรรม
กีฬา แรงงาน
และการพัฒนา
ทรัพยากรมนุษย์
263

ส่วนที่ 3
ประเด็นท้าทาย
และการดำเนินการ
ในระยะต่อไป
283

ภาคผนวก
295

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

แผนการปฏิรูปประเทศ เป็นแผนระดับที่ 2 ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2560 ที่แสดงขั้นตอนและวิธีการในการดำเนินการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ ให้เกิดการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง หรือแก้ไขประเด็นปัญหาและอุปสรรคเชิงโครงสร้าง วิธีและกระบวนการ กลไก หรือ กฎระเบียบ ให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชน และประเทศมีรากฐานที่มั่นคงและเหมาะสมกับบริบทการพัฒนาประเทศในช่วง 5 ปีแรก ให้พร้อมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศให้บรรลุเป้าหมายและวิสัยทัศน์ตามยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งเป็นการดำเนินการตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ที่ให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศให้บรรลุเป้าหมาย 3 ประการ ได้แก่ (1) ประเทศชาติมีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคีปรองดอง มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุกับการพัฒนาด้านจิตใจ (2) สังคมมีความสงบสุข เป็นธรรม และมีโอกาสอันทัดเทียมกันเพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำ และ (3) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยกำหนดให้มีแผนการปฏิรูปประเทศขึ้นเพื่อใช้เป็นกลไกให้ทุกหน่วยงานของรัฐดำเนินการให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวังภายในระยะเวลา 5 ปี ตามที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศ ซึ่งเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฯ

แผนการปฏิรูปประเทศ ได้มีการประกาศราชกิจจานุเบกษาเพื่อบังคับใช้ขึ้นเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ 6 เมษายน 2561 และได้มีการปรับปรุงโดยประกาศใช้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2564 เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่ได้มีการประกาศใช้หลังจากแผนการปฏิรูปประเทศฉบับแรกประกาศใช้ โดยปรับลดกิจกรรมที่มีลักษณะเป็นภารกิจปกติและมีมากเกินความจำเป็น มาพิจารณาเพื่อนำมากำหนดกิจกรรมที่เห็นว่ามีความสำคัญและส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโดยตรงขึ้นกับประชาชน รวมถึงมีการกำหนดผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวังโดยสะท้อนให้เห็นถึงประโยชน์ที่ประชาชนทุกระดับจะได้รับ พร้อมทั้งกำหนดค่าเป้าหมายและตัวชี้วัดในปี 2564 และ 2565 ไว้อย่างชัดเจน โดยคำนึงถึงค่าเป้าหมายในห้วง 5 ปีแรกของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่กำหนดไว้ให้มีความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้สามารถติดตาม และประเมินผลสัมฤทธิ์ได้

การขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศไปสู่การปฏิบัติ ถือเป็นการดำเนินงานที่สำคัญในช่วงเวลาที่เหลืออยู่ก่อนแผนการปฏิรูปประเทศสิ้นสุดลงในปี 2565 ตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ โดยทุกหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ในการดำเนินการให้เป็นไปตามขั้นตอนและวิธีการที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศแต่ละด้าน โดย**ใช้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) เป็นกรอบในการดำเนินงานคู่ขนานไปกับแผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับเดิม และมุ่งเน้นการดำเนินงานและให้ความสำคัญไปที่กิจกรรมปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ หรือที่เรียกกันว่า “กิจกรรม Big Rock”** ซึ่งได้ถูกกำหนดไว้ไม่เกินกว่า 5 กิจกรรมในแต่ละด้าน รวมแผนการปฏิรูปประเทศทั้ง 13 ด้าน มีกิจกรรม Big Rock ทั้งสิ้น 62 กิจกรรม ที่มุ่งเน้นดำเนินการให้แล้วเสร็จในช่วงเวลาที่เหลือของแผนการปฏิรูปประเทศ โดยดำเนินการผ่านเครื่องมือที่ถูกกำหนดขึ้นเพื่อใช้ในการถ่ายระดับการดำเนินงานตามขั้นตอนและวิธีการของกิจกรรม Big Rock ของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ไปสู่การปฏิบัติให้เห็นเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น **ซึ่งได้กำหนดให้มีการจัดทำแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ขึ้นเพื่อใช้เป็นแผนปฏิบัติงานที่ใช้ในการถ่ายทอดการดำเนินงานตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ได้อย่างแท้จริง** ซึ่งคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2464 มีมติรับทราบในหลักการของแผนขับเคลื่อนฯ โดยทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม Big Rock จำเป็นต้องเข้าใจ

ในเป้าหมาย ผลลัพธ์ และการดำเนินการ เพื่อขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ให้บรรลุผล และทำงานประสานการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานรับผิดชอบหลัก และหน่วยงานร่วมดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยในแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ได้มีการกำหนดเป้าหมายย่อย กิจกรรม/โครงการ ระยะเวลาดำเนินการ และผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินการขับเคลื่อนแต่ละกิจกรรม Big Rock รวมถึงเป้าหมายความสำเร็จที่คาดว่าจะได้รับในแต่ละช่วงเวลา เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการกำกับ ติดตาม และรายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศต่อรัฐสภาทุกสามเดือน ตามมาตรา 270 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 และให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามแผนการปฏิรูปประเทศ มีข้อมูลประกอบการพิจารณาที่มีความชัดเจนและแสดงให้เห็นความสำเร็จในการดำเนินงานในแต่ละช่วงเวลา โดยแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าในการดำเนินงานสะสม และประเด็นปัญหาการดำเนินการที่แท้จริงเพื่อนำไปแก้ไขได้อย่างทันการณ์และตรงจุด เพื่อให้สามารถกำกับ ติดตามการดำเนินงานตามแผนการปฏิรูปประเทศให้เป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

การติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานตามแผนการปฏิรูปประเทศ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการปฏิรูป มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำรายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อรายงานต่อรัฐสภาทราบทุกสามเดือนตามมาตรา 270 ของรัฐธรรมนูญฯ และจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการประจำปีตามแผนการปฏิรูปประเทศ เพื่อประโยชน์ในการติดตามผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ โดยรายงานความก้าวหน้าของการปฏิรูปประเทศ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหาในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ โดยจะต้องเสนอต่อที่ประชุมร่วมประธานกรรมการปฏิรูปประเทศเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ รายงานต่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ คณะรัฐมนตรี หัวหน้าหน่วยงานของรัฐในฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ องค์กรอิสระ องค์กรอัยการ และรัฐสภาทราบ ตลอดจนเผยแพร่ต่อประชาชนที่สนใจและภาคส่วนต่าง ๆ ในสังคมได้ใช้เป็นข้อมูลในการเข้ามามีส่วนร่วมขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ตามรัฐธรรมนูญและแผนการปฏิรูปประเทศต่อไป

สรุปผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ประจำปี 2564

รายงานสรุปผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ประจำปี 2564 ฉบับนี้ ได้แสดงให้เห็นถึงผลการดำเนินการปฏิรูปประเทศตามเป้าหมายที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย รวมทั้งได้แสดงผลการประเมินความสำเร็จโดยเทียบกับเป้าหมายอันพึงประสงค์ของปี 2564 และปี 2565 ที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) แต่ละด้าน เพื่อให้เห็นถึงสถานะการบรรลุเป้าหมาย ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ประเด็นท้าทาย รวมถึงข้อเสนอแนะ เพื่อใช้ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานในระยะต่อไป ให้การปฏิรูปประเทศสามารถบรรลุผลได้ภายในห้วงเวลาที่กำหนด โดยได้สรุปประมวลผลข้อมูลการดำเนินงานและสถานะความสำเร็จของกิจกรรม Big Rock เทียบกับห้วงเวลาดำเนินการที่กำหนดไว้ในแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock จากข้อมูลที่หน่วยงานมีการรายงานผลการดำเนินงาน/โครงการที่เกี่ยวข้องและเป็นไปตามข้อกำหนดของแผนขับเคลื่อนฯ ผ่านระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (Electronic Monitoring and Evaluation System of National Strategy and Country Reform : eMENSCR) ประกอบกับในห้วงปี 2564 ที่ผ่านมาเป็นช่วงเปลี่ยนผ่านระหว่างแผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิมและฉบับปรับปรุง จึงได้มีการอธิบายความต่อเนื่องระหว่างเรื่องและประเด็นปฏิรูปของแผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิมกับกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) เพื่อให้เห็นความต่อเนื่องและการส่งต่อการดำเนินงานของแผนปฏิรูปประเทศทั้งสองฉบับ ซึ่งมีเป้าหมายสุดท้ายที่มุ่งหวังเดียวกัน คือสามารถดำเนินการปฏิรูปประเทศให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนและบรรลุผลสัมฤทธิ์ได้ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฯ ที่กำหนดไว้

สำหรับสถานการณ์ดำเนินงานเพื่อการบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์ของการปฏิรูปประเทศ แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ทั้ง 13 ด้าน ได้กำหนดเป้าหมายอันพึงประสงค์ไว้รวมทั้งสิ้น 31 เป้าหมาย โดยได้กำหนดค่าเป้าหมายที่คาดหวังไว้ทั้งในปี 2564 และ 2565 ดังนั้น จึง**ได้ดำเนินการประเมินสถานะการบรรลุเป้าหมาย โดยเทียบกับค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2564 และปี 2565 สรุปได้ดังนี้**

สถานะการบรรลุเป้าหมาย เมื่อเทียบค่าเป้าหมายในปี 2564

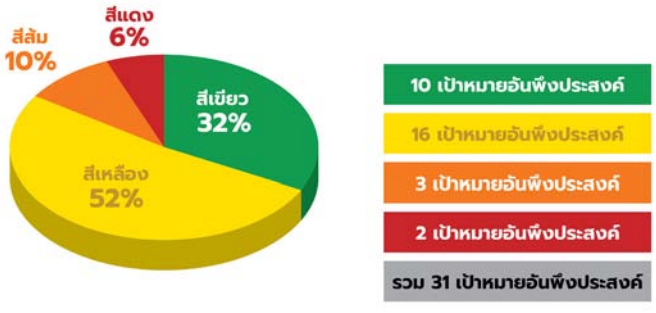

หากเทียบสถานะการบรรลุเป้าหมาย กับค่าเป้าหมายค่าคาดหวังในปี 2564 พบว่าสถานะการบรรลุเป้าหมายในส่วนใหญ่ใกล้เคียงหรือบรรลุค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้จำนวนทั้งสิ้น 26 จาก 31 เป้าหมาย หรือคิดเป็นร้อยละ 84 ของเป้าหมายทั้งหมด โดยอยู่ใน**ระดับบรรลุเป้าหมายแล้ว (สีเขียว)** จำนวน 10 เป้าหมาย (ร้อยละ 32) อยู่ใน**ระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** จำนวน 16 เป้าหมาย (ร้อยละ 52) และนอกจากนี้ยังมี**ระดับยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** จำนวน 3 เป้าหมาย (ร้อยละ 10)และมี**ระดับยังคงมีความเสี่ยงในขั้นวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** จำนวน 2 เป้าหมาย (ร้อยละ 6)

สถานะการบรรลุเป้าหมาย เมื่อเทียบค่าเป้าหมายในปี 2565

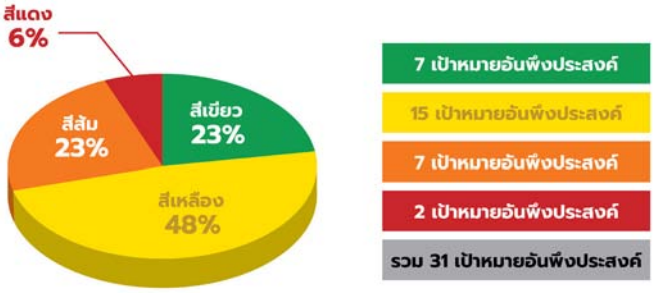

หากเทียบสถานะการบรรลุเป้าหมาย กับค่าเป้าหมายค่าคาดหวังในปี 2565 พบว่ามีเป้าหมายที่**บรรลุค่าเป้าหมายแล้ว (สีเขียว)** จำนวน 7 เป้าหมาย (ร้อยละ 23) และอยู่ใน**ระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** จำนวน 15 เป้าหมาย (ร้อยละ 48) ทั้งนี้ ยังมีเป้าหมายที่ค่าสถานการณ์**ยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** จำนวน 7 เป้าหมาย (ร้อยละ 23) และ**อยู่ในขั้นวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** จำนวน 2 เป้าหมาย (ร้อยละ 6) **ซึ่งจากสถานะการดำเนินงานปัจจุบัน เทียบกับ การบรรลุค่าเป้าหมายประจำปี 2565** พบว่ามีเป้าหมายที่มีความเสี่ยงหรืออยู่ในขั้นวิกฤตในการบรรลุเป้าหมายในปี 2565 (**สีแดง สีส้ม**) **รวม 9 เป้าหมาย ได้แก่**

ประเด็นปฏิรูปที่อยู่ในขั้นวิกฤตในการบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์ในปี 2565

ด้านกฎหมาย	CR03G02	ความสะดวกในการเข้าถึง รับรู้ และปฏิบัติตามกฎหมายของประชาชน
ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	CR13G02	เพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจฐานวัฒนธรรม

ประเด็นปฏิรูปที่มีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์ในปี 2565

ด้านการเมือง	CR01G01	ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีส่วนร่วมทางการเมืองและกระบวนการนโยบายสาธารณะ การเมืองมีเสถียรภาพและความมั่นคงตลอดจนเกิดความปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติ และพรรคการเมืองและนักการเมืองยึดมั่นในประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนเป็นหลัก
ด้านกระบวนการยุติธรรม	CR04G01	การอำนวยความยุติธรรมในแต่ละขั้นตอนเป็นไปอย่างโปร่งใส แล้วเสร็จตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด และเข้าถึงง่ายโดยเสมอภาค
	CR04G02	การบังคับการตามกฎหมายเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ และพัฒนาระบบการบริหารงานยุติธรรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่เลือกปฏิบัติและเป็นธรรม
ด้านเศรษฐกิจ	CR05G01	ยกระดับศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ
	CR05G02	กระจายความเจริญและความเข้มแข็งของภาคสังคม
ด้านสังคม	CR09G01	มีระบบการอาสาทั้งภาคสมัครใจ และภาคบังคับแก่ประชาชนทุกกลุ่มเพื่อเพิ่มความสามารถในการพึ่งพาตนเองหลังเกษียณ
ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ	CR11G02	หน่วยงานภาครัฐมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต

จากประเด็นปฏิรูปข้างต้นที่ยังคงมีความเสี่ยง และอาจไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์ในปี 2565 ได้ตามที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) **จำเป็นต้องให้ความสำคัญเร่งรัดและแก้ปัญหาเพื่อให้สามารถดำเนินการได้บรรลุผลภายในปี 2565** โดยเฉพาะใน**ประเด็นปฏิรูปที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์อยู่ในขั้นวิกฤตที่จะบรรลุเป้าหมายได้ภายในปี 2565** อันได้แก่ ด้านกฎหมาย ในเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 2 ความสะดวกในการเข้าถึง รับรู้ และปฏิบัติตามกฎหมายของประชาชน ที่ต้องเร่งสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายแก่หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ออกกฎหมาย เพื่อให้ประชาชนสามารถ

เข้าถึงตัวบทกฎหมายได้โดยสะดวก เพื่อให้พระราชบัญญัติว่าด้วยการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก สามารถบังคับใช้ได้ภายในปี 2565 ตามกรอบระยะเวลาของแผนการปฏิรูปประเทศ และ**ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์** ในเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 2 เพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจฐานวัฒนธรรม ที่ต้องเร่งรัดดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนการนำทุนทางวัฒนธรรมมาต่อยอดและสร้างสรรค์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจฐานวัฒนธรรม ประกอบกับส่งเสริมการนำวิถีชีวิตศิลปวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสร้างผลิตภัณฑ์และบริการด้านวัฒนธรรมพื้นถิ่นให้เป็นวัฒนธรรมสร้างสรรค์ที่มีศักยภาพ เพื่อกระตุ้นมูลค่าทางเศรษฐกิจฐานวัฒนธรรมให้มีการขยายตัวสูงขึ้นอย่างก้าวกระโดด จากการหดตัวอย่างมากในปีก่อนหน้าอันเนื่องมาจากสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโควิด-19

สำหรับประเด็นปฏิรูปที่ยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์ได้ในปี 2565 ในประเด็นด้านการเมือง เป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 1 ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีส่วนร่วมทางการเมืองและกระบวนการนโยบายสาธารณะ การเมืองมีเสถียรภาพและความมั่นคงตลอดจนเกิดความปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติและพรรคการเมืองและนักการเมืองยึดมั่นในประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนเป็นหลัก ที่ต้องเร่งให้หน่วยงานภาครัฐและทุกภาคส่วนส่งเสริมการคุ้มครองเสรีภาพการแสดงออกและแสดงความคิดเห็นของประชาชนให้ดำเนินตามกรอบของรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายโดยสันติวิธี ปลูกฝังให้ประชาชนได้ตระหนักถึงความรู้ทางการเมืองที่ถูกต้อง และสร้างระบบหรือกลไกที่ผลักดันให้พรรคการเมืองและนักการเมืองมีความรับผิดชอบต่อนโยบายที่ใช้ในการหาเสียงเลือกตั้ง **ด้านกระบวนการยุติธรรม** ในเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 1 การอำนวยความยุติธรรมในแต่ละขั้นตอนเป็นไปอย่างโปร่งใส แล้วเสร็จตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด และเข้าถึงง่ายโดยเสมอภาค และเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 2 การบังคับการตามกฎหมายเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ และพัฒนาระบบการบริหารงานยุติธรรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพไม่เลือกปฏิบัติและเป็นธรรม ที่ต้องเร่งรัดให้ประชาชนสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ตลอดการพิจารณาคดีได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และไม่เสียค่าใช้จ่ายที่สูงเกินสมควร รวมทั้งการสร้างระบบการตรวจสอบ ติดตามและแจ้งความความคืบหน้าโดยมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น **ด้านเศรษฐกิจ** ในเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 1 ยกระดับศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ และเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 2 กระจายความเจริญและความเข้มแข็งของภาคสังคม ที่ต้องเร่งฟื้นฟูภาคเศรษฐกิจ เร่งปรับปรุงกิจกรรมโครงการให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน และสนับสนุนการฟื้นฟูเศรษฐกิจการค้าการลงทุนของประเทศ ตลอดจนบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานทั้งภายในและนอกประเทศ เพื่อลดความซ้ำซ้อนในการดำเนินการและอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงบริการต่าง ๆ ของภาครัฐด้วยระบบดิจิทัล **ด้านสังคม** ในเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 1 มีระบบการออมทั้งภาคสมัครใจ และภาคบังคับแก่ประชาชนทุกกลุ่มเพื่อเพิ่มความสามารถในการพึ่งพาตนเองหลังเกษียณ ที่ต้องเร่งสร้างการตระหนักถึงความสำคัญในการออมเงินเพื่อให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ในวัยหลังเกษียณ และด้วยสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโควิด-19 ส่งผลให้สภาวะทางการเงินและการงานมีความสั่นคลอน โดยจำเป็นต้องให้ความช่วยเหลือทางด้านสวัสดิการที่เพียงพอให้สามารถรับมือกับสถานการณ์และกลับมาดำเนินชีวิตและสร้างรายได้ให้เพียงพอในการออมเงินเพื่ออนาคต และ **ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบ** ในเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 2 หน่วยงานภาครัฐมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต ที่ต้องเร่งส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐมีส่วนร่วมในการป้องกันและเฝ้าระวังการทุจริต โดยเร่งผลักดันการแก้ไข พรบ.ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540 ควบคู่ไปกับการเตรียมช่องทางให้สามารถแจ้งเบาะแส ได้อย่างสะดวกและปลอดภัยโดยผู้ให้เบาะแสจะต้องได้รับการปกป้องคุ้มครองอย่างเหมาะสม

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าประเด็นปฏิรูปส่วนหนึ่งที่ยังคงมีความเสี่ยง และอาจไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์ในปี 2565 ได้ตามที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) โดยจำเป็นต้องให้ความสำคัญและหยิบยกประเด็นดังกล่าว มาเร่งรัด และกำกับ ติดตามการดำเนินงานอย่างใกล้ชิดเพื่อกำหนดมาตรการเป็นการเฉพาะให้เกิดการนำไปขับเคลื่อนได้อย่างแท้จริง รวมถึงสรุปประเด็นปัญหาที่ทำให้ไม่สามารถดำเนินการให้เป็นไปได้ตามที่กำหนด เพื่อนำไปทบทวน และกำหนดแนวทาง วิธีดำเนินงานที่เหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการดำเนินการให้สำเร็จตามเป้าประสงค์ที่มุ่งหวังไว้ในช่วงเวลาที่กำหนดได้ต่อไป

ทั้งนี้ **ได้สรุปสถานะความคืบหน้าในการดำเนินงานตามกิจกรรม Big Rock** ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ทั้ง 13 ด้าน โดยประเมินความสำเร็จในภาพรวมของกิจกรรม Big Rock จากการบรรลุเป้าหมายย่อยที่กำหนดตามช่วงเวลาที่ระบุไว้ในแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock เพื่อให้เห็นว่ากิจกรรม Big Rock มีสถานะการดำเนินการเป็นไปตามแผน หรือล่าช้ากว่าแผนที่กำหนด

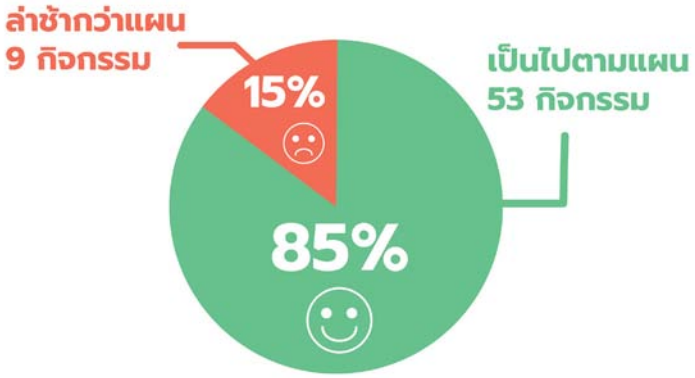

โดยกิจกรรม Big Rock ทั้ง 62 กิจกรรม มีสถานะความคืบหน้าในการดำเนินงานสิ้นสุด ณ กันยายน 2564 สรุปได้ดังนี้ จากกิจกรรม Big Rock จำนวนทั้งสิ้น 62 กิจกรรม มีกิจกรรมที่ดำเนินการได้เป็นไปแผน 53 กิจกรรม หรือคิดเป็นร้อยละ 85 และกิจกรรมที่ดำเนินการได้ล่าช้ากว่าแผน จำนวน 9 กิจกรรม หรือคิดเป็นร้อยละ 15 ประกอบด้วย **ด้านการเมือง จำนวน 2 กิจกรรม** ได้แก่ BR0103 การสร้างความสามัคคีปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติ BR0104 การส่งเสริมการพัฒนาพรรคการเมือง **ด้านกฎหมาย จำนวน 2 กิจกรรม** ได้แก่ BR0302 จัดให้มีกลไกทางกฎหมายเพื่อให้มีการพิจารณาปรับเปลี่ยนโทษทางอาญาที่ไม่ใช่ความผิดร้ายแรงให้เป็นโทษปรับเป็นพินัย เพื่อลดผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชน BR0305 จัดทำประมวลกฎหมายเพื่อรวบรวมกฎหมายเรื่องเดียวกันไว้ด้วยกันเพื่อความสะดวกในการใช้งาน **ด้านกระบวนการยุติธรรม จำนวน 1 กิจกรรม** ได้แก่ BR0403 การจัดหาทนายความอาสาประจำสถานีตำรวจให้ครบทุกสถานีทั่วประเทศ **ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน 2 กิจกรรม** ได้แก่ BR0601 เพิ่มและพัฒนาพื้นที่ป่าไม้ให้ได้ตามเป้าหมาย BR0603 การบริหารจัดการน้ำเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชนในพื้นที่นอกเขตชลประทาน และ **ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ จำนวน 2 กิจกรรม** ได้แก่ BR1102 การพัฒนาการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและระบบคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสการทุจริตที่มีประสิทธิภาพ BR1105 การพัฒนามาตรการสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบายในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่ ซึ่งจะต้องมีการดำเนินการประสานหน่วยงานรับผิดชอบหลัก และหน่วยงานร่วมดำเนินการเพื่อเร่งรัดขับเคลื่อนให้เกิดการดำเนินงาน และกำกับติดตามอย่างใกล้ชิด เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามเป้าหมาย และระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ซึ่งจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายตามแผนการปฏิรูปประเทศได้อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

ประเด็นท้าทายและการดำเนินงานในระยะต่อไป

ประเด็นท้าทายของการดำเนินงานที่ผ่านมา หน่วยงานภาครัฐได้ดำเนินโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ทั้ง 13 ด้าน พร้อมกับได้รายงานผลการดำเนินงานผ่านระบบ eMENSCR โดยได้ระบุผลการดำเนินการ ปัญหา อุปสรรค และความท้าทายในการดำเนินโครงการและกิจกรรมตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) โดยประเด็นปัญหาที่พบส่วนใหญ่ที่ส่งต่อผลให้การขับเคลื่อนการดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์ ได้แก่ **(1) สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19** ส่งผลให้การดำเนินงานตามแผนการปฏิรูปประเทศเกิดความล่าช้า เนื่องจากสถานการณ์ดังกล่าวทำให้หน่วยงานภาครัฐต้องปรับตัวในการทำงานให้สอดคล้องและเป็นไปตามมาตรการการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ หน่วยงานจึงไม่สามารถจัดกิจกรรม/การดำเนินงานได้ทั้งหมดตามแผนที่วางไว้ **(2) การเร่งรัดดำเนินโครงการที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์** โครงการที่สามารถส่งผลต่อการบรรลุค่าเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) บางโครงการยังมีการดำเนินการที่ล่าช้ากว่าห้วงระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock จึงส่งผลให้การดำเนินการไม่บรรลุค่าเป้าหมายอันพึงประสงค์ตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด **(3) การผลักดันกฎหมายที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ กฎหมายและกระบวนงานที่มีความล้าสมัยทำให้เกิดอุปสรรคในการพัฒนาประเทศ** ทั้งนี้ การปรับปรุงกฎหมาย การจัดระเบียบกฎหมายให้อยู่ในแหล่งเดียวกัน และการเผยแพร่ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการเป็นอย่างมาก ส่งผลให้การดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐยังคงเป็นไปอย่างล้าช้า และ **(4) การบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** หน่วยงานภาครัฐยังขาดการบูรณาการร่วมกันทั้งในส่วนของการร่วมวางแผน การแก้ไขปัญหา ตลอดจนการพัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน เนื่องจากหน่วยงานยังคงยึดติดกับภารกิจหน้าที่ของตนเอง จึงอาจยังไม่ได้มีการบูรณาการกันอย่างครอบคลุมระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกันในประเด็นต่าง ๆ

การดำเนินการในระยะต่อไปก่อนแผนการปฏิรูปประเทศจะสิ้นสุดลง หน่วยงานรับผิดชอบหลัก หน่วยงานร่วมดำเนินการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องให้ความสำคัญในการดำเนินงาน/โครงการที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์ของการปฏิรูปประเทศ โดยให้มี**การประสานและบูรณาการร่วมกันอย่างใกล้ชิด** เพื่อเร่งรัดขับเคลื่อนการดำเนินการให้เกิดผลตามเป้าหมายอันพึงประสงค์อย่างแท้จริง โดย**ใช้ประโยชน์แผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ในการกำกับ ติดตามการดำเนินงาน**ตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ให้การดำเนินเป็นไปอย่างต่อเนื่อง สามารถแก้ไขปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัดได้อย่างไม่ล่าช้า รวมทั้งให้ความสำคัญในประเด็นปฏิรูปที่มีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์ และกิจกรรม Big Rock ที่มีความล่าช้า มา**วิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาเพื่อเร่งรัด กำกับ และติดตามการดำเนินงานอย่างใกล้ชิด** ผ่านกลไกเครือข่ายของสำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง (สำนักงาน ป.ย.ป.) และสำนักงานฯ ในฐานะสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ เพื่อกำหนดแนวทาง วิธีดำเนินงานที่เหมาะสมและเป็นไปได้ ให้มีมาตรการเป็นการเฉพาะเพื่อขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศไปสู่การดำเนินการให้สัมฤทธิ์ผลตามเป้าประสงค์ที่มุ่งหวังไว้ภายในกรอบระยะเวลาของแผนการปฏิรูปประเทศได้ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฯ

วิธีการอ่านรายงาน

ส่วนที่ 1 **บทนำ**

แสดงสาระสำคัญของการปฏิรูปประเทศ และที่มาของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) รวมถึงเครื่องมือในการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศสู่การปฏิบัติผ่านแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock

ส่วนที่ 2 **ผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ**

- ส่วนที่ 2.1 การสรุปผลการดำเนินการในภาพรวมของแผนการปฏิรูปประเทศ
- ส่วนที่ 2.2 การสรุปผลการดำเนินการในระดับเป้าหมายอันพึงประสงค์

ส่วนที่ 3 **ประเด็นท้าทายและการดำเนินการในระยะต่อไป**

ตัวอย่างแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ด้านสังคม

ส่วนที่ 2.1 การสรุปผลการดำเนินการในภาพรวมของแผนการปฏิรูปประเทศ

- ส่วนย่อยที่ 1 *สาระสำคัญของการปฏิรูปประเทศ ด้าน...*
- ส่วนย่อยที่ 2 *สรุปการบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์ของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) เทียบกับค่าเป้าหมายปี 2564 และค่าเป้าหมายปี 2565*
- ส่วนย่อยที่ 3 *สาระสำคัญของกิจกรรม Big Rock และสรุปสถานะการดำเนินงานปี 2564*
- ส่วนย่อยที่ 4 *สถานะการจัดทำหรือปรับปรุงกฎหมายภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ*
- ส่วนย่อยที่ 5 *ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ*

ส่วนย่อยที่ 1 สาระสำคัญของการปฏิรูปประเทศ ด้าน...

- เป้าหมายอันพึงประสงค์ของแผนการปฏิรูปประเทศ
- ความเกี่ยวข้องของเรื่องและประเด็นปฏิรูปของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับเดิม) กับกิจกรรม Big Rock ของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) และสถานะการบรรลุเป้าหมาย ปี 2563

ส่วนย่อยที่ 1 (ต่อ) สาระสำคัญของการปฏิรูปประเทศ ด้าน...

- แผนผังแสดงความสัมพันธ์ของเรื่องและประเด็นปฏิรูปของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับเดิม) กับกิจกรรม Big Rock ของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

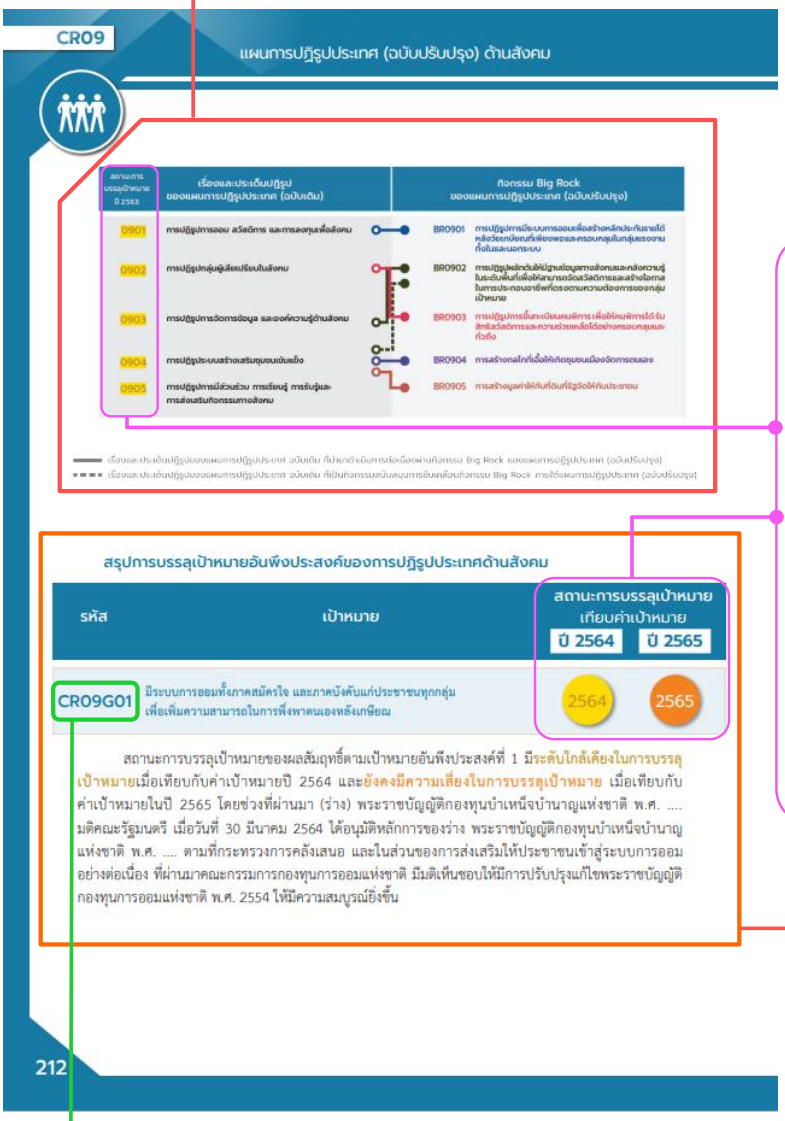

สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย

- **สีแดง** ระดับวิกฤติในการบรรลุเป้าหมาย : ต่ำกว่า 50% ของค่าเป้าหมาย
- **สีส้ม** ระดับยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย : อยู่ในช่วง 51-75% ของค่าเป้าหมาย
- **สีเหลือง** ระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย : อยู่ในช่วง 76-99% ของค่าเป้าหมาย
- **สีเขียว** บรรลุเป้าหมาย : สามารถบรรลุค่าเป้าหมาย 100%

ส่วนย่อยที่ 2

สรุปการบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์ของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) เทียบกับค่าเป้าหมายปี 2564 และค่าเป้าหมายปี 2565

รหัสแผนการปฏิรูปประเทศและรหัสเป้าหมายอันพึงประสงค์

รหัสแผนการปฏิรูปประเทศ

CRXX GXX

รหัสเป้าหมายอันพึงประสงค์

ส่วนย่อยที่ 3
สาระสำคัญของกิจกรรม Big Rock และสรุปสถานะการดำเนินงาน ประจำปี 2564

รหัสแผนการปฏิรูปประเทศ

CR09
แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ด้านสังคม
สาระสำคัญของกิจกรรม Big Rock และสรุปสถานะการดำเนินงาน ประจำปี 2564
BR0901 กิจกรรมปฏิรูปที่ 1 การมีระบบการออมเพื่อสร้างหลักประกันรายได้หลังวัยเกษียณที่เพียงพอและครอบคลุมในกลุ่มแรงงานทั้งในและนอกระบบ
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก | สาระสำคัญ | สถานะการดำเนินงาน
กค.
มุ่งเน้นการพัฒนาระบบการออมทั้งภาคสมัครใจและภาคบังคับแก่แรงงานทั้งในและนอกระบบ โดยการออกกฎหมายและปรับปรุงกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มความสามารถในการพึ่งพาตนเองหลังเกษียณและเพียงพอต่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยปรับปรุงจากประเด็นปฏิรูปเรื่องการออม สวัสดิการ และการลงทุนเพื่อสังคมที่มุ่งเน้นการลดความเหลื่อมล้ำของระบบหลักประกันทางสังคมที่มีอยู่ในปัจจุบัน
ได้มีการดำเนินงานเป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนดในแผนขับเคลื่อนฯ โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2564 อนุมัติหลักการ (ร่าง) พ.ร.บ. กองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ พ.ศ. .... ตามที่กระทรวงการคลังเสนอ และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง โดยให้พิจารณาในประเด็นอายุของลูกจ้างในการเป็นสมาชิกกองทุนฯ ได้ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายเกี่ยวกับการเกษียณอายุ และในส่วนของแนวทางการปรับกฎระเบียบกองทุนการออมแห่งชาติและกองทุนประกันสังคมปัจจุบันอยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะอนุกรรมการพิจารณาแนวทางการปรับปรุงกฎหมายของกองทุนการออมแห่งชาติ
BR0902 กิจกรรมปฏิรูปที่ 2 ผลักดันให้มีฐานข้อมูลทางสังคมและคลังความรู้ในระดับพื้นที่ เพื่อให้สามารถจัดสวัสดิการและสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพที่ตรงตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก | สาระสำคัญ | สถานะการดำเนินงาน
มท.
มุ่งเน้นการผลักดันให้ชุมชนมีฐานข้อมูลกลางระดับพื้นที่ที่เปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อให้ทุกภาคส่วน สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลในการกำหนดนโยบายและแก้ไขปัญหาที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนในแต่ละพื้นที่ และเพื่อให้บุคคลและชุมชนสามารถเข้าถึงคลังข้อมูลสำหรับการประกอบอาชีพที่รวดเร็ว น่าเชื่อถือ และมีอาชีพเพื่อให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ ตลอดจนได้รับข้อมูลที่ถูกต้องและสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นการต่อยอดจากประเด็นการปฏิรูปเรื่องการจัดข้อมูลและองค์ความรู้ทางสังคมที่เติมให้ความสำคัญกับบทบาทของหน่วยงานท้องถิ่นในการจัดเก็บข้อมูลด้านสังคม
ได้มีการดำเนินงานเป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนดในแผนขับเคลื่อนฯ โดยที่ผ่านมากรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้มีการจัดตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม กิจกรรมปฏิรูปที่ 2 เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2564 โดยมีอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเป็นประธานคณะทำงาน เพื่อจัดประชุมหารือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการเชื่อมโยงฐานข้อมูลที่อยู่ในความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงาน และมีการดำเนินโครงการเพื่อตอบสนองต่อเป้าหมายอันพึงประสงค์ของการปฏิรูปประเทศด้านสังคม อาทิ กรมการปกครองได้ดำเนินโครงการพัฒนาตำบลแบบบูรณาการ (Tambon Smart Team) เพื่อจัดเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาพื้นที่แบบบูรณาการ
214

สัญลักษณ์แสดงสถานะการดำเนินงาน

- ☺ เป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลากำหนดไว้
- ☹ ล่าช้ากว่าขั้นตอนและกรอบระยะเวลากำหนดไว้

วิธีการอ่านรายงาน

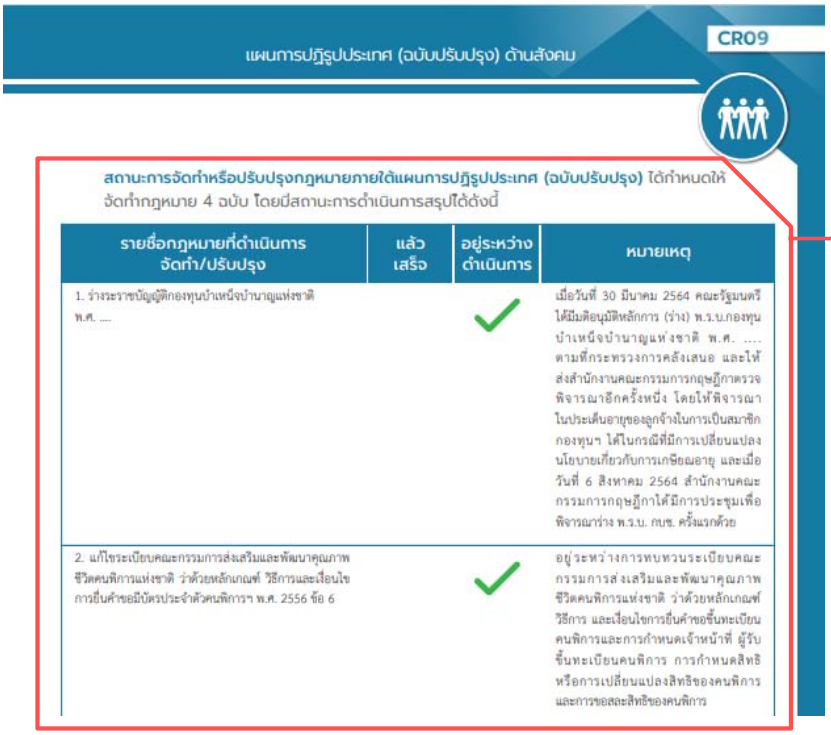

ส่วนย่อยที่ 4

สถานะการจัดทำหรือปรับปรุงกฎหมาย ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

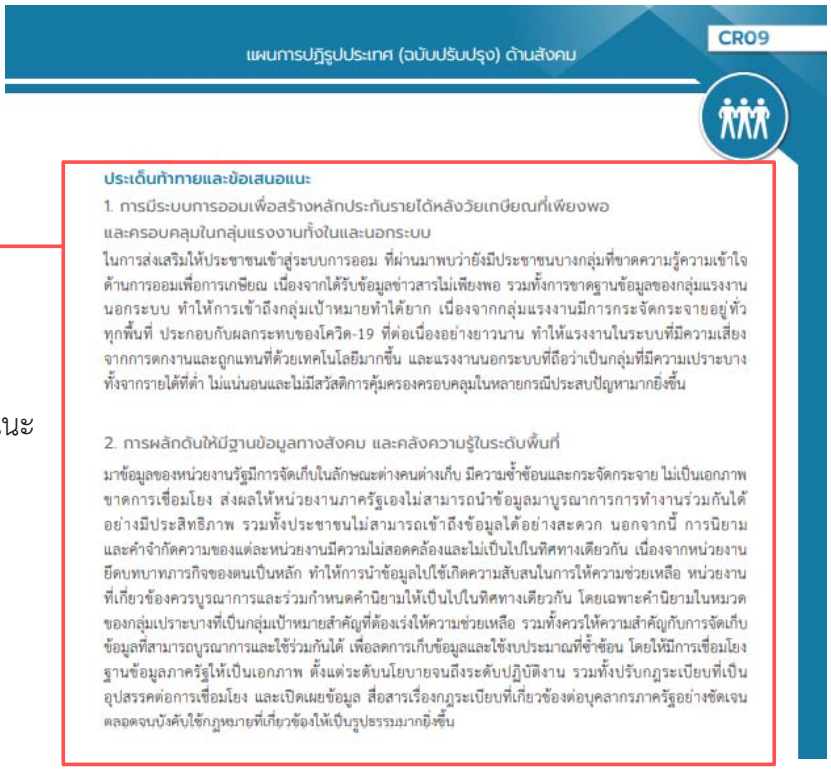

ส่วนย่อยที่ 5

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในภาพรวมของแผนการปฏิรูปประเทศ

ส่วนที่ 2.2 การสรุปผลการดำเนินการในระดับเป้าหมายอันพึงประสงค์

รหัสเป้าหมายอันพึงประสงค์ พร้อมแถบสี
สถานะการบรรลุเป้าหมายของปี 2564
เทียบกับค่าเป้าหมายปี 2564 และ 2565

รหัสแผนการปฏิรูปประเทศ — CRXX GXX — รหัสเป้าหมายอันพึงประสงค์

สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย

- สีแดง: ระดับวิกฤติในการบรรลุเป้าหมาย : ต่ำกว่า 50% ของค่าเป้าหมาย
- สีส้ม: ระดับยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย : อยู่ในช่วง 51-75% ของค่าเป้าหมาย
- สีเหลือง: ระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย : อยู่ในช่วง 76-99% ของค่าเป้าหมาย
- สีเขียว: บรรลุเป้าหมาย : สามารถบรรลุค่าเป้าหมาย 100%

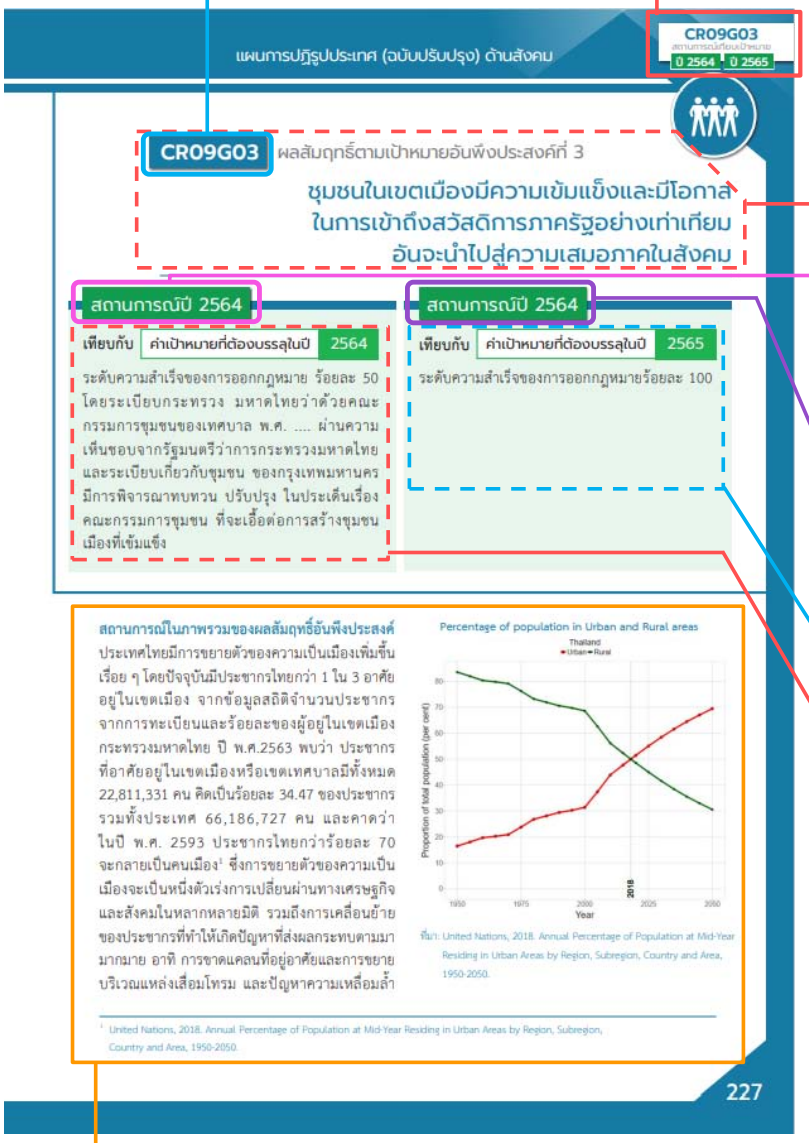

ชื่อผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์

สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมายของปี 2564 เทียบกับค่าเป้าหมายที่ต้อง**บรรลุภายในปี 2564**

สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมายของปี 2564 เทียบกับค่าเป้าหมายที่ต้อง**บรรลุภายในปี 2565**

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุ**ภายในปี 2565**

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุ**ภายในปี 2564**

สถานการณ์ในภาพรวมของผลสัมฤทธิ์อันพึงประสงค์ โดยอธิบายสถานการณ์ปัจจุบันที่มีความสำคัญ และมีความสอดคล้องกับเป้าหมายอันพึงประสงค์

สถานการณ์ในภาพรวมของผลสัมฤทธิ์อันพึงประสงค์ (ต่อ)

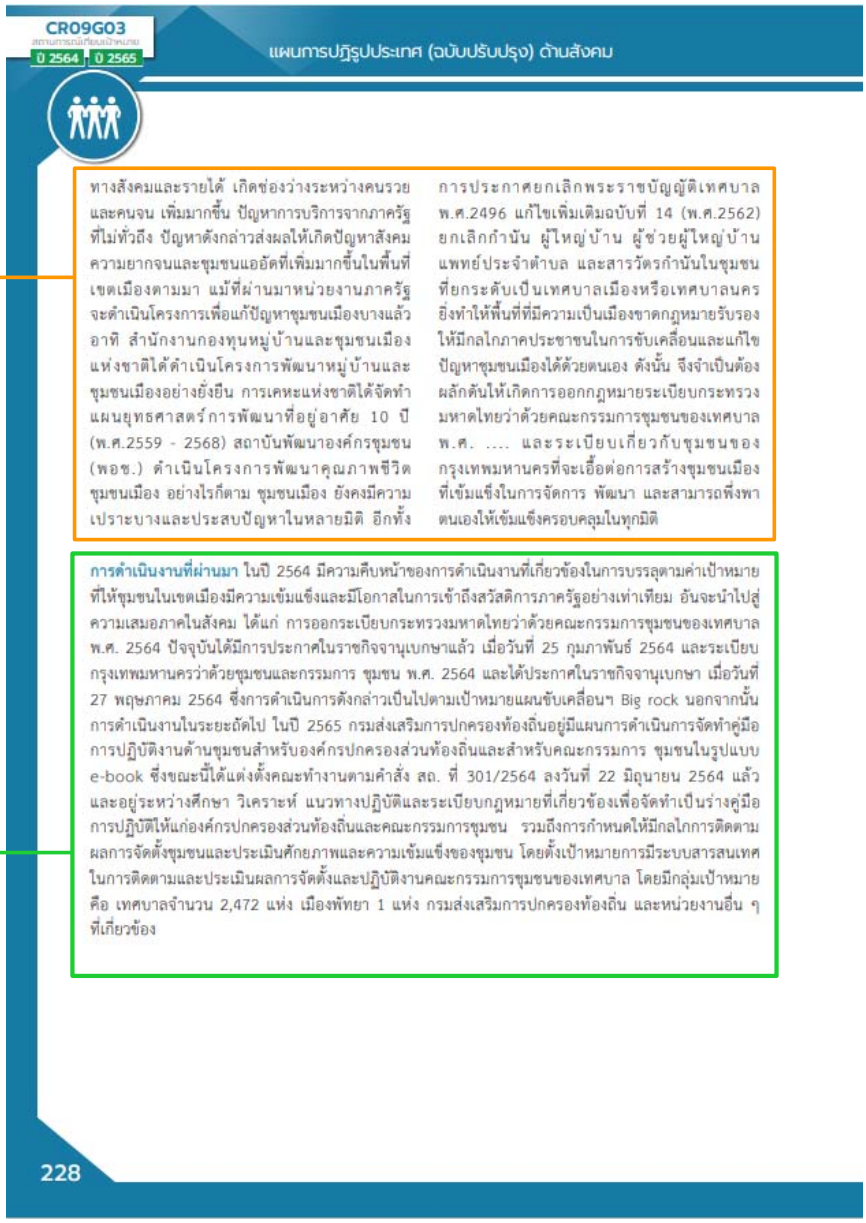

CR09G03
ปี 2564 , ปี 2565

แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ด้านสังคม

ทางสังคมและรายได้ เกิดช่องว่างระหว่างคนรวยและคนจน เพิ่มมากขึ้น ปัญหาการบริการจากภาครัฐที่ไม่ทั่วถึง ปัญหาดังกล่าวส่งผลให้เกิดปัญหาสังคม ความยากจนและชุมชนแออัดที่เพิ่มมากขึ้นในพื้นที่เขตเมืองตามมา แม้ที่ผ่านมาหน่วยงานภาครัฐจะดำเนินโครงการเพื่อแก้ปัญหาชุมชนเมืองบางแล้ว อาทิ สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติได้ดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองอย่างยั่งยืน การเคหะแห่งชาติได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาที่อยู่อาศัย 10 ปี (พ.ศ.2559 - 2568) สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) ดำเนินโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตชุมชนเมือง อย่างไรก็ตาม ชุมชนเมือง ยังคงมีความเปราะบางและประสบปัญหาในหลายมิติ อีกทั้งการประกาศยกเลิกพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 14 (พ.ศ.2562) ยกเลิกกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล และสารวัตรกำนันในชุมชนที่ยกระดับเป็นเทศบาลเมืองหรือเทศบาลนคร ยิ่งทำให้พื้นที่ที่มีความเป็นเมืองขาดกฎหมายรับรองให้มีกลไกภาคประชาชนในการขับเคลื่อนและแก้ไขปัญหาชุมชนเมืองได้ด้วยตนเอง ดังนั้น จึงจำเป็นต้องผลักดันให้เกิดการออกกฎหมายระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการชุมชนของเทศบาล พ.ศ. .... และระเบียบเกี่ยวกับชุมชนของกรุงเทพมหานครที่จะเอื้อต่อการสร้างชุมชนเมืองที่เข้มแข็งในการจัดการ พัฒนา และสามารถพึ่งพาตนเองให้เข้มแข็งครอบคลุมในทุกมิติ

การดำเนินงานที่ผ่านมา ในปี 2564 มีความคืบหน้าของการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องในการบรรลุตามค่าเป้าหมายที่ให้ชุมชนในเขตเมืองมีความเข้มแข็งและมีโอกาสในการเข้าถึงสวัสดิการภาครัฐอย่างเท่าเทียม อันจะนำไปสู่ความเสมอภาคในสังคม ได้แก่ การออกระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการชุมชนของเทศบาล พ.ศ. 2564 ปัจจุบันได้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2564 และระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยชุมชนและกรรมการ ชุมชน พ.ศ. 2564 และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2564 ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวเป็นไปตามเป้าหมายแผนขับเคลื่อนฯ Big rock นอกจากนั้น การดำเนินงานในระยะถัดไป ในปี 2565 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอยู่มีแผนการดำเนินการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานด้านชุมชนสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสำหรับคณะกรรมการ ชุมชนในรูปแบบ e-book ซึ่งขณะนี้ได้แต่งตั้งคณะทำงานตามคำสั่ง สถ. ที่ 301/2564 ลงวันที่ 22 มิถุนายน 2564 แล้ว และอยู่ระหว่างศึกษา วิเคราะห์ แนวทางปฏิบัติและระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำเป็นร่างคู่มือการปฏิบัติให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและคณะกรรมการชุมชน รวมถึงการกำหนดให้มีกลไกการติดตามผลการจัดตั้งชุมชนและประเมินศักยภาพและความเข้มแข็งของชุมชน โดยตั้งเป้าหมายการมีระบบสารสนเทศในการติดตามและประเมินผลการจัดตั้งและปฏิบัติงานคณะกรรมการชุมชนของเทศบาล โดยมีกลุ่มเป้าหมาย คือ เทศบาลจำนวน 2,472 แห่ง เมืองพัทยา 1 แห่ง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

228

การดำเนินงานที่ผ่านมา โดยอธิบายความก้าวหน้าของการดำเนินงานในช่วงที่ผ่านมาของหน่วยงานรัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่กำหนดไว้ตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

- **ประเด็นท้าทายที่ส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมาย** โดยอธิบายถึงปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานต่อการบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่กำหนดไว้

- **ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย** โดยอธิบายข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงาน เพื่อบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่กำหนดไว้ และข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานในระยะยาว เพื่อบรรลุผลการปฏิรูปประเทศในประเด็นที่เกี่ยวข้องที่จะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศในอนาคต

ส่วนที่ 1
บทนำ

การปฏิรูปประเทศ เป็นการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขประเด็นปัญหาและอุปสรรคเร่งด่วนในช่วง 5 ปีแรกของยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อให้รากฐานการพัฒนามีความมั่นคง เหมาะสม สมควรกับบริบทประเทศ และพร้อมขับเคลื่อนประเทศให้บรรลุเป้าหมายและวิสัยทัศน์ตามยุทธศาสตร์ชาติ โดยเป็นการมุ่งเน้นการแก้ปัญหาเชิงโครงสร้าง การปรับเปลี่ยนและลดอุปสรรค “วิธีและกระบวนการ” หรือ “กลไก” หรือ “กฎระเบียบ” ที่สำคัญ เพื่อให้การดำเนินงานของทุกภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องนั้นสะดวก มีประสิทธิภาพ และบรรลุผลอันพึงประสงค์ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 การปฏิรูปประเทศ และสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. 2560 ได้กำหนดให้จัดทำแผนการปฏิรูปประเทศแต่ละด้านให้สอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ โดยให้หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานมีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการปฏิรูปประเทศเพื่อให้การปฏิรูปประเทศบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศ

แผนการปฏิรูปประเทศ ได้ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษาครั้งแรก เมื่อวันที่ 6 เมษายน 2561 เพื่อดำเนินการตามเป้าประสงค์ของรัฐธรรมนูญฯ และได้มีการปรับปรุงให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ โดยได้ประกาศบังคับใช้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2564 ซึ่งนับจากห้วงเวลานี้ไปจนถึงสิ้นสุดการดำเนินของแผนการปฏิรูปประเทศในปี 2565 จะใช้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) เป็นกรอบในการดำเนินงานคู่ขนานไปกับแผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม **โดยมุ่งเน้นในการขับเคลื่อนเฉพาะการดำเนินงานตามกิจกรรมปฏิรูปที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ หรือที่เรียกว่า “กิจกรรม Big Rock”** โดยมีแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock เป็นเครื่องมือในการถ่ายระดับการดำเนินงานตามขั้นตอนและวิธีการของกิจกรรม Big Rock ตามที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งจะมีการรายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศต่อรัฐสภาให้ทราบอย่างต่อเนื่องเป็นระยะในทุกสามเดือน ตามมาตรา 270 ของรัฐธรรมนูญฯ[1] รวมทั้งจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการประจำปีเพื่อให้เห็นสถานะการบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศ

[1] มาตรา 270 ของรัฐธรรมนูญฯ กำหนดให้วุฒิสภา มีหน้าที่และอำนาจติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามหมวด 16 การปฏิรูปประเทศ โดยให้คณะรัฐมนตรีแจ้งความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศต่อรัฐสภาเพื่อทราบทุกสามเดือน

ความเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ กับแผนการปฏิรูปประเทศ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 65 กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน เพื่อให้เกิดพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายเดียวกันในการพัฒนาประเทศให้บรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่งคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง” ได้ตามที่กำหนดไว้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งตามนัยมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2560 ได้จำแนกแผนออกเป็น 3 ระดับ โดยกำหนดให้**ยุทธศาสตร์ชาติเป็นแผนระดับที่ 1** เพื่อใช้เป็นกรอบในการกำหนดนโยบายการบริหารราชการแผ่นดิน และจัดทำแผนระดับต่าง ๆ ให้มีความสอดคล้องและบูรณาการกันอย่างเป็นระบบ โดยมีแผนระดับที่ 2 อันได้แก่ **แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ** เป็นแนวทางการขับเคลื่อนประเทศในมิติต่างๆ เพื่อบรรลุตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ **ผ่านการจัดทำแผนระดับที่ 3 ประกอบด้วย แผนปฏิบัติการด้าน... แผนปฏิบัติราชการรายปี ราย 5 ปี หรือแผนอื่น ๆ** ที่จัดทำขึ้นโดยหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแนวทางขับเคลื่อนและทำให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ของเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างเป็นรูปธรรม

วัตถุประสงค์ในการกำหนดแผนระดับที่ 2 แต่ละฉบับขึ้นมีเป้าประสงค์ที่แตกต่างกัน โดยหน่วยงานของรัฐจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักการของแผน 3 ระดับ รวมถึงมีความชัดเจนในหลักการและเป้าประสงค์ของแผนฉบับต่างๆ เพื่อให้สามารถถ่ายทอดและนำไปสู่การจัดทำแผนระดับ 3 โดยเฉพาะแผนปฏิบัติการราชการรายปีและราย 5 ปี เพื่อให้หน่วยงานของรัฐกำหนดแนวทางการปฏิบัติราชการให้ตอบโจทย์ตามเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ **โดยสามารถสรุปได้ดังนี้**

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งเป็นแผนที่ถ่ายทอดเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติโดยกำหนดประเด็นการพัฒนาที่มีความบูรณาการและเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติในด้านที่เกี่ยวข้องไว้อย่างครอบคลุมใน 23 ประเด็น

แผนการปฏิรูปประเทศ ที่มีจุดมุ่งเน้นให้เกิดการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขประเด็นปัญหาและอุปสรรคเชิงโครงสร้าง วิธีการ หรือกฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ เพื่อให้ประเทศมีรากฐานที่มั่นคงและเหมาะสมกับบริบทการพัฒนาประเทศในช่วง 5 ปีแรกของยุทธศาสตร์ชาติ

แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่มีการระบุทิศทางการพัฒนาประเทศที่ควรให้ความสำคัญและมุ่งดำเนินการในทุก ๆ 5 ปี โดยคำนึงถึงพลวัตและเงื่อนไขการพัฒนาที่ประเทศเผชิญอยู่

นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ที่เป็นกรอบการดำเนินการป้องกัน แจ้งเตือน แก้ไข หรือระงับยับยั้งภัยคุกคามทุกรูปแบบ เพื่อธำรงไว้ซึ่งความมั่นคงแห่งชาติ

สาระสำคัญของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

ด้วยแผนการปฏิรูปประเทศ ที่ได้ประกาศใช้ครั้งแรกเมื่อวันที่ 6 เมษายน 2561 เป็นห้วงเวลาที่เกิดขึ้นก่อนหน้าการประกาศบังคับใช้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งได้ประกาศใช้เมื่อวันที่ 13 ตุลาคม 2561 และวันที่ 18 เมษายน 2562 ส่งผลให้**ต้องมีการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศเพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ** โดยเป็นการดำเนินการตาม**มาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. 2560** ที่กำหนดให้ในกรณีมีเหตุจำเป็นต้องแก้ไขปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศด้านใดเพราะมีการแก้ไขเพิ่มเติมยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนแม่บทหรือเพราะเหตุอื่นใดให้คณะรัฐมนตรีแจ้งให้คณะกรรมการปฏิรูปด้านนั้นดำเนินการแก้ไขปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศด้านนั้นโดยเร็ว โดยให้นำความในมาตรา 11 มาใช้บังคับโดยอนุโลม ประกอบกับมีประเด็นข้อสังเกตในการดำเนินงานตามแผนการปฏิรูปประเทศ ที่อาจส่งผลต่อการบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายของการปฏิรูปประเทศที่กำหนดไว้ อาทิ โครงการและกิจกรรมส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นภารกิจปกติของหน่วยงาน มีโครงการและกิจกรรมจำนวนมาก กิจกรรมมีความซ้ำซ้อน มีเป้าหมายและตัวชี้วัดในระดับแผนขาดความชัดเจน โดยได้นำไปกำหนดเป็นแนวทางในการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศ โดยมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับกิจกรรมที่จะส่งผลต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2562 เห็นชอบการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง โดยมอบหมายคณะกรรมการปฏิรูปประเทศดำเนินการตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด และให้มีการรับฟังความเห็นเพื่อประกอบการจัดทำแผนการปฏิรูปประเทศด้านที่รับผิดชอบให้มีความสมบูรณ์ ซึ่งสำนักงานฯ ในฐานะเลขานุการคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ ได้นำเสนอตามขั้นตอนของกฎหมาย โดยที่ประชุมร่วมประธานกรรมการปฏิรูปประเทศ คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ และคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) แล้วเมื่อวันที่ 19 ตุลาคม 2563 วันที่ 9 พฤศจิกายน 2563 และวันที่ 8 ธันวาคม 2563 ตามลำดับ และได้เสนอต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ 4, 8 และ 11 กุมภาพันธ์ 2564 ให้รับทราบเป็นที่เรียบร้อยแล้ว โดยได้ประกาศแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2564 เพื่อบังคับใช้โดยทั่วกัน

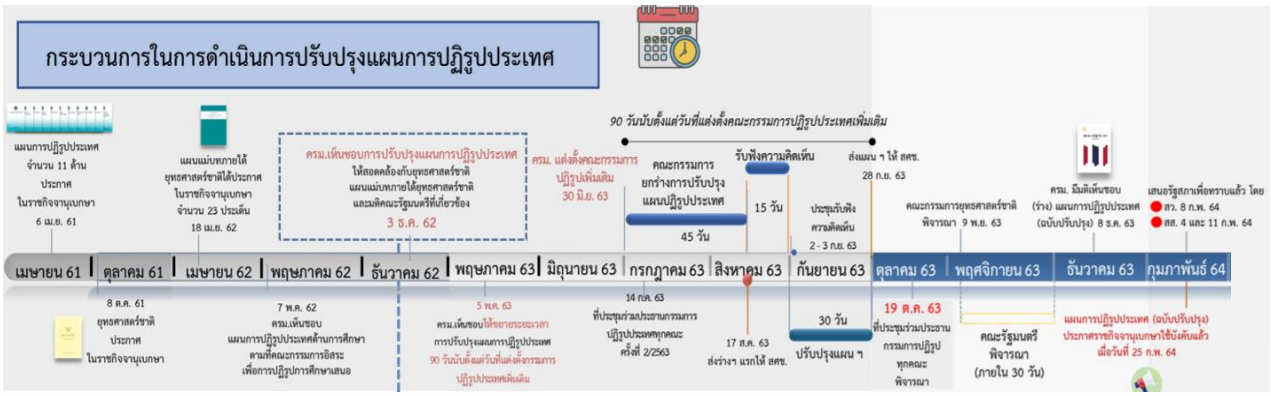

แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ประกาศบังคับใช้ในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2564 ประกอบด้วยแผนการปฏิรูปประเทศ 13 ด้าน โดยได้กำหนดรายละเอียดอันประกอบด้วย ผลอันพึงประสงค์ ผลสัมฤทธิ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ค่าเป้าหมายและตัวชี้วัดของการปฏิรูปประเทศแต่ละด้านไว้อย่างชัดเจน และมีความสอดคล้องและส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ โดยมุ่งเน้นดำเนินการผ่านกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ หรือกิจกรรม Big Rock ที่กำหนดไว้ไม่เกินกว่า 5 กิจกรรมต่อด้านการปฏิรูปประเทศ โดยมีการกำหนดให้มีหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักของแต่ละกิจกรรมไว้ในแผนฯ อย่างชัดเจน รวมมีกิจกรรม Big Rock ทั้งสิ้น 62 กิจกรรม และมีกฎหมายที่ควรปรับปรุงหรือจัดทำขึ้นใหม่ จำนวน 45 ฉบับ อย่างไรก็ตาม **แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) นี้ยังคงเป็นแผนระดับที่ 2 ตามนัยมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2560 ซึ่งจะดำเนินการคู่ขนานไปกับเล่มแผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม ที่ประกาศใช้เมื่อเดือนเมษายน 2561** โดยหน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการตามกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ให้เกิดการนำไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมเพื่อผลอันพึงประสงค์ของการปฏิรูปประเทศบรรลุตามเป้าหมายในกรอบระยะเวลาที่กำหนด **โดยการปฏิรูปประเทศ ทั้ง 13 ด้าน มีเป้าประสงค์ที่สำคัญสรุปได้ดังนี้**

1. ด้านการเมือง

มีเป้าประสงค์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองและกระบวนการนโยบายสาธารณะ การเมืองมีเสถียรภาพและความมั่นคงและเกิดความสามัคคี ปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติ ตลอดจนเพื่อให้พรรคการเมืองและนักการเมืองยึดมั่นในประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนเป็นหลัก

2. ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

มีเป้าประสงค์เพื่อให้ความสำคัญในการเตรียมความพร้อมเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงในทุกมิติและรองรับผลกระทบของสถานการณ์ชีวิตวิถีใหม่ และทิศทางที่กำหนดไว้ตามยุทธศาสตร์ชาติ

3. ด้านกฎหมาย

มีเป้าประสงค์เพื่อให้เกิดผลอันพึงประสงค์ในการมีกฎหมายที่ดีและมีเพียงเท่าที่จำเป็นตามหลักการของมาตรา 258 ค. ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

4. ด้านกระบวนการยุติธรรม

มีเป้าประสงค์เพื่ออำนวยความยุติธรรมในแต่ละขั้นตอนให้เป็นไปอย่างโปร่งใสแล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด ประชาชนสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยง่าย สร้างความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำ พัฒนาระบบการบริหารงานยุติธรรมให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่เลือกปฏิบัติและเป็นธรรม

5. ด้านเศรษฐกิจ

มีเป้าประสงค์เพื่อยกระดับศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ กระจายความเจริญและความเข้มแข็งของภาคสังคม และปรับบทบาท โครงสร้าง และกลไกสถาบันบริหารจัดการเศรษฐกิจของประเทศตามหลักแนวคิดการบริหารงานคุณภาพที่มีบทบาทสำคัญต่อการขับเคลื่อนประเด็นปฏิรูปเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ และลดความเหลื่อมล้ำให้เกิดผลสัมฤทธิ์

6. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

มีเป้าประสงค์เพื่อให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้รับการดูแล รักษา และฟื้นฟูอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ และมีความสมบูรณ์ยั่งยืน เป็นฐานการพัฒนาประเทศทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งเกิดความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ ลดความขัดแย้งของการพัฒนาที่ใช้ฐานทรัพยากรธรรมชาติ บรรเทาผลกระทบสิ่งแวดล้อมและลดภัยพิบัติทางธรรมชาติ และมีระบบบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนตามแนวทางประชารัฐ

7. ด้านสาธารณสุข

มีเป้าประสงค์เพื่อให้ผู้ป่วย ผู้เสี่ยงโรคและผู้สูงอายุได้รับบริการที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และทันสมัย มีความรอบรู้ด้านสุขภาพเพิ่มขึ้น สามารถป้องกันและลดโรคที่สามารถป้องกันได้ พร้อมทั้งผู้สูงอายุสามารถดูแลสุขภาพตนเองและได้รับการบริบาลและรักษาพยาบาลที่มีคุณภาพที่บ้านและในชุมชน

8. ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ

มีเป้าประสงค์เพื่อมุ่งเน้นการสร้างดุลยภาพระหว่างเสรีภาพในการทำหน้าที่ของสื่อบนความรับผิดชอบกับการกำกับที่มีความชอบธรรม และการใช้พื้นที่ดิจิทัลเพื่อการสื่อสารอย่างมีจรรยาบรรณ ดำรงรักษาเสรีภาพของการแสดงออก การรับรู้ของประชาชน ด้วยความเชื่อว่าเสรีภาพของการสื่อสารคือเสรีภาพของประชาชนตามแนวทางของประชาธิปไตย และมุ่งเน้นให้สื่อเป็นโรงเรียนของสังคมในการให้ความรู้แก่ประชาชน ปลูกฝังวัฒนธรรมของชาติ และปลูกฝัง ทัศนคติที่ดี

9. ด้านสังคม

มีเป้าประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำในสังคม การคุ้มครองกลุ่มเปราะบางในสังคม ตลอดจนการสร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงทรัพยากรและแหล่งทุนของประชาชน

10. ด้านพลังงาน

มีเป้าประสงค์เพื่อให้กิจการพลังงานมีการแข่งขันอย่างเป็นธรรมมากขึ้น ภายใต้กลไกตลาดที่เหมาะสม หน่วยงานภาครัฐมีการใช้พลังงานอย่างรับผิดชอบ ประหยัด คุ้มค่า และมีประสิทธิภาพ ตลอดจนมีการใช้พลังงานสะอาดที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมทั้งมีการเผยแพร่สื่อสารข้อมูลการวิเคราะห์ด้านพลังงาน เพื่อสนับสนุนการวางแผนและเตรียมความพร้อมระบบโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ และสนับสนุนการเติบโตของพลังงานทางเลือก และสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ประชาชนอย่างต่อเนื่อง

11. ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

มีเป้าประสงค์เพื่อแก้ปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบ ให้มีการส่งเสริมสนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการทุจริตประพฤติมิชอบ และให้มีมาตรการควบคุม กำกับ ติดตาม การบริหารจัดการของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน โดยเฉพาะการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตของบุคลากรใช้ดุลยพินิจโดยสุจริต ภายใต้กรอบธรรมาภิบาลและการกำกับกิจการที่ดีอย่างแท้จริง รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภาครัฐให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและตรวจสอบได้และสนับสนุนแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนในการต่อต้านการทุจริตเพื่อขจัดปัญหาการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการติดต่อกับหน่วยงานภาครัฐ

12. ด้านการศึกษา

มีเป้าประสงค์เพื่อยกระดับคุณภาพของการจัดการศึกษา ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา มุ่งความเป็นเลิศและสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และปรับปรุงระบบการศึกษาให้มีประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร เพิ่มความคล่องตัวในการรองรับความหลากหลายของการจัดการศึกษาและสร้างเสริมธรรมาภิบาล ซึ่งการศึกษาที่จะได้รับการปฏิรูปจะครอบคลุมถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต มิได้จำกัดเฉพาะการจัดการศึกษาเพื่อคุณวุฒิตามระดับเท่านั้น

13. ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

มีเป้าประสงค์เพื่อให้ประชาชนมีคุณธรรมจริยธรรม เพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจฐานวัฒนธรรม ประชาชนออกกำลังกายและเล่นกีฬาอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงมีความรอบรู้ด้านสุขภาพเพื่อพัฒนาสุขภาพให้แข็งแรงและเป็นฐานในการพัฒนากีฬาชาติ และกำลังคนของประเทศมีทักษะที่เอื้อต่อการสร้างผลิตภาพแรงงานและคุณภาพชีวิตที่ดี

การขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศสู่การปฏิบัติ

ด้วยห้วงเวลาอันใกล้ที่การดำเนินงานตามที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศจะสิ้นสุดลงในปี 2565 ทำให้ช่วงเวลาที่เหลืออยู่นี้ เป็นช่วงเวลาที่สำคัญที่จะขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศให้บรรลุผลได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยการดำเนินงานตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) **มุ่งเน้นให้ความสำคัญไปที่การดำเนินการตามกิจกรรมปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ หรือที่เรียกกันว่า “กิจกรรม Big Rock”** อันมีที่มาจากการที่คณะกรรมการปฏิรูปประเทศแต่ละด้านได้พิจารณากำหนดกิจกรรมที่เห็นว่ามีความจำเป็นต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการเพื่อจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโดยตรงขึ้นกับประชาชนเพื่อนำมากำหนดเป็นกิจกรรม Big Rock ที่จะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในปี 2565 ตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญฯ

คณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2563 มีมติเห็นชอบแนวทางการขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) สู่การบรรลุผลสัมฤทธิ์ในช่วงเวลาที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศ โดยสำนักงานฯ คณะกรรมการปฏิรูปประเทศ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต้องร่วมกันดำเนินการดังนี้

1. **การดำเนินกิจกรรมของแผนการปฏิรูปประเทศเดิม** ให้ดำเนินการคู่ขนานกับกิจกรรม Big Rock โดยให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบรับไปดำเนินการในลักษณะภารกิจปกติของหน่วยงาน

2. **การสื่อสารสร้างความเข้าใจกิจกรรม Big Rock เพื่อถ่ายทอดสู่หน่วยงานปฏิบัติ** ให้เข้าใจในเป้าหมาย ผลลัพธ์ และการดำเนินการเพื่อขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) เพื่อให้เกิดการถ่ายระดับไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม

3. **การจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อใช้ในการขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศ** ผ่านเครื่องมือแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock เพื่อแสดงให้เห็นถึงผลลัพธ์ของแต่ละช่วงเวลาที่ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จ หน่วยงานร่วมดำเนินการที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock นั้น ๆ รวมถึงโครงการ/การดำเนินงานที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย ซึ่งทำให้สามารถติดตาม เร่งรัดการดำเนินงานและแก้ไขปัญหาได้อย่างตรงจุด เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพ และบรรลุผลตามกรอบเวลาที่กำหนดได้อย่างแท้จริง

4. **การขับเคลื่อนประเด็นบูรณาการระหว่างแผนการปฏิรูปประเทศ** โดยหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก หน่วยงานร่วมดำเนินการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีการประสานบูรณาการการทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิด เพื่อให้สามารถการดำเนินการได้ตามขั้นตอนและวิธีการที่ระบุไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุผลของเป้าหมายย่อยตามระยะเวลาที่กำหนด

5. **การจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินโครงการภายใต้กิจกรรม Big Rock** ซึ่งโครงการภายใต้กิจกรรม Big Rock จำเป็นต้องมีงบประมาณรองรับการดำเนินการที่เพียงพอและทันต่อการดำเนินโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามกรอบเวลาที่กำหนด

6. **การติดตามเร่งรัดการดำเนินงานตามแผนการปฏิรูปประเทศ** ให้มีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทราบสถานะความคืบหน้าและสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างทันท่วงที นำไปสู่การบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์ได้ตามที่กำหนด

ทั้งนี้ ในการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศไปสู่การปฏิบัตินั้น **ทุกหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ในการดำเนินการให้เป็นไปตามขั้นตอนและวิธีการที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศแต่ละด้าน เพื่อให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ดังเป้าหมายตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฯ** โดยหน่วยงานผู้รับผิดชอบที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศจะต้องดำเนินการแปลงแผน ขั้นตอน และวิธีการดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศแต่ละด้าน ไปสู่การกำหนดแผนงาน/โครงการเพื่อดำเนินการภายในกรอบระยะเวลาของขั้นตอนและวิธีการนั้น ๆ ที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศ โดยอาจดำเนินการในลักษณะแผนงาน โครงการ หรือ กิจกรรมที่ต้องใช้งบประมาณจากแหล่งต่าง ๆ หรืออาจเป็นการกำหนดมาตรการ การปรับปรุงกฎระเบียบ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการดำเนินงานขององค์กร การปรับปรุงขั้นตอนการดำเนินงาน ซึ่งอาจไม่ต้องใช้วงเงินจากแหล่งเงินงบประมาณหรือแหล่งเงินใด รวมถึงการทำงานในลักษณะบูรณาการร่วมกัน เพื่อให้ได้มาซึ่งผลอันพึงประสงค์ของการปฏิรูปประเทศ โดยมี สศช. ในฐานะสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ ทำหน้าที่ให้การสนับสนุนข้อมูลและความเห็นเชิงวิชาการ เพื่อใช้ประกอบในการพิจารณาดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ รวมถึงมีหน้าที่ในการประสานและดำเนินการให้หน่วยงานของรัฐ ประชาชน ตลอดจนทุกภาคส่วน ให้มีส่วนร่วมในการดำเนินการตามแผนปฏิรูปประเทศแต่ละด้าน รวมทั้งดำเนินการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อการขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศ

เครื่องมือในการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศสู่การปฏิบัติ

แผนขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ หรือแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock เป็นเครื่องมือสำคัญ ที่ถูกกำหนดขึ้นเพื่อใช้ในการถ่ายระดับการดำเนินงานตามขั้นตอนและวิธีการของกิจกรรม Big Rock ของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ไปสู่การปฏิบัติให้เห็นเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น โดยมีหลักการสำคัญคือทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม Big Rock นั้น ๆ เข้าใจเป้าหมาย ผลลัพธ์ และการดำเนินการ เพื่อขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ โดยแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ได้แสดงให้เห็นถึงผลลัพธ์ของแต่ละช่วงเวลาที่ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จ หน่วยงานร่วมดำเนินการที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock นั้น ๆ รวมถึงโครงการ/การดำเนินงานที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย ซึ่งทำให้สามารถติดตามการดำเนินการปฏิรูปประเทศในแต่ละช่วงเวลาได้อย่างตรงจุด และทราบถึงประเด็นปัญหาอุปสรรคที่ทำให้ล่าช้าหรือไม่สามารถดำเนินการได้ เพื่อร่วมกันคิด แก้ไข และเร่งรัดการดำเนินการต่าง ๆ ให้การขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock เป็นไปได้อย่างต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพ และสามารถบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยรายละเอียดของแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ประกอบด้วย

- **หน่วยงานร่วมดำเนินการ** เป็นหน่วยงานร่วมในการดำเนินการขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ซึ่งจำเป็นต้องมีโครงการ/การดำเนินงานที่สนับสนุนการบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

- **เป้าหมายย่อย** เป็นเป้าหมายความสำเร็จที่ถ่ายระดับมาจากผลการดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการของกิจกรรม Big Rock โดยกำหนดผลที่จะเกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดไตรมาส ซึ่งจะเป็นข้อมูลสำหรับการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของโครงการ/การดำเนินงานที่ขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock อย่างเป็นรูปธรรม

- **ระยะเวลาที่แล้วเสร็จ** เป็นการแสดงช่วงระยะเวลาที่คาดว่าจะแล้วเสร็จของแต่ละเป้าหมายย่อย เพื่อใช้ในการกำกับ ติดตาม เร่งรัดการดำเนินการให้เป็นไปตามขั้นตอนและระยะเวลาที่กำหนด

- **โครงการและการดำเนินงานที่ส่งผลต่อเป้าหมายของกิจกรรม Big Rock** เป็นรายการของโครงการ/การดำเนินงานที่รองรับการขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ซึ่งโครงการ/การดำเนินงานนั้นจะส่งผลให้เกิดผลผลิตตามเป้าหมายย่อยภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยมีรายละเอียดของช่วงเวลาดำเนินการ แหล่งที่มาและวงเงินงบประมาณที่ใช้ โดยอาจดำเนินการในลักษณะแผนงาน/โครงการหรือกิจกรรมที่ต้องใช้งบประมาณจากแหล่งต่าง ๆ หรืออาจเป็นการดำเนินการกำหนดมาตรการ การปรับปรุงกฎระเบียบ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการดำเนินงานขององค์กร การปรับปรุงขั้นตอนการดำเนินงาน ซึ่งอาจไม่ต้องใช้วงเงินจากแหล่งเงินงบประมาณหรือแหล่งอื่นใด รวมถึงการทำงานในลักษณะบูรณาการร่วมกัน **โดยคณะกรรมการปฏิรูปประเทศได้มีการพิจารณาจัดลำดับความสำคัญของโครงการ/การดำเนินงานที่รองรับกิจกรรม Big Rock** ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายตามแผนการปฏิรูปประเทศเพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับเร่งรัด ติดตาม และให้ความสำคัญในการจัดสรรงบประมาณให้สามารถดำเนินโครงการได้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ด้วยหลักการของแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ที่มีการกำหนดเป้าหมายย่อย กิจกรรม และผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินการขับเคลื่อนแต่ละกิจกรรม Big Rock รวมถึงเป้าหมายความสำเร็จที่คาดว่าจะได้รับในแต่ละช่วงเวลา จะทำให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลสามารถดำเนินงานตามแผนการปฏิรูปประเทศได้อย่างทันการณ์ ตรงจุดและมีประสิทธิภาพมากขึ้น เนื่องจากมีข้อมูลประกอบการพิจารณาที่สามารถแสดงให้เห็นความก้าวหน้าในการดำเนินงานสะสม และประเด็นปัญหาที่แท้จริงในการดำเนินงานแต่ละช่วงเวลาได้ชัดเจน ดังนั้น แผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock จึงถือว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะนำทางให้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ซึ่งเป็นแผนระดับ 2 ให้สามารถบรรลุผลสัมฤทธิ์ที่กำหนดไว้ได้ตามเป้าประสงค์และเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฯ นำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติในที่สุด

การกำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานตามแผนการปฏิรูปประเทศ

ข้อมูลในการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานตามแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ผ่านระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (Electronic Monitoring and Evaluation System of National Strategy and Country Reform : eMENSCR) ได้มีการพัฒนาให้รองรับการติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงานตามแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock โดยใช้ข้อมูลรายละเอียดจากแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock เป็นข้อมูลตั้งต้นเพื่อใช้ในการรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินงานทุกสิ้นไตรมาส โดยกำหนดให้หน่วยงานร่วมดำเนินการรายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินโครงการ/การดำเนินงานที่ทุกหน่วยงานของรัฐต้องนำเข้าระบบ eMENSCR ตามที่กำหนดไว้ในระเบียบว่าด้วยการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. 2562 ภายใน 1 เดือนนับจากวันสิ้นสุดไตรมาส และให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักในแต่ละกิจกรรม Big Rock รายงานความสำเร็จของเป้าหมายย่อย (Milestone: MS) โดยเปรียบเทียบความสำเร็จตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนขับเคลื่อนฯ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำรายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศเสนอต่อคณะรัฐมนตรีและรายงานรัฐสภาทราบทุก 3 เดือน ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 270 ของรัฐธรรมนูญฯ ต่อไป

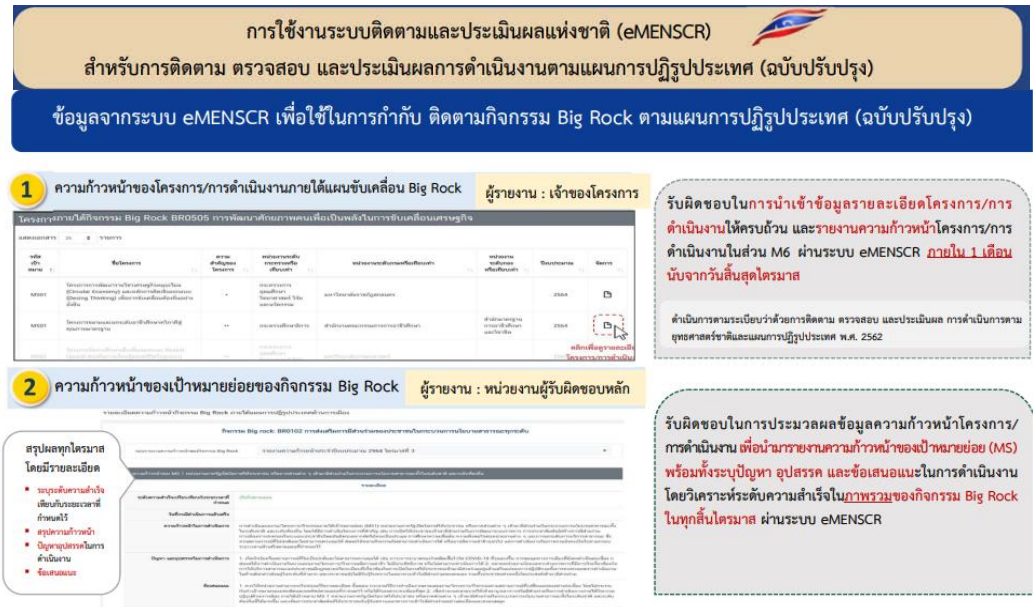

การรายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ตามมาตรา 270 ของรัฐธรรมนูญฯ

โดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการปฏิรูป มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำรายงานความคืบหน้าในการดำเนินงานตามแผนการปฏิรูปประเทศต่อรัฐสภาทราบทุก 3 เดือน โดยใช้ข้อมูลที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักและหน่วยงานร่วมดำเนินการได้รายงานความคืบหน้าฯ ผ่านระบบ eMENSCR ซึ่งเป็นการรายงานผลความคืบหน้าของกิจกรรม Big Rock เปรียบเทียบความสำเร็จของการดำเนินงานกับเป้าหมายย่อย ในแต่ละช่วงเวลาตามที่กำหนดไว้ในแผนขับเคลื่อนฯ เพื่อแสดงให้เห็นสถานะการดำเนินการปัจจุบัน เปรียบเทียบกับระยะเวลาความสำเร็จของเป้าหมายย่อย (MS) ที่กำหนดไว้ และได้สรุปสถานะการดำเนินการให้เห็นว่าในแต่ละเป้าหมายย่อยมีความล่าช้ากว่าแผน หรือเป็นไปตามแผน หรือเร็วกว่าแผน รวมทั้งอธิบายรายละเอียดของการดำเนินงาน ข้อจำกัดและประเด็นท้าทาย เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการติดตาม เร่งรัด และนำประเด็นปัญหาไปแก้ไขได้อย่างตรงจุดต่อไป

การรายงานสรุปผลการดำเนินการประจำปี

สำนักงานฯ ได้การจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการประจำปีตามแผนการปฏิรูปประเทศ โดยประเมินสถานะการบรรลุเป้าหมายของการปฏิรูปประเทศทั้ง 13 ด้าน เพื่อรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรค ประเด็นท้าทาย และข้อเสนอแนะ โดยจะต้องเสนอต่อที่ประชุมร่วมประธานกรรมการปฏิรูปประเทศเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และรายงานต่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ คณะรัฐมนตรี หัวหน้าหน่วยงานของรัฐในฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ องค์กรอิสระ องค์กรอัยการ และรัฐสภาทราบ ตลอดจนเผยแพร่ต่อประชาชนที่สนใจ และภาคส่วนต่าง ๆ ในสังคมได้ใช้เป็นข้อมูลในการเข้ามามีส่วนร่วมขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ตามรัฐธรรมนูญและแผนการปฏิรูปประเทศต่อไป

ส่วนที่ 2
ผลการดำเนินการ
ตามแผนการปฏิรูปประเทศ

รายงานสรุปผลการดำเนินการประจำปี 2564 ตามแผนการปฏิรูปประเทศ แสดงให้เห็นผลการดำเนินงานที่สะท้อน **(1) การดำเนินการปฏิรูปประเทศตามเป้าหมายที่ได้บัญญัติไว้ในหมวด 16 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560** รวมทั้งได้แสดง **(2) การดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)** ซึ่งประกอบด้วย (1) สถานะการบรรลุเป้าหมายความสำเร็จตามผลอันพึงประสงค์หรือผลสัมฤทธิ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นของการปฏิรูปประเทศ ทั้ง 13 ด้าน ตามที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) โดยเทียบกับค่าเป้าหมายในปี 2564 และปี 2565 พร้อมทั้งแสดง (2) สรุปสถานะการดำเนินงานของกิจกรรม Big Rock ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) เปรียบเทียบกับแผนการดำเนินงานที่กำหนดไว้ในแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock และ (3) สรุปผลสัมฤทธิ์ที่ประชาชนได้รับจากการดำเนินงานตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ที่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ดังเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฯ โดยมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

1. การดำเนินการปฏิรูปประเทศตามเป้าหมายที่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 257 หมวด 16 ของรัฐธรรมนูญฯ

กำหนดให้การปฏิรูปประเทศต้องดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมาย ดังนี้

เป้าหมายที่ 1 :	**ประเทศชาติมีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคีปรองดอง มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุกับการพัฒนาด้านจิตใจ**
การดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง :	ปลูกฝังจิตสำนึกรักสามัคคีและส่งเสริมความปรองดองของคนในชาติ (ระดับจังหวัดทั้ง 76 จังหวัด และระดับอำเภอ) และโครงการจิตอาสาเสริมสร้างความสามัคคีและความปรองดองสมานฉันท์ เพื่อให้เยาวชนและประชาชนมีความรู้รักสามัคคีปรองดองสมานฉันท์ และเสียสละเพื่อส่วนรวมและประเทศชาติ การเตรียมความพร้อมในการเปิดเจรจาจัดทำความตกลงเสรีการค้า (Free Trade Area : FTA) โดยเฉพาะกลุ่มประเทศคู่ค้าสำคัญของไทย การพิจารณาจัดตั้งกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ (FTA) เพื่อช่วยเหลือสำหรับการปรับตัวของภาคการผลิตและภาคบริการที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้า
เป้าหมายที่ 2 :	**สังคมมีความสงบสุข เป็นธรรม และมีโอกาสอันทัดเทียมกันเพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำ**
การดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง :	**ลดความเหลื่อมล้ำและความไม่เป็นธรรมในสังคมในหลายด้าน** อาทิ ด้านการสาธารณสุขที่มีการเชื่อมโยงข้อมูลสุขภาพส่วนบุคคล หรือที่เรียกว่าระบบ “Persona Health” ซึ่งเป็นนวัตกรรมกลไกที่ช่วยเพิ่มโอกาสการเข้าถึงข้อมูลสุขภาพด้วยรูปแบบและช่องทางที่สอดคล้องกับพฤติกรรมการใช้งานของประชาชน เพื่อเตรียมความพร้อมและสนับสนุนให้ประชาชนเข้าถึงองค์ความรู้และความรอบรู้ทางสุขภาพ (Health Literacy) นำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้มีสุขภาพที่ดีขึ้นโดยเร็วที่สุด ด้านการศึกษา การให้เด็กเล็ก/เด็กปฐมวัย ได้รับการดูแลและการคุ้มครองอย่างมี

เป้าหมายที่ 2 : สังคมมีความสงบสุข เป็นธรรม และมีโอกาสอันทัดเทียมกันเพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำ

พัฒนาการที่ดีรอบด้าน ได้รับการศึกษาอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง ทั่วถึง และเสมอภาค ส่งเสริมการเรียนรู้และเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กปฐมวัยในช่วงรอยต่อตั้งแต่ก่อนระดับอนุบาลจนถึงระดับประถมศึกษาอย่างเหมาะสม รวมทั้งการส่งเสริมให้มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อการช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา เพื่อให้เติบโตเป็นพลเมืองที่ดีและมีคุณภาพ นอกจากนี้ มีการปรับปรุงการบริหารจัดเก็บภาษีในรูปแบบออนไลน์ โดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาปรับใช้กับกระบวนการทำงานต่าง ๆ ให้มีความเชื่อมโยงตั้งแต่ต้นจนจบ เพื่อให้เกิดรูปแบบการให้บริการที่ง่ายและรวดเร็ว รวมทั้งมีการจัดกิจกรรมการบริหารจัดการที่ดินแก่เกษตรกรรายย่อยและผู้ด้อยโอกาส เพื่อกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม ตลอดจนการจัดทำ (ร่าง) พระราชบัญญัติกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. .... เพื่อให้ประชาชนได้รับความยุติธรรมโดยไม่ล่าช้า

เป้าหมายที่ 3 : ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

การดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง : สร้างการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน รวมถึงในกระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะ เพื่อให้ประชาชนมีช่องทางและกลไกในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ และมีการปรับปรุง/แก้ไข (ร่าง) พระราชบัญญัติการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ พ.ศ. .... เพื่อส่งเสริมและสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของรัฐ การพัฒนาและใช้งานเว็บไซต์ https://www.law.go.th/ หรือ ระบบกลางทางกฎหมาย ตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 สำหรับการรับฟังความคิดเห็นเพื่ออำนวยความสะดวกให้ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อร่างกฎหมายและประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย การออกระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยรายงานประจำวันอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2564 โดยดำเนินการผ่านระบบ Crime เพื่อใช้ในการรับคำร้องทุกข์หรือกล่าวโทษความผิดอาญานอกเขตอำนาจการสอบสวน และเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างสถานีตำรวจทั่วประเทศ ทำให้พนักงานสอบสวนสามารถรับคำร้องทุกข์จากคดีที่เกิดขึ้นนอกเขตพื้นที่รับผิดชอบได้ และสามารถส่งคำร้องทุกข์ดังกล่าวให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบโดยเร็ว การเชื่อมโยงข้อมูลสุขภาพส่วนบุคคล หรือที่เรียกว่าระบบ “Persona Health” ซึ่งเป็นนวัตกรรมกลไกที่ช่วยเพิ่มโอกาสการเข้าถึงข้อมูลสุขภาพ ด้วยรูปแบบและช่องทางที่สอดคล้องกับพฤติกรรมการใช้งานของประชาชน เพื่อเตรียมความพร้อมและสนับสนุนให้ประชาชนเข้าถึงองค์ความรู้และความรอบรู้ทางสุขภาพ (Health Literacy) นำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้มีสุขภาพที่ดีขึ้นโดยเร็วที่สุด และขยายเครือข่ายหน่วยบริการอื่น ๆ เพื่อเพิ่มการเข้าถึงบริการอย่างทั่วถึงโดยเฉพาะพื้นที่กรุงเทพมหานคร

2. การดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ที่ได้ประกาศใช้เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2564 รวมประเด็นปฏิรูปทั้ง 13 ด้าน อันประกอบด้วย เป้าหมายอันพึงประสงค์ รวมทั้งสิ้น 31 เป้าหมาย กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) รวมทั้งสิ้น 62 กิจกรรม และกฎหมายที่ควรปรับปรุงหรือจัดทำใหม่ รวมทั้งสิ้น 45 ฉบับ โดยหน่วยงานของรัฐจะต้องขับเคลื่อนการดำเนินการให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่คาดว่าจะบรรลุผลในช่วงระยะเวลา 5 ปี ซึ่งการดำเนินการจำเป็นต้องมุ่งเน้นการขับเคลื่อนตามกิจกรรม Big Rock เพื่อให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ทั้ง 13 ด้านที่กำหนดไว้ **โดยได้แสดงสถานการณ์บรรลุเป้าหมายของการดำเนินการสิ้นสุด ณ ปีงบประมาณ 2564 เปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2564 และปี 2565** ซึ่งได้ประมวลผลจากข้อมูลการดำเนินงาน/โครงการหรือกิจกรรมที่หน่วยงานของรัฐรายงานผ่านระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (Electronic Monitoring and Evaluation System of National Strategy and Country Reform :eMENSCR) เพื่อนำมาประเมินสถานการณ์ในการบรรลุเป้าหมาย โดยอ้างอิงจากข้อมูลตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) หรือข้อมูลตัวชี้วัดเทียบเคียง (Proxy) ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความพร้อมของข้อมูลที่ได้มีการจัดเก็บไว้ ซึ่งการประเมินค่าสีสถานการณ์บรรลุเป้าหมายของผลการดำเนินงานปัจจุบันเทียบกับเป้าหมายของผลอันพึงประสงค์ให้เห็นใน 2 ระยะ คือ สถานการณ์ปัจจุบันเทียบกับค่าเป้าหมายของปี 2564 และสถานการณ์ปัจจุบันเทียบกับค่าเป้าหมายของปี 2565 โดยในการคำนวณมีการกำหนดให้ค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแต่ละปีมีค่าฐานเท่ากับ 100 แล้วประเมินค่าสถานการณ์ปัจจุบันเป็นร้อยละความสำเร็จของการดำเนินงานเป็นค่าสีสถานะการบรรลุเป้าหมายตามช่วงความสำเร็จที่กำหนดไว้

สรุปการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ได้ดังนี้

(1) สถานะการบรรลุเป้าหมายความสำเร็จตามผลอันพึงประสงค์หรือผลสัมฤทธิ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นของการปฏิรูปประเทศ ทั้ง 13 ด้าน จำนวน 31 เป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) โดยเทียบกับค่าเป้าหมายในปี 2564 และปี 2565 เพื่อทำให้เห็นสถานการณ์ผลการดำเนินงาน ประเด็นท้าทาย รวมถึงข้อเสนอแนะ ซึ่งสามารถสรุปสถานะการบรรลุเป้าหมายตามผลอันพึงประสงค์ได้ ดังนี้

สถานะการบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์ เทียบกับค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2564 และปี 2565

การปฏิรูปประเทศ		จำนวน	เป้าหมายอันพึงประสงค์ เทียบกับค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุปี 2564					เป้าหมายอันพึงประสงค์ เทียบกับค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุปี 2565				
	1. ด้านการเมือง	1	CR01G01					CR01G01				
	2. ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน	2	CR02G01	CR02G02				CR02G01	CR02G02			
	3. ด้านกฎหมาย	2	CR03G01	CR03G02				CR03G01	CR03G02			
	4. ด้านกระบวนการยุติธรรม	2	CR04G01	CR04G02				CR04G01	CR04G02			
	5.ด้านเศรษฐกิจ	3	CR05G01	CR05G02	CR05G03			CR05G01	CR05G02	CR05G03		
	6. ด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	4	CR06G01	CR06G02	CR06G03	CR06G04		CR06G01	CR06G02	CR06G03	CR06G04	
	7. ด้านสาธารณสุข	5	CR07G01	CR07G02	CR07G03	CR07G04	CR07G05	CR07G01	CR07G02	CR07G03	CR07G04	CR07G05
	8. ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ	1	CR08G01					CR08G01				
	9. ด้านสังคม	3	CR09G01	CR09G02	CR09G03			CR09G01	CR09G02	CR09G03		
	10. ด้านพลังงาน	1	CR10G01					CR10G01				
	11. ด้านการป้องกัน ปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบ	2	CR11G01	CR11G02				CR11G01	CR11G02			
	12. ด้านการศึกษา	1	CR12G01					CR12G01				
	13. ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	4	CR13G01	CR13G02	CR13G03	CR13G04		CR13G01	CR13G02	CR13G03	CR13G04	
รวมเป้าหมายอันพึงประสงค์ทั้งสิ้น		31										

เทียบค่าเป้าหมาย ปี 2564

ระดับสีแดง จำนวน 2 เป้าหมาย
ระดับสีส้ม จำนวน 3 เป้าหมาย
ระดับสีเหลือง จำนวน 16 เป้าหมาย
ระดับสีเขียว จำนวน 10 เป้าหมาย
รวมทั้งสิ้น 31 เป้าหมาย

เทียบค่าเป้าหมาย ปี 2565

ระดับสีแดง จำนวน 2 เป้าหมาย
ระดับสีส้ม จำนวน 7 เป้าหมาย
ระดับสีเหลือง จำนวน 15 เป้าหมาย
ระดับสีเขียว จำนวน 7 เป้าหมาย
รวมทั้งสิ้น 31 เป้าหมาย

(2) สรุปสถานะการดำเนินงานของกิจกรรม Big Rock ทั้ง 62 กิจกรรมภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ทั้ง 13 ด้าน เปรียบเทียบกับแผนการดำเนินงานที่กำหนดไว้ในแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock เพื่อให้เห็นความเป็นไปได้ในการดำเนินงานให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ได้ภายในห้วงเวลาที่กำหนด โดยประมวลผลข้อมูลการดำเนินงานจากกิจกรรมที่มีความเกี่ยวข้องที่หน่วยงานได้รายงานผ่านระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (Electronic Monitoring and Evaluation System of National Strategy and Country Reform : eMENSCR) ซึ่งสามารถสรุปสถานะการดำเนินงานของกิจกรรม Big Rock ทั้ง 62 กิจกรรมได้ ดังนี้

1. การเมือง	5 กิจกรรม	BR0101	BR0102	BR0103	BR0104	BR0105
2. บริหารราชการแผ่นดิน	5 กิจกรรม	BR0201	BR0202	BR0203	BR0204	BR0205
3. กฎหมาย	5 กิจกรรม	BR0301	BR0302	BR0303	BR0304	BR0305
4. กระบวนการยุติธรรม	5 กิจกรรม	BR0401	BR0402	BR0403	BR0404	BR0405
5. เศรษฐกิจ	5 กิจกรรม	BR0501	BR0502	BR0503	BR0504	BR0505
6. ทรัพยากรธรรมชาติฯ	4 กิจกรรม	BR0601	BR0602	BR0603	BR0604	
7. สาธารณสุข	5 กิจกรรม	BR0701	BR0702	BR0703	BR0704	BR0705
8. สื่อสารมวลชน	3 กิจกรรม	BR0801	BR0802	BR0803		
9. สังคม	5 กิจกรรม	BR0901	BR0902	BR0903	BR0904	BR0905
10. พลังงาน	5 กิจกรรม	BR1001	BR1002	BR1003	BR1004	BR1005
11. ปปช.	5 กิจกรรม	BR1101	BR1102	BR1103	BR1104	BR1105
12. การศึกษา	5 กิจกรรม	BR1201	BR1202	BR1203	BR1204	BR1205
13. วัฒนธรรมฯ	5 กิจกรรม	BR1301	BR1302	BR1303	BR1304	BR1305

รวม 62 กิจกรรม เป็นไปตามแผน ล่าช้ากว่าแผน

สรุปสถานะ กิจกรรม Big Rock

การดำเนินการเป็นไปตามแผน
จำนวน 53 กิจกรรม Big Rock

การดำเนินการล่าช้ากว่าแผน
จำนวน 9 กิจกรรม Big Rock

รวมทั้งสิ้น
62 กิจกรรม Big Rock

สำหรับกิจกรรม Big Rock ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ที่มีการดำเนินการล่าช้ากว่าแผน จำนวน 9 กิจกรรม โดยจำเป็นต้องมีการกำกับ ติดตามและเร่งรัดการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ที่กำหนดไว้ สรุปได้ดังนี้

แผนการปฏิรูปประเทศ	กิจกรรม Big Rock	
ด้านการเมือง	BR0103	การสร้างความสามัคคีปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติ
	BR0104	การส่งเสริมการพัฒนาพรรคการเมือง
ด้านกฎหมาย	BR0302	จัดให้มีกลไกทางกฎหมายเพื่อให้มีการพิจารณาปรับเปลี่ยนโทษทางอาญาที่ไม่ใช่ความผิดร้ายแรงให้เป็นโทษปรับเป็นพินัย เพื่อลดผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชน
	BR0305	จัดทำประมวลกฎหมายเพื่อรวบรวมกฎหมายเรื่องเดียวกันไว้ด้วยกัน เพื่อความสะดวกในการใช้งาน
ด้านกระบวนการยุติธรรม	BR0403	การจัดหาทนายความอาสาประจำสถานีตำรวจให้ครบทุกสถานีทั่วประเทศ
ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	BR0601	เพิ่มและพัฒนาพื้นที่ป่าไม้ให้ได้ตามเป้าหมาย
	BR0603	การบริหารจัดการน้ำเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชนในพื้นที่นอกเขตชลประทาน
ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ	BR1102	การพัฒนาการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและระบบคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสการทุจริตที่มีประสิทธิภาพ
	BR1105	การพัฒนามาตรการสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบายในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่

(3) สรุปผลสัมฤทธิ์ที่ประชาชนได้รับจากการดำเนินงานตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญฯ เพื่อแสดงการดำเนินงานปฏิรูปประเทศ ตั้งแต่ที่ราชกิจจานุเบกษาได้มีการประกาศใช้แผนการปฏิรูปประเทศ เมื่อวันที่ 6 เมษายน 2561 ต่อเนื่องมาจนถึง แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) โดยได้สรุปผลสัมฤทธิ์ที่ประชาชนจะได้รับจากการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ เปรียบเทียบกับเป้าหมายที่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 258 วรรค ก- ฉ ในหมวด 16 ของรัฐธรรมนูญฯ ที่กำหนดให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศให้บรรลุผลเป็นอย่างน้อย

ทั้งนี้ มีการประเมินสถานะการบรรลุเป้าหมายความสำเร็จตามผลอันพึงประสงค์หรือผลสัมฤทธิ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นของการปฏิรูปประเทศ ทั้ง 13 ด้าน ตามที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) และสถานะการดำเนินงานของกิจกรรม Big Rock รวมทั้งผลสัมฤทธิ์ที่ประชาชนได้รับจากการดำเนินการปฏิรูปประเทศ เพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายตามผลอันพึงประสงค์ของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

CR01 ผลการดำเนินงานประจำปี 2564 ของการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง

สถานะการบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์

สถานการณ์เทียบกับค่าเป้าหมาย

ปี 2564 | ปี 2565

เป้าหมาย CR01G01 ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีส่วนร่วมทางการเมืองและกระบวนการ นโยบายสาธารณะการเมืองมีเสถียรภาพและความมั่นคงตลอดจนเกิดความปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติ และพรรคการเมืองและนักการเมืองยึดมั่นในประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนเป็นหลัก

ดำเนินการผ่านกิจกรรม Big Rock จำนวน 5 กิจกรรม ได้แก่ BR0101 BR0102 BR0103 BR0104 BR0105

แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

ดำเนินการผ่านกิจกรรม Big Rock จำนวน 5 กิจกรรม ได้แก่		หน่วยงานรับผิดชอบหลัก
BR0101	การส่งเสริมความรู้ทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	สถาบันพระปกเกล้า
BR0102	การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะทุกระดับ	สปน.
BR0103	การสร้างความสามัคคีปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติ	สำนักงาน ป.ย.ป.
BR0104	การส่งเสริมการพัฒนาพรรคการเมือง	กกต.
BR0105	การปรับปรุงโครงสร้างและเนื้อหาของรัฐธรรมนูญเพื่อการปฏิรูป	สถาบันพระปกเกล้า

● อยู่ในขั้นวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย ● ยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย ● ใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย ● บรรลุเป้าหมาย

สถานะการดำเนินงานของกิจกรรม Big Rock

BR0101 ☺
- จัดทำเอกสารวิชาการเรื่องการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- จัดทำสื่อ Motion Graphic เรื่องการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

BR0102 ☺
- ส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการคุ้มครองแรงงาน ควบคุมให้สถานประกอบการดำเนินการตามกฎหมาย
- ผลักดัน (ร่าง) พระราชบัญญัติการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ พ.ศ. ....

BR0103 ☹
- อยู่ในขั้นตอนการเริ่มดำเนินการจัดประชุมหารือเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็นในประเด็นการสร้างความสามัคคีปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติทั้งในเวทีส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ทั้ง 4 ภาค
- สาเหตุที่ล่าช้า เนื่องจากอยู่ในขั้นตอนการขอรับการจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินโครงการตามแผนปฏิบัติงาน

BR0104 ☹
- โครงการพลเมืองคุณภาพและนักการเมืองคุณภาพโดยมีผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 534,3940 คน
- โครงการจัดการเลือกตั้งคุณภาพ พ.ศ. 2563-2564 โดยมีผู้ใช้สิทธิ์เลือกตั้งทั้งประเทศทั้งสิ้น ร้อยละ 66.44
- โครงการการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองมีผู้ร่วมกิจกรรม 996,018 คน ซึ่งทางสำนักงานฯได้จัดกิจกรรมดังกล่าวร่วมกับศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาประชาธิปไตยตำบล (ศส.ปชต.) จำนวนทั้งสิ้น 7,517 แห่งทั่วประเทศ
- สาเหตุที่ล้าช้า เนื่องจากการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19

BR0105 ☺
- สร้างวิทยากรที่จะให้ความรู้เกี่ยวกับการร่างรัฐธรรมนูญตามภูมิภาคต่าง ๆ
- จัดทำเนื้อหาและความรู้เกี่ยวกับเรื่องกระบวนการร่างรัฐธรรมนูญฯ

☺ เป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลากำหนดไว้ ☹ ล่าช้ากว่าขั้นตอนและกรอบระยะเวลากำหนดไว้

เป้าหมายตามมาตรา 258 ของรัฐธรรมนูญฯ	การดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง	ผลสัมฤทธิ์ที่ประชาชนได้รับจากการปฏิรูปประเทศ
• ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข • การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง • การมีการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ • การยอมรับในความเห็นทางการเมืองที่แตกต่างกัน • ประชาชนใช้สิทธิเลือกตั้งและออกเสียงประชามติโดยอิสระปราศจากการครอบงำไม่ว่าด้วยทางใด	• การส่งเสริม เผยแพร่ และประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข • การสร้างการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนและกระบวนการนโยบายสาธารณะ เพื่อให้ประชาชนมีช่องทางและกลไกในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ รวมทั้งมีการปรับปรุงและผลักดัน ร่างพระราชบัญญัติการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ พ.ศ. .... เข้าสู่กระบวนการพิจารณาตามขั้นตอนของกฎหมาย เพื่อส่งเสริมและสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของรัฐ • การสร้างความรู้ความเข้าใจทางการเมืองและการเลือกตั้งระดับต่าง ๆ โดยมีการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการดำเนินงาน	**ประชาชนในทุกช่วงวัยได้รับการสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข**
• การมีกิจกรรมของพรรคการเมืองมีลักษณะเปิดเผยและตรวจสอบได้ • การมีกระบวนการให้สมาชิกพรรคการเมืองมีส่วนร่วมและมีความรับผิดชอบอย่างแท้จริง • การคัดเลือกผู้มีความรู้ความสามารถ ซื่อสัตย์สุจริต และมีคุณธรรมจริยธรรม เข้ามาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม	• การดำเนินโครงการเครือข่ายเฝ้าระวังประชาธิปไตย โครงการกระบวนการเลือกตั้ง/การออกเสียงประชามติโปร่งใส เพื่อส่งเสริมให้เกิดการเลือกตั้งที่สุจริต และตรวจสอบได้ • การดำเนินโครงการให้ความรู้การจัดการเลือกตั้งขั้นต้น (Primary Election) ของพรรคการเมือง โครงการพัฒนาระบบสารสนเทศการเลือกตั้งแบบสมาร์ท และโครงการเสริมสร้างเครือข่ายดำเนินการตามค่านิยมวัฒนธรรมการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข กิจกรรมหลักการขับเคลื่อนกิจกรรมหมู่บ้านไม่ขายเสียง เพื่อส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้ง และให้ได้นักการเมืองที่มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีคุณธรรมจริยธรรมเข้ามาดำเนินงานได้อย่างแท้จริง	**ประชาชนมีช่องทางและกลไกในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในการกำหนดนโยบายสาธารณะร่วมกับสถาบันทางการเมืองต่าง ๆ รวมถึงในการตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐ**
• การมีกลไกที่กำหนดความรับผิดชอบของพรรคการเมืองในการประกาศโฆษณานโยบายที่มิได้วิเคราะห์ผลกระทบ ความคุ้มค่า และความเสี่ยงอย่างรอบด้าน • การมีกลไกที่กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและรับผิดชอบต่อประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของตน	• การดำเนินกิจกรรมรณรงค์หมู่บ้านไม่ขายเสียงและทุจริตการเลือกตั้ง เพื่อกระตุ้นและรณรงค์ให้ทุกหมู่บ้านเป็นภาคีเครือข่ายสำคัญในการรณรงค์การไม่ซื้อสิทธิขายเสียง เกิดการเลือกตั้งที่มีคุณภาพ สุจริต โปร่งใสและเที่ยงธรรม รวมทั้งได้มีการจัดอบรมเครือข่ายศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตย (ศส.ปชต.) เพื่อให้ความช่วยเหลือและสังเกตการณ์การเลือกตั้งท้องถิ่น ตลอดจนขยายเครือข่ายคนไม่ขายเสียง จำนวน 7,252 แห่งทั่วประเทศ	**พรรคการเมืองภายในประเทศทั้งในระดับชาติและท้องถิ่น ดำเนินนโยบายโดยยึดหลักประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก**
• การมีกลไกแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองโดยสันติวิธีภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	• การดำเนินโครงการปลูกฝังจิตสำนึกรักสามัคคีและส่งเสริมความปรองดองของคนในชาติ (ระดับจังหวัดทั้ง 76 จังหวัด และระดับอำเภอ) และโครงการจิตอาสาเสริมสร้างความสามัคคีและความปรองดองสมานฉันท์ เพื่อให้เยาวชนและประชาชนมีความรู้รักสามัคคี ปรองดองสมานฉันท์ และเสียสละเพื่อส่วนรวมและประเทศชาติ	**เยาวชนและประชาชนในชาติมีความรู้รักสามัคคี ปรองดองสมานฉันท์รู้จักเสียสละในการทำงานเพื่อส่วนรวม**

CR02 ผลการดำเนินงานประจำปี 2564 ของการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

สถานะการบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์

สถานการณ์เทียบกับค่าเป้าหมาย

เป้าหมาย CR02G01 บริการของรัฐมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บริการ — ปี 2564 | ปี 2565

ดำเนินการผ่านกิจกรรม Big Rock จำนวน 5 กิจกรรม ได้แก่ BR0201 BR0202 BR0203 BR0204 BR0205

เป้าหมาย CR02G02 ภาครัฐมีการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพด้วยการนำนวัตกรรมเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ — ปี 2564 | ปี 2565

ดำเนินการผ่านกิจกรรม Big Rock จำนวน 1 กิจกรรม ได้แก่ BR0201

แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

ดำเนินการผ่านกิจกรรม Big Rock จำนวน 5 กิจกรรม ได้แก่	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก
BR0201 ปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารงานและการบริการภาครัฐไปสู่ระบบดิจิทัล	ดศ.
BR0202 จัดโครงสร้างองค์กร และระบบงานภาครัฐให้มีความยืดหยุ่น คล่องตัว และเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์	กพร.
BR0203 ปรับเปลี่ยนการบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐสู่ระบบเปิด เพื่อให้ได้มา และรักษาไว้ซึ่งคนเก่ง ดีและมีความสามารถอย่างคล่องตัว ตามหลักคุณธรรม	ก.พ.
BR0204 สร้างความเข้มแข็งในการบริหารราชการในระดับพื้นที่โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน	กพร.
BR0205 ขจัดอุปสรรคในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ และการเบิกจ่ายเงินเพื่อให้เกิดความรวดเร็ว คุ้มค่า โปร่งใส ปราศจากการทุจริต	บก.

- อยู่ในขั้นวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย
- ยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย
- ใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย
- บรรลุเป้าหมาย

สถานะการดำเนินงานของกิจกรรม Big Rock

BR0201 ☺
- พัฒนาระบบต้นแบบระบบบัญชีข้อมูลภาครัฐ และนำร่องหน่วยงานจัดทำบัญชีข้อมูลของตนเอง พัฒนาระบบเฝ้าระวังป้องกันควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ
- จัดทำระบบการให้บริการและสนับสนุนระบบบัญชีข้อมูลหน่วยงาน มีการจัดทำศูนย์กลางข้อมูลให้ประชาชน ธุรกิจ และชาวต่างชาติ ติดต่อราชการแบบเบ็ดเสร็จ ครบวงจร ณ จุดเดียว (One Stop Service)
- เพิ่มชุดข้อมูลทะเบียนพาณิชย์ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า
- อยู่ระหว่างการจัดทำมาตรฐานเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลภาครัฐ (Data Exchange Standard)
- เชื่อมโยงใช้ประโยชน์ข้อมูลจากฐานข้อมูลทะเบียนกลาง แบบออนไลน์ และเปิดให้มีระบบยืนยันตัวตนดิจิทัลเพื่อเข้าใช้บริการอิเล็กทรอนิกส์ของกรมสรรพากร

BR0202 ☺
- อยู่ระหว่างการยกร่างกฎหมายเกี่ยวกับการยุบกระดับการบริหารงานภาครัฐให้มีความทันสมัย
- ปรับปรุงแนวทางการแบ่งส่วนราชการภายในกรม (อยู่ระหว่างเสนอ ครม. เพื่อขอทบทวนมติ ครม. ที่เกี่ยวข้องต่อไป)
- การศึกษารูปแบบการบริหารจัดการและการบูรณาการในลักษณะองค์กรบริหารเฉพาะกิจ (Adhoc) และ Agile Organization
- ทบทวนบทบาทและภารกิจของภาครัฐ
- ดำเนินการร่วมกับภาคเอกชน ภายใต้ อ.ก.พ.ร. เกี่ยวกับการทบทวนบทบาทภารกิจและปรับปรุงโครงสร้างของส่วนราชการ

BR0203 ☺
- อยู่ระหว่างศึกษาข้อมูลและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- จัดทำคู่มือแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาบุคคลากรภาครัฐ การจัดทำแผนพัฒนาตนเอง พัฒนาหลักสูตรเกี่ยวกับ Skillset/Mindset ตามแนวทางการพัฒนาฯ โดยการเรียนรู้ในระบบออนไลน์
- อยู่ระหว่างการพัฒนา Learning Platform กลางในการพัฒนาข้าราชการ และดำเนินการพัฒนาร่วมกับหน่วยงานเครือข่าย
- อยู่ระหว่างศึกษา รวบรวมข้อมูล ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับค่าตอบแทน การจัดทำยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงระบบบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 – 2566

BR0204 ☺
- อยู่ระหว่างการพัฒนารูปแบบการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารราชการในจังหวัดที่มีความคล่องตัว ในระบบงาน ระบบแผน ระบบงบประมาณ และระบบบริหารงานบุคคลให้มีการทำงานที่มีผลสัมฤทธิ์สูง (High Performance Provinces : จังหวัด HPP)

BR0205 ☺
- พัฒนาระบบงานและทดสอบความพร้อมของระบบงานแล้วเสร็จ พร้อมทั้งสรุปผลการทดสอบและนำเสนอผู้บริหารเรียบร้อยแล้ว
- คณะกรรมการดำเนินการปฏิรูปกฎหมายในระยะเร่งด่วนฯ อยู่ระหว่างการพิจารณา ร่างแก้ไขพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560
- ดำเนินการเชื่อมโยงข้อมูลแบบ Webservice กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และมีระบบเชื่อมโยงข้อมูลจัดซื้อจัดจ้างระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์แบบ Interface และแบบ Excel Loader

☺ เป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลากำหนดไว้ ☹ ล่าช้ากว่าขั้นตอนและกรอบระยะเวลากำหนดไว้

เป้าหมายตามมาตรา 258 ของรัฐธรรมนูญฯ	การดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง	ผลสัมฤทธิ์ที่ประชาชนได้รับจากการปฏิรูปประเทศ
การนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารราชการแผ่นดินและการจัดทำบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดินและเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน	• มีแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย พ.ศ. 2563 – 2565 และการพัฒนาระบบต้นแบบระบบบัญชีข้อมูลภาครัฐประกอบด้วยระบบลงทะเบียน และระบบบริการสืบค้นข้อมูล โดยนำร่องหน่วยงานจัดทำบัญชีข้อมูลของตนเอง ให้สอดคล้องกับมาตรฐานอย่างน้อย 30 หน่วยงานและ 3 จังหวัด รวมทั้งนำร่องให้บริการสืบค้นข้อมูล (Show case) รวมถึงจัดทำระบบการให้บริการและสนับสนุนระบบบัญชีข้อมูลหน่วยงาน (Help desk) • มีศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐและส่งเสริมการเปิดเผยและใช้ประโยชน์จากข้อมูล (Open Data) และให้บริการศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐ (Open Data Platform) บนเว็บไซต์ data.go.th รวมถึงมีเครื่องมือเพื่อสนับสนุนการจัดเตรียมข้อมูลภาครัฐในรูปแบบดิจิทัลให้มีคุณภาพตามหลักธรรมาภิบาลข้อมูล	ประชาชนผู้รับบริการภาครัฐได้รับการอำนวยความสะดวกและรวดเร็วขึ้น โดยสามารถเข้าถึงบริการของรัฐได้โดยง่าย
การบูรณาการฐานข้อมูลของหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานเข้าด้วยกัน เพื่อให้เป็นระบบข้อมูลเพื่อการบริหารราชการแผ่นดินและการบริการประชาชน	• การจัดให้มีดิจิทัลแพลตฟอร์มภาครัฐและบริการดิจิทัล รวมถึงระบบข้อมูล และข้อมูลขนาดใหญ่ (Big data) • การเชื่อมโยงระบบข้อมูลแบบ webservice กับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กรมเจ้าท่า กรมการขนส่งทางบก กรมศุลกากร เรียบร้อยแล้ว และจะดำเนินการเชื่อมโยงข้อมูลกับกรมการปกครอง กรมบังคับคดี และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ต่อไป • การจัดให้มีระบบเชื่อมโยงข้อมูลจัดซื้อจัดจ้างระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์แบบ Interface ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างการทดสอบระบบเชื่อมโยงข้อมูลจัดซื้อจัดจ้างระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ แบบ Excel Loader	
การปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างและระบบการบริหารงานของรัฐและแผนกำลังคนภาครัฐให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายใหม่ๆ โดยต้องดำเนินการให้เหมาะสมกับภารกิจของหน่วยงานของรัฐแต่ละหน่วยงานที่แตกต่างกัน	• การดำเนินการยกร่างกฎหมายเกี่ยวกับการยกระดับการบริหารงานภาครัฐให้มีความทันสมัย เพื่อเป็นกลไกในการดำเนินการเรื่องลดสภาพความเป็น นิติบุคคลของส่วนราชการระดับกระทรวงและกรม ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาของระบบราชการไทย • การศึกษารูปแบบการบริหารจัดการและการบูรณาการในลักษณะองค์กรบริหารเฉพาะกิจ (Adhoc) และ Agile Organization • การทบทวนบทบาทและภารกิจของภาครัฐ ดำเนินการร่วมกับภาคเอกชน ภายใต้คณะอนุกรรมการพัฒนาระบบราชการ (อ.ก.พ.ร.) เกี่ยวกับการทบทวนบทบาทภารกิจและปรับปรุงโครงสร้างของส่วนราชการ	ภาครัฐมีความคล่องตัวในการทำงาน สามารถปรับตัวให้เท่าทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์ และมีศักยภาพความพร้อมในการพัฒนาประเทศ
การปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานบุคคลภาครัฐเพื่อจูงใจให้ผู้มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริงเข้ามาทำงานในหน่วยงานของรัฐ และสามารถเจริญก้าวหน้าได้ตามความสามารถและผลสัมฤทธิ์ของงานของแต่ละบุคคล	• การศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล สำรวจข้อมูลเกี่ยวกับความรู้และทักษะที่จำเป็นที่เป็น Future Skills หรือทักษะสำหรับการทำงานภายใต้ภาวะวิถีชีวิตใหม่ • การจัดทำคู่มือแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรภาครัฐ การจัดทำแผนพัฒนาตนเอง การจัดทำแผนพัฒนาหลักสูตรเกี่ยวกับ Skillset/Mindset ตามแนวทางการพัฒนาฯ โดยการเรียนรู้ในระบบออนไลน์ • การพัฒนา Learning Platform กลางในการพัฒนาข้าราชการ และดำเนินการพัฒนาร่วมกับหน่วยงานเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง	
การปรับปรุงระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐให้มีความคล่องตัว การเปิดเผย ตรวจสอบได้และมีกลไกในการป้องกันการทุจริตทุกขั้นตอน	• การนำเสนอร่างแก้ไขพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 เพื่อเป็นกลไกสำคัญให้การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐเป็นแบบดิจิทัลในทุกขั้นตอน โดยอยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการดำเนินการปฏิรูปกฎหมายในระยะเร่งด่วนฯ	ภาครัฐปลอดจากการทุจริต มีความโปร่งใสในการทำงาน และสามารถตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอน

CR03 ผลการดำเนินงานประจำปี 2564 ของการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย

สถานะการบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์

เป้าหมาย CR03G01 กฎหมายและกระบวนงานที่ล้าสมัยก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำและไม่เป็นธรรม สร้างภาระแก่ประชาชนและเป็นอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพได้รับการยกเลิกหรือแก้ไขปรับปรุง

สถานการณ์เทียบกับค่าเป้าหมาย: ปี 2564 | ปี 2565

ดำเนินการผ่านกิจกรรม Big Rock จำนวน 3 กิจกรรม ได้แก่ BR0301 BR0302 BR0304

เป้าหมาย CR03G02 ความสะดวกในการเข้าถึง รับรู้ และปฏิบัติตามกฎหมายของประชาชน

สถานการณ์เทียบกับค่าเป้าหมาย: ปี 2564 | ปี 2565

ดำเนินการผ่านกิจกรรม Big Rock จำนวน 2 กิจกรรม ได้แก่ BR0303 BR0305

แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

ดำเนินการผ่านกิจกรรม Big Rock จำนวน 5 กิจกรรม ได้แก่	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก
BR0301 มีกลไกยกเลิกหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่สร้างภาระหรือเป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือ การประกอบอาชีพของประชาชน	สำนักงาน ป.ย.ป.
BR0302 จัดให้มีกลไกทางกฎหมายเพื่อให้มีการพิจารณาปรับเปลี่ยนโทษทางอาญาที่ไม่ใช่ความผิดร้ายแรงให้เป็นโทษปรับเป็นพินัย เพื่อลดผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชน	สคก.
BR0303 จัดให้มีกลไกกำหนดให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐซึ่งมีหน้าที่ควบคุมกำกับดูแลและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินการเพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย	ยธ.
BR0304 จัดให้มีกลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย	สผ.
BR0305 จัดทำประมวลกฎหมายเพื่อรวบรวมกฎหมายเรื่องเดียวกันไว้ด้วยกันเพื่อความสะดวกในการใช้งาน	สคก.

● อยู่ในขั้นวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย ● ยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย ● ใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย ● บรรลุเป้าหมาย

สถานะการดำเนินงานของกิจกรรม Big Rock

BR0301 ☺
- มีการแต่งตั้งคณะทำงานทบทวนข้อเสนอในโครงการศึกษาวิเคราะห์ทบทวนกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับและกระบวนงานที่เกี่ยวกับการอนุญาต
- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรายงานความคืบหน้าผลการศึกษา วิเคราะห์ทบทวนกฎหมายฯ มายังสำนักงาน ป.ย.ป. โดยมีกระบวนงานตามผลการศึกษา ณ สิ้นเดือนกันยายน 2564 อาทิ การแก้ไขนิยามคำว่า “โรงงาน” ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน เพื่อยกเว้นการควบคุมสำหรับผู้ประกอบการขนาดเล็ก การแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการรักษาความปลอดภัย

BR0302 ☹
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (สคก.) ได้จัดทำร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. .... โดยเมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2564 คณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบในหลักการและเสนอให้คณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎรพิจารณา
- คณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎร ได้เห็นชอบร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวที่ สคก. ปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ แล้วเมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2564
- คณะรัฐมนตรีลงมติรับทราบสรุปผลการประชุมคณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎร และให้ สคก. เสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวที่ปรับแก้ตามคณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎร ต่อรัฐสภาเป็นเรื่องเร่งด่วนต่อไป

BR0303 ☺
- ดำเนินการโดยใช้กลไกภายใต้คณะอนุกรรมการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม ซึ่งเป็นคณะอนุกรรมการภายใต้คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (กพยช.)
- กำหนดกรอบหน่วยงานที่มีหน้าที่ควบคุมกำกับดูแล และบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย
- กำหนดกรอบให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม จำนวน 21 หน่วยงานนำกิจกรรมปฏิรูปผสานเข้ากับการขับเคลื่อนแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติฉบับที่ 3 และเสนอเข้าสู่การประชุมคณะอนุกรรมการฯ แล้ว จำนวน 2 ครั้ง

BR0304 ☺
- อยู่ระหว่างการประมวลผลกิจกรรม ผลความพึงพอใจ และสำรวจติดตามการถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจการเข้าชื่อเสนอกฎหมายตามพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. 2564 ในรูปแบบออนไลน์ผ่านโปรแกรม Zoom Meeting
- มีการพัฒนารูปแบบกิจกรรมการจัดนิทรรศการ เพื่อเสริมสร้างภาคีเครือข่ายทั้ง 4 ภูมิภาค ให้สอดคล้องกับบริบทและสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19

BR0305 ☹
- จัดทำร่างพระราชบัญญัติการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก พ.ศ. .... แล้วเสร็จ และอยู่ระหว่างขั้นตอนการสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง
- มีการจัดสัมมนา เพื่อรับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติมในการจัดทำประมวลกฎหมาย

☺ เป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลากำหนดไว้ ☹ ล่าช้ากว่าขั้นตอนและกรอบระยะเวลากำหนดไว้

เป้าหมายตามมาตรา 258 ของรัฐธรรมนูญฯ	การดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง	ผลสัมฤทธิ์ที่ประชาชนได้รับจากการปฏิรูปประเทศ
• การมีกลไกดำเนินการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับต่าง ๆ ที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ • สอดคล้องกับหลักการตามมาตรา 77[1]และพัฒนาให้สอดคล้องกับหลักสากล • การใช้ระบบอนุญาตและระบบการดำเนินการโดยคณะกรรมการเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อให้การทำงานเกิดความคล่องตัว โดยมีผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน และไม่สร้างภาระแก่ประชาชนเกินความจำเป็น เพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และป้องกันการทุจริต และประพฤติมิชอบ	• การดำเนินการเพื่อรองรับและขับเคลื่อนการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 โดยมีการดำเนินการ ได้แก่ การประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายโดยประกาศรายชื่อหน่วยงานที่รับผิดชอบ และระยะเวลาการประเมินผลสัมฤทธิ์ การเข้าถึงบทบัญญัติในกฎหมายโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบจะต้องดำเนินการเผยแพร่ข้อมูลกฎหมาย กฎเกณฑ์ และคำอธิบายกฎหมายที่มีผลใช้บังคับอยู่ก่อนวันบังคับใช้พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 การดำเนินการเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา 22 ของพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 • การศึกษาวิเคราะห์ทบทวนกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับและกระบวนงานที่เกี่ยวกับการอนุญาต เพื่อลดขั้นตอนการดำเนินการและการอนุญาตที่ไม่จำเป็นหรือเป็นอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพและการดำเนินธุรกิจของประชาชน โดยพบว่า มีกระบวนงานจำนวนทั้งสิ้น 1,094 กระบวนงาน ประกอบด้วย (1) กระบวนงานที่หน่วยงานรับดำเนินการแล้ว จำนวน 885 กระบวนงาน (ร้อยละ 81) (2) กระบวนงานที่หน่วยงานแจ้งตอบกลับและอยู่ระหว่างการพิจารณาดำเนินการ จำนวน 90 กระบวนงาน (ร้อยละ 8) และ (3) กระบวนงานที่หน่วยงานไม่มีการแจ้งตอบกลับ 119 (ร้อยละ 11) (ข้อมูล ณ สิ้นเดือนกันยายน 2564)	**ประชาชนที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายที่ไม่ได้เกิดจากการกระทำความผิดร้ายแรง ได้รับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพที่เหมาะสม**
• การปฏิรูประบบการเรียนการสอนและการศึกษาอบรมวิชากฎหมาย เพื่อพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพกฎหมายให้เป็นผู้มีความรอบรู้ มีนิติทัศนะ และยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรมของนักกฎหมาย	• ได้มีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการสภานิติศึกษาแห่งชาติ เพื่อทำหน้าที่กำหนดนโยบายในการพัฒนาบุคลากรด้านกฎหมาย เสนอแนะหลักสูตรการศึกษานิติศาสตร์ระดับปริญญาตรีที่เป็นมาตรฐาน ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างทักษะใหม่ที่จำเป็นในการทำงานให้สอดคล้องกับความต้องการ (reskill) การพัฒนาเพื่อยกระดับทักษะเดิมให้ดีขึ้น เพื่อรองรับการเติบโตในอนาคต (upskill) สำหรับผู้ประกอบวิชาชีพกฎหมายทุกสาขา	**ประชาชนสามารถดำรงชีวิตในการประกอบอาชีพหรือดำเนินธุรกิจโดยปราศจากอุปสรรคที่เกิดจากกฎหมายหรือการบังคับใช้กฎหมาย**
• การพัฒนาระบบฐานข้อมูลกฎหมายของรัฐโดยใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลกฎหมายได้สะดวก และสามารถเข้าใจเนื้อหาสาระของกฎหมายได้ง่าย	• การพัฒนาเว็บไซต์ https://www.law.go.th/ หรือ ระบบกลางทางกฎหมาย ตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 • การเปิดใช้งานระบบกลางทางกฎหมายระยะที่ 1 สำหรับการรับฟังความคิดเห็น เพื่ออำนวยความสะดวกให้ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อร่างกฎหมายและประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย	**ประชาชนมีความสะดวกในการเข้าถึงกฎหมายที่มีประสิทธิภาพ**
• การจัดให้มีกลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย	• การจัดสัมมนาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ด้วยโปรแกรม Zoom Meeting เพื่อให้สอดคล้องกับประเด็นการเข้าชื่อเสนอกฎหมายตามพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. 2564 โดยจัดสัมมนาในกลุ่มจังหวัดเป้าหมาย ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรการในการป้องกันและยับยั้งการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 • อยู่ระหว่างการดำเนินการประมวลผลการดำเนินการ ความพึงพอใจ และสำรวจติดตามการถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจการเข้าชื่อเสนอกฎหมายตามพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. 2564 และพัฒนารูปแบบการจัดนิทรรศการเพื่อเสริมสร้างภาคีเครือข่ายทั้ง 4 ภูมิภาค	**ประชาชนมีองค์ความรู้เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ วิธีการและกระบวนการในการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย**

[1]**ตามมาตรา 77** กำหนดว่า รัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น และยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพ โดยไม่ชักช้า เพื่อไม่ให้เป็นภาระแก่ประชาชน และดำเนินการให้ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง

CR04 ผลการดำเนินงานประจำปี 2564 ของการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม

สถานะการบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์

สถานการณ์เทียบกับค่าเป้าหมาย: ปี 2564 | ปี 2565

เป้าหมาย CR04G01 การอำนวยความยุติธรรมในแต่ละขั้นตอนเป็นไปอย่างโปร่งใสแล้วเสร็จตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด และเข้าถึงง่ายโดยเสมอภาค

ดำเนินการผ่านกิจกรรม Big Rock จำนวน 3 กิจกรรม ได้แก่ BR0401 BR0402 BR0403

เป้าหมาย CR04G02 การบังคับการตามกฎหมายเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ และพัฒนาระบบการบริหารงานยุติธรรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่เลือกปฏิบัติและเป็นธรรม

ดำเนินการผ่านกิจกรรม Big Rock จำนวน 2 กิจกรรม ได้แก่ BR0404 BR0405

แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

ดำเนินการผ่านกิจกรรม Big Rock จำนวน 5 กิจกรรม ได้แก่	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก
BR0401 การให้ประชาชนสามารถติดตามความคืบหน้า ขั้นตอนการดำเนินงานต่าง ๆ ในกระบวนการยุติธรรม	คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม
BR0402 การรับแจ้งความร้องทุกข์ต่างท้องที่	ตร.
BR0403 การจัดหาทนายความอาสาประจำสถานีตำรวจให้ครบทุกสถานีทั่วประเทศ	สท.
BR0404 ปฏิรูประบบการปล่อยชั่วคราว	ศย.
BR0405 การบันทึกภาพและเสียงในการตรวจค้น จับกุม และการสอบปากคำในการสอบสวน	ตร.

● อยู่ในขั้นวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย ● ยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย ● ใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย ● บรรลุเป้าหมาย

สถานะการดำเนินงานของกิจกรรม Big Rock

BR0401 ☺
- คณะรัฐมนตรีเห็นชอบ ร่างพระราชบัญญัติกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. .... แล้ว โดยเมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2564
- สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวต่อรัฐสภาเพื่อดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป

BR0402 ☺
- เมื่อวันที่ 9 เมษายน 2564 สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ 177/2564 เรื่องการรับคำร้องทุกข์หรือกล่าวโทษความผิดอาญานอกเขตอำนาจการสอบสวนและออกระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยรายงานประจำวันอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2564
- ทำงานผ่านระบบ Crime เพื่อใช้ในการรับคำร้องทุกข์กล่าวโทษและเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างสถานีตำรวจทั่วประเทศ

BR0403 ☹
- จัดหาทนายความอาสาประจำสถานีตำรวจ ดำเนินการได้เพียง 150 สถานี ซึ่งยังไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของสถานีตำรวจทั่วประเทศ (741 สถานี จาก 1,482 สถานี) ปัจจุบันได้รับการจัดสรรงบประมาณดำเนินโครงการเพิ่มขึ้นอีก 53 สถานี (รวมทั้งสิ้น 203 สถานี)

BR0404 ☺
- มีการสั่งติดอุปกรณ์ EM ในการปล่อยชั่วคราวแก่ผู้ต้องหา/จำเลยในศาลที่เข้าร่วมโครงการ 171 ศาล จำนวน 3,352 เครื่อง โดยเริ่มใช้อุปกรณ์ EM ตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2564

BR0405 ☺
- ผบ.ตร.ได้ลงนาม ตามคำสั่ง ตร. ที่ 178/2564 ลงวันที่ 9 เมษายน 2564 เรื่อง การบันทึกภาพและเสียงการตรวจค้น จับกุม และสอบสวนคดีอาญา ขณะนี้อยู่ระหว่างการจัดหาระบบและอุปกรณ์รองรับการปฏิบัติงาน
- มุ่งเน้นการติดตามประเมินผล ประสิทธิภาพในการดำเนินการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในกิจกรรมดังกล่าว เช่น การเก็บข้อมูลสถิติจำนวนการบันทึกภาพและเสียง การประเมินความพึงพอใจของประชาชน

☺ เป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลากำหนดไว้ ☹ ล่าช้ากว่าขั้นตอนและกรอบระยะเวลากำหนดไว้

เป้าหมายตามมาตรา 258 ของรัฐธรรมนูญฯ	การดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง	ผลสัมฤทธิ์ที่ประชาชนได้รับจากการปฏิรูปประเทศ
• การกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมที่ชัดเจน เพื่อให้ประชาชนได้รับความยุติธรรมโดยไม่ล่าช้า • การมีกลไกช่วยเหลือประชาชนผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ให้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรม • การสร้างกลไกเพื่อให้มีการบังคับการตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและความไม่เป็นธรรมในสังคม	• คณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 26 มกราคม 2564 มีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. .... และได้จัดส่งให้รัฐสภาพิจารณาตามขั้นตอนของกฎหมายเรียบร้อยแล้ว • ปัจจุบันอยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎรก่อนบรรจุวาระของรัฐสภา • ซึ่งทุกหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีการกำกับดูแลตนเองภายในหน่วยงาน	**ประชาชนได้รับการอำนวยความยุติธรรมโดยไม่ล่าช้า และมีข้อมูลในการติดตามความคืบหน้าในการดำเนินคดีในทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรม**
• การปรับปรุงระบบการสอบสวนคดีอาญาให้มีการตรวจสอบและถ่วงดุลระหว่างพนักงานสอบสวนกับพนักงานอัยการอย่างเหมาะสม • การกำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้ชัดเจนเพื่อมิให้คดีขาดอายุความ และสร้างความเชื่อมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการในการสอบสวนคดีอาญา • การกำหนดให้การสอบสวนต้องใช้ประโยชน์จากนิติวิทยาศาสตร์ และจัดให้มีบริการทางด้านนิติวิทยาศาสตร์มากกว่าหนึ่งหน่วยงานที่มีอิสระจากกัน เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงอย่างมีทางเลือก	• คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติระบบนิติวิทยาศาสตร์แห่งชาติ พ.ศ. .... เรียบร้อยแล้ว • การจัดส่งร่างพระราชบัญญัติระบบนิติวิทยาศาสตร์แห่งชาติ พ.ศ. .... ที่คณะกรรมการพิจารณาแล้วให้กระทรวงยุติธรรม เพื่อพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง • กระทรวงยุติธรรมแต่งตั้งคณะทำงานฯ เพื่อพิจารณาร่างกฎหมายก่อน การดำเนินการรับฟังความเห็นและดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายต่อไป	**ประชาชนได้รับความคุ้มครอง ได้รับการช่วยเหลือคำแนะนำด้านกฎหมายในการดำเนินคดี**
• การเสริมสร้างและพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรขององค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมให้มุ่งอำนวยความยุติธรรมแก่ประชาชนโดยสะดวกและรวดเร็ว	• การออกระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยรายงานประจำวันอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2564 โดยดำเนินการผ่านระบบ Crime เพื่อใช้รับคำร้องทุกข์หรือกล่าวโทษความผิดอาญานอกเขตอำนาจการสอบสวน และเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างสถานีตำรวจทั่วประเทศ ทำให้พนักงานสอบสวนสามารถรับคำร้องทุกข์จากคดีที่เกิดขึ้นนอกเขตพื้นที่รับผิดชอบได้ และสามารถส่งคำร้องทุกข์ดังกล่าวให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบโดยเร็วต่อไป	**ประชาชนผู้เสียหาย ผู้ต้องหา ได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวภายใต้การควบคุมที่เหมาะสม**
• การดำเนินการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับหน้าที่ อำนาจ และภารกิจของตำรวจให้เหมาะสม • การแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการตำรวจให้เกิดประสิทธิภาพ มีหลักประกันว่าข้าราชการตำรวจจะได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสม ได้รับความเป็นธรรมในการแต่งตั้ง โยกย้าย และการพิจารณาบำเหน็จความชอบตามระบบคุณธรรมที่ชัดเจน ซึ่งในการพิจารณาแต่งตั้งและโยกย้ายต้องคำนึงถึงอาวุโสและความรู้ความสามารถประกอบกันเพื่อให้ข้าราชการตำรวจสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีอิสระไม่ตกอยู่ใต้อาณัติของบุคคลใด มีประสิทธิภาพและภาคภูมิใจในการปฏิบัติหน้าที่ของตน	• คณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 19 มกราคม 2564 มีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. .... และอยู่ระหว่างการพิจารณาของรัฐสภา	**ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นในการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมากขึ้น**

CR05 ผลการดำเนินงานประจำปี 2564 ของการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ

สถานะการบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์

สถานการณ์เทียบกับค่าเป้าหมาย

เป้าหมาย CR05G01 ยกระดับศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ — ปี 2564 | ปี 2565
ดำเนินการผ่านกิจกรรม Big Rock จำนวน 5 กิจกรรม ได้แก่
BR0501 BR0502 BR0503 BR0504 BR0505

เป้าหมาย CR05G02 กระจายความเจริญและความเข้มแข็งของภาคสังคม — ปี 2564 | ปี 2565
ดำเนินการผ่านกิจกรรม Big Rock จำนวน 3 กิจกรรม ได้แก่
BR0501 BR0503 BR0505

เป้าหมาย CR05G03 ปรับบทบาท โครงสร้าง และกลไกสถาบันบริหารจัดการเศรษฐกิจของประเทศ — ปี 2564 | ปี 2565
ดำเนินการผ่านกิจกรรม Big Rock จำนวน 3 กิจกรรม ได้แก่
BR0503 BR0504 BR0505

แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

ดำเนินการผ่านกิจกรรม Big Rock จำนวน 5 กิจกรรม ได้แก่		หน่วยงานรับผิดชอบหลัก
BR0501	การสร้างเกษตรมูลค่าสูง (High Value Added)	กษ.
BR0502	การส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวคุณภาพสูง	กก.
BR0503	การเพิ่มโอกาสของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็กในอุตสาหกรรมและบริการเป้าหมาย	สสว.
BR0504	การเป็นศูนย์กลางด้านการค้าและการลงทุนของไทยในภูมิภาค (Regional Trading/Investment Center)	พณ.
BR0505	การพัฒนาศักยภาพคนเพื่อเป็นพลังในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ	อว.

● อยู่ในขั้นวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย ● ยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย ● ใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย ● บรรลุเป้าหมาย

สถานะการดำเนินงานของกิจกรรม Big Rock

BR0501
- พัฒนาที่ดินเพื่อสนับสนุนการปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสมตาม Agri-Map จำนวน 93,297 ไร่ ในพื้นที่ 49 จังหวัด
- พัฒนาคุณภาพดินในระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ และการเชื่อมโยงตลาด รวมถึงส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ประมง
- สร้างผู้ประกอบการเกษตร (Smart Farmer) มีการพัฒนาองค์ความรู้ให้กับเกษตรกรเพื่อพัฒนาเป็น Smart Farmer และ Young Smart Farmer

BR0502
- จัดทำระบบฐานข้อมูลดิจิทัลด้านการท่องเที่ยวเพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยว
- พัฒนาทุนวัฒนธรรมท้องถิ่นสู่การสร้างสรรค์ตราสัญลักษณ์ (Storytelling To branding) เพื่อพัฒนาและยกระดับพื้นที่เมืองที่มีศักยภาพ และนำไปสู่การเพิ่มจำนวนเมืองสร้างสรรค์
- ปรับปรุงหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับเรือสำราญ และกีฬาที่ได้รับการยกเว้นอากร

BR0503
- ดำเนินมาตรการด้านสินเชื่อ เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้มากขึ้น
- เพิ่มสภาพคล่องในการดำเนินธุรกิจ การเพิ่มโอกาสทางการค้ากับภาครัฐ การพัฒนาผู้ประกอบการในการใช้ดิจิทัลในการดำเนินธุรกิจ

BR0504
- ออกแบบและจัดทำต้นแบบของระบบการค้าดิจิทัลแพลตฟอร์มแห่งชาติ (National Digital Trade Platform)
- กำหนดมาตรการจูงใจให้ผู้เชี่ยวชาญ กลุ่มสตาร์ทอัพ และนักลงทุนจากต่างประเทศเข้ามาทำงานและพักอาศัยในประเทศไทย

BR0505
- สนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถในการผลิตกำลังคนอาชีวะพันธุ์ใหม่ที่เป็นช่างเทคนิค/นักเทคโนโลยีที่มีความชำนาญขั้นสูง ตามมาตรฐานสากล
- ฝึกอบรมแรงงานภายใต้โครงการเสริมสมรรถนะแรงงานด้านเทคโนโลยีรองรับการทำงานในศตวรรษที่ 21

☺ เป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลากำหนดไว้ ☹ ล่าช้ากว่าขั้นตอนและกรอบระยะเวลากำหนดไว้

เป้าหมายตามมาตรา 258 ของรัฐธรรมนูญฯ	การดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง	ผลสัมฤทธิ์ที่ประชาชนได้รับจากการปฏิรูปประเทศ
• การขจัดอุปสรรคและเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เพื่อให้ประเทศชาติ และประชาชนได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมกลุ่มเศรษฐกิจต่างๆ อย่างยั่งยืน โดยมีภูมิคุ้มกันที่ดี	• จัดทำความตกลงเสรีการค้า (Free Trade Area : FTA) • เตรียมความพร้อมในการเปิดเจรจาจัดทำความตกลงเสรีการค้า โดยเฉพาะกลุ่มประเทศที่เป็นตลาดคู่ค้าสำคัญของไทย	**ผู้ประกอบการ และกำลังแรงงานของประเทศมีศักยภาพและความพร้อมเป็นพลังขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถแข่งขันในตลาดโลกได้**
• การสร้างกลไก เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการนำความคิดสร้างสรรค์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ	• พัฒนาความสามารถของประกอบการและธุรกิจสร้างสรรค์ ทำให้ผู้ประกอบการ SME มีรายได้เฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 44.76 เพิ่มศักยภาพผู้ประกอบการทั่วประเทศ 6,388 คน พัฒนาและเผยแพร่องค์ความรู้เศรษฐกิจสร้างสรรค์สู่ผู้ใช้งานกว่า 821,750 ครั้ง	
• การปรับปรุงระบบภาษีอากรให้มีความเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำ เพิ่มพูนรายได้ของรัฐด้านต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ • การปรับปรุงระบบการจัดทำและการใช้จ่ายงบประมาณให้มีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผล	• ปรับปรุงการบริหารจัดเก็บภาษี โดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาปรับใช้กับกระบวนการทำงานต่าง ๆ ให้มีความเชื่อมโยงตั้งแต่ต้นจนจบ เพื่อให้เกิดรูปแบบการให้บริการที่ง่ายและรวดเร็ว เช่น การยื่นแบบและชำระภาษีออนไลน์ (e-Filing) เป็นต้น • ภาครัฐเริ่มดำเนินการจัดเก็บภาษีใหม่ ๆ ที่เป็นการเพิ่มรายได้ให้ภาครัฐที่สำคัญ อาทิ การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับบริการอิเล็กทรอนิกส์ (VAT for Electronic Service : VES)	**ประชาชนมีรายได้และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เกิดการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจและเพิ่มโอกาสในการเป็นผู้ประกอบการ เพื่อให้สามารถดำเนินธุรกิจให้อุตสาหกรรมและบริการเป้าหมาย ให้ประเทศไทยได้ศูนย์กลางทางการค้าในระดับภูมิภาค**
• การสร้างกลไกเพื่อส่งเสริมสหกรณ์และผู้ประกอบการแต่ละขนาดให้มีความสามารถในการแข่งขันอย่างเหมาะสม • การส่งเสริมการประกอบวิสาหกิจเพื่อสังคมและวิสาหกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม • การสร้างกลไกเพิ่มโอกาสในการทำงานและการประกอบอาชีพของประชาชน	• พัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของสหกรณ์ ผ่านการดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพการดำเนินธุรกิจของสถาบัน (สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร ธุรกิจชุมชน) • กำหนดกลไกการขับเคลื่อนการส่งเสริมและพัฒนา วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ผ่านการจัดทำงบประมาณ/แผนงานบูรณาการ • เพิ่มโอกาสในการทำงานและประกอบอาชีพของประชาชน ผ่านการขับเคลื่อนโครงการบัณฑิตพันธุ์ใหม่ และโครงการบัณฑิตพันธุ์ใหม่เพื่อรองรับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC)	

CR06 ผลการดำเนินงานประจำปี 2564 ของการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สถานะการบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์

สถานการณ์เทียบกับค่าเป้าหมาย

เป้าหมาย CR06G01 สิ่งแวดล้อมได้รับการดูแล รักษาอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ เพื่อลดมลพิษและผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนและระบบนิเวศ ปี 2564 ปี 2565
ดำเนินการผ่านกิจกรรม Big Rock จำนวน 1 กิจกรรม ได้แก่ BR0604

เป้าหมาย CR06G02 มีระบบบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนตามแนวทางประชารัฐ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรม สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติกฎหมายที่เกี่ยวข้องและข้อตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิก โดยยึดถือผลประโยชน์ของประเทศ ปี 2564 ปี 2565
ดำเนินการผ่านกิจกรรม Big Rock จำนวน 2 กิจกรรม ได้แก่ BR0602 BR0603

เป้าหมาย CR06G03 ทรัพยากรธรรมชาติได้รับการรักษาและฟื้นฟูให้มีความสมบูรณ์และยั่งยืน เป็นฐานการพัฒนาประเทศทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ปี 2564 ปี 2565
ดำเนินการผ่านกิจกรรม Big Rock จำนวน 1 กิจกรรม ได้แก่ BR0601

เป้าหมาย CR06G04 เกิดความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ ลดความขัดแย้งของการพัฒนาที่ใช้ฐานทรัพยากรธรรมชาติ บรรเทาผลกระทบสิ่งแวดล้อม และลดภัยพิบัติทางธรรมชาติ ปี 2564 ปี 2565
ดำเนินการผ่านกิจกรรม Big Rock จำนวน 1 กิจกรรม ได้แก่ BR0601

แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

ดำเนินการผ่านกิจกรรม Big Rock จำนวน 4 กิจกรรม ได้แก่		หน่วยงานรับผิดชอบหลัก
BR0601	เพิ่มและพัฒนาพื้นที่ป่าไม้ให้ได้ตามเป้าหมาย	ทส.
BR0602	การบริหารจัดการเขตทางทะเลและชายฝั่งรายจังหวัด	มท.
BR0603	การบริหารจัดการน้ำเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชนในพื้นที่นอกเขตชลประทาน	มท.
BR0604	ปฏิรูประบบการบริหารจัดการเขตควบคุมมลพิษ กรณีเขตควบคุมมลพิษมาบตาพุด	ทส.

● อยู่ในขั้นวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย ● ยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย ● ใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย ● บรรลุเป้าหมาย

สถานะการดำเนินงานของกิจกรรม Big Rock

BR0601 ☹
- ใช้ประโยชน์ฐานข้อมูล สถานภาพทรัพยากรป่าไม้ในการกำกับดูแลพื้นที่ป่าไม้ไม่ให้มีการบุกรุกทำลายอย่างมีประสิทธิภาพ -
- ใช้ระบบลาดตระเวนเชิงคุณภาพ (SMART Patrol) และการลาดตระเวนครอบคลุม (patrol coverage)
- ใช้ประโยชน์จากงานฐานข้อมูลสถานภาพทรัพยากรป่าไม้ใกล้เวลาจริง (Near real time) โดยดำเนินการเชิงรุกในปี 2564
- สถานการณ์ที่ล่าช้าเกิดจากสภาพภูมิประเทศในพื้นที่การดำเนินการมีปัญหาอุปสรรคและผลกระทบเกี่ยวกับเรื่อง ดิน ฟ้า อากาศ และสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ทำให้จำเป็นต้องชะลองานบางส่วน รวมทั้งชะลองานในพื้นที่ก่อสร้างที่ 2 เพื่อโยกย้ายกำลังพลแรงงานไปดำเนินการในพื้นที่ก่อสร้างที่ 1 ส่งผลให้งานก่อสร้างพื้นที่ก่อสร้างที่ 1 ไม่สามารถดำเนินการได้เสร็จ

BR0602 ☺
- อยู่ระหว่างการจัดทำแผนที่การจำแนกเขตทางทะเลและชายฝั่งรายจังหวัดและร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อรองรับการกำหนดเขตจังหวัดในทะเล

BR0603 ☹
- ชุมชนและท้องถิ่นในพื้นที่เหนืออ่างเก็บน้ำรับมือกับมวลน้ำฝนสะสมจากอิทธิพลของพายุโซนร้อนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- สถานการณ์ที่ล่าช้าเกิดจาก ด้านการจัดสรรงบประมาณขับเคลื่อนโครงการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รัฐไม่สามารถจัดสรรงบประมาณดำเนินการได้

BR0604 ☺
- จัดทำรายงานสถานการณ์มลพิษทางอากาศบริเวณพื้นที่อำเภอเมืองจังหวัดระยอง ในเดือนสิงหาคม 2564 พบปริมาณก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์เฉลี่ย 1 ชั่วโมงมีค่าระหว่าง 5 – 51 ppb (ค่ามาตรฐานไม่เกิน170 bbp)

☺ เป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลากำหนดไว้ ☹ ล่าช้ากว่าขั้นตอนและกรอบระยะเวลากำหนดไว้

เป้าหมายตามมาตรา 258 ของรัฐธรรมนูญฯ	การดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง	ผลสัมฤทธิ์ที่ประชาชนได้รับจากการปฏิรูปประเทศ
การมีระบบบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่มีประสิทธิภาพ เป็นธรรมและยั่งยืน โดยคำนึงถึงความต้องการใช้น้ำในทุกมิติ รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและสภาพภูมิอากาศ	การสร้างระบบการบริหารจัดการน้ำอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชนในพื้นที่นอกเขตชลประทาน โดยมีพื้นที่นำร่อง 2 แห่ง ได้แก่ ชุมชนและท้องถิ่นในพื้นที่เหนืออ่างเก็บน้ำลำเชียงไกร อำเภอโนนไทย และพื้นที่เหนืออ่างเก็บน้ำซับประดู่ อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งมีการดำเนินการที่สำคัญ ได้แก่ การขุดลอก การสร้างฝาย การสร้างอาคารบังคับน้ำ การพัฒนาระบบระบายน้ำ รวมถึงกิจกรรมปลูกป่า เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการในชุมชนที่เหมาะสม	**ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการอนุรักษ์ คุ้มครอง ฟื้นฟู อย่างเป็นระบบและมีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ**
การจัดให้มีระบบจัดการและกำจัดขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ด้านอื่น ๆ	การพยายามควบคุม ลด และขจัดมลพิษที่เกินค่ามาตรฐานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้คุณภาพสิ่งแวดล้อมเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานและสอดคล้องกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งและการจัดทำแอพพลิเคชั่นเกี่ยวกับคุณภาพสิ่งแวดล้อม อาทิ แอพพลิเคชั่น Air4Thai และเว็บไซต์ http://iwis.pcd.go.th	**ประชาชนได้รับประโยชน์จากการมีช่องทางการรับรู้ข่าวสารข้อมูลการรายงานสถานการณ์คุณภาพอากาศที่เป็นปัจจุบัน (Real Time) สามารถรับมือและป้องกันผลกระทบที่เกิดขึ้นได้อย่างทันท่วงทีเพื่อความปลอดภัยในสุขภาพ**

CR07 ผลการดำเนินงานประจำปี 2564 ของการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข

สถานะการบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์

สถานการณ์เทียบกับค่าเป้าหมาย

เป้าหมาย CR07G01 ประชาชนมีความรอบรู้ด้านสุขภาวะ สามารถดูแลสุขภาพ มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์และสามารถป้องกันและลดโรคที่สามารถป้องกันได้เกิดเป็นสังคมบ่มเพาะจิตสำนึกสุขภาพดีสูงขึ้น — ปี 2564 | ปี 2565

ดำเนินการผ่านกิจกรรม Big Rock จำนวน 1 กิจกรรม ได้แก่ BR0702

เป้าหมาย CR07G02 จำนวนชุมชนสุขภาพดีเพิ่มขึ้น โดยพิจารณาการขยายจำนวนหน่วยบริการปฐมภูมิและเครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมิให้ครอบคลุมทั่วประเทศการขึ้นทะเบียนหน่วยบริการปฐมภูมิและเครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมิเป็น 3,000 แห่ง — ปี 2564 | ปี 2565

ดำเนินการผ่านกิจกรรม Big Rock จำนวน 2 กิจกรรม ได้แก่ BR0703 BR0705

เป้าหมาย CR07G03 มีระบบสาธารณสุขที่ได้มาตรฐานที่ประชากรทุกระดับเข้าถึงได้ดีขึ้น — ปี 2564 | ปี 2565

ดำเนินการผ่านกิจกรรม Big Rock จำนวน 3 กิจกรรม ได้แก่ BR0702 BR0704 BR0705

เป้าหมาย CR07G04 การเข้าถึงบริการสาธารณสุขมีความเหลื่อมล้ำลดลง — ปี 2564 | ปี 2565

ดำเนินการผ่านกิจกรรม Big Rock จำนวน 2 กิจกรรม ได้แก่ BR0702 BR0704

เป้าหมาย CR07G05 ประชาชนมีความรอบรู้สุขภาพ เรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศมากขึ้น — ปี 2564 | ปี 2565

ดำเนินการผ่านกิจกรรม Big Rock จำนวน 1 กิจกรรม ได้แก่ BR0701

แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

ดำเนินการผ่านกิจกรรม Big Rock จำนวน 5 กิจกรรม ได้แก่		หน่วยงานรับผิดชอบหลัก
BR0701	การปฏิรูปการจัดการภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุข รวมถึงโรคระบาดระดับชาติและโรคอุบัติใหม่เพื่อความมั่นคงแห่งชาติด้านสุขภาพ	สธ.
BR0702	การปฏิรูปเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการสร้างเสริมสุขภาพ ความรอบรู้ด้านสุขภาพการป้องกันและดูแลรักษาโรคไม่ติดต่อสำหรับประชาชนและผู้ป่วย	สธ.
BR0703	การปฏิรูประบบบริการสุขภาพผู้สูงอายุด้านการบริบาล การรักรักษาพยาบาลที่บ้าน/ชุมชน และการดูแลสุขภาพตนเองในระบบสุขภาพปฐมภูมิเชิงนวัตกรรม	สธ.
BR0704	การปฏิรูประบบหลักประกันสุขภาพและกองทุนที่เกี่ยวข้องให้มีความเป็นเอกภาพ บูรณาการ เป็นธรรม ทั่วถึงเพียงพอและยั่งยืนด้านการเงินการคลัง	สปสช.
BR0705	การปฏิรูปเขตสุขภาพให้มีระบบบริหารจัดการแบบบูรณาการ คล่องตัว และการร่วมรับผิดชอบด้านสุขภาพระหว่างหน่วยงานและท้องถิ่น	สธ.

● อยู่ในขั้นวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย ● ยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย ● ใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย ● บรรลุเป้าหมาย

สถานะการดำเนินงานของกิจกรรม Big Rock

BR0701
- จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศที่สนับสนุนการดำเนินงานด้านสุขภาพและรองรับการดำเนินงานภายใต้สถานการณ์ภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขได้แบบ Real Time
- พัฒนาระบบเฝ้าระวังป้องกันควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ

BR0702
- พัฒนานโยบายการสร้างเสริมสุขภาพ ความรอบรู้ด้านสุขภาพ การป้องกันโรคในสถานที่ทำงานภาครัฐและเอกชน
- นำร่องระบบบริการทางการแพทย์วิถีใหม่ (New Normal Metical Service) โดยสร้างนวัตกรรมการแพทย์รูปแบบใหม่เพื่อใช้ในห้องทันตกรรม ห้องฉุกเฉิน ห้องผ่าตัด และการดูแลรักษาผู้ป่วยกลุ่มโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง
- การนำเทคโนโลยีมาใช้สนับสนุนการป้องกันควบคุมโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูง ผ่านการตรวจวัดความดันโลหิตด้วยตนเองที่บ้าน (Home Blood Pressure Monitoring; HBPM)
- พัฒนาระบบ H4U ซึ่งเป็นระบบข้อมูลโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูงเชื่อมกับระบบ Health Station ในชุมชน เพื่อเป็นเครื่องมือในการเพิ่มความรอบรู้ด้านสุขภาพ การสร้างเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค และการเข้าถึงบริการรักษาพยาบาล

BR0703
- พัฒนาระบบ Long Term Care (3C) เพื่อรองรับข้อมูลผู้บริบาลผู้สูงอายุที่ผ่านหลักสูตรที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน
- จัดทำหลักสูตรการดูแลระยะยาว (Long Term Care) ผู้ป่วยและผู้สูงอายุสำหรับนักศึกษาพยาบาล
- จัดทำคู่มือการเรียนรู้การส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคที่จำเป็นสำหรับผู้สูงอายุ เพื่อใช้ฝึกอบรมอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) ให้มีศักยภาพในการจัดการดูแลผู้สูงอายุในชุมชน

BR0704
- ขยายหน่วยบริการรองรับการใช้บริการของสิทธิ Non-UC และกลุ่มเฉพาะเพื่อให้คนไทยทุกคนเข้าถึงบริการ และบูรณาการสิทธิประโยชน์การป้องกันตรวจคัดกรอง ดูแลรักษาโรคโควิด-19 สำหรับคนไทยทุกสิทธิ
- เชื่อมโยงฐานข้อมูลบริการโควิด-19 (วัคซีน ตรวจคัดกรอง HICI รักษาพยาบาล) ระหว่าง สปสช. กระทรวงสาธารณสุข และหน่วยงานอื่น ๆ พร้อมทั้งเผยแพร่ข้อมูลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ประโยชน์

BR0705
- มีเขตสุขภาพนำร่องที่มีระบบบริหารจัดการแบบบูรณาการและร่วมรับผิดชอบระหว่างหน่วยงาน และท้องถิ่น มีความคล่องตัว ประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

☺ เป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลากำหนดไว้ ☹ ล่าช้ากว่าขั้นตอนและกรอบระยะเวลากำหนดไว้

เป้าหมายตามมาตรา 258 ของรัฐธรรมนูญฯ	การดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง	ผลสัมฤทธิ์ที่ประชาชนได้รับจากการปฏิรูปประเทศ
การปรับระบบหลักประกันสุขภาพให้ประชาชนได้รับสิทธิและประโยชน์จากการบริหารจัดการและการเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพและสะดวกทัดเทียมกัน	• การเชื่อมโยงข้อมูลสุขภาพส่วนบุคคล หรือที่เรียกว่าระบบ “Persona Health” ซึ่งเป็นนวัตกรรมกลไกที่ช่วยเพิ่มโอกาสการเข้าถึงข้อมูลสุขภาพด้วยรูปแบบและช่องทางที่สอดคล้องกับพฤติกรรมการใช้งานของประชาชน เพื่อเตรียมความพร้อมและสนับสนุนให้ประชาชนเข้าถึงองค์ความรู้และความรอบรู้ทางสุขภาพ (Health Literacy) นำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้มีสุขภาพที่ดีขึ้นโดยเร็วที่สุด • การขยายเครือข่ายหน่วยบริการอื่นๆ เพื่อเพิ่มการเข้าถึงบริการอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะพื้นที่กรุงเทพมหานคร	**ประชาชนในทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับสิทธิประโยชน์และเข้าถึงบริการด้านสุขภาพที่มีคุณภาพ สะดวกและทัดเทียมกันในทุกพื้นที่**
การมีระบบการแพทย์ปฐมภูมิที่มีแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวดูแลประชาชนในสัดส่วนที่เหมาะสม	• การติดตามความก้าวหน้าเรื่องการจัดตั้งหน่วยบริการปฐมภูมิ และเครือข่ายซึ่งในพื้นที่ทั่วประเทศ และพื้นที่กรุงเทพมหานคร มีหน่วยบริการปฐมภูมิครอบคลุมมากกว่า 2,700 หน่วย จากประชากรกว่า 26.62 ล้านคน และมีการตั้งเป้าหมายในปี 2565 เพิ่มเป็น 3,000 หน่วย โดยอยู่ระหว่างการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการยกระดับการดูแลสุขภาพ ลดการเดินทาง ลดความแออัดในโรงพยาบาลให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น	**ผู้สูงอายุได้รับการบริบาลและเข้าถึงการรักษาที่มีคุณภาพตามความต้องการเมื่อเข้าสู่ภาวะพึ่งพิง**

CR08 ผลการดำเนินงานประจำปี 2564 ของการปฏิรูปประเทศด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ

สถานะการบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์

เป้าหมาย CR08G01 การมุ่งเน้นการสร้างดุลยภาพระหว่างเสรีภาพของการทำหน้าที่ของสื่อบนความรับผิดชอบกับการกำกับที่มีความชอบธรรม และการใช้พื้นที่ดิจิทัลเพื่อการสื่อสารอย่างมีจรรยาบรรณ ดำรงรักษาเสรีภาพของการแสดงออก การรับรู้ของประชาชนด้วยความเชื่อว่าเสรีภาพของการสื่อสารคือเสรีภาพของประชาชนตามแนวทางของประชาธิปไตย และสื่อเป็นโรงเรียนของสังคมในการให้ความรู้แก่ประชาชน สร้างทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ ปลูกฝังวัฒนธรรมของชาติ และปลูกฝังทัศนคติที่ดี

สถานการณ์เทียบกับค่าเป้าหมาย

ปี 2564	ปี 2565
●	●

ดำเนินการผ่านกิจกรรม Big Rock จำนวน 3 กิจกรรม ได้แก่ BR0801 BR0802 BR0803

แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

ดำเนินการผ่านกิจกรรม Big Rock จำนวน 3 กิจกรรม ได้แก่		หน่วยงานรับผิดชอบหลัก
BR0801	การพัฒนาระบบคลังข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์เชิงรุกและการจัดการ Fake News	ดศ.
BR0802	การกำกับดูแลสื่อออนไลน์	ดศ.
BR0803	การยกระดับการรู้เท่าทันสื่อ	อว.

● อยู่ในขั้นวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย ● ยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย
● ใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย ● บรรลุเป้าหมาย

สถานะการดำเนินงานของกิจกรรม Big Rock

BR0801 ☺

- เปิดศูนย์ประสานงานและแก้ไขปัญหาข่าวปลอม (Anti-Fake News Center: AFNC)
- ดำเนินคดีกับผู้เผยแพร่ข่าวปลอม
- ดำเนินโครงการกำกับดูแลการออกอากาศเนื้อหารายการที่มีการนำเสนอข้อมูลข่าวสารของผู้ประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ให้เป็นไปตาม พ.ร.บ.การประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551 ตลอดจนกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

BR0802 ☺

- ดำเนินโครงการจ้างเหมาเฝ้าระวังเว็บไซต์ผิดกฎหมาย และ Facebook Fanpage “อาสา จับตา ออนไลน์”
- ดำเนินโครงการจ้างที่ปรึกษาเพื่อพัฒนากลไกหรือมาตรการป้องกันการรังแก ข่มขู่ คุกคาม สตรี เด็ก และเยาวชน

BR0803 ☺

- ดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพและทักษะด้านดิจิทัล รวมถึงสร้างความตระหนัก ความรู้ ความเข้าใจการใช้ไซเบอร์ปลอดภัยให้แก่ ผู้สูงวัย ผู้ด้อยโอกาส
- กิจกรรมการพัฒนาคนไทยกลุ่มเป้าหมาย (เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ) เพื่อเตรียมพร้อมเป็น Digital Citizen ที่คุ้นเคยกับการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์อย่างมั่นคงปลอดภัย
- ดำเนินโครงการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของประชาชน เกี่ยวกับกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ เพื่อการใช้ประโยชน์อย่างรู้เท่าทัน

☺ เป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลากำหนดไว้ ☹ ล่าช้ากว่าขั้นตอนและกรอบระยะเวลากำหนดไว้

การดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง	ผลสัมฤทธิ์ที่ประชาชนได้รับจากการปฏิรูปประเทศ
• มีการพัฒนาระบบคลังข้อมูลข่าวสารของศูนย์ประสานงานและแก้ไขปัญหาข่าวปลอม (Anti-Fake News Center : AFNC) เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารมีมาตรฐาน มีความแม่นยำ ถูกต้อง และรวดเร็ว ให้ประชาชนมีช่องทางสำหรับการแจ้งข้อมูลข่าวปลอม สามารถตรวจสอบข้อเท็จจริงและความถูกต้องของข้อมูลข่าวสารได้ • หน่วยงานภาครัฐมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลสารสนเทศที่สอดคล้องตามบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานผ่านสื่อหลัก สื่อออนไลน์ และสื่อสังคมออนไลน์	**ประชาชนมีช่องทางการติดต่อสื่อสารกับหน่วยงานภาครัฐ และสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารในสถานการณ์ฉุกเฉินหรือสภาวะวิกฤตที่มีมาตรฐาน มีความแม่นยำ ถูกต้อง รวดเร็ว และทันสมัย**
• มีการกิจกรรมการพัฒนาคนไทยกลุ่มเป้าหมายเพื่อเตรียมพร้อมเป็น Digital Citizen ที่คุ้นเคยกับการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์อย่างมั่นคงปลอดภัย • มีการกำกับดูแลสื่อออนไลน์ผ่านการเฝ้าระวังเว็บไซต์ผิดกฎหมายจากหน่วยงานของรัฐ	**ประชาชนผู้บริโภคสื่อและผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมสื่อได้รับการดูแลและคุ้มครองตามสิทธิที่พึงมีในการทำธุรกรรมการสื่อสารทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ**
• มีหลักสูตรการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของประชาชนเกี่ยวกับกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ เพื่อการใช้ประโยชน์อย่างรู้เท่า • มีการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพและทักษะด้านดิจิทัล การสร้างความตระหนัก ความรู้ ความเข้าใจการใช้ไซเบอร์ปลอดภัย	**กลุ่มนักเรียน นักศึกษา และประชาชนมีความรู้เท่าทัน สามารถแยกแยะเนื้อหาของข้อมูลข่าวสารจากช่องทางที่หลากหลาย เลือกเสพสื่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นผู้ผลิตสื่อที่มีคุณภาพ สามารถเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่มีประโยชน์สู่สังคม**

หมายเหตุ : เป็นประเด็นปฏิรูปประเทศที่ไม่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 258 ของรัฐธรรมนูญฯ

CR09 ผลการดำเนินงานประจำปี 2564 ของการปฏิรูปประเทศด้านสังคม

สถานะการบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์

สถานการณ์เทียบกับค่าเป้าหมาย

เป้าหมาย CR09G01 มีระบบการออมทั้งภาคสมัครใจ และภาคบังคับแก่ประชาชนทุกกลุ่มเพื่อเพิ่มความสามารถในการพึ่งพาตนเองหลังเกษียณ — ปี 2564 | ปี 2565

ดำเนินการผ่านกิจกรรม Big Rock จำนวน 1 กิจกรรม ได้แก่ BR0901

เป้าหมาย CR09G02 อปท. มีข้อมูลทางสังคมในพื้นที่ เพื่อนำมาใช้จัดระบบสวัสดิการสังคม (Social Safety Net) ที่สอดคล้อง และตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบาง — ปี 2564 | ปี 2565

ดำเนินการผ่านกิจกรรม Big Rock จำนวน 3 กิจกรรม ได้แก่ BR0902 BR0903 BR0905

เป้าหมาย CR09G03 ชุมชนในเขตเมืองมีความเข้มแข็ง และมีโอกาสในการเข้าถึงสวัสดิการภาครัฐอย่างเท่าเทียม อันจะนำไปสู่ความเสมอภาคในสังคม — ปี 2564 | ปี 2565

ดำเนินการผ่านกิจกรรม Big Rock จำนวน 1 กิจกรรม ได้แก่ BR0904

แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

ดำเนินการผ่านกิจกรรม Big Rock จำนวน 5 กิจกรรม ได้แก่		หน่วยงานรับผิดชอบหลัก
BR0901	การมีระบบการออมเพื่อสร้างหลักประกันรายได้หลังวัยเกษียณที่เพียงพอและครอบคลุมในกลุ่มแรงงานทั้งในและนอกระบบ	กค.
BR0902	ผลักดันให้มีฐานข้อมูลทางสังคมและคลังความรู้ในระดับพื้นที่ เพื่อให้สามารถจัดสวัสดิการและสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพที่ตรงตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย	มท.
BR0903	การปฏิรูปการขึ้นทะเบียนคนพิการ เพื่อให้คนพิการได้รับสิทธิสวัสดิการและความช่วยเหลือได้อย่างครอบคลุมและทั่วถึง	พม.
BR0904	การสร้างกลไกที่เอื้อให้เกิดชุมชนเมืองจัดการตนเอง	มท.
BR0905	การสร้างมูลค่าให้กับที่ดินที่รัฐจัดให้กับประชาชน	สคทช.

● อยู่ในขั้นวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย ● ยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย ● ใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย ● บรรลุเป้าหมาย

สถานะการดำเนินงานของกิจกรรม Big Rock

BR0901
- อนุมัติหลักการ (ร่าง) พ.ร.บ. กองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ พ.ศ. .... และเสนอสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาอีกครั้งหนึ่งในประเด็นอายุของลูกจ้างในการเป็นสมาชิกกองทุนฯ กรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายเกี่ยวกับการเกษียณอายุ
- อยู่ระหว่างการพิจารณาปรับกฎระเบียบกองทุนการออมแห่งชาติและกองทุนประกันสังคม

BR0902
- จัดตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม กิจกรรมปฏิรูปที่ 2 เพื่อจัดประชุมหารือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการเชื่อมโยงฐานข้อมูลที่อยู่ในความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงาน
- ดำเนินโครงการพัฒนาตำบลแบบบูรณาการ (Tambon Smart Team) เพื่อจัดเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาพื้นที่แบบบูรณาการ

BR0903
- ปรับคำนิยาม “คนพิการ” ให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทุกหน่วยงาน
- ปรับปรุงประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เรื่องประเภทและหลักเกณฑ์ความพิการ พ.ศ. 2552 โดยทบทวนการกำหนดประเภทความพิการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน
- จัดทำระบบการเชื่อมโยงข้อมูลด้านสิทธิและสวัสดิการคนพิการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมการปกครอง สปสช. ผ่านฐานระบบข้อมูลบุคคล Linkage Center กรมการปกครอง และมีแผนการขยายหน่วยเชื่อมโยงข้อมูลเพิ่มเติมภายในปี 2565 ประกอบด้วย กรมการกงสุล กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงการคลัง องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก กรมสรรพากร และกระทรวงสาธารณสุข ในส่วนของข้อมูลประวัติสุขภาพ

BR0904
- จัดทำระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการชุมชนของ เทศบาล พ.ศ. 2564
- จัดทำระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยชุมชนและกรรมการ ชุมชน พ.ศ. 2564
- อยู่ระหว่างการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานด้านชุมชนสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสำหรับคณะกรรมการชุมชนในรูปแบบ e-book

BR0905
- ดำเนินกิจกรรมการบริหารจัดการที่ดินแก่เกษตรกรรายย่อยและผู้ด้อยโอกาส
- ดำเนินการศึกษาปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรและประชาชน
- ดำเนินการสำรวจข้อมูล และปรับปรุงราคาประเมินที่ดินกรุงเทพฯ และในภูมิภาค

☺ เป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลากำหนดไว้ ☹ ล่าช้ากว่าขั้นตอนและกรอบระยะเวลากำหนดไว้

เป้าหมายตามมาตรา 258 ของรัฐธรรมนูญฯ	การดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง	ผลสัมฤทธิ์ที่ประชาชนได้รับจากการปฏิรูปประเทศ
• การจัดให้มีการกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม	• การจัดกิจกรรมการบริหารจัดการที่ดินแก่เกษตรกรรายย่อยและผู้ด้อยโอกาส	**เกษตรกรและคนยากจนได้รับหลักประกันการเข้าถึงแหล่งทุนสำหรับการประกอบอาชีพจากการจัดสรรที่ดินจากรัฐให้กับประชาชน**
• การตรวจสอบกรรมสิทธิ์และการถือครองที่ดินทั้งประเทศเพื่อแก้ไขปัญหากรรมสิทธิ์และสิทธิครอบครองที่ดินอย่างเป็นระบบ	• การจัดกิจกรรมการศึกษาปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรและประชาชน • การดำเนินการสำรวจข้อมูลและปรับปรุงราคาประเมินที่ดินกรุงเทพฯ และในภูมิภาค	

CR10 ผลการดำเนินงานประจำปี 2564 ของการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน

สถานะการบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์

สถานการณ์เทียบกับค่าเป้าหมาย: ปี 2564 | ปี 2565

เป้าหมาย CR10G01 ยกระดับความสามารถในการแข่งขันด้านพลังงานของประเทศ

ดำเนินการผ่านกิจกรรม Big Rock จำนวน 5 กิจกรรม ได้แก่ BR1001 BR1002 BR1003 BR1004 BR1005

แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

ดำเนินการผ่านกิจกรรม Big Rock จำนวน 5 กิจกรรม ได้แก่		หน่วยงานรับผิดชอบหลัก
BR1001	ศูนย์อนุมัติอนุญาตเบ็ดเสร็จ One-Stop-Service ด้านกิจการไฟฟ้า ที่แท้จริง	กระทรวงพลังงาน MINISTRY OF ENERGY พน.
BR1002	การพัฒนาศูนย์สารสนเทศพลังงานแห่งชาติ	กระทรวงพลังงาน MINISTRY OF ENERGY พน.
BR1003	การใช้มาตรการบริษัทจัดการพลังงาน (ESCO) สำหรับหน่วยงานภาครัฐ	กระทรวงพลังงาน MINISTRY OF ENERGY พน.
BR1004	การพัฒนาปิโตรเคมีระยะที่ 4 เพื่อการเปลี่ยนผ่านสู่ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนและสร้างฐานทางเศรษฐกิจใหม่ (New S-Curve)	EEC สกพอ.
BR1005	ปรับโครงสร้างกิจการไฟฟ้าและธุรกิจก๊าซธรรมชาติเพื่อเพิ่มการแข่งขัน	กระทรวงพลังงาน MINISTRY OF ENERGY พน.

- อยู่ในขั้นวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย
- ยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย
- ใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย
- บรรลุเป้าหมาย

สถานะการดำเนินงานของกิจกรรม Big Rock

BR1001 ☺
- ลดขั้นตอนการแจ้งยกเว้นในการขอใบอนุญาต และพัฒนาระบบการอนุญาตในรูปแบบดิจิทัล ผ่านสมาร์ตโฟน
- ทบทวน Licensing Scheme กระบวนการอนุญาตสำหรับกิจการควบคุมระบบไฟฟ้า กิจการระบบส่งไฟฟ้า กิจการระบบจำหน่ายไฟฟ้า กิจการจำหน่ายไฟฟ้า และกิจการก๊าซธรรมชาติ
- จัดทำระบบตัวชี้วัด (KPI) ติดตามประเมินผลเพื่อการตรวจประเมินโรงไฟฟ้าทั้งก่อนและหลังการกำหนดจ่ายไฟฟ้าเข้าระบบ (COD)
- พัฒนาระบบเชื่อมโยงข้อมูลผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่ออำนวยความสะดวกในการเชื่อมต่อโครงข่ายไฟฟ้าหรือจ่ายไฟเข้าระบบเชิงพาณิชย์ตามแนวคิด Anywhere, Anyplace, Anytime

BR1002 ☺
- จัดตั้งศูนย์สารสนเทศพลังงานแห่งชาติ (National Energy Information Center: NEIC) เป็นหน่วยงานภายใต้สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน
- พัฒนาเว็บไซต์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลและเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวงพลังงาน
- บูรณาการเชื่อมโยงข้อมูลจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับด้านพลังงานทั้งจากภาครัฐและเอกชน เพื่อประโยชน์ในด้านการวางแผน การตัดสินใจ และการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน

BR1003 ☺
- จัดทำร่างหลักเกณฑ์ แนวทางการใช้มาตรการบริษัทจัดการพลังงาน (ESCO) สำหรับหน่วยงานภาครัฐ
- จัดทำร่างสัญญาบริหารจัดการพลังงาน (Energy Performance Contract: EPC)
- (ร่าง) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีเพื่อส่งเสริมมาตรการอนุรักษ์พลังงานและพลังงานทดแทนสำหรับหน่วยงานของรัฐ โดยรูปแบบธุรกิจบริษัทจัดการพลังงาน พ.ศ. .... แล้วเสร็จ และอยู่ระหว่างหารือร่วมกับกรมบัญชีกลางและสำนักงบประมาณ เพื่อกำหนดแนวทางปฏิบัติให้สอดคล้องกับกฎหมายและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง

BR1004 ☺
- ศึกษากรอบแผนการพัฒนาอุตสาหกรรมปิโตรเคมีระยะที่ 4 ในพื้นที่ทะเลชายฝั่งภาคตะวันออก และพื้นที่ที่มีศักยภาพเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจในอนาคตแล้วเสร็จ
- การดำเนินการในระยะต่อไป สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงานจะร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนงานส่งเสริมการลงทุนระยะสั้นในพื้นที่ EEC เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติตามขั้นตอนต่อไป

BR1005 ☺
- ศึกษาสัดส่วนโรงไฟฟ้าฐานที่เหมาะสมสำหรับรองรับแนวโน้ม Prosumer แล้วเสร็จ และนำผลการศึกษาไปปรับใช้ในการจัดทำ PDP2022
- การไฟฟ้าทั้ง 3 แห่ง ได้ศึกษาแนวทางปรับปรุงระบบส่งและระบบจำหน่ายให้มีความทันสมัยรองรับเทคโนโลยีระบบไฟฟ้าในอนาคต (Grid Modernization of Transmission and Distribution) แล้วเสร็จ
- จัดทำแผนปฏิบัติการโครงการนำร่องตลาดซื้อขายไฟฟ้าเสรีในพื้นที่ EEC (Energy Trading Platform: ETP) เพื่อเป็นโครงการนำร่องในการส่งเสริมกิจการไฟฟ้าเพื่อเพิ่มการแข่งขัน
- โครงการ Regional LNG Hub ภายใต้ ERC Sandbox เพื่อทดสอบระบบการดำเนินการส่งออก LNG (Reloading) ในระยะแรกแล้วเสร็จ โดยมีการส่งออก LNG ประมาณ 62,449 ตัน มีรายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายประมาณ 580 ล้านบาท ซึ่ง ปตท. ได้นำส่งภาครัฐแล้ว โดย กกพ. จะนำรายได้ที่ส่งให้รัฐไปเป็นส่วนลดราคาค่าก๊าซธรรมชาติและนำมาคำนวณเพื่อลดต้นทุนค่าไฟฟ้าให้ประชาชนต่อไป
- ดำเนินการตามแนวทางการส่งเสริมการแข่งขันในกิจการก๊าซธรรมชาติ ระยะที่ 2 ตามมติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (กพช.) เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2564

☺ เป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลากำหนดไว้ ☹ ล่าช้ากว่าขั้นตอนและกรอบระยะเวลากำหนดไว้

การดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง

- มีศูนย์อนุมัติอนุญาตเบ็ดเสร็จ One-Stop-Service โรงไฟฟ้าที่แท้จริง เอื้อต่อการผลิตไฟฟ้าใช้เองของประชาชนและผู้ผลิตรายเล็ก
- มีศูนย์สารสนเทศพลังงานแห่งชาติ ให้ความรู้ความเข้าใจด้านพลังงานที่ถูกต้องแก่ประชาชน
- การใช้มาตรการบริษัทจัดการพลังงาน (ESCO) ในหน่วยงานภาครัฐ เพื่อเกิดผลประหยัดพลังงานในระยะยาว ส่งผลให้เกิดการประหยัดพลังงานและงบประมาณ
- มีแผนการพัฒนาอุตสาหกรรมปิโตรเคมีระยะที่ 4 และแผนการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปพลาสติกและเคมีภัณฑ์ รวมทั้งศึกษาโอกาสในการพัฒนาเป็น Regional LNG Trading Hub และศึกษาการริเริ่มการสร้างฐานเศรษฐกิจใหม่ของประเทศจากปิโตรเคมี เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมปิโตรเคมีให้กับประเทศ ลดต้นทุนการนำเข้า และสามารถผลิตใช้เองได้ในประเทศ
- การศึกษาแนวทางปรับโครงสร้างบริหารกิจการไฟฟ้า และส่งเสริมกิจการไฟฟ้าเสรีที่ใช้พลังงานทดแทน เพื่อการบริหารจัดการพลังงาน มีแผนการจัดหาพลังงาน รวมทั้งส่งเสริมพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน กำหนดทิศทางการพัฒนาและการลงทุนเทคโนโลยีใหม่ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของประเทศ

ผลสัมฤทธิ์ที่ประชาชนได้รับจากการปฏิรูปประเทศ

- **ประชาชนเข้าถึงการใช้พลังงานในราคาที่เป็นธรรม ได้รับคุณภาพและการบริการที่ดีขึ้น เกิดการแข่งขันในทุกกิจการพลังงาน และลดการผูกขาด**
- **ประชาชนและผู้ผลิตรายเล็กสามารถผลิตไฟฟ้าใช้เองได้ มีการกระจายสัดส่วนและแหล่งเชื้อเพลิงที่สมดุลเพื่อความมั่นคงด้านพลังงาน**
- **หน่วยงานภาครัฐใช้พลังงานอย่างรับผิดชอบ ประหยัด คุ้มค่า มีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีการใช้พลังงานสะอาดที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม**

หมายเหตุ : เป็นประเด็นปฏิรูปประเทศที่ไม่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 258 ของรัฐธรรมนูญฯ

CR11 ผลการดำเนินงานประจำปี 2564 ของการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

สถานะการบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์

สถานการณ์เทียบกับค่าเป้าหมาย

เป้าหมาย CR11G01 ประเทศไทยมีการทุจริตและประพฤติมิชอบลดลง

ปี 2564 ปี 2565

ดำเนินการผ่านกิจกรรม Big Rock จำนวน 3 กิจกรรม ได้แก่ BR1102 BR1103 BR1104

เป้าหมาย CR11G02 หน่วยงานภาครัฐมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต

ปี 2564 ปี 2565

ดำเนินการผ่านกิจกรรม Big Rock จำนวน 4 กิจกรรม ได้แก่ BR1101 BR1103 BR1104 BR1105

แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

ดำเนินการผ่านกิจกรรม Big Rock จำนวน 5 กิจกรรม ได้แก่		หน่วยงานรับผิดชอบหลัก
BR1101	การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการต่อต้านการทุจริต	พอช.
BR1102	การพัฒนาการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและระบบคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสการทุจริตที่มี ประสิทธิภาพ	ป.ป.ช.
BR1103	พัฒนากระบวนการยุติธรรมที่รวดเร็ว โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติในการดำเนินคดีทุจริต ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน	ป.ป.ช.
BR1104	การพัฒนาระบบราชการไทยให้โปร่งใส ไร้ผลประโยชน์	ป.ป.ท.
BR1105	การพัฒนามาตรการสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบายในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่	ป.ป.ท.

● อยู่ในขั้นวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย ● ยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย
● ใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย ● บรรลุเป้าหมาย

สถานะการดำเนินงานของกิจกรรม Big Rock

BR1101 ☺
- ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการป้องกันและต่อต้านการทุจริตในพื้นที่ปี 2564 ใน 5 จังหวัด 25 ตำบล และมีการปรับปรุงแผนปฏิบัติการในระดับพื้นที่ให้สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ และความพร้อมในการขับเคลื่อนงานของระดับตำบลและจังหวัด ศักยภาพของคณะทำงานในการวางแผนการขับเคลื่อนงาน การประสานการทำงานร่วมกันระหว่างคณะทำงาน แกนนำ และเครือข่ายชุมชน หน่วยงานในพื้นที่
- จัดทำคู่มือการดำเนินงานการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการต่อต้านการทุจริต

BR1102 ☹
- ศึกษาทบทวน พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 และกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงง่าย ซึ่งอยู่ระหว่างเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ
- สำนักงาน ป.ป.ช. อยู่ระหว่างการดำเนินการพัฒนาช่องทางและหลักเกณฑ์ในการแจ้งเบาะแสและข้อมูลเชิงลึกในรูปแบบที่หลากหลายและระบบปกปิดตัวตนผู้แจ้งเบาะแสที่มีประสิทธิภาพ
- การแก้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐและหัวหน้าหน่วยงานของรัฐฟ้องร้องดำเนินคดีกับบุคคลที่แสดงความเห็นหรือเปิดโปงเบาะแสเกี่ยวกับการทุจริตประพฤติมิชอบ (กฎหมายป้องกันการฟ้องปิดปาก (Anti-SLAPP Law) ปัจจุบันอยู่ระหว่างการเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา
- สาเหตุที่ล่าช้า เนื่องจากมีการนำพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 กลับมาทบทวนใหม่ และอยู่ระหว่างการหารือกับสำนักงานกฤษฎีกาในการดำเนินการตาม มาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรี

BR1103 ☺
- ร่างพระราชบัญญัติกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม ซึ่งอยู่ในระหว่างการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร
- การเสนอแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การทุจริต พ.ศ. 2561 เกี่ยวกับการเฝ้าระวังงบประมาณรายจ่ายและ การติดตามทรัพย์สินที่เกิดจากการกระทำความผิดคืน

BR1104 ☺
- ขับเคลื่อนนโยบายไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy) มีส่วนราชการจำนวน 116 หน่วยงานเข้าร่วม และมีการดำเนินการหารือร่วมกับสำนักงาน ป.ป.ช. ให้นำประเด็นดังกล่าวมากำหนดเป็นข้อพิจารณาเพิ่มเติมในการประเมิน ITA ปี 2565
- จัดทำข้อเสนอแนวทางการนำพฤติกรรมทางจริยธรรมไปใช้ในกระบวนการบริหารงานบุคคล อยู่ระหว่างการตั้งคณะทำงานเพื่อศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการนำไปปฏิบัติจริง ก่อนนำเสนอกรรมการมาตรฐานทางจริยธรรมพิจารณาต่อไป
- รวบรวมข้อมูลรูปแบบพฤติกรรมการขัดกันแห่งผลประโยชน์ เพื่อจัดทำคู่มือ และเป็นข้อมูลประกอบการการจัดทำมาตรฐานจริยธรรม
- ยกร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา 130 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 เรียบร้อยแล้ว (ปัจจุบันอยู่ระหว่างปรับปรุงการกำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อหัวหน้าส่วนราชการหรือต้นสังกัด

BR1105 ☹
- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริตเชิงนโยบายและแนวทางในการตรวจสอบติดตาม กำกับ และดำเนินการจัดทำร่างคู่มือการประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริตเชิงนโยบายในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่ ปัจจุบันอยู่ระหว่างการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ
- สาเหตุที่ล่าช้า เนื่องจากรอเสนอต่อที่ประชุมศูนย์อำนวยการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (ศอตช.) ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ

☺ เป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลากำหนดไว้ ☹ ล่าช้ากว่าขั้นตอนและกรอบระยะเวลากำหนดไว้

การดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง

- มีการจัดตั้งกลไกความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเครือข่ายประชาชนและการจัดทำคู่มือดำเนินงานการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการต่อต้านการทุจริตและช่องทางการร้องเรียนของประชาชน
- มีการผลักดันศึกษาทบทวนพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 การพัฒนาช่องทางการแจ้งเบาะแสและข้อมูลเชิงลึกในรูปแบบที่หลากหลายและการจัดทำระบบปกปิดตัวตนที่มีประสิทธิภาพและการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสอย่างครบวงจร รวมทั้ง การจัดให้มีการเรื่องร้องเรียนและอุทธรณ์ด้วยระบบดิจิทัล การพัฒนาระบบเปิดเผยและแจ้งผลการติดตามเรื่องร้องเรียน และการจัดทำกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการฟ้องปิดปาก
- มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการป้องกันและต่อต้านการทุจริต การกำหนดบทลงโทษกับหน่วยงานและหัวหน้าหน่วยงานที่ประชาชนไม่สามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม การจัดให้มีมาตรการควบคุม กำกับ ติดตามการบริหารจัดการโดยยึดหลักคุณธรรม การจัดทำมาตรฐานขนาดของคดีและระยะเวลาในการดำเนินคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ และการพัฒนาระบบฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงานด้านปราบปรามการทุจริต
- มีนโยบายไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่เพื่อไม่ให้เกิดบุญคุณต่อกัน การจัดทำร่างกฎหมายว่าด้วยการบริหารบุคคล การกำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อหัวหน้าส่วนราชการ และการจัดให้มีการประเมินความเสี่ยงเชิงนโยบายในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่ที่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

ผลสัมฤทธิ์ที่ประชาชนได้รับจากการปฏิรูปประเทศ

- **เครือข่ายภาคประชาชน องค์กรชุมชน และภาคีที่เกี่ยวข้องของภาคประชาชนมีบทบาท ความสามารถ และมีส่วนร่วมในการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในพื้นที่โดยตรง**
- **ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและผู้แจ้งเบาะแสได้รับการคุ้มครองจากการมีระบบคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสการทุจริตที่มีประสิทธิภาพ**
- **ประชาชนมีส่วนร่วมในการการตรวจสอบและเฝ้าระวังการปฏิบัติงานของภาครัฐ ได้รับความเสมอภาค ความรวดเร็ว และความโปร่งใสในการดำเนินการในกระบวนการยุติธรรม เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมที่ถูกดำเนินการทางวินัย มาตรฐานทางจริยธรรม หรืออาญา เพราะการดำเนินงาน/คดีที่ตนรับผิดชอบมีจำนวนลดลง**
- **หน่วยงานภาครัฐ เจ้าหน้าที่รัฐมีการดำเนินการที่มีความโปร่งใสได้รับความยุติธรรม ประชาชนได้รับประโยชน์จากการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล**

หมายเหตุ : เป็นประเด็นปฏิรูปประเทศที่ไม่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 258 ของรัฐธรรมนูญฯ

CR12 ผลการดำเนินงานประจำปี 2564 ของการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา

สถานะการบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์

เป้าหมาย CR12G01 ผู้เรียนทุกกลุ่มวัยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตาม มาตรฐานสากล มีทักษะที่จำเป็นของโลกอนาคต สามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ อย่างมีประสิทธิผล มีวินัย มีนิสัยใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตและเป็นพลเมืองที่ดี รู้สิทธิและหน้าที่ มีความ รับผิดชอบ และมีจิตสาธารณะ

ดำเนินการผ่านกิจกรรม Big Rock จำนวน 5 กิจกรรม ได้แก่ BR1201 BR1202 BR1203 BR1204 BR1205

สถานการณ์เทียบกับค่าเป้าหมาย

ปี 2564	ปี 2565

แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

ดำเนินการผ่านกิจกรรม Big Rock จำนวน 5 กิจกรรม ได้แก่	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก
BR1201 การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัย	กสศ.
BR1202 การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนสู่การเรียนรู้ฐานสมรรถนะเพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21	ศธ.
BR1203 การปฏิรูปกลไกและระบบการผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐาน	อว.
BR1204 การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและระบบอื่น ๆ ที่เน้นการฝึกปฏิบัติอย่างเต็มรูปแบบนำไปสู่การจ้างงานและการสร้างงาน	ศธ.
BR1205 การปฏิรูปบทบาทการวิจัยและระบบธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศไทยออกจากกับดักรายได้ปานกลางอย่างยั่งยืน	อว.

● อยู่ในขั้นวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย ● ยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย
● ใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย ● บรรลุเป้าหมาย

สถานะการดำเนินงานของกิจกรรม Big Rock

BR1201 ☺
- พัฒนาเครื่องมือและระบบบูรณาการการทำงานการป้องกันแก้ไขปัญหาเด็กเยาวชนออกจากระบบการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัย ที่สนับสนุนกลไกการดำเนินงานในระดับพื้นที่และต้นสังกัด การติดตามความคืบหน้า และการมีส่วนร่วมของสังคม

BR1202 ☺
- จัดทำการพัฒนาระบบวัดแววพหุปัญญา
- จัดทำสื่อเพื่อใช้สำหรับอบรมครู เพื่อส่งเสริมและพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษระดับประถมศึกษา สังกัด สพฐ.
- การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนทุกระดับในรูปแบบ Active learning
- การจัดการเรียนรู้สะเต็มศึกษา (STEM Education)

BR1203 ☺
- การจัดตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนการพัฒนารูปแบบ/กระบวนการคัดเลือกบุคคลที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เข้าเรียนครูและการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินคุณลักษณะความเป็นครู
- ปรับปรุงหลักสูตรผลิตครูตามสาขาวิชาและบริบทพื้นที่เพื่อสร้างความเป็นเลิศ
- พัฒนาระบบและกระบวนการบริหารจัดการกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและระบบการนิเทศการศึกษาและการสอนงานของครูพี่เลี้ยงในสถานศึกษา และพัฒนาอาจารย์ประจำหลักสูตร
- กำหนดมาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินวิทยฐานะ และปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีการย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

BR1204 ☺
- พัฒนาระบบความร่วมมือการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและระบบอื่น ๆ
- ปรับปรุงหลักสูตรให้ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการทั้งในประเทศและท้องถิ่น
- สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและระบบอื่น ๆ โดยใช้พื้นที่เป็นฐานดำเนินการโครงการจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา
- จัดทำคู่มือการขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์บริหารเครือข่ายการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา โดยมีการดำเนินการจัดตั้งศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคีเขตพื้นที่ 15 แห่ง

BR1205 ☺
- ให้บริการแพลตฟอร์มระบบจัดการเรียนการสอนออนไลน์ที่สนับสนุนให้คนไทยได้ศึกษาหาความรู้ได้ด้วยตนเองตลอดชีวิต
- ดำเนินยุทธศาสตร์ด้านการวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อตอบโจทย์ท้าทายของสังคม
- จัดทำมาตรฐานและคุณภาพระดับอุดมศึกษา ศึกษาระบบงบประมาณการผลิตและพัฒนากำลังคนในลักษณะ Demand-Side Financing
- จัดทำระบบการจัดสรรและบริหารงบประมาณแบบบูรณาการที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ พัฒนาระบบสารสนเทศสำหรับการบริหารจัดการและการติดตามประเมินผล OKRs
- จัดทำร่างประกาศกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เรื่อง แนวปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2564
- จัดทำประกาศกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เรื่อง แนวปฏิบัติตามหลักความรับผิดชอบต่อสังคม หลักเสรีภาพทางวิชาการ หลักความเป็นอิสระ และหลักความเสมอภาค พ.ศ. 2564

☺ เป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลากำหนดไว้ ☹ ล่าช้ากว่าขั้นตอนและกรอบระยะเวลากำหนดไว้

เป้าหมายตามมาตรา 258 ของรัฐธรรมนูญฯ	การดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง	ผลสัมฤทธิ์ที่ประชาชนได้รับจากการปฏิรูปประเทศ
• การเริ่มดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาก่อนเข้ารับการศึกษา ตามมาตรา 54 วรรคสอง เพื่อให้เด็กเล็กได้รับการพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัยโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย	• วันที่ 30 เมษายน 2562 ราชกิจจานุเบกษาได้ประกาศบังคับใช้พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562 • คณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2564 มีมติเห็นชอบ (ร่าง) แผนพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2564 – 2570 • การจัดทำแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยและนำไปปฏิบัติให้เป็นไปตามเป้าหมายของแผนดังกล่าว	**เด็กปฐมวัย ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ ผู้พิการ และผู้ด้อยโอกาส ได้รับการดูแลและส่งเสริมพัฒนาการที่สมวัย และได้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา**
• การดำเนินการตรากฎหมายเพื่อจัดตั้งกองทุนตามมาตรา 54 วรรคหก ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้	• วันที่ 13 พฤษภาคม 2561 ราชกิจจานุเบกษาได้ประกาศบังคับใช้ พระราชบัญญัติกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ. 2561 • การจัดตั้งกองทุนเพื่อการช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ลดความเหลื่อมล้ำ	
• การมีกลไกและระบบการผลิต คัดกรองและพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครูและอาจารย์ให้ได้ผู้มีจิตวิญญาณของความเป็นครู มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง ได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับความสามารถและประสิทธิภาพในการสอน • การมีกลไกสร้างระบบคุณธรรมในการบริหารงานบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพครู	• การแต่งตั้งคณะอนุกรรมการที่เป็นผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อกำหนดกรอบแนวทางการคัดเลือกบุคคลที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ • การเริ่มปรับปรุงหลักสูตรต่าง ๆ โดยยึดตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่ประกาศใช้ในปัจจุบันเป็นหลัก • ปัจจุบันอยู่ระหว่างการพัฒนาระบบการพัฒนารูปแบบ/กระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและระบบการนิเทศการศึกษาและการสอนงานของครูพี่เลี้ยงให้เป็นระบบ online • สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (สำนักงาน ก.ค.ศ.)ได้เห็นชอบ (1) มาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากร และ (2) หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เรื่อง การลดระยะเวลาตามเงื่อนไขคุณสมบัติเฉพาะสำหรับวิทยฐานะของผู้ขอมีวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะสายงานการสอน สายงานบริหารสถานศึกษา	**ครูและบุคลากรทางการศึกษามีสมรรถนะสูง เป็นต้นแบบที่ดี สามารถจัดการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ**
• การปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนทุกระดับ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามความถนัดและปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าว โดยสอดคล้องกันทั้งในระดับชาติและระดับพื้นที่	การจัดทำหลักสูตรการศึกษาที่ยืดหยุ่น และตอบสนองต่อความถนัดและความสนใจของผู้เรียน โดยมีการดำเนินการ ดังนี้ (ร่าง) กรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช .... (ร่าง) คู่มือการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช .... สำหรับช่วงชั้นที่ 1 (ป.1–3) (ร่าง) สาระการเรียนรู้ 7 สาระ ช่วงชั้นที่ 1 (ป.1 – 3) แผนการดำเนินงานโครงการวิจัยกระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนนำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา	**ผู้เรียนทุกระดับมีความรู้ที่จำเป็นและสมรรถนะหลักในการดำรงชีวิต มีการพัฒนาตนเองตามความถนัด ความสนใจ เป็นผู้มีทักษะและศักยภาพที่ตอบสนองกับความต้องการของตลาดแรงงาน และพร้อมเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ**

CR13 ผลการดำเนินงานประจำปี 2564 ของการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรมกีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

สถานะการบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์

สถานการณ์เทียบกับค่าเป้าหมาย

เป้าหมาย CR13G01 ประชาชนมีคุณธรรมจริยธรรม — ปี 2564 | ปี 2565
ดำเนินการผ่านกิจกรรม Big Rock จำนวน 1 กิจกรรม ได้แก่ BR1301

เป้าหมาย CR13G02 เพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจฐานวัฒนธรรม — ปี 2564 | ปี 2565
ดำเนินการผ่านกิจกรรม Big Rock จำนวน 1 กิจกรรม ได้แก่ BR1302

เป้าหมาย CR13G03 ประชาชนออกกำลังกายและเล่นกีฬาอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงมีความรอบรู้ด้านสุขภาพ เพื่อพัฒนาสุขภาพให้แข็งแรง และเป็นฐานในการพัฒนากีฬาชาติ — ปี 2564 | ปี 2565
ดำเนินการผ่านกิจกรรม Big Rock จำนวน 1 กิจกรรม ได้แก่ BR1303

เป้าหมาย CR13G04 กำลังคนของประเทศมีทักษะที่เอื้อต่อการสร้างผลิตภาพแรงงานและคุณภาพชีวิตที่ดี — ปี 2564 | ปี 2565
ดำเนินการผ่านกิจกรรม Big Rock จำนวน 2 กิจกรรม ได้แก่ BR1304 BR1305

แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

ดำเนินการผ่านกิจกรรม Big Rock จำนวน 5 กิจกรรม ได้แก่		หน่วยงานรับผิดชอบหลัก
BR1301	การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในทุกช่วงวัย : ผ่านการปฏิรูปอุตสาหกรรมบันเทิง และการใช้กลไก ร่วมระหว่างภาครัฐและเอกชนในการขับเคลื่อน	ศคธ.
BR1302	การพัฒนาการเรียนรู้และเศรษฐกิจชุมชนบนฐานวัฒนธรรมแบบบูรณาการ	วธ.
BR1303	การส่งเสริมประชาชนเป็นศูนย์กลางในการสร้างวิถีชีวิตทางการกีฬา อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม และการสร้างโอกาสทางการกีฬาและการพัฒนานักกีฬา	กก.
BR1304	การพัฒนาระบบการบริหารจัดการกำลังคนของประเทศแบบบูรณาการ	สคช.
BR1305	การบริหารจัดการศักยภาพบุคลากรของประเทศ	คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรมฯ

● อยู่ในขั้นวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย ● ยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย ● ใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย ● บรรลุเป้าหมาย

สถานะการดำเนินงานของกิจกรรม Big Rock

BR1301 ☺
- การรวบรวมและคัดเลือกชุมชนท้องถิ่นต้นแบบด้านคุณธรรม
- การยกร่าง (ร่าง) กรอบแนวคิดการพัฒนาการใช้เครดิตทางสังคมในประเทศไทย เพื่อเป็นการสร้างรากฐานของการแสดงพฤติกรรมเชิงบวก
- การดำเนินการจัดทำเกณฑ์และมาตรฐานด้านคุณธรรมจริยธรรมของบุคคล/หน่วยงาน/องค์กร/สื่อ
- การคัดเลือกสื่อสร้างสรรค์คุณธรรมอวอร์ด

BR1302 ☺
- การศึกษาภาพแหล่งเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมต้นแบบ
- การสร้างความตระหนักและจูงใจเยาวชนเห็นความสำคัญ สืบสานรักษาและต่อยอดทุนทางวัฒนธรรม
- การขับเคลื่อนการปลดล็อกการใช้อาคาร สถานที่ เพื่อสนับสนุนการใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ขององค์การภาครัฐในด้านวัฒนธรรม

BR1303 ☺
- การส่งเสริมการออกกำลังกายและเล่นกีฬาในชุมชนเมืองและท้องถิ่น
- การสร้างโอกาสทางการกีฬาและพัฒนานักกีฬา เช่น พัฒนาทักษะผู้ตัดสิน จัดทำเส้นทางสายอาชีพของนักกีฬา
- การพัฒนาศูนย์ฝึกกีฬาแห่งชาติให้ได้มาตรฐาน

BR1304 ☺
- การพัฒนาให้เกิดคณะกรรมการอิสระเพื่อระบบการพัฒนาและยกระดับสมรรถนะกำลังคนของประเทศไทย ในลักษณะองค์กรเสมือนจริง
- การพัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านกำลังคนของประเทศในรูปแบบของระบบ E -Workforce Ecosystem
- การพัฒนา Concept paper กองทุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตอยู่ระหว่างการดำเนินการเพื่อปรับปรุงหรือจัดตั้งกองทุนใหม่ เพื่อใช้สนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต

BR1305 ☺
- การพัฒนากรอบแนวคิดเกณฑ์การวัดระดับสมรรถนะสำหรับครู และบุคลากรทางการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านดิจิทัล เพื่อยกระดับทักษะด้านดิจิทัล
- การจัดสรรทุนรัฐบาลในสาขาวิชาขาดแคลน หรือทุนนวัตกรรมดิจิทัล เพื่อดึงดูดผู้มีศักยภาพสูงเข้าสู่ภาครัฐ
- การขับเคลื่อนการปฏิรูปลงสู่โรงเรียนต้นแบบ โดยได้ริเริ่มจากโรงเรียนเมืองพัทยา 11 เพื่อพัฒนาให้เป็นโรงเรียนต้นแบบที่มีคุณภาพ

☺ เป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลากำหนดไว้ ☹ ล่าช้ากว่าขั้นตอนและกรอบระยะเวลากำหนดไว้

การดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง	ผลสัมฤทธิ์ที่ประชาชนได้รับจากการปฏิรูปประเทศ
• การพัฒนาระบบเครดิตสังคม (Social credit) ด้วยการใช้พลังทางวัฒนธรรมหรือความคิดที่ก่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้านพลังบวก • การปฏิรูปอุตสาหกรรมบันเทิง รวมถึงสื่อโฆษณาและเกม เพื่อให้เกิดสื่อคุณธรรมจริยธรรมที่เหมาะสมกับช่วงวัย	**ประชาชนได้รับสื่อที่สร้างสรรค์และเหมาะสมกับช่วงวัย เสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม**
• การคัดเลือกชุมชนท้องถิ่นต้นแบบด้านคุณธรรม • การพัฒนาการเรียนรู้และเศรษฐกิจชุมชนบนฐานวัฒนธรรม โดยการพัฒนาศักยภาพแหล่งเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมต้นแบบในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค • การสร้างความตระหนักและจูงใจเยาวชนเห็นความสำคัญในการสืบสานรักษาและต่อยอดทุนทางวัฒนธรรมในพื้นที่ให้เป็นสินค้าทางวัฒนธรรมที่สร้างรายได้ให้กับท้องถิ่น	**ชุมชนมีความเข้มแข็งเป็นต้นแบบในด้านของคุณธรรมจริยธรรม รวมถึงมีแหล่งเรียนรู้ทางศิลปวัฒนธรรมที่สามารถสร้างรายได้เพิ่มขึ้นให้ประชาชน**
• ส่งเสริมการออกกำลังกายและเล่นกีฬาในชุมชนเมืองและท้องถิ่น • การสร้างโอกาสทางการกีฬาและพัฒนานักกีฬา ทั้งทักษะผู้ตัดสิน จัดทำเส้นทางสายอาชีพของนักกีฬา • การพัฒนาศูนย์ฝึกกีฬาแห่งชาติให้ได้มาตรฐานเพื่อให้เป็นศูนย์พัฒนานักกีฬาและวิทยาศาสตร์การกีฬาเพื่อความเป็นเลิศทางการกีฬาของอาเซียนและศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬาแห่งชาติและภูมิภาค	**ประชาชนมีความรอบรู้ด้านสุขภาพ ออกกำลังกาย และเล่นกีฬาอย่างสม่ำเสมอ และสร้างนักกีฬาอาชีพที่มีศักยภาพและสามารถสร้างสรรค์ผลงานให้เป็นที่ประจักษ์**
• การพัฒนาให้เกิดคณะกรรมการอิสระเพื่อระบบการพัฒนาและยกระดับสมรรถนะกำลังคนของประเทศไทย • การพัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านกำลังคนของประเทศในรูปแบบของระบบ E - Workforce Ecosystem • การยกระดับโรงเรียนเมืองพัทยา 11 เพื่อนำร่องเป็นโรงเรียนต้นแบบที่มีคุณภาพ	**ประชาชนทุกกลุ่มและทุกช่วงวัย โดยเฉพาะกลุ่มแรงงานได้รับการพัฒนาทักษะและศักยภาพอย่างเหมาะสม**

หมายเหตุ : เป็นประเด็นปฏิรูปประเทศที่ไม่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 258 ของรัฐธรรมนูญฯ

ด้านการเมือง 01

ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ยอมรับความเห็นที่แตกต่างทางการเมือง พรรคการเมืองดำเนินกิจกรรมโดยเปิดเผยตรวจสอบได้ นักการเมืองปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ตลอดจนแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองโดยสันติวิธี

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง มีเป้าหมายอันพึงประสงค์ คือ **ประชาชนมีความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง ร่วมตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ รู้จักการยอมรับความเห็นทางการเมืองที่แตกต่าง พรรคการเมืองดำเนินกิจกรรมโดยเปิดเผยตรวจสอบได้และเป็นสถาบันทางการเมืองของประชาชนที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองร่วมกันอย่างแท้จริง นักการเมืองปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและรับผิดชอบต่อประชาชน ตลอดจนมีการสร้างกลไกเพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองด้วยสันติวิธีภายใต้ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข** โดยในแผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองฉบับเดิมได้กำหนดให้มีเรื่องและประเด็นปฏิรูป รวม 5 เรื่อง ซึ่งในการประเมินผลการดำเนินงาน **ณ สิ้นสุดปีงบประมาณ 2563 มีสถานะการบรรลุเป้าหมายของเรื่องและประเด็นปฏิรูป** ประกอบด้วย ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง) 1 เรื่อง ในระดับยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม) 3 เรื่อง และอยู่ในระดับขั้นวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง) 1 เรื่อง นั้น ได้นำมาดำเนินการต่อเนื่องในแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ผ่านกิจกรรม Big Rock จำนวน 3 เรื่องและประเด็นปฏิรูป และอีก 2 เรื่องและประเด็นปฏิรูป เป็นกิจกรรมที่มีส่วนร่วมสนับสนุนการขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ได้ตามเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยแสดงรายละเอียดความเกี่ยวข้องของเรื่องและประเด็นปฏิรูปของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับเดิม) กับกิจกรรม Big Rock ของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) สรุปได้ ดังนี้

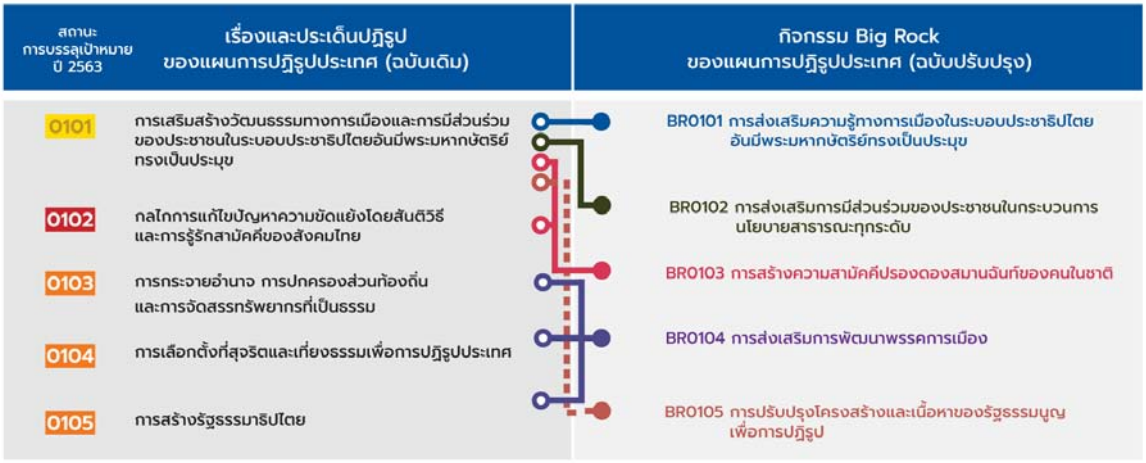

เรื่องและประเด็นปฏิรูปของแผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับเดิม ที่นำมาดำเนินการต่อเนื่องผ่านกิจกรรม Big Rock ของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

เรื่องและประเด็นปฏิรูปของแผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับเดิม ที่เป็นกิจกรรมสนับสนุนการขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

สรุปการบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์ของการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง

รหัส	เป้าหมาย	สถานะการบรรลุเป้าหมาย เทียบค่าเป้าหมาย ปี 2564	ปี 2565
CR01G01	ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีส่วนร่วมทางการเมืองและกระบวนการนโยบายสาธารณะ การเมืองมีเสถียรภาพและความมั่นคงตลอดจนเกิดความปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติ และพรรคการเมืองและนักการเมืองยึดมั่นในประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนเป็นหลัก	2564	2565

สถานะการบรรลุเป้าหมายของผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์โดยภาพรวมยังคง**มีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย** เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายปี 2564 และปี 2565 สะท้อนจากผลคะแนนของการประเมินสถานการณ์ความเป็นประชาธิปไตยของประเทศไทยที่จัดทำขึ้นโดยสถาบันพระปกเกล้าในห้วงปี พ.ศ. 2563 ปรากฏผลคะแนนรวมทั้งสิ้น 55 คะแนน ลดลงจากปี 2562 ที่มีคะแนน 58.4 คะแนน และต่ำกว่าค่าเป้าหมายในปี 2564 ที่กำหนดไว้ที่ 63 คะแนน นอกจากนั้น ผลคะแนนของดัชนีประชาธิปไตยประจำปี 2563 (Democracy Index 2020) ซึ่งจัดเก็บโดย Economist Intelligence Unit (EIU) ประเทศไทยได้รับผลคะแนนรวม 6.04 คะแนน (อันดับที่ 73 ของโลก) ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย 2564 ที่คาดการณ์ไว้ 0.71 คะแนน อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาในระดับสากลแล้วพบว่าดัชนีประชาธิปไตยทั่วโลกในระเวลาเวลานี้ล้วนตกต่ำลงทั้งสิ้น

สาระสำคัญของกิจกรรม Big Rock และสรุปสถานะการดำเนินงาน ประจำปี 2564

BR0101	กิจกรรมปฏิรูปที่ 1 การส่งเสริมความรู้ทางการเมือง ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
สถาบันพระปกเกล้า	มุ่งเน้นการส่งเสริมความรู้ทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่มีเนื้อหาร่วมสมัย ใกล้ตัวและสามารถเข้าถึงประชาชนได้ทุกกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และสามารถแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมทางการเมืองได้อย่างสุจริต	ได้มีการดำเนินงาน**เป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้**ในแผนขับเคลื่อนฯ โดยได้มีการจัดทำเอกสารหลักสูตรการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขแล้วเสร็จ และได้มีการจัดทำหลักสูตรอบรมการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขทั้งแบบออฟไลน์และออนไลน์ โดยหลักสูตรออนไลน์จะประกอบด้วย 3 ชุดวิชา ซึ่งจะมีแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนรวมทั้งมีการให้ใบประกาศนียบัตรสำหรับผู้ที่ผ่านการทดสอบด้วย นอกจากนี้แล้วยังได้มีการจัดทำ Motion Graphic ซึ่งคาดว่าจะสามารถเผยแพร่ได้ภายในเวลาหลังจากนี้

BR0102	กิจกรรมปฏิรูปที่ 2 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ในกระบวนการนโยบายสาธารณะทุกระดับ	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
สปน.	มุ่งเน้นการสนับสนับสนุนการมีส่วนร่วมประชาชนต่อการกำหนดนโยบายสาธารณะ รวมถึงการตอบสนองต่อการให้บริการของหน่วยภาครัฐ เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปตามความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง ทั้งการมีส่วนร่วมของผ่านการใช้เทคโนโลยีนวัตกรรม ซึ่งเป็นรูปแบบในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีความรวดเร็ว เข้าถึงง่าย และมีประสิทธิภาพ	ได้มีการดำเนินงา**นเป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้**ในแผนขับเคลื่อนฯ โดยสำนักงานฯ ได้ดำเนินการในการปรับปรุงสภาพการบังคับใช้กฎหมายร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ การเพิ่มประสิทธิภาพการคุ้มครองแรงงาน การควบคุมให้สถานประกอบการดำเนินการตามกฎหมาย เพื่อให้ประชาชนในภาคแรงงานได้รับประโยชน์ นอกจากนั้นทางสำนักงานฯ กำลังอยู่ในขั้นตอนการผลักดันร่างพระราชบัญญัติการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ พ.ศ. .... ซึ่งกฎหมายฉบับดังกล่าวมีจุดประสงค์เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการร่วมกันกำหนดนโยบายสาธารณะมากขึ้นกว่าเดิม

BR0103	กิจกรรมปฏิรูปที่ 3 การสร้างความสามัคคีปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติ	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
สำนักงาน ป.ย.ป. Strategic Transformation Office ป.ย.ป.	มุ่งเน้นการสร้างความสามัคคีปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติและการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองในสังคมไทยผ่านการจัดทำแนวทาง กลไก และมาตรการในการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ของประชาชนและขจัดความขัดแย้งทางการเมืองในสังคมเป็นหลัก เพื่อทำหน้าที่ในการติดตาม แจ้งเตือน เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาและดำเนินการอย่างบูรณาการทุกภาคส่วน เพื่อสร้างความปรองดองสมานฉันท์ของประชาชนและขจัดความขัดแย้งทางการเมืองในสังคมอย่างยั่งยืน โดยการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ประโยชน์ในการขับเคลื่อนในการสร้างความสามัคคีปรองดองสมานฉันท์ดังกล่าวด้วย	☹ ได้มีการดำเนินงาน**ล่าช้ากว่าขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้**ในแผนขับเคลื่อนฯ โดยสำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง (ป.ย.ป.) จะมีการจัดประชุมหารือเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็นทั้งในเวทีส่วนกลางและส่วนภูมิภาคในประเทศไทยทั้ง 4 ภาค เพื่อให้ได้ข้อเสนอในการระบุแนวทาง กลไก และมาตรการการขับเคลื่อนตาม Big Rock สร้างความสามัคคีปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติ

BR0104	กิจกรรมปฏิรูปที่ 4 การส่งเสริมการพัฒนาพรรคการเมือง	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง กกต.	ได้มีการดำเนินงานเป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลากำหนดไว้ในแผนขับเคลื่อนฯ โดยในส่วนของการดำเนินโครงการแบ่งเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่ การดำเนินโครงการในสถานที่จริง (on site) และการดำเนินโครงการในรูปแบบออนไลน์ (online) โดยทางสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ได้ดำเนินการติดต่อและประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องบางส่วนแล้ว และสำหรับการดำเนินโครงการในรูปแบบออนไลน์นั้น ทาง กกต. จะจัดทำแอปพลิเคชั่นและคู่มือออนไลน์ ซึ่งได้รับการประสานความร่วมมืออย่างดีจากสถาบันพระปกเกล้า เพื่อนำข้อมูลวิชาการและสื่อต่าง ๆ ที่ทางสถาบันพระปกเกล้าได้จัดทำไว้มาบรรจุไว้ในแอปพลิเคชันเพื่อต่อยอดในการเผยแพร่หลักสูตรการศึกษาและอบรมต่อไป	☹ ได้มีการดำเนินงาน**ล่าช้ากว่าขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้**ในแผนขับเคลื่อนฯ โดยในส่วนของการดำเนินโครงการแบ่งเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่ การดำเนินโครงการในสถานที่จริง (on site) และการดำเนินโครงการในรูปแบบออนไลน์ (online) โดยทางสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ได้ดำเนินการติดต่อและประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องบางส่วนแล้วและสำหรับการดำเนินโครงการในรูปแบบออนไลน์นั้น ทาง กกต. จะจัดทำแอปพลิเคชันและคู่มือออนไลน์ ซึ่งได้รับการประสานความร่วมมืออย่างดีจากสถาบันพระปกเกล้า เพื่อนำข้อมูลวิชาการและสื่อต่าง ๆ ที่ทางสถาบันพระปกเกล้าได้จัดทำไว้มาบรรจุไว้ในแอปพลิเคชันเพื่อต่อยอดในการเผยแพร่หลักสูตรการศึกษาและอบรมต่อไป

BR0105	กิจกรรมปฏิรูปที่ 5 การปรับปรุงโครงสร้างและเนื้อหาของรัฐธรรมนูญเพื่อการปฏิรูป	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
สถาบันพระปกเกล้า	มุ่งเน้นการการปรับปรุงกระบวนการการร่างรัฐธรรมนูญให้ตั้งอยู่บนพื้นฐานข้อมูลเชิงประจักษ์และเชิงวิชาการ มีความโปร่งใสและมีการประเมินผลกระทบของร่างรัฐธรรมนูญอย่างครอบคลุมตลอดจนมีการนำเสนอแนวคิดและผลกระทบของมาตราต่าง ๆ ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น ซึ่งเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ไขและการร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อให้การแก้ไขรัฐธรรมนูญตลอดจนการร่างรัฐธรรมนูญเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของประชาชน และได้รับการยอมรับจากประชาชนให้ได้มากที่สุด	☺ ได้มีการดำเนินงาน**เป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้**ในแผนขับเคลื่อน โดยในส่วนของการสร้างวิทยากรกระบวนการตามภูมิภาคต่าง ๆ เพื่อให้วิทยากรกระบวนการสามารถรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญได้ โดยมุ่งเน้นการสร้างวิทยากรให้กระจายตามจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ นอกจากนี้จะมีเนื้อหาและความรู้เกี่ยวกับเรื่องกระบวนการซึ่งจะมีวิทยากรที่อยู่ในพื้นที่ที่มีความเชี่ยวชาญ ทั้งนี้ ปัจจุบันได้ดำเนินการจัดทำคู่มือวิทยากรกระบวนการใกล้เสร็จแล้ว

สถานะการจัดทำหรือปรับปรุงกฎหมายภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ได้กำหนดให้จัดทำกฎหมาย 2 ฉบับ โดยมีสถานะการดำเนินการสรุปได้ ดังนี้

รายชื่อกฎหมายที่ดำเนินการจัดทำ/ปรับปรุง	แล้วเสร็จ	อยู่ระหว่างดำเนินการ	หมายเหตุ
1. ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย พ.ศ.		✓	อยู่ระหว่างพิจารณาแนวทางในการผลักดันร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว
2. ร่างพระราชบัญญัติการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ พ.ศ.		✓	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะโดยนายกรัฐมนตรี ได้ลงนามแล้ว โดยคาดว่าจะนำเสนอร่างดังกล่าวเข้าสู่กระบวนการรับฟังความคิดเห็นต่อไป

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

1. การส่งเสริมความรู้ทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

จากสถานการณ์ปัจจุบันประชาชนในประเทศมีความตื่นตัวทางการเมืองเพิ่มมากขึ้น โดยมีการแสดงออกทางการเมืองทั้งในเวทีสาธารณะและผ่านทางช่องทางโซเชียลมีเดีย แต่ทั้งนี้ ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของประชาชนบางกลุ่มยังคงมีความคลาดเคลื่อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแสดงออกทางการเมืองต่อประชาชนผู้เห็นต่าง อันอาจจะนำไปสู่การสร้างเงื่อนไขต่อสถานการณ์ทางการเมืองปัจจุบัน ให้มีแนวโน้มไปสู่ความขัดแย้งและรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องต้องมุ่งปลูกฝังให้ประชาชนได้ตระหนักถึงความรู้ทางการเมืองที่ถูกต้อง โดยควรให้ความสำคัญกับสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นสถาบันหลักของประเทศ โดยต้องปลูกฝังให้เข้าใจตรงกันทั้งในเชิงนามธรรมและรูปธรรม อีกทั้งการใช้สื่อโซเชียลมีเดียซึ่งมีอิทธิพลต่อการรับรู้และสร้างความคิดให้แก่เด็ก เยาวชน และประชาชน เป็นกลไกสำคัญในการให้ความรู้ทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขได้อย่างถูกต้อง

2. การคุ้มครองและสร้างหลักประกันสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชน รวมทั้งป้องกันการละเมิดสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชนจากการแสดงออกทางการเมืองที่ไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ

จากสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองของประเทศไทยมีแนวโน้มทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ประชาชนบางส่วนได้ออกมาร่วมชุมนุมทางการเมืองอย่างแพร่หลายทั้งในพื้นที่กรุงเทพมหานครรวมถึงบริเวณต่างจังหวัด การชุมนุมดังกล่าวสอดคล้องกับการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในโซเชียลมีเดียซึ่งกำลังเป็นที่แพร่หลายอย่างมาก ทั้งนี้ การสร้างหลักประกันสิทธิและเสรีภาพให้กับประชาชนที่ออกมาชุมนุมหรือแสดงความคิดเห็นทางการเมืองถือเป็นความท้าทายสำคัญที่หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องต้องให้ความสำคัญและติดตามดูแลอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมคุ้มครองเสรีภาพการแสดงออกและแสดงความคิดเห็นของประชาชนให้ดำเนินไปตามกรอบของรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายโดยสันติวิธี รวมทั้งให้ความคุ้มครองไม่ให้บุคคลถูกคุกคามจากการใช้เสรีภาพในการแสดงออกทางการเมืองดังกล่าว อีกทั้งต้องหลีกเลี่ยงการใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือทางการเมืองในการปิดกั้นหรือจำกัดสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร รวมถึงเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของประชาชน ซึ่งกระบวนการดังกล่าวจะนำมาซึ่งบรรยากาศของความเป็นประชาธิปไตยตามหลักสากล ที่ประชาชนสามารถเรียกร้องข้อเสนอหรือความต้องการของตนผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองได้อย่างแท้จริง

3. การยกระดับการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) จำเป็นต้องมีการปรับตัวด้วยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารงานในด้านการให้บริการประชาชน เพื่อส่งเสริมการเข้ามามีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการบริหารงานของ อปท. และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในหลากหลายมิติ นอกจากนี้ อปท. จะต้องมีระบบฐานข้อมูลที่ทันสมัย สามารถเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานอื่น ๆ ได้อย่างมั่นคง ปลอดภัย มีประสิทธิภาพ และรวดเร็ว ซึ่งจะทำให้ประชาชนได้รับความสะดวกในการรับบริการ มีข้อมูลที่เปิดเผย โปร่งใส และสามารถตรวจสอบการดำเนินงานของ อปท. ได้ อีกทั้ง อปท. จำเป็นต้องมีการวางแผนและพัฒนาเพื่อดำเนินการขับเคลื่อนการบริหารงานภาครัฐไปสู่การเป็นท้องถิ่นดิจิทัล และก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. การส่งเสริมให้พรรคการเมืองและนักการเมืองยึดมั่นในประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนเป็นหลัก

พรรคการเมืองเป็นสื่อกลางในการเชื่อมโยงระหว่างประชาชนกับรัฐบาล และเป็นกลไกสำคัญที่ชักนำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง นอกจากนี้แล้วพรรคการเมืองยังเป็นผู้รวบรวมผลประโยชน์ของประชาชนมาเพื่อกำหนดนโยบายของพรรค โดยประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งคนใดเห็นด้วยกับนโยบายของพรรคการเมืองใดก็จะเลือกพรรคการเมืองนั้นเข้าไปทำหน้าที่เป็นตัวแทนของตนในรัฐสภา แต่ในความเป็นจริงแล้วสถานการณ์ทางการเมืองของประเทศไทยที่ผ่านมา พรรคการเมืองไทยแทบจะไม่ได้ทำหน้าที่ดังกล่าวมากนัก ดังนั้น ควรมีการสร้างระบบหรือกลไกที่จะผลักดันให้พรรคการเมืองและนักการเมืองมีความรับผิดชอบต่อนโยบายที่ใช้ในการหาเสียงเลือกตั้งเพื่อแสดงถึงความเชื่อมั่นของประชาชนที่ตัดสินใจเลือกพรรคการเมืองและนักการเมืองเข้ามาเป็นผู้แทนในการรักษาผลประโยชน์ของประชาชนเช่นกัน

CR01G01 ผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 1

1. ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
2. ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองและกระบวนการนโยบายสาธารณะ
3. การเมืองมีเสถียรภาพและความมั่นคงตลอดจนเกิดความปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติ
4. พรรคการเมืองและนักการเมืองยึดมั่นในประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนเป็นหลัก

สถานการณ์ปี 2564

เทียบกับ ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2564

ผลคะแนนของการประเมินสถานการณ์ความเป็นประชาธิปไตยของประเทศไทย 63 คะแนน และมีผลคะแนน Democracy Index 6.75 คะแนน

สถานการณ์ปี 2564

เทียบกับ ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2565

ผลคะแนนของการประเมินสถานการณ์ความเป็นประชาธิปไตยของประเทศไทย 65 คะแนน และมีผลคะแนน Democracy Index 7 คะแนน

สถานการณ์ในภาพรวมของผลสัมฤทธิ์อันพึงประสงค์

สถานการณ์ทางการเมืองและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขในปัจจุบันมีทิศทางและแนวโน้มของความเปลี่ยนแปลงที่ไม่แตกต่างจากเดิมมากนัก โดยเฉพาะในประเด็นที่สืบเนื่องตลอดห้วงปีที่ผ่านมา ทั้งกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ การแสดงออกทางการเมืองของนักเรียน นิสิต นักศึกษา และประชาชน ทั้งที่เป็นการชุมนุมในพื้นที่สาธารณะหรือในพื้นที่สังคมออนไลน์ยังคงปรากฏอยู่อย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การแสดงออกทางการเมืองดังกล่าวเป็นไปตามหลักสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญจึงจำเป็นต้องมีการติดตามและกำกับดูแลอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแสดงความเห็นทางการเมืองในประเด็นเรื่องรูปแบบของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งเป็นเรื่องที่เปราะบางและยังคงปรากฏความเห็นที่แตกต่างกันของประชาชนแต่ละฝ่ายในปัจจุบัน นอกจากนี้ การเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นทั่วประเทศในระยะที่ผ่านมาเพื่อให้ได้มาซึ่งผู้บริหารและสมาชิกสภาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ทั้งในส่วนขององค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) และเทศบาลทุกระดับล้วนมีบรรยากาศที่เป็นไปอย่างคึกคักเนื่องจากการเลือกตั้งเป็นกิจกรรมทางการเมืองที่ว่างเว้นมาเป็นระยะเวลานาน ทำให้เกิดปรากฏการณ์การตื่นตัวของทั้งประชาชนและสถาบันทางการเมืองต่าง ๆ ทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ด้วยเหตุที่กล่าวมานี้ทำให้พัฒนาการของสถานการณ์ทางการเมือง

และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขของประเทศไทย ในปัจจุบันยังคงมีลักษณะอย่างค่อยเป็นค่อยไป สะท้อนได้จากผลคะแนนของการประเมินสถานการณ์ความเป็นประชาธิปไตยของประเทศไทยที่จัดทำขึ้นโดยสถาบันพระปกเกล้าในห้วงปี พ.ศ. 2563 โดยปรากฏผลคะแนนรวมทั้งสิ้น 55 คะแนน ลดลงจากปี 2562 ที่มีคะแนน 58.4 คะแนน และต่ำกว่าค่าเป้าหมายในปี 2564 ที่กำหนดไว้ที่ 63 คะแนน หมายความว่าประเทศไทยมีคะแนนความเป็นประชาธิปไตยอยู่ระดับปานกลาง อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของการประเมินดังกล่าว พบว่า คะแนนย่อยในมิติที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับผลสัมฤทธิ์อันพึงประสงค์ ได้แก่ มิติของการเคารพสิทธิเสรีภาพและหน้าที่ และมิติของการสนับสนุนประชาธิปไตยนั้นมีผลคะแนนอยู่ในระดับที่สูง คือ 66.6 และ 65.0 คะแนนตามลำดับ ส่วนมิติของการเชื่อมั่นในสถาบันต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเชื่อมั่นในสถาบันรัฐสภามีผลคะแนน 58.4 คะแนนโดยจัดอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ มิติที่ได้รับคะแนนน้อยที่สุดคือมิติของการมีส่วนร่วมของประชาชนมีผลคะแนนเพียง 7.4 คะแนนเท่านั้น ซึ่งสถาบันพระปกเกล้าได้ให้เหตุผลในประเด็นดังกล่าวว่าเป็นการเก็บข้อมูลจากกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในรูปแบบปกติเท่านั้น ไม่ได้หมายรวมหรือครอบคลุมถึงการมีส่วนร่วมที่เป็นการชุมนุมเพื่อแสดงออกทางการเมืองแต่อย่างใด นอกจากนั้นแล้วผลคะแนนของดัชนีประชาธิปไตยประจำปี พ.ศ. 2563 (Democracy Index 2020) ซึ่งจัดเก็บโดย Economist Intelligence Unit (EIU) พบว่าประเทศไทยได้รับผลคะแนนรวม 6.04 คะแนน (อันดับที่ 73 ของโลก) ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2564 ที่คาดการณ์ไว้ 0.71 คะแนน ซึ่งหมายความว่าประเทศไทยยังคงจัดอยู่ในกลุ่มประเทศที่ประชาธิปไตยยังคงมีข้อบกพร่อง (Flawed Democracies) เช่นเดียวกับปีที่ผ่านมา อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาในระดับสากล พบว่า ดัชนีประชาธิปไตยทั่วโลกในระยะเวลานี้ล้วนตกต่ำลงทั้งสิ้นโดยมีผลคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 5.37 คะแนน ลดลงจากปีที่แล้ว 0.07 คะแนน อันมีสาเหตุมาจากการควบคุมสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด - 19 เป็นเหตุให้รัฐบาลในหลาย ๆ ประเทศจำเป็นต้องออกมาตรการเพื่อจำกัดสิทธิเสรีภาพบางประการของประชาชนเพื่อจุดประสงค์ในการควบคุมโรค จึงกล่าวได้ว่าประเทศไทยไม่ได้เป็นประเทศเดียวที่ต้องเผชิญกับผลคะแนนของดัชนีประชาธิปไตยในระดับที่ต่ำลง แต่เป็นกระแสที่ปรากฏอยู่ทั่วทั้งโลกอันเป็นผลมาจากการกำหนดมาตรการในควบคุมโรคดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ทำให้สถานการณ์บรรลุเป้าหมายในภาพรวมยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

ที่มา: The Economist Intelligence Unit

การดำเนินการที่ผ่านมา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการร่วมขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ได้ร่วมกันดำเนินการผ่านกิจกรรม Big Rock เพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมาย โดยสถาบันพระปกเกล้าได้ดำเนินการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชนในการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ด้วยการจัดทำเอกสารทางวิชาการว่าด้วยการสร้างความรู้และความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขของไทยจำนวน 3 ชุดวิชาพร้อมได้จัดทำหลักสูตรการศึกษาในประเด็นดังกล่าวในรูปแบบออนไลน์ด้วย รวมทั้งได้มีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานเครือข่ายเพื่อขยายผลในการถ่ายทอดหลักสูตรการศึกษาไปยังหน่วยงานหรือประชาชนผ่านหลักสูตรการอบรมต่อไปในอนาคต สำหรับสำนักงานปลัดนายกรัฐมนตรีได้ดำเนินการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองและกระบวนการนโยบายสาธารณะ โดยการปรับปรุงสภาพการบังคับใช้กฎหมายร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ การเพิ่มประสิทธิภาพการคุ้มครองแรงงาน การควบคุมให้สถานประกอบการดำเนินการตามกฎหมาย เพื่อให้ประชาชนในภาคแรงงานได้รับประโยชน์ นอกจากนี้ ทางสำนักงานฯ กำลังอยู่ในขั้นตอนการผลักดันร่างพระราชบัญญัติการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ พ.ศ. .... ซึ่งกฎหมายฉบับดังกล่าวมีจุดประสงค์เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการร่วมกันกำหนดนโยบายสาธารณะมากขึ้นกว่าเดิม สำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง (ป.ย.ป.) ได้ดำเนินการส่งเสริมให้การเมืองมีเสถียรภาพและความมั่นคงตลอดจนเกิดความปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการขอรับการจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินโครงการตามแผนปฏิบัติงานต่อไป และสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ได้ดำเนินการส่งเสริมให้พรรคการเมืองและนักการเมืองยึดมั่นในประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนเป็นหลัก โดยได้ดำเนินโครงการพลเมืองคุณภาพและนักการเมืองคุณภาพโดยมีผู้เข้าร่วมกิจกรรม 5,343,940 คน โครงการจัดการเลือกตั้งคุณภาพ ซึ่งจัดขึ้นในช่วงการเลือกตั้งท้องถิ่นทั้งขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาลทั่วประเทศระหว่าง พ.ศ. 2563 – 2564 โดยมีผู้ใช้สิทธิ์เลือกตั้งทั้งประเทศทั้งสิ้นร้อยละ 66.44 โครงการการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองมีผู้ร่วมกิจกรรม 996,018 คน ซึ่งทางสำนักงานฯ ได้จัดกิจกรรมดังกล่าวร่วมกับศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาประชาธิปไตยตำบล (ศส.ปชต.) จำนวนทั้งสิ้น 7,517 แห่งทั่วประเทศ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย ทัศนคติและความเข้าใจในการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขของประชาชนไทยถือว่าเป็นประเด็นที่ท้าทายที่สุด เนื่องจากแนวคิดดังกล่าวเป็นรากฐานสำคัญของประเพณีการปกครองและรัฐธรรมนูญของประเทศมาโดยตลอด การส่งเสริมความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องตามหลักวิชาการเกี่ยวกับระบอบการปกครองดังกล่าวจึงเป็นประเด็นเร่งด่วนที่สุดเพื่อสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้อันจะนำไปสู่การหาทางออกอย่างสันติ หลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าระหว่างกันของประชาชนแต่ละฝ่ายซึ่งท้ายที่สุดจะทำให้เกิดความสามัคคีปรองดองของคนในประเทศ ทั้งนี้ หากไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ก็จะส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายย่อยอื่น ๆ ด้วยเช่นกัน

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย กระแสการตื่นตัวของประชาชนอย่างกว้างขวางในเรื่องการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะจำเป็นต้องมีการพัฒนาระบบที่ช่วยให้ประชาชนเข้าถึงบริการดังกล่าวให้สะดวกมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการออกแบบขั้นตอนหรือวิธีการที่จะทำให้ประชาชนสามารถแสดงเจตจำนงในการมีส่วนร่วมผ่านทางช่องทางเทคโนโลยีที่มีความสะดวก รวดเร็ว และไม่ซับซ้อน ซึ่งจะเป็นการกระตุ้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในภาพรวมมากขึ้นในอนาคตอีกด้วย นอกจากนี้มาตรการควบคุมและจำกัดสิทธิ์ของประชาชนในช่วงระหว่างการควบคุมสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ควรได้รับการผ่อนปรนลงจนสู่ระดับปกติ ซึ่งการผ่อนคลายมาตรการต่าง ๆ จะช่วยสนับสนุนกระบวนการด้านสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ตลอดจนจะส่งผลต่อลำดับคะแนนด้านสิทธิของพลเมืองและดัชนีประชาธิปไตยของประเทศให้ดียิ่งขึ้น

ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน 02

องค์กรภาครัฐเปิดกว้างและเชื่อมโยงข้อมูลกัน กะทัดรัดแต่แข็งแรง บูรณาการความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการทำงานเพื่อประชาชนโดยเชิงพื้นที่เป็นหลัก จัดระบบบริหารและบริการให้เป็นดิจิทัล จัดระบบบุคลากรให้มีมาตรฐานกลาง มีคุณธรรมและจริยธรรม และสร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริต

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน มีเป้าหมายอันพึงประสงค์ คือ **บริการของรัฐมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บริการ และภาครัฐมีการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพด้วยการนำนวัตกรรมเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้** โดยในแผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิมได้กำหนดให้มีเรื่องและประเด็นปฏิรูป รวม 6 เรื่อง ซึ่งมีสถานะการบรรลุเป้าหมายประจำปี 2563 **ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง) 5 เรื่อง** และ**อยู่ในระดับยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม) 1 เรื่อง** นั้น ได้นำมาดำเนินการต่อเนื่องในแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ผ่านกิจกรรม Big Rock จำนวน 6 เรื่อง และประเด็นปฏิรูป เป็นกิจกรรมที่มีส่วนร่วมสนับสนุนการขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ได้ตามเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยแสดงรายละเอียดความเกี่ยวข้องของเรื่องและประเด็นปฏิรูปของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับเดิม) กับกิจกรรม Big Rock ของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) สรุปได้ดังนี้

สถานะการบรรลุเป้าหมาย ปี 2563	เรื่องและประเด็นปฏิรูป ของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับเดิม)	กิจกรรม Big Rock ของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)
0201	บริการภาครัฐ สะดวก รวดเร็ว และตอบโจทย์ชีวิตประชาชน	BR0201 ปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารงานและการบริการภาครัฐไปสู่ระบบดิจิทัล
0202	ระบบข้อมูลภาครัฐมีมาตรฐาน ทันสมัย และเชื่อมโยงกัน ก้าวสู่รัฐบาลดิจิทัล	BR0202 จัดโครงสร้างองค์กร และระบบงานภาครัฐให้มีความยืดหยุ่น คล่องตัว และเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์
0203	โครงสร้างภาครัฐ กะทัดรัด ปรับตัวได้เร็ว และระบบงานมีผลสัมฤทธิ์สูง	BR0203 ปรับเปลี่ยนการบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐสู่ระบบเปิดเพื่อให้ได้มา และรักษาไว้ซึ่งคนเก่ง ดีและมีความสามารถอย่างคล่องตัว ตามหลักคุณธรรม
0204	กำลังคนภาครัฐมีขนาดที่เหมาะสมและมีสมรรถนะสูงพร้อมขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ	BR0204 สร้างความเข้มแข็งในการบริหารราชการในระดับพื้นที่โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน
0205	ระบบบริหารงานบุคคลที่สามารถดึงดูด สร้าง และรักษาคนดีคนเก่งไว้ในภาครัฐ	BR0205 ขจัดอุปสรรคในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ และการเบิกจ่ายเงินเพื่อให้เกิดความ รวดเร็ว คุ้มค่า โปร่งใส ปราศจากการทุจริต
0206	การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ คล่องตัว โปร่งใส และมีกลไกป้องกันการทุจริตทุกขั้นตอน	

เรื่องและประเด็นปฏิรูปของแผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับเดิม ที่นำมาดำเนินการต่อเนื่องผ่านกิจกรรม Big Rock ของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

เรื่องและประเด็นปฏิรูปของแผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับเดิม ที่เป็นกิจกรรมสนับสนุนการขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

สรุปการบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์ของการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

รหัส	เป้าหมาย	สถานะการบรรลุเป้าหมายเทียบค่าเป้าหมาย ปี 2564	ปี 2565
CR02G01	บริการของรัฐมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บริการ	2564	2565

สถานะการบรรลุเป้าหมายของผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 1 มี**ระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย**เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายปี 2564 และปี 2565 โดยวัดจากระดับความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการของภาครัฐในภาพรวม ที่จัดทำโดยสำนักงาน ก.พ.ร. ซึ่งในปี 2564 พบว่า คะแนนระดับความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการของภาครัฐในภาพรวม คิดเป็นร้อยละ 84.81 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ในปี 2564 ที่กำหนดค่าเป้าหมายไว้ที่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85 เนื่องจากการให้บริการของหน่วยงานภาครัฐให้ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันต้องอาศัยความรวดเร็ว ลดขั้นตอน และสามารถให้บริการผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ได้ ซึ่งหน่วยงานภาครัฐมีความพร้อมด้านเทคโนโลยีที่ไม่เท่ากัน บางหน่วยงานยังขาดระบบดิจิทัลสำหรับใช้สนับสนุนการให้บริการ (Backend) ซึ่งเป็นอุปสรรคในการเชื่อมโยงข้อมูล กระทบการให้บริการและขั้นตอนการให้บริการภาคประชาชน โดยการให้บริการภาครัฐยังคงไม่สามารถลดขั้นตอนได้เท่าที่ควร รวมทั้งยังมีกฎหมาย และกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการให้บริการในรูปแบบดิจิทัลอีกด้วย

รหัส	เป้าหมาย	สถานะการบรรลุเป้าหมายเทียบค่าเป้าหมาย ปี 2564	ปี 2565
CR02G02	ภาครัฐมีการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพ ด้วยการนำนวัตกรรมเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้	2564	2565

สถานะการบรรลุเป้าหมายของผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 2 มี**ระดับการบรรลุเป้าหมาย**เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายปี 2564 และมี**ระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย** เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายปี 2565 โดยวัดจากดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ในการจัดลำดับขององค์การสหประชาชาติ โดยผลการสำรวจประเทศที่เป็นสมาชิกขององค์การสหประชาชาติ ในปี 2563 พบว่า ประเทศไทยอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีการพัฒนาสูงสุดอันดับที่ 57 ซึ่งแม้จะบรรลุค่าเป้าหมายของปี 2564 ที่กำหนดไว้ให้อยู่ในกลุ่มประเทศที่มีการพัฒนาสูงสุด 60 อันดับแรก แต่อย่างไรก็ดี การสำรวจประเทศที่เป็นสมาชิกขององค์การสหประชาชาติ จะมีการประกาศผลทุก 2 ปี ดังนั้น ผลการสำรวจดังกล่าวจึงยังไม่สามารถวัดเทียบกับระดับเป้าหมายของปี 2564 ได้อย่างแท้จริง

สาระสำคัญของกิจกรรม Big Rock และสรุปสถานะการดำเนินงาน ประจำปี 2564

BR0201	กิจกรรมปฏิรูปที่ 1 ปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารงานและการบริการภาครัฐไปสู่ระบบดิจิทัล	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
ดศ.	มุ่งเน้นปรับเปลี่ยน “บทบาทของภาครัฐ” ให้เป็นผู้สนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการประกอบการ โดยเร่งเปลี่ยนรูปแบบการบริหารงานและการบริการภาครัฐ โดยการผลักดันให้ทุกองค์กรของรัฐเข้าสู่กระบวนการปรับเปลี่ยนเป็นรัฐบาลดิจิทัล (Digital Government Transformation) หรือการเป็นภาครัฐที่เชื่อมโยง วิเคราะห์และบูรณาการข้อมูลขนาดใหญ่ (Big data) โดยส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาระบบนิเวศด้านดิจิทัลที่สร้างความเชื่อมั่น ความไว้วางใจ ให้พร้อมสำหรับการตัดสินใจเชิงนโยบาย การกำกับและการบริหารจัดการองค์กร รวมทั้งเสริมสร้างบทบาทของภาคส่วนอื่นในสังคมเพื่อให้ประชาชนมีช่องทางในการเข้าถึงบริการสาธารณะได้หลากหลายและได้รับบริการที่สอดคล้องกับความต้องการเฉพาะของบุคคลหรือกลุ่มคน เพื่อมุ่งไปสู่ความเป็นองค์กรแบบบูรณาการเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายเดียวกับทุกภาคส่วน มีขีดสมรรถนะสูง มีผลสัมฤทธิ์เทียบได้กับมาตรฐานสากล สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างตรงประเด็นและทันต่อสถานการณ์	☺ ได้มีการดำเนินงาน**เป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้**ในแผนขับเคลื่อนฯ โดยได้พัฒนาระบบต้นแบบระบบบัญชีข้อมูลภาครัฐ พร้อมทั้งนำร่องหน่วยงานจัดทำบัญชีข้อมูลของตนเอง จัดทำระบบการให้บริการและสนับสนุนระบบบัญชีข้อมูลหน่วยงาน มีการจัดทำศูนย์กลางข้อมูลให้ประชาชน ธุรกิจ และชาวต่างชาติ ติดต่อราชการแบบเบ็ดเสร็จครบวงจร ณ จุดเดียว (One Stop Service) และได้ดำเนินการเพิ่มชุดข้อมูลทะเบียนพาณิชย์ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า รวมถึงอยู่ระหว่างการจัดทำมาตรฐานเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลภาครัฐ (Data Exchange Standard) นอกจากนี้ยังมีการเชื่อมโยงใช้ประโยชน์ข้อมูลจากฐานข้อมูลทะเบียนกลางแบบออนไลน์ และเปิดให้มีระบบยืนยันตัวตนดิจิทัลเพื่อเข้าใช้บริการอิเล็กทรอนิกส์ของกรมสรรพากรตั้งแต่วันที่ 18 มีนาคม 2564

BR0202	กิจกรรมปฏิรูปที่ 2 จัดโครงสร้างองค์กร และระบบงานภาครัฐ ให้มีความยืดหยุ่น คล่องตัว และเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
กพร.	ภาครัฐจำเป็นต้องปรับตัวการดำเนินงานให้สอดรับกับชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) และมีกลไกการบริหารราชการที่สามารถบริหารจัดการและบูรณาการงานในลักษณะองค์กรบริหารเฉพาะกิจ (Adhoc) ที่มีรูปแบบแตกต่างไปจากเดิม โดยมุ่งเน้นพัฒนาและปรับระบบวิธีการปฏิบัติราชการให้ทันสมัย เป็นองค์กรที่ยืดหยุ่น คล่องตัว ปฏิบัติงานในลักษณะบูรณาการมากขึ้น โดยให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนประเทศ เพื่อให้การขับเคลื่อนการบริหารราชการแผ่นดินมีประสิทธิภาพ ตอบสนองความต้องการของประชาชน โปร่งใส และใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่า สามารถสอดคล้องกับเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ	☺ ได้มีการดำเนินงาน**เป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้**ในแผนขับเคลื่อนฯ โดยอยู่ระหว่างการยกร่างกฎหมายเกี่ยวกับการยกระดับการบริหารงานภาครัฐให้มีความทันสมัย และดำเนินการปรับปรุงแนวทางการแบ่งส่วนราชการภายในกรม ซึ่งอยู่ระหว่างเสนอ ครม. เพื่อขอทบทวนมติ ครม. ที่เกี่ยวข้องต่อไป รวมทั้งอยู่ระหว่างการศึกษารูปแบบการบริหารจัดการและการบูรณาการในลักษณะองค์กรบริหารเฉพาะกิจ (Adhoc) และ Agile Organization และทบทวนบทบาทและภารกิจของภาครัฐ ดำเนินการร่วมกับภาคเอกชน ภายใต้ อ.ก.พ.ร. เกี่ยวกับการทบทวนบทบาทภารกิจและปรับปรุงโครงสร้างของส่วนราชการ

BR0203	กิจกรรมปฏิรูปที่ 3 ปรับเปลี่ยนการบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐสู่ระบบเปิด เพื่อให้ได้มา และรักษาไว้ซึ่งคนเก่ง ดีและมีความสามารถอย่างคล่องตัว ตามหลักคุณธรรม	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
ก.พ.	มุ่งเน้นปรับเปลี่ยนการบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐสู่ระบบเปิด โดยมีเป้าหมายสำคัญ คือ “การปรับเปลี่ยนการบริหารคน”(People Transformation) เพื่อนำไปสู่ “การปรับเปลี่ยนระบบราชการ” (Civil Service Transformation) ให้ระบบราชการมีความยืดหยุ่น มีการถ่ายเทกำลังคนระหว่างหน่วยงานของรัฐ และหน่วยงานของรัฐกับองค์กรในภาคส่วนอื่น ๆ ได้อย่างคล่องตัวและรวดเร็ว โดยการปรับเปลี่ยนกฎหมาย กฎระเบียบ และหลักเกณฑ์ในการบริหารกำลังคน โครงสร้าง ระบบกลไกและมาตรฐานในการดูแลบุคลากรภาครัฐ อาทิ การกำหนดค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์สำหรับบุคลากรภาครัฐอย่างเหมาะสม การสรรหาบุคลากรและมอบหมายหน้าที่ให้เหมาะสมกับงาน เพื่อให้ได้มาและรักษาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ มีความมุ่งมั่น ผูกพันและทุ่มเท สามารถสร้างสรรค์ผลงานที่เป็นประโยชน์และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ คล่องตัวตอบสนองต่อสถานการณ์ที่ไม่แน่นอนและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในยุคแห่งชีวิตวิถีใหม่ (New Normal)	ได้มีการดำเนินงาน**เป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้**ในแผนขับเคลื่อนฯ โดยอยู่ระหว่างศึกษาข้อมูลและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำข้อศึกษาและข้อเสนอในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้สำนักงาน ก.พ. จัดทำคู่มือแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาบุคคลากรภาครัฐ การจัดทำแผนพัฒนาตนเอง พัฒนาหลักสูตรเกี่ยวกับ Skillset/ Mindset ตามแนวทางการพัฒนาฯ โดยการเรียนรู้ในระบบออนไลน์/ ซึ่งอยู่ระหว่างการพัฒนา Learning Platform กลางในการพัฒนาข้าราชการ และดำเนินการพัฒนาร่วมกับหน่วยงานเครือข่ายและอยู่ระหว่างศึกษารวบรวมข้อมูล ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับค่าตอบแทน การจัดทำยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงระบบบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 – 2566

BR0204	กิจกรรมปฏิรูปที่ 4 สร้างความเข้มแข็งในการบริหารราชการในระดับพื้นที่ โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
กพร.	มุ่งเน้นให้ภาครัฐดำเนินการให้เหมาะสมกับภารกิจของหน่วยงาน โดยสร้างพลังความร่วมมือกับทุกภาคส่วนต่าง ๆ ในสังคม ให้บูรณาการร่วมกันในการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารราชการเชิงพื้นที่ ทั้งในแนวตั้งและแนวระนาบ ข้ามหน่วยงานหรือข้ามพื้นที่ โดยเชื่อมโยงการพัฒนาในทุกระดับและขับเคลื่อนประเด็นนโยบาย ที่สำคัญในลักษณะหุ้นส่วนการพัฒนาที่มีทิศทางและเป้าหมายชัดเจน รวมถึงร่วมกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นให้มีความชัดเจน ไม่ซ้ำซ้อน ทันสมัยทันต่อการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายใหม่ ๆ ให้เป็นภาครัฐที่มีขีดสมรรถนะสูง สามารถบูรณาการการทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดิน	ได้มีการดำเนินงาน**เป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้**ในแผนขับเคลื่อนฯ โดยสำนักงาน ก.พ.ร. ร่วมด้วยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่ระหว่างการพัฒนารูปแบบการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารราชการในจังหวัดที่มีความคล่องตัว ในระบบงาน ระบบแผน ระบบงบประมาณ และระบบบริหารงานบุคคลให้มีการทำงานที่มีผลสัมฤทธิ์สูง (High Performance Provinces : จังหวัด HPP)

BR0204	กิจกรรมปฏิรูปที่ 4 สร้างความเข้มแข็งในการบริหารราชการในระดับพื้นที่ โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
	การจัดทำบริการสาธารณะ และการใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ โดยมีเป้าหมายสูงสุดเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน	

BR0205	กิจกรรมปฏิรูปที่ 5 ขจัดอุปสรรคในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ และการเบิกจ่ายเงิน เพื่อให้เกิดความ รวดเร็ว คุ้มค่า โปร่งใส ปราศจากการทุจริต	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
กรมบัญชีกลาง บก.	มุ่งเน้นให้หน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณชนให้มากที่สุด เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม โดยดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง ที่คำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการใช้งานเป็นสำคัญซึ่งจะก่อให้เกิดความคุ้มค่าในการใช้จ่ายเงิน มีการวางแผนการดำเนินงานและมีการประเมินผลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล มุ่งเน้นการวางระบบที่รวดเร็ว และโปร่งใสด้วยการใช้เทคโนโลยีเข้ามาจัดการแทนบุคคล และควรให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูล ด้านการจัดซื้อจัดจ้างและบูรณาการทำงานร่วมกันระหว่างกรมบัญชีกลางและหน่วยงานตรวจสอบการทุจริตเพื่อให้มีแนวทางการป้องกันการทุจริตที่ชัดเจน มีมาตรฐาน รวมทั้งส่งเสริมบทบาท ภาคเอกชน และภาคประชาชนในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลไกการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ เพื่อป้องกันและขจัดการทุจริตประพฤติมิชอบในภาคราชการได้อย่างครบวงจร	ได้มีการดำเนินงาน**เป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้**ในแผนขับเคลื่อนฯ โดยมีการพัฒนาระบบงานและทดสอบความพร้อมของระบบงานแล้วเสร็จ พร้อมทั้งสรุปผลการทดสอบและนำเสนอผู้บริหารเรียบร้อยแล้ว ทั้งนี้ร่างแก้ไขพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ซึ่งอยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการดำเนินการปฏิรูปกฎหมายในระยะเร่งด่วนฯ มีการดำเนินการเชื่อมโยงข้อมูลแบบ Webservice กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และมีระบบเชื่อมโยงข้อมูลจัดซื้อจัดจ้างระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์แบบ Interface และแบบ Excel Loader

สถานะการจัดทำหรือปรับปรุงกฎหมายภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ได้กำหนดให้จัดทำกฎหมาย 2 ฉบับ โดยมีสถานะการดำเนินการสรุปได้ดังนี้

รายชื่อกฎหมายที่ดำเนินการจัดทำ/ปรับปรุง	แล้วเสร็จ	อยู่ระหว่างดำเนินการ	หมายเหตุ
1. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 และที่แก้ไขเพิ่มเติม		✓	รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ได้เห็นชอบด้วย ในหลักการและนำเสนอเรื่องดังกล่าว ต่อคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง (คณะกรรมการ ป.ย.ป.) รับไปพิจารณาดำเนินการตามที่เห็นสมควรต่อไป
2. พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 และที่แก้ไขเพิ่มเติม		✓	อยู่ระหว่างการพิจารณาสาระสำคัญในการปรับเปลี่ยนระบบบริหารทรัพยากรบุคคลตามแผนการปฏิรูปประเทศ ซึ่งคาดว่าจะสามารถกำหนดขอบเขตสาระสำคัญและประเด็นที่จะแก้ไข พ.ร.บ.ฯ ได้โดยเร็ว และ อ.ก.พ. กฎหมายและระเบียบราชการในการประชุมครั้งที่ 1/64 วันที่ 2 เม.ย. 64 ได้มีมติเห็นชอบให้สำนักงาน ก.พ. จัดหมวดหมู่กฎหมายลำดับรองให้ใช้งานง่าย ทบทวนผลสัมฤทธิ์ตลอดจนปรับปรุงแก้ไข พ.ร.บ.ฯ ให้ทันสมัยสอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงต่อไป

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

1. นำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้บริหารและบริการประชาชนให้มากขึ้น

เนื่องจากกระแสโลกาภิวัตน์และการพัฒนาการด้านเทคโนโลยีที่รวดเร็วและพลิกโฉม ประกอบกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ที่ส่งผลกระทบในวงกว้างมากขึ้น ทำให้พฤติกรรม วิถีการดำรงชีวิตของประชาชนเปลี่ยนแปลงไป หันมาพึ่งพาเทคโนโลยีและการบริการภาครัฐในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น ดังนั้นภาครัฐในฐานะแกนหลักในการพัฒนาประเทศ จึงจำเป็นต้องนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้และเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานในการให้บริการภาครัฐ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน และเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการภาครัฐได้อย่างรวดเร็วและหลากหลายช่องทาง

2. บูรณาการเชื่อมโยงการทำงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐ

เนื่องจากที่ผ่านมา การทำงานของหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องในการทำงานร่วมกันยังมีความพร้อมไม่เท่ากัน และการนำนวัตกรรมเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานภาครัฐที่ผ่านมาของแต่ละหน่วยงานมีลักษณะต่างคนต่างดำเนินการเอง ไม่มีมาตรฐานเดียวกัน ทำให้การเชื่อมโยงข้อมูลหรือระบบการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานเป็นไปได้ยากในทางเทคนิค รวมทั้งยังมีข้อกังวลของหน่วยงานเจ้าของข้อมูลในการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลระหว่างหน่วยงาน จึงเห็นควรที่ภาครัฐต้องร่วมมือกับทุกภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อปรับตัวการบริหารให้มีความยืดหยุ่น คล่องตัว และบูรณาการกันมากขึ้น

3. ปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบที่มีอยู่ เพื่อขจัดอุปสรรคต่อการให้บริการในรูปแบบดิจิทัล

โดยภาครัฐมีกฎหมายและกฎระเบียบรวมถึงบทลงโทษในการปฏิบัติราชการที่เคร่งครัดมากเกินควร ทำให้หน่วยงานเจ้าของข้อมูลมีความกังวลต่อการเปิดเผยข้อมูลและการบริการในรูปแบบดิจิทัล ดังนั้น จึงสมควรที่ภาครัฐต้องปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง ให้สอดคล้องต่อการพัฒนาหน่วยงานภาครัฐไปสู่องค์กรดิจิทัล

4. ปรับปรุงการบริหารบุคลากรและขนาดอัตรากำลังของภาครัฐ

ทั้งในส่วนของบุคลากรเดิมที่ต้องปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับการทำงานรูปแบบใหม่ รวมทั้งการสรรหาและรักษาบุคลากรที่มีทักษะด้านดิจิทัลซึ่งจะมาช่วยในการยกระดับการทำงานของภาครัฐให้มีประสิทธิภาพ

5. พัฒนาความรู้และทักษะของบุคลากรภาครัฐเพื่อรองรับการทำงานในระบบดิจิทัลเต็มรูปแบบ

โดยภาครัฐต้องเร่งปรับโครงสร้างและกระบวนการทำงานของบุคลากรภายในหน่วยงาน ให้มีทักษะการทำงานภายใต้ชีวิตวิถีใหม่ อาทิ ทักษะดิจิทัล ทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งพัฒนากรอบความคิด (Mindset) ของเจ้าหน้าที่ในภาครัฐที่ยังยึดติดกับรูปแบบการทำงานแบบเดิม ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงและความคาดหวังของประชาชน โดยการสร้างการรับรู้และเข้าใจการทำงานในรูปแบบดิจิทัล ทั้งในส่วนของเจ้าหน้าที่ภาครัฐและประชาชน เพื่อสร้างความเชื่อมั่น ความไว้วางใจ และการยอมรับระหว่างกัน เพื่อการพัฒนาที่ต่อเนื่องและยั่งยืนบนหลักความสมดุล

6. ส่งเสริมให้เกิดระบบนิเวศด้านดิจิทัลของประเทศไทย (Digital Government Ecosystem)

เพื่อให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่น ความไว้วางใจในการใช้แพลตฟอร์มบริการภาครัฐ แสดงให้เห็นเชื่อมโยงร่วมกันระหว่างหน่วยงานแบบระบบนิเวศ (Ecosystem) ทั้งในส่วนของข้อมูล บริการ และเครือข่าย เพื่อให้ได้ระบบบริการแบบอัตโนมัติทั้งระบบแบบไร้รอยต่อ (Seamless Service) และสามารถกำหนดลำดับความสำคัญของประเด็นที่ต้องมุ่งเน้นให้เหมาะสม และการยกระดับหน่วยงานภาครัฐไปสู่องค์กรดิจิทัล (Digitalization)

CR02G01 ผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 1

บริการของรัฐมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บริการ

สถานการณ์ปี 2564

เทียบกับ ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2564

ระดับความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการของภาครัฐไม่น้อยกว่าร้อยละ 85

สถานการณ์ปี 2564

เทียบกับ ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2565

ระดับความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการของภาครัฐไม่น้อยกว่าร้อยละ 85

สถานการณ์ในภาพรวมของผลสัมฤทธิ์อันพึงประสงค์

สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและผลกระทบจากการระบาดของเชื้อโควิด-19 ส่งผลให้ภาครัฐต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงานให้สอดคล้องกับชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) ของประชาชนในสังคม โดยบริการภาครัฐจะต้องมีความสะดวก รวดเร็ว เข้าถึงผู้รับบริการทุกกลุ่มเป้าหมาย และตรงตามความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน จึงได้กำหนดเป้าหมาย **“บริการของรัฐมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บริการ”** โดยมีตัวชี้วัด คือ ระดับความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการของภาครัฐไม่น้อยกว่าร้อยละ 85 ในปี พ.ศ. 2564 และ 2565 ทั้งนี้ จากผลการสำรวจของสำนักงาน ก.พ.ร. ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 โดยรวบรวมจากผลสำรวจหน่วยงานผู้ให้บริการทั่วประเทศ จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 8,093 คน (เพศชาย 2,595 คน และเพศหญิง 5,498 คน) พบว่า คะแนนระดับความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการของภาครัฐในภาพรวม

ระดับความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการของภาครัฐ

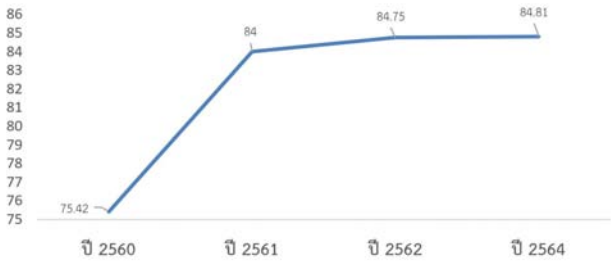

ที่มา: สำนักงาน ก.พ.ร.

เท่ากับร้อยละ 84.81 โดยประเภทงานบริการที่ได้รับความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านการค้า/การลงทุน (ร้อยละ 88.06) ด้านการท่องเที่ยว (ร้อยละ 87.77) และด้านการเกษตร (ร้อยละ 87.45) ตามลำดับ ส่วนประเภทงานบริการที่ได้รับความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการน้อยที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านการเงิน (ร้อยละ 84.23) ด้านสุขภาพ (ร้อยละ 84.74) และด้านงานทะเบียนและที่ดิน (ร้อยละ 85.18) ตามลำดับ

การดำเนินการที่ผ่านมา เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่กำหนด คณะกรรมการฯ ได้กำหนดกิจกรรมการปฏิรูป (Big Rock) ใน 5 ประเด็นสำคัญ โดยสรุปผลการดำเนินงานในส่วนที่สอดคล้องกับเป้าหมายอันพึงประสงค์ได้ดังนี้

กิจกรรมปฏิรูปที่ 1 ปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารงานและการบริการภาครัฐไปสู่ระบบดิจิทัล มีโครงการสำคัญ คือ **โครงการศูนย์กลางข้อมูลให้ประชาชน ธุรกิจ และชาวต่างชาติ ติดต่อราชการแบบเบ็ดเสร็จ ครบวงจร ณ จุดเดียว (One Stop Service: OSS)** ประกอบด้วย **(1) การพัฒนาพอร์ทัลกลางสำหรับประชาชน (Citizen Service Portal)** ที่รวบรวมข้อมูลและงานบริการต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน โดยที่ผ่านมาได้ให้บริการแอปพลิเคชันสำหรับประชาชนในชื่อ **“ทางรัฐ”** ซึ่งมีบริการสะสม 45 บริการ อาทิ บริการของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค และบริการของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และมีผู้ดาวน์โหลดแอปพลิเคชันไปใช้งานแล้ว 81,768 ครั้ง **(2) การพัฒนาพอร์ทัลกลางสำหรับภาคธุรกิจ (Biz Portal)** เป็นศูนย์กลางข้อมูลให้ธุรกิจติดต่อราชการแบบเบ็ดเสร็จ ครบวงจร ณ จุดเดียว โดยมีบริการสำหรับภาคธุรกิจ เช่น ระบบจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ระบบขอขึ้นทะเบียนนายจ้าง/ลูกจ้างบริการขอติดตั้งไฟฟ้า และน้ำประปา ซึ่งมีการนำร่องให้บริการอยู่ 78 ใบอนุญาตใน 25 ประเภทธุรกิจ ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 โดยปัจจุบันมีผู้ประกอบการมาใช้บริการ Biz Portal แล้วถึง 762 ราย หรือคิดเป็น 1,177 คำขออนุญาต

กิจกรรมปฏิรูปที่ 2 จัดโครงสร้างองค์กร และระบบงานภาครัฐให้มีความยืดหยุ่น คล่องตัว และเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์ โดยโครงการพัฒนาการบริหารจัดการภาครัฐเพื่ออนาคต ได้มีการนำเครื่องมือการบริหารจัดการใหม่ ๆ และมาใช้ทดลองนำร่อง เช่น การใช้ Design Thinking และ Regulatory Sandbox กับสำนักงาน ก.พ.ร. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อปรับปรุงการออกใบอนุญาตสำหรับการเริ่มต้นธุรกิจร้านอาหารในลักษณะใบอนุญาตเดียว (Super License)

กิจกรรมปฏิรูปที่ 3 ปรับเปลี่ยนการบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐสู่ระบบเปิด เพื่อให้ได้มาและรักษาไว้ซึ่งคนเก่ง ดีและมีความสามารถอย่างคล่องตัว ตามหลักคุณธรรม โดยมีโครงการสำคัญ คือ การศึกษาระบบการจ้างงานรูปแบบใหม่ในภาครัฐ ใน 6 เรื่องได้แก่ (1) การปรับปรุงระบบการสอบแข่งขันเข้ารับราชการ (2) การปรับปรุงระบบการบรรจุบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ และความชำนาญงานสูงเข้ารับราชการ (Lateral Entry) (3) การปรับปรุงระบบพนักงานราชการ (4) การพัฒนาความเชื่อมโยงระบบพนักงานราชการและระบบข้าราชการ (5) การปรับปรุงระบบทดลองการปฏิบัติหน้าที่ราชการ (6) การพัฒนาประเภทข้าราชการเพื่อรองรับการทำงานในวิถีใหม่

กิจกรรมปฏิรูปที่ 4 สร้างความเข้มแข็งในการบริหารราชการในระดับพื้นที่ โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน มีโครงการสำคัญ คือ โครงการสร้างความเข้มแข็งในการบริหารราชการในระดับพื้นที่ โดยมีรูปแบบการทำงานที่เน้นการบูรณาการในประเด็นนโยบายสำคัญ (Agenda) ของกรมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เช่น การจัดทำแผนปฏิบัติการ (Action Plan) การแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 ในจังหวัดลำปาง จังหวัดสิงห์บุรี และกรมควบคุมมลพิษ โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมดำเนินการ เช่น กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) เป็นต้น

กิจกรรมปฏิรูปที่ 5 ขจัดอุปสรรคในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ และการเบิกจ่ายเงินเพื่อให้เกิดความรวดเร็ว คุ้มค่า โปร่งใส ปราศจากการทุจริต โดยการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 เพื่อให้สามารถรองรับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ดีขึ้น ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการดำเนินการปฏิรูปกฎหมายในระยะเร่งด่วน สำนักงาน ป.ย.ป.

นอกจากนี้ คณะกรรมการฯ ได้ยกร่างแนวคิดหลักการสำคัญเพื่อเป็นกรอบในการยกร่างกฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อเป็นเครื่องมือขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน เช่น การจัดระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น โดยนำเสนอร่างดังกล่าวต่อรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) เพื่อพิจารณา ซึ่งได้ให้ความเห็นชอบแล้ว เมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2564 และเสนอต่อคณะกรรมการ ป.ย.ป. รับไปพิจารณาดำเนินการตามที่เห็นสมควรต่อไป

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย โดยการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้และเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานในการให้บริการภาครัฐ พบว่า หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องในการทำงานร่วมกันยังมีความพร้อมไม่เท่ากัน บางหน่วยงานยังขาดระบบดิจิทัลสำหรับใช้สนับสนุนการให้บริการ (Backend) รวมทั้งยังมีกฎหมาย ระเบียบที่มีอยู่ ยังเป็นอุปสรรคต่อการให้บริการในรูปแบบดิจิทัล นอกจากนี้ โครงสร้างกระบวนการทำงาน รวมทั้งกรอบความคิด (Mindset) ของเจ้าหน้าที่ในภาครัฐที่ยังยึดติดกับรูปแบบการทำงานแบบเดิม ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลง และความคาดหวังของประชาชน

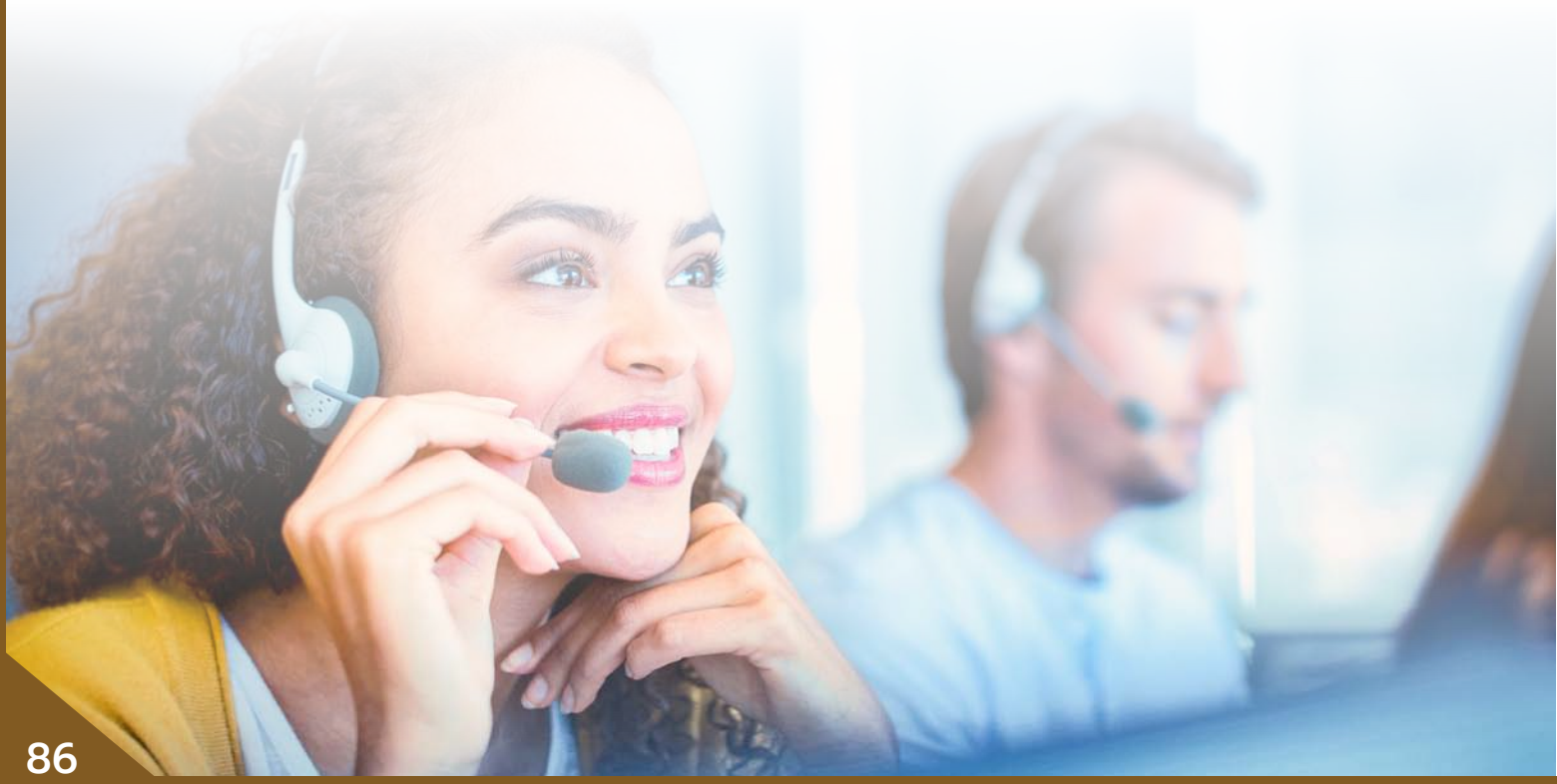

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย โดยที่เป้าหมายหลักสุดท้ายของการดำเนินงานตามแผนปฏิรูปประเทศ คือ ผลลัพธ์ที่ได้จะต้องส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ ที่จะทำให้ประชาชนได้รับบริการถึงตัวโดยไม่ต้องร้องขอ และลดขั้นตอนในการใช้บริการภาครัฐ ดังนั้น การดำเนินงานในกิจกรรมโครงการ/งานบริการ ให้ได้ผลลัพธ์ตามเป้าหมายอย่างแท้จริง จำเป็นจะต้องมีนวัตกรรมเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้และการทำงานเชื่อมโยงร่วมกันระหว่างหน่วยงานแบบระบบนิเวศ (Ecosystem) ทั้งในส่วนของข้อมูล บริการ และเครือข่าย จึงจะทำให้ได้ระบบบริการที่เป็นแบบอัตโนมัติทั้งระบบแบบไร้รอยต่อ (Seamless Service) ทำให้ในการดำเนินงานจำเป็นต้องมีการวิเคราะห์ความคาดหวังของประชาชน การประสานและการสร้างระบบเชื่อมต่อทั้งในส่วนของข้อมูลและระบบงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระบบนิเวศการวิเคราะห์กระบวนการปัจจุบัน การออกแบบกระบวนการอนาคตทั้งทางด้านเทคนิค/การลดขั้นตอน/การ Reprocess รวมถึงการปรับปรุง กฎ ระเบียบ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะต้องดำเนินงานให้ทันกับระยะเวลาและงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด รวมทั้งการปรับบทบาทภาครัฐในทุกด้านทั้งด้านโครงสร้าง กระบวนการ บุคลากร การทำงานภาครัฐที่โปร่งใส ที่จะต้องเร่งดำเนินการควบคู่กันไปด้วย

CR02G02 ผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 2

ภาครัฐมีการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพ ด้วยการนำนวัตกรรมเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้

สถานการณ์ปี 2564

เทียบกับ ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2564

ดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ในการจัดลำดับขององค์การสหประชาชาติ อยู่ในกลุ่มประเทศที่มีการพัฒนาสูงสุด 60 อันดับแรก

สถานการณ์ปี 2564

เทียบกับ ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2565

ดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ในการจัดลำดับขององค์การสหประชาชาติ อยู่ในกลุ่มประเทศที่มีการพัฒนาสูงสุด 50 อันดับแรก

สถานการณ์ในภาพรวมของผลสัมฤทธิ์อันพึงประสงค์

ด้วยพัฒนาการด้านเทคโนโลยีที่รวดเร็วและพลิกโฉมภาครัฐซึ่งเป็นแกนหลักในการพัฒนาประเทศ ควรอาศัยศักยภาพและโอกาสจากพัฒนาการด้านเทคโนโลยีดังกล่าว เร่งผลักดันให้ทุกองค์กรของรัฐเข้าสู่กระบวนการปรับเปลี่ยนเป็นรัฐบาลดิจิทัล (Digital Government Transformation) หรือการเป็นภาครัฐที่เชื่อมโยงเสมือนเป็นองค์กรเดียว

คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน จึงได้กำหนดเป้าหมาย “ภาครัฐมีการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพ ด้วยการนำนวัตกรรมเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้” โดยมีค่าเป้าหมายและตัวชี้วัด คือ ดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ในการจัดลำดับขององค์การสหประชาชาติ อยู่ในกลุ่มประเทศที่มีการพัฒนาสูงสุด 60 อันดับแรก ในปี พ.ศ. 2564 และอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีการพัฒนาสูงสุด 50 อันดับแรก ในปี พ.ศ. 2565 โดยดัชนีดังกล่าว จัดทำขึ้นเพื่อประเมินความพร้อมของการพัฒนารัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศต่าง ๆ เพื่อให้เห็นถึงทิศทางการพัฒนา e-Government และสะท้อนถึงความสามารถของภาครัฐในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานและการเข้าถึงประชาชน โดยสำรวจจากประเทศที่เป็นสมาชิกขององค์การสหประชาชาติ และมีการประกาศผลเป็นประจำทุก 2 ปี ซึ่งในการประกาศผลครั้งล่าสุด คือ ปี พ.ศ. 2563 (ค.ศ. 2020) ซึ่งประเทศไทยอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีการพัฒนาสูงสุดอันดับที่ 57 ทั้งนี้ หากพิจารณาถึงแนวโน้มการพัฒนาในช่วงที่ผ่านมา พบว่า อันดับดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศไทยมีแนวโน้มที่ดีขึ้นตามลำดับ จากอันดับที่ 77 ในปี พ.ศ. 2559 และอันดับที่ 73 ในปี พ.ศ. 2561

อันดับรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศไทยในการจัดลำดับขององค์การสหประชาชาติ
E-Government Development Index (EGDI)

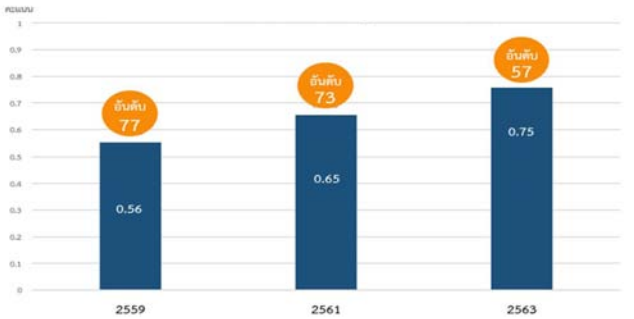

ที่มา: องค์การสหประชาชาติ

สัดส่วนระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลของหน่วยงานในแต่ละระดับ

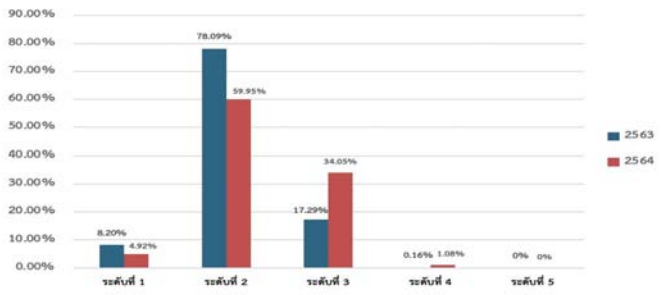

ที่มา: สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

นอกจากนี้ หากพิจารณาจากผลสำรวจระดับความพร้อมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งจัดทำโดยสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) **พบว่า ในปี 2564 มีสัดส่วนหน่วยงานที่มีระดับความพร้อมเป็นรัฐบาลดิจิทัลอยู่ที่ระดับที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 34.05 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 17.29 ในปีก่อนหน้า ขณะที่สัดส่วนหน่วยงานที่มีระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลอยู่ที่ระดับ 2 คิดเป็นร้อยละ 59.95 ลดลงจากร้อยละ 78.09 ในปีก่อนหน้า ซึ่งแสดงให้เห็นว่าหน่วยงานมีความพร้อมในการพัฒนาไปสู่รัฐบาลดิจิทัลอยู่ในระดับที่ดีขึ้นเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า**

การดำเนินงานที่ผ่านมา ผลการดำเนินงานที่สำคัญในส่วนที่สอดคล้องกับเป้าหมายอันพึงประสงค์ ประกอบด้วย **โครงการพัฒนาและบริหารจัดการระบบบัตรสุขภาพ เพื่อติดตามและประเมินความเสี่ยงต่อโรคติดเชื้อโควิด-19 ในกลุ่มนักเดินทางเข้า – ออกประเทศไทย** โดยสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (สพร.) ร่วมกับ 4 หน่วยงาน ประกอบด้วย 1) กรมควบคุมโรค 2) กรมการกงสุล 3) การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และ 4) บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ร่วมกันพัฒนาแนวทางการบูรณาการแอปพลิเคชันในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 เพื่อใช้สำหรับผู้เดินทางซึ่งจะทำหน้าที่บันทึกข้อมูลสุขภาพ ช่วยในการเฝ้าระวังและประเมินความเสี่ยง แจ้งระดับความเสี่ยง และยืนยันความปลอดภัยของผู้เดินทาง **โครงการจัดการฐานข้อมูลกลางและบูรณาการการให้บริการทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชน (GDX)** เพื่อให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ มีการเชื่อมโยงใช้ประโยชน์ข้อมูลจากฐานข้อมูลทะเบียนกลางแบบออนไลน์ **โครงการศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกลางภาครัฐ** เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน เมื่อต้องการใช้บริการจากหน่วยงานภาครัฐ และช่วยให้หน่วยงานภาครัฐสามารถแลกเปลี่ยนเชื่อมโยงข้อมูลในรูปแบบดิจิทัล ซึ่งระบบ GDX Platform ที่รองรับการเชื่อมโยงข้อมูลกับแพลตฟอร์มอื่น ๆ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีหน่วยงานภาครัฐใช้บริการ GDX Platform บนเว็บไซต์ gdx.dga.or.th ของสพร. แล้วเป็นจำนวน 169 หน่วยงาน และมีการเรียกใช้งานรวมถึง 63.3 ล้านครั้ง รวมทั้งคณะอนุกรรมการในคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ได้ร่วมดำเนินการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ สพร. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) กรมบัญชีกลาง เพื่อการพัฒนาระบบสวัสดิการกลาง (Government Welfare Platform for THAI) โดยจะเริ่มดำเนินการใน 3 สวัสดิการ ประกอบด้วย สวัสดิการเด็กแรกเกิด สวัสดิการผู้พิการ และสวัสดิการผู้สูงอายุ โดยขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาคัดเลือกจังหวัดเพื่อดำเนินการนำร่องในพื้นที่เพื่อดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

ในส่วนของการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย ได้ดำเนินการ**จัดทำกฎหมายกลางปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานของภาครัฐตามกฎหมายต่าง ๆ ให้เป็นระบบดิจิทัล** โดยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เสนอร่างพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. .... ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบแล้ว เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2564 และอยู่ระหว่างขั้นตอนการเสนอร่างกฎหมายเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภา

นอกจากนี้ ในส่วนของบุคลากรภาครัฐ สำนักงาน ก.พ. ได้กำหนดแนวทางการบริหารทรัพยากรบุคคลเฉพาะ สำหรับกลุ่มกำลังคนคุณภาพด้านวิทยาการข้อมูล (HRM for Digital Talents) โดยมี**โครงการ “โรงซ่อม เสริม และสร้างรัฐบาลดิจิทัล” หรือ Digital Garage เพื่อช่วยสนับสนุนให้ส่วนราชการได้บุคลากรที่มีทักษะด้านดิจิทัลและนวัตกรรมอย่างเหมาะสม** ซึ่งกำหนดกลไกการบริหารทรัพยากรบุคคลเฉพาะสำหรับผู้รับทุนรัฐบาลในสาขาวิชาที่ขาดแคลน (HRM for Digital Talents) โดยผู้รับทุนจะได้รับมอบหมายให้ไปช่วยราชการในส่วนราชการที่ทำ Digital Transformation ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาผ่านกลไกการปฏิบัติงานในภารกิจ/โจทย์สำคัญด้านดิจิทัล มีพี่เลี้ยงเป็นโค้ชมืออาชีพจากหน่วยงานเครือข่ายของสำนักงาน ก.พ.

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย ในการนำนวัตกรรมเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานภาครัฐที่ผ่านมา พบว่า การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการทำงานของแต่ละหน่วยงานมีลักษณะต่างคนต่างดำเนินการเอง ไม่มีมาตรฐานเดียวกัน ทำให้การเชื่อมโยงข้อมูลหรือระบบการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานเป็นไปได้ยากในทางเทคนิค รวมทั้งยังมีข้อกังวลของหน่วยงานเจ้าของข้อมูลในการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลระหว่างหน่วยงาน แม้ว่าพระราชบัญญัติข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ได้กำหนดข้อยกเว้นให้สามารถเปิดเผยข้อมูลได้ หากเป็นไปเพื่อประโยชน์สาธารณะ และการปฏิบัติหน้าที่ในการใช้อำนาจรัฐที่ได้มอบให้แก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล (มาตรา 24 (4)) นอกจากนี้ ยังต้องปรับปรุงในด้านบุคลากรของภาครัฐทั้งในส่วนของบุคลากรเดิมที่ต้องปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับการทำงานรูปแบบใหม่ รวมทั้งการสรรหาและรักษาบุคลากรที่มีทักษะด้านดิจิทัลซึ่งจะมาช่วยในการยกระดับการทำงานของภาครัฐให้มีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย เพื่อบรรลุเป้าหมายการนำนวัตกรรมเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานภาครัฐ และเร่งให้องค์กรของรัฐเข้าสู่กระบวนการปรับเปลี่ยนเป็นรัฐบาลดิจิทัล ในภาพรวมควรมีการกำหนดแผนภาพระบบนิเวศการพัฒนาดิจิทัลของประเทศไทย (Digital Government Ecosystem) เพื่อให้เห็นความเชื่อมโยงการทำงานระหว่างกัน และสามารถกำหนดลำดับความสำคัญของประเด็นที่ต้องมุ่งเน้นให้เหมาะสม นอกจากนี้ การยกระดับหน่วยงานภาครัฐไปสู่องค์กรดิจิทัล (Digitalization) ไม่ใช่แค่เพียงการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology: IT) เข้ามาใช้ในหน่วยงาน แต่ภาครัฐต้องมีการประเมินและปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพ ลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็น (Process Re-engineering) ก่อนที่จะนำระบบดิจิทัลเข้ามาช่วยสนับสนุนการดำเนินงานให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน รวมทั้งปรับปรุงกฎ ระเบียบ และพัฒนาบุคลากรเพื่อให้สอดรับกับการทำงานในรูปแบบดิจิทัล สร้างการรับรู้และเข้าใจการทำงานในรูปแบบดิจิทัลทั้งในส่วนของเจ้าหน้าที่ภาครัฐและประชาชน เพื่อสร้างความเชื่อมั่น ความไว้วางใจ และการยอมรับระหว่างกันเพื่อการพัฒนาที่ต่อเนื่องและยั่งยืนบนหลักความสมดุล

ด้านกฎหมาย 03

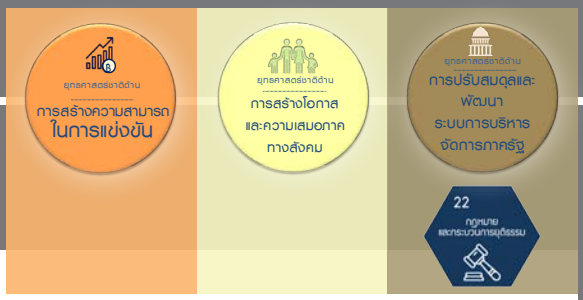

กฎหมายและกระบวนงานที่ล้าสมัยได้รับการยกเลิกหรือปรับปรุงแก้ไข เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและไม่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชน รวมทั้งมีความสะดวกในการเข้าถึงและปฏิบัติตามกฎหมาย ตลอดจนมีการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย

แผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย มีเป้าหมายอันพึงประสงค์ คือ **กฎหมายและกระบวนงานที่ล้าสมัยก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำและไม่เป็นธรรม สร้างภาระแก่ประชาชน และเป็นอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพได้รับการยกเลิกหรือแก้ไขปรับปรุง และความสะดวกในการเข้าถึง รับรู้ และปฏิบัติตามกฎหมายของประชาชน** โดยในแผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายฉบับเดิม ที่กำหนดเรื่องและประเด็นปฏิรูปไว้ จำนวน 10 เรื่อง ซึ่งสถานะการบรรลุเป้าหมายประจำปี 2563 ใน**ระดับบรรลุเป้าหมาย (สีเขียว) 2 เรื่อง ระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง) 4 เรื่อง ระดับยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม) 3 เรื่อง** และ**ระดับอยู่ในขั้นวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง) 1 เรื่อง** นั้น ได้นำมาดำเนินการต่อเนื่องในแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ผ่านกิจกรรม Big Rock จำนวน 4 เรื่องและประเด็นปฏิรูป และอีก 6 เรื่องและประเด็นปฏิรูป เป็นกิจกรรมที่มีส่วนร่วมสนับสนุนการขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ได้ตามเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยแสดงรายละเอียดความเกี่ยวข้องของเรื่องและประเด็นปฏิรูปของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับเดิม) กับกิจกรรม Big Rock ของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) สรุปได้ดังนี้

แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ด้านกฎหมาย

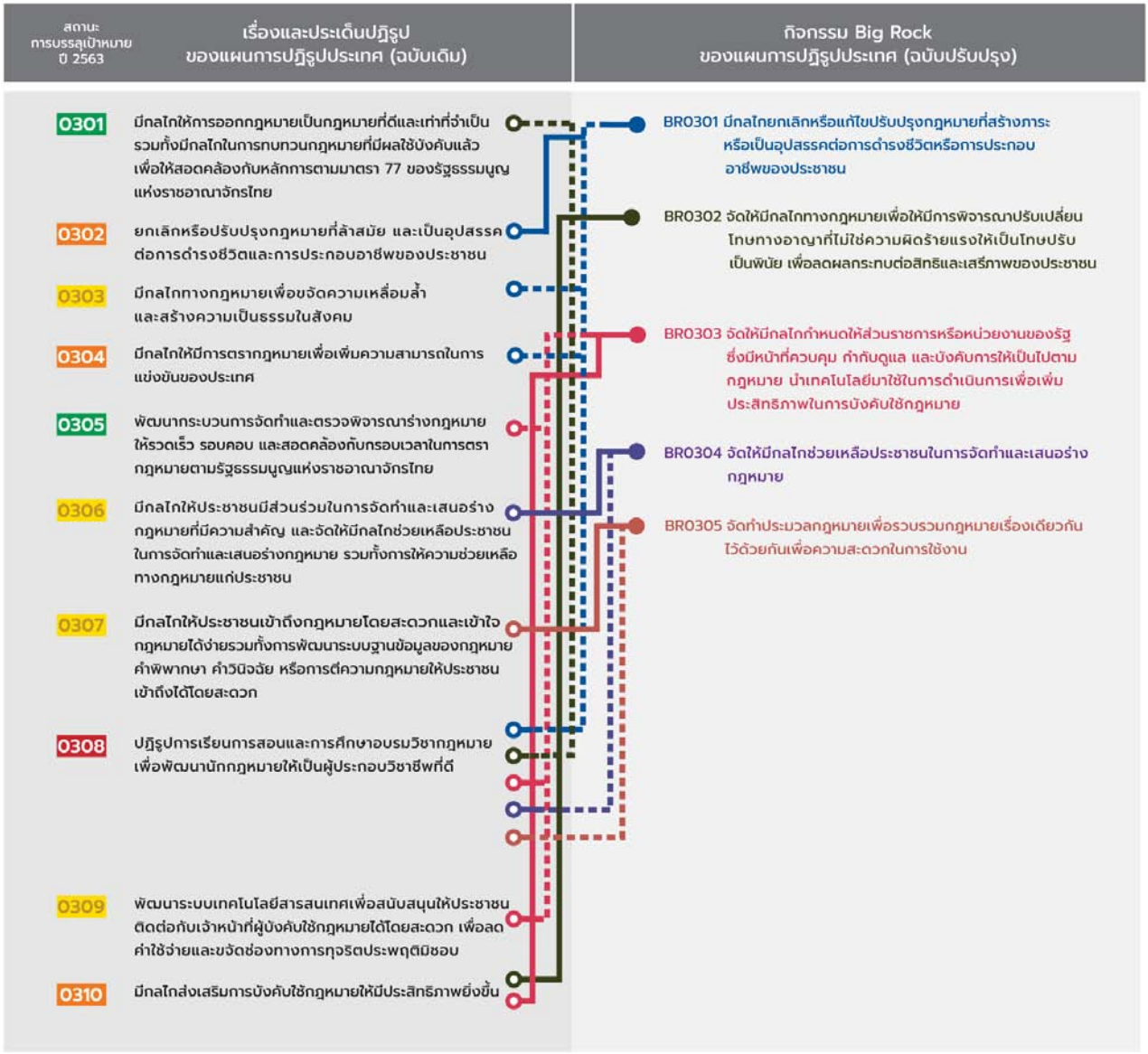

เรื่องและประเด็นปฏิรูปของแผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับเดิม ที่นำมาดำเนินการต่อเนื่องผ่านกิจกรรม Big Rock ของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

เรื่องและประเด็นปฏิรูปของแผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับเดิม ที่เป็นกิจกรรมสนับสนุนการขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

สรุปการบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์ของการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย

รหัส	เป้าหมาย	สถานะการบรรลุเป้าหมาย เทียบค่าเป้าหมาย ปี 2564	ปี 2565
CR03G01	กฎหมายและกระบวนงานที่ล้าสมัยก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำและไม่เป็นธรรม สร้างภาระแก่ประชาชนและเป็นอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพได้รับการยกเลิกหรือแก้ไขปรับปรุง	2564	2565

สถานะการบรรลุเป้าหมายของผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 1 มี**ระดับบรรลุเป้าหมาย**ในปี 2564 และ**อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย** ในปี 2565 โดยช่วงที่ผ่านมาคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการเพื่อให้บรรลุผลอันพึงประสงค์ดังกล่าว ตั้งแต่แผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย (ฉบับปี 2561) และต่อเนื่องมาในแผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย (ฉบับปรับปรุง) ได้มอบหมายให้สำนักงาน ป.ย.ป. เป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักในการดำเนินการโดยการศึกษาวิเคราะห์ทบทวนกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับและกระบวนงานที่เกี่ยวกับการอนุญาต เพื่อลดขั้นตอนการดำเนินการและการอนุญาตที่ไม่จำเป็นหรือเป็นอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพและการดำเนินธุรกิจของประชาชน เพื่อใช้เป็นฐานในการดำเนินการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีกระบวนงานตามผลการศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 1,094 กระบวนงาน ซึ่งจากผลการดำเนินงาน ณ สิ้นเดือนกันยายน 2564 มีกระบวนงานที่หน่วยงานรับดำเนินการแล้ว จำนวน 885 กระบวนงานที่จำเป็น โดยจะเห็นว่าในปี 2564 มีผลการดำเนินงานเกินกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ในปี 2564 ที่กำหนดให้มีการปรับปรุงไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 และหากเทียบกับเป้าหมายปี 2565 ที่มุ่งหวังให้ทุกกระบวนงานฯ ที่สำนักงาน ป.ย.ป. เสนอได้รับการปรับปรุงมีความเป็นไปได้ที่จะสามารถดำเนินการได้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

รหัส	เป้าหมาย	สถานะการบรรลุเป้าหมาย เทียบค่าเป้าหมาย ปี 2564	ปี 2565
CR03G02	ความสะดวกในการเข้าถึง รับรู้ และปฏิบัติตามกฎหมายของประชาชน	2564	2565

สถานะการบรรลุเป้าหมายของผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 2 **มีระดับอยู่ในขั้นวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย**ในปี 2564 และปี 2565 ซึ่งประเมินจากจำนวนแผนงานหรือโครงการในการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎเพื่อประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก ซึ่งที่ผ่านมาได้ดำเนินการจัดทำประมวลกฎหมายและรวบรวมกฎหมายเรื่องเดียวกันไว้ด้วยกันให้เข้าใจได้ง่าย และประชาชนสามารถเข้าถึงกฎหมายได้โดยสะดวก รวมทั้งการจัดให้มีกลไกของส่วนราชการในการนำเทคโนโลยีมาใช้เพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมาย ส่งเสริมความเป็นธรรมในการปฏิบัติตามกฎหมายของประชาชนทุกภาคส่วน โดยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาในฐานะผู้ได้รับมอบหมายให้จัดทำร่างพระราชบัญญัติการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก พ.ศ. .... ได้ดำเนินการยกร่างกฎหมายแล้วเสร็จในช่วงเดือนตุลาคม 2563 ทั้งนี้ อยู่ระหว่าง

ขั้นตอนการสร้างความรู้ความเข้าใจในการจัดทำประมวลกฎหมายแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ก่อนการดำเนินการตามกระบวนการจัดทำกฎหมายต่อไป ดังนั้น เมื่อกฎหมายดังกล่าวยังไม่มีผลบังคับใช้ ทำให้ในปี 2564 ที่ผ่านมายังไม่สามารถดำเนินการจัดทำแผนงานหรือโครงการในการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก ได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

สาระสำคัญของกิจกรรม Big Rock และสรุปสถานะการดำเนินงาน ประจำปี 2564

BR0301	กิจกรรมปฏิรูปที่ 1 มีกลไกยกเลิกหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่สร้างภาระหรือเป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชน	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
สำนักงาน ป.ย.ป.	กำหนดให้มีกลไกยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่ล้าสมัย และเป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพของประชาชน ให้เหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลง โดยที่ผ่านมาได้มีการศึกษา วิเคราะห์ ทบทวนกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และกระบวนงานที่เกี่ยวกับการอนุมัติ/อนุญาตของราชการ ซึ่งมีความคืบหน้าในการดำเนินการเป็นลำดับ จึงจำเป็นต้องมีการขับเคลื่อนกลไกการทบทวนกฎหมายหรือใบอนุญาตที่เป็นอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพหรือการดำเนินธุรกิจของประชาชน โดยเฉพาะในกลุ่มกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจ การขออนุญาต อนุมัติ หรือขึ้นทะเบียนเรื่องต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและการลงทุนของประเทศ	☺ ได้มีการดำเนินงานเป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนขับเคลื่อนฯ โดยมีการแต่งตั้งคณะทำงานทบทวนข้อเสนอในโครงการศึกษาวิเคราะห์ทบทวนกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับและกระบวนงานที่เกี่ยวกับการอนุญาต เพื่อลดขั้นตอนการดำเนินการและการอนุญาตที่ไม่จำเป็นหรือเป็นอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพและการดำเนินธุรกิจของประชาชน โดยปัจจุบันมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรายงานความคืบหน้ามายังสำนักงาน ป.ย.ป. โดยมีกระบวนงานตามผลการศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 1,094 กระบวนงาน และจากผลการดำเนินงาน ณ สิ้นเดือนกันยายน 2564 มีดังนี้ (1) กระบวนงานที่หน่วยงานรับดำเนินการแล้ว จำนวน 885 กระบวนงาน (2) กระบวนงานที่หน่วยงานแจ้งตอบกลับและอยู่ระหว่างการพิจารณาดำเนินการ จำนวน 90 กระบวนงาน และ (3) กระบวนงานที่หน่วยงานไม่มีการแจ้งตอบกลับ จำนวน 119 กระบวนงาน

BR0302	กิจกรรมปฏิรูปที่ 2 จัดให้มีกลไกทางกฎหมายเพื่อให้มีการพิจารณาปรับเปลี่ยนโทษทางอาญาที่ไม่ใช่ความผิดร้ายแรงให้เป็นโทษปรับเป็นพินัย เพื่อลดผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชน	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
สคก.	กำหนดให้มีกลไกทางกฎหมายเพื่อให้มีการพิจารณาปรับเปลี่ยนโทษทางอาญาที่ไม่ใช่ความผิดร้ายแรงให้เป็นโทษปรับทางปกครองหรือมาตรการในลักษณะอื่น มิให้เป็นการกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนเกินสมควร จึงจำเป็นต้องมีกฎหมายกลางเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ในทางสารบัญญัติและวิธีสบัญญัติสำหรับใช้ในการพิจารณาและกำหนดค่าปรับสำหรับความผิดที่มีกฎหมายกำหนดให้ต้องชำระค่าปรับเป็นพินัย เพื่อรองรับการปรับเปลี่ยนโทษทางอาญาที่ไม่ใช่ความผิดร้ายแรงให้เป็นโทษปรับเป็นพินัยหรือมาตรการลงโทษในลักษณะอื่น แทนการกำหนดโทษทางอาญา	☹ ได้มีการดำเนินงานล่าช้ากว่าขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนขับเคลื่อนฯ ซึ่งกำหนดให้ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. .... ต้องเสนอเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภาภายในเดือนมีนาคม 2564 ซึ่งในการดำเนินการที่ผ่านมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบ เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2564 ในหลักการร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. .... โดยมีสาระสำคัญในการกำหนดให้มีกฎหมายกลางในการพิจารณาและกำหนดมาตรการสำหรับผู้ที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายที่ไม่ใช่ความผิดร้ายแรง ซึ่งกำหนดให้ผู้กระทำความผิดต้องชำระเงินค่าปรับตามที่กำหนด โดยการปรับนั้นมิใช่เป็นโทษปรับทางอาญา รวมทั้งไม่มีการจำคุกหรือกักขังแทนการปรับ ตลอดจนไม่มีการบันทึกลงในประวัติอาชญากรรม

BR0302	กิจกรรมปฏิรูปที่ 2 จัดให้มีกลไกทางกฎหมายเพื่อให้มีการพิจารณาปรับเปลี่ยนโทษทางอาญาที่ไม่ใช่ความผิดร้ายแรงให้เป็นโทษปรับเป็นพินัย เพื่อลดผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชน	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
		ทั้งนี้ ให้ส่งคณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาก่อนเสนอรัฐสภาต่อไป โดยให้แจ้งประธานรัฐสภาทราบด้วย ว่าร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้ตราขึ้นเพื่อดำเนินการตามหมวด 16 การปฏิรูปประเทศ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย - **วันที่ 10 มิถุนายน 2564** สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (สคก.) ได้มีการประชุมชี้แจงต่อคณะอนุกรรมการกลั่นกรองร่างกฎหมายในกระบวนการนิติบัญญัติ เพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว **- วันที่ 13 ธันวาคม 2564** ที่ประชุมคณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎรต่อรัฐสภาเพื่อบรรจุระเบียบวาระเป็นเรื่องด่วน และได้เห็นชอบร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวที่ สคก. ปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ - **วันที่ 14 ธันวาคม 2564** คณะรัฐมนตรีได้มีการประชุมปรึกษาและลงมติรับทราบสรุปผลการประชุมคณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2564 และให้เสนอร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. .... ที่ สคก. ปรับแก้ตามคณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎร ต่อรัฐสภาเพื่อบรรจุระเบียบวาระเป็นเรื่องเร่งด่วนต่อไป

BR0303	กิจกรรมปฏิรูปที่ 3 จัดให้มีกลไกกำหนดให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ ซึ่งมีหน้าที่ควบคุม กำกับดูแล และบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย นำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
ยธ.	กำหนดให้มีการสร้างกลไกการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและความไม่เป็นธรรมในสังคม ซึ่งเป็นหนึ่งในเป้าหมายของการปฏิรูปประเทศที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยการบังคับใช้กฎหมายเป็นหลักการสำคัญที่นำไปสู่การดำเนินการตามกฎหมาย และเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพ จึงได้กำหนดให้มีการพัฒนาระบบการให้บริการประชาชนผ่านระบบการให้บริการอิเล็กทรอนิกส์ (e-Service) ให้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และพัฒนาให้เป็นระบบที่มีความปลอดภัยและน่าเชื่อถือ เพื่อลดค่าใช้จ่ายและขจัดช่องทางการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมถึงการนำอุปกรณ์หรือเทคโนโลยีต่าง ๆ มาเป็นเครื่องมือในการสนับสนุนการบังคับใช้กฎหมาย ที่ต้องมีการผลักดันและขับเคลื่อนอย่างต่อเนื่อง	ได้มีการดำเนินงาน**เป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้**ในแผนขับเคลื่อนฯ โดยใช้กลไกภายใต้คณะอนุกรรมการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม ซึ่งเป็นคณะอนุกรรมการภายใต้คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (กพยช.) และกำหนดกรอบหน่วยงานที่มีหน้าที่ควบคุมกำกับดูแลและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย ซึ่งได้กำหนดกรอบเป็นหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม จำนวน 21 หน่วยงาน มีการนำกิจกรรมปฏิรูปเป้าหมายผสานเข้ากับการขับเคลื่อนแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 ยุทธศาสตร์ที่ 5 การขับเคลื่อนกระบวนการยุติธรรมด้วยดิจิทัล เข้าสู่การประชุมคณะอนุกรรมการฯ แล้ว จำนวน 2 ครั้ง เมื่อวันที่ 29 เมษายน 2564 และ 5 กรกฎาคม 2564

BR0304	กิจกรรมปฏิรูปที่ 4 จัดให้มีกลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
สผ.	กำหนดให้มีกลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย โดยการดำเนินการดังกล่าวจำเป็นต้องมีกฎหมายเพื่อกำหนดขั้นตอนและวิธีการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย รวมถึงกลไกหรือหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการให้ความช่วยเหลือประชาชนทั้งในการจัดทำร่างกฎหมายและการรวบรวมหลักฐานการร่วมเข้าชื่อเสนอร่างกฎหมาย ตลอดจนดำเนินการตามมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมายให้เกิดผลอย่างแท้จริงตามเจตนารมณ์ที่กำหนดในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	☺ ได้มีการดำเนินงานเป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนขับเคลื่อนฯ โดยจากการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ส่งผลให้ไม่สามารถจัดโครงการตามแผนที่กำหนดไว้ได้ โดยทางสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้ปรับเปลี่ยนการจัดกิจกรรมในรูปแบบออนไลน์ ผ่านโปรแกรม Zoom Meeting ในประเด็นการเข้าชื่อเสนอกฎหมายตามพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. 2564 และอยู่ระหว่างการประมวลผลกิจกรรม ผลความพึงพอใจและสำรวจติดตามการถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจการเข้าชื่อเสนอกฎหมายตามพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. 2564 รวมถึงพัฒนารูปแบบกิจกรรมการจัดนิทรรศการเพื่อเสริมสร้างภาคีเครือข่ายทั้ง 4 ภูมิภาค ให้สอดคล้องกับบริบทและสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19

BR0305	กิจกรรมปฏิรูปที่ 5 จัดทำประมวลกฎหมายเพื่อรวบรวมกฎหมายเรื่องเดียวกันไว้ด้วยกันเพื่อความสะดวกในการใช้งาน	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
สคก.	กำหนดให้มีการจัดทำประมวลกฎหมายเพื่อรวบรวมกฎหมายเรื่องเดียวกันไว้ด้วยกันเพื่อความสะดวกในการใช้งาน จึงจำเป็นต้องมีกฎหมายเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และแนวทาง ขั้นตอนในการดำเนินการ รวมถึงกลไกในการขับเคลื่อนการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎดังกล่าว	☹ ได้มีการดำเนินงานล่าช้ากว่าขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนขับเคลื่อนฯ โดยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้จัดทำร่างพระราชบัญญัติการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก พ.ศ. .... แล้วเสร็จ และอยู่ระหว่างขั้นตอนการสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง โดยการจัดสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติมในการจัดทำประมวลกฎหมาย แต่เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ระลอกใหม่ จึงได้ปรับเปลี่ยนการจัดสัมมนาเป็นจัดทำวีดิทัศน์เพื่อเผยแพร่ ดังนั้น เมื่อกฎหมายดังกล่าวยังไม่มีผลบังคับใช้ ทำให้ในปี 2564 ที่ผ่านมา ยังไม่สามารถดำเนินการจัดทำแผนงานหรือโครงการในการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก ได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

สถานะการจัดทำหรือปรับปรุงกฎหมายภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ได้กำหนดให้จัดทำกฎหมาย 5 ฉบับ โดยมีสถานะการดำเนินการสรุปได้ดังนี้

รายชื่อกฎหมายที่ดำเนินการจัดทำ/ปรับปรุง	แล้วเสร็จ	อยู่ระหว่างดำเนินการ	หมายเหตุ
1. ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ.		✓	คณะรัฐมนตรีมีมติ เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2564 เห็นชอบร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. .... และอยู่ระหว่างบรรจุเข้าวาระการประชุมรัฐสภา
2. ร่างพระราชบัญญัติการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก พ.ศ.		✓	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้ดำเนินการจัดทำร่างพระราชบัญญัติการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงโดยสะดวก พ.ศ. .... เสร็จแล้ว โดยอยู่ระหว่างการสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ก่อนเสนอคณะรัฐมนตรีในระยะต่อไป
3. ร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ.	✓		พระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. 2564 ได้ประกาศลงในราชกิจจานุเบกษาแล้ว เมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2564 และมีผลบังคับใช้ในวันถัดไป
4. ร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.		✓	สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ได้ดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์ของพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558 เพื่อแก้ปัญหากฎหมายหลายฉบับที่ไม่ได้กำหนดขั้นตอน ระยะเวลา เอกสารหรือหลักฐานที่จำเป็นในการอนุญาตไว้อย่างชัดเจน ตลอดจนกระบวนการพิจารณาอนุญาตของหน่วยงานมีความยุ่งยาก ล่าช้า จึงต้องแก้ไขปรับปรุงมาตรการต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพ ทันสมัย เหมาะสมกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป
5. ร่างพระราชบัญญัติการคุ้มครองทรัพย์สินตกค้างที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐและเอกชน พ.ศ. ...		✓	นายกรัฐมนตรีได้พิจารณาและมีข้อสั่งการให้กระทรวงการคลังรับร่างกฎหมายฯ ทั้ง 2 ฉบับ ได้แก่ (1) ฉบับที่จัดทำขึ้นโดยกระทรวงการคลัง และ (2) ฉบับที่จัดทำขึ้นโดยคณะกรรมการดำเนินการปฏิรูปกฎหมายในระยะเร่งด่วน ไปพิจารณาทบทวนอีกครั้ง โดยให้รับความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปประกอบการพิจารณา ก่อนเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

1. การจัดลำดับความสำคัญของกระบวนงานในการยกเลิก ปรับปรุง หรือแก้ไขกฎหมาย

กฎหมายมีอยู่จำนวนมากและมีความเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน ประกอบกับกระบวนการในการยกเลิก ปรับปรุง หรือแก้ไขกฎหมายมีลำดับขั้นตอนและระยะเวลาพอสมควร หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจึงควรพิจารณาคัดเลือกกระบวนงานที่มีความจำเป็น เพื่อลดขั้นตอนการอนุญาตที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชนให้เกิดประโยชน์สูงสุดในวงกว้าง

2. การสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย

เนื่องจากร่างกฎหมายว่าด้วยการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก เป็นกฎหมายที่มีความสำคัญต่อทุกภาคส่วนที่จะช่วยสร้างความสะดวกในการเข้าถึง รับรู้ และปฏิบัติตามกฎหมายของประชาชน อีกทั้งมีสาระสำคัญเพื่อเป็นกรอบในการรวบรวมข้อมูลกฎหมายและกฎที่กระจัดกระจายอยู่ในกฎหมายหลายฉบับไว้ในแหล่งเดียวกันอย่างเป็นระบบและมีการเผยแพร่ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ จึงควรสร้างความเข้าใจแก่หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ออกกฎหมาย ซึ่งหน่วยงานของรัฐจะต้องเข้าใจในสาระสำคัญของกฎหมาย รวมทั้งเตรียมการในการวางระบบรองรับ ทั้งนี้ ควรเร่งรัดการดำเนินการให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ในการเข้าถึง รับรู้ และปฏิบัติตามกฎหมายของประชาชนโดยสะดวก หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งเสนอร่างกฎหมายว่าด้วยการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก ให้มีผลบังคับใช้ตามกฎหมาย และจัดทำประมวลกฎหมายและกฎเพื่อเป็นตัวอย่างในการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

CR03G01 ผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 1

กฎหมายและกระบวนงานที่ล้าสมัยก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำและไม่เป็นธรรม สร้างภาระแก่ประชาชนและเป็นอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพได้รับการยกเลิกหรือแก้ไขปรับปรุง

สถานการณ์ปี 2564

เทียบกับ ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2564

ร้อยละ 80 ของจำนวนกระบวนงานที่เกี่ยวกับการอนุญาตและกฎหมายที่สร้างภาระหรือเป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชนที่สำนักงาน ป.ย.ป. เสนอได้รับการปรับปรุง

สถานการณ์ปี 2564

เทียบกับ ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2565

ร้อยละ 100 ของจำนวนกระบวนงานที่เกี่ยวกับการอนุญาตและกฎหมายที่สร้างภาระหรือเป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชนที่สำนักงาน ป.ย.ป. เสนอได้รับการปรับปรุง

สถานการณ์ในภาพรวมของผลสัมฤทธิ์อันพึงประสงค์

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 77 กำหนดให้รัฐพึงมีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็นและยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็น ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพเพื่อไม่ให้เป็นภาระกับประชาชน คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการเพื่อให้บรรลุผลอันพึงประสงค์ดังกล่าวอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่แผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย (ฉบับปี 2561) และต่อมาในช่วงแผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย (ฉบับปรับปรุง) ได้มอบหมายให้สำนักงาน ป.ย.ป. เป็นผู้รับผิดชอบหลักในการดำเนินการดังกล่าว โดยได้มีการศึกษาวิเคราะห์ทบทวนกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับและกระบวนงานที่เกี่ยวกับการอนุญาต เพื่อลดขั้นตอนการดำเนินการและการอนุญาตที่ไม่จำเป็นหรือเป็นอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพและการดำเนินธุรกิจของประชาชน เพื่อใช้เป็นฐานในการดำเนินการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีกระบวนงานตามผลการศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 1,094 กระบวนงาน ซึ่งจากผลการดำเนินงาน ณ สิ้นเดือนกันยายน 2564 มีดังนี้

การยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพของประชาชน

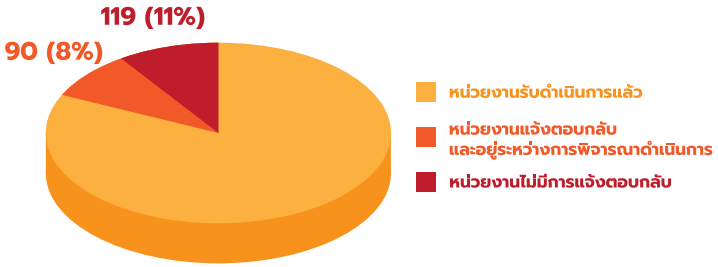

ที่มา: กระบวนงานตามผลการศึกษา จำนวน 1,094 กระบวนงาน

(1) กระบวนงานที่หน่วยงานรับดำเนินการแล้ว จำนวน 885 กระบวนงาน (ร้อยละ 81) (2) กระบวนงานที่หน่วยงานแจ้งตอบกลับและอยู่ระหว่างการพิจารณาดำเนินการ จำนวน 90 กระบวนงาน (ร้อยละ 8) และ (3) กระบวนงานที่หน่วยงานไม่มีการแจ้งตอบกลับ 119 กระบวนงาน (ร้อยละ 11) ทั้งนี้จากผลการศึกษาจะเห็นว่าในปี 2564 มีผลการดำเนินงานเกินกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ให้มีการปรับปรุงไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 และหากเทียบกับเป้าหมายปี 2565 ที่มุ่งหวังให้ทุกกระบวนงานฯ ที่สำนักงาน ป.ย.ป. เสนอได้รับการปรับปรุง มีความเป็นไปได้ที่จะสามารถดำเนินการได้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

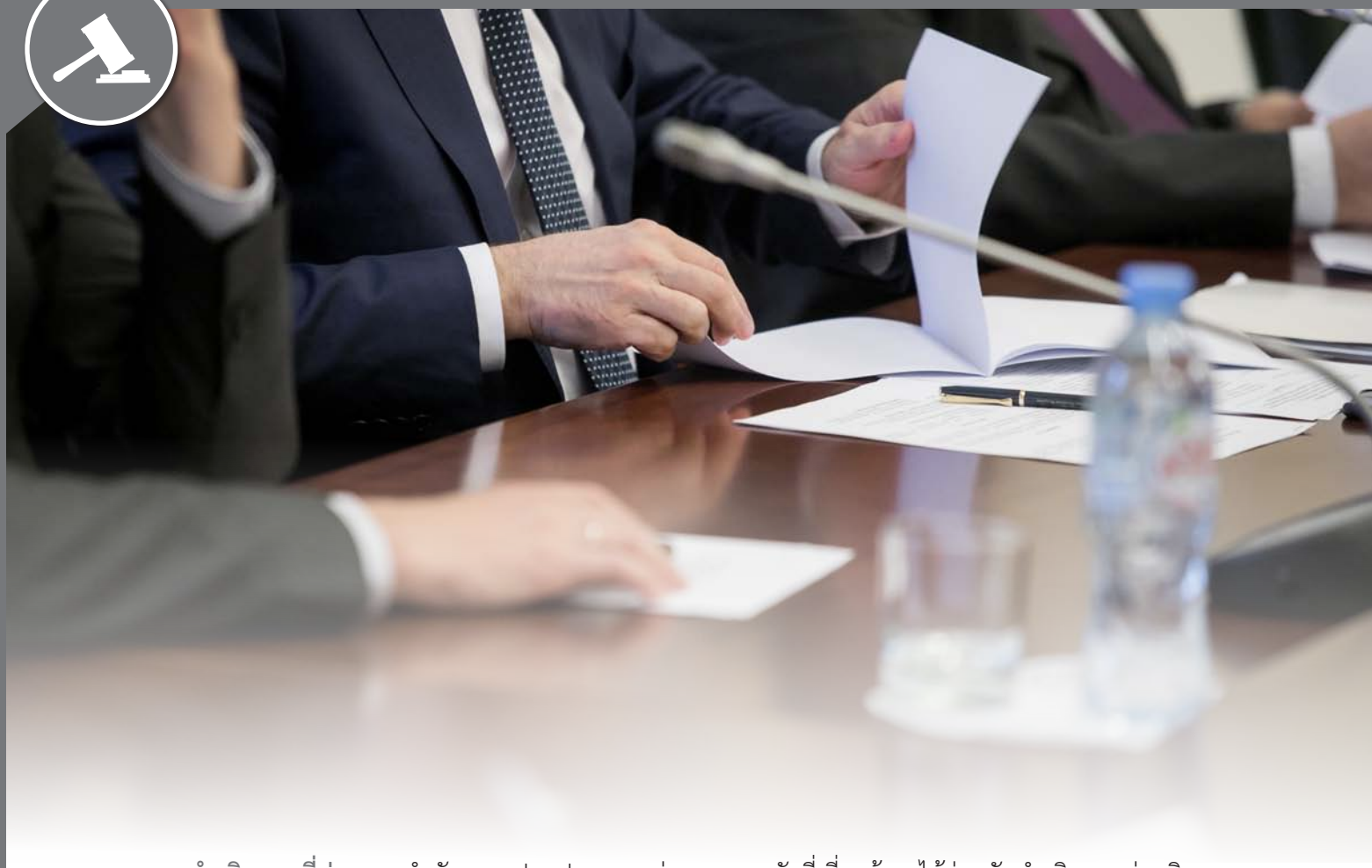

การดำเนินงานที่ผ่านมา สำนักงาน ป.ย.ป. และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ได้ร่วมกันดำเนินการผ่านกิจกรรมปฏิรูปที่ 1 การมีกลไกยกเลิกหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่สร้างภาระหรือเป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือประกอบอาชีพของประชาชน โดยมีกระบวนงานที่หน่วยงานรับดำเนินการแล้ว ร้อยละ 81 ของกระบวนงานทั้งหมด ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการแก้กฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศ หรือกระบวนการภายในของหน่วยงาน อาทิ การแก้ไขนิยามคำว่า “โรงงาน” ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน เพื่อยกเว้นการควบคุมสำหรับผู้ประกอบการขนาดเล็ก การยกเลิกการควบคุมการนำเข้าสินค้าบางประเภท เช่น เครื่องใช้ไฟฟ้าภายในบ้าน อุปกรณ์ไฟส่องสว่าง เป็นต้น และการยกเลิกกฎหมายว่าด้วยควบคุมผลิตภัณฑ์ซีดี รวมทั้งมีกระบวนงานที่หน่วยงานอยู่ระหว่างการดำเนินการ อาทิ การยกเลิกการควบคุมนำเข้าเครื่องพิมพ์สามมิติ การปรับปรุงหลักเกณฑ์การขึ้นทะเบียนตัวแทนสิทธิบัตรให้สะดวกยิ่งขึ้น การยื่นขออนุญาตผู้ประกอบการผลิตอาหารรายย่อยผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ การขออนุญาตและเคลื่อนย้ายเครื่องบันทึกการเก็บเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ของกรมสรรพากร และการปรับปรุงหลักเกณฑ์เรื่องการจ้างงานคนต่างด้าว นอกจากนี้ ในกิจกรรมปฏิรูปที่ 2 จัดให้มีกลไกทางกฎหมายเพื่อให้มีการพิจารณาปรับเปลี่ยนโทษทางอาญาที่ไม่ใช่ความผิดร้ายแรงให้เป็นโทษปรับเป็นพินัย เพื่อลดผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชน โดยในช่วงที่ผ่านมาสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ดำเนินการจัดทำร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. .... แล้วเสร็จ และจะมีส่วนช่วยลดผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชน โดยปัจจุบันอยู่ระหว่างขั้นตอนการเสนอเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภา รวมทั้งในกิจกรรมปฏิรูปที่ 4 การจัดให้มีกลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำกฎหมายได้ โดยในช่วงที่ผ่านมาพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. 2564 ได้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2564 ปัจจุบันสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ในฐานะหน่วยงานผู้รับผิดชอบได้จัดกิจกรรมสัมมนาในรูปแบบออนไลน์ เพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเรื่องการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย การเข้าชื่อเสนอญัตติที่เกี่ยวข้อง

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย การปรับปรุงกฎหมายและกระบวนงานที่มีความล้าสมัยมีอยู่เป็นจำนวนมากและมีความเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยความรู้และความเข้าใจในการดำเนินการ อีกทั้งแต่ละกระบวนการในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายมีลำดับขั้นตอนและใช้ระยะเวลาค่อนข้างนาน ดังนั้นหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องควรพิจารณาคัดเลือกปรับปรุงกระบวนงานที่ยังไม่แล้วเสร็จแต่มีความสำคัญที่จะสามารถลดภาระหรือความเหลื่อมล้ำและไม่เป็นธรรมให้แก่ประชาชน รวมทั้งสามารถขจัดอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพและการดำเนินธุรกิจที่เกิดผลอย่างมีนัยสำคัญ นำมาดำเนินการก่อนในลำดับแรก เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนในวงกว้างอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย เพื่อเร่งรัดการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายการยกเลิกหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายและกระบวนงานที่ล้าสมัยก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำและไม่เป็นธรรม สร้างภาระให้แก่ประชาชนและเป็นอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพในระยะต่อไป หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งสร้างความเข้าใจและความตระหนักรู้ถึงความจำเป็นในการปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่ล้าสมัยในความรับผิดชอบของหน่วยงานของรัฐต่าง ๆ รวมทั้งติดตามผลกระบวนงานที่หน่วยงานไม่มีการแจ้งตอบกลับที่เหลือเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ร้อยละ 100 ของจำนวนกระบวนงาน ซึ่งจะช่วยลดภาระแก่ประชาชนและลดอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพ รวมทั้งสนับสนุนขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในระยะยาวต่อไป

CR03G02 ผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 2

ความสะดวกในการเข้าถึง รับรู้ และปฏิบัติตามกฎหมายของประชาชน

สถานการณ์ปี 2564

เทียบกับ ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2564

จำนวนแผนงานหรือโครงการในการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก ไม่น้อยกว่า 2 เรื่องต่อปี

สถานการณ์ปี 2564

เทียบกับ ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2565

จำนวนแผนงานหรือโครงการในการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก ไม่น้อยกว่า 2 เรื่องต่อปี

สถานการณ์ในภาพรวมของผลสัมฤทธิ์อันพึงประสงค์

ตามมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญฯ ได้กำหนดให้รัฐดำเนินการให้ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่าย เพื่อปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง โดยได้มีการดำเนินการมาตั้งแต่มีการประกาศใช้แผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย (ฉบับปี 2561) และต่อเนื่องมาในช่วงของแผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย (ฉบับปรับปรุง) เพื่อจัดทำประมวลกฎหมายเพื่อรวบรวมกฎหมายเรื่องเดียวกันไว้ด้วยกัน ให้เข้าใจได้ง่าย และประชาชนสามารถเข้าถึงกฎหมายได้โดยสะดวก รวมทั้งการจัดให้มีกลไกของส่วนราชการในการนำเทคโนโลยีมาใช้เพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมาย ส่งเสริมความเป็นธรรมในการปฏิบัติตามกฎหมายของประชาชนทุกภาคส่วน โดยที่ผ่านมาสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาในฐานะผู้ได้รับมอบหมายให้จัดทำร่างพระราชบัญญัติการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก พ.ศ. .... ได้ดำเนินการยกร่างกฎหมายแล้วเสร็จในช่วงเดือนตุลาคม 2563 ทั้งนี้ อยู่ระหว่างขั้นตอนการสร้างความรู้ความเข้าใจในการจัดทำประมวลกฎหมายแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ก่อนการดำเนินการตามกระบวนการจัดทำกฎหมายต่อไป ดังนั้น เมื่อกฎหมายดังกล่าวยังไม่มีผลบังคับใช้ ทำให้ในปี 2564 ที่ผ่านมายังไม่สามารถดำเนินการจัดทำแผนงานหรือโครงการในการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวกได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

การดำเนินงานที่ผ่านมา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ดำเนินการจัดทำร่างพระราชบัญญัติการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก พ.ศ. .... เพื่อเสนอต่อรัฐสภา ซึ่งเป็นการดำเนินงานตามกิจกรรม Big Rock ที่ 5 การจัดทำประมวลกฎหมายเพื่อรวบรวมกฎหมายเรื่องเดียวกันไว้ด้วยกันเพื่อความสะดวกในการใช้งาน ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการสร้างความรู้ความเข้าใจในการจัดทำประมวลกฎหมายแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ก่อนที่จะเข้าสู่กระบวนการพิจารณาของรัฐสภาและขั้นตอนในการประกาศบังคับใช้ เพื่อให้พระราชบัญญัติดังกล่าวเป็นกรอบแนวทางในการจัดทำประมวลกฎหมายอื่น ๆ ต่อไป นอกจากนี้ ในช่วงที่ผ่านมา สำนักงาน ป.ย.ป. ได้มีการศึกษาวิจัยเรื่องการจัดทำตัวอย่างประมวลกฎหมายและกฎเกี่ยวกับการกีฬา เพื่อใช้เป็นแนวทางนำร่องในการจัดทำประมวลกฎหมาย หลังจากร่างพระราชบัญญัติการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก พ.ศ. .... มีการประกาศบังคับใช้ และเป็นองค์ความรู้ในการพัฒนาระบบกฎหมายของประเทศไทยต่อไป สำหรับการดำเนินงานภายใต้กิจกรรม Big Rock ที่ 3 การให้มีกลไกของส่วนราชการในการนำเทคโนโลยีมาใช้เพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมาย กระทรวงยุติธรรมในฐานะผู้ได้รับมอบหมายให้เป็นหน่วยงานหลัก ได้กำหนดให้ใช้กลไกคณะอนุกรรมการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมภายใต้คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (กพยช.) ในการขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ดังกล่าว โดยได้ดำเนินการร่วมกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม จำนวน 14 หน่วยงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายและระบบการให้บริการประชาชนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Service)

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย ร่างพระราชบัญญัติการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก พ.ศ. .... เป็นกฎหมายที่มีความสำคัญต่อทุกภาคส่วน ที่จะช่วยสร้างความสะดวกในการเข้าถึง รับรู้ และปฏิบัติตามกฎหมายของประชาชน โดยกฎหมายฉบับดังกล่าวมีสาระสำคัญเพื่อเป็นกรอบในการรวบรวมข้อมูลกฎหมายและกฎที่กระจัดกระจายอยู่ในกฎหมายหลายฉบับไว้ในแหล่งเดียวกันอย่างเป็นระบบ และมีการเผยแพร่ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งสร้างความเข้าใจแก่หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ออกกฎหมาย ซึ่งหน่วยงานของรัฐจะต้องเข้าใจในสาระสำคัญของกฎหมายด้วย

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย เพื่อเร่งรัดการดำเนินการให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ในการเข้าถึง รับรู้ และปฏิบัติตามกฎหมายของประชาชนโดยสะดวก หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งเสนอร่างพระราชบัญญัติการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก พ.ศ. .... ให้มีผลบังคับใช้ตามกฎหมาย และจัดทำประมวลกฎหมายและกฎเพื่อเป็นตัวอย่างในการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ คณะอนุกรรมการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมภายใต้คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (กพยช.) ควรติดตามการดำเนินการของหน่วยงานด้านกระบวนการยุติธรรมในการบังคับใช้กฎหมายและระบบการให้บริการประชาชนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Service)

ด้านกระบวนการยุติธรรม

04

กระบวนการยุติธรรมของไทยมีประสิทธิภาพ สามารถอำนวยความยุติธรรมแก่ประชาชนโดยสะดวก รวดเร็วและประหยัด ตลอดจนช่วยขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถแข่งขันกับนานาประเทศได้อย่างเหมาะสม กำหนดกลไกการขับเคลื่อนและติดตามประเมินผลที่ชัดเจน เพื่อกำกับให้กระบวนการยุติธรรมเกิดผลสัมฤทธิ์ นำไปสู่สังคมที่มีความสงบสุข เป็นธรรม และประเทศชาติมีความสงบเรียบร้อย มั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน

แผนการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม มีเป้าหมายอันพึงประสงค์ คือ **การอำนวยความยุติธรรมในแต่ละขั้นตอนเป็นไปอย่างโปร่งใส แล้วเสร็จตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด และเข้าถึงง่ายโดยเสมอภาค และ การบังคับการตามกฎหมายเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ และพัฒนาระบบการบริหารงานยุติธรรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่เลือกปฏิบัติและเป็นธรรม** โดยในแผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม ที่กำหนดเรื่องและประเด็นปฏิรูปไว้จำนวน 10 เรื่อง **ซึ่งมีสถานะการบรรลุเป้าหมายประจำปี 2563 ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง) 3 เรื่อง** และอยู่**ในระดับยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม) 7 เรื่อง** ได้นำมาดำเนินการต่อเนื่องในแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ผ่านกิจกรรม Big Rock จำนวน 4 เรื่องและประเด็นปฏิรูป และอีก 6 เรื่องและประเด็นปฏิรูป เป็นกิจกรรมที่มีส่วนร่วมสนับสนุนการขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ได้ตามเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยแสดงรายละเอียดความเกี่ยวข้องของเรื่องและประเด็นปฏิรูปของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับเดิม) กับกิจกรรม Big Rock ของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) สรุปได้ดังนี้

แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ด้านกระบวนการยุติธรรม

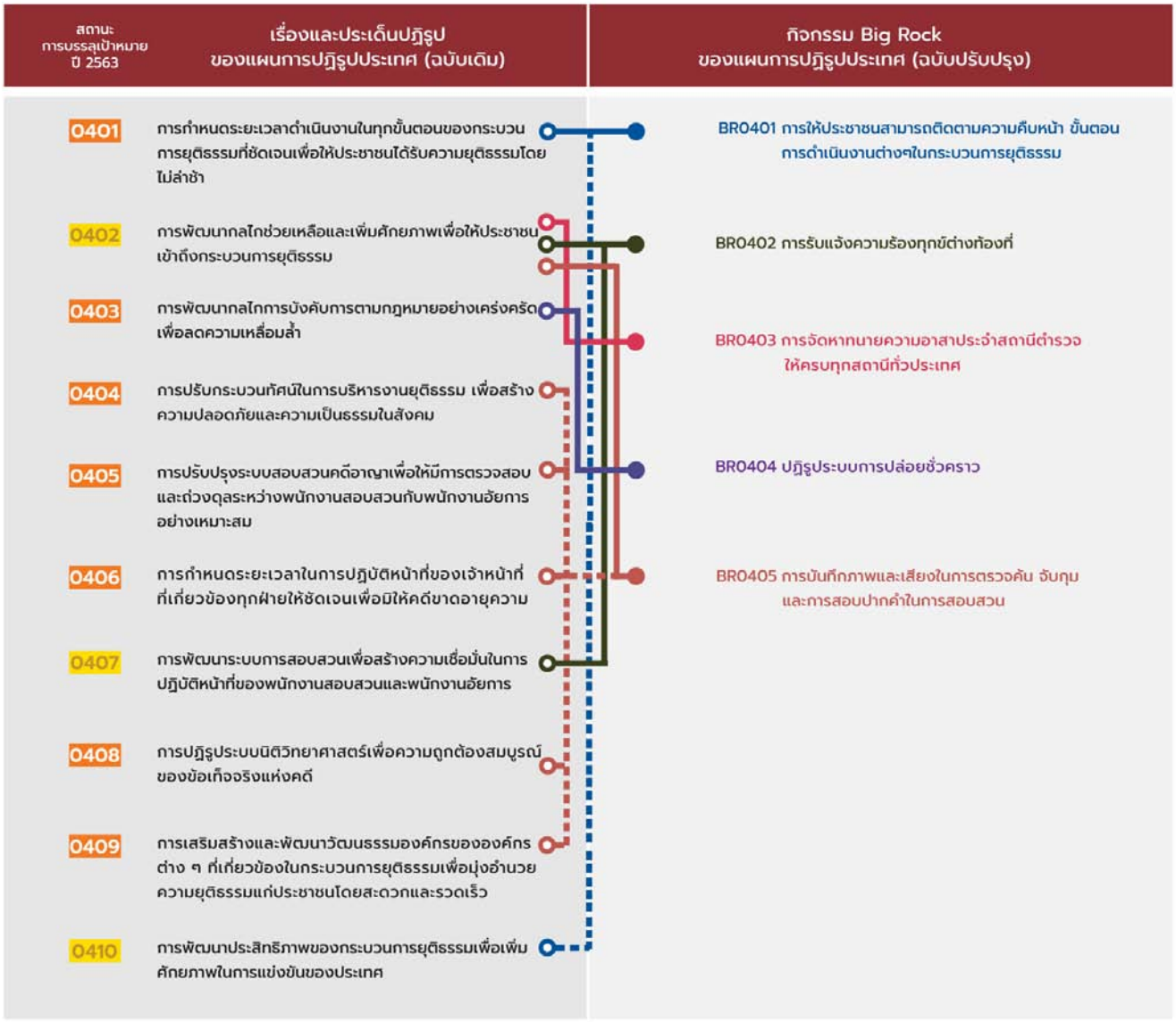

เรื่องและประเด็นปฏิรูปของแผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับเดิม ที่นำมาดำเนินการต่อเนื่องผ่านกิจกรรม Big Rock ของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

เรื่องและประเด็นปฏิรูปของแผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับเดิม ที่เป็นกิจกรรมสนับสนุนการขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

สรุปการบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์ของการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม

รหัส	เป้าหมาย	สถานะการบรรลุเป้าหมาย เทียบค่าเป้าหมาย ปี 2564	ปี 2565
CR04G01	การอำนวยความยุติธรรมในแต่ละขั้นตอนเป็นไปอย่างโปร่งใส แล้วเสร็จตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด และเข้าถึงง่ายโดยเสมอภาค	2564	2565

สถานะการบรรลุเป้าหมายของผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 1 มีระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมายเมื่อเทียบค่าเป้าหมายในปี 2564 และ**มีระดับยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย**เมื่อเทียบค่าเป้าหมายในปี 2565 อัตราส่วนของจำนวนกระบวนการในการอำนวยความยุติธรรม มีการกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอน ซึ่งประเมินสถานการณ์ผ่านตัวชี้วัดแทน โดยใช้ค่าดัชนีนิติธรรม ปัจจัยย่อยที่ 8.2 ระบบการพิพากษาคดีอาญามีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับเวลา ที่มีคะแนนในปี 2564 เท่ากับปี 2563 ที่ 0.43 และในส่วนของอัตราส่วนการกำหนดมาตรการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหาย พยาน ผู้ต้องหา/จำเลย ให้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยง่ายและเสมอภาค ซึ่งประเมินสถานการณ์จากดัชนีนิติธรรม ปัจจัยย่อยที่ 4.1 มีการปฏิบัติอย่างเท่าเทียม และไม่มีการเลือกปฏิบัติ ในปี 2564 มีคะแนน 0.51 ลดลงเล็กน้อย จากปี 2563 ที่มีคะแนน 0.53 และสำหรับการคุ้มครองสิทธิและเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ของคู่ความและผู้ที่เกี่ยวข้องในคดีที่ขาดแคลนทุนทรัพย์และด้อยโอกาส ได้รับความคุ้มครองสิทธิและเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม กองทุนยุติธรรม ได้จัดทำสรุปรายงานผลการช่วยเหลือประชาชนในการดำเนินคดี โดยในปี 2564 ได้ให้ความช่วยเหลือไปแล้ว 2,253 ราย จากจำนวนผู้ขอรับความช่วยเหลือ 4,223 ราย (ร้อยละ 53) โดยมีอัตราให้ความช่วยเหลือเพิ่มขึ้นจากปี 2563 ที่ได้ดำเนินการช่วยเหลือ 2,211 ราย จากจำนวนผู้ขอรับความช่วยเหลือทั้งหมด 5,642 ราย (ร้อยละ 39)

รหัส	เป้าหมาย	สถานะการบรรลุเป้าหมาย เทียบค่าเป้าหมาย ปี 2564	ปี 2565
CR04G02	การบังคับการตามกฎหมายเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ และพัฒนาระบบการบริหารงานยุติธรรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่เลือกปฏิบัติและเป็นธรรม	2564	2565

สถานะการบรรลุเป้าหมายของผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 2 **มีระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย**เมื่อเทียบค่าเป้าหมายในปี 2564 และ**มีระดับยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย**เมื่อเทียบค่าเป้าหมายในปี 2565 มีการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในขั้นตอนการอำนวยความยุติธรรมเพื่อประชาชนได้รับความช่วยเหลือโดยสะดวกและรวดเร็ว อาทิ การนำระบบปฏิบัติการ Justice Fund มาช่วยในขั้นการทำสำนวนเพื่อเชื่อมต่อระบบภายในให้เจ้าหน้าที่สามารถปฏิบัติงานนอกสถานที่ได้ การจัดให้มีช่องทางการให้บริการผ่านเว็บไซต์และ Application Justice Care ที่ส่งผลให้ประชาชนสามารถติดต่อขอรับบริการและติดตามความคืบหน้าในการดำเนินการได้ตลอด 24 ชั่วโมง รวมถึงการพัฒนาระบบ

การออกหนังสือรับรองการชำระเงินในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้ ในส่วนของมาตรการเพื่อคุ้มครองหรืออำนวยความสะดวก ให้แก่เด็ก สตรี ผู้สูงอายุคนพิการ หรือ ผู้ด้อยโอกาส ในกระบวนการยุติธรรม ได้ประเมินสถานการณ์โดยใช้ค่าดัชนีนิติธรรม ปัจจัยย่อยที่ 8.7 มีกระบวนการที่ชอบด้วยกฎหมายและประกันสิทธิของผู้ต้องหา ในปี 2564 มีคะแนน 0.43 เพิ่มขึ้นเล็กน้อย จากปี 2563 ที่คะแนน 0.42 คะแนน รวมทั้งจากรายงานสถานการณ์ตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาประจำปีงบประมาณ 2564 ที่มีการเก็บข้อมูลมาตรการ/ระบบที่เอื้อต่อการป้องกันมิให้เกิดการเลือกปฏิบัติหรือผลประโยชน์ทับซ้อนในการปฏิบัติหน้าที่ มีการกำหนดแนวปฏิบัติ/มาตรการ/หลักเกณฑ์ มีผลการประเมินในปี 2563 คิดเป็นร้อยละ 92.85 เพิ่มขึ้นมากจากปี 2562 ที่มีประสิทธิภาพอยู่ที่ร้อยละ 40.34 โดยสัดส่วนที่เพิ่มสูงขึ้นเกิดจากหน่วยงานได้กำหนดแนวปฏิบัติ/มาตรการ/หลักเกณฑ์ เพิ่มขึ้นเป็น 13 หน่วยงาน จากจำนวน 14 หน่วยงาน

สาระสำคัญของกิจกรรม Big Rock และสรุปสถานะการดำเนินงาน ประจำปี 2564

BR0401	กิจกรรมปฏิรูปที่ 1 การให้ประชาชนสามารถติดตามความคืบหน้าขั้นตอนการดำเนินงานต่าง ๆ ในกระบวนการยุติธรรม	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม	มุ่งเน้นการกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมที่ชัดเจนเพื่อให้ประชาชนได้รับความยุติธรรมโดยไม่ล่าช้า โดยมีการยกร่างพระราชบัญญัติกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. .... ขึ้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรม มีการพัฒนาและเชื่อมโยง สร้างระบบตรวจสอบและแจ้งความคืบหน้าให้ประชาชนทราบ	ได้มีการดำเนินงาน**เป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้**ในแผนขับเคลื่อนฯ โดยคณะรัฐมนตรีเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. .... แล้ว โดยเมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2564 คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาและลงมติรับทราบสรุปผลการประชุมคณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎร วันจันทร์ที่ 22 พฤศจิกายน 2564 ซึ่งให้เสนอร่างพระราชบัญญัติกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. .... ต่อรัฐสภา เพื่อบรรจุระเบียบวาระเป็นเรื่องด่วน โดยสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวต่อรัฐสภาเพื่อดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป

BR0402	กิจกรรมปฏิรูปที่ 2 การรับแจ้งความร้องทุกข์ต่างท้องที่	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
ตร.	มุ่งเน้นการอำนวยความสะดวกรวดเร็ว ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมโดยไม่มีข้อจำกัดเรื่องเขตพื้นที่การสอบสวน ส่งเสริมพัฒนาระบบการสืบเสาะและการสอดส่องให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการเสริมสร้างความโปร่งใสและพลวัตของกระบวนการยุติธรรมด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ในการเป็นช่องทางให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมตลอดจนกระบวนการพิจารณาคดีได้	ได้มีการดำเนินงาน**เป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้**ในแผนขับเคลื่อนฯ โดย เมื่อวันที่ 9 เมษายน 2564 สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ 177/2564 เรื่องการรับคำร้องทุกข์หรือกล่าวโทษความผิดอาญานอกเขตอำนาจการสอบสวนและออกระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยรายงานประจำวันอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2564 โดยเป็นการทำงานผ่านระบบ Crime เพื่อใช้ในการรับคำร้องทุกข์กล่าวโทษและเชื่อมโยงข้อมูล

BR0402	กิจกรรมปฏิรูปที่ 2 การรับแจ้งความร้องทุกข์ต่างท้องที่	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
	อย่างสะดวก รวดเร็ว และไม่เสียค่าใช้จ่ายสูงเกินสมควร รวมถึงพัฒนาระบบการสอบสวนเพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการ	ระหว่างสถานีตำรวจทั่วประเทศ ทำให้พนักงานสอบสวนสามารถรับคำร้องทุกข์แม้จะเป็นคดีที่เกิดขึ้นนอกเขตพื้นที่รับผิดชอบ และสามารถส่งคำร้องทุกข์ดังกล่าวให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบได้

BR0403	กิจกรรมปฏิรูปที่ 3 การจัดหาทนายความอาสาประจำสถานีตำรวจให้ครบทุกสถานีทั่วประเทศ	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
สท.	มุ่งเน้นการจัดให้มีมาตรการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้เสียหาย ผู้ต้องหา และจำเลย เพื่อให้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ สะดวก รวดเร็วยิ่งขึ้น มีเป้าหมายเพื่อให้ประชาชนได้รับการช่วยเหลือ คำแนะนำด้านกฎหมายในการดำเนินคดี การดำเนินการในชั้นพนักงานสอบสวนได้สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น ถ้าสามารถยุติข้อพิพาททางคดีในเบื้องต้นได้จะทำให้ปริมาณคดีที่จะขึ้นสู่ศาลลดลง ช่วยให้รัฐสามารถประหยัดงบประมาณค่าใช้จ่ายในด้านการพิจารณาคดีของศาลตามกระบวนการยุติธรรม อีกทั้งยังช่วยให้ประชาชนได้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวกและลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมตามนโยบายรัฐบาล	☹ ได้มีการดำเนินงาน**ล่าช้ากว่าขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้**ในแผนขับเคลื่อนฯ ตามเป้าหมายในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สภาทนายความในพระบรมราชูปถัมภ์ ในฐานะหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักกิจกรรมการจัดหาทนายความอาสาประจำสถานีตำรวจ ดำเนินการได้เพียง 150 สถานี ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวยังไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของสถานีตำรวจทั่วประเทศ (741 สถานี จาก 1,482 สถานี) สภาทนายความได้ดำเนินการยื่นขอรับงบประมาณรายจ่าย งบกลางแล้ว ซึ่งได้รับการจัดสรรงบประมาณดำเนินโครงการเพิ่มขึ้นอีก 53 สถานี ทำให้ในปัจจุบันมีทนายความอาสาประจำสถานีตำรวจทั้งสิ้น 203 สถานี

BR0404	กิจกรรมปฏิรูปที่ 4 ปฏิรูประบบการปล่อยชั่วคราว	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
ศย.	มุ่งเน้นให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างรวดเร็ว ให้ผู้ต้องหาและจำเลยมีโอกาสได้รับการปล่อยตัวมากขึ้น ลดความเหลื่อมล้ำของสังคมระหว่างคนจนกับคนรวยให้มีความเสมอภาคเท่าเทียม อันเป็นการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพแก่ผู้ต้องหาและจำเลยตามเจตนารมณ์ของกฎหมายเข้าถึงสิทธิที่จะได้รับการปล่อยชั่วคราว และยกระดับการปล่อยชั่วคราวให้มีประสิทธิภาพ โดยนำระบบประเมินความเสี่ยงและการกำกับดูแลหลังปล่อยชั่วคราวที่มีความเหมาะสมกับผู้ต้องหาหรือจำเลยแต่ละรายมาใช้ทดแทนการเรียกทรัพย์สินเป็นหลักประกัน	☺ ได้มีการดำเนินงาน**เป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้**ในแผนขับเคลื่อนฯ โดยสำนักงานศาลยุติธรรมได้ทำสัญญาเช่าและติดตั้งอุปกรณ์เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์พร้อมระบบที่เกี่ยวข้องสำหรับตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของบุคคลในการปล่อยชั่วคราว (Electronic Monitoring) ให้แก่ศาลยุติธรรมทั่วประเทศที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 171 ศาล และมีการสั่งติดอุปกรณ์ EM ในการปล่อยชั่วคราวแก่ผู้ต้องหา/จำเลยในศาลที่เข้าร่วมโครงการ 171 ศาล จำนวน 3,352 เครื่อง โดยเริ่มใช้อุปกรณ์ EM ตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2564

BR0505	กิจกรรมปฏิรูปที่ 5 การบันทึกภาพและเสียงในการตรวจค้น จับกุม และการสอบปากคำในการสอบสวน	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
ตร.	มุ่งเน้นการจัดให้มีมาตรการเพื่อคุ้มครองผู้ต้องหาและจำเลยให้เหมาะสม ครอบคลุมและรวดเร็ว และสามารถใช้เป็นพยานหลักฐานที่มีความน่าเชื่อถือในการพิสูจน์ความผิด หรือความบริสุทธิ์ของผู้ต้องหาหรือจำเลย และเป็นการคุ้มครองการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจผู้จับกุมและพนักงานสอบสวน ผู้ต้องหาและจำเลยสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	ได้มีการดำเนินงาน**เป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้**ในแผนขับเคลื่อนฯ โดยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติได้ลงนามแล้ว ตามคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ 178/2564 ลงวันที่ 9 เมษายน 2564 เรื่อง การบันทึกภาพและเสียงการตรวจค้น จับกุม และสอบสวนคดีอาญา ขณะนี้อยู่ระหว่างการจัดหาระบบและอุปกรณ์รองรับการปฏิบัติงานและการดำเนินการในระยะต่อไปมุ่งเน้นไปที่เรื่องการติดตามประเมินผล ประสิทธิภาพในการดำเนินการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในกิจกรรมดังกล่าว เช่น การเก็บข้อมูลสถิติจำนวนการบันทึกภาพและเสียง การประเมินความพึงพอใจของประชาชน

สถานะการจัดทำหรือปรับปรุงกฎหมายภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ได้กำหนดให้จัดทำกฎหมาย 1 ฉบับ โดยมีสถานะการดำเนินการสรุปได้ดังนี้

รายชื่อกฎหมายที่ดำเนินการจัดทำ/ปรับปรุง	แล้วเสร็จ	อยู่ระหว่างดำเนินการ	หมายเหตุ
1. ร่างพระราชบัญญัติกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม พ.ศ.		✓	คณะรัฐมนตรีเห็นชอบ ร่างพระราชบัญญัติกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. .... แล้ว โดยเมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2564 สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวต่อรัฐสภาเพื่อดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

1. การเตรียมความพร้อมก่อนการปฏิบัติจริง

การกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรมแต่ละขั้นตอน ภายหลังจากที่พระราชบัญญัติระยะเวลาในการดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. .... มีผลบังคับใช้นั้นหน่วยงานจะต้องประกาศให้ประชาชนทราบภายใน 90 วัน ซึ่งหน่วยงานควรมีการเตรียมการล่วงหน้า และพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับการดำเนินการดังกล่าว การดำเนินงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในกิจกรรมการรับแจ้งความร้องทุกข์ต่างท้องที่ควรมีการซักซ้อมความเข้าใจให้กับเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติให้สามารถบริการประชาชนผู้มาใช้บริการได้อย่างมีมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ และควรมีการจัดเก็บสถิติการเก็บข้อมูลสถิติการใช้บริการ การประเมินความพึงพอใจของประชาชนผู้รับบริการ เพื่อนำมาใช้ในการติดตามประเมินผลและประเมินประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาการดำเนินการในระยะต่อไป ในส่วนของโครงการทนายความอาสาประจำสถานีตำรวจ ที่ดำเนินการโดยสภาทนายความในพระบรมราชูปถัมภ์นั้น ควรเตรียมการจัดหาทนายความที่มีความพร้อมในการให้บริการตามงบประมาณที่ได้รับจัดสรรเพิ่มเติม และนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ควบคู่ในการบริการเพื่ออำนวยความสะดวกกับประชาชนเพิ่มเติมด้วย

2. การใช้ดุลพินิจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ และการใช้มาตรการอื่นร่วม

การปล่อยชั่วคราวที่นำระบบประเมินความเสี่ยงและการกำกับดูแลหลังการปล่อยตัวมาใช้ เป็นความท้าทายในการปฏิบัติหน้าของผู้พิพากษาที่ต้องใช้ดุลพินิจให้มีความเหมาะสมกับอัตราโทษในแต่ละคดีและพฤติการณ์ของผู้ต้องหา/จำเลย ซึ่งหากมีการพัฒนาให้มีประเภทของคดีและอัตราโทษที่ไม่นำปัจจัยทางด้านทรัพย์สินมาเป็นหลักประกันในการพิจารณาให้มากยิ่งขึ้น ก็จะเป็นการขยายโอกาสให้ผู้ต้องหา/จำเลย ได้เข้าถึงสิทธิการปล่อยตัวชั่วคราวและลดความเหลื่อมล้ำได้มากยิ่งขึ้น ในส่วนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในประเด็นการรับแจ้งความร้องทุกข์ต่างท้องที่ การบันทึกภาพและเสียงในการตรวจค้น จับกุม และการสอบปากคำในการสอบสวน อาจพิจารณามาตรการอื่นชั่วคราวเพื่อคุ้มครองสิทธิของบุคคล/ผู้ต้องหา และนำเทคโนโลยีที่มีความคุ้มค่ามาใช้ในการดำเนินการด้วย

CR04G01 ผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 1

การอำนวยความยุติธรรมในแต่ละขั้นตอนเป็นไปอย่างโปร่งใส แล้วเสร็จตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด และเข้าถึงง่ายโดยเสมอภาค

สถานการณ์ปี 2564

เทียบกับ ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2564

(1) ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนกระบวนการในการอำนวยความยุติธรรมที่มีการกำหนดระยะเวลาการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนและการตรวจสอบความคืบหน้า (2) ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 40 ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมที่มีการกำหนดมาตรการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหาย พยาน ผู้ต้องหา/จำเลยให้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยง่ายและเสมอภาค และ (3) ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50 ของคู่ความและผู้ที่เกี่ยวข้องในคดีที่ขาดแคลนทุนทรัพย์และด้อยโอกาสที่ได้รับความคุ้มครองสิทธิและเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

สถานการณ์ปี 2564

เทียบกับ ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2565

(1) ร้อยละ 100 ของจำนวนกระบวนการในการอำนวยความยุติธรรมที่มีการกำหนดระยะเวลาการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนและการตรวจสอบความคืบหน้า (2) ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมที่มีการกำหนดมาตรการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหาย พยาน ผู้ต้องหา/จำเลยให้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมทางอาญาได้โดยง่ายและเสมอภาค และ (3) ร้อยละ 100 ของคู่ความและผู้ที่เกี่ยวข้องในคดีที่ขาดแคลนทุนทรัพย์และด้อยโอกาส ที่ได้รับความคุ้มครองสิทธิและเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

สถานการณ์ในภาพรวมของผลสัมฤทธิ์อันพึงประสงค์

การอำนวยความยุติธรรมในแผนการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม (ฉบับปรับปรุง) มุ่งเน้นไปที่ความรวดเร็วในการดำเนินการด้วยความโปร่งใสภายใต้กรอบระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ประชาชนได้รับความสะดวกในการเข้าถึงได้อย่างเสมอภาค โดยประเมินสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายได้จากอัตราส่วนของจำนวนกระบวนการในการอำนวยความยุติธรรมมีการกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอน ซึ่งปัจจุบันสำนักงานกิจการยุติธรรมได้มีการจัดเก็บข้อมูลดังกล่าว หากแต่ด้วยข้อจำกัดในวิธีการจัดเก็บที่มีการกำหนดนิยามแตกต่างกันในเรื่องของกระบวนการปฏิบัติงาน ประเภทความผิดและอัตราโทษ ตลอดจนความยากง่ายในการปฏิบัติงานในฐานความผิดแต่ละประเภท ทำให้ไม่สามารถ

ข้อมูลการให้ความช่วยเหลือประชาชนในการดำเนินคดี
ของกองทุนยุติธรรม สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม

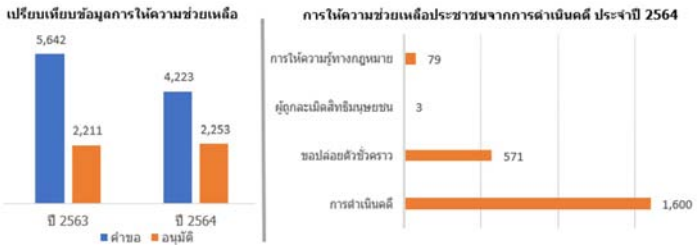

นำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ในการอ้างอิง จึงได้ประเมินสถานการณ์ผ่านตัวชี้วัดแทน โดยใช้ค่าดัชนีนิติธรรม ปัจจัยย่อยที่ 8.2 ระบบการพิพากษาคดีอาญามีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับเวลา ที่มีคะแนนในปี 2564 เท่ากับปี 2563 ที่ 0.43 ในส่วนของอัตราส่วนการกำหนดมาตรการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหาย

พยาน ผู้ต้องหา/จำเลยให้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยง่ายและเสมอภาค ยังไม่มีหน่วยงานจัดเก็บข้อมูล จึงประเมินสถานการณ์จากดัชนีนิติธรรม ปัจจัยย่อยที่ 4.1 มีการปฏิบัติอย่างเท่าเทียม และไม่มีการเลือกปฏิบัติ ในปี 2564 ที่มีคะแนน 0.51 ลดลงเล็กน้อย จากปี 2563 ที่มีคะแนน 0.53 ทั้งนี้ สำหรับการคุ้มครองสิทธิและเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของคู่ความและผู้ที่เกี่ยวข้องในคดีที่ขาดแคลนทุนทรัพย์และด้อยโอกาส ได้รับความคุ้มครองสิทธิและเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม โดยกองทุนยุติธรรมได้สรุปรายงานผลการช่วยเหลือประชาชนในการดำเนินคดี โดยในปี 2564 ได้ให้ความช่วยเหลือไปแล้ว 2,253 ราย จากจำนวนผู้ขอรับความช่วยเหลือ 4,223 ราย (ร้อยละ 53) โดยมีอัตราให้ความช่วยเหลือเพิ่มขึ้นจากปี 2563 ที่ได้ดำเนินการช่วยเหลือ 2,211 ราย จากจำนวนผู้ขอรับความช่วยเหลือทั้งหมด 5,642 ราย (ร้อยละ 39)

การดำเนินงานที่ผ่านมา ได้มีการดำเนินงานผ่านกิจกรรม Big Rock ที่ 1 การให้ประชาชนสามารถติดตามความคืบหน้า ขั้นตอนการดำเนินงานต่าง ๆ ในกระบวนการยุติธรรม คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม โดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้จัดทำร่างพระราชบัญญัติกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. .... โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ 26 มกราคม 2564 ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎรก่อนบรรจุวาระของรัฐสภา ซึ่งร่างกฎหมายฉบับดังกล่าวเป็นเครื่องมือสำคัญในการกำหนดระยะเวลาการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรม ทำให้ประชาชนสามารถตรวจสอบความคืบหน้าผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศได้โดยง่าย มีความสะดวกและเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้มากขึ้น และตามกิจกรรม Big Rock ที่ 2 การรับแจ้งความร้องทุกข์ต่างท้องที่ สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ดำเนินการออกคำสั่งเลขที่ 177/2564 ลงวันที่ 9 เมษายน 2564 เรื่องการรับคำร้องทุกข์หรือกล่าวโทษความผิดอาญานอกเขตอำนาจการสอบสวนและออกระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยรายงานประจำวันอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2564 โดยเป็นการทำงานผ่านระบบสารสนเทศของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ระบบ Crime) เพื่อใช้ในการรับคำร้องทุกข์กล่าวโทษและเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างสถานีตำรวจทั่วประเทศ ทำให้พนักงานสอบสวนสามารถรับคำร้องทุกข์แม้จะเป็นคดีที่เกิดขึ้นนอกเขตพื้นที่รับผิดชอบ และสามารถส่งคำร้องทุกข์ดังกล่าวให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบดำเนินการอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ สำหรับการดำเนินการตามกิจกรรม Big Rock ที่ 3 การจัดหาทนายความอาสาประจำสถานีตำรวจให้ครบทุกสถานีทั่วประเทศ สภาทนายความในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้ทำการประเมินความพึงพอใจจากประชาชนผู้รับบริการโครงการทนายความอาสาประจำสถานีตำรวจทั่วประเทศจำนวน 9,689 คน มีความพึงพอใจคิดเป็นร้อยละ 94.20 ซึ่งเป็นมาตรการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้เสียหาย ผู้ต้องหา และจำเลย เพื่อให้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ สะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น และลดปริมาณคดีเข้าสู่ระบบอีกทางหนึ่งด้วย

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย ภายหลังจากที่พระราชบัญญัติระยะเวลาในการดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. .... มีผลบังคับใช้ หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมต้องดำเนินการกำหนดระยะเวลาที่ต้องประกาศให้ประชาชนทราบภายใน 90 วัน ซึ่งหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมควรมีการเตรียมการล่วงหน้า และพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเพื่อรองรับการดำเนินการ ในส่วนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในประเด็นการรับแจ้งความร้องทุกข์ต่างท้องที่ควรมีการซักซ้อมความเข้าใจให้กับเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติให้สามารถบริการประชาชนผู้รับบริการได้อย่างมีมาตรฐานทั่วประเทศ และสภาทนายความในพระบรมราชูปถัมภ์ที่จะได้รับงบประมาณเพิ่มเติมปี 2565 ในโครงการทนายความอาสาประจำสถานีตำรวจ ควรเตรียมการจัดหาทนายความที่มีความพร้อมในการให้บริการตามงบประมาณที่ได้รับจัดสรรเพิ่มเติมด้วย

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรมควรมีการซักซ้อมความเข้าใจกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ภายหลังพระราชบัญญัติระยะเวลาในการดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. .... มีผลบังคับใช้ เพื่อให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมสามารถดำเนินการได้ตามระยะเวลาที่กำหนด ในส่วนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในประเด็นการรับแจ้งความร้องทุกข์ต่างท้องที่ควรมีการจัดเก็บสถิติข้อมูลการใช้บริการ การประเมินความพึงพอใจของประชาชนผู้รับบริการ เพื่อนำมาใช้ในการติดตามประเมินผลและประเมินประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาการดำเนินการในระยะต่อไป และสภาทนายความในพระบรมราชูปถัมภ์อาจพิจารณานำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ควบคู่ในการบริการเพื่ออำนวยความสะดวกกับประชาชนเพิ่มเติมด้วย

CR04G02 ผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 2

การบังคับการตามกฎหมายเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ และพัฒนาระบบการบริหารงานยุติธรรมเป็นไป อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่เลือกปฏิบัติและเป็นธรรม

สถานการณ์ปี 2564

เทียบกับ ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2564

(1) ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนขั้นตอนในการอำนวยความยุติธรรมที่ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อความโปร่งใส ความสะดวกและรวดเร็ว และ (2) ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50 ของมาตรการ เพื่อคุ้มครองหรืออำนวยความสะดวกให้แก่เด็ก สตรี ผู้สูงอายุคนพิการ หรือ ผู้ด้อยโอกาสในกระบวนการยุติธรรม

สถานการณ์ปี 2564

เทียบกับ ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2565

(1) ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75 ของจำนวนขั้นตอนในการอำนวยความยุติธรรมที่ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อความโปร่งใส ความสะดวกและรวดเร็ว และ (2) ร้อยละ 100 ของมาตรการเพื่อคุ้มครองหรืออำนวยความสะดวก ให้แก่เด็ก สตรี ผู้สูงอายุคนพิการ หรือ ผู้ด้อยโอกาสในกระบวนการยุติธรรม

สถานการณ์ในภาพรวมของผลสัมฤทธิ์อันพึงประสงค์

การลดความเหลื่อมล้ำ ไม่เลือกปฏิบัติในกระบวนการยุติธรรม ในแผนการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม (ฉบับปรับปรุง) มุ่งเน้นไปที่การให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมโดยเท่าเทียมกัน ในการเข้าถึงสิทธิตามกฎหมาย มีมาตรการเพื่อคุ้มครองผู้ต้องหาและจำเลยให้เหมาะสม ครอบคลุมและรวดเร็ว และมีความน่าเชื่อถือในการพิสูจน์ความผิดหรือการคุ้มครองความบริสุทธิ์ของผู้ต้องหาและจำเลย โดยได้มีการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในขั้นตอนการอำนวยความยุติธรรมเพื่อให้ประชาชนได้รับความช่วยเหลือโดยสะดวกและรวดเร็ว อาทิ การนำระบบปฏิบัติการ Justice Fund มาช่วยในขั้นการทำสำนวนเพื่อเชื่อมต่อระบบภายในให้เจ้าหน้าที่สามารถปฏิบัติงานนอกสถานที่ได้ การจัดให้มีช่องทางการให้บริการผ่านเว็บไซต์และ Application Justice Care ที่ส่งผลให้ประชาชนสามารถติดต่อขอรับบริการและติดตามความคืบหน้าในการดำเนินการได้ตลอด 24 ชั่วโมง รวมถึงการพัฒนาระบบการออกหนังสือรับรองการชำระเงินในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้ในส่วนของมาตรการเพื่อคุ้มครองหรืออำนวยความสะดวก ให้แก่เด็ก สตรี ผู้สูงอายุคนพิการ หรือผู้ด้อยโอกาส ในกระบวนการยุติธรรม ได้ประเมินสถานการณ์โดยใช้ค่าดัชนีนิติธรรม ปัจจัยย่อยที่ 8.7 มีกระบวนการที่ชอบด้วยกฎหมายและประกันสิทธิของผู้ต้องหา ในปี 2564 มีคะแนน 0.43 เพิ่มขึ้นเล็กน้อย จากปี 2563 ที่คะแนน 0.42 คะแนน รวมทั้งจากรายงานสถานการณ์ตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาประจำปีงบประมาณ 2564 ที่มีการเก็บข้อมูลมาตรการ/ระบบที่เอื้อต่อการป้องกันมิให้เกิดการเลือกปฏิบัติหรือผลประโยชน์ทับซ้อนในการปฏิบัติหน้าที่ มีการกำหนดแนวปฏิบัติ/มาตรการ/หลักเกณฑ์ มีผลการประเมินในปี 2563 คิดเป็นร้อยละ 92.85 เพิ่มขึ้นมากจากปี 2562 ที่มีประสิทธิภาพอยู่ที่ร้อยละ 40.34 โดยสัดส่วนที่เพิ่มสูงขึ้นเกิดจากหน่วยงานได้กำหนดแนวปฏิบัติ/มาตรการ/หลักเกณฑ์ เพิ่มขึ้นเป็น 13 หน่วยงาน จากจำนวน 14 หน่วยงาน

การดำเนินงานที่ผ่านมา ได้มีการดำเนินงานผ่านกิจกรรม Big Rock ที่ 4 ปฏิรูประบบการปล่อยชั่วคราว โดยศาลยุติธรรมได้จัดระบบให้มีการปล่อยชั่วคราวได้ทุกวันโดยไม่มีวันหยุด ซึ่งอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น ซึ่งมีศาลยุติธรรมทั่วประเทศเข้าร่วมโครงการ จำนวน 171 แห่ง และสำนักงานศาลยุติธรรมได้ทำสัญญาเช่าและติดตั้งอุปกรณ์เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์พร้อมระบบที่เกี่ยวข้องสำหรับตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของบุคคลในการปล่อยชั่วคราว (Electronic Monitoring) แก่ผู้ต้องหา/จำเลยในศาล จำนวน 3,352 เครื่อง เพื่อใช้ในศาลยุติธรรมทั่วประเทศ ในส่วนของการปล่อยชั่วคราวที่นำระบบประเมินความเสี่ยงและการกำกับดูแลหลังการปล่อยตัวมาใช้ และเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2563 ประธานศาลฎีกาได้ออกคำแนะนำของประธานศาลฎีกา เกี่ยวกับมาตรฐานกลางสำหรับการปล่อยชั่วคราวของผู้ต้องหาหรือจำเลย พ.ศ. 2563 และเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2564 ได้มีคำแนะนำของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการใช้มาตรการกำกับดูแลในระหว่างปล่อยตัวชั่วคราว พ.ศ. 2564 ซึ่งมีการให้คำแนะนำให้สามารถปล่อยชั่วคราวได้โดยไม่ต้องเรียกหลักประกัน และสามารถใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวเพื่อตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางได้ ซึ่งเป็นมาตรการที่ทำให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างรวดเร็ว ลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงสิทธิที่จะได้รับการปล่อยชั่วคราวและยกระดับการปล่อยชั่วคราวให้มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ จากการดำเนินงานผ่านกิจกรรม Big Rock ที่ 5 การบันทึกภาพและเสียงในการตรวจค้น จับกุม และการสอบปากคำในการสอบสวน สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ 178/2564 เมื่อวันที่ 9 เมษายน 2564 เรื่อง การบันทึกภาพและเสียงการตรวจค้น จับกุม และการสอบสวนคดีอาญา เพื่อเป็นแนวทางในการบันทึกภาพและเสียง ในการตรวจค้น จับกุม และการสอบสวนคดีอาญา ซึ่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติอยู่ระหว่างการจัดหาระบบและอุปกรณ์เพื่อรองรับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย การปล่อยชั่วคราวที่นำระบบประเมินความเสี่ยงและการกำกับดูแลหลังการปล่อยตัวมาใช้ เป็นความท้าทายในการปฏิบัติหน้าของผู้พิพากษาที่ต้องใช้ดุลพินิจให้มีความเหมาะสมกับอัตราโทษในแต่ละคดีและพฤติการณ์ของผู้ต้องหา/จำเลย ซึ่งหากมีการพัฒนาให้มีประเภทของคดีและอัตราโทษที่ไม่นำปัจจัยทางด้านทรัพย์สินมาเป็นหลักประกันในการพิจารณาให้มากยิ่งขึ้น ก็จะเป็นการขยายโอกาสให้ผู้ต้องหา/จำเลย ได้เข้าถึงสิทธิการปล่อยตัวชั่วคราวและลดความเหลื่อมล้ำได้มากยิ่งขึ้น ในส่วนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในประเด็นการรับแจ้งความร้องทุกข์ต่างท้องที่ การบันทึกภาพและเสียงในการตรวจค้น จับกุม และการสอบปากคำในการสอบสวนอยู่ในระหว่างการจัดหาระบบและอุปกรณ์บันทึกภาพและเสียงมาปฏิบัติงานซึ่งต้องใช้งบประมาณในการดำเนินการ อาจพิจารณามาตรการอื่นชั่วคราวเพื่อคุ้มครองสิทธิของบุคคล/ผู้ต้องหา ในการตรวจค้น จับกุม และการสอบสวนคดีอาญาแทน

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย เพื่อให้การดำเนินการในระยะต่อไปบรรลุเป้าหมาย ควรพัฒนาประเภทของคดีและอัตราโทษที่ไม่นำปัจจัยทางด้านทรัพย์สินมาเป็นหลักประกันในการพิจารณาให้มากยิ่งขึ้น และนำเทคโนโลยีที่มีความคุ้มค่าต่อการใช้จ่ายงบประมาณมาใช้ในการบันทึกภาพและเสียงในการตรวจค้น จับกุม และการสอบปากคำในการสอบสวน รวมถึงแจ้งผลการดำเนินการในขั้นตอนต่าง ๆ ให้ประชาชนทราบอย่างสะดวกและรวดเร็ว

Victory point
ตึก 999 จำกัด
Center one

ด้านเศรษฐกิจ 05

เพื่อยกระดับศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ กระจายความเจริญ
และความเข้มแข็งของภาคสังคม และปรับบทบาท โครงสร้าง
และกลไกสถาบันบริหารจัดการเศรษฐกิจของประเทศ
ตามหลัก PDCA ที่มีบทบาทสำคัญต่อการขับเคลื่อนประเด็นปฏิรูป
เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ
และลดความเหลื่อมล้ำให้เกิดผลสัมฤทธิ์

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ มีเป้าหมายอันพึงประสงค์ คือ **ยกระดับศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ กระจายความเจริญและความเข้มแข็งของภาคสังคม** และ**ปรับบทบาท โครงสร้าง และกลไกสถาบันบริหารจัดการเศรษฐกิจของประเทศ** โดยในแผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม ที่กำหนดเรื่องและประเด็นปฏิรูป ไว้จำนวน 55 เรื่อง ซึ่งมีสถานะการบรรลุเป้าหมายประจำปี 2563 **ในระดับบรรลุเป้าหมาย (สีเขียว) 8 เรื่อง** อยู่**ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง) 21 เรื่อง** อยู่**ในระดับยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม) 22 เรื่อง** และ**อยู่ในระดับขั้นวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง) 4 เรื่อง** ได้นำมาดำเนินการต่อเนื่องในแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ผ่านกิจกรรม Big Rock จำนวน 35 เรื่องและประเด็นปฏิรูป และอีก 20 เรื่องและประเด็นปฏิรูป เป็นกิจกรรมที่มีส่วนร่วมสนับสนุนการขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ได้ตามเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยแสดงรายละเอียดความเกี่ยวข้องของเรื่องและประเด็นปฏิรูปของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับเดิม) กับกิจกรรม Big Rock ของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) สรุปได้ดังนี้

แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ด้านเศรษฐกิจ

สถานะการบรรลุเป้าหมาย ปี 2563	เรื่องและประเด็นปฏิรูปของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับเดิม)	กิจกรรม Big Rock ของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)
0502	อุตสาหกรรมการเกษตร	BR0501 การสร้างเกษตรมูลค่าสูง (High Value Added)
0503	อุตสาหกรรมอาหาร	
0504	อุตสาหกรรมเศรษฐกิจชีวภาพ	
0513	การเพิ่มประสิทธิภาพทางเทคโนโลยี Big data (สนับสนุน)	
0531	การขยายผลโครงการในพระราชดำริกว่า 4,000 โครงการทั่วประเทศ	
0532	การสร้างและใช้ Big Data ภาคเกษตร	BR0502 การส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวคุณภาพสูง
0533	การพัฒนาแหล่งน้ำและการชลประทานเพื่อการเกษตร	
0534	ส่งเสริม Smart farmer และ Precision farming	
0535	การพัฒนาระบบประกันภัยพืชผลและระบบเกษตรพันธสัญญา	
0536	การจัดตั้ง Centre of Excellence สำหรับภาคเกษตร	
0501	อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ	
0523	ขจัดอุปสรรคด้านการเคลื่อนย้ายคน	
0509	อุตสาหกรรมสุขภาพ	
0507	อุตสาหกรรมเศรษฐกิจดิจิทัล	BR0503 การเพิ่มโอกาสของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็กในอุตสาหกรรมและบริการเป้าหมาย
0514	การเพิ่มระดับการแข่งขันทางธุรกิจ หน่วยงานดูแลควบคุมด้านกฎหมายด้านการแข่งขันทางการค้า และตลาดเสรี(สนับสนุน)	
0516	การเพิ่มระดับการแข่งขันทางธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สนับสนุน)	
0530	การตั้งศูนย์กลางเพื่อส่งเสริมธุรกิจสตาร์ทอัพและสเกลอัพ	BR0504 การเป็นศูนย์กลางด้านการค้าและการลงทุนของไทยในภูมิภาค (Regional Trading/Investment Center)
0539	การสร้างความเข้มแข็งให้แก่ระบบสถาบันการเงินชุมชน	
0540	การพัฒนาธุรกิจชุมชน	
0554	การปฏิรูปสถาบันทางเศรษฐกิจเพื่อบริหารการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก SMEs	
0529	การปฏิรูปกรมทรัพย์สินทางปัญญา	BR0505 การพัฒนาศักยภาพคนเพื่อเป็นพลังในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ
0541	การจัดตั้งกองทุน Social Investment Fund (SIF)	
0547	การบริหารจัดเก็บภาษี	
0548	ระบบภาษี	
0551	ปฏิรูปสถาบันเพื่อการบริหารจัดการยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจ	
0517	การเพิ่มระดับการแข่งขันทางธุรกิจ ความยากง่ายในการทำธุรกิจ	
0518	Regional Integration Committee: คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนด้านการรวมกลุ่มในภูมิภาค	
0519	Clusters and Hubs: พัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมาย	
0520	พัฒนาเมืองหลัก/เมืองศูนย์กลางของภูมิภาค	
0521	Regional Headquarters/ศูนย์วิจัยและพัฒนา/TradingCenters/Treasury Centers	
0522	Borderless Trade: ขจัดอุปสรรคทางการค้า	
0524	เร่งรัดการเจรจากับประเทศกลุ่มเป้าหมาย	
0525	ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการไทยลงทุนในต่างประเทศ	
0526	Connectivity: พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในประเทศ	
0527	Connectivity: พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระดับภูมิภาค	
0505	อุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้า	
0506	อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าอัจฉริยะ	
0512	การเพิ่มประสิทธิภาพทางเทคโนโลยี โครงสร้างพื้นฐานทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (สนับสนุน)	
0515	คณะทำงานด้านการประชาสัมพันธ์ (สนับสนุน)	
0552	การปฏิรูปหน่วยงานบริหารสินทรัพย์ของภาครัฐ (รัฐวิสาหกิจ)	
0553	การปฏิรูปสถาบันด้านการส่งเสริมผลิตภาพ การมาตรฐานและนวัตกรรม	
0555	การปฏิรูปหน่วยงาน ขับเคลื่อน ติดตาม และประเมินผลการพัฒนาเศรษฐกิจ	
0508	อุตสาหกรรมการศึกษา	
0510	การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ อาชีวศึกษา (สนับสนุน)	
0511	การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ อุดมศึกษา (สนับสนุน)	
0528	การจัดตั้งศูนย์กลางการวิจัยและพัฒนา	
0537	การส่งเสริมให้แรงงานเข้าถึงแหล่งทุนเพื่อพัฒนาทักษะอย่างเท่าเทียม	
0538	การสร้างแรงงานคุณภาพ และเชื่อมโยงแรงงานสู่ตลาดอย่างครบวงจร	
0542	การจัดตั้งสำนักงานบูรณาการการแก้ไขปัญหาความยากจนและเหลื่อมล้ำ	
0543	การขยายความคุ้มครองของกองทุนประกันสังคม	
0544	การประสานโครงการสวัสดิการในปัจจุบัน	
0545	ระบบเงินโอนเพื่อผู้มีรายได้น้อย (Negative Income Tax: NIT)	
0546	เงินบำนาญ	
0549	การสร้างความมั่นคงด้านที่ดินให้กับประชาชน	
0550	การสร้างความมีส่วนร่วมจากภาคเอกชนในการลดความเหลื่อมล้ำ	

เรื่องและประเด็นปฏิรูปของแผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับเดิม ที่นำมาดำเนินการต่อเนื่องผ่านกิจกรรม Big Rock ของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

เรื่องและประเด็นปฏิรูปของแผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับเดิม ที่เป็นกิจกรรมสนับสนุนการขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

สรุปการบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์ของการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ

รหัส	เป้าหมาย	สถานะการบรรลุเป้าหมายเทียบค่าเป้าหมาย ปี 2564	ปี 2565
CR05G01	ยกระดับศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ	2564	2565

สถานะการบรรลุเป้าหมายของผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 1 มี**ระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมายระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย**ในปี 2564 และปี 2565 เนื่องจากการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันโดย IMD ในปี 2564 พบว่า ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 28 จากการจัดอันดับจำนวน 64 ประเทศ โดยมีอันดับสูงขึ้นจากอันดับที่ 29 ในปี 2563 ซึ่งเป็นผลจากการปรับตัวดีขึ้นของประสิทธิภาพภาครัฐ (Government Efficiency) ที่ปรับตัวดีขึ้น 3 อันดับ มาอยู่ที่อันดับ 20 ในขณะที่ปัจจัยหลักด้านประสิทธิภาพภาคธุรกิจ (Business Efficiency) มีการปรับตัวดีขึ้น 2 อันดับ มาอยู่ที่อันดับ 21 และการศึกษา (Infrastructure) ยังคงปรับตัวดี 1 อันดับมาอยู่ที่อันดับ 43 อย่างไรก็ตามปัจจัยหลักด้านสมรรถนะทางเศรษฐกิจ (Economic Performance) มีอันดับลดลงถึง 7 อันดับ มาอยู่ที่อันดับ 21 จากอันดับที่ 14 ในปี 2563 โดยสาเหตุหลักมาจากสถานการณ์การค้าและการลงทุนของประเทศในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ที่ส่งผลต่อตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้าและการส่งออกสินค้า และสถานการณ์การลงทุนจากต่างประเทศ

รหัส	เป้าหมาย	สถานะการบรรลุเป้าหมายเทียบค่าเป้าหมาย ปี 2564	ปี 2565
CR05G02	กระจายความเจริญและความเข้มแข็งของภาคสังคม	2564	2565

สถานะการบรรลุเป้าหมายของผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 2 มี**ระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมายระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย**ในปี 2564 และปี 2565 เนื่องจากสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini Coefficient) ด้านรายได้จะมีการจัดทำทุก 2 ปี ดังนั้นการประเมินสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายในปี 2563 จึงเป็นการเทียบเคียงจากสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคด้านรายจ่าย ซึ่งมีการจัดทำข้อมูลเป็นรายปี เป็นการสะท้อนรายจ่ายด้านอุปโภคและบริโภคหรือรายจ่ายพื้นฐานที่จำเป็น ซึ่งพบว่า ในปี 2563 ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคด้านรายจ่ายอยู่ที่ 0.350 โดยเพิ่มขึ้นจาก 0.348 ในปี 2562 แสดงให้เห็นว่าความไม่เท่าเทียมด้านรายจ่ายมีการเพิ่มขึ้นในปี 2563 ซึ่งเป็นผลจากการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ที่ส่งผลกระทบต่อรายได้และรายจ่ายของครัวเรือนในทุกภาคส่วน อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาแนวโน้มค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคด้านรายได้และรายจ่ายในช่วงกว่า 10 ปีที่ผ่านมา แม้ว่าจะมีทิศทางเดียวกันและมีแนวโน้มลดลงแต่เมื่อพิจารณาจากค่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ในปี 2565 ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคด้านรายได้อยู่ที่ 0.41 นับว่ายังมีความท้าทายอย่างสูงในการบรรลุค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

รหัส	เป้าหมาย	สถานะการบรรลุเป้าหมายเทียบค่าเป้าหมาย ปี 2564	ปี 2565
CR05G03	ปรับบทบาท โครงสร้าง และกลไกสถาบันบริหารจัดการเศรษฐกิจของประเทศ	2564	2565

สถานะการบรรลุเป้าหมายของผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 3 มีการ**บรรลุเป้าหมาย**ในปี 2564 และปี 2565 เนื่องจากในปี 2564 อันดับประสิทธิภาพภาครัฐของประเทศไทยอยู่ในอันดับ 20 ปรับอันดับดีขึ้นจากปีก่อนที่อันดับ 23 และเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในอาเซียน ซึ่งประกอบด้วยสิงคโปร์อันดับที่ 5 อินโดนีเซียอันดับที่ 26 มาเลเซียอันดับที่ 30 และฟิลิปปินส์อันดับที่ 45 ตามลำดับ พบว่า ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 2 ของอาเซียน ซึ่งถือว่าบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยอันดับประสิทธิภาพภาครัฐดังกล่าวประกอบด้วยปัจจัยย่อย คือ ฐานะการคลัง (Public Finance) นโยบายภาษี (Tax Policy) กรอบการบริหารด้านสถาบัน (Institutional Framework) กฎหมายด้านธุรกิจ (Business Legislation) และกรอบการบริหารด้านสังคม (Societal Framework) ที่สะท้อนภาพกลไกสถาบันบริหารจัดการเศรษฐกิจในมิติต่าง ๆ ของประเทศไทยที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะด้านนโยบายภาษีที่อยู่ในอันดับสูง ในขณะที่อันดับของปัจจัยย่อยกฎหมายด้านธุรกิจ อาทิ พ.ร.บ.การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว การจดทะเบียนจัดตั้งธุรกิจใหม่ และกฎหมายการแข่งขันทางการค้า ถูกจัดอันดับอยู่ในลำดับท้าย ซึ่งจำเป็นต้องมีการขับเคลื่อนประเด็นดังกล่าวเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม เพื่อให้สามารถรักษาอันดับของประเทศไทยด้านประสิทธิภาพภาครัฐได้อย่างต่อเนื่อง

สาระสำคัญของกิจกรรม Big Rock และสรุปสถานะการดำเนินงาน ประจำปี 2564

BR0501	กิจกรรมปฏิรูปที่ 1 การสร้างเกษตรมูลค่าสูง (High Value Added)	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
กษ.	มุ่งเน้นการปรับโครงสร้างจากเกษตรแบบดั้งเดิม พัฒนาไปสู่เกษตรสมัยใหม่ที่มีมูลค่าสูง พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานความปลอดภัยด้านอาหาร และต่อยอดการพัฒนาไปสู่เศรษฐกิจชีวภาพ (Bioeconomy) โดยการใช้ทรัพยากรชีวภาพเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม และพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง ซึ่งจะสร้างมูลค่าเพิ่มกับห่วงโซ่คุณค่าภาคเกษตร เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) ที่คำนึงถึงการนำวัสดุต่าง ๆ กลับมาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุดภายใต้เศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) เน้นการพัฒนาเศรษฐกิจควบคู่ไปกับการพัฒนาสังคมและการรักษาสิ่งแวดล้อมได้อย่างสมดุล มั่นคง และเติบโตได้อย่างยั่งยืน เพื่อสนับสนุนให้เกิดเศรษฐกิจ BCG ที่สามารถแข่งขันได้ในระดับโลก ตลอดจนยังจะเป็นการกระจายรายได้สู่เกษตรกรอย่างทั่วถึง	การดำเนินงาน**เป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนด**ไว้ในแผนขับเคลื่อนฯ โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และคณะทำงานด้านการประสานการขับเคลื่อนและติดตามการดำเนินการตามแผนปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจประเด็นการสร้างเกษตรมูลค่าสูง โดยมีความก้าวหน้าการดำเนินงานในภาพรวมสรุปได้ดังนี้ (1) ปรับเปลี่ยนพื้นที่จากการทำเกษตรมูลค่าต่ำ และไม่เหมาะสมกับพื้นที่ไปสู่การปลูกพืชเลี้ยง ปศุสัตว์และประมงที่มีมูลค่าสูง ดำเนินการพัฒนาที่ดินเพื่อสนับสนุนการปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสมตาม Agri-Map จำนวน 93,297 ไร่ ในพื้นที่ 49 จังหวัด (2) สนับสนุนการทำการเกษตรแบบรวมผลิตและรวมจำหน่าย มีการดำเนินการพัฒนาคุณภาพดินในระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่จำนวน 74,667 ไร่ ถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรในแปลงใหญ่ด้านพืชเน้นการพัฒนาคุณภาพการตลาด และการเชื่อมโยงตลาด จำนวน 2,395 แปลง และส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ประมง จำนวน 2 กลุ่มสัตว์น้ำ (3) ขยายพื้นที่ชลประทานให้เกษตรกรมีน้ำใช้สำหรับการผลิตสินค้าเกษตรอย่างเหมาะสมเพียงพอ ทั่วถึงและเป็นธรรม ได้ดำเนินโครงการด้านชลประทานจำนวนรวมกว่า 9,547 รายการงาน มีรายการที่สำคัญ เช่น โครงการชลประทานขนาดใหญ่ (ด้านพัฒนาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทาน) 13 โครงการ (4) พัฒนาคลัสเตอร์พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และส่งเสริมให้มีความหลากหลายทางชีวภาพการเกษตร มีการดำเนินงานเกี่ยวกับงานวิจัยเพื่อพัฒนาการผลิต การอนุรักษ์เพื่อดำรงรักษาพันธุ์ดี พันธุ์เฉพาะ รวมทั้งส่งเสริมให้มีความหลากหลายทางชีวภาพการเกษตร (5) พัฒนาสหกรณ์การเกษตรให้มีความเข้มแข็งและส่งเสริมให้เกิดผู้ให้บริการด้านการจัดการสมัยใหม่ มีการส่งเสริมพัฒนาสหกรณ์การเกษตรและกลุ่มเกษตรกรให้มีการบริหารจัดการองค์กรและพัฒนาธุรกิจให้มีความเข้มแข็งตามศักยภาพ จำนวน 12,473 แห่ง (6) สร้างผู้ประกอบการเกษตร (Smart Farmer) ได้มีการพัฒนาองค์ความรู้ให้กับเกษตรกรเพื่อพัฒนาเป็น Smart Farmer และ Young Smart Farmer รวม 31,138 ราย (7) ส่งเสริมเกษตรกรให้สามารถเข้าถึงข้อมูล Big Data ด้านการเกษตร และใช้ประโยชน์จากดิจิทัลแพลตฟอร์ม มีการผลักดันการดำเนินงานของศูนย์ข้อมูลเกษตรแห่งชาติ (National Agriculture Big Data Center: NABC) โดยพัฒนาฐานข้อมูล Big Data ร่วมกับกระทรวงต่าง ๆ และหน่วยงาน

BR0501	กิจกรรมปฏิรูปที่ 1 การสร้างเกษตรมูลค่าสูง (High Value Added)	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
		ที่เกี่ยวข้องด้านการจัดทำข้อมูลด้านการเกษตร โดยมีการรวบรวมเชื่อมโยงข้อมูลและการดำเนินงานทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับภาคเกษตรให้ครอบคลุมทุกด้านทั้งสินค้า การตลาด ทรัพยากร ความต้องการคุณภาพและปริมาณของตลาดทั้งในและต่างประเทศ และครอบคลุมพื้นที่ทั้ง 77 จังหวัด เพื่อนำไปใช้วางแผนการผลิตอย่างเป็นระบบ

BR0502	กิจกรรมปฏิรูปที่ 2 การส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวคุณภาพสูง	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
กก.	มุ่งเน้นกลุ่มลูกค้าที่ใส่ใจสุขภาพ ผ่านโมเดลอารมณ์ดี มีความสุข (Happy Model) กินดี อยู่ดี ออกกำลังกายดี แบ่งปันสิ่งดี ๆ โดยจะเป็นแนวทางและเครื่องมือในการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวคุณภาพสูง โดยเฉพาะในการขับเคลื่อน Medical & Wellness Hub ที่จะช่วยสร้างความเชื่อมั่นต่อนักท่องเที่ยวและผสานภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยการส่งเสริมพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนและท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพื่อสร้างงานและกระจายรายได้สู่ท้องถิ่นและชุมชน ตลอดจนยังสามารถนำแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์มาใช้ควบคู่กับการส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ซึ่งจะก่อให้เกิดอุตสาหกรรมต่อเนื่องและการจ้างงานเพิ่มมากขึ้น อาทิ อุตสาหกรรมสิ่งทอ แฟชั่น อาหาร และความงาม	การดำเนินงาน**เป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนด** ไว้ในแผนขับเคลื่อนฯ โดยกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาในฐานะผู้รับผิดชอบหลัก ร่วมกับคณะทำงานด้านการประสานขับเคลื่อนและติดตามการดำเนินการตามแผนปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจประเด็นการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวคุณภาพสูง ได้ดำเนินงานตามแผนขับเคลื่อนฯ โดยมีการดำเนินการที่สำคัญ อาทิ (1) โครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยววิถีเกษตร เป็นการดำเนินการเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร/จุดเรียนรู้ และซ่อมแซมภูมิทัศน์ให้สวยงาม เพื่อยกระดับแหล่งท่องเที่ยวที่ได้มาตรฐานและมีคุณภาพรองรับนักท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสม (2) โครงการพัฒนาศูนย์ข้อมูลดิจิทัลเพื่อการท่องเที่ยวและบริการของประเทศไทย ได้จัดทำระบบฐานข้อมูลดิจิทัลด้านการท่องเที่ยวเพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยว (3) โครงการพัฒนาทุนวัฒนธรรมท้องถิ่นสู่การสร้างสรรค์ตราสัญลักษณ์ (Storytelling To branding) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและยกระดับพื้นที่เมืองที่มีศักยภาพ และนำไปสู่การเพิ่มจำนวนเมืองสร้างสรรค์ เพื่อจัดทำโครงการและกิจกรรมนำร่องเพื่อพัฒนาเมืองสร้างสรรค์ (4) ปรับปรุงหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขเกี่ยวกับเรือสำราญ และกีฬา ตามประเภท 3 (ค) ภาค 4 ของที่ได้รับการยกเว้นอากร โดยให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีให้แก่นักท่องเที่ยวซึ่งนำเรือยอร์ชเข้ามาในราชอาณาจักรด้านการขยายระยะการจอดเรือ

BR0503	กิจกรรมปฏิรูปที่ 3 การเพิ่มโอกาสของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็กในอุตสาหกรรมและบริการเป้าหมาย	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
สสว.	มุ่งเน้นผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็ก (SMEs) ที่เป็นแกนกลางสำคัญของเศรษฐกิจไทย มีความเชื่อมโยงกับการพัฒนาเศรษฐกิจและขับเคลื่อนการเติบโตของประเทศ และเป็นภาคส่วนสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ตลอดจนมีบทบาทในการสร้างสรรค์นวัตกรรมที่ SMEs ประเทศไทยประสบปัญหาในการแข่งขันกับธุรกิจขนาดใหญ่เนื่องจากการผลิตขนาดเล็กทำให้ไม่ได้รับประโยชน์จากการประหยัดต้นทุนจากการขยายขนาด (Economy of Scale) รวมทั้งไม่มีอำนาจต่อรองและไม่สามารถเข้าถึงตลาดในระดับใกล้เคียงกับบริษัทใหญ่	การดำเนินงาน**เป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนด**ไว้ในแผนขับเคลื่อนฯ โดยเฉพาะในสถานการณ์ปัจจุบันที่ยังคงมีการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ซึ่งได้ดำเนินมาตรการด้านสินเชื่อ เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้มากขึ้น การเพิ่มสภาพคล่องในการดำเนินธุรกิจ การเพิ่มโอกาสทางการค้ากับภาครัฐ การพัฒนาผู้ประกอบการในการใช้ดิจิทัลในการดำเนินธุรกิจ และการพัฒนาระบบนิเวศให้เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจด้วยการพัฒนาแพลตฟอร์มความรู้ และการพัฒนาระบบผู้ให้บริการทางธุรกิจ โดยมีการดำเนินการที่สำคัญ อาทิ (1) โครงการ DR BIZ การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ลูกหนี้ธุรกิจที่มีเจ้าหนี้หลายราย (2) โครงการค้ำประกันสินเชื่อ Portfolio Guarantee Scheme ระยะที่ 9 (PGS 9) (3) โครงการค้ำประกันสินเชื่อเพื่อผู้ประกอบการ Micro Entrepreneurs ระยะที่ 4 (Micro 4) (4) โครงการยกระดับสมรรถนะกำลังคนสู่ผู้ประกอบการมืออาชีพ (From Professional to MSME) ของสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (5) โครงการเพิ่มศักยภาพในการประกอบธุรกิจให้กับผู้ประกอบการรายย่อย

BR0504	กิจกรรมปฏิรูปที่ 4 การเป็นศูนย์กลางด้านการค้าและการลงทุนของไทยในภูมิภาค (Regional Trading/Investment Center)	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
พณ.	มุ่งเน้นการวางยุทธศาสตร์เชิงรุกเพื่อผลักดันให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางด้านการค้าและการลงทุนที่เชื่อมโยงกับการลงทุนในต่างประเทศ และส่งเสริมหรือปรับปรุงกฎระเบียบต่าง ๆ ที่จะสามารถเอื้อให้เกิดการพัฒนาต่อยอด ในการอำนวยความสะดวกของการประกอบธุรกิจในประเทศ ตลอดจนสภาพแวดล้อมที่เกื้อหนุนให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางด้านการค้าและการลงทุน รวมทั้งพัฒนาหน่วยงานของรัฐและเอกชนให้ก้าวสู่ความเป็นสากลและทันสมัยมากยิ่งขึ้น	การดำเนินงาน**เป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้**ในแผนขับเคลื่อนฯ โดยกระทรวงพาณิชย์ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ดำเนินการพัฒนาด้านโลจิสติกส์เพื่อสร้างความเชื่อมโยง (Connectivity) พร้อมทั้งสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเป็นศูนย์กลางด้านการค้าและการลงทุนในภูมิภาค มีการกำหนดนโยบายและมาตรการดึงดูดผู้เชี่ยวชาญ/นักลงทุนต่างชาติเข้ามาในประเทศไทย และอำนวยความสะดวกให้แก่ธุรกิจการเงิน การประกันภัย และการบริการ ทั้งนี้ มีการดำเนินการที่สำคัญ อาทิ (1) ออกแบบและจัดทำต้นแบบของระบบการค้าดิจิทัลแพลตฟอร์มแห่งชาติ (National Digital Trade Platform) (2) ผลักดันร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการพาณิชย์นาวี พ.ศ. .... (3) การเชื่อมโยงข้อมูล ASEAN Customs Declaration Document (ACDD) ผ่าน ASEAN Single Window

BR0504	กิจกรรมปฏิรูปที่ 4 การเป็นศูนย์กลางด้านการค้าและการลงทุนของไทยในภูมิภาค (Regional Trading/Investment Center)	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
		ได้เชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกันแล้ว จำนวน 5 ประเทศ ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเป็นศูนย์กลางด้านการค้าและการลงทุนในภูมิภาค มีการดำเนินการที่สำคัญ (4) การจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อผลักดันการลงทุนอุตสาหกรรมที่เกี่ยวเนื่องกับเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular economy) ในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (5) การกำหนดมาตรการจูงใจให้ผู้เชี่ยวชาญ กลุ่มสตาร์ทอัพ และนักลงทุนจากต่างประเทศเข้ามาทำงานและพักอาศัยในประเทศไทย

BR0505	กิจกรรมปฏิรูปที่ 5 การพัฒนาศักยภาพคนเพื่อเป็นพลังในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
อว.	มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพของคนในทุกระดับและทุกมิติ ไม่ว่าจะเป็นเกษตรกรผู้ประกอบการ วิสาหกิจชุมชน หรือแรงงาน โดยพัฒนาองค์ความรู้และทักษะที่จำเป็น เพื่อเป็นพลังในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ และการนำระบบทวิภาคีที่มีการผสมผสานระหว่างการเรียนในห้องเรียนกับการฝึกปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการมาใช้ในการศึกษาระดับอาชีวศึกษาทุกแห่ง เพื่อให้เกิดการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐและเอกชนในการผลิตกำลังคนให้มีทักษะสอดคล้องกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรมและบริการที่เป็นเป้าหมายการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ รวมทั้งการให้ความสำคัญกับการพัฒนาแรงงานผู้สูงวัยที่สามารถทำงานได้ตามศักยภาพ ตลอดจนการพัฒนาทักษะกำลังคนที่ออกจากระบบการศึกษามาแล้วเพื่อยกระดับความสามารถในการประกอบอาชีพเดิมและสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพอื่น ๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรมและบริการ	ได้มีการดำเนินงานเป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะกำหนดไว้ในแผนขับเคลื่อนฯ โดยการพัฒนาศักยภาพคนเพื่อเป็นพลังในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ ภายใต้แผนปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ มีเป้าหมายเพื่อสร้างและพัฒนากำลังคนที่มีทักษะและความพร้อมเพื่อเป็นพลังในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ มีการดำเนินการออกแบบหลักสูตรปริญญาและประกาศนียบัตร (degree และ non degree) ออกแบบกาพัฒนาทักษะกำลังคน (Up Skill, Re Skill and New Skill) ตลอดจนการสร้างความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่างๆ ในการสร้างกลุ่มภาคีการศึกษาและทำงานสำหรับตอบโจทย์ภาคการผลิตและการบริหารอย่างเป็นระบบ โดยมีผลการดำเนินงานที่สำคัญดังนี้ (1) โครงการผลิตบัณฑิตพันธุ์ใหม่ และโครงการผลิตบัณฑิตพันธุ์ใหม่เพื่อรองรับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) โดยมีมหาวิทยาลัย/สถาบันอุดมศึกษาเข้าร่วมโครงการดังกล่าว ทั้งหมด 37 แห่ง (2) สนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถในการผลิตกำลังคนอาชีวะพันธุ์ใหม่ที่เป็นช่างเทคนิค/นักเทคโนโลยีที่มีความชำนาญขั้นสูง ตามมาตรฐานสากล (3) ขับเคลื่อนกำลังคนตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ (NQF) จำนวน 8 สาขาวิชาชีพ ภายใต้การดำเนินโครงการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพกำลังคนของประเทศด้วยระบบคุณวุฒิวิชาชีพ รวมทั้งได้มีการพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 4 สาขาวิชาชีพ และ 1 มาตรฐานสมรรถนะ และได้พัฒนาโมเดลหลักสูตรฐานสมรรถนะในยุคความปรกติใหม่ (New normal) เพื่อการสะสมหน่วยกิตในธนาคารหน่วยกิต (Credit bank)

BR0505	กิจกรรมปฏิรูปที่ 5 การพัฒนาศักยภาพคนเพื่อเป็นพลังในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
		(4) จัดทำชุดฝึกอบรมและสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ตามมาตรฐานอาชีพ เพื่อพัฒนาสมรรถนะของบุคคลตามมาตรฐานอาชีพในการเข้าสู่ระบบคุณวุฒิวิชาชีพ และพัฒนาสื่อการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์และดิจิทัลคอนเทนต์ (5) ประเมินสมรรถนะของบุคคลตามคุณวุฒิมาตรฐานอาชีพและวิชาชีพ ในโครงการสร้างโอกาสในการพัฒนาสมรรถนะของผู้ประกอบอาชีพ (6) ฝึกอบรมแรงงานภายใต้โครงการเสริมสมรรถนะแรงงานด้านเทคโนโลยีรองรับการทำงานในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้แรงงานมีความสามารถ เข้ามาทำงานด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมในอุตสาหกรรมเป้าหมายเพิ่มขึ้น

สถานะการจัดทำหรือปรับปรุงกฎหมายภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ได้กำหนดให้จัดทำกฎหมาย 7 ฉบับ โดยมีสถานะการดำเนินการสรุปได้ดังนี้

รายชื่อกฎหมายที่ดำเนินการจัดทำ/ปรับปรุง	แล้วเสร็จ	อยู่ระหว่างดำเนินการ	หมายเหตุ
1. พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522		✓	อยู่ระหว่างหน่วยงานดำเนินการปรับปรุง
2. พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2560		✓	อยู่ระหว่างหน่วยงานดำเนินการปรับปรุง
3. พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542		✓	มีการออกกฎกระทรวง 3 ฉบับ เกี่ยวกับการขออนุญาตทำงาน การออกใบอนุญาตทำงานและการแจ้งการทำงานของคนต่างด้าว ซึ่งรวมถึงคนต่างด้าวที่เข้ามาทำงานตามกฎหมาย BOI กฎหมายปิโตรเลียม หรือกฎหมายอื่น
4. ร่างพระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์แห่งชาติ พ.ศ.		✓	อยู่ระหว่างหน่วยงานดำเนินการปรับปรุง

รายชื่อกฎหมายที่ดำเนินการจัดทำ/ปรับปรุง	แล้วเสร็จ	อยู่ระหว่างดำเนินการ	หมายเหตุ
5. ร่างพระราชบัญญัติความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ.		✓	เมื่อวันที่ 23 กันยายน 2564 สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี อยู่ระหว่างดำเนินการสอบถามความคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
6. พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560		✓	ร่างพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ ...) ที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (โดยสำนักงานคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้เสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อให้เป็นไปตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งออกตั้งแต่มีนาคม 2564 เกี่ยวกับการอนุญาตให้ขายสุราและยาสูบ)
7. พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562		✓	เมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2564 คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติหลักการร่างกฎกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการยื่นอุทธรณ์และวิธีพิจารณาในการวินิจฉัยอุทธรณ์เกี่ยวกับผังเมืองรวม และผังเมืองเฉพาะ พ.ศ. .... ตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอและให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา โดยให้พิจารณาตามประเด็นข้อสังเกตของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาและให้รับความเห็นของกรุงเทพมหานครไปประกอบการพิจารณาด้วย แล้วดำเนินการต่อไปได้ ทั้งนี้ กระทรวงมหาดไทย เสนอว่า พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 ได้มีผลใช้บังคับในวันที่ 25 พฤศจิกายน 2562 บัญญัติให้ยกเลิกพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ทั้งฉบับ และได้กำหนดเรื่องการอุทธรณ์ในส่วนของผังเมืองรวมและผังเมืองเฉพาะ ในกรณีที่คณะกรรมการผังเมืองคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด คณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วน 5 ท้องถิ่น เจ้าพนักงานการผังหรือเจ้าหน้าที่ดำเนินการ แล้วแต่กรณี มีคำสั่งหรือหนังสือแจ้งไปยังบุคคลเกี่ยวกับผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะ บุคคลนั้นมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งหรือหนังสือแจ้งดังกล่าวได้ประกาศเผยแพร่ รวมถึงการกำกับ ดูแล ฝึกอบรมให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

1. การฟื้นฟูเศรษฐกิจผ่านกลไกการขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูป

ความท้าทายจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ทำให้มีข้อจำกัด ส่งผลให้แผนการดำเนินงานไม่เป็นไปตามที่กำหนด หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องหรือทุกภาคส่วน จึงควรเร่งฟื้นฟูภาคเศรษฐกิจโดยการปรับปรุงกิจกรรมโครงการให้สอดคล้องเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน และสนับสนุนการฟื้นฟูเศรษฐกิจการค้าการลงทุนของประเทศ เช่น การดำเนินการปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการอำนวยความสะดวกต่อการดำเนินธุรกิจด้านการเงิน การประกันภัย และการบริการ รวมถึงการเตรียมการรองรับเครื่องมือทางการเงินรูปแบบใหม่ ๆ ตลอดจนการกำหนดมาตรการจูงใจและอำนวยความสะดวกแก่นักลงทุนต่างชาติที่เข้ามาทำงานและประกอบธุรกิจในประเทศไทย โดยเร่งปรับปรุงเงื่อนไขวีซ่าประเภทพิเศษ “SMART Visa” และพัฒนาระบบสารสนเทศการบริการ SMART Visa เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานให้สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น

2. การปรับเปลี่ยนกลไกการบริหารจัดการเศรษฐกิจ

โดยแก้ไขกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง และรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมทั้งการหารือเพื่อปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินการที่เหมาะสม ใช้ระยะเวลานานในการดำเนินการให้สำเร็จลุล่วง ฉะนั้น ประเทศไทยต้องให้ความสำคัญกับการบูรณาการความร่วมมืออย่างใกล้ชิดระหว่างหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกประเทศ เพื่อลดความซ้ำซ้อนในการดำเนินการ การอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงบริการต่าง ๆ ของภาครัฐด้วยระบบดิจิทัล รวมทั้งหารือแนวทางและปรับแผนการดำเนินงานให้เหมาะสมกับกรอบระยะเวลาที่กำหนด

CR05G01 ผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 1

ยกระดับศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ

สถานการณ์ปี 2564

เทียบกับ ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2564

1) ผลิตภาพการผลิตรวมของประเทศไม่ต่ำกว่าร้อยละ 2.5 ต่อปี
2) อันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย โดยสถาบันการจัดการนานาชาติ (International Institute for Management Development: IMD) อยู่ในกลุ่มที่ 1 ใน 25 ของประเทศแรกที่ได้รับการจัดอันดับทั้งหมด

สถานการณ์ปี 2564

เทียบกับ ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2565

1) ผลิตภาพการผลิตรวมของประเทศไม่ต่ำกว่าร้อยละ 2.5 ต่อปี
2) อันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย โดยสถาบันการจัดการนานาชาติ (International Institute for Management Development: IMD) อยู่ในกลุ่มที่ 1 ใน 25 ของประเทศแรกที่ได้รับการจัดอันดับทั้งหมด

สถานการณ์ในภาพรวมของผลสัมฤทธิ์อันพึงประสงค์

การจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันโดย IMD ในปี 2564 พบว่า ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 28 จากการจัดอันดับจำนวน 64 ประเทศ โดยมีอันดับสูงขึ้นจากอันดับที่ 29 ในปี 2563 ซึ่งเป็นผลจากการปรับตัวดีขึ้นของประสิทธิภาพภาครัฐ (Government Efficiency) ที่ปรับตัวดีขึ้น 3 อันดับ มาอยู่ที่อันดับ 20 เป็นผลจากภาพลักษณ์ความโปร่งใสในการดำเนินงานของภาครัฐที่มีการปรับตัวดีขึ้น และการเร่งรัดการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจที่ได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่ปัจจัยหลักด้านประสิทธิภาพภาคธุรกิจ (Business Efficiency) มีการปรับตัวดีขึ้น 2 อันดับ มาอยู่ที่อันดับ 21 เนื่องจากความพยายามของภาครัฐและภาคธุรกิจที่สนับสนุนการจ้างงานและการพัฒนาบุคลากรให้อยู่รอดในตลาดแรงงานและโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการสาธารณูปโภค โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยี และการศึกษา (Infrastructure) ยังคงปรับตัวดี 1 อันดับมาอยู่ที่อันดับ 43 เนื่องจากการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่อย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามปัจจัยหลักด้านสมรรถนะทางเศรษฐกิจ (Economic Performance) มีอันดับลดลงอย่างเห็นได้ชัด โดยลดลงถึง 7 อันดับ มาอยู่ที่อันดับ 21 จากอันดับที่ 14 ในปี 2563 โดยสาเหตุหลักมาจากสถานการณ์การค้าและการลงทุนของประเทศในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ที่ส่งผลต่อตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้าและการส่งออกสินค้า และสถานการณ์การลงทุนจากต่างประเทศ

การจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศ
โดยสถาบัน IMD

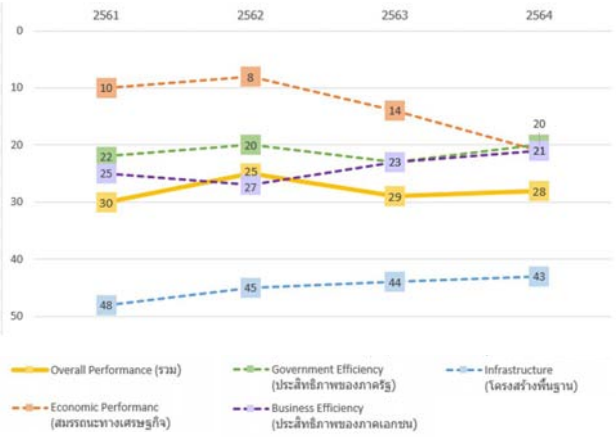

ที่มา: IMD

ในส่วนของผลิตภาพการผลิตรวมของประเทศในปี 2563 อยู่ที่ร้อยละ -5.53 โดยภาคเกษตร อุตสาหกรรม และบริการ อยู่ที่ร้อยละ -2.45, -5.03 และ -6.20 ตามลำดับ ในขณะที่ปีก่อนหน้าผลิตภาพการผลิตรวมอยู่ที่ร้อยละ 1.67 ภาคเกษตร อุตสาหกรรม และ บริการ อยู่ที่ร้อยละ 0.63, 2.31, และ 2.31 ตามลำดับ ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลิตภาพรวมและผลิตภาพในสาขาต่าง ๆ ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ อันเป็นผลจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคบริการที่ได้รับผลกระทบมากที่สุดอันเป็นผลจากมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดในการจำกัดการเดินทางทำให้นักท่องเที่ยวลดลงไปเป็นจำนวนมาก ดังนั้นจากสถานการณ์ตัวชี้วัดดังกล่าวผนวกกับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 โดยเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจที่แม้ว่าจะมีการปรับตัวดีขึ้น แต่ยังคงต้องใช้เวลาในการฟื้นตัวทั้งเศรษฐกิจในประเทศและระหว่างประเทศ จึงเป็นความท้าทายอย่างสูงสำหรับประเทศไทยในการบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

ผลิตภาพการผลิตรวมของประเทศ

ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

การดำเนินงานที่ผ่านมา ในการยกระดับศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ ได้มีการดำเนินการที่สำคัญภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ ผ่านกิจกรรมที่สำคัญ ดังนี้ (1) การพัฒนาโมบายแอปพลิเคชันที่รวบรวมงานบริการด้านการเกษตร องค์ความรู้ด้านการเกษตร และเชื่อมโยงบริการโมบายแอปพลิเคชันของทุกหน่วยงานในสังกัดของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ไว้ในแอปพลิเคชัน “เกษตรดิจิทัล” เพื่อให้เกษตรกรเข้าถึงและใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพด้านการเกษตรต่าง ๆ รวมถึงโครงการพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลของรัฐที่ได้จัดทำชุดโครงสร้างมาตรฐานเพื่อการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางด้านการเกษตร (Farmer ONE) รองรับข้อมูลทะเบียนเกษตรกรจากกรมส่งเสริมการเกษตร กรมประมง และกรมปศุสัตว์ เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการเกษตรของประเทศ (2) การเพิ่มโอกาสของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็ก โดยการสนับสนุนให้ SME เข้าถึงการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ซึ่งมีจำนวนการขึ้นทะเบียนของผู้ประกอบการ 100,752 ราย จำนวนสินค้า/บริการ 661,492 รายการ และมีมูลค่าการจัดซื้อจัดจ้างจากผู้ประกอบการ SME ที่ขึ้นทะเบียนไว้กับ สสว. จำนวน 551,306 ล้านบาท รวมถึงได้จัดกิจกรรมเพิ่มศักยภาพผู้ประกอบการออนไลน์ด้วย Digital Marketing ส่งเสริมการทำธุรกิจออนไลน์ อาทิ ให้ความรู้เกี่ยวกับการทำธุรกิจออนไลน์ การเปิดร้านค้าออนไลน์ และการพัฒนา Application : SME CONNEXT โดยการสร้างฐานข้อมูลผู้ประกอบการ ผลิตภัณฑ์ หรือการบริการแบบออนไลน์ (Market Place Online) เป็นการส่งเสริมให้เกิดระบบนิเวศสำหรับ SME ทำให้ผู้ประกอบการ SME มีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น (3) การพัฒนาและปรับปรุงกฎหมาย และกฎระเบียบเพื่อขจัดปัญหาอุปสรรค และสนับสนุนการดำเนินธุรกิจในภาคส่วนต่าง ๆ เช่น ด้านการท่องเที่ยวได้มีการปรับปรุงหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับเรือสำราญ โดยให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีให้แก่นักท่องเที่ยวซึ่งนำเรือยอร์ชเข้ามาในราชอาณาจักร ด้านการขยายระยะเวลาการจอดเรือโดยกรมศุลกากรมีประกาศกรมศุลกากร ที่ได้มีผลบังคับใช้เมื่อกุมภาพันธ์ 2564 ด้านการส่งเสริมการค้าและการลงทุน ได้มีการทบทวนประเภทธุรกิจตามบัญชีแนบท้าย พ.ร.บ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 อีกทั้ง ทบทวนสิทธิประโยชน์การลงทุนในทุกเขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อจูงใจนักลงทุน และปรับปรุงมาตรการทางภาษีเพื่อส่งเสริมการลงทุนให้เทียบเท่าประเทศคู่แข่ง ซึ่งจะช่วยสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศให้สูงขึ้น

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย เนื่องจากยังคงมีการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 อย่างต่อเนื่อง ทำให้มีข้อจำกัดในการเดินทางข้ามจังหวัด และมีข้อบังคับในการรวมตัวอย่างเข้มงวด ส่งผลให้การดำเนินงานภายใต้กิจกรรม Big Rock ทั้ง 5 ประเด็น ไม่เป็นไปตามแผนการดำเนินงานที่กำหนด แม้ว่าจะมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินกิจกรรมไปสู่การดำเนินการแบบออนไลน์ แต่ในบางกิจกรรมที่จำเป็นต้องลงพื้นที่ยังต้องชะลอออกไปก่อน อย่างไรก็ดี การฟื้นฟูเศรษฐกิจทั้งภายในและภายนอกประเทศ จากผลกระทบที่ได้รับอย่างรุนแรงก่อนหน้ามีการปรับตัวดีขึ้นอย่างต่อเนื่องแม้ว่าจะเป็นไปอย่างช้า ๆ ไม่ว่าจะเป็นการฟื้นตัวของอุปสงค์ภายในประเทศและภาคการผลิต การฟื้นตัวของภาคการท่องเที่ยวระหว่างประเทศภายใต้นโยบายการเปิดประเทศของภาครัฐ รวมถึงการฟื้นตัวของการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ จะเป็นปัจจัยบวกที่มีส่วนสนับสนุนสำคัญในการขับเคลื่อนกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เข้าใกล้เป้าหมายที่กำหนดไว้ แม้ว่าอาจยังไม่สามารถบรรลุเป้าหมายตามระยะเวลาที่กำหนด

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย ในการบรรลุเป้าหมายการยกระดับศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศควรให้ความสำคัญกับประเด็นขับเคลื่อนที่สำคัญ ดังนี้ (1) เร่งฟื้นฟูภาคเศรษฐกิจจริงให้เกิดการฟื้นตัวผ่านการขับเคลื่อนกิจกรรมภายใต้ Big Rock ทั้ง 5 โดยเมื่อมีการผ่อนคลายมาตรการป้องกันและควบคุมสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 แล้วหน่วยงานควรเร่งปรับปรุงกิจกรรมโครงการให้สอดคล้องเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน รวมทั้งเร่งรัดดำเนินงานให้เป็นไปตามกรอบระยะเวลาโดยเร็ว เพื่อให้สามารถดำเนินกิจกรรมภายใต้ Big Rock ทั้ง 5 ได้ตามที่กำหนดไว้เพื่อให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมในวงกว้าง และ (2) เร่งรัดการดำเนินการเพื่อสนับสนุนการฟื้นฟูเศรษฐกิจการค้าการลงทุนของประเทศ เช่น การดำเนินการปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการอำนวยความสะดวกต่อการดำเนินธุรกิจด้านการเงิน การประกันภัย และการบริการ รวมถึงการเตรียมการรองรับเครื่องมือทางการเงินรูปแบบใหม่ ๆ ตลอดจนการกำหนดมาตรการจูงใจและอำนวยความสะดวกแก่นักลงทุนต่างชาติที่เข้ามาทำงานและประกอบธุรกิจในประเทศไทย โดยเร่งปรับปรุงเงื่อนไขวีซ่าประเภทพิเศษ “SMART Visa” และพัฒนาระบบสารสนเทศการบริการ SMART Visa เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานให้สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญในการร่วมกับเอกชนในการขับคลื่อนกิจกรรม Big Rock ทั้ง 5 กิจกรรม

CR05G02 ผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 2

กระจายความเจริญและความเข้มแข็งของภาคสังคม

สถานการณ์ปี 2564

เทียบกับ ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2564

ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini Coefficient) ด้านรายได้ลดลงเหลือ 0.41

สถานการณ์ปี 2564

เทียบกับ ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2565

ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini Coefficient) ด้านรายได้ลดลงเหลือ 0.41

สถานการณ์ในภาพรวมของผลสัมฤทธิ์อันพึงประสงค์

เนื่องจากสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini Coefficient) ด้านรายได้ จะมีการจัดทำทุก 2 ปี ดังนั้นการประเมินสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายในปี 2563 จึงเป็นการเทียบเคียงจากสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคด้านรายจ่าย ซึ่งมีการจัดทำข้อมูลเป็นรายปี เป็นการสะท้อนรายจ่ายด้านอุปโภคและบริโภคหรือรายจ่ายพื้นฐานที่จำเป็น ซึ่งพบว่าในปี 2563 ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคด้านรายจ่ายอยู่ที่ 0.350 โดยเพิ่มขึ้นจาก 0.348 ในปี 2562 แสดงให้เห็นถึงความไม่เท่าเทียมด้านรายจ่ายมีการเพิ่มขึ้นในปี 2563 ซึ่งเป็นผลจากการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ที่ส่งผลกระทบต่อรายได้และรายจ่ายของครัวเรือนในทุกภาคส่วน อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาแนวโน้มค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคด้านรายได้และรายจ่ายในช่วงกว่า 10 ปีที่ผ่านมา แม้ว่าจะมีทิศทางเดียวกันและมีแนวโน้มลดลงแต่เมื่อพิจารณาจากค่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ในปี 2565 ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคด้านรายได้อยู่ที่ 0.41 นับว่ายังมีความท้าทายอย่างสูงในการบรรลุค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini coefficient)
ของรายได้และรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคทั่วประเทศ

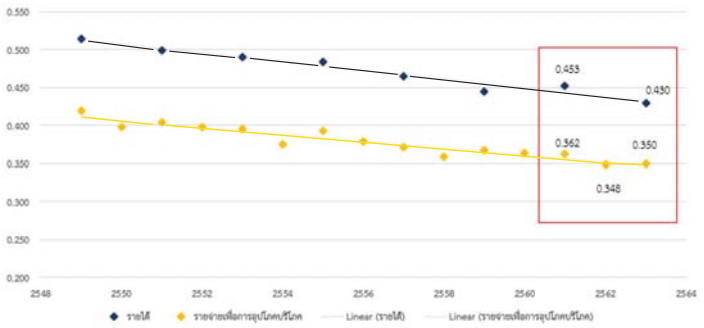

ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

การดำเนินงานที่ผ่านมา การขับเคลื่อนเพื่อมุ่งเน้นให้เกิดการกระจายความเจริญและความเข้มแข็งของภาคสังคม ได้มีการดำเนินงานที่สำคัญของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ต่าง ๆ ได้แก่ (1) การผลักดันให้เกษตรกรดำเนินการปรับเปลี่ยนพื้นที่จากการทำเกษตรมูลค่าต่ำและไม่เหมาะสมกับพื้นที่ไปสู่การปลูกพืช การปศุสัตว์ และประมงที่มีมูลค่าสูงขึ้น โดยได้ดำเนินการพัฒนาที่ดินเพื่อสนับสนุนการปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสมตาม Agri-Map จำนวน 93,297 ไร่ ในพื้นที่ 49 จังหวัด (2) การส่งเสริมและพัฒนาเกษตรแปลงใหญ่จำนวน 4,209 แปลง โดยพัฒนาคุณภาพดิน ถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรในเกษตรแปลงใหญ่ด้านพืช เน้นการพัฒนาคุณภาพการตลาด การบริหารจัดการกลุ่ม การลดต้นทุน การเพิ่มผลผลิต และการเชื่อมโยงตลาด การผลักดันแปลงใหญ่ที่มีความพร้อมมีการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลให้ได้รับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การลดต้นทุนโดยใช้เกษตรสมัยใหม่ เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสมและเชื่อมโยงตลาด (3) การสร้างผู้ประกอบการเกษตร (Smart Farmer) โดยพัฒนาองค์ความรู้ให้กับเกษตรกร/ผู้ประกอบการในแต่ละชนิดสินค้าและยกระดับสู่การเป็นผู้ประกอบการที่มีความพร้อมในเชิงธุรกิจมากขึ้น โดยได้มีการพัฒนาองค์ความรู้ให้กับเกษตรกรเพื่อพัฒนาเป็น Smart Farmer และ Young Smart Farmer รวม 31,138 ราย และ (4) การสนับสนุนและเสริมสร้างขีดความสามารถของผู้ประกอบการวิสาหกิจรายย่อย วิสาหกิจชุมชน และผู้ประกอบการ OTOP ด้วยวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม โดยการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนจำนวน 80 ผลิตภัณฑ์ ครอบคลุมผลิตภัณฑ์ประเภทอาหารและเครื่องดื่ม สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร ผ้าและเครื่องแต่งกาย และของประดับตกแต่งและของที่ระลึก

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ในช่วงที่ผ่านมาได้ส่งผลกระทบต่อการดำเนินกิจกรรมภายใต้ Big Rock ทั้ง 5 ประเด็น เนื่องจากมาตรการการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ได้มีข้อจำกัดในการเดินทางระหว่างพื้นที่ในภูมิภาคต่าง ๆ และการรวมกลุ่มในการทำกิจกรรม จึงทำให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินการตามที่กำหนดไว้ แม้ว่าจะได้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับสถานการณ์บ้างแล้ว แต่ยังคงมีหลายกิจกรรมที่ไม่สามารถดำเนินการได้ นอกจากนี้ หลายกิจกรรมภายใต้แผนฯ เป็นการส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่มศักยภาพในการผลิตและบริการไม่ว่าจะเป็นมิติด้านเกษตร ท่องเที่ยว หรือ SMEs ซึ่งอาจกลายเป็นข้อจำกัดในการได้รับความช่วยเหลือของภาครัฐ เนื่องจากยังมีกลุ่มคนที่ไม่สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศได้ อย่างไรก็ดี สถานการณ์การแพร่ระบาดภายในประเทศที่คลี่คลายลง ทำให้สามารถผ่อนคลายมาตรการการควบคุมการแพร่ระบาดลงได้ส่งผลให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจและการใช้จ่ายของประชาชนมีแนวโน้มกลับมาดำเนินได้เป็นปกติมากขึ้น รวมทั้งแรงสนับสนุนจากการดำเนินนโยบายเพื่อส่งเสริมกำลังซื้อของรัฐบาลซึ่งช่วยลดภาระด้านรายจ่ายให้แก่ประชาชน จะเป็นส่วนช่วยให้สามารถขับเคลื่อนไปในทิศทางที่กำหนดไว้ตามเป้าหมาย แม้ว่าจะยังไม่สามารถบรรลุเป้าหมายได้ตามระยะเวลาที่กำหนด

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย เพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายด้านการกระจายความเจริญและความเข้มแข็งของภาคสังคม โดยเฉพาะภายใต้ภาวะวิกฤตจากสถานการณ์โควิด-19 ควรให้ความสำคัญกับ (1) การเร่งรัดขับเคลื่อนกิจกรรมภายใต้ Big Rock ทั้ง 5 ด้านโดยปรับแผนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 และปรับเปลี่ยนรูปแบบในบางกิจกรรมให้สอดคล้องกับสถานการณ์และพื้นที่เพื่อเร่งรัดการดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมาย (2) เร่งรัดการดำเนินกิจกรรมที่มีส่วนช่วยในการสร้างงาน สร้างรายได้ และพัฒนายกระดับความสามารถในการแข่งขันให้เกษตรกรและผู้ประกอบการรายย่อย เช่น การส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มผลิตสินค้าเกษตรตามแนวทางระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่โดยมีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินงานที่เน้นการลดต้นทุน การเพิ่มผลผลิต การพัฒนาคุณภาพ มีช่องทางตลาดที่หลากหลาย และเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่อุปทาน และ (3) การผลักดันการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจ BCG Model โครงการปฏิบัติการเร่งรัด (Quick Win Project) ที่สร้างผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญในพื้นที่นำร่อง BCG Value Chain ใน 5 จังหวัด ประกอบด้วย ขอนแก่น จันทบุรี พัทลุง ราชบุรี และลำปาง และคัดเลือกสินค้านำร่องในแต่ละพื้นที่ โดยเป็นความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ และภาคเอกชนในการขับเคลื่อน

CR05G03 ผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 3

ปรับบทบาท โครงสร้าง และกลไกสถาบันบริหารจัดการเศรษฐกิจของประเทศ

สถานการณ์ปี 2564

เทียบกับ ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2564

อันดับประสิทธิภาพภาครัฐ โดยสถาบันการจัดการนานาชาติ (International Institute for Management Development: IMD) อยู่ในอันดับที่ 2 ของอาเซียน

สถานการณ์ปี 2564

เทียบกับ ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2565

อันดับประสิทธิภาพภาครัฐ โดยสถาบันการจัดการนานาชาติ (International Institute for Management Development: IMD) อยู่ในอันดับที่ 2 ของอาเซียน

สถานการณ์ในภาพรวมของผลสัมฤทธิ์อันพึงประสงค์

ในปี 2564 อันดับประสิทธิภาพภาครัฐของประเทศไทยอยู่ในอันดับ 20 ปรับอันดับดีขึ้นจากปีก่อนที่อันดับ 23 และเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในอาเซียน ซึ่งประกอบด้วยสิงคโปร์อันดับที่ 5 อินโดนีเซียอันดับที่ 26 มาเลเซียอันดับที่ 30 และฟิลิปปินส์อันดับที่ 45 ตามลำดับ พบว่าประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 2 ของอาเซียน ซึ่งถือว่าบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยอันดับประสิทธิภาพภาครัฐดังกล่าวประกอบด้วยปัจจัยย่อย คือ ฐานะการคลัง (Public Finance) นโยบายภาษี (Tax Policy) กรอบการบริหารด้านสถาบัน (Institutional Framework) กฎหมายด้านธุรกิจ (Business Legislation) และกรอบการบริหารด้านสังคม (Societal Framework) ที่สะท้อนภาพกลไกสถาบันบริหารจัดการเศรษฐกิจในมิติต่าง ๆ ของประเทศไทยที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะด้านนโยบายภาษีที่อยู่ในอันดับสูง ในขณะที่อันดับของปัจจัยย่อยกฎหมายด้านธุรกิจ อาทิ พ.ร.บ.การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว การจดทะเบียนจัดตั้งธุรกิจใหม่ และกฎหมายการแข่งขันทางการค้า ถูกจัดอันดับอยู่ในลำดับท้าย ซึ่งจำเป็นต้องมีการขับเคลื่อนประเด็นดังกล่าว เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม เพื่อให้สามารถรักษาอันดับของประเทศไทยด้านประสิทธิภาพภาครัฐได้อย่างต่อเนื่อง

อันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศในกลุ่มอาเซียน

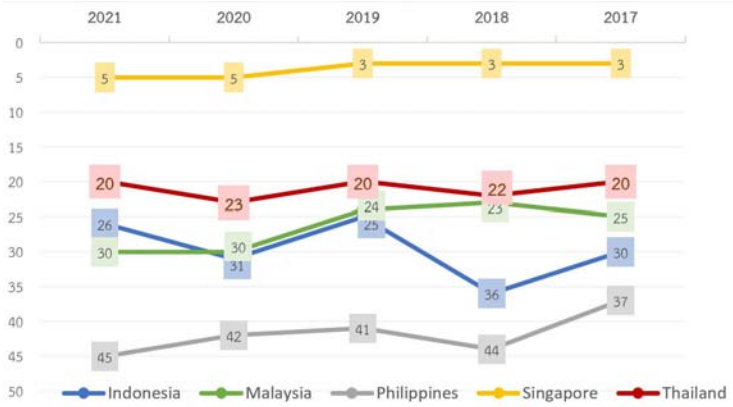

ที่มา: IMD

การดำเนินงานที่ผ่านมา ในด้านการปรับปรุงกลไกและกระบวนการการจัดการเศรษฐกิจของประเทศ ภาครัฐได้ดำเนินการสำคัญ ดังนี้ (1) การเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างภาครัฐ อาทิ ระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐเพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการ SMEs และการเชื่อมโยงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ด้านนิติบุคคลที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนระหว่างกรมสรรพากรและสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (2) การเชื่อมโยงข้อมูล ASEAN Customs Declaration Document ผ่าน ASEAN Single Window จำนวน 5 ประเทศ ได้แก่ ประเทศไทย มาเลเซีย เมียนมา กัมพูชา และสิงคโปร์ (3) การออกแบบและจัดทำต้นแบบของระบบการค้าดิจิทัลแพลตฟอร์มแห่งชาติ (National Digital Trade Platform) เพื่อทดสอบกับแพลตฟอร์มต่างประเทศ (4) การยกระดับการให้บริการภาครัฐเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการอำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ อาทิ การพัฒนา Application การแจ้ง ตม.6 ออนไลน์ และการพัฒนาระบบ Biz Portal เพื่ออำนวยความสะดวกการยื่นคำขอ การชำระค่าธรรมเนียม การรับรอง/การออกใบอนุญาตแบบเบ็ดเสร็จทางอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น และในส่วนของการปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง ภาครัฐได้ดำเนินการสำคัญ ดังนี้ (1) การออกประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่องแนวทางพิจารณาการปฏิบัติทางการค้าที่เป็นธรรมเกี่ยวกับระยะเวลาการให้สินเชื่อการค้า (Credit Term) กรณีผู้ประกอบธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นผู้ขายสินค้าหรือบริการเพื่อออกเกณฑ์มาตรฐานเรื่องระยะเวลาในการชำระหนี้ทางการค้าให้แก่ SMEs (2) การทบทวนประเภทธุรกิจตามบัญชีแนบท้าย พ.ร.บ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 เพื่อกำหนดธุรกิจบริการที่ไม่ต้องขออนุญาตภายใต้ พ.ร.บ. ดังกล่าว (3) การทบทวนขอบข่ายธุรกิจประเภทกิจการศูนย์กลางธุรกิจระหว่างประเทศ (IBC) เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการให้บริการแก่วิสาหกิจในเครือทั้งในและต่างประเทศ และ (4) การทบทวนสิทธิประโยชน์การลงทุนและการกำหนดสิทธิประโยชน์ทางภาษีแก่เขตเศรษฐกิจพิเศษ อุตสาหกรรมเรือยอร์ชและเรือซุปเปอร์ยอร์ช และมาตรการจูงใจให้ผู้เชี่ยวชาญ กลุ่มสตาร์ทอัพ และนักลงทุนจากต่างประเทศเข้ามาทำงานและพักอาศัยในประเทศไทย

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย การปรับเปลี่ยนกลไกการบริหารจัดการเศรษฐกิจของภาครัฐและการแก้ไขกฎหมายและกฎระเบียบต่าง ๆ จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายภาคส่วน และมีขั้นตอนการดำเนินงานที่ซับซ้อน อาทิ การพิจารณากฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง การรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และการหารือเพื่อปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินการที่เหมาะสม จึงจำเป็นต้องใช้ระยะเวลานานในการดำเนินการให้สำเร็จลุล่วง อย่างไรก็ดี แม้จะบรรลุเป้าหมายแล้ว แต่ยังคงมีความท้าทายในการดำเนินการขับเคลื่อนเพื่อรักษาระดับอันดับประสิทธิภาพภาครัฐเพื่อบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในปีถัดไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย ในการรักษาอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านประสิทธิภาพภาครัฐของไทยให้คงอยู่ในอันดับ 2 ของอาเซียนได้อย่างต่อเนื่องและพัฒนายกระดับไปสู่อันดับที่ดีขึ้นในอนาคต ประเทศไทยต้องให้ความสำคัญกับการบูรณาการความร่วมมืออย่างใกล้ชิดระหว่างหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกประเทศ เพื่อลดความซ้ำซ้อนในการดำเนินการ การอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงบริการต่าง ๆ ของภาครัฐด้วยระบบดิจิทัล รวมทั้งหารือแนวทางและปรับแผนการดำเนินงานให้เหมาะสมกับกรอบระยะเวลาที่กำหนด นอกจากนี้ ควรมีการสำรวจความต้องการและอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจของภาคเอกชนเป็นระยะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการบริการจากภาครัฐ รวมทั้งการเฝ้าระวังการปรับเปลี่ยนหรือยกระดับมาตรฐานทางการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศในรูปแบบใหม่ อันเป็นผลมาจากการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

06

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการรักษา ฟื้นฟู ทำให้เกิดความยั่งยืน เป็นรากฐานในการพัฒนาประเทศ สร้างความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ ทั้งทรัพยากรทางบก ทรัพยากรทางน้ำ ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ความหลากหลายทางชีวภาพสิ่งแวดล้อม และระบบการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีเป้าหมายอันพึงประสงค์ คือ **ให้สิ่งแวดล้อมได้รับการดูแลรักษาอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพเพื่อลดมลพิษและผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนและระบบนิเวศ ลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรม สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง และข้อตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิกโดยยึดถือผลประโยชน์ของประเทศโดยมุ่งเน้นให้ทรัพยากรธรรมชาติได้รับการรักษาและฟื้นฟูให้มีความสมบูรณ์และยั่งยืน เป็นฐานการพัฒนาประเทศทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยให้เกิดความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ ลดความขัดแย้งของการพัฒนาที่ใช้ฐานทรัพยากรธรรมชาติ** โดยในแผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม ที่กำหนดเรื่องและประเด็นปฏิรูปไว้จำนวน 36 เรื่อง ซึ่งมีสถานะการบรรลุเป้าหมายประจำปี 2563 **ในระดับบรรลุเป้าหมาย (สีเขียว) 1 เรื่อง ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง) 15 เรื่อง ในระดับยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม) 16 เรื่อง** และ**ในระดับที่ยังไม่บรรลุเป้าหมาย (สีแดง) 4 เรื่อง** ได้นำมาดำเนินการต่อเนื่องในแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ผ่านกิจกรรม Big Rock จำนวน 11 เรื่องและประเด็นปฏิรูป และอีก 25 เรื่องและประเด็นปฏิรูป เป็นกิจกรรมที่มีส่วนร่วมสนับสนุนการขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ได้ตามเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยแสดงรายละเอียดความเกี่ยวข้องของเรื่องและประเด็นปฏิรูปของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับเดิม) กับกิจกรรม Big Rock ของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) สรุปได้ดังนี้

แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สถานะการบรรลุเป้าหมาย ปี 2563	เรื่องและประเด็นปฏิรูป ของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับเดิม)	กิจกรรม Big Rock ของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)
0601	ทรัพยากรทางบก	BR0601 เพิ่มและพัฒนาป่าไม้ให้ได้ตามเป้าหมาย
0620	ปฏิรูปกลไกด้านความหลากหลายทางชีวภาพทั้งระดับชาติ	
0621	การปฏิรูประบบการวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพ	
0622	ปฏิรูประบบข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศ เพื่อการอนุรักษ์ คุ้มครอง ใช้ประโยชน์ และแบ่งปัน ผลประโยชน์ที่เป็นธรรม	BR0602 การบริหารจัดการเขตทางทะเลและชายฝั่งรายจังหวัด
0624	ปฏิรูประบบบุคลากร ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ	
0625	ปฏิรูประบบกลไกรองรับการใช้ประโยชน์และอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	
0607	การบริหารจัดการเขตทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งรายจังหวัด	BR0603 การบริหารจัดการน้ำเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชนในพื้นที่นอกเขตชลประทาน
0608	การปรับสมดุลโครงสร้างองค์กรในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล	
0610	การบริหารจัดการองค์ความรู้ทางทะเล	
0614	การแบ่งเขตการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งตามแนวคิดการวางแผนเชิงพื้นที่ทางทะเล (Marine Spatial Planning)	
0619	การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายทางทะเลให้ทันสมัยและสอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทางทะเล ค.ศ. 1982	BR0604 ปฏิรูประบบการบริหารจัดการเขตควบคุมมลพิษกรณีเขตควบคุมมลพิษมาบตาพุด
0609	การบริหารจัดการขยะในทะเลและชายฝั่ง	
0611	การบริหารจัดการมลพิษในทะเลและชายฝั่ง	
0612	การบริหารจัดการการประมงทะเล	
0613	การบริหารจัดการทรัพยากรสินแร่และแหล่งพลังงานในทะเล	
0615	การอนุรักษ์ปะการังอย่างยั่งยืน	
0616	การแก้ปัญหา การกัดเซาะชายฝั่ง	
0617	การส่งเสริม ความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการปกป้องรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางทะเล	
0618	การบริหารจัดการพื้นที่ คุ้มครองทางทะเลและสัตว์ทะเล	
0602	การบริหารแผนโครงการที่สำคัญตามแผนยุทธศาสตร์การบริหารทรัพยากรน้ำ	
0603	การบริหารเชิงพื้นที่	
0605	ระบบขยายผลแบบอย่างความสำเร็จ	
0604	ระบบเส้นทางน้ำ	
0606	ความรู้เทคโนโลยีและทรัพยากรมนุษย์เพื่อการบริหารจัดการน้ำ	
0623	ปฏิรูประบบและเครือข่ายฐานทรัพยากรท้องถิ่นให้ครอบคลุมทั่วประเทศรวมถึงเครือข่ายระดับประเทศและอาเซียน	
0629	ปฏิรูประบบและโครงสร้างการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (EIAและEHIA)	
0631	ปฏิรูประบบการบริหารจัดการควบคุมมลพิษ	
0626	เสริมสร้างระบบบริหารจัดการมลพิษที่แหล่ง กำเนิดให้มีประสิทธิภาพ	
0627	ปรับปรุงระบบและกลไกการเฝ้าระวัง ติดตาม และตรวจสอบมลพิษ	
0628	ผลักดันทุกภาคส่วนให้ร่วมแก้ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	
0630	ระบบการประเมินยุทธศาสตร์การพัฒนาอย่างยั่งยืน	
0632	ปฏิรูปการผังเมือง	
0633	ปฏิรูปเครื่องมือเศรษฐศาสตร์เพื่อสิ่งแวดล้อม	
0634	ปฏิรูปองค์กร ระบบแผน ระบบงบประมาณ และเครื่องมือบริหารจัดการ	
0635	ระบบยุติธรรมสิ่งแวดล้อม	
0636	ปฏิรูปกฎหมายด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	

เรื่องและประเด็นปฏิรูปของแผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับเดิม ที่นำมาดำเนินการต่อเนื่องผ่านกิจกรรม Big Rock ของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

เรื่องและประเด็นปฏิรูปของแผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับเดิม ที่เป็นกิจกรรมสนับสนุนการขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

สรุปการบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์ของการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

รหัส	เป้าหมาย	สถานะการบรรลุเป้าหมายเทียบค่าเป้าหมาย ปี 2564	ปี 2565
CR06G01	สิ่งแวดล้อมได้รับการดูแล รักษาอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ เพื่อลดมลพิษและผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนและระบบนิเวศ	2564	2565

สถานะการบรรลุเป้าหมายของผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 1 มี**ระดับบรรลุค่าเป้าหมายแล้ว** เมื่อเทียบค่าเป้าหมายปี 2564 และปี 2565 โดยที่ผ่านมาจากรายงานการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Report) ในปี 2564 พบว่า ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 43 จาก 165 ประเทศทั่วโลก มีอันดับลดลงจากปี 2563 ที่อยู่ในอันดับ 41 จาก 166 ประเทศทั่วโลก ถือได้ว่าบรรลุตามค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้แล้ว (ไทยอยู่ในอันดับต่ำกว่า 50 ประเทศแรกของโลก)

รหัส	เป้าหมาย	สถานะการบรรลุเป้าหมายเทียบค่าเป้าหมาย ปี 2564	ปี 2565
CR06G02	มีระบบบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนตามแนวทางประชารัฐ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรม สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และข้อตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิก โดยยึดถือผลประโยชน์ของประเทศ	2564	2565

สถานะการบรรลุเป้าหมายของผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 2 มีระดับ**บรรลุค่าเป้าหมายแล้ว** เมื่อเทียบค่าเป้าหมายปี 2564 และปี 2565 โดยพิจารณาจากข้อมูลการจัดอันดับของประเทศด้านความยั่งยืนและคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับโลกจากรายงานการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Report) ในปี 2564 พบว่า ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 43 จาก 165 ประเทศทั่วโลก มีอันดับลดลงจากปี 2563 ที่อยู่ในอันดับ 41 จาก 166 ประเทศทั่วโลก ถือได้ว่าบรรลุตามค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้แล้ว (ไทยอยู่ในอันดับต่ำกว่า 50 ประเทศแรกของโลก)

รหัส	เป้าหมาย	สถานะการบรรลุเป้าหมาย เทียบค่าเป้าหมาย ปี 2564	ปี 2565
CR06G03	ทรัพยากรธรรมชาติได้รับการรักษาและฟื้นฟูให้มีความสมบูรณ์และยั่งยืน เป็นฐานการพัฒนาประเทศทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม	2564	2565

สถานะการบรรลุเป้าหมายของผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 3 มี**ระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย** เมื่อเทียบค่าเป้าหมายปี 2564 และปี 2565 โดยในปี 2564 ความหลากหลายทางพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์และถิ่นที่อยู่ในระดับโลก (Biodiversity Health Index: BHI) ซึ่งมีการรายงานอยู่ภายใต้ดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อม (Environmental Performance Index: EPI) จัดทำขึ้นโดย Yale Center for Environmental Law and Policy โดยปี 2563 ประเทศไทยมีคะแนนเฉลี่ย 53 คะแนน อยู่ในลำดับที่ 114 จากประเทศทั้งหมด 180 ประเทศ ซึ่ง (ค่า BHI รายงานทุก 2 ปี จึงยังไม่มีค่าคะแนน ปี 2564) โดยหากพิจารณาผลสัมฤทธิ์ภายใต้การบรรลุเป้าหมายให้ทรัพยากรธรรมชาติได้รับการรักษาและฟื้นฟูให้มีความสมบูรณ์และยั่งยืน เป็นฐานการพัฒนาประเทศทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม อาจกล่าวได้ว่ายังไม่บรรลุผลสำเร็จ

รหัส	เป้าหมาย	สถานะการบรรลุเป้าหมาย เทียบค่าเป้าหมาย ปี 2564	ปี 2565
CR06G04	เกิดความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ ลดความขัดแย้งของการพัฒนาที่ใช้ฐานทรัพยากรธรรมชาติ บรรเทาผลกระทบสิ่งแวดล้อมและลดภัยพิบัติทางธรรมชาติ	2564	2565

สถานะการบรรลุเป้าหมายของผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 4 มี**ระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย** เมื่อเทียบค่าเป้าหมายปี 2564 และปี 2565 โดยในปี 2564 ความหลากหลายทางพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์และถิ่นที่อยู่ในระดับโลก (Biodiversity Health Index: BHI) ซึ่งมีการรายงานอยู่ภายใต้ดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อม (Environmental Performance Index: EPI) จัดทำขึ้นโดย Yale Center for Environmental Law and Policy โดยปี 2563 ประเทศไทยมีคะแนนเฉลี่ย 53 คะแนน อยู่ในลำดับที่ 114 จากประเทศทั้งหมด 180 ประเทศ ซึ่ง (ค่า BHI รายงานทุก 2 ปี จึงยังไม่มีค่าคะแนน ปี 2564) โดยหากพิจารณาเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ ลดความขัดแย้งของการพัฒนาที่ใช้ฐานทรัพยากรธรรมชาติ ที่ผ่านมาประเทศให้ความสำคัญกับการสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียว โดยละเลยการสร้างการเติบโตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติต่างๆ เพื่อใช้ในการผลิตสินค้าและบริการอย่างสิ้นเปลืองและขาดความสมดุลจนทำให้ทรัพยากรธรรมชาติลดลงเป็นจำนวนมาก อาจกล่าวได้ว่ายังไม่บรรลุผลสำเร็จ

สาระสำคัญของกิจกรรม Big Rock และสรุปสถานะการดำเนินงาน ประจำปี 2564

BR0601	กิจกรรมปฏิรูปที่ 1 เพิ่มและพัฒนาป่าไม้ให้ได้ตามเป้าหมาย	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
ทส.	มุ่งเน้นให้มีระบบบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนตามแนวทางประชารัฐ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรม สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง และข้อตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิก โดยยึดถือผลประโยชน์ของประเทศ เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติได้อย่างยั่งยืน	☹ ได้มีการดำเนินงาน**ล่าช้ากว่าขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้**ในแผนขับเคลื่อนฯ โดยกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้มีการใช้ประโยชน์ฐานข้อมูล สถานภาพทรัพยากรป่าไม้ในการกำกับดูแลพื้นที่ป่าไม้ไม่ให้มีการบุกรุกทำลายอย่างมีประสิทธิภาพรวมถึงการใช้ระบบลาดตระเวนเชิงคุณภาพ (SMART Patrol) และการลาดตระเวนครอบคลุม (Patrol Coverage) อีกทั้งยังมีการใช้ประโยชน์จากงานฐานข้อมูลสถานภาพทรัพยากรป่าไม้ใกล้เวลาจริง (Near Real Time) โดยดำเนินการเชิงรุกในปี 2564 ตามนโยบายกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาทรัพยากรป่าไม้ครบวงจร **ทั้งนี้ สถานการณ์ที่ล่าช้าเกิดจาก สภาพภูมิประเทศในพื้นที่การดำเนินการมีปัญหาอุปสรรคและผลกระทบเกี่ยวกับเรื่อง ดิน ฟ้า อากาศ และสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ทำให้จำเป็นต้องชะลองานบางส่วน รวมทั้งชะลองานในพื้นที่ก่อสร้างที่ 2 เพื่อโยกย้ายกำลังพล แรงงานไปดำเนินการในพื้นที่ก่อสร้างที่ 1 ส่งผลให้งานก่อสร้างพื้นที่ก่อสร้างที่ 1 ไม่สามารถดำเนินการได้เสร็จ**

BR0602	กิจกรรมปฏิรูปที่ 2 การบริหารจัดการเขตทางทะเลและชายฝั่งรายจังหวัด	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
ดศ.	กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งมุ่งเน้นด้านการบริหารจัดการ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม ส่งผลให้เกิดข้อพิพาทระหว่างกลุ่มผู้ได้ประโยชน์และเสียประโยชน์มาอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ด้วยเงื่อนไขข้อจำกัดในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรดังกล่าว จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเร่งดำเนินการสร้างความสมดุลระหว่างการใช้ประโยชน์และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อก่อให้เกิดการสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมบนฐานการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่ยั่งยืน	☺ ได้มีการดำเนินงาน**เป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้**ในแผนขับเคลื่อนฯ โดยกระทรวงมหาดไทยอยู่ระหว่างการจัดทำแผนที่การจำแนกเขตทางทะเลและชายฝั่งรายจังหวัด และร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อรองรับการกำหนดเขตจังหวัดในทะเล

BR0603	กิจกรรมปฏิรูปที่ 3 การบริหารจัดการน้ำเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชนในพื้นที่นอกเขตชลประทาน	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
มท.	มุ่งเน้นสร้างระบบการบริหารจัดการน้ำเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชนในพื้นที่นอกเขตชลประทาน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันดำเนินการขับเคลื่อนกิจกรรมที่สำคัญ เพื่อให้มีระบบบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ จังหวัดนครราชสีมา โดยดำเนินโครงการที่สำคัญ ๆ อาทิ การขุดลอก การสร้างฝาย การสร้างอาคารบังคับน้ำ การพัฒนาระบบระบายน้ำ รวมถึงกิจกรรมปลูกป่า เพื่อให้เกิดบริหารจัดการในชุมชนที่เหมาะสมกับภูมิสังคมตามแนวพระราชดำริการบริหารจัดการน้ำ ดิน ป่า และพลังงานอย่างบูรณาการ เพิ่มความมั่นคงด้านน้ำ ทั้งน้ำอุปโภคบริโภค และน้ำสำหรับทำการเกษตร ส่งผลให้ชุมชนมีความเข้มแข็งสามารถพึ่งตนเองได้	☹ ได้มีการดำเนินงาน**ล่าช้ากว่าขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้**ในแผนขับเคลื่อนฯ โดยกระทรวงมหาดไทย ชุมชนและท้องถิ่นในพื้นที่เหนืออ่างเก็บน้ำรับมือกับมวลน้ำฝนสะสมจากอิทธิพลของพายุโซนร้อนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้สถานการณ์ที่ล่าช้าเกิดจาก ด้านการจัดสรรงบประมาณขับเคลื่อนโครงการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รัฐไม่สามารถจัดสรรงบประมาณดำเนินการได้

BR0604	กิจกรรมปฏิรูปที่ 4 ปฏิรูประบบการบริหารจัดการเขตควบคุมมลพิษ กรณีเขตควบคุมมลพิษมาบตาพุด	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
มท.	โดยกรมควบคุมมลพิษและจังหวัดระยอง มุ่งเน้นไปที่ระบบการบริหารจัดการเขตควบคุมมลพิษ กรณีเขตควบคุมมลพิษมาบตาพุด เป็นเขตหนึ่งใน 18 เขต ที่ถูกประกาศเป็นเขตที่ต้องควบคุมมลพิษ ตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 32 (ลงวันที่ 30 เมษายน พ.ศ.2552) เป็นประเด็นปฏิรูปหนึ่งที่ต้องการผลักดันให้เกิดการดำเนินการแก้ไขปัญหามลพิษในพื้นที่อย่างจริงจัง เนื่องจากมีแนวโน้มเป็นอันตรายต่อสุขภาพของประชาชนและคุณภาพสิ่งแวดล้อม	☺ ได้มีการดำเนินงาน**เป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้**ในแผนขับเคลื่อนฯ โดยกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้มีการจัดทำรายงานสถานการณ์มลพิษทางอากาศบริเวณพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ในเดือนกันยายน 2564 พบปริมาณก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์เฉลี่ย 1 - 101 ppb (ค่ามาตรฐานไม่เกิน 300 ppb) / ชั่วโมง พบไนโตรเจนไดออกไซด์เฉลี่ย 6 – 52 ppb (ค่ามาตรฐานไม่เกิน 170 ppb) / ชั่วโมง พบฝุ่น PM 10 มีค่า 9 – 46 มคก./ลบ.ม. (ค่ามาตรฐานไม่เกิน 120 มคก./ลบ.ม.) และพบฝุ่น PM 2.5 มีค่า 4 – 24 มคก./ลบ.ม. (ค่ามาตรฐานไม่เกิน 50 มคก./ลบ.ม.)

สถานะการจัดทำหรือปรับปรุงกฎหมายภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ได้กำหนดให้จัดทำกฎหมาย 1 ฉบับ โดยมีสถานะการดำเนินการสรุปได้ดังนี้

รายชื่อกฎหมายที่ดำเนินการจัดทำ/ปรับปรุง	แล้วเสร็จ	อยู่ระหว่างดำเนินการ	หมายเหตุ
1. ร่างพระราชบัญญัติการกำหนดและปรับปรุงพื้นที่เขตการปกครองของจังหวัดทางทะเล พ.ศ.		✓	เมื่อวันที่ 29 กันยายน 2564 มีการประชุมคณะกรรมการกฎหมายทะเลและเขตทางทะเลของประเทศไทย ซึ่งคณะกรรมการเสนอให้มีความคิดเห็นและข้อห่วงใยต่าง ๆ ในการจัดทำร่าง พ.ร.บ.เขตการปกครองของจังหวัดทางทะเล พ.ศ. .... ทั้งนี้ ที่ประชุมมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการกฎหมายทะเลและเขตทางทะเลของประเทศไทยรับข้อเสนอและข้อห่วงใยดังกล่าวไปปรึกษาหารือกับฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการกำหนดและปรับปรุงพื้นที่เขตการปกครองของจังหวัดทางทะเลเพื่อนำเสนอคณะกรรมการกำหนดและปรับปรุงพื้นที่เขตการปกครองของจังหวัดทางทะเลพิจารณาต่อไป

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

1. การควบคุมมลพิษทางอากาศ

ในเขตพื้นที่ควบคุมมลพิษนั้น อาจไม่สามารถดำเนินการให้เห็นผลได้ในทันที เนื่องจากโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่ยังคงดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจอย่างต่อเนื่องเป็นปกติ ซึ่งยังคงมีการปล่อยมลพิษต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ควรเร่งส่งเสริมการบูรณาการร่วมกันของหน่วยงานรวมถึงการบังคับใช้กฎหมายให้เป็นไปตาม พ.ร.บ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2561 การเร่งเพิ่มศักยภาพและบทบาทของชุมชนและอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) ในการเฝ้าระวังการปล่อยน้ำเสียจากแหล่งกำเนิดมลพิษ รวมถึงการเร่ง กำหนดแนวทางและมาตรการพิเศษทางกฎหมายด้านการป้องกันและควบคุมมลพิษคงไว้ในพื้นที่ต่อไปจนกว่าจะสามารถประกาศยกเลิกเป็นเขตควบคุมมลพิษ

2. การบุกรุกพื้นที่ฐานทรัพยากรธรรมชาติทั้งทางบกและทางทะเล

ประเด็นท้าทายที่สำคัญในการเร่งติดตามการบุกรุกพื้นที่ เพื่อใช้ทรัพยากรธรรมชาติเนื่องจากการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดการบุกรุกพื้นที่ฐานทรัพยากรธรรมชาติทั้งทางบกและทางทะเล เพื่อให้เกิดความชัดเจนของการแบ่งเขตการใช้ทรัพยากร จึงควรเร่งพัฒนาหรือปรับปรุงแนวเขตที่ดิน ป่าไม้ของรัฐทุกประเภท รวมไปถึงการส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาใช้สำหรับการป้องกันและอนุรักษ์ฐานทรัพยากรของประเทศ

CR06G01 ผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 1

สิ่งแวดล้อมได้รับการดูแลรักษาอย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ เพื่อลดมลพิษและผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนและระบบนิเวศ

สถานการณ์ปี 2564

เทียบกับ ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2564

อันดับของประเทศด้านความยั่งยืนและคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับโลก (SDGs) ไทยอยู่ในอันดับต่ำกว่า 50 ประเทศแรกของโลก

สถานการณ์ปี 2564

เทียบกับ ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2565

อันดับของประเทศด้านความยั่งยืนและคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับโลก (SDGs) ไทยอยู่ในอันดับต่ำกว่า 50 ประเทศแรกของโลก

สถานการณ์ในภาพรวมของผลสัมฤทธิ์อันพึงประสงค์

เมื่อพิจารณาข้อมูลการจัดอันดับของประเทศด้านความยั่งยืนและคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับโลกจากรายงานการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Report) ในปี 2564 พบว่าประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 43 จาก 165 ประเทศทั่วโลก มีอันดับลดลงจากปี 2563 ที่อยู่ในอันดับ 41 จาก 166 ประเทศทั่วโลก ถือได้ว่าบรรลุตามค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้แล้ว (ไทยอยู่ในอันดับต่ำกว่า 50 ประเทศแรกของโลก) ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการดำเนินงานขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในภาพรวม 17 เป้าหมาย มีแนวโน้มทรงตัวในช่วง 2 ปีที่ผ่านมาคือ ปี 2563 - 2564 เมื่อเทียบกับประเทศต่างๆ อย่างไรก็ตามหากพิจารณารายเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในมิติทางด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแล้วอาจกล่าวได้ว่า การขับเคลื่อนงานปฏิรูปประเทศเพื่อให้บรรลุผลสัมฤทธิ์พึงประสงค์ตามเป้าหมายในประเด็นลดมลพิษ ลดผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนและระบบนิเวศ ยังไม่บรรลุผลสำเร็จถึงระดับเขียว (Green) เนื่องจากปัญหามลพิษทางอากาศ ทางน้ำ ขยะอันตราย สารเคมีต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากกระบวนการผลิตในภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตร และจากภาคครัวเรือนในฐานะที่เป็นผู้ผลิตและฐานะผู้บริโภค ยังไม่ผ่านค่ามาตรฐานที่กำหนดไว้ เช่น ค่าฝุ่นละออง PM 2.5 PM 10 ที่ยังเกินค่ามาตรฐานในบางช่วงเวลา ปัญหาหมอกควันจากไฟป่าในพื้นที่ภาคเหนือยังคงทวีความรุนแรง ปัญหาคุณภาพน้ำเน่าเสีย รวมทั้งปริมาณขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ขยะติดเชื้อจากชุมชนที่เพิ่มขึ้นส่วนหนึ่งมาจากผลกระทบจากการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ซึ่งมีแนวโน้มทวีความรุนแรงอย่างต่อเนื่อง

การดำเนินการที่ผ่านมา การผลักดันตามกิจกรรมปฏิรูปที่ 4 ระบบการบริหารจัดการเขตควบคุมมลพิษ กรณีเขตควบคุมมลพิษมาบตาพุด เป็นเขต หนึ่งใน 18 เขต ที่ถูกประกาศเป็นเขตที่ต้องควบคุมมลพิษ ตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 32 (ลงวันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2552) เป็นประเด็นปฏิรูปหนึ่งที่ต้องการผลักดันให้เกิดการดำเนินการแก้ไขปัญหามลพิษในพื้นที่อย่างจริงจัง เนื่องจากมีแนวโน้มเป็นอันตรายต่อสุขภาพของประชาชนและคุณภาพสิ่งแวดล้อม ในปี 2564 โดยกรมควบคุมมลพิษและจังหวัดระยอง ร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องร่วมดำเนินการทบทวนผลการปฏิบัติงานตามมาตรการของเขตควบคุมมลพิษ การจัดลำดับความสำคัญของผลกระทบสิ่งแวดล้อม เพิ่มกลไกการดำเนินงานของผู้ว่าราชการจังหวัด ในการเป็นผู้กำกับดูแลการดำเนินงานส่วนท้องถิ่น ตลอดจนศึกษาและจัดทำข้อเสนอการออกกฎระเบียบใน การลงโทษ/เก็บค่าใช้จ่ายเพื่อการป้องกันและฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมจากผู้ที่ก่อมลพิษในเขตควบคุมมลพิษ และกำหนดวิธีการใช้งบประมาณที่สามารถดำเนินการเพื่อลดและขจัดมลพิษในพื้นที่ ทั้งนี้ด้านการจัดการมลพิษ สถานการณ์ด้านอากาศสามารถและกากของเสียมีผลดำเนินงานจัดการที่ดีขึ้น ส่วนการดำเนินงานในการแก้ไข ปัญหามลพิษด้านสารอินทรีย์ระเหยง่าย (VOCs) ด้านมลพิษทางน้ำ ยังต้องเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่องต่อไป

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย การประกาศยกเลิกเขตควบคุมมลพิษนั้นเป็นกิจกรรมปฏิรูป ที่ยังคงมีความท้าทาย เนื่องจากการจะควบคุม ลด และขจัดมลพิษให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้อาจ ทำได้ยาก จากการวิเคราะห์คุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เขตควบคุมมลพิษ ปี 2564 เมื่อเทียบกับค่ามาตรฐาน พบว่า คุณภาพอากาศในพื้นที่ยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายของแผนปฏิบัติการและมาตรการฯ ที่กำหนดไว้ โดยยัง พบสารปนเปื้อน อาทิ เบนซีน และ สาร 1,3–บิวทาไดอีน มีค่าสูงเกินค่าเฝ้าระวังฯ และสาร 1, 2–ไดคลอโรอีเทน และสารไวนิลคลอไรด์ มีค่าสูงเมื่อเปรียบเทียบกับปี 2563 และในส่วนของคุณภาพน้ำผิวดิน น้ำทะเล และตะกอนดินยังไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด นอกจากนี้ยังมีประเด็นปัญหาการจัดหาที่ดินที่เหมาะสม เพื่อการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียในพื้นที่และได้รับการยอมรับจากประชาชนในพื้นที่ ขาดบุคลากรกำกับ ดูแล ตรวจวัดในแหล่งกำเนิดมลพิษที่เพียงพอ รวมถึงขาดการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานใน การดำเนินกิจกรรมเดียวกัน

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย เพื่อให้สามารถดำเนินการควบคุม ลด และขจัดมลพิษให้สำเร็จตาม เป้าหมายและเจตนารมณ์ของการประกาศเขตควบคุมมลพิษ ควรเร่งสร้างความเข้าใจและความร่วมมือ กับประชาชนเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหามลพิษอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมการบูรณาการร่วมกันของหน่วยงาน รวมถึงการบังคับใช้กฎหมายให้เป็นไปตาม พ.ร.บ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2561 การเร่งเพิ่มศักยภาพและบทบาทของชุมชนและอาสาสมัคร พิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) ในการเฝ้าระวังการปล่อยน้ำเสียจากแหล่งกำเนิด มลพิษ รวมถึงการเร่ง กำหนดแนวทางและมาตรการพิเศษทางกฎหมายด้านการป้องกันและควบคุมมลพิษคงไว้ ในพื้นที่ต่อไปจนกว่าจะสามารถประกาศยกเลิกเป็นเขตควบคุมมลพิษ

CR06G02 ผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 2

มีระบบบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนตามแนวทางประชารัฐ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรม สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง และข้อตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิก โดยยึดถือผลประโยชน์ของประเทศ

สถานการณ์ปี 2564

เทียบกับ ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2564

ไทยอยู่ในอันดับต่ำกว่า 50 ประเทศแรกของโลก (อันดับของประเทศด้านความยั่งยืนและคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับโลก (SDGs))

สถานการณ์ปี 2564

เทียบกับ ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2565

ไทยอยู่ในอันดับต่ำกว่า 50 ประเทศแรกของโลก (อันดับของประเทศด้านความยั่งยืนและคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับโลก (SDGs))

สถานการณ์ในภาพรวมของผลสัมฤทธิ์อันพึงประสงค์

ตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภายใต้เป้าหมาย **มีระบบบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนตามแนวทางประชารัฐ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ กฎหมายที่เกี่ยวข้องและข้อตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิก โดยยึดถือผลประโยชน์ของประเทศ** เมื่อพิจารณาข้อมูลการจัดอันดับของประเทศด้านความยั่งยืนและคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับโลกจากรายงานการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Report) ในปี 2564 พบว่าประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 43 จาก 165 ประเทศทั่วโลก มีอันดับลดลงจากปี 2563 ที่อยู่ในอันดับ 41 จาก 166 ประเทศทั่วโลก ถือได้ว่าบรรลุตามค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้แล้ว (ไทยอยู่ในอันดับต่ำกว่า 50 ประเทศแรกของโลก) ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการดำเนินงานขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในภาพรวม 17 เป้าหมาย มีแนวโน้มทรงตัวในช่วง 2 ปีที่ผ่านมาคือ ปี 2563 -2564 เมื่อเทียบกับประเทศต่าง ๆ อย่างไรก็ตามหากพิจารณารายเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนในมิติทางด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแล้วอาจกล่าวได้ว่า การขับเคลื่อนงานปฏิรูปประเทศเพื่อให้บรรลุผลสัมฤทธิ์พึงประสงค์ตามเป้าหมายให้มีระบบบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนตามแนวทางประชารัฐ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ กฎหมายที่เกี่ยวข้องและข้อตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิก โดยยึดถือผลประโยชน์ของประเทศนั้น มีการผลักดันการปฏิรูปใน 2 ประเด็นหลัก ๆ คือ **1) การบริหารจัดการเขตทางทะเลและชายฝั่งรายจังหวัด** โดยกำหนดเขตจังหวัดทางทะเลและชายฝั่งรายจังหวัดให้ครบถ้วนทั้ง 23 จังหวัด เพื่อให้มีความชัดเจนที่เป็นรูปธรรมในการกำหนดเส้นเขตทางทะเลและชายฝั่งรายจังหวัด และการกำหนด

พื้นที่ทางทะเลของแต่ละรายจังหวัดชายทะเลเพื่อให้เกิดความชัดเจนและสามารถใช้ประโยชน์ในการกำหนดเขตการปกครอง การวางแผน การดำเนินการบริหารจัดการพื้นที่ การบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง และ **2) การบริหารจัดการน้ำเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชนในพื้นที่นอกเขตชลประทาน** โดยสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนหรือท้องถิ่นเพื่อบริหารจัดการน้ำด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนตามแนวทางประชารัฐ เพิ่มศักยภาพและทักษะด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม โดย “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เกิดความมั่นคงทางน้ำ อาหาร เศรษฐกิจและทรัพยากรธรรมชาติ เป็นท้องถิ่นและชุมชนที่เข้มแข็งพึ่งตนเองได้บนความสมดุลด้านทรัพยากรธรรมชาติ

การดำเนินการที่ผ่านมา การผลักดันตามกิจกรรมปฏิรูปที่ 2 การบริหารจัดการเขตทางทะเลและชายฝั่งรายจังหวัด และกิจกรรมปฏิรูปที่ 3 การสร้างระบบการบริหารจัดการน้ำเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชนในพื้นที่นอกเขตชลประทาน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันดำเนินการขับเคลื่อนกิจกรรมที่สำคัญ เพื่อให้มีระบบบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่ **(1) การพัฒนาระบบและกลไกที่สำคัญในการบริหารจัดการเกี่ยวกับทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง** โดยกระทรวงมหาดไทย ร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการจัดทำแผนที่การจำแนกเขตทางทะเลและชายฝั่ง ปัจจุบันสามารถบันทึกข้อตกลงรายจังหวัดแล้วเสร็จ จำนวน 20 คู่จังหวัดและยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จจำนวน 1 คู่จังหวัด คือ จังหวัดกระบี่ - จังหวัดพังงา ซึ่งกำลังอยู่ระหว่างการหาข้อยุติร่วมกัน โดยการกำหนดพื้นที่เขตการปกครองทางทะเลเพื่อให้มีความชัดเจนในเขตความรับผิดชอบทางทะเลของแต่ละจังหวัด และนำมาซึ่งการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดทำกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการแบ่งเขตการปกครองของจังหวัดทางทะเล โดยได้มีการแต่งตั้งคณะทำงานยกร่างกฎหมายเพื่อกำหนดพื้นที่เขตการปกครองของจังหวัดทางทะเลขึ้น โดยจะนำเอาแผนที่การจำแนกเขตทางทะเลและชายฝั่งมาประกอบการจัดทำกฎหมายฉบับดังกล่าว ซึ่งปัจจุบันกำลังอยู่ในระหว่างการพิจารณารูปแบบของการจัดทำร่าง พ.ร.บ.เขตการปกครองของจังหวัดทางทะเล พ.ศ. .... ให้เหมาะสมสอดคล้องกับบริบทของประเทศไทย เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในการจัดทำเนื้อหารายวิชาเขตทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งในระดับอุดมศึกษา โดยคณะทำงานจัดทำเนื้อหารายวิชาเขตทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งในระดับอุดมศึกษา ซึ่งเป็นคณะทำงานภายใต้คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ดำเนินการจัดทำเนื้อหารายวิชาเขตทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งในระดับอุดมศึกษาแล้วเสร็จ และได้นำเสนอกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแล้ว โดยกระทรวงการอุดมศึกษาฯ ได้มีหนังสือแจ้งให้สถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศพิจารณานำไปบรรจุในหลักสูตรการศึกษาแล้ว สำหรับการศึกษาในระดับต่ำกว่าอุดมศึกษานั้น คณะกรรมการฯ ได้มอบหมายผู้แทนประชุมหารือร่วมกับผู้บริหารของกระทรวงศึกษาธิการ และได้จัดทำ (ร่าง) สาระสำคัญและเนื้อหาที่จะบรรจุเรื่อง เขตทางทะเล

และเขตทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งในหลักสูตรการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีแผนที่จะดำเนินการจัดประชุมเพื่อทดลองจัดการเรียนการสอน ต่อไป **(2) การสร้างระบบการบริหารจัดการน้ำเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชนในพื้นที่นอกเขตชลประทาน** กระทรวงมหาดไทยร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คัดเลือกพื้นที่นำร่องในการดำเนินการ 2 แห่ง คือ ชุมชนและท้องถิ่นในพื้นที่เหนืออ่างเก็บน้ำลำเชียงไกร อำเภอโนนไทย และชุมชนและท้องถิ่นในพื้นที่เหนืออ่างเก็บน้ำซับประดู่ อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา โดยดำเนินโครงการที่สำคัญ ๆ อาทิ การขุดลอก การสร้างฝาย การสร้างอาคารบังคับน้ำ การพัฒนาระบบระบายน้ำ รวมถึงกิจกรรมปลูกป่าเพื่อให้เกิดบริหารจัดการในชุมชนที่เหมาะสมกับภูมิสังคมตามแนวพระราชดำริ การบริหารจัดการน้ำ ดิน ป่า และพลังงานอย่างบูรณาการ เพิ่มความมั่นคงด้านน้ำ ทั้งน้ำอุปโภค บริโภค และน้ำสำหรับทำการเกษตร ส่งผลให้ชุมชนมีความเข้มแข็งสามารถพึ่งตนเองได้และนำไปสู่การสร้างเครือข่ายการบริหารจัดการน้ำร่วมกับพื้นที่ใกล้เคียง สามารถบริหารจัดการแหล่งกักเก็บน้ำเพื่อเสริมระบบชลประทานให้มีน้ำเพียงพอต่อการเพาะปลูกได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม และสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน) ได้ดำเนินโครงการจัดการน้ำชุมชนสู่การพัฒนาเกษตรกรและท้องถิ่นอย่างยั่งยืน (พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) ชุมชนบ้านหนองจอก ตำบลมิตรภาพ อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา โดยในปี พ.ศ. 2564 สามารถเพิ่มปริมาณน้ำกักเก็บขึ้นไม่น้อยกว่า 1,000 ลูกบาศก์เมตร สร้างความชุ่มชื้นและฟื้นฟูป่าต้นน้ำของชุมชนได้จำนวน 200 ไร่ มีผู้ได้รับประโยชน์จำนวน 3 ชุมชน รวม 800 ครัวเรือน ประชากร 2,700 คน พื้นที่เกษตร 500 ไร่

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย การจัดทำแนวเขตการปกครองระหว่าง จ.พังงา และ จ.กระบี่ (ต.เกาะยาวน้อย อ.เกาะยาว จ.พังงา – ต.เขาทอง อ.เมืองกระบี่ จ.กระบี่) ที่ต้องพิจารณาหาข้อมูลพยานหลักฐานความเป็นมา เพื่อให้ได้ข้อสรุปในการจัดทำแนวเขตการปกครองร่วมกัน โดยกระทรวงมหาดไทยได้แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อพิจารณาหาข้อยุติ นอกจากนี้ประเด็นการจัดทำร่าง พ.ร.บ.เขตการปกครองของจังหวัดทางทะเล พ.ศ. .... เพื่อกำหนดพื้นที่เขตการปกครองของจังหวัดทางทะเล ที่ต้องใช้วิธีการแบ่งเขตทางทะเลตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 (United Nations Convention on the Law Of the Sea : UNCLOS 1982) เพื่อให้เป็นไปตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศทั้งในเรื่องเขตอำนาจอธิปไตยและเขตที่ประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตย เป็นต้น ซึ่งจำเป็นต้องดำเนินการอย่างรอบคอบ เนื่องจากจะเป็นข้อมูลที่เปิดเผยและอาจส่งผลกระทบต่อการเจรจากับประเทศเพื่อนบ้าน จึงจำเป็นต้องใช้ระยะเวลาในการพิจารณาทบทวนในทุกมิติที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับประเทศ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการมีระบบบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ การรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนเพื่อนำมาพิจารณาในการจัดทำกฎหมาย นับเป็นประเด็นสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของตัวกฎหมายเมื่อมีการประกาศใช้ ซึ่งกระบวนการในการจัดทำกฎหมายนั้น หากได้รับฟังความเห็นครบถ้วนจากทุก ๆ ภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง จะทำให้ทราบถึงผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบในทุกระดับ โดยจะก่อให้เกิดความครอบคลุมที่ชัดเจน และเป็นธรรมกับทุกภาคส่วน โดยเกิดประโยชน์อย่างสูงสุดต่อประเทศชาติเมื่อกฎหมายได้มีการบังคับใช้ และมีการเผยแพร่ความรู้และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทุกกลุ่มวัย ได้เข้าใจและทราบถึงอาณาเขตทางทะเลในแต่ละจังหวัดของประเทศไทย เมื่อได้มีการประกาศการแบ่งเขตอย่างเป็นทางการ เพื่อป้องกันการขัดแย้งระหว่างพื้นที่เนื่องจากอาจมีการเปลี่ยนแปลงเขตการปกครองในพื้นที่ทางทะเลระหว่างจังหวัด

CR06G03 ผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 3

ทรัพยากรธรรมชาติได้รับการรักษาและฟื้นฟู ให้มีความสมบูรณ์และยั่งยืน เป็นฐานการพัฒนาประเทศ ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

สถานการณ์ปี 2564

เทียบกับ ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2564

ไทยอยู่ในอันดับต่ำกว่า 114 ประเทศแรก ของโลก

สถานการณ์ปี 2564

เทียบกับ ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2565

ไทยอยู่ในอันดับต่ำกว่า 114 ประเทศแรก ของโลก

สถานการณ์ในภาพรวมของผลสัมฤทธิ์อันพึงประสงค์

โดยในปี 2564 ความหลากหลายทางพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และถิ่นที่อยู่ในระดับโลก (Biodiversity Health Index: BHI) ซึ่งมีการรายงานอยู่ภายใต้ดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อม (Environmental Performance Index: EPI) จัดทำขึ้นโดย Yale Center for Environmental Law and Policy โดยปี 2563 ประเทศไทยมีคะแนนเฉลี่ย 53 คะแนน อยู่ในลำดับที่ 114 จากประเทศทั้งหมด 180 ประเทศ ซึ่ง (ค่า BHI รายงานทุก 2 ปี จึงยังไม่มีค่าคะแนนปี 2564) โดยหากพิจารณาผลสัมฤทธิ์ภายใต้การบรรลุเป้าหมายให้**ทรัพยากรธรรมชาติได้รับการรักษาและฟื้นฟูให้มีความสมบูรณ์และยั่งยืน เป็นฐานการพัฒนาประเทศทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม** อาจกล่าวได้ว่ายังไม่บรรลุผลสำเร็จ เนื่องจากความหลากหลายทางชีวภาพหมายถึงการมีสิ่งมีชีวิตนานาชนิด นานาพันธุ์ในระบบนิเวศอันเป็นแหล่งที่อยู่อาศัย ซึ่งมีมากมายและแตกต่างกันทั่วโลก หรือการที่มีชนิดพันธุ์ (species) สายพันธุ์ (genetic) และระบบนิเวศ (ecosystem) ที่แตกต่างหลากหลายบนโลก (ที่มา: สผ.) **โดยสถานการณ์ความหลากหลายทางชีวภาพ** จากการสำรวจพบชนิดพันธุ์ใหม่ของโลกในประเทศไทย ในช่วงปี 2557 - 2561 จำนวน 202 ชนิด สำหรับชนิดพันธุ์สัตว์มีการสำรวจในปี 2563 พบชนิดพันธุ์สัตว์มีกระดูกสันหลังที่ถูกคุกคาม 671 ชนิด คิดเป็นร้อยละ 13.42 ของสัตว์มีกระดูกสันหลังที่พบในประเทศไทย มี**พื้นที่ชุ่มน้ำกระจายอยู่ทั่วประเทศ** คิดเป็นร้อยละ 7.5 ของพื้นที่ประเทศ โดยในปี 2562 พื้นที่ชุ่มน้ำแม่น้ำสงครามตอนล่าง จังหวัดนครพนม ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นแรมซาร์ไซต์ แห่งที่ 15 ของประเทศไทย ลำดับที่ 2,420 ของโลก **ระบบนิเวศป่าไม้** พื้นที่ป่าไม้ในปี 2563 พบว่าในปี 2563 มีพื้นที่ป่าไม้ 102,353,485 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 31.64 ของพื้นที่ประเทศ ซึ่งมีปริมาณลดลงจากปี 2562 ที่มีพื้นที่ป่าคิดเป็นร้อยละ 31.68 ซึ่งได้มีฟื้นฟูโดยการปลูกป่าโดยหน่วยงาน 37,306 ไร่ และภาคเอกชน 13,994 ไร่ และมีป่าชุมชนรวม 13,028 หมู่บ้าน เนื้อที่ 6,295,718 ไร่ ในส่วนของพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ พบว่าในปี 2562 มีพื้นที่ประมาณร้อยละ 8.28 หรือประมาณ 26.78 ล้านไร่ โดยแบ่งเป็นสวนป่าเศรษฐกิจ 4.72 ล้านไร่ และสวนยางพารา (ในที่ดินเอกสารสิทธิ์) 22.06 ล้านไร่ ทั้งนี้ในส่วนของพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชนบทยังอยู่ในระหว่างจัดทำข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสำหรับ**การกัดเซาะชายฝั่ง** พบว่า ในปี 2561 มีพื้นที่ชายฝั่งทะเลถูกกัดเซาะ 726.76 กิโลเมตร และนอกจากนี้ในปี 2562 ประเทศไทยมีอุณหภูมิเฉลี่ยทั้งปีสูงกว่าปี 2561 ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวถือเป็นภัยคุกคามที่สำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความหลากหลายทาง

ชีวภาพของประเทศไทย ทั้งความหลากหลายทางพันธุกรรมและชนิดพันธุ์ รวมทั้งชนิดพันธุ์พืชและสัตว์พื้นเมืองตลอดจนส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ จึงจำเป็นต้องเร่งขับเคลื่อนการดำเนินงานที่สำคัญต่างๆในประเด็น เกิดความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ ลดความขัดแย้งของการพัฒนาที่ใช้ฐานทรัพยากรธรรมชาติ ต่อไป

การดำเนินการที่ผ่านมา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการดำเนินกิจกรรมที่สำคัญเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า โดย **1) การหยุดยั้งและป้องกันการทำลายทรัพยากรป่าไม้ในที่ดินป่าไม้ของรัฐทุกรูปแบบ** มุ่งเน้นการเพิ่มความเข้มงวดการลาดตระเวนและการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการป้องกันรักษาป่าในพื้นที่ป่าไม้ และเพื่อสร้างจิตสำนึกร่วมกับประชาชนในพื้นที่ให้เกิดความรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของป่า โดยในปี 2564 มีพื้นที่ป่าไม้ได้รับการปลูกและฟื้นฟู 407,655 ไร่ หน่วยงานสามารถหยุดยั้งการทำลายป่าคงสภาพและยึดคืนผืนป่าที่ถูกบุกรุก 18,347 ไร่ และสามารถดำเนินการชิงเก็บ 1,200 ตัน ทำให้จุดความร้อน (hotspot) ลดลงกว่าร้อยละ 50 จากปีที่ผ่านมา (กรมป่าไม้, 2564) อีกทั้ง หน่วยงานได้มี **2) การพัฒนาและขยายผลระบบลาดตระเวนเชิงคุณภาพ (SMART Patrol System) ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์อย่างต่อเนื่อง** เพื่อป้องกันและปราบปรามการทำลายทรัพยากรป่า โดยในปี 2564 สามารถดำเนินการได้ 213 แห่ง โดยมีร้อยละการลาดตระเวนครอบคลุม (patrol coverage) ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์เป้าหมายดำเนินการได้ร้อยละ 86.15 (อส, 2564) **3) การเพิ่มและพัฒนาป่าอนุรักษ์ ป่าเศรษฐกิจ ป่าชุมชน และพื้นที่สีเขียว ในเขตเมืองและชุมชน** โดยมีพื้นที่ป่าเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น 33,586 ไร่ มีการสนับสนุนกล้าไม้ 158,470,000 กล้า (กรมป่าไม้) และ **4) มีการรวบรวม และอนุรักษ์ทรัพยากรพันธุ์พืชหายากเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์และถูกคุกคามของประเทศ** เช่น พืชหายากและเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์จำนวน 408 ชนิด กล้วยไม้ จำนวน 615 ชนิด และขิงข่า จำนวน 262 ชนิด มีทรัพยากรพันธุ์พืชหายาก พืชที่ถูกคุกคาม พืชใกล้สูญพันธุ์ ได้รับการอนุรักษ์ ขยายพันธุ์ ศึกษาวิจัย และสามารถเข้าสู่โปรแกรมฟื้นฟูคืนถิ่น ดำเนินการได้รวม 37 ชนิดสะสม และมีแหล่งอนุรักษ์และจัดแสดงแหล่งเรียนรู้ได้รับการพัฒนาให้มีศักยภาพในการรองรับการให้บริการทางพฤกษศาสตร์ตามมาตรฐานสากล จำนวน 5 แห่ง

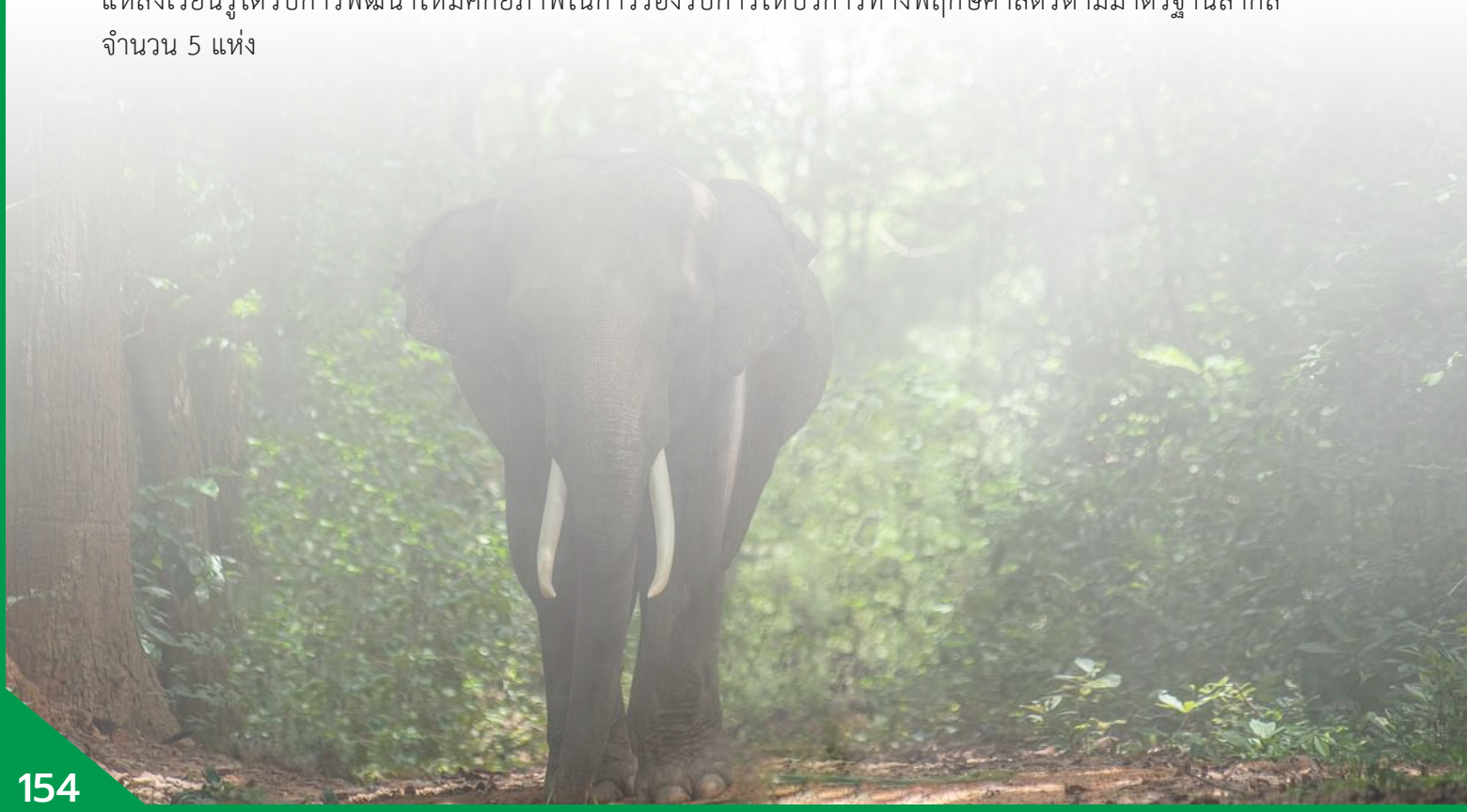

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย การเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องส่งผลให้เกิดการบุกรุกพื้นที่ฐานทรัพยากรธรรมชาติทั้งทางบกและทางทะเล เพื่อดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจรวมถึงการสร้างที่อยู่อาศัย ยังคงเป็นปัจจัยหลักในการสร้างความเสียหายแก่ทรัพยากรทางธรรมชาติ ทำให้มีความท้าทายที่สำคัญในการเร่งติดตามการบุกรุกพื้นที่เพื่อใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ดังนั้น เพื่อให้เกิดการติดตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว จำเป็นต้องอาศัยความรู้ความสามารถเฉพาะทางของบุคลากร รวมถึงการสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพและความพร้อมของหน่วยงาน ทั้งด้านงบประมาณ ในการปฏิบัติหน้าที่ ป้องกัน ฟื้นฟู และอนุรักษ์ทรัพยากร รวมถึงการบูรณาการดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานและภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อเชื่อมโยงการพัฒนาให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย เพื่อให้บรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ จึงควรเน้นให้ความสำคัญกับ **1) การส่งเสริมเครือข่ายชุมชนในการเฝ้าระวังทรัพยากรธรรมชาติให้เพิ่มมากขึ้น** โดยสร้างความตระหนักรู้ถึงความสำคัญของการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าแก่ทุกภาคส่วน **2) ส่งเสริมและสนับสนุนการสำรวจข้อมูลและการมีฐานข้อมูลด้านทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าที่เป็นปัจจุบัน** เพื่อให้มีฐานข้อมูลในการติดตามประเมินผล และสามารถบูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ รวมถึงภาคประชาชนสามารถเข้าถึงและนำไปใช้ประโยชน์ได้ นอกจากนี้ **3) ควรเร่งส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาใช้สำหรับการป้องกันและอนุรักษ์ฐานทรัพยากรของประเทศ** เพื่อให้หน่วยงานสามารถติดตามป้องกันการบุกรุกพื้นที่อย่างผิดกฎหมายได้อย่างทันท่วงที เช่น การใช้โดรนในการตรวจวัดจุดความร้อน (hotspot) หรือใช้โดรนติดลูกบอลดับไฟก่อนลุกลาม การส่งเสริมพัฒนาระบบติดตามการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ป่าไม้อัจฉริยะมาช่วยในการวิเคราะห์ และการประมวลผลข้อมูลจากภาพถ่ายดาวเทียม ทำให้การทำงานมีความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น นำไปสู่การแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืนต่อไป

CR06G04 ผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 4

เกิดความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ ลดความขัดแย้งของการพัฒนาที่ใช้ฐานทรัพยากรธรรมชาติ บรรเทาผลกระทบสิ่งแวดล้อมและลดภัยพิบัติทางธรรมชาติ

สถานการณ์ปี 2564

เทียบกับ ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2564

ไทยอยู่ในอันดับต่ำกว่า 50 ประเทศแรกของโลก (อันดับของประเทศด้านความยั่งยืนและคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับโลก (SDGs))

สถานการณ์ปี 2564

เทียบกับ ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2565

ไทยอยู่ในอันดับต่ำกว่า 50 ประเทศแรกของโลก (อันดับของประเทศด้านความยั่งยืนและคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับโลก (SDGs))

สถานการณ์ในภาพรวมของผลสัมฤทธิ์อันพึงประสงค์

ในปี 2564 ความหลากหลายทางพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์และถิ่นที่อยู่ในระดับโลก (Biodiversity Health Index: BHI) ซึ่งมีการรายงานอยู่ภายใต้ดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อม (Environmental Performance Index: EPI) จัดทำขึ้นโดย Yale Center for Environmental Law and Policy โดยปี 2563 ประเทศไทยมีคะแนนเฉลี่ย 53 คะแนน อยู่ในลำดับที่ 114 จากประเทศทั้งหมด 180 ประเทศ ซึ่ง (ค่า BHI รายงานทุก 2 ปี จึงยังไม่มีค่าคะแนน ปี 2564) โดยหากพิจารณาเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ ลดความขัดแย้งของการพัฒนาที่ใช้ฐานทรัพยากรธรรมชาติ ที่ผ่านมาประเทศให้ความสำคัญกับการสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียว โดยละเลยการสร้างการเติบโตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติต่างๆ เพื่อใช้ในการผลิตสินค้าและบริการอย่างสิ้นเปลืองโดยขาดความสมดุล

จนทำให้ทรัพยากรธรรมชาติลดลงเป็นจำนวนมาก ก่อให้เกิดความเสื่อมโทรมลงของระบบนิเวศจนยากที่จะเยียวยาหรืออนุรักษ์ ฟื้นฟูให้กลับมาอยู่ในสภาพเดิมได้ เช่น พื้นที่ป่าไม้ ในปี 2563 พบว่ามีพื้นที่ป่าไม้ 102,353,485 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 31.64 ของพื้นที่ประเทศ มีปริมาณลดลงจากปี 2562 ที่มีพื้นที่ป่าคิดเป็นร้อยละ 31.68 ทั้งนี้สาเหตุหลัก ๆ มาจากจำนวนประชากรที่เพิ่มสูงขึ้น ทำให้มีความต้องการใช้ประโยชน์จากป่าไม้เพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะเพื่อประโยชน์ในการเป็นแหล่งที่ดินทำกิน มีการบุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อทำการเกษตร เป็นที่อยู่อาศัยของชาวบ้าน หรือการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของรัฐ ได้แก่ การสร้างฝาย อ่างเก็บน้ำ การตัดถนน การทำแนวสายไฟแรงสูง การโทรคมนาคม การทำเหมืองแร่ หรือการใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าเพื่อวัตถุประสงค์สำหรับการท่องเที่ยว โดยสร้างบ้านพัก สถานที่ตากอากาศ สนามกอล์ฟ รวมถึงการซื้อที่ดินเพื่อการเก็งกำไร เป็นต้น ซึ่งทั้งหมดเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดการทำลายพื้นที่ป่าเป็นบริเวณกว้าง นอกจากนี้ยังรวมถึงการลดลงของป่าชายเลน ป่าชายหาด และป่าพรุ ที่ส่วนใหญ่เกิดจากกิจกรรมของมนุษย์ที่สำคัญ เช่น การเปลี่ยนแปลงพื้นที่ไปเป็นบ่อเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ชุมชน และโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศด้านสิ่งแวดล้อมและด้านอาหาร โดยเฉพาะการลดลงของความหลากหลายและปริมาณสิ่งมีชีวิตที่มีวงจรชีวิตที่เชื่อมโยงกับป่าชายเลนและพื้นที่ชุ่มน้ำ เช่น กุ้งกุลาดำ กุ้งแชบ๊วย หอย ปู และปลาที่นำมาบริโภคเป็นอาหาร เป็นต้น (กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง, 2564) ซึ่งภาครัฐได้มีการแก้ไขปัญหาโดยการจัดที่ดินทำกินให้แก่ชุมชน โดยรวมผลดำเนินการจนถึงปี 2563 ได้เห็นชอบพื้นที่เป้าหมายแล้ว 734 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 76.12 หรือประมาณ 1.5 ล้านไร่ โดยได้ออกหนังสืออนุญาตแล้ว 267 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 35.06 หรือประมาณ 700,000 ไร่ ซึ่งได้จัดคนเข้าใช้ประโยชน์แล้ว 60,419 ราย ดังนั้น การบริหารจัดการ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม ส่งผลให้เกิดข้อพิพาทระหว่างกลุ่มผู้ได้ประโยชน์และเสียประโยชน์มาอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ด้วยเงื่อนไขข้อจำกัดในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรดังกล่าว จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเร่งดำเนินการสร้างความสมดุลระหว่างการใช้ประโยชน์และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อลดความขัดแย้ง และก่อให้เกิดการสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมบนฐานการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่ยั่งยืน

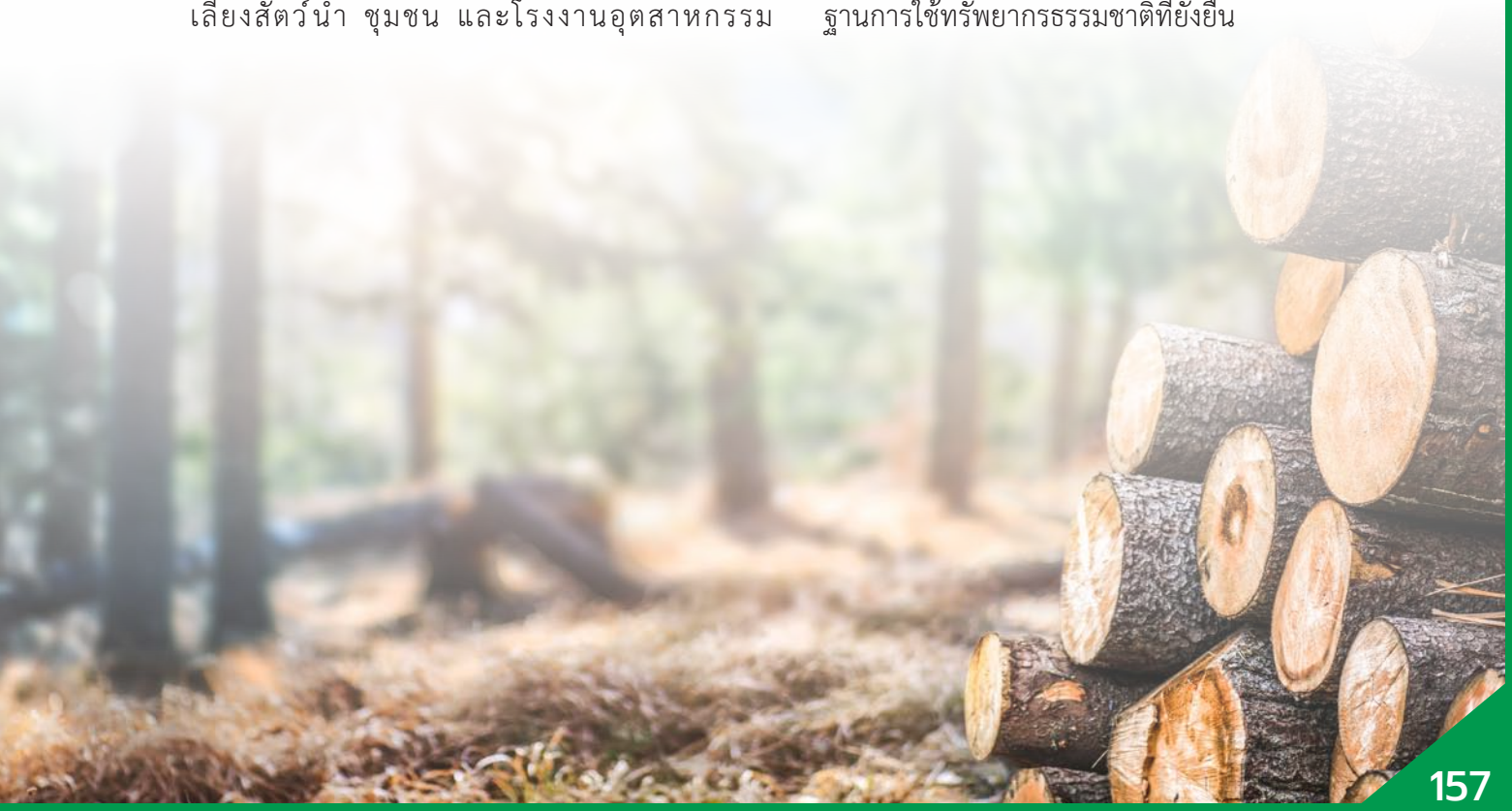

การดำเนินการที่ผ่านมา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการดำเนินกิจกรรมที่สำคัญเพื่อมุ่งเน้นการสร้างความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ รวมถึงลดความขัดแย้งของการพัฒนาในมิติต่าง ๆ โดย **1) การเพิ่มและพัฒนาป่าอนุรักษ์ ป่าเศรษฐกิจ ป่าชุมชน และพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชุมชน** มีการส่งเสริมการจัดตั้งและพัฒนาป่าชุมชน ได้ร้อยละ 95 จากเป้าหมายดำเนินการจัดตั้งและพัฒนาป่าชุมชน 427 ป่าชุมชน โดยมีประชาชนในพื้นที่ได้รับการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการป่าชุมชน 250 ป่าชุมชน อีกทั้งหน่วยงานได้ปฏิบัติการให้เกิดปฏิสัมพันธ์ในเครือข่ายชุมชนไม้มีค่า-ป่าครอบครัว และมีการขยายตัวในลักษณะเครือข่ายไปแล้ว 4 ภูมินิเวศ มีพื้นที่ที่เกิดจากกระบวนการมีส่วนร่วมดำเนินการชุมชนไม้มีค่า-ป่าครอบครัว 5,258 ไร่ มีการส่งเสริมเกษตรกรปลูกบำรุงไม้เศรษฐกิจ (ไม้โตเร็วและไม้โตช้า) จำนวน 16,000 ไร่ มีการส่งเสริมระบบวนเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินดำเนินการได้ 45,000 ไร่ **2) การจัดระเบียบและแก้ไขปัญหาความขัดแย้งเกี่ยวกับการครอบครองหรือใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ของรัฐทุกประเภทอย่างเหมาะสมและเป็นธรรม โดยการจัดการที่ดินทำกิน** ได้ดำเนินการสำรวจการถือครองที่ดินของราษฎรในพื้นที่ป่าอนุรักษ์แล้วเสร็จจำนวน 4.27 ล้านไร่ มีแปลงที่ดินที่ประชาชนได้รับการจัดที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัย ดำเนินงานสะสม จำนวน 1,895 แปลง มีครัวเรือนที่ยากจนที่ได้รับการจัดที่ดินเพื่อเข้าทำประโยชน์และอยู่อาศัย จำนวน 1,624 ครัวเรือน **3) การดำเนินงานพัฒนาการใช้ประโยชน์ผลิตผลและการบริการจากป่าไม้และอุตสาหกรรมป่าไม้ทั้งระบบ** ได้มีการจัดทำข้อเสนอแนวทางการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ BD ในพื้นที่กรรมสิทธิ์ Privately Protected Areas (PPA) และ Private-Land Conservation Areas (PLCA) โดยมีข้อเสนอเชิงกลไกการขับเคลื่อนพื้นที่สีเขียวนอกเขตอนุรักษ์แล้ว 1 ข้อเสนอ โดยหน่วยงานอยู่ระหว่างการศึกษาทบทวนคำนิยามของไม้แปรรูปในมิติต่าง ๆ เพิ่มเติมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการยกร่างประกาศกระทรวงการคลังเพื่อลดและยกเว้นอากรขาออกไม้ต่อไป

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย ในการบรรลุเป้าหมายเกิดความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนจะต้องมีการกระจายการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างทั่วถึง ทำให้มีความท้าทายที่สำคัญ **1) เร่งแก้ไขปัญหาความไม่ชัดเจนในการใช้ทรัพยากร** เพื่อให้ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการใช้ทรัพยากรแต่ละประเภทและพื้นที่ตกอยู่กับภาคส่วนที่ทำหน้าที่ดูแลรักษาทรัพยากรอย่างแท้จริง ทั้งยังสามารถบังคับใช้ข้อกฎหมายต่าง ๆ ในการควบคุมการใช้ทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ **2) เร่งจัดทำแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐ (one map)** เพื่อให้เกิดความชัดเจนของพื้นที่ในหน่วยงานของภาครัฐโดยรวมของทั้งประเทศ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความชัดเจน ไม่เกิดความทับซ้อนกันในการนับพื้นที่ระหว่างหน่วยงานของรัฐ ส่งผลให้มีหน่วยงานที่ดูแลทรัพยากรในแต่ละพื้นที่ที่ชัดเจน **3) สร้างมาตรการจูงใจทางด้านภาษี** โดยภาครัฐออกนโยบายจูงใจให้ผู้ผลิตเข้าสู่ฐานการผลิตสีเขียว ซึ่งจะประกอบไปด้วย เศรษฐกิจชีวภาพ (Bioeconomic) เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) และเศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) ซึ่งเป็นกระแสเศรษฐกิจในระดับโลก ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการใช้ทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน พร้อมทั้งยังเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม **4) พัฒนาการใช้ประโยชน์ผลิตผลและการบริการจากป่าไม้และอุตสาหกรรมป่าไม้ทั้งระบบ** โดย (1) ส่งเสริมและสนับสนุนอุตสาหกรรมที่ใช้ผลิตผลจากป่าไม้ครบวงจรในทุกระดับ และพัฒนา เศรษฐกิจจากฐานทรัพยากรป่าไม้อย่างเหมาะสมและเป็นรูปธรรม (2) พัฒนาและส่งเสริมการรับรองป่าไม้ ตามมาตรฐานการรับรองป่าไม้ให้เป็นที่ยอมรับและได้รับการรับรองทั้งในระดับประเทศและระดับสากล และ (3) ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ประโยชน์การบริการจากป่าไม้อย่างสมดุล ยั่งยืน และเกื้อกูลระบบนิเวศ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย โดยเพื่อให้เกิดความชัดเจนของการแบ่งเขตการใช้ทรัพยากร จึงควรเร่งพัฒนาหรือปรับปรุงแนวเขตที่ดินป่าไม้ของรัฐทุกประเภท รวมถึงการสร้างความเข้าใจถึงปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนโดยรอบพื้นที่ป่า และการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาและใช้ประโยชน์ร่วมของชุมชนและป่าไม้เพื่อป้องกันการบุกรุกพื้นที่ป่ารวมถึงสร้างแนวร่วมในการช่วยกันอนุรักษ์พื้นที่ป่าไม้ ทั้งนี้สามารถดำเนินการโดยการนำระบบสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในการติดตามตรวจสอบและจัดทำแนวเขตที่ดินของรัฐให้ชัดเจน รวมถึงการปรับปรุงกฎหมายให้ทันกับสถานการณ์และบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรมโดยเฉพาะในพื้นที่ป่าต้นน้ำและพื้นที่อนุรักษ์ที่มี **และในการมุ่งสู่การพัฒนาและเพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจเพื่อสร้างการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน** จะต้องเร่งผลักดันพัฒนาการใช้ประโยชน์ผลิตผลและการบริการจากป่าไม้และอุตสาหกรรมป่าไม้ทั้งระบบ ส่งเสริมและสนับสนุนอุตสาหกรรมที่ใช้ผลิตผลจากป่าไม้ครบวงจร เร่งพัฒนาและส่งเสริมการรับรองป่าไม้ตามมาตรฐานการรับรองป่าไม้ให้ได้รับการรับรองทั้งในระดับประเทศ และการเร่งผลักดันแนวทางการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ BD ในพื้นที่กรรมสิทธิ์ Privately Protected Areas (PPA) และ Private-Land Conservation Areas (PLCA) อย่างต่อเนื่อง

ด้านสาธารณสุข

07

ประชาชนทุกภาคส่วนมีความรอบรู้ด้านสุขภาพ มีส่วนร่วม
ในการวางระบบในการดูแลสุขภาพ ได้รับโอกาสที่เท่าเทียมกัน
ในการเข้าถึงบริการสาธารณสุขที่จำเป็น และอยู่ในสภาพแวดล้อม
ที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ภายใต้ระบบสาธารณสุขที่เป็นเอกภาพ และการอภิบาลระบบที่ดี

แผนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข มีเป้าหมายอันพึงประสงค์ คือ **ประชาชนมีความรอบรู้ด้านสุขภาวะสามารถดูแลสุขภาพ มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ และสามารถป้องกันและลดโรคที่สามารถป้องกันได้ เกิดเป็นสังคมบ่มเพาะจิตสำนึกการมีสุขภาพดีสูงขึ้น** รวมถึง**มีจำนวนชุมชนสุขภาพดีขึ้น มีระบบสาธารณสุขที่ได้มาตรฐานที่ประชากรทุกระดับเข้าถึงได้ดีขึ้น** พร้อมทั้ง**การเข้าถึงบริการสาธารณสุขมีความเหลื่อมล้ำลดลง และประชาชนมีความรอบรู้สุขภาพ เรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศมากขึ้น** โดยในแผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม ได้กำหนดให้มีเรื่องและประเด็นปฏิรูป รวม 10 เรื่อง ซึ่งมีสถานะการบรรลุเป้าหมายประจำปี 2563 ประกอบด้วย **ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง) 6 เรื่อง ในระดับยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม) 2 เรื่อง** และอยู่**ในระดับยังคงมีความเสี่ยงขั้นวิกฤติในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง) 2 เรื่อง** ได้มาดำเนินการต่อเนื่องในแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ผ่านกิจกรรม Big Rock จำนวน 9 เรื่องและประเด็นปฏิรูป และอีก 1 เรื่องและประเด็นปฏิรูป เป็นกิจกรรมที่มีส่วนร่วมสนับสนุนการขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ได้ตามเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยแสดงรายละเอียดความเกี่ยวข้องของเรื่องและประเด็นปฏิรูปของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับเดิม) กับกิจกรรม Big Rock ของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) สรุปได้ดังนี้

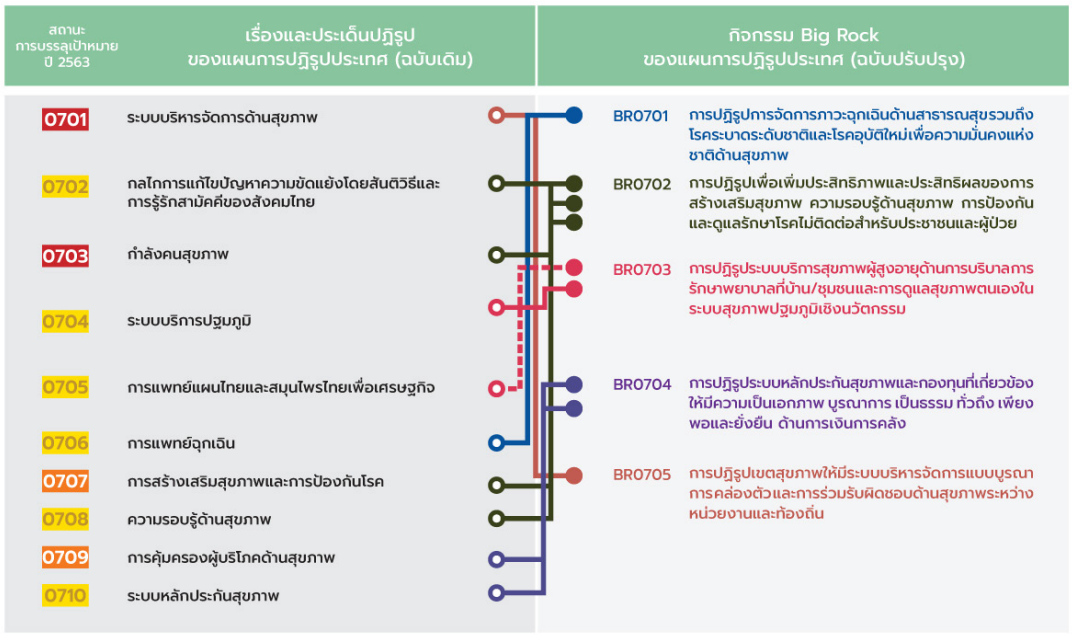

เรื่องและประเด็นปฏิรูปของแผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับเดิม ที่นำมาดำเนินการต่อเนื่องผ่านกิจกรรม Big Rock ของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

เรื่องและประเด็นปฏิรูปของแผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับเดิม ที่เป็นกิจกรรมสนับสนุนการขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

สรุปการบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์ของการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข

รหัส	เป้าหมาย	สถานะการบรรลุเป้าหมายเทียบค่าเป้าหมาย ปี 2564	ปี 2565
CR07G01	ประชาชนมีความรอบรู้ด้านสุขภาวะ สามารถดูแลสุขภาพ มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์และสามารถป้องกันและลดโรคที่สามารถป้องกันได้เกิดเป็นสังคมบ่มเพาะจิตสำนึกสุขภาพดีสูงขึ้น	2564	2565

สถานะการบรรลุเป้าหมายของผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 1 มี**ระดับการบรรลุเป้าหมาย**ในปี 2564 และปี 2565 โดยช่วงที่ผ่านสถานการณ์ความรอบรู้ด้านสุขภาวะของไทยในปี 2564 ได้มีการเทียบเคียงจากค่าเฉลี่ยร้อยละของประชาชนในการเข้าถึงการบริการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค พบว่า ภาพรวมในระดับประเทศมีคะแนนอยู่ที่ 82.06 คะแนน ซึ่งได้บรรลุค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

รหัส	เป้าหมาย	สถานะการบรรลุเป้าหมายเทียบค่าเป้าหมาย ปี 2564	ปี 2565
CR07G02	จำนวนชุมชนสุขภาพดีเพิ่มขึ้น โดยพิจารณาการขยายจำนวนหน่วยบริการปฐมภูมิและเครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมิให้ครอบคลุมทั่วประเทศการขึ้นทะเบียนหน่วยบริการปฐมภูมิและเครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมิเป็น 3,000 แห่ง	2564	2565

สถานะการบรรลุเป้าหมายของผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 2 มี**ระดับการบรรลุเป้าหมาย**ในปี 2564 และ**อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย**ในปี 2565 โดย**จำนวนชุมชนสุขภาพดีสามารถเทียบเคียงได้จากจำนวนหน่วยบริการปฐมภูมิและเครือข่ายบริการปฐมภูมิ** เนื่องจากการมีหน่วยบริการปฐมภูมิที่มีประสิทธิภาพ ครอบคลุมทุกเขตสุขภาพจะสามารถลดการเข้ารักษาในโรงพยาบาลระดับทุติยภูมิและตติยภูมิโดยไม่จำเป็นได้ ทั้งนี้ ในปี 2564 กระทรวงสาธารณสุขได้รายงานจำนวนหน่วยบริการปฐมภูมิและเครือข่ายหน่วยปฐมภูมิสะสมทั้งสิ้น 2,760 หน่วย ซึ่งห่างจากค่าเป้าหมายเพียงเล็กน้อย ซึ่งได้กำหนดจำนวนหน่วยบริการฯ เป็น 3,000 หน่วย ภายในปี 2565 โดยจำนวนหน่วยสุขภาพฯ ในปัจจุบันครอบคลุมการดูแลประชากรจำนวน 27,205,655 คน หรือร้อยละ 41.1 ของประชากรไทยทั่วประเทศ ซึ่งการเพิ่มขึ้นดังกล่าวแสดงถึงแนวโน้มที่จะสามารถประสบความสำเร็จได้ภายใต้กรอบเวลาที่กำหนด

รหัส	เป้าหมาย	สถานะการบรรลุเป้าหมายเทียบค่าเป้าหมาย ปี 2564	ปี 2565
CR07G03	มีระบบสาธารณสุขที่ได้มาตรฐานที่ประชากรทุกระดับเข้าถึงได้ดีขึ้น	2564	2565

สถานะการบรรลุเป้าหมายของผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 3 มี**ระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย**เมื่อเทียบเคียงกับค่าเป้าหมายปี 2564 และปี 2565 โดยที่ผ่านมาผลการสำรวจโดยซีอีโอเวิลด์ พบว่าประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 6 จาก 89 ประเทศทั่วโลก โดยได้คะแนนทั้งหมด 67.99 เต็ม 100 และในปี 2564 ประเทศไทย อยู่ในอันดับที่ 13 จาก 89 ประเทศ ทั่วโลก โดยได้คะแนนทั้งหมด 59.52 เต็ม 100 ซึ่งการจัดอันดับดังกล่าว มีปัจจัยสำคัญในการวิเคราะห์ 5 ปัจจัย ประกอบด้วย โครงสร้างพื้นฐานของระบบบริการสุขภาพ บุคลากรทางการแพทย์ (แพทย์, พยาบาล และบุคลากรทางสาธารณสุข) ค่าใช้จ่ายต่อคนต่อปี ความพร้อมของยาที่ให้บริการ และ ความพร้อมของรัฐบาล ซึ่งเหตุที่อันดับของประเทศไทยมีการตกอันดับมาเนื่องจากปัจจัยด้านบุคลากรทางการแพทย์ที่ยังมีไม่เพียงพอต่อความต้องการประชาชน

รหัส	เป้าหมาย	สถานะการบรรลุเป้าหมายเทียบค่าเป้าหมาย ปี 2564	ปี 2565
CR07G04	การเข้าถึงบริการสาธารณสุขมีความเหลื่อมล้ำลดลง	2564	2565

สถานะการบรรลุเป้าหมายของผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 4 มีระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมายเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายปี 2564 และปี 2565 จากผลการสำรวจดัชนีความก้าวหน้าของการพัฒนาคนด้านสุขภาพ ณ ปี 2563 พบว่า มีดัชนีความก้าวหน้าของการพัฒนาคนด้านสุขภาพอยู่ที่ 0.6078 เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ก่อนหน้าเท่ากับ 0.0235 อย่างไรก็ตาม แม้ว่าแนวโน้มของดัชนีดังกล่าวมีแนวโน้มสูงขึ้น แต่ยังคงมีปัจจัยที่ยังคงประเด็นท้าทายคือจำนวนประชากรที่เจ็บป่วยที่เป็นผู้ป่วยในมีจำนวนที่เพิ่มขึ้น โดยในปี 2563 มีจำนวนร้อยละ 11.25 เพิ่มขึ้นจากปี 2560 ที่มีจำนวนร้อยละ 10.56 ทั้งนี้ เนื่องจากอัตราการเจ็บป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังเพิ่มขึ้น อาทิ โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง และโรคหลอดเลือดหัวใจ รวมทั้งสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ที่ส่งผลให้มีจำนวนผู้ป่วยเข้ารับการรักษาเป็นผู้ป่วยในมากขึ้น

รหัส	เป้าหมาย	สถานะการบรรลุเป้าหมาย เทียบค่าเป้าหมาย ปี 2564	ปี 2565
CR07G05	ประชาชนมีความรอบรู้สุขภาพ เรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศมากขึ้น	2564	2565

สถานะการบรรลุเป้าหมายของผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 5 มี**ระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย**เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายปี 2564 และปี 2565 ผลการประเมินของ Global COVID-19 Index (GCI) ที่ใช้ระบบการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่จาก 184 ประเทศทั่วโลก พบว่า ในปี 2563 ไทยถูกจัดอันดับเป็นประเทศที่ฟื้นตัวจากการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 เป็นอันดับที่ 4 ของโลก ซึ่งวัดจากตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายของแผนแม่บทนี้ คือ ความสามารถในการตอบสนองอย่างรวดเร็วในการควบคุมโรค และความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานทางสาธารณสุขในการรักษาผู้ติดเชื้อ นอกจากนี้ ความรอบรู้ด้านสุขภาพในการป้องกันตนเองของประชาชนในการป้องกันเชื้อโควิด-19 ยังอยู่ในเกณฑ์ที่ดีเมื่อเทียบกับอัตราการดูแลตนเองและคนใกล้ชิดอยู่ที่ร้อยละ 80 แสดงให้เห็นว่าประชาชนตระหนักรู้และเข้าใจถึงวิธีการป้องกันตนเองในระดับหนึ่ง อย่างไรก็ตาม ในปี 2564 ประเทศไทยต้องเผชิญกับปัญหาการแพร่ระบาดระลอกใหม่ของเชื้อโควิด-19 ทำให้มีผู้ติดเชื้อรายวันสูงถึง 13,291 ราย/วัน ในเดือนกันยายน 2564 ด้วยเหตุนี้ จึงส่งผลให้ไทยถูกจัดอันดับ GCI เป็นลำดับที่ 51 ของโลก ลดลงจากปีก่อนหน้าที่อยู่ที่อันดับที่ 47 ของโลก

สาระสำคัญของกิจกรรม Big Rock และสรุปสถานะการดำเนินงาน ประจำปี 2564

BR0701	กิจกรรมปฏิรูปที่ 1 การปฏิรูปการจัดการภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุข รวมถึงโรคระบาดระดับชาติและโรคอุบัติใหม่ เพื่อความมั่นคงแห่งชาติด้านสุขภาพ	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
สธ.	มุ่งดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาประเด็นสำคัญที่เป็นจุดคานงัดสำคัญในระบบจัดการภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุข ได้แก่ การปรับปรุงกฎหมาย โดยเฉพาะพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 การทบทวนและออกแบบโครงสร้างการทำงานความมั่นคงด้านสุขภาพและการจัดการภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขที่มีความรุนแรงในระดับที่สูงมาก พัฒนาและปรับปรุงระบบการเงินและงบประมาณของประเทศ การจัดสรรวงเงินงบประมาณในกรอบของความมั่นคงด้านสุขภาพ ระบบหลักประกันสุขภาพ รวมทั้งการพัฒนาและจัดหาวัคซีน ยา เวชภัณฑ์ และอุปกรณ์ทางการแพทย์และสาธารณสุข รวมถึงการจัดทำแผนบูรณาการเพื่อการยกระดับศักยภาพและโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการจัดการภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขอย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพในทุกภาวะฉุกเฉิน และมีความมั่นคงด้านสุขภาพของประเทศ	ได้มีการดำเนินงาน**เป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้**ในแผนขับเคลื่อนฯ โดยกระทรวงสาธารณสุขมีระบบข้อมูลสารสนเทศที่สามารถสนับสนุนการดำเนินงานด้านสุขภาพและรองรับการดำเนินงานภายใต้สถานการณ์ภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขได้แบบ Real Time ทั้งในระดับจังหวัด และระดับประเทศ รวมทั้งพัฒนาระบบเฝ้าระวังป้องกันควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ ณ ช่องทางเข้าออกประเทศโดยอยู่ระหว่างการดำเนินกิจกรรมได้แก่ การจัดตั้งระบบการขึ้นทะเบียนของผู้เดินทาง และการตรวจจับคัดกรองโรคทางห้องปฏิบัติการ และพัฒนาโปรแกรมข้อมูล

BR0702	กิจกรรมปฏิรูปที่ 2 การปฏิรูปเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการสร้างเสริมสุขภาพ ความรอบรู้ด้านสุขภาพ การป้องกันและดูแลรักษาโรคไม่ติดต่อสำหรับประชาชนและผู้ป่วย	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
สธ.	เป็นการบูรณาการการสร้างเสริมสุขภาพ ความรอบรู้ด้านสุขภาพและการป้องกันโรคกับการรักษาพยาบาลในระบบบริการสุขภาพอย่างต่อเนื่องยั่งยืน โดยมีการพัฒนานโยบายและมาตรการ รวมถึงระบบการเงินการคลังและเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนให้เกิดการเข้าถึงข้อมูลสุขภาพตลอดจนการเสริมสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพ เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและการป้องกันและลดโรคและผลแทรกซ้อนจากโรคไม่ติดต่อ ซึ่งจะเน้นโรคไม่ติดต่อที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพ ได้แก่ โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง ที่มีความชุกสูงก่อนและมุ่งเน้นกลุ่มประชากรวัยทำงาน อีกทั้งจะสนับสนุนการขับเคลื่อนมาตรการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคที่ได้ผล รวมทั้งการใช้นโยบายด้านภาษีเพื่อลดปริมาณการบริโภคอาหารและสารเคมีที่เป็นสาเหตุของโรคไม่ติดต่อ โดยเฉพาะน้ำตาล โซเดียม และติดตามการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับสารเคมีที่ใช้ในวงกว้างและทำให้เกิดการเจ็บป่วย ได้แก่ สารเคมีอันตรายที่ใช้การเกษตร	☺ ได้มีการดำเนินงานเป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนขับเคลื่อนฯ โดยกระทรวงสาธารณสุขอยู่ระหว่างดำเนินการพัฒนานโยบายและส่งเสริมความรอบรู้สุขภาพ สำหรับสถานที่ทำงานภาครัฐ ภาคเอกชน และท้องถิ่นให้มีความรอบรู้ด้านสุขภาพและสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับบุคคลอื่น ๆ ในชุมชนได้ นอกจากนี้ ได้มีการพัฒนาเกณฑ์สำหรับค้นหารูปแบบบริการ (Service Model) เชิงนวัตกรรมที่มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล โดยบูรณาการไปกับเกณฑ์การประเมิน คุณภาพ NCD Clinic Plus และนำไปใช้กับ รพ. ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขในปี 2565

BR0703	กิจกรรมปฏิรูปที่ 3 การปฏิรูประบบบริการสุขภาพผู้สูงอายุด้านการบริบาล การรักษาพยาบาลที่บ้าน/ชุมชน และการดูแลสุขภาพตนเองในระบบสุขภาพปฐมภูมิเชิงนวัตกรรม	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
สธ.	เพื่อรองรับกับจำนวนผู้สูงอายุที่จะเพิ่มขึ้นอย่างมากในอนาคต โดยเน้นการเร่งแก้ไขปัญหาทั้งในมิติความรอบรู้ด้านสุขภาพเพื่อเพิ่มความสามารถในการดูแลตัวเอง การดำเนินงานร่วมกันของหน่วยงานภาคส่วนต่าง ๆ และพื้นที่/ท้องถิ่น/ชุมชน ในการสร้างผู้บริบาลผู้สูงอายุให้มีทั้งปริมาณและคุณภาพที่เพียงพอกับความต้องการเมื่อเข้าสู่ภาวะพึ่งพิง และการบริการรักษาพยาบาลที่บ้านและในชุมชนอย่างต่อเนื่องจนถึงวาระสุดท้ายของชีวิตจากทีมแพทย์ครอบครัวเพื่อให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีและลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงบริการ	☺ ได้มีการดำเนินงานเป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนขับเคลื่อนฯ โดยกระทรวงสาธารณสุขได้มีการพัฒนาระบบโปรแกรม Long Term Care (3C) เพื่อรองรับข้อมูลผู้บริบาลผู้สูงอายุที่ผ่านหลักสูตรที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน (อยู่ระหว่างพัฒนาและออกแบบเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ครอบคลุมทั้งประเทศ) รวมทั้งได้มีการจัดทำหลักสูตรการดูแลระยะยาว (Long Term Care) ผู้ป่วยและผู้สูงอายุสำหรับนักศึกษาพยาบาล และมีการประสานสถานศึกษาพยาบาล พร้อมเริ่มดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

BR0704	กิจกรรมปฏิรูปที่ 4 การปฏิรูประบบหลักประกันสุขภาพและกองทุนที่เกี่ยวข้อง ให้มีความเป็นเอกภาพ บูรณาการ เป็นธรรม ทั่วถึง เพียงพอและยั่งยืนด้านการเงินการคลัง	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
สปสช.	เป็นการปรับระบบหลักประกันสุขภาพให้ประชาชนได้รับสิทธิประโยชน์จากการบริหารจัดการและการเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพและสะดวกทัดเทียมกัน สร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ มุ่งเน้นการจัดบริการสาธารณสุขและระบบความคุ้มครองทางสังคมที่ครอบคลุมประชากรทุกกลุ่มอย่างเหมาะสมนำไปสู่ความเสมอภาคและกำหนดให้มีความเป็นธรรมสำหรับประชาชนทุกกลุ่มในการเข้าถึงบริการสาธารณสุขที่จำเป็นอย่างมีคุณภาพ (รวมทั้งบุคคลที่มีปัญหาสถานะและสิทธิและคนต่างด้าว) รวมถึงประเด็นการคุ้มครองผู้บริโภค	ได้มีการดำเนินงานเป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนขับเคลื่อนฯ โดยกระทรวงสาธารณสุขมีการขยายหน่วยบริการรองรับการใช้บริการของสิทธิ Non-UC และกลุ่มเฉพาะ เพื่อให้คนไทยทุกคนเข้าถึงบริการ รวมทั้งมีการบูรณาการสิทธิประโยชน์การป้องกัน ตรวจคัดกรอง ดูแลรักษาโรคโควิด-19สำหรับคนไทยทุกสิทธิ รวมทั้งรูปแบบการจ่ายชดเชยค่าบริการรวมทั้งมีการเชื่อมโยงฐานข้อมูลบริการ COVID-19 (วัคซีน ตรวจคัดกรอง HICI รักษาพยาบาล) ระหว่าง สปสช. และกระทรวงสาธารณสุข Co-Lab, Co-Link, Co-Ward, หมอพร้อม รวมทั้งหน่วยงานอื่น ๆ และขยายไปในระดับเขตต่อไป

BR0705	กิจกรรมปฏิรูปที่ 5 การปฏิรูปเขตสุขภาพให้มีระบบบริหารจัดการแบบบูรณาการ คล่องตัว และการร่วมรับผิดชอบด้านสุขภาพระหว่างหน่วยงานและท้องถิ่น	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
สธ.	มุ่งกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปสู่ระดับเขตพื้นที่ โดยเฉพาะในเรื่องของระบบหลักประกันสุขภาพ ถ้วนหน้าที่เปิดพื้นที่บริหารให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางเพื่อช่วยแก้ปัญหาเฉพาะพื้นที่ รวมถึงการกระจายอำนาจการจัดบริการของหน่วยบริการในลักษณะพวงบริการและการบริหารงบประมาณ/เงินกองทุนของหน่วยในระดับเขตสุขภาพ ซึ่งจะเป็นการเพิ่มความเข้มแข็งให้เขตสุขภาพมีระบบบริหารจัดการแบบบูรณาการที่มีความคล่องตัว ประสิทธิภาพ และประสิทธิผล	ได้มีการดำเนินงานเป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนขับเคลื่อนฯ โดยกระทรวงสาธารณสุขมีระบบบริหารจัดการแบบบูรณาการและร่วมรับผิดชอบระหว่างหน่วยงาน และท้องถิ่น มีความคล่องตัว ประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถทำให้เกิดผลสำเร็จในพื้นที่ตามเป้าหมายของการปฏิรูปประเทศ ด้านการจัดการภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุข โรคไม่ติดต่อ ผู้สูงอายุ ระบบหลักประกันสุขภาพและกองทุนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีการดำเนินการ 3 ระยะ ระยะที่ 1 จัดทำข้อเสนอ (Sandbox) 5 ด้าน (อภิบาลระบบ กำลังคน ระบบการเงินการคลัง ข้อมูลเทคโนโลยีสุขภาพ) เพื่อเป็นกลไกขับเคลื่อน ระยะที่ 2 เขตนำร่องนำกลไกไปขับเคลื่อนตามแนวทาง และระยะที่ 3 ติดตามประเมินผล จัดทำข้อเสนอเพื่อการบริหารจัดการ

สถานะการจัดทำหรือปรับปรุงกฎหมายภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ได้กำหนดให้จัดทำกฎหมาย 1 ฉบับ โดยมีสถานะการดำเนินการสรุปได้ดังนี้

รายชื่อกฎหมายที่ดำเนินการจัดทำ/ปรับปรุง	แล้วเสร็จ	อยู่ระหว่างดำเนินการ	หมายเหตุ
1 พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558		✓	ปัจจุบันพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา (หมายเหตุ คณะรัฐมนตรีจะแยกพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 บางส่วนเป็น พรก.)

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

1. ข้อจำกัดเชิงจำนวนและศักยภาพของบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการสื่อสารความรู้เรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำ

   รวมถึงรูปแบบการสื่อสารที่ยังไม่สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะกลุ่มประชากรเสี่ยงสูง อาทิ กลุ่มประชากรรายได้น้อยที่อาศัยอยู่ในชุมชนแออัด เด็กและเยาวชน ผู้สูงอายุ และแรงงานข้ามชาติ ซึ่งอาจส่งผลต่อการถ่ายทอดองค์ความรู้ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

2. การบูรณาการการดำเนินของหน่วยงานด้านต่าง ๆ ยังขาดประสิทธิภาพ

   ซึ่งไม่สามารถสะท้อนให้เกิดความร่วมมือของการทำงานในการสร้างองค์ความรู้ในภาพรวมและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน รวมถึงความซ้ำซ้อนของการดำเนินงานด้านประชาสัมพันธ์

3. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสื่อสารและสร้างองค์ความรู้ทางสุขภาพอาจมีข้อจำกัดสำหรับประชากรกลุ่มที่มีรายได้ต่ำและ/หรือมีทักษะทางด้านดิจิทัลที่ยังไม่เพียงพอ

   ซึ่งจำเป็นต้องดำเนินการควบคู่กับวิธีการอื่นอย่างเหมาะสม ความเหลื่อมล้ำของการเข้าถึงและการรับรู้ข้อมูลที่ส่งเสริมสุขภาวะที่ดีของประชากรในแต่ละพื้นที่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงการดำเนินงานในระดับจังหวัดและพื้นที่ยังคงมี ความท้าทาย ไม่ว่าจะเป็นประเด็นการบูรณาการดำเนินการของภาคส่วนต่าง ๆ ศักยภาพของบุคลากรทางสาธารณสุขในการสื่อสารกับประชาชน ฐานข้อมูลทางสาธารณสุขและผู้ป่วยที่ยังไม่เป็นระบบและขาดความเชื่อมโยง และการจัดการการติดตามและประเมินผลที่ยังไม่เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

4. การคุ้มครองตกหล่นไปจากระบบหลักประกันทางสุขภาพ

   แรงงานภาคการเกษตร แรงงานทำงานบ้าน แรงงานต่างด้าว เป็นต้น ซึ่งความท้าทายดังกล่าว ส่งผลต่อความเหลื่อมล้ำทางระบบหลักประกันสุขภาพ และสถานการณ์ด้านสุขภาพที่แรงงานข้ามชาติต้องแบกรับความเสี่ยงจากการไม่มีหลักประกันสุขภาพมารองรับด้วยตนเอง

5. การพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุขที่ทันสมัย

   ยังไม่เพียงพอเมื่อเปรียบเทียบกับความต้องการของผู้ใช้งาน โดยเฉพาะการพัฒนาการตรวจวินิจฉัย ควบคุม ป้องกัน รักษาโรค และเฝ้าระวังโรคอุบัติใหม่โรคติดต่อโรคไม่ติดต่อ และโรคทางพันธุกรรมที่เป็นปัญหาสำคัญของประเทศ

CR07G01 ผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 1

ประชาชนมีความรอบรู้ด้านสุขภาวะ สามารถดูแลสุขภาพ มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์และสามารถป้องกันและลดโรคที่สามารถป้องกันได้ เกิดเป็นสังคมบ่มเพาะจิตสำนึกสุขภาพดีสูงขึ้น

สถานการณ์ปี 2564

เทียบกับ ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2564

อัตราความรอบรู้ด้านสุขภาวะของประชากร ร้อยละ 50

สถานการณ์ปี 2564

เทียบกับ ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2565

อัตราความรอบรู้ด้านสุขภาวะของประชากร ร้อยละ 50

สถานการณ์ในภาพรวมของผลสัมฤทธิ์อันพึงประสงค์

การส่งเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาวะถือเป็นปัจจัยพื้นฐานหนึ่งของการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันทางสุขภาพที่ดีของประชาชน ซึ่งจำเป็นต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องในทุกระดับเพื่อให้เกิดความยั่งยืนในระยะยาว ทั้งนี้ สถานการณ์ความรอบรู้ด้านสุขภาวะของไทยในปี 2564 โดยเทียบเคียงจากค่าเฉลี่ยร้อยละของประชาชนในการเข้าถึงการบริการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค พบว่าภาพรวมในระดับประเทศ มีคะแนนอยู่ที่ 82.06 คะแนน ซึ่งได้บรรลุค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ คือ ร้อยละ 78 อย่างไรก็ดี ยังมีเขตสุขภาพที่ 4 (65.17 คะแนน) และ 6 (77.57 คะแนน) ที่ยังมีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำกว่าค่าเป้าหมายและค่าเฉลี่ยของประเทศ

นอกจากนี้ สวนดุสิตโพลได้รายงานผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในเดือนธันวาคม 2563 เรื่อง “การดูแลสุขภาพของคนไทยในปี 2020” ซึ่งพบว่าในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ประชาชนหันมาดูแลสุขภาพตนเองมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 68.10 รวมถึงให้ความสำคัญกับข้อมูลความรู้เกี่ยวกับสุขภาพในเรื่องเทคนิคการดูแลสุขภาพตนเองมากถึงร้อยละ 71.98 โดยให้ความสำคัญกับการป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19 สูงสุด คิดเป็นร้อยละ 89.48

ค่าเฉลี่ยร้อยละของประชาชนเข้าถึงบริการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค

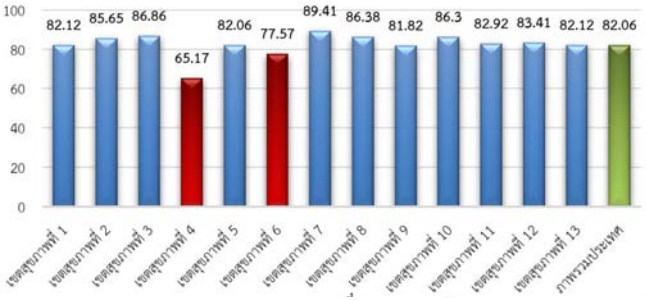

ที่มา: Data Health Center กระทรวงสาธารณสุข, 2564

ที่มา: สวนดุสิตโพล, 2564

การดำเนินการที่ผ่านมา เพื่อผลักดันประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงานด้านการสร้างเสริมความรู้ทางสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุขได้ร่วมกับภาคีเครือข่ายดำเนินโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ โครงการขับเคลื่อนนโยบายป้องกันควบคุมโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง และส่งเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพในสถานที่ทำงานของภาครัฐ เอกชน และท้องถิ่น ที่เชื่อมโยงกับระบบบริหารทรัพยากรบุคคลและสวัสดิการ การจัดทำบันทึกความเข้าใจ (MOU) ร่วมกับกรมการปกครองส่วนท้องถิ่นและสำนักสนับสนุนระบบบริการสุขภาพชุมชน เพื่อสนับสนุนการใช้อุปกรณ์ดิจิทัลส่วนบุคคลและสถานีสุขภาพดิจิทัล (Digital Health Station) รวมถึงการพัฒนานโยบายการควบคุมการตลาดอาหารและเครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์สำหรับเด็ก และการจัดทำข้อเสนอและแนวปฏิบัติเชิงมาตรการเพื่อป้องกันและแก้ไขผลกระทบจากมลพิษ และสารเคมีอันตรายที่ใช้ในภาคเกษตร

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสื่อสารและสร้างองค์ความรู้ทางสุขภาพอาจมีข้อจำกัดสำหรับประชากรกลุ่มที่มีรายได้ต่ำและ/หรือมีทักษะทางด้านดิจิทัลที่ยังไม่เพียงพอ ซึ่งจำเป็นต้องดำเนินการควบคู่กับวิธีการอื่นอย่างเหมาะสม ความเหลื่อมล้ำของการเข้าถึงและการรับรู้ข้อมูลที่ส่งเสริมสุขภาวะที่ดีของประชากรในแต่ละเขตสุขภาพสามารถสะท้อนให้เห็นถึงการดำเนินงานในระดับจังหวัดและพื้นที่ยังคงมีความท้าทาย ไม่ว่าจะเป็นประเด็นการบูรณาการดำเนินการของภาคส่วนต่าง ๆ ศักยภาพของบุคลากรทางสาธารณสุขในการสื่อสารกับประชาชน ฐานข้อมูลทางสาธารณสุขและผู้ป่วยที่ยังไม่เป็นระบบและขาดความเชื่อมโยง และการจัดการการติดตามและประเมินผลที่ยังไม่เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เป็นต้น รวมทั้งข่าวเท็จทางสุขภาพในรูปแบบสื่อออนไลน์และออฟไลน์ที่มีจำนวนมากขึ้น ซึ่งส่งผลต่อความเชื่อและพฤติกรรมทางสุขภาพของประชาชนที่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย เพื่อให้เกิดการดำเนินงานเกิดผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืนเห็นควรเร่งการสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาวะควรมุ่งเน้น **(1) การพัฒนารูปแบบการสื่อสารที่หลากหลาย รวมถึงการสร้างนวัตกรรมทางสังคมใหม่ ๆ** ที่ช่วยให้ประชากรกลุ่มเปราะบางสามารถรับรู้ เข้าใจ และนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางสุขภาพที่ดีในระยะต่อไป **(2) การเร่งรัดการดำเนินการเชิงพื้นที่ ซึ่งครอบคลุมการบูรณาการความร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ** การกำหนดแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ การพัฒนาศักยภาพของอาสาสมัครทางสาธารณสุขและบุคลากรทางการแพทย์ รวมถึงการประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อกระตุ้นให้เกิดการประชาสัมพันธ์และการรับรู้ข้อมูลทางสุขภาพในเขตสุขภาพต่าง ๆ ที่เป็นระบบและต่อเนื่อง **(3) การสร้างระบบฐานข้อมูลความรอบรู้ทางสุขภาพ**ที่เป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบายทางสาธารณสุขในอนาคต และ **(4) การพัฒนากลไกเฝ้าระวังและตอบโต้ข่าวปลอมทางสุขภาพที่มีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพผ่านกลไกการแก้ไขปัญหาของหน่วยงานรัฐ** โดยจำเป็นต้องดำเนินการควบคู่ไปกับ**การเสริมสร้างทักษะการวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ด้านสุขภาพของประชาชน (Critical Thinking)** โดยสามารถบรรจุ**ให้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการศึกษาในระดับชั้นต่าง ๆ ได้**

CR07G02 ผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 2

จำนวนชุมชนสุขภาพดีเพิ่มขึ้น

สถานการณ์ปี 2564

เทียบกับ ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2564

อัตราการนอนโรงพยาบาลโดยไม่จำเป็นด้วยภาวะที่ควรควบคุมด้วยบริการผู้ป่วยนอก (Ambulatory Care Sensitive Conditions: ACSC) ลดลง ไม่เกินร้อยละ 100

สถานการณ์ปี 2564

เทียบกับ ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2565

อัตราการนอนโรงพยาบาลโดยไม่จำเป็นด้วยภาวะที่ควรควบคุมด้วยบริการผู้ป่วยนอก (Ambulatory Care Sensitive Conditions: ACSC) ลดลง ไม่เกินร้อยละ 100

สถานการณ์ในภาพรวมของผลสัมฤทธิ์อันพึงประสงค์

ชุมชนเป็นฐานสำคัญในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดี ดังนั้นการส่งเสริมให้ชุมชนเป็นชุมชนที่มีสุขภาพดีควรเริ่มตั้งแต่การมีความรอบรู้ด้านสุขภาวะได้ด้วยตนเอง ซึ่งจำเป็นต้องมีบุคลากรที่ให้ความรอบรู้ด้านสุขภาพได้อย่างทั่วถึง ซึ่งสามารถ**เทียบเคียงได้จากสถานการณ์ของระบบบริการสุขภาพปฐมภูมิ** เนื่องจากเป็นการให้บริการรักษาพยาบาลเบื้องต้นในระดับปฐมภูมิจะรองรับผู้ป่วยที่สามารถให้การรักษาพยาบาลโดยไม่จำเป็นต้องนอนรักษาในโรงพยาบาล ดังนั้น การมีหน่วยบริการปฐมภูมิที่ดี มีประสิทธิภาพ และครอบคลุมทั่วทุกพื้นที่จะสามารถลดการเข้านอนรักษาในโรงพยาบาลระดับทุติยภูมิและตติยภูมิโดยไม่จำเป็นได้ โดยปัจจุบันสำนักงานสนับสนุนระบบสุขภาพปฐมภูมิ (สสป.) กระทรวงสาธารณสุข มีการตั้งเป้าหมายหน่วยบริการปฐมภูมิปี 2563 อยู่ที่ 2,500 หน่วย และในปี 2565 จำนวนทั้งสิ้น 3,000 หน่วย ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับสถานการณ์ในปัจจุบัน พบว่าในปี 2564 มี**จำนวน**

จำนวนหน่วยบริการปฐมภูมิและเครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมิ

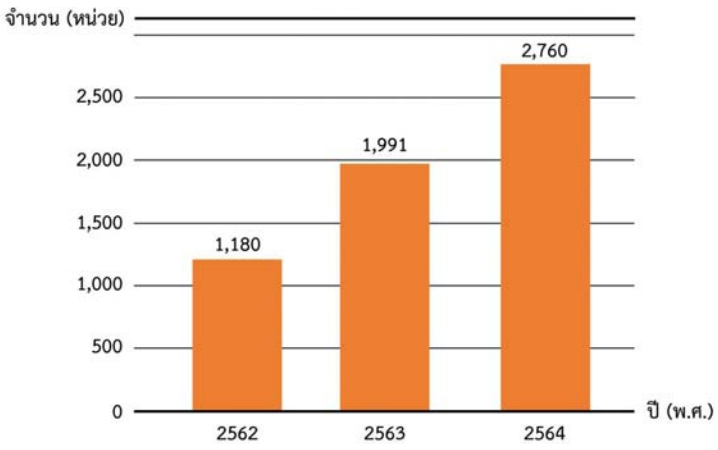

ที่มา: สำนักงานสนับสนุนระบบสุขภาพปฐมภูมิ (สสป.), 2564

หน่วยบริการปฐมภูมิและเครือข่ายหน่วยปฐมภูมิสะสมทั้งสิ้น 2,760 หน่วย เพิ่มขึ้นจาก ปี 2563 เดิม 769 หน่วย แสดงให้เห็นถึงความครอบคลุมในการให้บริการประชาชนเพิ่มมากขึ้น 27,205,655 คน คิดเป็นร้อยละ 41.1 จากประชากรไทยทั่วประเทศ

การดำเนินการที่ผ่านมา ในช่วงการดำเนินงานด้านระบบบริการสุขภาพปฐมภูมิที่ผ่านมา ได้มีแนวทางในการพัฒนาผ่านการจัดสรรแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวและเจ้าหน้าที่ให้บริการสุขภาพหน่วยปฐมภูมิอย่างต่อเนื่อง ภายใต้โครงการจัดตั้งหน่วยบริการ “คลินิกหมอครอบครัว” ซึ่งเป็นหน่วยบริการที่สนับสนุน ส่งเสริม และดูแลรักษาประชาชนทุกกลุ่มอายุในพื้นที่บริการ โดยแนวทางพัฒนาดังกล่าว จะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการมิติต่าง ๆ ทั้งทางด้านบุคลากรทางการแพทย์ ด้านนวัตกรรมทางระบบสุขภาพปฐมภูมิ และด้านการวิจัยทางสุขภาพ ซึ่งนำไปสู่การเข้าถึงบริการทางด้านสุขภาพของประชาชนไทยทั่วประเทศ การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการให้บริการด้านสุขภาพ ตลอดจนการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนผ่านการจัดตั้งภาคีเครือข่ายที่ดำเนินงานร่วมกับชุมชน โดยจะส่งผลกระทบเชิงบวกในด้านการเสริมสร้างความเข้าใจทางด้านสุขภาพให้กับประชาชนต่อระบบสุขภาพปฐมภูมิมากยิ่งขึ้น รวมถึงการพัฒนานวัตกรรมด้านโปรแกรมการพูดคุยผ่านช่องทางแอปพลิเคชัน “คุยกับหมอ” ซึ่งเป็นการบริการส่วนหนึ่งในโครงการบริการการแพทย์ทางไกล สามารถรับคำปรึกษาด้านสุขภาพกับแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวหรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ประจำคลินิกหมอครอบครัว โดยในปี 2564 มีการขยายขอบเขตการให้บริการในอำเภอเมืองของแต่จังหวัด (8 จังหวัด) ได้แก่ จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดเชียงราย จังหวัดเพชรบูรณ์ จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดสงขลา จังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดสุรินทร์

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย การดำเนินงานยังคงมีข้อท้าทายหลักสองด้าน ได้แก่ **ด้านระบบการสื่อสารผ่านช่องทางออนไลน์** ความครอบคลุมในการให้บริการด้านให้คำปรึกษาทางการแพทย์ที่ไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน รวมถึงประชาชนไม่สามารถเข้าถึงหรือใช้งานระบบดังกล่าวได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว นอกจากนี้ยังข่าวปลอมด้านสุขภาพบนสื่อออนไลน์ ยังมีการเผยแพร่ออกมาอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องสร้างการตระหนักรู้อย่างต่อเนื่องให้กับประชาชนให้สามารถรู้เท่าทันสื่อ **ด้านบุคลากร** ที่มีจำนวนบุคลากรทางด้านสาธารณสุขไม่สอดคล้องกับสัดส่วนประชากรในประเทศไทย จึงไม่สามารถให้บริการประชาชนที่เข้ามาขอรับคำปรึกษาผ่านช่องทางออนไลน์ได้อย่างรวดเร็วและทั่วถึง การสื่อสารประสานงานภายในองค์กรและองค์กรภาคีเครือข่าย ที่ผ่านมาหลายหน่วยงานต่างดำเนินการในส่วนภารกิจงานของตนเองเป็นหลัก โดยไม่คำนึงถึงความซ้ำซ้อนทั้งในส่วนของข้อมูล และเทคโนโลยี จึงส่งผลให้ประชาชนเกิดความสับสนในข้อมูล หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องมีการประสานร่วมมือการบูรณาข้อมูลและในส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

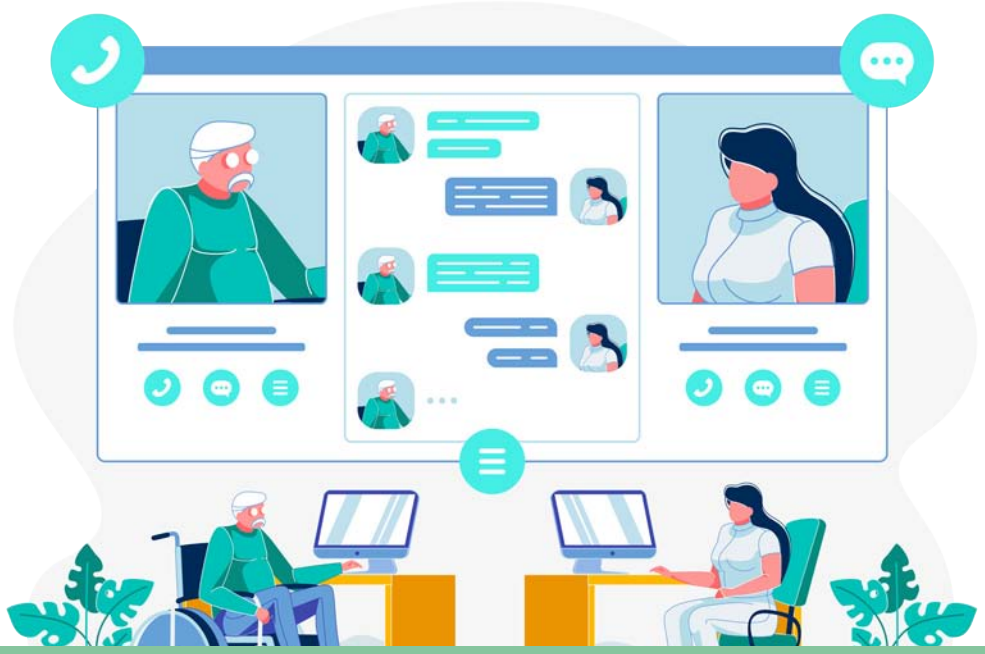

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ทางสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) และกระทรวงสาธารณสุข ควรเร่งพัฒนาแอปพลิเคชันให้ประชาชนสามารถเข้าถึงการขอรับการปรึกษาได้สะดวกและรวดเร็ว ตลอดจนการ**เร่งรัดผลิตบุคลากรทางการแพทย์ โดยเฉพาะแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัว**และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ประจำในหน่วยบริการปฐมภูมิ ให้มีอัตราส่วนในเข้าถึงการให้บริการประชาชนในพื้นที่ทั่วประเทศอย่างครอบคลุมและเหมาะสม ทั้งนี้ การเพิ่ม**แรงจูงใจให้บุคลากรด้านสาธารณสุขเข้าสู่ระบบสุขภาพปฐมภูมิมากขึ้น** อาทิ ค่าตอบแทน สวัสดิการบุคลากร ตลอดจนการบริหารจัดการด้านภาระงานที่เหมาะสมกับบุคลากร เป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลให้บุคลากรด้านสาธารณสุขเข้าสู่ระบบบริการสุขภาพปฐมภูมิมากขึ้น นอกจากนี้ การให้ความสำคัญในการจัดการกับ**ปัจจัยทางสังคมมีผลต่อการกำหนดสุขภาพ (Social Determinants of Health)** ทั้งปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปัจจัยทางการศึกษา ปัจจัยทางสังคม โดยเฉพาะปัจจัยทางชุมชน อาทิ **การพัฒนาผู้นำท้องถิ่นและประชาชนให้มีศักยภาพในการดูแลสุขภาพของตนเองและผู้คนในชุมชน** รวมทั้งการให้ความสำคัญและพัฒนาระบบการอบรมเพื่อสร้างผู้นำ (Coaching System: Training the Trainer) เพื่อกระตุ้นให้เกิดสภาผู้นำชุมชนทางด้านสุขภาวะ และส่งผลให้เกิดการพัฒนาผู้คนในชุมชนให้สามารถขับเคลื่อนระบบบริการสุขภาพปฐมภูมิได้ด้วยตนเอง ซึ่งข้อเสนอแนะดังกล่าว จะนำไปสู่การมี**ช่องทางออนไลน์ในการขอรับคำปรึกษาที่มีประสิทธิภาพ** และการให้บริการในแต่ละหน่วยบริการปฐมภูมิทั่วประเทศไทยมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น ตลอดจนการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางด้านสุขภาพของประชาชนให้สามารถ**ตระหนักรู้ข้อมูลด้านสุขภาพได้ด้วยตัวเอง** โดยไม่ต้อง**เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลโดยไม่จำเป็น** ซึ่งเป็นการลด**ความแออัดของโรงพยาบาล** และสร้างความเข้มแข็งให้กับตนเองในระยะยาวต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

CR07G03 ผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 3

มีระบบสาธารณสุขที่ได้มาตรฐานที่ประชากรทุกระดับเข้าถึงได้ดีขึ้น

สถานการณ์ปี 2564

เทียบกับ ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2564

การจัดอันดับประสิทธิภาพระบบบริการสุขภาพอยู่อันดับที่ 1 ใน 25

สถานการณ์ปี 2564

เทียบกับ ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2565

การจัดอันดับประสิทธิภาพระบบบริการสุขภาพอยู่อันดับที่ 1 ใน 25

สถานการณ์ในภาพรวมของผลสัมฤทธิ์อันพึงประสงค์

ที่ผ่านมาได้มีการเผยแพร่รายงานดัชนีความมั่นคงทางด้านสาธารณสุข หรือมีการจัดอันดับหลายแห่งที่แสดงให้เห็นว่า ประเทศไทยเป็นประเทศมีระบบสาธารณสุขที่ดีที่สุดแห่งหนึ่ง โดยพิจารณาจากอันดับระบบสุขภาพดีที่สุดในโลกตั้งแต่ปี 2562 ที่ผ่านมา ผลการสำรวจโดยซีอีโอเวิลด์ พบว่า ประเทศไทย อยู่ในอันดับที่ 6 จาก 89 ประเทศทั่วโลก โดยได้คะแนนทั้งหมด 67.99 เต็ม 100 และในปี 2564 ประเทศไทย อยู่ในอันดับที่ 13 จาก 89 ประเทศทั่วโลก โดยได้คะแนนทั้งหมด 59.52 เต็ม 100 ซึ่งการจัดอันดับดังกล่าว มีปัจจัยสำคัญในการวิเคราะห์ 5 ปัจจัย ประกอบด้วย โครงสร้างพื้นฐานของระบบบริการสุขภาพ บุคลากรทางการแพทย์ (แพทย์ พยาบาล และบุคลากรทางสาธารณสุข) ค่าใช้จ่ายต่อคนต่อปี ความพร้อมของยาที่ให้บริการ และความพร้อมของรัฐบาล ซึ่งเหตุที่อันดับของประเทศไทยมีการตกอันดับมาเนื่องจากปัจจัยด้านบุคลากรทางการแพทย์ที่ยังมีไม่เพียงพอต่อความต้องการประชาชน

ดัชนีระบบสุขภาพปี 2564 (Health Care Index 2021)

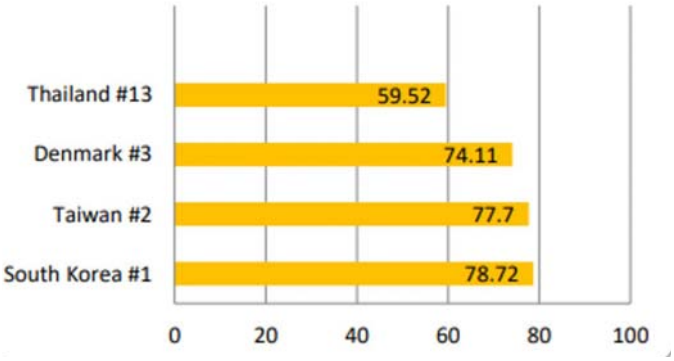

ที่มา: CEOWorld Magazine, 2021

การดำเนินการที่ผ่านมา ที่ผ่านกระทรวงสาธารณสุขมุ่งเน้นการบริหารจัดการปัญหาด้านสุขภาวะให้ประชาชนเข้าถึงได้อย่างทั่วถึงอย่างต่อเนื่อง โดยมีการดำเนินงานที่สำคัญ อาทิ **(1) สาสุขยุคใหม่ชวนคนไทยใส่ใจตนเอง** มีการกำหนดมาตรการสถานบริการสาธารณสุขให้ดำเนินการสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพให้กับประชาชนให้สามารถรับรู้สิทธิการรักษาพยาบาลให้ได้รับการรักษาอย่างเท่าเทียม รวมทั้งพัฒนามาตรการสื่อความรอบรู้ด้านสุขภาพแก่ประชาชนที่เข้ามารับบริการในคลินิกในแต่ละพื้นที่ **(2) การจัดทำระบบมาตรฐานและคืนข้อมูลสุขภาพโรคเบาหวานและโรคความดันโลหิตสูง** โดยกรมควบคุมโรค ได้มีการพัฒนาแอปพลิเคชัน

Health for You หรือ H4U สมุดสุขภาพประชาชน โดยแอปพลิเคชันดังกล่าวจะส่งผลให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและนำข้อมูลสุขภาพของตนเองในรูปแบบดิจิทัลไปใช้ประโยชน์ได้โดยง่ายและสะดวก รวมถึงรู้เท่าทันสุขภาวะของตนเอง และเกิดประโยชน์ในภาพรวมของประเทศทางด้านเศรษฐกิจ ช่วยลดต้นทุนการรักษาพยาบาลลงได้ และ **(3) การส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดี** เป็นการดำเนินการที่มุ่งเน้น 3 ประเด็นหลัก ได้แก่ **การสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพ** สร้างกระบวนการให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลความรู้ ด้วยการจัดบรรยากาศหรือสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อประชาชนเพื่อพัฒนาทักษะและปรับเปลี่ยนพฤติกรรม **การส่งเสริมสุขภาพกลุ่มวัย โดยเน้นให้ประชาชนเข้าถึงบริการส่งเสริมสุขภาพ** เป็นการออกแบบบริการใหม่ให้ทุกกลุ่มวัยเข้าถึงบริการโดยง่าย สะดวก ทั้งเชิงรุกในพื้นที่ หรือใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อลดความเสี่ยงผลกระทบต่อสุขภาพ และ**การจัดการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม** ถือเป็นมาตรการสำคัญในการจัดการภาวะคุกคามสุขภาพประชาชน โดยจะส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐเข้ามาควบคุมกำกับดูแลหน่วยงานในพื้นที่ให้อยู่ภายใต้กฎระเบียบตามที่กฎหมายกำหนด

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย การดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่าการประสานงานและรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการดำเนินการดำเนินงานยังคงล่าช้า เนื่องจากบางหน่วยงานมีปัญหาด้าน**การใช้เทคโนโลยีในการรวบรวมข้อมูล**ส่วนใหญ่จะไม่มีหน่วยงานที่มีผู้เชี่ยวชาญด้านดิจิทัลที่สามารถควบคุมและดูแลกำกับหรือรวบรวมข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้ง**ลักษณะโครงสร้าง พันธกิจ และภารกิจหลัก**ในการดูแลสุขภาพของแต่ละสถานประกอบการมีลักษณะแตกต่างกัน ทำให้ยากต่อการกำหนดแนวทางองค์กรสุขภาพให้เป็นหนึ่งเดียว นอกจากนี้ **การพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุขที่ทันสมัย** ยังไม่เพียงพอเมื่อเปรียบเทียบกับความต้องการของผู้ใช้งาน โดยเฉพาะการพัฒนาการตรวจวินิจฉัย ควบคุม ป้องกัน รักษาโรค และเฝ้าระวังโรคอุบัติใหม่โรคติดต่อโรคไม่ติดต่อ และโรคทางพันธุกรรมที่เป็นปัญหาสำคัญของประเทศ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย เพื่อให้ระบบสาธารณสุขที่ได้มาตรฐานที่ประชากรทุกระดับเข้าถึงได้ดีขึ้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรวางแผน**การจัดการกำลังคนด้านสุขภาพเพียงพอต่อความต้องการของผู้ป่วย**ในปัจจุบันด้วย รวมทั้ง**บริหารจัดการกำลังคนที่รองรับการบริการในภาวะฉุกเฉิน** ให้มีความพร้อมเมื่อเกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน นอกจากนี้ ในส่วนของ**การพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุขที่ทันสมัย** ตาม**มาตรฐานตามหลักวิชาการ** โดยจะต้องพัฒนาและ**ยกระดับระบบการเฝ้าระวัง**ที่สามารถตอบสนองเมื่อต้องการใช้งานได้อย่างทันท่วงที รวมทั้งต้องพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะในการพัฒนานวัตกรรมดังกล่าวให้มีความปลอดภัย ประชาชนสามารถเชื่อถือได้ นอกจากนี้ ยังมีนวัตกรรมและเทคโนโลยีอื่น ๆ ที่จำเป็น อาทิ นวัตกรรมการส่งเสริมให้การลดความแออัดในโรงพยาบาล การพัฒนาระบบการส่ง**ยาและเวชภัณฑ์ที่จำเป็น** ไปยังที่อยู่ของผู้ป่วย การพัฒนาระบบบริการปฐมภูมิ ที่ส่งผลให้ประชาชนมีหมอประจำตัว มีประวัติการรักษาต่อเนื่อง หากมีปัญหาสุขภาพที่จำเป็นต้องส่งต่อไป**รักษาในโรงพยาบาลที่มีศักยภาพสูงขึ้นแบบไร้รอยต่อ** และส่งกลับมาดูแลต่อเนื่องในโรงพยาบาลชุมชนใกล้บ้านเมื่อพ้นภาวะวิกฤต

CR07G04 ผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 4

การเข้าถึงบริการสาธารณสุขมีความเหลื่อมล้ำลดลง

สถานการณ์ปี 2564

เทียบกับ ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2564

ดัชนีความก้าวหน้าของการพัฒนาคนด้านสุขภาพทุกจังหวัดไม่ต่ำกว่า 0.67

สถานการณ์ปี 2564

เทียบกับ ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2565

ดัชนีความก้าวหน้าของการพัฒนาคนด้านสุขภาพทุกจังหวัดไม่ต่ำกว่า 0.67

สถานการณ์ในภาพรวมของผลสัมฤทธิ์อันพึงประสงค์ จากผลการสำรวจ**ดัชนีความก้าวหน้าของการพัฒนาคนด้านสุขภาพ ณ ปี 2563** พบว่า มีดัชนีความก้าวหน้าของการพัฒนาคนด้านสุขภาพอยู่ที่ 0.6078 เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ก่อนหน้าเท่ากับ 0.0235 อย่างไรก็ตาม แม้ว่าแนวโน้มของดัชนีดังกล่าวมีแนวโน้มสูงขึ้น แต่ยังคงมีปัจจัยที่ยังคงประเด็นท้าทายคือจำนวนประชากรที่เจ็บป่วยที่เป็นผู้ป่วยในมีจำนวนที่เพิ่มขึ้น โดยในปี 2563 มีจำนวนร้อยละ 11.25 เพิ่มขึ้นจากปี 2560 ที่มีจำนวนร้อยละ 10.56 ทั้งนี้เนื่องจากอัตราการเจ็บป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังเพิ่มขึ้น อาทิ โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง และโรคหลอดเลือดหัวใจ รวมทั้งสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ที่ส่งผลให้มีจำนวนผู้ป่วยเข้ารับการรักษาเป็นผู้ป่วยในมากขึ้น

ดัชนีความก้าวหน้าของการพัฒนาคนด้านสุขภาพ ณ ปี 2563

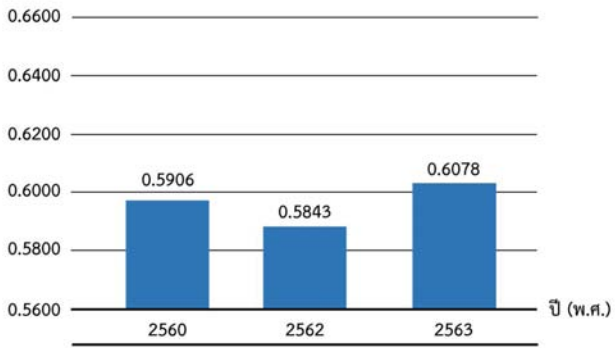

ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2563

การดำเนินการที่ผ่านมา การดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์ตามที่กำหนด มีความสอดคล้องกับกิจกรรมการปฏิรูป (Big Rock) ใน 2 ประเด็นสำคัญ ดังนี้ **(1) กิจกรรมปฏิรูปที่ 2 การปฏิรูปเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการสร้างเสริมสุขภาพ ความรอบรู้ด้านสุขภาพ การป้องกัน และดูแลรักษาโรคไม่ติดต่อสำหรับประชาชนและผู้ป่วย** มีโครงการที่สำคัญ คือ **โครงการพัฒนาชุดสิทธิประโยชน์และบูรณาการกลไกทางการเงินด้านการสร้างเสริมสุขภาพการป้องกันและควบคุมโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูงในระบบประกันสุขภาพภาครัฐ** ที่ได้เริ่มดำเนินการเพิ่มสิทธิประโยชน์บริการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคสำหรับประชาชนไทยทุกสิทธิหลักประกันสุขภาพภาครัฐภายในปี 2565 ได้แก่ (1) การตรวจวัดความดันโลหิตด้วยตัวเองที่บ้าน และ (2) การคัดกรองเบาหวานในผู้ที่เป็นกลุ่มเสี่ยง **(2) กิจกรรมปฏิรูปที่ 4 การปฏิรูประบบหลักประกันสุขภาพ** ได้มีการยกระดับหลักประกันสุขภาพหรือบัตรทองให้ประชาชนได้เข้าถึงบริการทางการแพทย์ได้ทุกพื้นที่ โดยไม่จำเป็นต้องอยู่ในพื้นที่หน่วยบริการที่ตนมีสิทธิการรักษาพยาบาล ซึ่งจะมีการเชื่อมต่อข้อมูลกับทางคลินิกหมอครอบครัว ให้สามารถตรวจสอบสิทธิผ่านแอปพลิเคชัน และระบบยืนยันตัวตนในการรับบริการผ่านบัตรประจำตัวประชาชนได้

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย หน่วยบริการทางการแพทย์ยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างเพียงพอ ทั้งในเรื่องของบุคลากรทางด้านสาธารณสุขที่มีการดูแลรักษาไม่เป็นไปตามมาตรฐานเดียวกัน การกระจุกตัวอยู่เฉพาะตัวเมืองของบุคลากรทางการแพทย์ ซึ่งส่งผลให้มีกำลังคนทางการแพทย์ไม่เพียงพอ นอกจากนี้ ปัจจุบัน พบว่า วัยแรงงานมีโอกาสเจ็บป่วยจากโรคติดต่อไม่เรื้อรังสูงขึ้น อันเนื่องมาจากพฤติกรรมการใช้ชีวิตประกอบกับประเทศไทยเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ ซึ่งอาจส่งผลให้อัตราการเกิดโรคไม่ติดต่อเรื้อรังเพิ่มขึ้นในกลุ่มผู้สูงอายุ รวมทั้งสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 พบความท้าทายในการเข้าถึงบริการสุขภาพของกลุ่มแรงงานข้ามชาติ พบว่า แรงงานข้ามชาติจำนวนมากไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ในการรักษาพยาบาลตามที่พึงได้ เนื่องจากกฎหมายด้านแรงงานข้ามชาติในปัจจุบันไม่สามารถให้ความคุ้มครองแรงงานข้ามชาติได้อย่างครอบคลุมในกลุ่มอาชีพ เพราะยังมีการให้คำนิยามทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องในลักษณะที่ไม่ชัดเจน ทำให้แรงงานข้ามชาติที่ควรได้รับการคุ้มครองตกหล่นไปจากระบบหลักประกันทางสุขภาพ เช่น แรงงานภาคการเกษตร แรงงานทำงานบ้าน เป็นต้น ซึ่งความท้าทายดังกล่าว ส่งผลต่อตวามเหลื่อมล้ำทางระบบหลักประกันสุขภาพ และส่งผลกระทบต่อสภาวการณ์ด้านสุขภาพที่แรงงานข้ามชาติต้องแบกรับความเสี่ยงจากการไม่มีหลักประกันสุขภาพมารองรับด้วยตนเอง

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย เพื่อให้การเข้าถึงบริการสาธารณสุขมีความเหลื่อมล้ำลดลง หน่วยงานทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญในการปรับปรุงตัวบทกฎหมายในเรื่องการเพิ่มสิทธิให้กลุ่มเป้าหมายที่ตกหล่นในระบบหลักประกันสุขภาพให้สามารถ**ครอบคลุมชุดสิทธิประโยชน์ขั้นพื้นฐาน** รวมทั้งสร้างการตระหนักรู้ให้กลุ่มเป้าหมายดังกล่าว ให้มี**ความรู้ความเข้าใจในการใช้สิทธิของตนเอง** นอกจากนี้ ในส่วนของระบบบริการสุขภาพปฐมภูมิ ซึ่งเป็นรากฐานของระบบสาธารณสุขไทย ควรมีการจัดทำ**หลักสูตรการผลิตแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัว เพื่อให้สามารถเข้าถึงประชาชนในทุกระดับ** ซึ่งจะสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในแต่ละพื้นที่ได้อย่างแท้จริง รวมทั้งเน้นการกระตุ้นในระดับชุมชนด้านการอบรมเพื่อให้เกิดสภาผู้นำชุมชนทางด้านสุขภาวะ และการ**พัฒนาคนในชุมชนให้สามารถขับเคลื่อนระบบบริการสุขภาพในระดับปฐมภูมิได้ด้วยตนเอง** ทั้งนี้ ในกลุ่มผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง หน่วยบริการทางการแพทย์ควรนำ**เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการรักษา** มาปรับใช้ในกระบวนการดำเนินงานต่าง ๆ อาทิ เทคโนโลยีที่ช่วยติดตามและประเมินผลการรักษาโดยไม่เป็นภาระของประชาชน และลดความแออัดของโรงพยาบาล รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการส่งเสริมมาตรการการลดโรคภัยด้วยการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้ชีวิตที่มีความเสี่ยงต่อโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง โดยบุคลากรทางการแพทย์ที่เกี่ยวข้องจะต้องให้คำแนะนำและคำปรึกษาปัญหาสุขภาวะที่เหมาะสมตาม**บริบทของปัญหาในแต่ละพื้นที่**ต่อไป

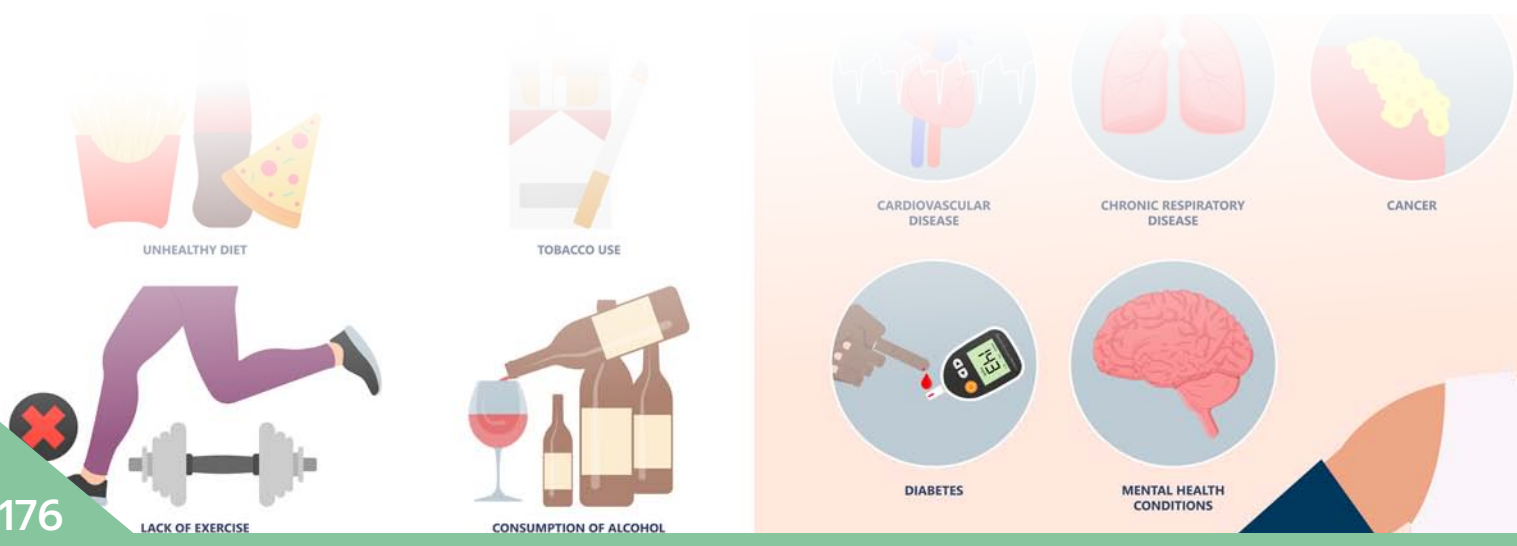

CR07G05 ผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 5

ประชาชนมีความรอบรู้สุขภาพ เรื่องโรคอุบัติใหม่ และโรคอุบัติซ้ำที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศมากขึ้น

สถานการณ์ปี 2564

เทียบกับ ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2564

สัดส่วนประชาชนที่มีความรู้สุขภาพ เรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ (ร้อยละของประชากรทั้งหมด) เพิ่มเป็นร้อยละ 5

สถานการณ์ปี 2564

เทียบกับ ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2565

สัดส่วนประชาชนที่มีความรู้สุขภาพ เรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ (ร้อยละของประชากรทั้งหมด) เพิ่มเป็นร้อยละ 5

สถานการณ์ในภาพรวมของผลสัมฤทธิ์อันพึงประสงค์

ค่าสถานการณ์ในภาพรวมของผลสัมฤทธิ์อันพึงประสงค์ ตั้งแต่ปลายปี 2562 เป็นต้นมา ทั่วโลกต้องเผชิญกับการระบาดของเชื้อโควิด-19 ซึ่งเป็นโรคอุบัติใหม่ที่องค์การอนามัยโลกประกาศเป็น “ภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขระหว่างประเทศ” (Public Health Emergency of International Concern: PHEIC) หรือโรคระบาดใหญ่ (Pandemic) โดยปัจจุบันพบผู้ติดเชื้อทั่วโลกกว่า 256 ล้านราย คร่าชีวิตคนไปกว่า 5 ล้านราย ในขณะที่ประเทศไทยมีผู้ติดเชื้อสะสมกว่า 2 ล้านราย และมีผู้เสียชีวิตกว่า 20,000 ราย[1] โดยในปี 2563 ไทยถูกจัดอันดับเป็นประเทศที่ฟื้นตัวจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เป็นอันดับที่ 4 ของโลก ตามผลการประเมินของ Global COVID-19 Index (GCI) ที่ใช้ระบบการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่จาก 184 ประเทศทั่วโลก ซึ่งวัดจากตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายของแผนแม่บทนี้ คือ ความสามารถในการตอบสนองอย่างรวดเร็วในการควบคุมโรคและความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานทางสาธารณสุขในการรักษาผู้ติดเชื้อ[2] นอกจากนี้ ความรอบรู้ด้านสุขภาพในการป้องกันตนเองของประชาชนในการป้องกันโรคโควิด-19 ยังอยู่ในเกณฑ์ที่ดี เมื่อเทียบกับอัตราการดูแลตนเองและคนใกล้ชิดอยู่ที่ร้อยละ 80 แสดงให้เห็นว่าประชาชนตระหนักรู้และเข้าใจถึงวิธีการป้องกันตนเองในระดับหนึ่ง อย่างไรก็ตาม ในปี 2564 ประเทศไทยต้องเผชิญกับปัญหาการแพร่ระบาดระลอกใหม่ของโรคโควิด-19 ทำให้มีผู้ติดเชื้อรายวันสูงถึง 13,291 ราย/วัน ในเดือนกันยายน 2564 ด้วยเหตุนี้ จึงส่งผลให้ไทยถูกจัดอันดับ GCI เป็นลำดับที่ 51 ของโลก ลดลงจากปีก่อนที่อยู่ในอันดับที่ 47

ที่มา: Pemandu.org, 2021

[1] https://www.thaipost.net/main/detail/74018 สืบค้นเมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2563

[2] https://covid19.pemandu.org/gci-ranking/ สืบค้นเมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน 2564

การดำเนินการที่ผ่านมา การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 มีการแพร่ระบาดอย่างต่อเนื่อง และทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้น ส่งผลให้มีจำนวนผู้ป่วยและผู้เสียชีวิตเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะกระทรวงสาธารณสุขได้มีการดำเนินงานที่สำคัญ อาทิ **การพัฒนาสมรรถนะเครือข่ายในการจัดการภาวะฉุกเฉินให้พร้อมรับมือกับโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำ** โดยมีการจัดทำคู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงาน ในการเฝ้าระวังและรายงานเหตุการณ์ระดับจังหวัดแบบ Real Time รวมทั้งจัดทำสื่อรณรงค์ป้องกันโรคโควิด-19 **การจัดทำรายงานทรัพยากร** อาทิ การเตรียมความพร้อมในกระบวนการรับ – ส่งยา/เวชภัณฑ์ บุคลากรทางการแพทย์ในระดับ อำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีความครอบคลุมทุกพื้นที่โดยเฉพาะพื้นที่ห่างไกล **มีระบบความมั่นคงทางสุขภาพด้านการเฝ้าระวังป้องกันโรค ณ ช่องทางเข้าออกประเทศ** และสถานที่กักกันโรคที่มีประสิทธิภาพด้วยความพร้อมใช้ประโยชน์ของข้อมูลไปยังหน่วยบริการและบุคลากรด้านการแพทย์และสาธารณสุข รวมทั้งมี**การบูรณาการร่วมกับโรงพยาบาลส่งเสริมส่วนตำบล เจ้าหน้าที่ตำรวจ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน** ในการร่วมกัน รณรงค์ป้องกันสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 อาทิ คัดกรองผู้ที่เดินทางเข้ามาในจังหวัดนั้น ๆ เพื่อป้องกันการติดเชื้อโควิด-19 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย **ข้อจำกัดเชิงจำนวนและศักยภาพของบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการสื่อสารความรู้เรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำ** รวมถึง**รูปแบบการสื่อสารที่ยังไม่สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย** โดยเฉพาะกลุ่มประชากรเสี่ยงสูง อาทิ กลุ่มประชากรรายได้น้อยที่อาศัยอยู่ในชุมชนแออัด เด็กและเยาวชน ผู้สูงอายุ และแรงงานข้ามชาติ ซึ่งอาจส่งผลต่อการถ่ายทอดองค์ความรู้ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการรับรู้และเข้าใจสารที่คลาดเคลื่อนและไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการสื่อสารความเสี่ยงดังกล่าว การเข้ามามี**อิทธิพลของข่าวปลอมทางสุขภาพที่เพิ่มจำนวนอย่างรวดเร็วบนสื่อออนไลน์** ก็ยังเป็นความท้าทายหนึ่งซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมสุขภาพของประชากร ซึ่งสามารถพบเห็นได้อย่างชัดเจนภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 นอกจากนี้ การบูรณาการการดำเนินของหน่วยงานด้านต่าง ๆ ยังขาดประสิทธิภาพ ซึ่งไม่สามารถสะท้อนให้เกิดความร่วมมือของการทำงานในการสร้างองค์ความรู้ในภาพรวมและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน รวมถึงความซ้ำซ้อนของการดำเนินงานด้านประชาสัมพันธ์

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย เพื่อให้การดำเนินการเกิดประสิทธิภาพสูงสุด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกระทรวงสาธารณสุข ควรเร่งดำเนินการ จัดทำสื่อ**รูปแบบการสื่อสารด้านความเสี่ยงด้านโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำที่เหมาะสม** มุ่งเน้นการเสริมสร้างความเข้าใจเร่งด่วนในการรับมือกับการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 เช่น การเว้นระยะห่างทางสังคม การปฏิบัติตนเพื่อป้องกันโรคโควิด-19 และไม่ซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่น ๆ กล่าวคือ จะต้องบูรณาการร่วมกันจัดทำสื่อที่เผยแพร่ในรูปแบบเดียวกัน เพื่อลดความสับสนต่อประชาชนในการรับข่าวสาร รวมทั้งควรมี**ศูนย์ข้อมูลอ้างอิงที่เป็นมาตรฐาน**และสามารถเป็นสื่อที่ประชาชนให้ความเชื่อถือ รวมทั้งมีแผนเตรียมการรับมือให้พร้อมกับการระบาดของโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำ อาทิ **ระบบเฝ้าระวังป้องกันควบคุมโรคอุบัติใหม่โรคอุบัติซ้ำและโรคติดต่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัยสามารถเพื่อพยากรณ์แนวโน้มการเกิดโรคเพื่อการตัดสินใจแบบ Real Time** นอกเหนือจากการเตรียมแผนการรับมือด้านโครงสร้างพื้นฐานแล้ว ยังจำเป็นต้องมีการปฐมพยาบาลทางใจในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ซึ่งบุคลากรด้านจิตวิทยาต้องดำเนินการดูแลช่วยเหลือผู้ป่วยโดยเป็นการแสดงออกด้วยความเห็นอกเห็นใจ ให้ความสนใจกับท่าทางที่แสดงออก การฟังด้วยความตั้งใจ รวมถึงการให้ความช่วยเหลือตามที่จำเป็น เพื่อให้ประชาชนรู้สึกปลอดภัย ผ่อนคลายและมีความหวังต่อไปจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19

ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ

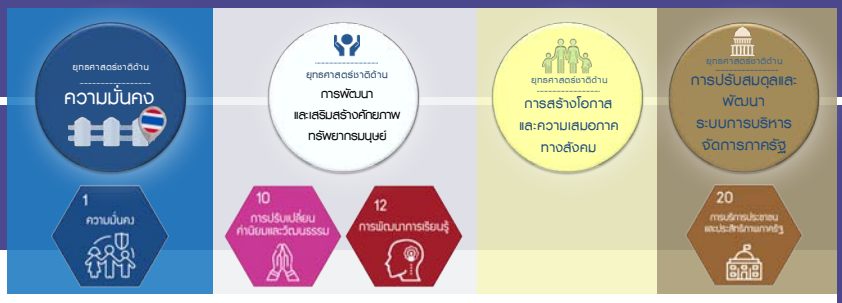

ดุลยภาพระหว่างเสรีภาพของการทำหน้าที่สื่อบนความรับผิดชอบ
กับการกำกับที่มีความชอบธรรม การดำรงรักษาเสรีภาพ
ในการรับรู้ของประชาชน และการให้สื่อเป็นโรงเรียนของสังคม

แผนการปฏิรูปประเทศด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ มีเป้าหมายอันพึงประสงค์ คือ **มุ่งเน้นการสร้างดุลยภาพระหว่างเสรีภาพของการทำหน้าที่ของสื่อบนความรับผิดชอบกับการกำกับที่มีความชอบธรรม และการใช้พื้นที่ดิจิทัลเพื่อการสื่อสารอย่างมีจรรยาบรรณ ดำรงรักษาเสรีภาพของการแสดงออก การรับรู้ของประชาชน ด้วยความเชื่อว่าเสรีภาพของการสื่อสารคือเสรีภาพของประชาชนตามแนวทางของประชาธิปไตย** และเพื่อให้**สื่อเป็นโรงเรียนของสังคมในการให้ความรู้แก่ประชาชน สร้างทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ ปลูกฝังวัฒนธรรมของชาติ และปลูกฝังทัศนคติที่ดี** โดยในแผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิมที่กำหนดเรื่องและประเด็นปฏิรูปไว้จำนวน 6 เรื่อง ซึ่งมีสถานะการบรรลุเป้าหมายประจำปี 2563 **ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง) 4 เรื่อง** และอยู่**ในระดับยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม) 2 เรื่อง** นั้น ได้นำมาดำเนินการต่อเนื่องในแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ผ่านกิจกรรม Big Rock จำนวน 3 เรื่องและประเด็นปฏิรูป และอีก 3 เรื่องและประเด็นปฏิรูป เป็นกิจกรรมที่มีส่วนร่วมสนับสนุนการขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ได้ตามเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยแสดงรายละเอียดความเกี่ยวข้องของเรื่องและประเด็นปฏิรูปของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับเดิม) กับกิจกรรม Big Rock ของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) สรุปได้ดังนี้

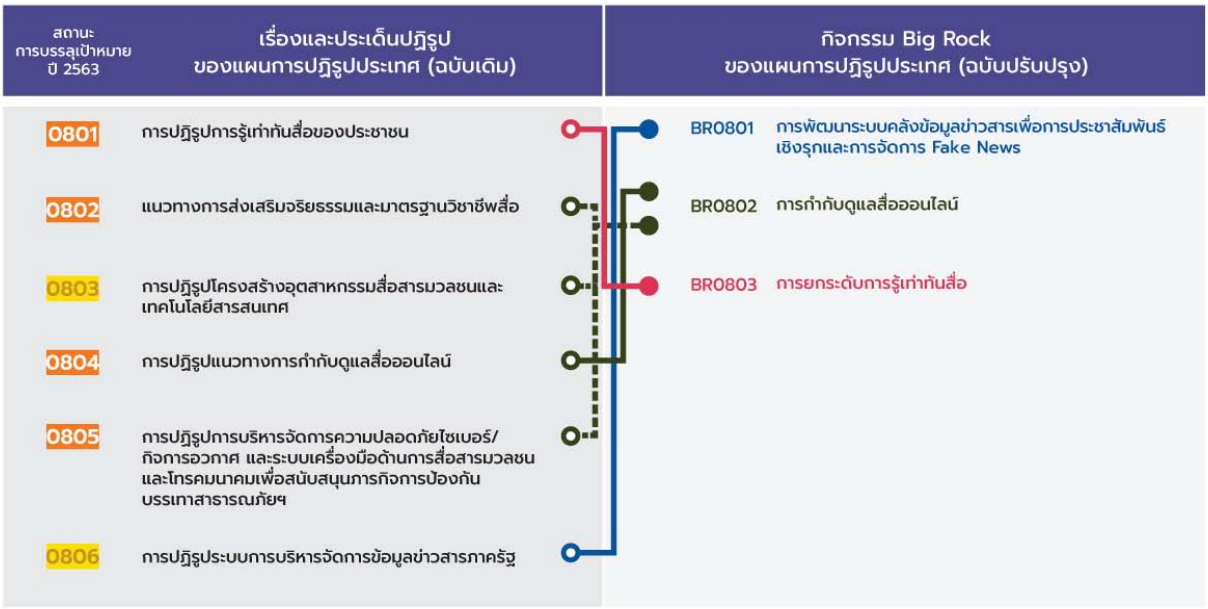

เรื่องและประเด็นปฏิรูปของแผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับเดิม ที่นำมาดำเนินการต่อเนื่องผ่านกิจกรรม Big Rock ของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)
เรื่องและประเด็นปฏิรูปของแผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับเดิม ที่เป็นกิจกรรมสนับสนุนการขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

สรุปการบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์ของการปฏิรูปประเทศด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ

รหัส	เป้าหมาย	สถานะการบรรลุเป้าหมาย เทียบค่าเป้าหมาย ปี 2564	ปี 2565
CR08G01	การมุ่งเน้นการสร้างดุลยภาพระหว่างเสรีภาพของการทำหน้าที่ของสื่อบนความรับผิดชอบกับการกำกับที่มีความชอบธรรม และการใช้พื้นที่ดิจิทัลเพื่อการสื่อสารอย่างมีจรรยาบรรณ ดำรงรักษาเสรีภาพของการแสดงออก การรับรู้ของประชาชนด้วยความเชื่อว่าเสรีภาพของการสื่อสารคือเสรีภาพของประชาชนตามแนวทางของประชาธิปไตย และสื่อเป็นโรงเรียนของสังคมในการให้ความรู้แก่ประชาชน สร้างทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ ปลูกฝังวัฒนธรรมของชาติ และปลูกฝังทัศนคติที่ดี	2564	2565

สถานะการบรรลุเป้าหมายของผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 1 มี**ระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย**เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายปี 2564 และปี 2565 โดยจากการสำรวจสถานภาพการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ (Media and Information Literacy: MIL) ของประชาชนไทยในปี 2563 พบว่า อยู่ในระดับดี มีคะแนนรวมเฉลี่ย 70.8 คะแนน ซึ่งสูงขึ้นจากปี 2562 ที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 67.1 คะแนน สะท้อนให้เห็นว่าประชาชนไทยมีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะการสื่อสาร และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินชีวิตประจำวันและการทำงานได้อย่างเหมาะสมและมีจริยธรรม รวมทั้งสามารถใช้เครื่องมือหรือวิธีการในการเฝ้าระวังสื่อสารสนเทศ เพื่อประเมินถึงประสิทธิภาพและผลกระทบที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงคะแนนองค์ประกอบของสถานภาพการรู้เท่าทันสื่อที่ประกอบด้วย ด้านการเข้าถึง (Access) 68.6 คะแนน การประเมิน (Evaluation) 72.3 คะแนน และการสร้าง (Create) 71.7 คะแนน พบว่า คะแนนด้านการเข้าถึงต่ำกว่าคะแนนรวมเฉลี่ย แสดงว่าประชาชนไทยยังต้องได้รับการพัฒนาทักษะบุคคลในการค้นหา เข้าถึงข้อมูลและเนื้อหาที่จำเป็นสำหรับตนเองให้มากขึ้น โดยเฉพาะประชาชนในพื้นที่ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวมถึงกลุ่มผู้สูงอายุ (Baby Boomer) นอกจากนี้ ในปี 2563 สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ดำเนินการปรับปรุงตัวชี้วัดสถานภาพการรู้เท่าทันสื่อให้เท่าทันและสอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลที่เกิดอย่างรวดเร็ว โดยผนวกรวมตัวชี้วัด MIL กับสมรรถนะการเข้าใจดิจิทัล (Digital Literacy: DL) ซึ่งเป็นการประเมินสมรรถนะให้ครอบคลุมทั้งในด้านสิทธิความรับผิดชอบ ความปลอดภัย แนวปฏิบัติในสังคมดิจิทัล ผลกระทบด้านสุขภาพจากการใช้อินเทอร์เน็ตและสื่อดิจิทัล ดิจิทัลคอมเมิร์ช (Digital Commerce) และการเข้าใจกฎหมายกฎระเบียบทางสังคม โดยผลการประเมินยังคงอยู่ในระดับดี มีผลคะแนนเฉลี่ยที่ 68.6 คะแนน ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมิน MIL

สาระสำคัญของกิจกรรม Big Rock และสรุปสถานะการดำเนินงาน ประจำปี 2564

BR0801	กิจกรรมปฏิรูปที่ 1 การพัฒนาระบบคลังข้อมูลข่าวสาร เพื่อการประชาสัมพันธ์เชิงรุก และการจัดการ Fake News	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
ดศ.	มุ่งเน้นการให้ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานภาครัฐ มีมาตรฐานความแม่นยำ ความรวดเร็ว และมีช่องทางการติดต่อสื่อสารที่เพิ่มมากขึ้น รวมทั้งดำเนินงานในสถานการณ์ฉุกเฉินหรือสภาวะวิกฤตที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้รวดเร็ว และถูกต้อง จึงมีความจำเป็นที่ต้องกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบหลักของภาครัฐในการพัฒนาระบบคลังข้อมูลข่าวสารเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการตรวจสอบติดตามข้อมูลข่าวสารที่เผยแพร่ออกไปให้มีความถูกต้อง รองรับวิถีชีวิตของประชาชน การประกอบอาชีพ และการบริหารจัดการภาคส่วนต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป (New Normal) ภายหลังการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 และสามารถประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลที่ถูกต้องในเชิงรุกได้ เพื่อให้ประชาชนรับทราบข้อเท็จจริงที่ถูกต้องในเวลาที่รวดเร็วและป้องกันการสร้างความเสียหายต่อสังคมในวงกว้าง โดยนำเทคโนโลยีสมัยใหม่ อาทิ Big Data และระบบ AI เข้ามาช่วย และมีมาตรการสร้างแรงจูงใจหรือการให้รางวัลสำหรับการกำกับ เฝ้าระวัง Fake News เพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะเป็นปัจจัยสนับสนุนในการสร้างความมั่นคงให้กับประเทศ และเสริมสร้างวัฒนธรรมและจริยธรรมที่ดีให้กับประชาชน	ได้มีการดำเนินงาน**เป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้**ในแผนขับเคลื่อนฯ โดยมีการขับเคลื่อนกิจกรรมที่สำคัญ อาทิ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ได้ดำเนินการเปิดศูนย์ประสานงานและแก้ไขปัญหาข่าวปลอม (Anti-Fake News Center: AFNC) ซึ่งมีการใช้เทคโนโลยีในการสืบค้นข้อมูลจากสื่อออนไลน์ต่าง ๆ มีการคัดกรองข้อความที่ได้มาเพื่อนำไปขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องตรวจสอบความถูกต้อง และนำข้อมูลที่ได้รับการยืนยันจากหน่วยงานมาจัดทำเป็นคลังข้อมูลให้สืบค้นและนำไปเผยแพร่ในช่องทางต่าง ๆ รวมทั้งมีการแจ้งความดำเนินคดีกับผู้เผยแพร่ข่าวปลอม และสำนักงาน กสทช. ได้มีการดำเนินโครงการกำกับดูแลการออกอากาศเนื้อหารายการที่มีการนำเสนอข้อมูลข่าวสารของผู้ประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ให้เป็นไปตาม พ.ร.บ.การประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551 ตลอดจนกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

BR0802	กิจกรรมปฏิรูปที่ 2 การกำกับดูแลสื่อออนไลน์	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
ดศ.	มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพของหน่วยงานหลักในการร่วมมือกำกับดูแลสื่อออนไลน์ เพื่อให้สอดคล้องกับแนวโน้มปริมาณการใช้งานสื่อออนไลน์ที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้นในอนาคต ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะแบบออนไลน์เพิ่มขึ้น รวมทั้งประชาชนสามารถเป็นทั้งผู้ผลิต (Creator) ผู้นำเสนอ (Sender) และผู้บริโภคสื่อ (Receiver) ไปพร้อมกันได้ ซึ่งข้อมูลและเนื้อหาสาระที่เผยแพร่อยู่บนแพลตฟอร์มต่าง ๆ ไม่มีผู้กำกับดูแลและบริหารจัดการที่ชัดเจน อาจทำให้มีการเผยแพร่ข้อมูล หรือการแสดงความคิดเห็น (Bully) ที่ไม่เหมาะสม และมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพของหน่วยงานหลักให้เป็นศูนย์ประสานงานในภาวะวิกฤติ อาทิ กรณีเกิดเหตุภัยพิบัติ หรือกรณีเกิดโรคระบาดรุนแรง โดยมุ่งเน้นการขับเคลื่อนหน่วยงานที่ประสานงานกับผู้ให้บริการสื่อออนไลน์ และพัฒนากลไกการกำกับดูแลกันเองในกลุ่มสื่อสารมวลชนบนพื้นฐานของจริยธรรมที่ดี และมีความเหมาะสมเป็นไปตามกฎ ระเบียบ กติกาที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการดูแลและคุ้มครองประชาชนผู้บริโภคสื่อ และผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมสื่อตามสิทธิที่พึงมีในการทำธุรกรรมการสื่อสารทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ	ได้มีการดำเนินงาน**เป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้**ในแผนขับเคลื่อนฯ โดยมีการขับเคลื่อนกิจกรรมที่สำคัญ อาทิ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ได้ดำเนินโครงการจ้างเหมาเฝ้าระวังเว็บไซต์ผิดกฎหมาย และ Facebook Fanpage “อาสา จับตา ออนไลน์” โดยมีรายละเอียดการดำเนินการดังนี้ มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเก็บพยานหลักฐานภัยคุกคามทางอินเตอร์เน็ตที่เกี่ยวกับสถาบันศาสนา พระมหากษัตริย์ ตลอด 24 ชั่วโมง เพื่อนำไปดำเนินการยื่นคำขอต่อศาลเพื่อให้มีคำสั่งระงับการแพร่หลาย ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ผิดกฎหมาย นอกจากนี้ สำนักงาน กสทช. ได้ดำเนินโครงการจ้างที่ปรึกษาเพื่อพัฒนากลไกหรือมาตรการป้องกันการรังแก ข่มขู่คุกคาม สตรี เด็ก และเยาวชน โดยช่องทางการรณรงค์ผ่านสื่อมัลติมีเดียต่าง ๆ ซึ่งอยู่ระหว่างการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบ สาเหตุ พฤติกรรม และมาตรการป้องกันการรังแกคุกคามผ่านพื้นที่ไซเบอร์ต่อสตรี เด็ก และเยาวชนทั้งในและต่างประเทศ

BR0803	กิจกรรมปฏิรูปที่ 3 การยกระดับการรู้เท่าทันสื่อ	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
อว.	มุ่งเน้นการปลูกฝังและการรณรงค์ให้ประชาชนในทุกช่วงวัย ตั้งแต่เด็ก เยาวชน จนถึงผู้สูงอายุ ให้สามารถรู้เท่าทันสื่อและเลือกบริโภคสื่อได้อย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับสังคมและสร้างความมั่นคงให้กับประเทศภายใต้ความปกติใหม่ (New Normal) และมุ่งเน้นการยกระดับให้ประชาชนรู้เท่าทันสื่อและการสร้างสรรค์สื่อที่ดีและมีคุณภาพ โดยจะต้องให้ความสำคัญตั้งแต่ตัวบุคลากรผู้ซึ่งทำหน้าที่ถ่ายทอดและสนับสนุนการเรียนรู้ในด้านการสื่อสาร โดยบุคลากรดังกล่าวต้องเป็นผู้ที่มีความรู้เท่าทันสื่อ	ได้มีการดำเนินงาน**เป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้**ในแผนขับเคลื่อนฯ โดยมีการขับเคลื่อนกิจกรรมที่สำคัญ อาทิ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ได้ดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพและทักษะด้านดิจิทัล รวมถึงสร้างความตระหนัก ความรู้ ความเข้าใจการใช้ไซเบอร์ปลอดภัยให้แก่ ผู้สูงวัย ผู้ด้อยโอกาส และสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ได้ดำเนินกิจกรรมการพัฒนาคนไทยกลุ่มเป้าหมาย (เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ) เพื่อเตรียมพร้อมเป็น Digital Citizen ที่คุ้นเคยกับการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์อย่างมั่นคงปลอดภัย นอกจากนี้ สำนักงาน กสทช. ได้ดำเนินโครงการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของประชาชน เกี่ยวกับกิจการกระจายเสียง

BR0803	กิจกรรมปฏิรูปที่ 3 การยกระดับการรู้เท่าทันสื่อ	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
	และปรับตัวได้ทันท่วงทีกับการเปลี่ยนแปลงในโลกของการสื่อสารในยุคดิจิทัล ดังนั้น การให้ผู้ประกอบการด้านสื่อสารมวลชนที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาและขับเคลื่อนการเรียนรู้ด้านสื่อ รวมทั้งการสนับสนุนการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ให้สอดคล้องและรองรับกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว จึงเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อเป็นรากฐานของการปฏิรูปในประเด็นอื่น ๆ ต่อไป	และโทรทัศน์ เพื่อการใช้ประโยชน์อย่างรู้เท่าทัน โดยจัดทำหลักสูตรการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของประชาชนเกี่ยวกับกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ เพื่อการใช้ประโยชน์อย่างรู้เท่าทัน จำนวน 2 หลักสูตร ในระดับมัธยม และระดับประชาชนทั่วไป

สถานะการจัดทำหรือปรับปรุงกฎหมายภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ได้กำหนดให้จัดทำกฎหมาย 2 ฉบับ โดยมีสถานะการดำเนินการสรุปได้ดังนี้

รายชื่อกฎหมายที่ดำเนินการจัดทำ/ปรับปรุง	แล้วเสร็จ	อยู่ระหว่างดำเนินการ	หมายเหตุ
1. พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.		✓	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) ได้ดำเนินการจัดทำร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. .... ฉบับใหม่ โดยได้เสนอร่าง พ.ร.บ. ดังกล่าวไปยังสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี และสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ตีเรื่องกลับมายัง พม. เพื่อให้จัดทำกฎหมายลำดับรองเพิ่มเติม ปัจจุบันอยู่ระหว่างร่างกฎหมายลำดับรอง
2. พระราชบัญญัติว่าด้วยการจัดการข้อมูลข่าวปลอม พ.ศ.		✓	อยู่ระหว่างหารือเพื่อศึกษาวิเคราะห์ความเป็นไปได้ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยในการนี้ได้มีคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ 117/2564 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการป้องกันปราบปรามและแก้ไขปัญหาการเผยแพร่ข้อมูลเท็จทางสื่อสังคมออนไลน์ ลงวันที่ 18 พฤษภาคม พ.ศ. 2564 เพื่อเร่งรัดติดตาม กำกับดูแล และบูรณาการการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการดำเนินงานตามหน้าที่และอำนาจตามกฎหมาย รวมทั้งกำหนดนโยบาย มาตรการ และแนวทางปฏิบัติเพื่อบูรณาการป้องกันปราบปราม และแก้ไขปัญหาการเผยแพร่ข้อมูลเท็จทางสื่อสังคมออนไลน์ จัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและยกร่างกฎหมาย ระเบียบ ข้อกำหนดและประกาศที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนมาตรการทางปกครอง มาตรการทางภาษีและมาตรการทางสังคม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันปราบปรามและแก้ไขปัญหาให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อม และลดความเสียหายจากผลกระทบที่เกิดขึ้นได้รวดเร็ว

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

1. การเข้าถึงสื่อดิจิทัลของประชาชน

ความสามารถในการเข้าถึงสื่อดิจิทัลของประชากรบางกลุ่มยังคงมีข้อจำกัด เช่น กลุ่มคนว่างงาน กลุ่มผู้มีรายได้น้อย ผู้สูงอายุ เป็นต้น ประกอบกับความห่างไกลของพื้นที่กับโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล รวมทั้งระบบฐานข้อมูลหรือศูนย์ข้อมูลข่าวสารยังไม่สมบูรณ์เพียงพอที่จะทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างสะดวกรวดเร็ว เพื่อใช้ตรวจสอบข้อเท็จจริงของข้อมูลข่าวสาร โดยเฉพาะในสภาวะวิกฤตที่ประชาชนจำเป็นต้องรับทราบข้อเท็จจริงอย่างทันท่วงทีเพื่อให้สามารถรับมือต่อสถานการณ์ฉุกเฉินได้

2. การสร้างการรู้เท่าทันสื่อให้กับเด็กและเยาวชนในระดับประถมและมัธยมศึกษา

จำเป็นต้องพัฒนาบุคลากรครูให้มีความรู้ความเข้าใจและทักษะในการถ่ายทอดวิชาการรู้เท่าทันสื่อ รวมทั้งวิชาการรู้เท่าทันสื่อยังไม่ได้รับการบรรจุเป็นวิชาเฉพาะ จึงจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนอย่างเป็นรูปธรรม

3. การพัฒนาระบบ/อุปกรณ์ให้สามารถปฏิบัติงานในการกำกับดูแลสื่อออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ควรเร่งรัดดำเนินการศูนย์ประสานงานและแก้ไขปัญหาข่าวปลอม รวมถึงการจัดตั้งศูนย์ประสานความร่วมมือด้านอาชญากรรมทางเทคโนโลยีและความมั่นคงปลอดภัยของระบบสารสนเทศ เพื่อให้สามารถรับมือกับปัญหาข่าวปลอมและอาชญากรรมทางเทคโนโลยีได้อย่างทันสถานการณ์ รวมทั้งควรเร่งดำเนินการพัฒนาคลังข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ภาครัฐเชิงรุก และการบริหารจัดการข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารทั้งในภาวะปกติและภาวะวิกฤตที่ถูกต้อง รวดเร็ว เชื่อถือและอ้างอิงได้

4. หลักสูตรการรู้เท่าทันสื่อ

ควรเร่งยกร่างวิชาการรู้เท่าทันสื่อ และดำเนินการบรรจุให้เป็นวิชาเฉพาะ เพื่อสร้างทักษะการรู้เท่าทันสื่อที่เป็นรูปธรรมให้กับเด็กและเยาวชน รวมทั้งควรมีการจัดอบรม ประชาสัมพันธ์ และจัดค่ายการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการรู้เท่าทันสื่อให้แก่บุคลากร ตลอดจนใช้เครือข่ายของมหาวิทยาลัยทั้งในส่วนกลางและภูมิภาคสร้างความเชื่อมโยงของมหาวิทยาลัยสู่ชุมชน เพื่อสื่อสารให้ประชาชนทุกช่วงวัย มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรู้เท่าทันสื่อ

CR08G01 ผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 1

1. การมุ่งเน้นการสร้างดุลยภาพระหว่างเสรีภาพของการทำหน้าที่ของสื่อบนความรับผิดชอบกับการกำกับที่มีความชอบธรรม และการใช้พื้นที่ดิจิทัลเพื่อการสื่อสารอย่างมีจรรยาบรรณ ดำรงรักษาเสรีภาพของการแสดงออก การรับรู้ของประชาชนด้วยความเชื่อว่าเสรีภาพของการสื่อสารคือเสรีภาพของประชาชนตามแนวทางของประชาธิปไตย
2. สื่อเป็นโรงเรียนของสังคมในการให้ความรู้แก่ประชาชน สร้างทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ ปลูกฝังวัฒนธรรมของชาติ และปลูกฝังทัศนคติที่ดี

สถานการณ์ปี 2564

เทียบกับ ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2564

สถานภาพการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศมีคะแนนเฉลี่ยในภาพรวม 73 คะแนน ขึ้นไป

สถานการณ์ปี 2564

เทียบกับ ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2565

สถานภาพการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศมีคะแนนเฉลี่ยในภาพรวม 76 คะแนน ขึ้นไป

สถานการณ์ในภาพรวมของผลสัมฤทธิ์อันพึงประสงค์

จากการสำรวจสถานภาพการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ (Media and Information Literacy: MIL) ของประชาชนไทยในปี 2563 พบว่า อยู่ในระดับดี มีคะแนนรวมเฉลี่ย 70.8 คะแนน ซึ่งสูงขึ้นจากปี 2562 ที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 67.1 คะแนน สะท้อนให้เห็นว่าประชาชนไทยมีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะการสื่อสาร และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินชีวิตประจำวันและการทำงานได้อย่างเหมาะสมและมีจริยธรรม รวมทั้งสามารถใช้เครื่องมือหรือวิธีการในการเฝ้าระวังสื่อสารเทศ เพื่อประเมินถึงประสิทธิภาพและผลกระทบที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงคะแนนองค์ประกอบของสถานภาพการรู้เท่าทันสื่อที่ประกอบด้วย ด้านการเข้าถึง (Access) 68.6 คะแนน การประเมิน (Evaluation) 72.3 คะแนน และการสร้าง (Create) 71.7 คะแนน พบว่าคะแนนด้านการเข้าถึงต่ำกว่าคะแนนรวมเฉลี่ย

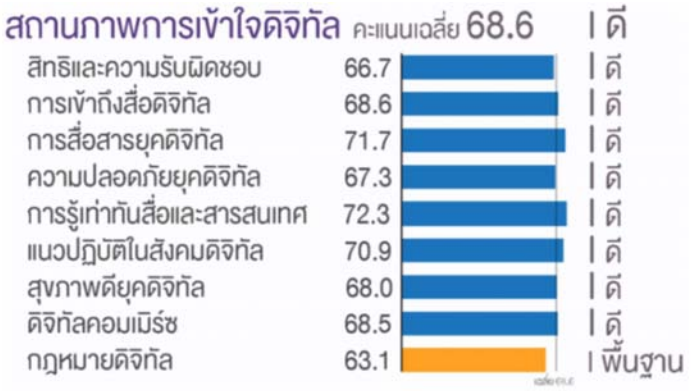

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

แสดงว่าประชาชนไทยยังต้องได้รับการพัฒนาทักษะบุคคลในการค้นหา เข้าถึงข้อมูลและเนื้อหาที่จำเป็นสำหรับตนเองให้มากขึ้น โดยเฉพาะประชาชนในพื้นที่ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวมถึงกลุ่มผู้สูงอายุ (Baby Boomer) นอกจากนี้ในปี 2563 สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ดำเนินการปรับปรุงตัวชี้วัดสถานภาพการรู้เท่าทันสื่อให้เท่าทันและสอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลที่เกิดอย่างรวดเร็ว โดยผนวกรวมตัวชี้วัด MIL กับสมรรถนะการเข้าใจดิจิทัล (Digital Literacy: DL) ซึ่งเป็นการประเมินสมรรถนะให้ครอบคลุมทั้งในด้านสิทธิความรับผิดชอบ ความปลอดภัย แนวปฏิบัติในสังคมดิจิทัล ผลกระทบด้านสุขภาพจากการใช้อินเทอร์เน็ตและสื่อดิจิทัล ดิจิทัลคอมเมิร์ซ (Digital Commerce) และการเข้าใจกฎหมายกฎระเบียบทางสังคม โดยผลการประเมินยังคงอยู่ในระดับดี มีผลคะแนนเฉลี่ยที่ 68.6 คะแนน ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมิน MIL

อย่างไรก็ดี วิกฤติการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ทำให้ประชาชนจำเป็นต้องประยุกต์ใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลในชีวิตประจำวัน อาทิ การเรียน การทำงาน และการสื่อสารต่าง ๆ โดยสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) รายงานผลสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตประเทศไทย ปี 2563 พบว่า มีคนไทยใช้อินเทอร์เน็ต 50.1 ล้านคน เพิ่มขึ้น 2.6 ล้านคน จากปี 2562 และมีแนวโน้มระยะเวลาใช้งานเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เฉลี่ยวันละ 11 ชั่วโมง 25 นาที ในปี 2563 เพิ่มขึ้นจากปี 2562 1 ชั่วโมง 3 นาที โดยเฉพาะกลุ่มนักเรียนและนักศึกษาที่มีชั่วโมงการใช้อินเทอร์เน็ตสูงที่สุด เฉลี่ย 12 ชั่วโมง 43 นาทีต่อวัน ทั้งนี้ มีจำนวนผู้ใช้งานที่มีความไม่มั่นใจว่าข้อมูลที่ปรากฏบนอินเทอร์เน็ตมีความน่าเชื่อถือเพิ่มขึ้นจากปี 2562 ถึงร้อยละ 13.1 แสดงให้เห็นว่าผู้ใช้งานให้ความสำคัญกับความตระหนักรู้ถึงปัญหาในการใช้อินเทอร์เน็ตมากขึ้น ดังนั้น การพัฒนาระบบคลังข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์เชิงรุกและการจัดการ Fake News การกำกับดูแลสื่อออนไลน์ และการยกระดับการรู้เท่าทันสื่อ จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ยังคงต้องได้รับการขับเคลื่อนเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมาย

ที่มา: สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน)

การดำเนินงานที่ผ่านมา กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ดศ.) ได้ให้ความสำคัญในการจัดการ Fake News โดยศูนย์ต่อต้านข่าวปลอมและความมั่นคง (ANSCOP) (ศตปค.ตร.) ได้ดำเนินการรับเรื่องร้องเรียนปัญหาออนไลน์ ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2563 ถึงเดือนพฤศจิกายน 2564 มีจำนวนเรื่องที่ต้องตรวจสอบทั้งหมด 6,109 เรื่อง สามารถตรวจสอบเรียบร้อยแล้ว 2,162 เรื่อง และดำเนินการเผยแพร่ 1,234 เรื่อง โดยสัดส่วนข่าวปลอมในปี 2564 ลดลงร้อยละ 26.43 ข่าวจริงเพิ่มขึ้นร้อยละ 28.66 และข่าวบิดเบือนลดลงร้อยละ 6.69 นอกจากนี้ ดศ. ได้ร่วมกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (บก.ปอท.) ดำเนินการตามกฎหมายต่อผู้กระทำความผิด โดยในปี 2563 มีจำนวนคดีที่เข้าสู่กระบวนการทางกฎหมาย 158 ราย ดำเนินคดีแล้ว 59 ราย และปี 2564 จำนวน 135 ราย ดำเนินคดีแล้ว 57 ราย ขณะที่การพัฒนาระบบคลังข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์เชิงรุก ดศ. ได้ดำเนินโครงการศูนย์ประสานงานและแก้ไขปัญหาข่าวปลอม (Anti-Fake News Center: AFNC) เพื่อวิเคราะห์เนื้อหา บริหารงานข่าว ประสานงานและรับการแจ้งเตือน โครงการจ้างเหมาเฝ้าระวังเว็บไซต์ผิดกฎหมาย (Facebook Fanpage “อาสาจับตา ออนไลน์”) รวมทั้งสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (สำนักงาน กสทช.) ได้ดำเนินการกำกับดูแลการออกอากาศเนื้อหารายการที่มีการนำเสนอข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ของผู้ประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ (ผู้รับใบอนุญาต) ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ.2551 ตลอดจนกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่ง กสทช. ได้รับเรื่องร้องเรียนด้านผังรายการและเนื้อหารายการจำนวน 27 เรื่อง และดำเนินการตามกระบวนการเรียบร้อยแล้ว สำหรับการยกระดับการรู้เท่าทันสื่อ สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (สพธอ.) ได้ดำเนินงานสนับสนุนภารกิจคณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (กิจกรรม การพัฒนาคนไทยกลุ่มเป้าหมาย (เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ) เพื่อเตรียมพร้อมเป็น Digital Citizen ที่คุ้นเคยกับการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์อย่างมั่นคง ปลอดภัย) โดยมีกำลังคนที่ได้รับการยกระดับความรู้และทักษะด้านดิจิทัลมีความรู้ ความเข้าใจ เพิ่มขึ้นร้อยละ 87.84 ขณะที่ กระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) รวมทั้งสถาบันพัฒนาครูและผู้บริหารการศึกษา ได้จัดทำหลักสูตรการใช้ดิจิทัลอย่างปลอดภัยเพื่อพัฒนาครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาให้มีความรู้เท่าทันสื่อ ใช้สื่อได้อย่างปลอดภัย โดยมีบุคลากรผ่านการฝึกอบรมแล้วจำนวน 1,500 คน ขณะที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จัดให้มีหลักสูตรออนไลน์ในระบบ e-Learning สำหรับครู บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียน เพื่อสร้างความเข้าใจและแนวทางในการยุติการรังแกผ่านสื่อสังคมออนไลน์ พร้อมสนับสนุนการรณรงค์และสร้างเครือข่ายสื่อดี รวมทั้งกำหนดให้มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการรู้ดิจิทัล (Digital Literacy) อยู่ในกลุ่มสาระเรียนรู้เทคโนโลยีวิทยาการคำนวณ เพื่อให้นักเรียนสามารถใช้สื่อได้อย่างมีสติ รู้เท่าทันและมีจริยธรรม นอกจากนี้ สพฐ. บูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินโครงการ เพื่อสนับสนุนการสร้างพื้นฐานการเรียนรู้ด้านโค้ดดิ้ง (Coding) เพื่อช่วยสอนให้เยาวชนได้รู้จักกับพื้นฐานสำคัญของการเป็นพลเมืองยุคดิจิทัลและความปลอดภัยสามารถใช้สื่อออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย การเข้าถึงสื่อดิจิทัลของประชาชนยังคงมีข้อจำกัดที่สำคัญ อาทิ ความห่างไกลของพื้นที่กับโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล ความสามารถในการเข้าถึงสื่อดิจิทัลของประชากรบางกลุ่ม เช่น กลุ่มคนว่างงาน กลุ่มผู้มีรายได้น้อย ผู้สูงอายุ เป็นต้น รวมทั้งระบบฐานข้อมูลหรือศูนย์ข้อมูลข่าวสารยังไม่สมบูรณ์เพียงพอที่จะทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างสะดวกรวดเร็ว เพื่อใช้ตรวจสอบข้อเท็จจริงของข้อมูลข่าวสาร โดยเฉพาะในสภาวะวิกฤตที่ประชาชนจำเป็นต้องรับทราบข้อเท็จจริงอย่างทันท่วงทีเพื่อให้สามารถรับมือต่อสถานการณ์ฉุกเฉินได้ นอกจากนี้ ในด้านการสร้างการรู้เท่าทันสื่อให้กับเด็กและเยาวชนในระดับประถมและมัธยมศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาบุคลากรครูให้มีความรู้ความเข้าใจและทักษะในการถ่ายทอดวิชาการรู้เท่าทันสื่อ รวมทั้งวิชาการรู้เท่าทันสื่อยังไม่ได้รับการบรรจุเป็นวิชาเฉพาะ จึงจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนอย่างเป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย การดำเนินงานในระยะต่อไปหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องพัฒนาบุคลากรและพัฒนาระบบ/อุปกรณ์ให้สามารถปฏิบัติงานในการกำกับดูแลสื่อออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อาทิ เร่งรัดดำเนินการศูนย์ประสานงานและแก้ไขปัญหาข่าวปลอม รวมถึงการจัดตั้งศูนย์ประสานความร่วมมือด้านอาชญากรรมทางเทคโนโลยีและความมั่นคงปลอดภัยของระบบสารสนเทศ เพื่อให้สามารถรับมือกับปัญหาข่าวปลอมและอาชญากรรมทางเทคโนโลยีได้อย่างทันสถานการณ์ รวมทั้งควรเร่งดำเนินการพัฒนาคลังข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ภาครัฐเชิงรุก และการบริหารจัดการข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารทั้งในภาวะปกติและภาวะวิกฤตที่ถูกต้อง รวดเร็ว เชื่อถือและอ้างอิงได้ นอกจากนี้ ควรเร่งยกร่างวิชาการรู้เท่าทันสื่อ และดำเนินการบรรจุให้เป็นวิชาเฉพาะ เพื่อสร้างทักษะการรู้เท่าทันสื่อที่เป็นรูปธรรมให้กับเด็กและเยาวชน รวมทั้งควรมีการจัดอบรม ประชาสัมพันธ์ และจัดค่ายการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการรู้เท่าทันสื่อให้แก่บุคลากร ตลอดจนใช้เครือข่ายของมหาวิทยาลัยทั้งในส่วนกลางและภูมิภาคสร้างความเชื่อมโยงของมหาวิทยาลัยสู่ชุมชน เพื่อสื่อสารให้ประชาชนทุกช่วงวัย มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรู้เท่าทันสื่อ

ด้านสังคม

09

พัฒนาประเทศสู่สังคมคุณภาพ สร้างหลักประกันทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม ให้แก่คนกลุ่มต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้สูงอายุ และผู้ด้อยโอกาส เพิ่มบทบาทของชุมชนในการบริหารจัดการตนเอง และเสริมสร้างพลังทางสังคมให้เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม มีเป้าหมายอันพึงประสงค์ คือ **การสร้างสังคมคุณภาพ โดยการทำให้คนไทยมีหลักประกันทางรายได้ในวัยเกษียณที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ สังคมไทยเป็นสังคมแห่งโอกาสและไม่แบ่งแยก ภาครัฐมีข้อมูลและสารสนเทศด้านสังคมที่บูรณาการทุกหน่วยงานและเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ ชุมชนและท้องถิ่นมีความเข้มแข็ง โดยสามารถจัดการกันเองและทำงานร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ ได้และคนไทยมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปสู่การมีจิตสาธารณะเพิ่มขึ้น** โดยในแผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคมฉบับเดิม ที่กำหนดเรื่องและประเด็นปฏิรูป ไว้จำนวน 5 เรื่อง ซึ่งมีสถานะการบรรลุเป้าหมายประจำปี 2563 ในระดับ**ใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง) ทั้ง 5 เรื่อง** ได้นำมาดำเนินการต่อเนื่องในแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ผ่านกิจกรรม Big Rock จำนวน 4 เรื่องและประเด็นปฏิรูป และอีก 1 เรื่องและประเด็นปฏิรูปเป็นกิจกรรมที่มีส่วนร่วมสนับสนุนการขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ได้ตามเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยแสดงรายละเอียดความเกี่ยวข้องของเรื่องและประเด็นปฏิรูปของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับเดิม) กับกิจกรรม Big Rock ของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) สรุปได้ดังนี้

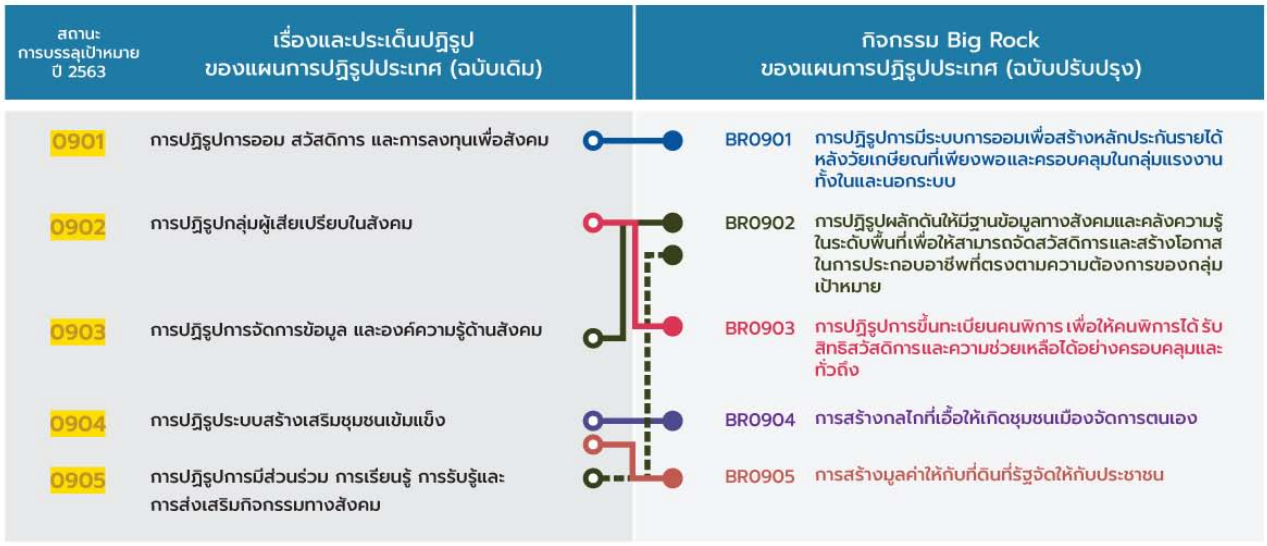

เรื่องและประเด็นปฏิรูปของแผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับเดิม ที่นำมาดำเนินการต่อเนื่องผ่านกิจกรรม Big Rock ของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

เรื่องและประเด็นปฏิรูปของแผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับเดิม ที่เป็นกิจกรรมสนับสนุนการขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

สรุปการบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์ของการปฏิรูปประเทศด้านสังคม

รหัส	เป้าหมาย	สถานะการบรรลุเป้าหมาย เทียบค่าเป้าหมาย ปี 2564	ปี 2565
CR09G01	มีระบบการออมทั้งภาคสมัครใจ และภาคบังคับแก่ประชาชนทุกกลุ่ม เพื่อเพิ่มความสามารถในการพึ่งพาตนเองหลังเกษียณ	2564	2565

สถานะการบรรลุเป้าหมายของผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 1 มี**ระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย**เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายปี 2564 และ**ยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย** เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายในปี 2565 โดยช่วงที่ผ่านมา (ร่าง) พระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ พ.ศ. .... มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2564 ได้อนุมัติหลักการของ (ร่าง) พระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ พ.ศ. .... ตามที่กระทรวงการคลังเสนอ แต่อย่างไรก็ตาม (ร่าง) พระราชบัญญัติฯ ยังต้องผ่านกระบวนการพิจารณาโดยรัฐสภาก่อนมีผลบังคับใช้ต่อไป และในส่วนของการส่งเสริมให้ประชาชนเข้าสู่ระบบการออมอย่างต่อเนื่อง ที่ผ่านมาคณะกรรมการกองทุนการออมแห่งชาติ มีมติเห็นชอบให้มีการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติกองทุนการออมแห่งชาติ พ.ศ. 2554 ให้มีความสมบูรณ์และสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันมากยิ่งขึ้น

รหัส	เป้าหมาย	สถานะการบรรลุเป้าหมาย เทียบค่าเป้าหมาย ปี 2564	ปี 2565
CR09G02	อปท. มีข้อมูลทางสังคมในพื้นที่ เพื่อนำมาใช้จัดระบบสวัสดิการสังคม (Social Safety Net) ที่สอดคล้อง และตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบาง	2564	2565

สถานะการบรรลุเป้าหมายของผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 2 มี**ระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย**เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายปี 2564 และปี 2565 โดยช่วงที่ผ่านมาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการดำเนินโครงการ เพื่อตอบสนองต่อเป้าหมายอันพึงประสงค์ของการปฏิรูปประเทศด้านสังคม อาทิ กรมการปกครองได้ดำเนินโครงการพัฒนาตำบลแบบบูรณาการ (Tambon Smart Team) เพื่อจัดเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาพื้นที่แบบบูรณาการ อย่างไรก็ตาม ที่ผ่านมาข้อมูลของหน่วยงานรัฐยังคงมีการจัดเก็บในลักษณะต่างคนต่างเก็บ มีความซ้ำซ้อนและกระจัดกระจาย ไม่เป็นเอกภาพ ขาดการเชื่อมโยง ส่งผลให้หน่วยงานภาครัฐเองไม่สามารถนำข้อมูลมาบูรณาการการทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

รหัส	เป้าหมาย	สถานะการบรรลุเป้าหมาย เทียบค่าเป้าหมาย ปี 2564	ปี 2565
CR09G03	ชุมชนในเขตเมืองมีความเข้มแข็ง และมีโอกาสในการเข้าถึงสวัสดิการภาครัฐอย่างเท่าเทียม อันจะนำไปสู่ความเสมอภาคในสังคม	2564	2565

สถานะการบรรลุเป้าหมายของผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 3 มี**ระดับบรรลุค่าเป้าหมายแล้ว**เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายปี 2564 และปี 2565 โดยปัจจุบันระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการชุมชนของเทศบาล พ.ศ. 2564 ได้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2564 และระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยชุมชนและกรรมการชุมชน พ.ศ. 2564 และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2564 ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวเป็นไปตามเป้าหมายแผนขับเคลื่อนฯ

สาระสำคัญของกิจกรรม Big Rock และสรุปสถานะการดำเนินงาน ประจำปี 2564

BR0901	กิจกรรมปฏิรูปที่ 1 การมีระบบการออมเพื่อสร้างหลักประกันรายได้หลังวัยเกษียณที่เพียงพอและครอบคลุมในกลุ่มแรงงานทั้งในและนอกระบบ	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
กค.	มุ่งเน้นการพัฒนาระบบการออมทั้งภาคสมัครใจและภาคบังคับแก่แรงงานทั้งในและนอกระบบ โดยการออกกฎหมายและปรับปรุงกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มความสามารถในการพึ่งพาตนเองหลังเกษียณและเพียงพอต่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยปรับปรุงจากประเด็นปฏิรูปเรื่องการออม สวัสดิการ และการลงทุนเพื่อสังคมที่มุ่งเน้นการลดความเหลื่อมล้ำของระบบหลักประกันทางสังคมที่มีอยู่ในปัจจุบัน	ได้มีการดำเนินงาน**เป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนด**ในแผนขับเคลื่อนฯ โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2564 อนุมัติหลักการ (ร่าง) พ.ร.บ. กองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ พ.ศ. .... ตามที่กระทรวงการคลังเสนอ และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง โดยให้พิจารณาในประเด็นอายุของลูกจ้างในการเป็นสมาชิกกองทุนฯ ได้ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายเกี่ยวกับการเกษียณอายุ และในส่วนของแนวทางการปรับกฎระเบียบกองทุนการออมแห่งชาติและกองทุนประกันสังคมปัจจุบันอยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะอนุกรรมการพิจารณาแนวทางการปรับปรุงกฎหมายของกองทุนการออมแห่งชาติ

BR0902	กิจกรรมปฏิรูปที่ 2 ผลักดันให้มีฐานข้อมูลทางสังคมและคลังความรู้ในระดับพื้นที่ เพื่อให้สามารถจัดสวัสดิการและสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพที่ตรงตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
มท.	มุ่งเน้นการผลักดันให้ชุมชนมีฐานข้อมูลกลางระดับพื้นที่ที่เปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อให้ทุกภาคส่วน สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลในการกำหนดนโยบายและแก้ไขปัญหาที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนในแต่ละพื้นที่ และเพื่อให้บุคคลและชุมชนสามารถเข้าถึงคลังข้อมูลสำหรับการประกอบอาชีพ ที่รวดเร็ว น่าเชื่อถือ และมีอาชีพเพื่อให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ ตลอดจนได้รับข้อมูลที่ถูกต้องและสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นการต่อยอดจากประเด็นการปฏิรูปเรื่องการจัดข้อมูลและองค์ความรู้ทางสังคมที่เดิมให้ความสำคัญกับบทบาทของหน่วยงานท้องถิ่นในการจัดเก็บข้อมูลด้านสังคม	ได้มีการดำเนินงาน**เป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนด**ในแผนขับเคลื่อนฯ โดยที่ผ่านมากรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้มีการจัดตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม กิจกรรมปฏิรูปที่ 2 เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2564 โดยมีอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเป็นประธานคณะทำงาน เพื่อจัดประชุมหารือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการเชื่อมโยงฐานข้อมูลที่อยู่ในความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงาน นอกจากนี้ได้มีการดำเนินโครงการเพื่อตอบสนองต่อเป้าหมายอันพึงประสงค์ของการปฏิรูปประเทศด้านสังคม อาทิ กรมการปกครองได้ดำเนินโครงการพัฒนาตำบลแบบบูรณาการ (Tambon Smart Team) เพื่อจัดเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาพื้นที่แบบบูรณาการ

BR0903	กิจกรรมปฏิรูปที่ 3 การปฏิรูปการขึ้นทะเบียนคนพิการ เพื่อให้คนพิการได้รับสิทธิสวัสดิการและ ความช่วยเหลือได้อย่างครอบคลุมและทั่วถึง	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
พม.	มุ่งพัฒนากระบวนการขึ้นทะเบียนคนพิการเพื่อให้กลุ่มคนพิการสามารถเข้าถึงการจดทะเบียนและออกบัตรประจำตัวคนพิการโดยง่ายและครอบคลุมความพิการทุกประเภท โดยเฉพาะการให้บริการ ณ สถานพยาบาล ซึ่งเป็นสถานที่ที่คนพิการต้องเข้ามาตรวจประเมินร่างกายและรับเอกสารรับรองความพิการ ซึ่งจะช่วยให้คนพิการได้รับสิทธิสวัสดิการและความช่วยเหลือเมื่อมีความพิการ เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็วและลดโอกาสที่จะเกิดการตกหล่นจากระบบการขึ้นทะเบียนคนพิการ ซึ่งเป็นการปรับปรุงจากประเด็นปฏิรูปการช่วยเหลือและเพิ่มขีดความสามารถให้แก่กลุ่มผู้เสียเปรียบในสังคม	ได้มีการดำเนินงาน**เป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนด**ในแผนขับเคลื่อนฯ โดยกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการได้เป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปฯ ในหลายประเด็น อาทิ การปรับคำนิยาม “คนพิการ” ให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทุกหน่วยงาน ร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงแรงงาน กระทรวงสาธารณสุข และสำนักงานสถิติแห่งชาติ การปรับปรุงประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เรื่อง ประเภทและหลักเกณฑ์ความพิการ พ.ศ. 2552 โดยทบทวนการกำหนดประเภทความพิการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกณฑ์ประเภทความพิการให้มีคำนิยามเป็นมาตรฐานเดียวกัน และการจัดทำระบบการเชื่อมโยงข้อมูลด้านสิทธิ สวัสดิการคนพิการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมการปกครอง สปสช. ผ่านฐานระบบข้อมูลบุคคล Linkage Center กรมการปกครองและมีแผนการขยายหน่วยเชื่อมโยงข้อมูลเพิ่มเติม (ภายในปี 2565) ประกอบด้วย กรมการกงสุล กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงการคลัง องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก กรมสรรพากร และกระทรวงสาธารณสุข ในส่วนของข้อมูลประวัติสุขภาพ เป็นต้น

BR0904	กิจกรรมปฏิรูปที่ 4 การสร้างกลไกที่เอื้อให้เกิดชุมชนเมืองจัดการตนเอง	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
มท.	มุ่งผลักดันให้เกิดเครื่องมือส่งเสริมและสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนโดยเฉพาะชุมชนในเขตเมือง ผ่านการออกกฎหมายส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นของตนเอง และมีบทบาทในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ในชุมชน โดยเปิดโอกาสให้กลไกคณะกรรมการชุมชนสามารถระดมทุนและบริหารจัดการทรัพยากรของชุมชนด้วยตนเอง ซึ่งจะช่วยเพิ่มศักยภาพและความเข้มแข็งของชุมชนให้สามารถแก้ปัญหาและตอบสนองความต้องการของชุมชนได้โดยตรงและรวดเร็ว อันจะนำไปสู่การสร้างความเสมอภาคและการลดความเหลื่อมล้ำในสังคม โดยการปรับปรุงจากประเด็นปฏิรูป การพัฒนาระบบสร้างเสริม	ได้มีการดำเนินงาน**เป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนด**ในแผนขับเคลื่อนฯ โดยปัจจุบันระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการชุมชนของเทศบาล พ.ศ. 2564 ได้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วเมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2564 และระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยชุมชนและกรรมการชุมชน พ.ศ. 2564 และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2564 และอยู่ระหว่างการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานด้านชุมชนสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสำหรับคณะกรรมการชุมชนในรูปแบบ e-book

BR0904	กิจกรรมปฏิรูปที่ 4 การสร้างกลไกที่เอื้อให้เกิดชุมชนเมืองจัดการตนเอง	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
	ชุมชนเข้มแข็ง เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ที่สะท้อนถึงการขาดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตนเองของชุมชนโดยเฉพาะชุมชนในเขตเมือง	

BR0905	กิจกรรมปฏิรูปที่ 5 การสร้างมูลค่าให้กับที่ดินที่รัฐจัดให้กับประชาชน	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
สคทช.	มุ่งเน้นการสร้างมูลค่าให้กับที่ดินที่รัฐจัดให้กับประชาชนโดยคำนึงถึงการปรับปรุงกลไกพื้นฐานในการกำหนดหรือคำนวณมูลค่าที่ดินและทรัพย์สินที่รัฐจัดให้กับประชาชน ควบคู่กับการจัดระบบแลกเปลี่ยนซื้อที่คืนโดยรัฐ การทดแทนค่าที่ดิน การตรวจสอบ การปรับปรุงหนี้สินโดยใช้ที่ดินเป็นหลักทรัพย์ การตกทอดทางมรดก ฯลฯ ตามกฎหมายต่าง ๆ ซึ่งถือเป็นการลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม	☺ ได้มีการดำเนินงาน**เป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนด**ในแผนขับเคลื่อนฯ โดยสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (สคทช.) และหน่วยงานที่ร่วมดำเนินการ ได้แก่ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) กรมธนารักษ์ และสถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน) ได้ดำเนินโครงการ/กิจกรรม เพื่อตอบเป้าหมายย่อยทั้ง 5 เป้าหมายย่อยเป็นไปตามแนวที่กำหนดไว้ โดยการดำเนินการเป็นไปตามแผนที่ได้เสนอไว้ โดยมีกิจกรรมการบริหารจัดการที่ดินแก่เกษตรกรรายย่อย และผู้ด้อยโอกาส กิจกรรมการศึกษาปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรและประชาชน ดำเนินการโดย ส.ป.ก. และการดำเนินการสำรวจข้อมูล และปรับปรุงราคาประเมินที่ดินกรุงเทพฯ และในภูมิภาคดำเนินการโดยกรมธนารักษ์

สถานะการจัดทำหรือปรับปรุงกฎหมายภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ได้กำหนดให้จัดทำกฎหมาย 4 ฉบับ โดยมีสถานะการดำเนินการสรุปได้ดังนี้

รายชื่อกฎหมายที่ดำเนินการจัดทำ/ปรับปรุง	แล้วเสร็จ	อยู่ระหว่างดำเนินการ	หมายเหตุ
1. (ร่าง) พระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ พ.ศ.		✓	เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2564 คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติหลักการ (ร่าง) พ.ร.บ.กองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ พ.ศ. .... ตามที่กระทรวงการคลังเสนอ และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง โดยให้พิจารณาในประเด็นอายุของลูกจ้างในการเป็นสมาชิกกองทุนฯ ได้ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายเกี่ยวกับการเกษียณอายุ และเมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2564 สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีการประชุมเพื่อพิจารณาร่าง พ.ร.บ. กบช. ครั้งแรกด้วย
2. แก้ไขระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการยื่นคำขอมีบัตรประจำตัวคนพิการฯ พ.ศ. 2556 ข้อ 6		✓	อยู่ระหว่างการทบทวนระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการยื่นคำขอขึ้นทะเบียนคนพิการและการกำหนดเจ้าหน้าที่ ผู้รับขึ้นทะเบียนคนพิการ การกำหนดสิทธิหรือการเปลี่ยนแปลงสิทธิของคนพิการและการขอสละสิทธิของคนพิการ
3. ร่างระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการชุมชนของเทศบาล พ.ศ.	✓		ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการชุมชนของเทศบาล พ.ศ. 2564 ได้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2564
4. ร่างกฎกระทรวงออกตามความในมาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 และกฎหมายอื่นที่สร้างมูลค่าให้กับที่ดินที่รัฐจัดให้กับประชาชน		✓	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้ดำเนินการศึกษาและปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรและประชาชน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 โดยศึกษาวิเคราะห์พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2519 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 36/2518 เรื่องมาตรการในการแก้ไขปัญหาการครอบครองที่ดินในเขต ส.ป.ก. โดยมิชอบด้วยกฎหมาย และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 31/2560 เรื่อง

รายชื่อกฎหมายที่ดำเนินการจัดทำ/ปรับปรุง	แล้วเสร็จ	อยู่ระหว่างดำเนินการ	หมายเหตุ
			การใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เกษตรกรและประโยชน์สาธารณะของประเทศ และได้ศึกษาวิเคราะห์ เสนอแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สอดคล้องกับกฎหมายและแผนระดับต่าง ๆ และเปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศที่ได้มีการพัฒนากฎหมายเกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการจัดทำและปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดิน รวมถึงจัดทำรายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ของคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 36/2559 และรายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ของคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 31/2560 ส.ป.ก. ได้บันทึกสรุปวิเคราะห์ประกอบร่างพระราชบัญญัติ และจัดทำข้อเสนอสำหรับ ส.ป.ก. เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงตามบริบทของการปรับปรุงพัฒนากฎหมาย รวมทั้งจัดทำสรุปรายมาตราของร่างพระราชบัญญัติ และข้อมูลตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2519 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 ตารางเปรียบเทียบคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 36/2559 และคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 31/2560 กับร่างพระราชบัญญัติฉบับใหม่ให้เห็นถึงความเหมือนและความแตกต่างของสาระสำคัญโดยมีเหตุผลประกอบด้วย

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

1. การมีระบบการออมเพื่อสร้างหลักประกันรายได้หลังวัยเกษียณที่เพียงพอและครอบคลุมในกลุ่มแรงงานทั้งในและนอกระบบ

ในการส่งเสริมให้ประชาชนเข้าสู่ระบบการออม ที่ผ่านมาพบว่ายังมีประชาชนบางกลุ่มที่ขาดความรู้ความเข้าใจด้านการออมเพื่อการเกษียณ เนื่องจากได้รับข้อมูลข่าวสารไม่เพียงพอ รวมทั้งการขาดฐานข้อมูลของกลุ่มแรงงานนอกระบบ ทำให้การเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายทำได้ยาก เนื่องจากกลุ่มแรงงานมีการกระจัดกระจายอยู่ทั่วทุกพื้นที่ ประกอบกับผลกระทบของการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ที่ต่อเนื่องอย่างยาวนาน ทำให้แรงงานในระบบที่มีความเสี่ยงจากการตกงานและถูกแทนที่ด้วยเทคโนโลยีมากขึ้น และแรงงานนอกระบบที่ถือว่าเป็นกลุ่มที่มีความเปราะบาง ทั้งจากรายได้ที่ต่ำ ไม่แน่นอนและไม่มีสวัสดิการคุ้มครองครอบคลุมในหลายกรณี ประสบปัญหามากยิ่งขึ้น

2. การผลักดันให้มีฐานข้อมูลทางสังคม และคลังความรู้ในระดับพื้นที่

ที่ผ่านมา ข้อมูลของหน่วยงานรัฐมีการจัดเก็บในลักษณะต่างคนต่างเก็บ มีความซ้ำซ้อนและกระจัดกระจาย ไม่เป็นเอกภาพ ขาดการเชื่อมโยง ส่งผลให้หน่วยงานภาครัฐเองไม่สามารถนำข้อมูลมาบูรณาการการทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งประชาชนไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างสะดวก นอกจากนี้ การนิยามและคำจำกัดความของแต่ละหน่วยงานมีความไม่สอดคล้องและไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เนื่องจากหน่วยงานยึดบทบาทภารกิจของตนเป็นหลัก ทำให้การนำข้อมูลไปใช้เกิดความสับสนในการให้ความช่วยเหลือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรบูรณาการและร่วมกำหนดคำนิยามให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยเฉพาะคำนิยามในหมวดของกลุ่มเปราะบางที่เป็นกลุ่มเป้าหมายสำคัญที่ต้องเร่งให้ความช่วยเหลือ รวมทั้งควรให้ความสำคัญกับการจัดเก็บข้อมูลที่สามารถบูรณาการและใช้ร่วมกันได้ เพื่อลดการเก็บข้อมูลและใช้งบประมาณที่ซ้ำซ้อน โดยให้มีการเชื่อมโยงฐานข้อมูลภาครัฐให้เป็นเอกภาพ ตั้งแต่ระดับนโยบายจนถึงระดับปฏิบัติงาน รวมทั้งปรับกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการเชื่อมโยง และเปิดเผยข้อมูล สื่อสารเรื่องกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องต่อบุคลากรภาครัฐอย่างชัดเจนตลอดจนบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องให้เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

3. การสร้างกลไกที่เอื้อให้เกิดชุมชนเมืองจัดการตนเอง

การสร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นกับชุมชนเมืองยังคงเป็นประเด็นที่มีความท้าท้าย โดยเฉพาะการสร้างให้เกิดการรวมพลังของชุมชนในการร่วมกันจัดการปัญหาและความท้าทายใหม่ ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นได้ในอนาคต ดังนั้น จึงยังจำเป็นต้องมีกลไกการขับเคลื่อนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบพร้อมมีการติดตามประเมินผลอย่างใกล้ชิด เพื่อให้ชุมชนสามารถบริหารจัดการตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับบริบทพื้นที่ของตน พร้อมทั้งสามารถรักษาอัตลักษณ์เฉพาะถิ่นและสามารถอยู่ร่วมกันกับโลกอนาคตที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปได้

CR09G01 ผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 1

มีระบบการออมทั้งภาคสมัครใจและภาคบังคับแก่ประชาชนทุกกลุ่ม เพื่อเพิ่มความสามารถในการพึ่งพาตนเองหลังเกษียณ

สถานการณ์ปี 2564

เทียบกับ ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2564

ระดับความสำเร็จของการออกกฎหมายร้อยละ 50 โดย (ร่าง) พระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ พ.ศ. .... ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี และข้อเสนอในการปรับปรุงกฎกระทรวงเรื่องสิทธิประโยชน์ของสมาชิกกองทุนการออมแห่งชาติดำเนินการแล้วเสร็จ

สถานการณ์ปี 2564

เทียบกับ ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2565

ระดับความสำเร็จของการออกกฎหมายร้อยละ 100 โดย (ร่าง) พระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ พ.ศ. .... ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และพระราชบัญญัติกองทุนการออมแห่งชาติฯ ได้รับการปรับปรุง/แก้ไขในประเด็นสิทธิประโยชน์ที่เกี่ยวข้อง

สถานการณ์ในภาพรวมของผลสัมฤทธิ์อันพึงประสงค์

ปัจจุบันประเทศไทยเข้าสู่การเป็นสังคมสูงวัย ส่งผลให้เกิดภาระทางการเงินและการคลังในการดูแลกลุ่มผู้สูงอายุ รวมทั้งอัตราการพึ่งพิงของผู้สูงอายุต่อประชากรวัยทำงานของประเทศไทยก็เพิ่มสูงขึ้นเช่นกัน ในขณะที่ สถานการณ์ด้านการออมเงิน ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 พบว่าจำนวนเงินออมของคนไทยอยู่ในระดับถดถอย ปัจจุบันประเทศไทยมีบัญชีเงินฝากทั้งหมด 97.12 ล้านบัญชี โดยกลุ่มแรงงานมีความเปราะบางมากขึ้นเมื่อเทียบกับช่วงการระบาดระลอกแรก สะท้อนจากข้อมูลยอดคงค้างเงินฝากต่อบัญชีที่มีมูลค่าต่ำกว่า 50,000 บาท ในเดือนมิถุนายน 2564 ลดลงร้อยละ 4.14 จากเดือนธันวาคม 2562 และมีแนวโน้มลดลง อันเกิดจากผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจและวิกฤติโควิด-19 ที่ทำให้ประชาชนขาดความสามารถในการหารายได้ มีรายได้ไม่แน่นอน ทำให้ขาดเงินออมและถึงขั้นมีเงินออมไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพในบั้นปลายของชีวิต ดังนั้น รัฐบาลจึงมีความจำเป็นต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการวางแผนการออมเงินเพื่อวัยเกษียณไว้ตั้งแต่ยังอยู่ในวัย

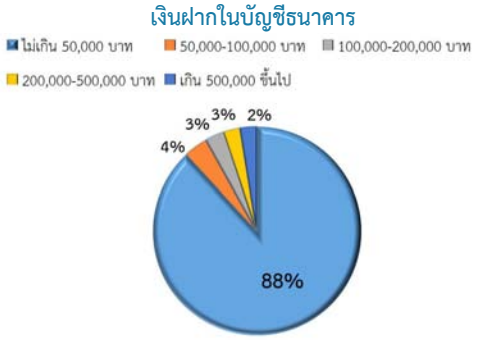

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย ข้อมูล ณ กันยายน 2564

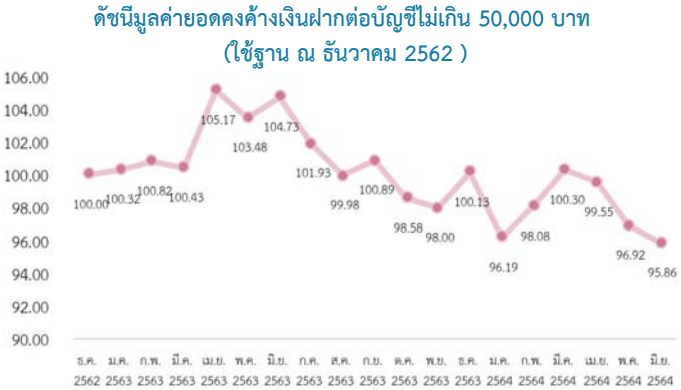

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ทำงาน (15-60 ปี) ทั้งส่วนของแรงงานในระบบและแรงงานนอกระบบอย่างจริงจังและเป็นรูปธรรม โดยใช้แรงจูงใจ (Incentive) ในรูปแบบต่าง ๆ และต้องเร่งขยายระบบการออมที่มีอยู่ให้ครอบคลุมครบทุกกลุ่มเป้าหมาย

การดำเนินงานที่ผ่านมา หน่วยงานภาครัฐดำเนินการส่งเสริมให้ประชาชนเข้าสู่ระบบการออมอย่างต่อเนื่อง โดยกองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.) มีจำนวนสมาชิกประมาณ 2.4 ล้านคน ที่ผ่านมาคณะกรรมการกองทุนการออมแห่งชาติ มีมติเห็นชอบการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติกองทุนการออมแห่งชาติ พ.ศ. 2554 ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ทั้งในเรื่องการขยายอายุของสมาชิก การบูรณาการดำเนินงานร่วมกับสิทธิประกันสังคม มาตรา 40 (2) และ 40 (3) ตลอดจนการพิจารณารับเงินบำเหน็จก้อนเดียว ในกรณีที่สมาชิกมีความประสงค์จะใช้เงินก้อน เมื่อทำการออมครบตามเงื่อนไข ขณะที่การปรับปรุงกฎกระทรวง มีแนวทางในการเสนอปรับปรุงเพดานเงินสะสมและเงินสมทบของสมาชิกจาก 13,200 บาทต่อปี เป็น 30,000 บาทต่อปี เงินสมทบภาครัฐสูงสุด 1,800 บาท ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ กอช. แล้ว ปัจจุบันอยู่ระหว่างการพิจารณาของกระทรวงการคลังเกี่ยวกับผลกระทบทางภาระการเงินการคลังของประเทศไทยในอนาคต นอกจากนี้ กอช. ได้ดำเนินการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ กระทรวงมหาดไทย ในการขยายจำนวนสมาชิก โดยในอนาคตจะขยายการดำเนินงานไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขณะที่การดำเนินการกับกลุ่มนักศึกษา ได้มีการทำบันทึกความร่วมมือกับกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ เพื่อบรรจุวิชาการวางแผนทางการเงินไว้ในหลักสูตรการศึกษา และขยายผลไปยังกลุ่มนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ขึ้นไป โดยร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ และสถาบันการศึกษาเอกชน ทั้งในและนอกระบบ เพื่อให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่ม

จำนวนสมาชิกของกองทุนการออมแห่งชาติ

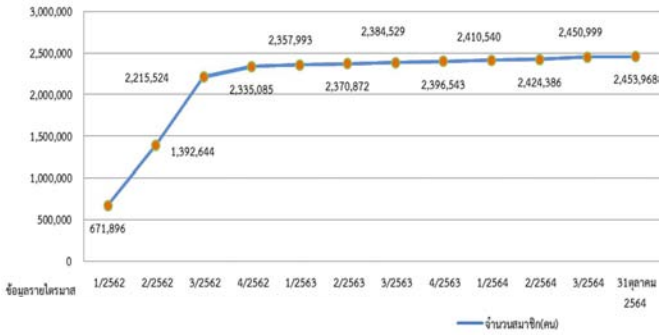

ที่มา: กองทุนการออมแห่งชาติ กระทรวงการคลัง

ในส่วนของการผลักดัน (ร่าง) พระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ พ.ศ. .... เพื่อให้แรงงานในระบบมีรายได้หลังเกษียณที่เพียงพอ คณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2564 อนุมัติหลักการของ (ร่าง) พระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ พ.ศ. .... ตามที่กระทรวงการคลังเสนอ และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ตรวจพิจารณาอีกครั้งหนึ่งก่อนเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาต่อไป

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย จากการส่งเสริมให้ประชาชนเข้าสู่ระบบการออม พบว่ายังมีประชาชนบางกลุ่มที่ขาดความรู้ความเข้าใจด้านการออมเงินเพื่อการเกษียณ โดยเฉพาะกลุ่มแรงงานนอกระบบ ผลิตภัณฑ์การออมของ กอช. ไม่จูงใจให้เกิดการสมัครสมาชิก อาทิ เงินสะสมและเงินสมทบยังไม่จูงใจรวมถึงมีความซับซ้อนและเข้าใจยาก สมาชิก กอช. ได้รับข้อมูลข่าวสารไม่เพียงพอ และไม่ค่อยเข้าใจรายละเอียดในผลิตภัณฑ์การออมของ กอช. รวมทั้งขาดฐานข้อมูลของกลุ่มแรงงานนอกระบบ ทำให้การเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายทำได้ยาก เนื่องจากมีความกระจัดกระจายอยู่ทั่วทุกพื้นที่ นอกจากนี้ ผลกระทบของการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ที่ต่อเนื่องอย่างยาวนาน จำเป็นต้องมีมาตรการที่เจาะจงให้ความช่วยเหลือแรงงานที่ได้รับผลกระทบ ทั้งแรงงานในระบบที่มีความเสี่ยงจากการตกงานมากขึ้นและถูกแทนที่ด้วยเทคโนโลยี และแรงงานนอกระบบที่ถือว่าเป็นกลุ่มที่มีความเปราะบาง ทั้งจากรายได้ที่ต่ำและไม่แน่นอน ไม่มีสวัสดิการคุ้มครองครอบคลุมในหลายกรณี การออมเงินน้อยและมีปัญหาหนี้สิน ซึ่งกลุ่มแรงงานนอกระบบที่สมัครเข้าเป็นสมาชิก กอช. มีเพียง 2.4 ล้านคน เมื่อเกิดความเสี่ยงหรือเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด จะได้รับผลกระทบมากกว่ากลุ่มอื่น

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย การดำเนินงานในระยะต่อไป ควรให้ความสำคัญกับการขยายฐานสมาชิกให้มากยิ่งขึ้น เพิ่มช่องทางการเข้าถึงสำหรับผู้ที่ไม่มีสมาร์ทโฟน โดยเฉพาะกลุ่มแรงงานนอกระบบ ให้มีระบบการออมเพื่อการชราภาพทั้งในรูปแบบเงินบำนาญและบำเหน็จโดยไม่ตัดสิทธิทางใดทางหนึ่ง และส่งเสริมการออมร่วมกันระหว่างประชาชนและรัฐบาล การขยายเพดานของเงินสมทบ และพัฒนาผลิตภัณฑ์การออม เพื่อสร้างแรงจูงใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์แก่สมาชิก ตลอดจนการปรับปรุงแก้ไขข้อกฎหมายเกี่ยวกับทางเลือกของสมาชิกที่เปิดกว้างมากขึ้น รวมทั้งบูรณาการระบบฐานข้อมูลและการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อลดความซับซ้อนและตอบโจทย์ความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้ตรงจุด

นอกจากนี้ ควรส่งเสริมการสร้างความตระหนักรู้และสร้างความเข้าใจเรื่องการวางแผนทางการเงินให้ครอบคลุมกับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อเพิ่มความสามารถในการพึ่งพาตนเองหลังเกษียณโดยให้ประชาชนมีเงินออมที่เพียงพอวางแผนทางการเงินได้ เกิดความมั่นคงทางการเงิน และเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันให้ประชาชนสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

CR09G02 ผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 2

อปท. มีข้อมูลทางสังคมในพื้นที่ เพื่อนำมาใช้จัดระบบสวัสดิการสังคม (Social Safety Net) ที่สอดคล้องและตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายโดยเฉพาะกลุ่มเปราะบาง

สถานการณ์ปี 2564

เทียบกับ ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2564

ระดับความสำเร็จของการจัดทำฐานข้อมูลทางสังคมระดับพื้นที่ร้อยละ 50 โดยฐานข้อมูลได้รับการออกแบบระบบการจัดเก็บข้อมูลที่สามารถบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้วเสร็จ

สถานการณ์ปี 2564

เทียบกับ ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2565

ระดับความสำเร็จของการจัดทำฐานข้อมูลทางสังคมระดับพื้นที่ร้อยละ 100 โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลทางสังคมในระดับพื้นที่และคลังข้อมูลด้านอาชีพ

สถานการณ์ในภาพรวมของผลสัมฤทธิ์อันพึงประสงค์

ปัจจุบันประเทศไทยมีจำนวนผู้เปราะบางจากข้อมูลการจ่ายเงินเยียวยากลุ่มเปราะบางของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ณ วันที่ 20 กรกฎาคม 2563 จำนวน 13,143,079 คน และจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ที่ผ่านมา พบว่า กลุ่มคนเปราะบางตกหล่นจากการให้ความช่วยเหลือภาครัฐ คิดเป็นร้อยละ 48.33 ประกอบด้วย **(1) กลุ่มคนพิการ** โดยที่มีความช่วยเหลือที่ต้องการมากที่สุดคือการสนับสนุนผู้ช่วยคนพิการการกู้ยืมเงินเพื่อประกอบอาชีพ และการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ นอกจากนี้ พบว่ายังมีคนพิการร้อยละ 55.6 ไม่ได้จดทะเบียนคนพิการโดยมาจากหลายสาเหตุ ทั้งการที่ไม่ต้องการจดทะเบียน (รวมไม่คิดว่าตนเองพิการ) ความพิการไม่อยู่ในระดับที่จดทะเบียนได้ การไม่ทราบข้อมูลเกี่ยวกับการจดทะเบียน ไม่มีคนพาไป และเดินทางไม่สะดวก อีกทั้งปัญหาสำคัญของการขึ้นทะเบียนคนพิการมีสาเหตุหลักมาจากการกำหนดคำนิยาม “คนพิการ” ที่ปัจจุบันมีความแตกต่างกันแต่ละหน่วยงาน ขณะที่กระบวนการขึ้นทะเบียนคนพิการต้องผ่านการวินิจฉัยโดยแพทย์และขึ้นทะเบียน

สัดส่วนกลุ่มคนเปราะบางที่ได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐ

กับกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อให้ได้รับเอกสารรับรองความพิการตามกฎหมายส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ รวมทั้งการขึ้นทะเบียนคนพิการตามหลักเกณฑ์ของกระทรวงฯ มีขั้นตอนที่ยุ่งยาก ใช้เอกสารเป็นจำนวนมาก **(2) กลุ่มผู้สูงอายุ** ยังพบผู้ตกสำรวจและยังไม่ได้รับสวัสดิการเบี้ยผู้สูงอายุในแหล่งชุมชนต่าง ๆ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการสำรวจข้อมูลผู้สูงอายุที่ยังไม่ได้ลงทะเบียนดังกล่าวเพิ่มเติมเพื่อขอรับการสนับสนุนสวัสดิการต่าง ๆ ตามสิทธิ์ต่อไป และ **(3) กลุ่มเด็กแรกเกิดในครอบครัวยากจน** พบว่าร้อยละ 30 ยังเข้าไม่ถึงสวัสดิการเงินอุดหนุนของรัฐ

นอกจากนี้ ส่วนราชการต่าง ๆ มีการดำเนินการจัดเก็บข้อมูลและองค์ความรู้ด้านสังคม เช่น (1) การจัดเก็บและประมวลผลข้อมูลทุกมิติที่จัดเก็บโดยหน่วยงานระดับพื้นที่ เพื่อนำมาจัดทำแผนแผนพัฒนาในพื้นที่ตามนโยบาย One Plan (2) การจัดทำและพัฒนาระบบพัฒนาคนแบบชี้เป้า (Thai People Map and Analytics Platform : TPMAP) ซึ่งเป็นระบบ Big Data ของภาครัฐเพื่อการแก้ปัญหาความยากจนที่สามารถระบุปัญหาความยากจนหลายมิติได้ถึงระดับบุคคล โดยในปัจจุบันได้มีการเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องที่มีข้อมูลเลขบัตรประชาชน 13 หลัก อาทิ ข้อมูลจากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ที่ประกอบด้วย ทะเบียนคนพิการ ข้อมูลจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีข้อมูลการรับเบี้ยคนพิการและผู้สูงอายุ ข้อมูลสิทธิการรักษาพยาบาลจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพ (สปสช.) และข้อมูลทะเบียนราษฎร์ (กรมการปกครอง) และอยู่ระหว่างบูรณาการข้อมูลกับส่วนราชการอื่น ๆ เพื่อขอรับการสนับสนุนข้อมูลตามมิติต่าง ๆ ด้วย โดยในปัจจุบันระบบ TPMAP ครอบคลุมจำนวนประชากรจำนวน 60 กว่าล้านคน จากจำนวนทะเบียนราษฎร์ของสำนักทะเบียนกลาง ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 (3) โครงการพัฒนาตำบลแบบบูรณาการ (Tambon Smart Team) เป็นการจัดเก็บข้อมูลในระดับเขตการปกครองที่เล็กที่สุด (ระดับหมู่บ้าน) โดยการจัดเก็บข้อมูลผ่านระบบคอมพิวเตอร์และจัดเก็บอย่างเป็นระเบียบ พร้อมสำหรับการนำมาใช้งานได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ซึ่งผู้บริหารหรือส่วนราชการสังกัดกรมการปกครองในแต่ละพื้นที่สามารถดึงข้อมูลพื้นฐานหรือข้อมูลเฉพาะด้านเพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ได้ตลอดเวลา รวมถึงการนำข้อมูลที่จัดเก็บเหล่านั้นมาเป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์และจัดทำแผนพัฒนาในระดับพื้นที่ ทั้งแผนพัฒนาหมู่บ้าน แผนพัฒนาตำบล แผนพัฒนาท้องถิ่น และแผนพัฒนาอำเภอ ซึ่งแผนเหล่านี้จะเป็นแผนที่เริ่มต้นจากความต้องการของประชาชนในพื้นที่ที่นำมาเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาในระดับจังหวัด กลุ่มจังหวัด ภาค และประเทศ ให้สามารถขับเคลื่อนประเทศไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นกลไกในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษได้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

การดำเนินงานที่ผ่านมา **การผลักดันให้มีฐานข้อมูลทางสังคมและคลังความรู้ในระดับพื้นที่ เพื่อให้สามารถจัดสวัสดิการและสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพที่ตรงตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย** ในช่วงปี 2564 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการดำเนินโครงการ เพื่อตอบสนองต่อเป้าหมายอันพึงประสงค์ของการปฏิรูปประเทศด้านสังคม อาทิ กรมการปกครองได้ดำเนินโครงการพัฒนาตำบลแบบบูรณาการ (Tambon Smart Team) โดยการจ้างประชาชนในตำบล อำเภอ ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 7,255 ตำบล เพื่อจัดเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาพื้นที่แบบบูรณาการ ที่มีประสิทธิภาพสำหรับการวางแผนพัฒนาพื้นที่ในทุกระดับตั้งแต่การพัฒนาหมู่บ้าน/เขตชุมชน แผนพัฒนาตำบล แผนพัฒนาอำเภอ แผนพัฒนาจังหวัด ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการแก้ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน และการพัฒนาในระยะยาว และใช้เป็นฐานข้อมูลกลางที่เปิดเผยต่อสาธารณชน (Single opened-data system) ให้ทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ เอกชน และภาคประชาสังคมต่าง ๆ สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ร่วมกันในข้อมูลเดียวกัน ขณะเดียวกันกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม อยู่ระหว่างดำเนินโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมตำบลแบบบูรณาการ (1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย) โดยได้มีการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากโครงการพัฒนาตำบลแบบบูรณาการ นอกจากนี้ **การปฏิรูปการขึ้นทะเบียนคนพิการ เพื่อให้คนพิการได้รับสิทธิสวัสดิการและความช่วยเหลือได้อย่างครอบคลุมและทั่วถึง** ในส่วนของการกำหนดนิยาม “คนพิการ” นั้น ปัจจุบันได้มีการกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ความพิการเชิงการแพทย์ (Medical Model) รวมถึงทำการศึกษาประเภทและหลักเกณฑ์ความพิการเชิงสังคม (Social Model) เพิ่มเติม และศึกษาสิทธิและสวัสดิการสำหรับกลุ่มที่มีแนวโน้มจะมีความพิการ โดยมีการพัฒนายกระดับการให้บริการคนพิการแบบดิจิทัลด้วยการให้มีศูนย์บริการคนพิการแบบเบ็ดเสร็จในโรงพยาบาล โดยร่วมมือกับกระทรวงสาธารณสุขแล้ว 16 แห่ง และให้การใช้บัตรคนพิการผ่านระบบ Mobile Application นอกจากนี้ ยังมีการเชื่อมโยงสิทธิสวัสดิการของคนพิการกับ 6 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สำนักงานประกันสังคม กรมการปกครอง (สำนักทะเบียนราษฎร) กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (คนพิการที่กู้ยืมเรียน) กรมบัญชีกลาง (สวัสดิการเบี้ยคนพิการ) และสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ) รวมทั้งแก้ไขระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการฯ พ.ศ. 2556 เช่น การไม่ใช้สำเนาเอกสาร การออกบัตรให้คนพิการ การกำหนดบัตรหมดอายุ เป็นต้น นอกจากนี้ ในส่วนของกลุ่มเปราะบางที่เป็นเกษตรกร ได้มีการ**ปฏิรูปการสร้างมูลค่าที่ดินที่รัฐจัดให้กับประชาชน** โดยสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (สคทช.) และหน่วยงานที่ร่วมดำเนินการ อาทิ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) กรมธนารักษ์ และสถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน) ได้ดำเนินกิจกรรมเพื่อตอบเป้าหมายย่อยทั้ง 5 เป้าหมายย่อย ซึ่งเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในแผนขับเคลื่อนการปฏิรูป โดยมีกิจกรรมการบริหารจัดการที่ดินแก่เกษตรกรรายย่อยและผู้ด้อยโอกาส กิจกรรมการศึกษาปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรและประชาชน ดำเนินการโดย ส.ป.ก. และการดำเนินการสำรวจข้อมูลและปรับปรุงราคาประเมินที่ดินกรุงเทพฯ และในภูมิภาค ดำเนินการโดยกรมธนารักษ์

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย ข้อมูลของหน่วยงานรัฐ มี**การจัดเก็บในลักษณะต่างคนต่างเก็บ มีความซ้ำซ้อนและกระจัดกระจาย** ไม่เป็นเอกภาพ ขาดการเชื่อมโยง ส่งผลให้หน่วยงานภาครัฐเองไม่สามารถนำข้อมูลมาบูรณาการการทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งประชาชนไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างสะดวก นอกจากนี้ ยังก่อให้เกิดปัญหาการจัดสรรสวัสดิการที่ซ้ำซ้อน อีกทั้งการจัดเก็บข้อมูลยังไม่ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย ทำให้มีกลุ่มเป้าหมายที่ตกหล่นจากการให้ความช่วยเหลือภาครัฐ รวมทั้งไม่ทราบพิกัดของกลุ่มเป้าหมายที่มี**การตกหล่นจากการสำรวจ** จึงจำเป็นต้องให้มีการบูรณาการข้อมูลจากทุกภาคส่วน โดยเฉพาะหน่วยงานในระดับพื้นที่ที่มีความใกล้ชิดกับประชาชน เพื่อเร่งจัดเก็บข้อมูลบุคคลเหล่านั้นให้เข้ามาอยู่ในระบบ และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถวิเคราะห์ให้ความช่วยเหลือตามความเหมาะสมกับความต้องการต่อไป นอกจากนี้ **การนิยามและคำจำกัดความของแต่ละหน่วยงานมีความไม่สอดคล้องและไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน** เนื่องจากหน่วยงานยึดบทบาทภารกิจของตนเป็นหลัก ทำให้การนำข้อมูลไปใช้เกิดความสับสนในการให้ความช่วยเหลือ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรบูรณาการและร่วมกำหนดคำนิยามให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยเฉพาะคำนิยามในหมวดของกลุ่มเปราะบางที่เป็นกลุ่มเป้าหมายสำคัญที่ต้องเร่งให้ความช่วยเหลือ รวมทั้งควร**ให้ความสำคัญกับการจัดเก็บข้อมูล**ที่สามารถบูรณาการและใช้ร่วมกันได้ เพื่อลดการเก็บข้อมูลและใช้งบประมาณที่ซ้ำซ้อน โดยให้มีการเชื่อมโยงฐานข้อมูลภาครัฐให้เป็นเอกภาพ ตั้งแต่ระดับนโยบายจนถึงระดับปฏิบัติงาน รวมทั้ง**ปรับกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการเชื่อมโยงและเปิดเผยข้อมูล**สื่อสารเรื่องกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องต่อบุคลากรภาครัฐอย่างชัดเจน ตลอดจนบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องให้เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ควรให้มีการ**ถ่ายทอดองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับประเภทข้อมูล**ที่ต้องจัดเก็บให้กับผู้ปฏิบัติได้เข้าใจเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้การจัดเก็บข้อมูลสอดคล้องกับสภาพปัญหาของพื้นที่ได้อย่างตรงจุด ทั้งนี้ ภาครัฐควรนำกลไกของศูนย์ขจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ศจพ.) ในระดับจังหวัด และระดับต่าง ๆ ประกอบด้วย ศจพ.จ. ศจพ.กทม. ศจพ.อ. ศจพ.ข. ศจพ.อปท. และทีมปฏิบัติการในระดับพื้นที่ เพื่อใช้เป็นกลไกในการแก้ไขปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมายได้อย่างตรงจุดมากขึ้นทั้งในระดับบุคคลและระดับครัวเรือนให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

CR09G03 ผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 3

ชุมชนในเขตเมืองมีความเข้มแข็งและมีโอกาสในการเข้าถึงสวัสดิการภาครัฐอย่างเท่าเทียม อันจะนำไปสู่ความเสมอภาคในสังคม

สถานการณ์ปี 2564

เทียบกับ ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2564

ระดับความสำเร็จของการออกกฎหมาย ร้อยละ 50 โดยระเบียบกระทรวง มหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการชุมชนของเทศบาล พ.ศ. .... ผ่านความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และระเบียบเกี่ยวกับชุมชน ของกรุงเทพมหานคร มีการพิจารณาทบทวน ปรับปรุง ในประเด็นเรื่องคณะกรรมการชุมชน ที่จะเอื้อต่อการสร้างชุมชนเมืองที่เข้มแข็ง

สถานการณ์ปี 2564

เทียบกับ ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2565

ระดับความสำเร็จของการออกกฎหมายร้อยละ 100 โดยคณะกรรมการชุมชนของเทศบาลนคร เทศบาลเมือง กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา มีการจัดตั้งตามกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

สถานการณ์ในภาพรวมของผลสัมฤทธิ์อันพึงประสงค์

ประเทศไทยมีการขยายตัวของความเป็นเมืองเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ โดยปัจจุบันมีประชากรไทยกว่า 1 ใน 3 อาศัยอยู่ในเขตเมือง จากข้อมูลสถิติจำนวนประชากรจากการทะเบียนและร้อยละของผู้อยู่ในเขตเมือง กระทรวงมหาดไทย ปี พ.ศ.2563 พบว่า ประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองหรือเขตเทศบาลมีทั้งหมด 22,811,331 คน คิดเป็นร้อยละ 34.47 ของประชากรรวมทั้งประเทศ 66,186,727 คน และคาดว่าในปี พ.ศ. 2593 ประชากรไทยกว่าร้อยละ 70 จะกลายเป็นคนเมือง[1] ซึ่งการขยายตัวของความเป็นเมืองจะเป็นหนึ่งตัวเร่งการเปลี่ยนผ่านทางเศรษฐกิจและสังคมในหลากหลายมิติ รวมถึงการเคลื่อนย้ายของประชากรที่ทำให้เกิดปัญหาที่ส่งผลกระทบตามมามากมาย อาทิ การขาดแคลนที่อยู่อาศัยและการขยายบริเวณแหล่งเสื่อมโทรม และ

Percentage of population in Urban and Rural areas

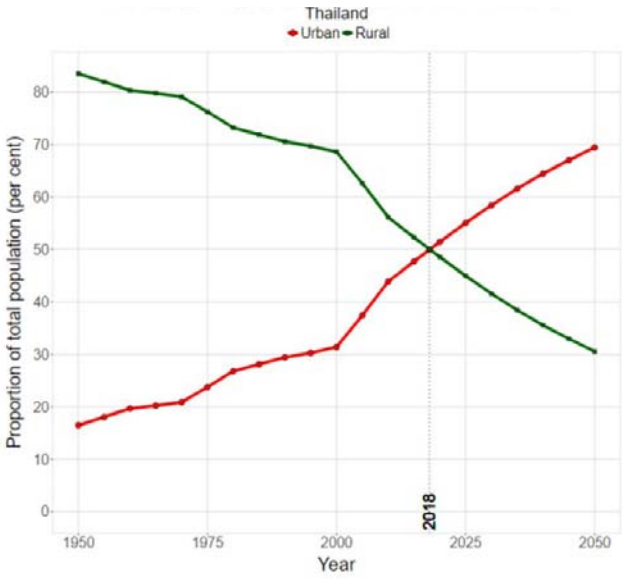

ที่มา: United Nations, 2018. Annual Percentage of Population at Mid-Year Residing in Urban Areas by Region, Subregion, Country and Area, 1950-2050.

[1] United Nations, 2018. Annual Percentage of Population at Mid-Year Residing in Urban Areas by Region, Subregion, Country and Area, 1950-2050.

ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคมและรายได้เกิดช่องว่างระหว่างคนรวยและคนจน เพิ่มมากขึ้น ปัญหาการบริการจากภาครัฐที่ไม่ทั่วถึง ปัญหาดังกล่าวส่งผลให้เกิดปัญหาสังคม ความยากจนและชุมชนแออัดที่เพิ่มมากขึ้นในพื้นที่เขตเมืองตามมา แม้ที่ผ่านมาหน่วยงานภาครัฐจะดำเนินโครงการเพื่อแก้ปัญหาชุมชนเมืองบ้างแล้ว อาทิ สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติได้ดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองอย่างยั่งยืน การเคหะแห่งชาติได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาที่อยู่อาศัย 10 ปี (พ.ศ.2559 - 2568) สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) ดำเนินโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตชุมชนเมือง อย่างไรก็ตาม ชุมชนเมือง ยังคงมีความเปราะบางและประสบปัญหาในหลายมิติ อีกทั้ง การประกาศยกเลิกพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 14 (พ.ศ.2562) ยกเลิกกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล และสารวัตรกำนันในชุมชนที่ยกระดับเป็นเทศบาลเมืองหรือเทศบาลนคร ยิ่งทำให้พื้นที่ที่มีความเป็นเมืองขาดกฎหมายรับรองให้มีกลไกภาคประชาชนในการขับเคลื่อนและแก้ไขปัญหาชุมชนเมืองได้ด้วยตนเอง ดังนั้น จึงจำเป็นต้องผลักดันให้เกิดการออกกฎหมายระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการชุมชนของเทศบาล พ.ศ. .... และระเบียบเกี่ยวกับชุมชนของกรุงเทพมหานครที่จะเอื้อต่อการสร้างชุมชนเมืองที่เข้มแข็งในการจัดการ พัฒนา และสามารถพึ่งพาตนเองให้เข้มแข็งครอบคลุมในทุกมิติ

การดำเนินงานที่ผ่านมา ในปี 2564 มีความคืบหน้าของการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องในการบรรลุตามค่าเป้าหมายที่ให้ชุมชนในเขตเมืองมีความเข้มแข็งและมีโอกาสในการเข้าถึงสวัสดิการภาครัฐอย่างเท่าเทียม อันจะนำไปสู่ความเสมอภาคในสังคม ได้แก่ การออกระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการชุมชนของเทศบาล พ.ศ. 2564 ปัจจุบันได้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2564 และระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยชุมชนและกรรมการชุมชน พ.ศ. 2564 และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2564 ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวเป็นไปตามเป้าหมายแผนขับเคลื่อนฯ Big rock นอกจากนั้น การดำเนินงานในระยะถัดไป ในปี 2565 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น มีแผนการดำเนินการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานด้านชุมชนสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสำหรับคณะกรรมการชุมชนในรูปแบบ e-book ซึ่งขณะนี้ได้แต่งตั้งคณะทำงานตามคำสั่ง สถ. ที่ 301/2564 ลงวันที่ 22 มิถุนายน 2564 แล้ว และอยู่ระหว่างศึกษา วิเคราะห์ แนวทางปฏิบัติและระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำเป็นร่างคู่มือการปฏิบัติให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและคณะกรรมการชุมชน รวมถึงการกำหนดให้มีกลไกการติดตามผลการจัดตั้งชุมชนและประเมินศักยภาพและความเข้มแข็งของชุมชน โดยตั้งเป้าหมายการมีระบบสารสนเทศในการติดตามและประเมินผลการจัดตั้งและปฏิบัติงานคณะกรรมการชุมชนของเทศบาล โดยมีกลุ่มเป้าหมาย คือ เทศบาลจำนวน 2,472 แห่ง เมืองพัทยา 1 แห่ง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย แม้ว่าที่ผ่านมาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการผลักดันให้มีการออกกฎหมายที่จะเป็นกลไกสนับสนุนให้ชุมชนในเขตเมืองมีความเข้มแข็งได้สำเร็จตามค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ในปี 2565 แล้ว อย่างไรก็ตาม การสร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นกับชุมชนเมืองยังคงเป็นประเด็นที่มีความท้าท้าย โดยเฉพาะการสร้างให้เกิดการรวมพลังของชุมชนในการร่วมกันจัดการปัญหาและความท้าทายใหม่ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นได้ในอนาคต ดังนั้น จึงยังจำเป็นต้องมีกลไกการขับเคลื่อนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบพร้อมมีการติดตามประเมินผลอย่างใกล้ชิด เพื่อให้ชุมชนสามารถบริหารจัดการตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับบริบทพื้นที่ของตน พร้อมทั้งสามารถรักษาอัตลักษณ์เฉพาะถิ่นและสามารถอยู่ร่วมกันกับโลกอนาคตที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปได้

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย การเร่งดำเนินการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานด้านชุมชนสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสำหรับคณะกรรมการชุมชนเพื่อเป็นคู่มือปฏิบัติให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงควรมีกลไกการติดตามประเมินผลการจัดตั้งชุมชนและประเมินศักยภาพความเข้มแข็งของชุมชนภายหลังจากการออกกฎระเบียบว่าด้วยคณะกรรมการชุมชนของเทศบาลฯ เพื่อมุ่งเน้นการส่งเสริมให้ชุมชนสามารถจัดการตนเองได้อย่างแท้จริง ตลอดจนควรส่งเสริมกระบวนการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนเมืองแบบบูรณาการกับทุกภาคส่วนตั้งแต่การร่วมวางแผน แก้ปัญหา และพัฒนาเมืองและอาจพิจารณาถึงการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาชุมชนเมืองในรูปแบบใหม่ ๆ อาทิ การจัดตั้งกองทุนเพื่อใช้ทำกิจกรรมทางด้านสังคมควบคู่กันไปด้วย เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการชุมชนของตนเองอย่างรอบด้าน พร้อมรับมือกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้อย่างเข้มแข็ง

ด้านพลังงาน 10

ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารจัดการเพื่อสร้างความเชื่อมั่นและการยอมรับของประชาชน ส่งเสริมด้านเทคโนโลยีและการมีส่วนร่วมของประชาชน ให้การบริหารจัดการด้านพลังงานมีธรรมาภิบาล มีการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานพลังงาน และการลงทุนในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวเนื่องกับด้านพลังงาน

แผนการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน มีเป้าหมายอันพึงประสงค์ คือ **ยกระดับความสามารถในการแข่งขันด้านพลังงานของประเทศ** เพื่อลดอุปสรรค และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านพลังงานใน 3 มิติ ได้แก่ (1) การใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ และการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจให้กับประเทศจากการจัดหาพลังงาน เพื่อส่งเสริมการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ยกระดับคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น (2) การเสริมสร้างความมั่นคงทางพลังงานให้กับประเทศ โดยส่งเสริมความต่อเนื่องจากการสำรวจและผลิตปิโตรเลียมของไทย ส่งเสริมการจัดหาพลังงานทดแทน การพัฒนาเทคโนโลยีรูปแบบต่าง ๆ ที่สนับสนุนการจัดหาพลังงานให้มีประสิทธิภาพ มีต้นทุนต่ำลง และรองรับการจัดหาพลังงานในอนาคต และ (3) การบริหารจัดการพลังงานอย่างมีประสิทธิภาพและบูรณาการ และยกระดับธรรมาภิบาลในธุรกิจพลังงาน เพื่อสร้างความสมดุลระหว่างการใช้และการผลิต การเพิ่มประสิทธิภาพการการกำกับดูแล การลงทุนและการใช้โครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลดข้อขัดแย้งในสังคม โดยในแผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม ได้กำหนดให้มีเรื่องและประเด็นปฏิรูป รวม 17 เรื่อง ซึ่งการประเมินผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงานประจำปี 2563 พบว่า มีสถานะการบรรลุเป้าหมายของเรื่องและประเด็นปฏิรูปประกอบด้วย **ในระดับบรรลุค่าเป้าหมายแล้ว (สีเขียว) 5 เรื่อง ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง) 7 เรื่อง ในระดับยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม) 3 เรื่อง** และ**ในระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมายขั้นวิกฤติ 2 เรื่อง** และได้นำมาดำเนินการต่อเนื่องในแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ผ่านกิจกรรม Big Rock จำนวน 10 เรื่องและประเด็นปฏิรูป และอีก 7 เรื่องและประเด็นปฏิรูป เป็นกิจกรรมที่มีส่วนร่วมสนับสนุนการขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ได้ตามเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยแสดงรายละเอียดความเกี่ยวข้องของเรื่องและประเด็นปฏิรูปของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับเดิม) กับกิจกรรม Big Rock ของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) สรุปได้ดังนี้

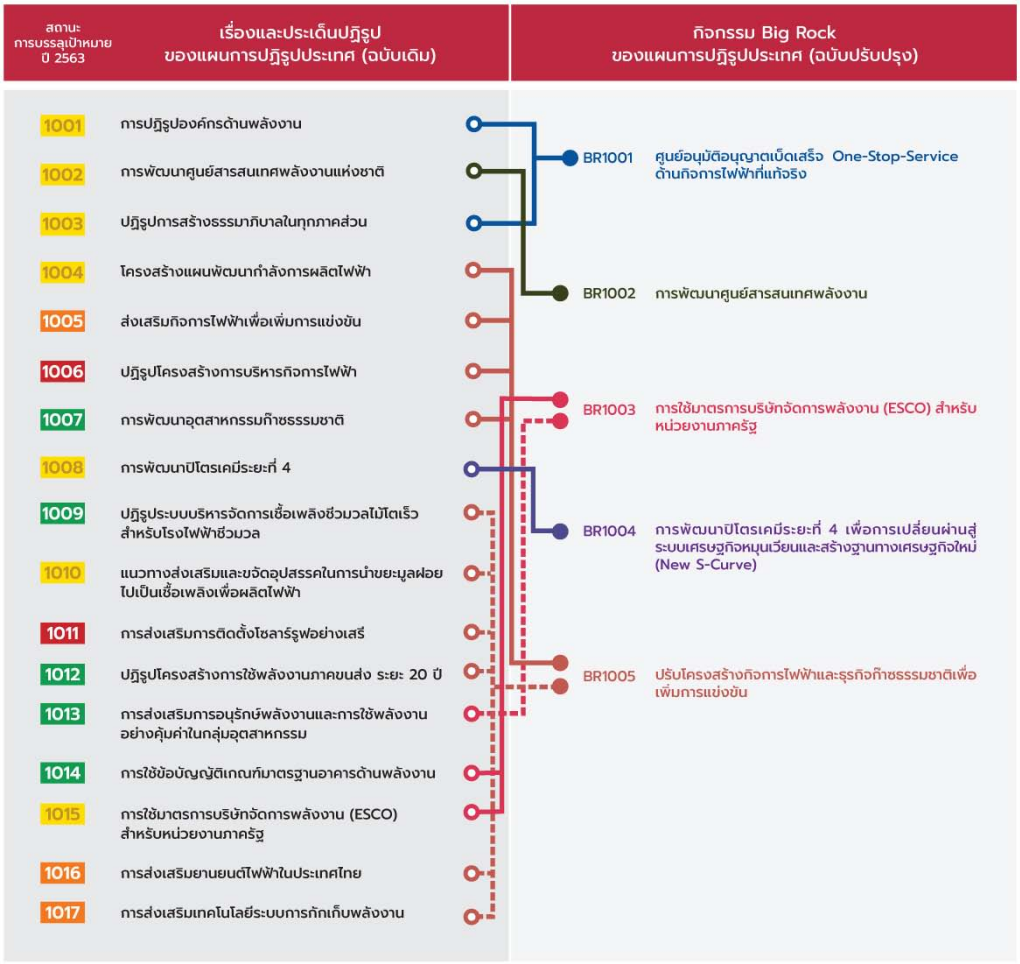

เรื่องและประเด็นปฏิรูปของแผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับเดิม ที่นำมาดำเนินการต่อเนื่องผ่านกิจกรรม Big Rock ของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

เรื่องและประเด็นปฏิรูปของแผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับเดิม ที่เป็นกิจกรรมสนับสนุนการขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

สรุปการบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์ของการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน

รหัส	เป้าหมาย	สถานะการบรรลุเป้าหมาย เทียบค่าเป้าหมาย ปี 2564	ปี 2565
CR10G01	ยกระดับความสามารถในการแข่งขันด้านพลังงานของประเทศ	2564	2565

สถานะการบรรลุเป้าหมายของผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ของการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน มีระดับ**บรรลุค่าเป้าหมายแล้ว** ในปี 2564 และปี 2565 โดยในปี 2563 และ 2564 ได้รับการจัดอันดับโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน (Energy Infrastructure) จากสถาบันการจัดการนานาชาติ (International Institute for Management Development: IMD) อยู่ที่อันดับ 20 จาก 64 ประเทศทั่วโลก และในปี 2564 ประเทศไทยมีค่าความเข้มข้นการใช้พลังงาน (Energy Intensity: EI) อยู่ที่ 7.05 พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ/พันล้านบาท ลดลงจากปี 2563 จากเดิม 7.53 พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ/พันล้านบาท ซึ่งการลดลงดังกล่าวส่งผลให้บรรลุค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

สาระสำคัญของกิจกรรม Big Rock และสรุปสถานะการดำเนินงาน ประจำปี 2564

BR1001	กิจกรรมปฏิรูปที่ 1 ศูนย์อนุมัติอนุญาตเบ็ดเสร็จ One-Stop-Service ด้านกิจการไฟฟ้าที่แท้จริง	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
กระทรวงพลังงาน MINISTRY OF ENERGY พน.	มุ่งเน้นการปรับกระบวนการอนุมัติและอนุญาตของหลายหน่วยงาน โดยการจัดตั้งศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จ (One-Stop-Service) ด้านกิจการไฟฟ้าและก๊าซธรรมชาติ ให้สามารถลดระยะเวลาและขั้นตอนที่ไม่จำเป็น ปรับกระบวนการอนุมัติโครงการภาครัฐและเอกชนให้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากขึ้นอย่างเท่าเทียมกัน เพื่อช่วยกระตุ้นการลงทุนทางด้านพลังงานของประเทศ และลดต้นทุนที่เกิดจากระบบที่ไม่มีประสิทธิภาพ อันเป็นการกระตุ้นให้เกิดการลงทุนในกิจการพลังงาน โดยเฉพาะการลงทุนด้านพลังงานหมุนเวียน และเพื่อการส่งเสริมโรงไฟฟ้าชุมชน ซึ่งจะช่วยสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากในระยะยาว	มีการดำเนินงาน**เป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้**ในแผนขับเคลื่อนฯ โดยมีการขับเคลื่อนกิจกรรมที่สำคัญ อาทิ สำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (สำนักงาน กกพ.) ลดขั้นตอนการแจ้งยกเว้นในการขอใบอนุญาต และพัฒนาระบบการอนุญาตผ่านสมาร์ตโฟน การทบทวน Licensing Scheme กระบวนการอนุญาตสำหรับกิจการควบคุมระบบไฟฟ้า กิจการระบบส่งไฟฟ้า กิจการระบบจำหน่ายไฟฟ้า กิจการจำหน่ายไฟฟ้า และกิจการก๊าซธรรมชาติ รวมถึงพัฒนาระบบการอนุญาตในรูปแบบดิจิทัล จัดทำระบบตัวชี้วัด (KPI) ติดตามประเมินผลเพื่อการตรวจประเมินโรงไฟฟ้าทั้งก่อนและหลังการกำหนดจ่ายไฟฟ้าเข้าระบบ (COD) และ สำนักงาน กกพ. ร่วมกับการไฟฟ้าฝ่ายจำหน่ายในการพัฒนาระบบเชื่อมโยงข้อมูลผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่ออำนวยความสะดวกในการเชื่อมต่อโครงข่ายไฟฟ้าหรือจ่ายไฟเข้าระบบเชิงพาณิชย์ตามแนวคิด Anywhere, Anyplace, Anytime

BR1002	กิจกรรมปฏิรูปที่ 2 การพัฒนาศูนย์สารสนเทศพลังงาน	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
กระทรวงพลังงาน MINISTRY OF ENERGY พน.	มุ่งเน้นการพัฒนาระบบข้อมูลพลังงานของประเทศให้มีความสมบูรณ์ และเกิดการบูรณาการเชื่อมโยงข้อมูลจากทุกหน่วยงานที่มีการจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับด้านพลังงานทั้งจากภาครัฐและเอกชน รวมทั้งเกิดการพัฒนาศูนย์สารสนเทศพลังงานแห่งชาติ ซึ่งจะเป็นหน่วยงานหลักในการนำข้อมูลด้านพลังงานมาวิเคราะห์วิจัยเพื่อสื่อสารให้ประชาชนเกิดความเข้าใจและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ ทั้งด้านการตัดสินใจในการใช้พลังงาน และการประกอบธุรกิจด้านพลังงาน	มีการดำเนินงาน**เป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้**ในแผนขับเคลื่อนฯ โดยสำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน (สนพ.) ได้จัดตั้งศูนย์สารสนเทศพลังงานแห่งชาติ (National Energy Information Center: NEIC) เป็นหน่วยงานภายใต้ สนพ. และพัฒนาเว็บไซต์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลและเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวงพลังงานแล้วเสร็จ และในระยะต่อไป สนพ. จะบูรณาการเชื่อมโยงข้อมูลจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับด้านพลังงานทั้งจากภาครัฐและเอกชน เพื่อประโยชน์ในด้านการวางแผน การตัดสินใจ และการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงเป็นช่องทางในการสื่อสาร และสร้างความรู้ความเข้าใจและลดความขัดแย้งในสังคมไทย

BR1003	กิจกรรมปฏิรูปที่ 3 การใช้มาตรการบริษัทจัดการพลังงาน (ESCO) สำหรับหน่วยงานภาครัฐ	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
กระทรวงพลังงาน MINISTRY OF ENERGY พน.	มุ่งเน้นการขจัดอุปสรรคและเร่งรัดขับเคลื่อนมาตรการตามแผนอนุรักษ์พลังงาน เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายให้หน่วยงานราชการในช่วงที่ประเทศได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 โดยใช้หลักการเปลี่ยน “ค่าใช้จ่ายสาธารณูปโภคหน่วยราชการ” เป็น “จ้างผู้เชี่ยวชาญจากภาคเอกชนมาลงทุนด้านอนุรักษ์และพลังงานหมุนเวียนให้อาคารของรัฐก่อน” โดยมีสัญญาขอรับรายได้ภายหลังเป็น “เงินส่วนแบ่งจากค่าสาธารณูปโภคที่ตรวจพิสูจน์ว่าประหยัดได้จริง” ตามกลไกมาตรฐาน และขั้นตอน ESCO ที่ได้รับการยอมรับจากองค์กรระหว่างประเทศต่าง ๆ โดยระยะแรกมุ่งให้อาคารควบคุมภาครัฐตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกากำหนดอาคารควบคุม พ.ศ. 2538 สามารถลดการใช้พลังงานลงได้ โดยนำกลไกบริษัทจัดการพลังงาน (Energy Service Company: ESCO) มาพัฒนาใช้ในการลงทุนเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้พลังงานภายในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ซึ่งคาดว่าช่วยประหยัดพลังงานภาครัฐคิดเป็นมูลค่า 2,600 ล้านบาทต่อปี	มีการดำเนินงาน**เป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้**ในแผนขับเคลื่อนฯ โดยปัจจุบันกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน (พพ.) ได้จัดทำร่างหลักเกณฑ์ แนวทางการใช้มาตรการบริษัทจัดการพลังงาน (ESCO) สำหรับหน่วยงานภาครัฐ จัดทำร่างสัญญาบริหารจัดการพลังงาน (Energy Performance Contract: EPC) (ร่าง) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีเพื่อส่งเสริมมาตรการอนุรักษ์พลังงานและพลังงานทดแทนสำหรับหน่วยงานของรัฐ โดยรูปแบบธุรกิจบริษัทจัดการพลังงาน พ.ศ. .... แล้วเสร็จและอยู่ระหว่างหารือร่วมกับกรมบัญชีกลาง และสำนักงบประมาณ เพื่อกำหนดแนวทางปฏิบัติให้สอดคล้องกับกฎหมายและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง

BR1004	กิจกรรมปฏิรูปที่ 4 การพัฒนาปิโตรเคมีระยะที่ 4 เพื่อการเปลี่ยนผ่านสู่ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนและสร้างฐานทางเศรษฐกิจใหม่ (New S-Curve)	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
EEC สกพอ.	ส่งเสริมให้เกิดการสร้างมูลค่าเพิ่มจากทรัพยากรปิโตรเลียมในการพัฒนาเศรษฐกิจ ยกระดับขีดความสามารถการแข่งขันของอุตสาหกรรมของไทย และสร้างรายได้ให้กับประชาชน พร้อมกับรองรับการเปลี่ยนผ่านสู่ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนและสร้างอุตสาหกรรมเป้าหมายแห่งอนาคต (New S-Curve) ซึ่งเป็นกลไกในการขับเคลื่อนประเทศเข้าสู่ Thailand 4.0 โดยใช้ฐานการผลิตที่มีอยู่เดิมต่อยอดพัฒนาอุตสาหกรรมปิโตรเคมีเพิ่มเติมเพื่อทดแทนการนำเข้า อันนำไปสู่การผลิตผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าสูงขึ้น เสริมสร้างความมั่นคงของห่วงโซ่อุปทานในประเทศ และสร้างโอกาสเป็นฐานการผลิตของภูมิภาค เพื่อสร้างรายได้จากการส่งออกและเสริมสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจไทยอย่างยั่งยืน	มีการดำเนินงาน**เป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้**ในแผนขับเคลื่อนฯ โดยมีการดำเนินกิจกรรมที่สำคัญ ได้แก่ สนพ. ได้ศึกษากรอบแผนการพัฒนาอุตสาหกรรมปิโตรเคมีระยะที่ 4 ในพื้นที่ทะเลชายฝั่งภาคตะวันออก และพื้นที่ที่มีศักยภาพเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจในอนาคตแล้วเสร็จ จากผลการศึกษาได้กำหนดกลุ่มผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสมและก่อให้เกิดการพัฒนาคลัสเตอร์อุตสาหกรรมที่เชื่อมโยงปิโตรเลียมและปิโตรเคมีกับการเกษตรเพื่ออนาคตประเทศ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ (1) ผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมี (Petrochemicals) (2) ผลิตภัณฑ์เคมีเสริม (Auxiliary chemicals) และ (3) ผลิตภัณฑ์ชีวภาพ (Bio-based Products) ทั้งนี้ การดำเนินการในระยะต่อไป สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงานจะร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนงานส่งเสริมการลงทุนระยะสั้นในพื้นที่ EEC เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติตามขั้นตอนต่อไป

BR1005	กิจกรรมปฏิรูปที่ 5 ปรับโครงสร้างกิจการไฟฟ้าและธุรกิจก๊าซธรรมชาติเพื่อเพิ่มการแข่งขัน	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
กระทรวงพลังงาน MINISTRY OF ENERGY พน.	มุ่งเน้นให้เกิดการปฏิรูปและขับเคลื่อนการพัฒนาด้านกิจการไฟฟ้าและธุรกิจก๊าซธรรมชาติ อาทิ การปรับปรุงแนวทางการจัดทำแผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้าของประเทศไทย (Power Development Plan: PDP) ปรับโครงสร้างกิจการไฟฟ้าเพื่อเพิ่มการแข่งขันและผลักดันให้เกิดการใช้งานโครงสร้างพื้นฐานที่บูรณาการกันของระบบส่งและระบบจำหน่ายอย่างคุ้มค่า โปร่งใสและเป็นธรรม โดยเร่งการเปิดสิทธิการใช้ประโยชน์จากระบบส่งและระบบจำหน่ายของการไฟฟ้าในเชิงพาณิชย์ (Third Party Access) และเร่งกำหนดอัตราค่าใช้บริการอย่างเป็นธรรม เพื่อเพิ่มการแข่งขันในกิจการไฟฟ้า มีเป้าหมายในภาพรวมเพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของกิจการไฟฟ้าและธุรกิจก๊าซธรรมชาติ	มีการดำเนินงาน**เป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้**ในแผนขับเคลื่อนฯ โดยมีการขับเคลื่อนกิจกรรมที่สำคัญ อาทิ (1) สนพ. ศึกษาสัดส่วนโรงไฟฟ้าฐานที่เหมาะสมสำหรับรองรับแนวโน้ม Prosumer แล้วเสร็จและนำผลการศึกษาไปปรับใช้ในการจัดทำ PDP2022 (2) การไฟฟ้าทั้ง 3 แห่ง ได้ศึกษาแนวทางปรับปรุงระบบส่งและระบบจำหน่ายให้มีความทันสมัยรองรับเทคโนโลยีระบบไฟฟ้าในอนาคต (Grid Modernization of Transmission and Distribution) แล้วเสร็จ (3) การจัดทำแผนปฏิบัติการโครงการนำร่องตลาดซื้อขายไฟฟ้าเสรีในพื้นที่ EEC (Energy Trading Platform: ETP) เพื่อเป็นโครงการนำร่องในการส่งเสริมกิจการไฟฟ้าเพื่อเพิ่มการแข่งขัน (4) โครงการ Regional LNG Hub ภายใต้ ERC Sandbox เพื่อทดสอบระบบการดำเนินการส่งออก LNG (Reloading) ในระยะแรกแล้วเสร็จ โดยมีการส่งออก LNG ประมาณ 62,449 ตัน มีรายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายประมาณ 580 ล้านบาท ซึ่ง ปตท. ได้นำส่งภาครัฐแล้ว โดย กกพ. จะนำรายได้ที่ส่งให้รัฐไปเป็นส่วนลดราคาค่าก๊าซธรรมชาติและนำมาคำนวณเพื่อลดต้นทุนค่าไฟฟ้าให้ประชาชนต่อไป และ (5) ดำเนินการตามแนวทางการส่งเสริมการแข่งขันในกิจการก๊าซธรรมชาติระยะที่ 2 ตามมติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (กพช.) เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2564

สถานะการจัดทำหรือปรับปรุงกฎหมายภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ได้กำหนดให้จัดทำกฎหมาย 8 ฉบับ โดยมีสถานะการดำเนินการสรุปได้ดังนี้

รายชื่อกฎหมายที่ดำเนินการจัดทำ/ปรับปรุง	แล้วเสร็จ	อยู่ระหว่างดำเนินการ	หมายเหตุ
1. ปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. 2550 และ/หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง		✓	สำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (กกพ.) จะดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์ของพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. 2550 (ม.ค. - ก.ย. 2564) ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างจัดจ้างที่ปรึกษาเพื่อดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์กฎหมาย

รายชื่อกฎหมายที่ดำเนินการจัดทำ/ปรับปรุง	แล้วเสร็จ	อยู่ระหว่างดำเนินการ	หมายเหตุ
2. ร่างประกาศหรือระเบียบกระทรวงพลังงานว่าด้วยการนำรูปแบบธุรกิจ Energy Service Companies (ESCO) มาใช้กับภาครัฐ		✓	กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน (พพ.) อยู่ระหว่างการจัดทำร่างระเบียบการใช้มาตรการ ESCO หน่วยงานภาครัฐ ตามที่ พพ. มีหนังสือหารือไปยังกรมบัญชีกลาง โดยกรมบัญชีกลางตอบกลับมายัง พพ. ว่าการทำโครงการ ESCO สำหรับหน่วยงานราชการที่ใช้การโอนค่าสาธารณูปโภคมาจ่ายคืน ESCO ไม่เข้าข่ายต้องจัดจ้างตาม พ.ร.บ. จัดซื้อจัดจ้าง 2560 และ พพ. สามารถกำหนดระเบียบวิธีการปฏิบัติที่เป็นระเบียบกลางเพื่อให้ทุกหน่วยงานปฏิบัติให้เป็นแนวทางเดียวกันได้
3. ร่างแนวปฏิบัติของสำนักงบประมาณเพื่อจัดทำคำขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี และการตั้งงบผูกพันสำหรับ ESCO ภาครัฐ		✓	กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน (พพ.) อยู่ระหว่างการจัดทำร่างแนวปฏิบัติของสำนักงบประมาณ เพื่อจัดทำคำขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี และการตั้งงบผูกพันสำหรับ ESCO ภาครัฐ โดย พพ. ประชุมร่วมกับ สงป. เรื่องแนวทางคำขอตั้งงบประมาณ เสนอให้ พพ. ศึกษาการตั้งราคาต่อหน่วยพลังงาน (Unit Cost) เพิ่มเติม เพื่อนำมากำหนดเป็นค่าตั้งต้นงบประมาณ
4. ร่างแนวปฏิบัติและร่างสัญญาจัดจ้างมาตรฐานกลางของกรมบัญชีกลางว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้าง ESCO ภาครัฐ		✓	กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน (พพ.) อยู่ระหว่างการจัดทำร่างสัญญาพลังงาน (Energy Performance Contract: EPC) และเอกสารประกอบสัญญา ตามที่ พพ. มีหนังสือหารือไปยังกรมบัญชีกลาง โดยกรมบัญชีกลางตอบกลับมายัง พพ. ว่าสัญญามาตรฐานโครงการ ESCO พพ. สามารถยกเรื่องให้สำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณา และหากได้รับการเห็นชอบสามารถแจ้งเวียนหน่วยงานรัฐนำไปปฏิบัติได้
5. ร่างระเบียบหรือข้อสั่งการจากคณะรัฐมนตรีเพื่อจัดตั้งกลไกและกำหนดแนวทางการจัดทำแผนบูรณาการการลงทุนและการดำเนินงานเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน ระยะ 5 ปี		✓	สำนักงานนโยบายและแผนพลังงานรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้วเสร็จ และหารือเรื่องปฏิรูปโครงสร้างการบริหารกิจการไฟฟ้า เพื่อวิเคราะห์ความเหมาะสม ข้อดี ข้อเสียและมุมมองต่อการโอนย้าย กฟภ. และ กฟน. มาสังกัดกระทรวงพลังงาน (พน.)

รายชื่อกฎหมายที่ดำเนินการจัดทำ/ปรับปรุง	แล้วเสร็จ	อยู่ระหว่างดำเนินการ	หมายเหตุ
			และเสนอให้จัดทำแผนบูรณาการการลงทุนพัฒนาระบบไฟฟ้าของประเทศทั้งการผลิต ระบบส่ง ระบบจำหน่าย ระยะ 5 ปี โดยนายกรัฐมนตรีในฐานะประธานคณะกรรมการพลังงานแห่งชาติ (กพช.) ลงนามเมื่อวันที่ 7 เมษายน 2564 แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนบูรณาการการลงทุนและการดำเนินงานเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานไฟฟ้า
6. ร่างระเบียบและกฎเกณฑ์ว่าด้วย Third Party Access ของระบบส่งและระบบจำหน่าย		✓	สำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (กกพ.) จัดทำร่างหลักเกณฑ์การจัดทำข้อกำหนดการเปิดใช้หรือเชื่อมต่อระบบโครงข่ายไฟฟ้าให้แก่บุคคลที่สาม (TPA Framework) ทดลองใช้ใน ERC Sandbox ในพื้นที่ EEC โดยจะนำเสนอ TPA Framework ต่อคณะทำงานและ กกพ. พิจารณาตามขั้นตอนต่อไป
7. ร่างระเบียบการส่งเสริมกิจการไฟฟ้าเพื่อเพิ่มการแข่งขันที่ใช้พลังงานทดแทน		✓	สำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (กกพ.) อยู่ระหว่างสรุปผลลัพธ์จาก Sandbox และนำผลที่ได้รับมาจัดทำ/ปรับปรุงระเบียบเพื่อการส่งเสริมพลังงานทดแทนในชุมชน และพิจารณาเพื่อออกระเบียบ
8. ร่างระเบียบและกฎเกณฑ์สำหรับการส่งเสริมกิจการจำหน่าย (Retail)		✓	สำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (กกพ.) อยู่ระหว่างดำเนินการ

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

จากสถานการณ์ปัจจุบัน ทั้งการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ และการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลกอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ภาคพลังงานไทยจำเป็นต้องเร่งเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน (Energy Efficiency) เพิ่มสัดส่วนการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียน และปรับเปลี่ยนการใช้พลังงานภาคขนส่งเป็นพลังงานไฟฟ้าสีเขียว รวมถึงปรับโครงสร้างกิจการพลังงานให้รองรับแนวโน้มการเปลี่ยนผ่านพลังงานตามแนวทาง 4D1E ด้วยเหตุนี้ แม้ว่าการดำเนินกิจกรรมตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านพลังงานจะบรรลุค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้แล้ว แต่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านพลังงานยังคงต้องสร้างความพร้อมและสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลง (Resilience of Energy Infrastructure) ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

CR10G01 ผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 1

ยกระดับความสามารถในการแข่งขันด้านพลังงานของประเทศ

สถานการณ์ปี 2564

เทียบกับ ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2564

(1) อันดับโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน (Energy infrastructure) อยู่ในกลุ่ม 1 ใน 25 ของประเทศแรกที่ได้รับการจัดอันดับทั้งหมดจากสถาบันการจัดการนานาชาติ (International Institute for Management Development: IMD) และ (2) ค่าความเข้มข้นการใช้พลังงาน (Energy intensity: EI) 7.50 พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ/พันล้านบาท

สถานการณ์ปี 2564

เทียบกับ ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2565

(1) อันดับโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน (Energy infrastructure) อยู่ในกลุ่ม 1 ใน 25 ของประเทศแรกที่ได้รับการจัดอันดับทั้งหมดจาก IMD และ (2) ค่าความเข้มข้นการใช้พลังงาน (EI) 7.40 พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ/พันล้านบาท

สถานการณ์ในภาพรวมของผลสัมฤทธิ์อันพึงประสงค์

การเปลี่ยนแปลงบริบททางเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี โดยเฉพาะผลกระทบที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 และการขับเคลื่อนมาตรการปรับคาร์บอนก่อนข้ามพรมแดน (Carbon Border Adjustment Mechanism: CBAM) ของสหภาพยุโรป ส่งผลให้ไทยจำเป็นต้องเร่งปรับโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานให้มีความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง (Resilience of Energy Infrastructure) ตั้งแต่พัฒนากระบวนการจัดเก็บข้อมูลผู้ผลิตไฟฟ้าใช้เอง (IPS) ทั้งฝั่งการผลิตและการใช้เพื่อประโยชน์ด้านการวางแผนและการกำกับดูแล ปรับปรุงหลักการจัดทำแผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้าของประเทศ (Power Development Plan: PDP) ที่ต้องคำนึงปัจจัยด้านการพัฒนาเทคโนโลยี การสนับสนุนพลังงานทดแทน การอนุรักษ์พลังงาน การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก การปรับโครงสร้างกิจการไฟฟ้าและก๊าซธรรมชาติเพื่อเพิ่มการแข่งขัน มุ่งเน้นการใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานระบบไฟฟ้าของประเทศอย่างเต็มประสิทธิภาพ

อันดับโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน (Energy infrastructrue) ของประเทศไทยจากการจัดอันดับของ International Institute for Management Devekopment: IMD รวมทั้งสิ้น 64 ประเทศทั่วโลก

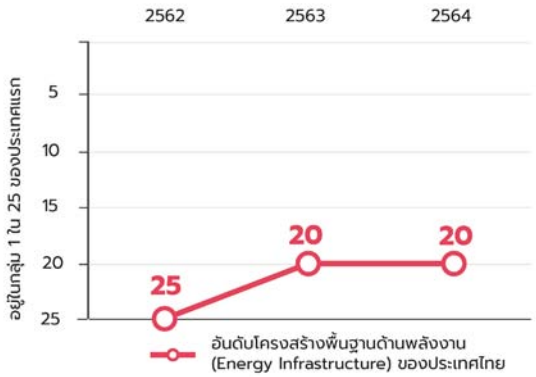

ที่มา: สถาบันการจัดการนานาชาติ (International Institute for Management Development: IMD)

ค่าความเข้มการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย

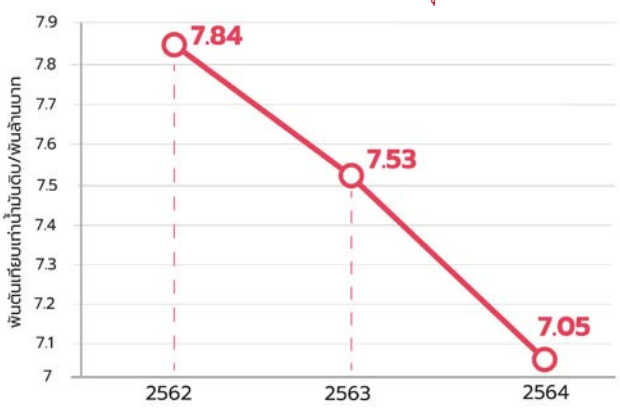

ที่มา: กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน

พัฒนาปิโตรเคมีตลอดห่วงโซ่อุตสาหกรรม และเสริมสร้างความมั่นคงทางพลังงานให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ในราคาที่เป็นธรรม เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและยกอันดับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานของไทยให้ดีขึ้น ทั้งนี้ ในปี 2562 ไทยได้รับการจัดอันดับด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานไทยจาก IMD อยู่ในอันดับที่ 25 จากการจัดอันดับรวมทั้งสิ้น 64 ประเทศทั่วโลก ดีขึ้นเป็นอันดับที่ 20 ในปี 2563 และปี 2564 ขณะที่มีค่า EI ลดลงจาก 7.53 พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ/พันล้านบาท ในปี 2563 เป็น 7.05 พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ/พันล้านบาท ในปี 2564 ซึ่งบรรลุตามเป้าหมายของแผนอนุรักษ์พลังงานและแนวทางตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน

แผนอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. 2561 - 2580 (EEP 2018)
ค่าความเข้มการใช้พลังงาน (EI) ลดลง 30% ภายในปี พ.ศ.2580
เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2553

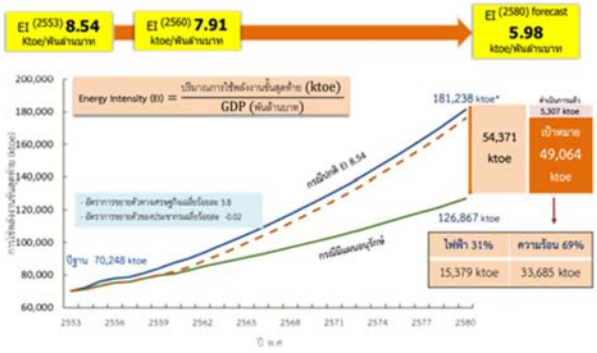

ที่มา: กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน

ที่มา: กระทรวงพลังงาน; Finland Infrastructure & Eco-system และ Mckinsey 2019

การดำเนินงานที่ผ่านมา การดำเนินกิจกรรมการปฏิรูปประเทศด้านพลังงานที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ประกอบด้วย

กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ 1 ศูนย์อนุมัติอนุญาตเบ็ดเสร็จ One-Stop-Service ด้านกิจการไฟฟ้าที่แท้จริง โดยลดขั้นตอนและระยะเวลาในกระบวนการอนุมัติ/อนุญาตการประกอบกิจการไฟฟ้า ซึ่งจะช่วยให้ไทยได้รับการจัดอันดับโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานดีขึ้น โดยมีการขับเคลื่อนกิจกรรมที่สำคัญได้แก่ (1) สำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (สำนักงาน กกพ.) ลดขั้นตอนการแจ้งยกเว้นในการขอใบอนุญาตกรณีการผลิตไฟฟ้าขนาดต่ำกว่า 2.0 kvA และพัฒนาระบบการอนุญาตผ่านสมาร์ตโฟนเพื่อยกเว้นให้การจดแจ้งไม่ต้องขอรับใบอนุญาต (2) การทบทวน Licensing Scheme กระบวนการอนุญาตสำหรับกิจการควบคุมระบบ

ไฟฟ้า กิจการระบบส่งไฟฟ้า กิจการระบบจำหน่ายไฟฟ้า กิจการจำหน่ายไฟฟ้า และกิจการก๊าซธรรมชาติ รวมถึงพัฒนาระบบการอนุญาตในรูปแบบดิจิทัล ซึ่งคาดว่าจะเปิดให้บริการได้ภายในเดือนกันยายน 2565 (3) การจัดทำระบบตัวชี้วัด (KPI) ติดตามประเมินผลเพื่อการตรวจประเมินโรงไฟฟ้าทั้งก่อนและหลังการกำหนดจ่ายไฟฟ้าเข้าระบบ (COD) โดยจะนำระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาติดตามประเมินผลแบบ Real Time เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลมลพิษ ความปลอดภัย และสุขภาพของประชาชน และ (4) สำนักงาน กกพ. ร่วมกับการไฟฟ้าฝ่ายจำหน่ายในการพัฒนาระบบเชื่อมโยงข้อมูลผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่ออำนวยความสะดวกในการเชื่อมต่อโครงข่ายไฟฟ้าหรือจ่ายไฟเข้าระบบเชิงพาณิชย์ตามแนวคิด Anywhere, Anyplace, Anytime

กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ 2 การพัฒนาศูนย์สารสนเทศพลังงาน โดยสำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน (สนพ.) ได้จัดตั้งศูนย์สารสนเทศพลังงานแห่งชาติ (National Energy Information Center: NEIC) เป็นหน่วยงานภายใต้ สนพ. และพัฒนาเว็บไซต์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลและเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวงพลังงานแล้วเสร็จ และในระยะต่อไป สนพ. จะบูรณาการเชื่อมโยงข้อมูลจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับด้านพลังงานทั้งจากภาครัฐและเอกชน ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ในด้านการวางแผน การตัดสินใจ และการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ก่อให้เกิดต้นทุนภาระส่วนเกินแก่ประชาชน รวมถึงเป็นช่องทางในการสื่อสาร และสร้างความรู้ความเข้าใจและลดความขัดแย้งในสังคมไทย

กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ 3 การใช้มาตรการบริษัทจัดการพลังงาน (ESCO) สำหรับหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้พลังงานของอาคารภาครัฐ เพื่อสนับสนุนการลดค่าความเข้มข้นการใช้พลังงาน (EI) โดยปัจจุบันกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน (พพ.) ได้จัดทำร่างหลักเกณฑ์ แนวทางการใช้มาตรการบริษัทจัดการพลังงาน (ESCO) สำหรับหน่วยงานภาครัฐ จัดทำร่างสัญญาบริหารจัดการพลังงาน (Energy Performance Contract: EPC) (ร่าง) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีเพื่อส่งเสริมมาตรการอนุรักษ์พลังงานและพลังงานทดแทนสำหรับหน่วยงานของรัฐ โดยรูปแบบธุรกิจบริษัทจัดการพลังงาน พ.ศ. .... แล้วเสร็จ และอยู่ระหว่างหารือร่วมกับกรมบัญชีกลาง และสำนักงบประมาณเพื่อกำหนดแนวทางปฏิบัติให้สอดคล้องกับกฎหมายและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง

กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ 4 การพัฒนาปิโตรเคมีระยะที่ 4 เพื่อการเปลี่ยนผ่านสู่ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนและสร้างฐานทางเศรษฐกิจใหม่ (New S-Curve) เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มจากทรัพยากรปิโตรเลียมในการพัฒนาเศรษฐกิจ ยกระดับขีดความสามารถการแข่งขันของอุตสาหกรรมพลังงานไทย และสร้างรายได้ให้กับประชาชน พร้อมกับรองรับการเปลี่ยนผ่านสู่ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน และสร้างอุตสาหกรรมเป้าหมายแห่งอนาคต (New S-Curve) เพื่อขับเคลื่อนประเทศเข้าสู่ Thailand 4.0 โดยมีการดำเนินกิจกรรมที่สำคัญ ได้แก่ สนพ. ได้ศึกษากรอบแผนการพัฒนาอุตสาหกรรมปิโตรเคมีระยะที่ 4 ในพื้นที่ทะเลชายฝั่งภาคตะวันออก และพื้นที่ที่มีศักยภาพเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจในอนาคตแล้วเสร็จ และนำเสนอต่อคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านพลังงานแล้ว โดยจากผลการศึกษาได้กำหนดกลุ่มผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสมและก่อให้เกิดการพัฒนาคลัสเตอร์อุตสาหกรรมที่เชื่อมโยงปิโตรเลียมและปิโตรเคมีกับการเกษตรเพื่ออนาคตประเทศ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ **(1) ผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมี (Petrochemicals) (2) ผลิตภัณฑ์เคมีเสริม (Auxiliary chemicals)** ประกอบด้วย กลุ่มเคมีเสริมมูลค่าสูง กลุ่มตัวเร่งปฏิกิริยา และกลุ่มสารเติมแต่ง โดยเฉพาะเคมีสำหรับอิเล็กทรอนิกส์

และ **(3) ผลิตภัณฑ์ชีวภาพ (Bio-based products)** มุ่งเน้น 3 ด้าน ได้แก่ เคมีชีวภาพ พลาสติกชีวภาพ และเชื้อเพลิงชีวภาพ ทั้งนี้ การดำเนินการในระยะต่อไป สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงานจะร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนงานส่งเสริมการลงทุนระยะสั้นในพื้นที่ EEC เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติตามขั้นตอนต่อไป

กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ 5 ปรับโครงสร้างกิจการไฟฟ้าและธุรกิจก๊าซธรรมชาติเพื่อเพิ่มการแข่งขัน เป็นกิจกรรมสำคัญที่จะส่งผลต่อค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุทั้งในด้านอันดับโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน (Energy infrastructure) และการลดค่า EI โดยมีการดำเนินงานที่สำคัญ ได้แก่ (1) สนพ. ศึกษาสัดส่วนโรงไฟฟ้าฐานที่เหมาะสมสำหรับรองรับแนวโน้ม Prosumer แล้วเสร็จ และนำผลการศึกษาไปปรับใช้ในการจัดทำ PDP2022 พร้อมทั้งสำรวจและปรับปรุงแบบจำลองการพยากรณ์ความต้องการไฟฟ้าระยะยาวและการพยากรณ์ค่าพลังไฟฟ้าสูงสุด (Peak Model) (2) การไฟฟ้าทั้ง 3 แห่ง ได้ศึกษาแนวทางปรับปรุงระบบส่งและระบบจำหน่ายให้มีความทันสมัยรองรับเทคโนโลยีระบบไฟฟ้าในอนาคต (Grid Modernization of Transmission and Distribution) แล้วเสร็จ (3) การจัดทำแผนปฏิบัติการโครงการนำร่องตลาดซื้อขายไฟฟ้าเสรีในพื้นที่ EEC (Energy Trading Platform: ETP) เพื่อเป็นโครงการนำร่องในการส่งเสริมกิจการไฟฟ้าเพื่อเพิ่มการแข่งขัน ขณะที่ กฟผ. ได้รับสิทธิจาก The International REC Standard (I-REC) ประเทศเนเธอร์แลนด์ให้เป็นผู้ดำเนินการซื้อขายสิทธิการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียน (Renewable Energy Certificate: REC) ของไทย และเตรียมเปิดตลาดกลางซื้อขาย REC บนช่องทางออนไลน์ (4) โครงการ Regional LNG Hub ภายใต้ ERC Sandbox เพื่อทดสอบระบบการดำเนินการส่งออก LNG (Reloading) ในระยะแรกแล้วเสร็จ โดยมีการส่งออก LNG ประมาณ 62,449 ตัน มีรายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายประมาณ 580 ล้านบาท ซึ่ง ปตท. ได้นำส่งภาครัฐแล้ว โดย กกพ. จะนำรายได้ที่ส่งให้รัฐไปเป็นส่วนลดราคาค่าก๊าซธรรมชาติและนำมาคำนวณเพื่อลดต้นทุนค่าไฟฟ้าให้ประชาชนต่อไป และ (5) แนวทางการส่งเสริมการแข่งขันในกิจการก๊าซธรรมชาติระยะที่ 2 ตามมติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (กพช.) เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2564 ซึ่งแบ่งการดำเนินการเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 กลุ่มผู้ประกอบการภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (กกพ.) ตามแนวทางที่ กพช. กำหนด ได้แก่ ผู้ใช้ก๊าซธรรมชาติจาก Old Supply และ Shipper ที่จัดหา LNG เพื่อนำมาใช้กับภาคการผลิตไฟฟ้าที่ขายเข้าระบบกลาง (Pool) และกลุ่มที่ 2 กลุ่มที่จัดหา LNG เพื่อใช้กับโรงไฟฟ้าที่ไม่ได้ขายไฟฟ้าเข้าระบบ ภาคอุตสาหกรรมและกิจการของตนเอง (Partially Regulated Market) รวมทั้งกำหนดให้ LNG Terminal และท่อส่งก๊าซฯ เปิดให้บุคคลที่ 3 เข้ามาใช้และเชื่อมต่อได้ และให้ ปตท. แยกธุรกิจท่อเป็นระบบท่อส่งก๊าซธรรมชาติ (TSO) ที่เป็นนิติบุคคลให้แล้วเสร็จ โดยมอบหมายให้ กกพ. บริหารความสามารถของ LNG Terminal และทบทวนความเหมาะสมของ TPA Regime และ TPA Code

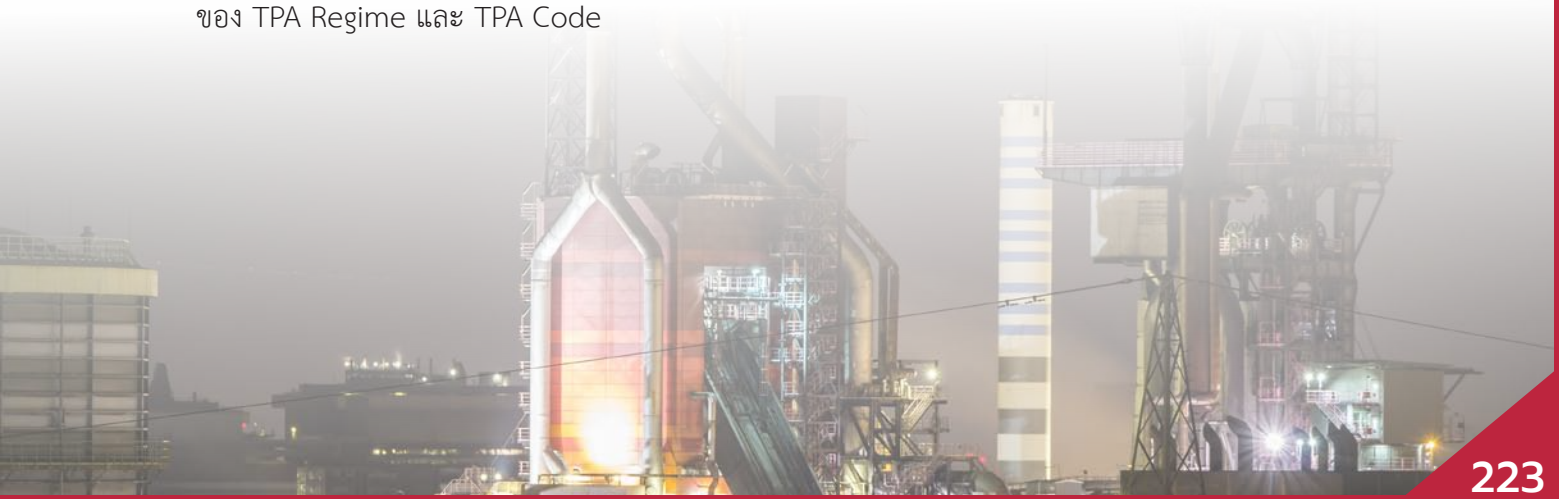

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ที่ได้มีผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ และได้ส่งผลกระทบให้ความต้องการใช้ไฟฟ้าเปลี่ยนแปลงไปจากผลการคาดการณ์ ประกอบกับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ ทำให้ประเทศทั่วโลกต่างให้ความสำคัญกับการเร่งขับเคลื่อนเป้าหมายลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกภาคพลังงาน โดยไทยได้ประกาศเป้าหมายความเป็นกลางทางคาร์บอน (Carbon Neutrality) ของประเทศไว้ในปี 2050 ส่งผลให้ภาคพลังงานไทยจำเป็นต้องเร่งเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน (Energy Efficiency) เพิ่มสัดส่วนการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียน และปรับเปลี่ยนการใช้พลังงานภาคขนส่งเป็นพลังงานไฟฟ้าสีเขียว รวมถึงปรับโครงสร้างกิจการพลังงานให้รองรับแนวโน้มการเปลี่ยนผ่านพลังงานตามแนวทาง 4D1E ได้แก่ การลดการปลดปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ในภาคพลังงาน (Decarbonization) การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการระบบพลังงาน (Digitalization) โดยเฉพาะการเร่งรัดการปรับโครงสร้างกิจการไฟฟ้าและก๊าซธรรมชาติเพื่อเพิ่มการแข่งขันและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานไฟฟ้าสมัยใหม่ (Grid Modernization of Transmission and Distribution) ให้รองรับการผลิตไฟฟ้าแบบกระจายศูนย์ที่มีความยืดหยุ่นสามารถทำงานร่วมกับการผลิตไฟฟ้าพลังงานหมุนเวียนนอกระบบที่จะเพิ่มขึ้นในอนาคตได้ การกระจายศูนย์การผลิตพลังงานและโครงสร้างพื้นฐาน (Decentralization) การปรับปรุงกฎระเบียบรองรับนโยบายพลังงานสมัยใหม่ (Deregulation) และการเปลี่ยนรูปแบบการใช้พลังงานมาเป็นพลังงานไฟฟ้า (Electrification)

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย แม้ว่าการดำเนินกิจกรรมการปฏิรูปประเทศด้านพลังงานที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) จะบรรลุค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ตามแผนปฏิรูปด้านพลังงานแล้วก็ตาม แต่เพื่อให้ภาคพลังงานไทยมีความพร้อมและสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลง (Resilience of Energy Infrastructure) ทั้งในปัจจุบันและอนาคต จึงเห็นควรให้กระทรวงพลังงาน ให้ความสำคัญกับประเด็นดังนี้ **(1) ศูนย์อนุมัติอนุญาตเบ็ดเสร็จ One-Stop-Service ด้านกิจการไฟฟ้าที่แท้จริง** ควรเร่งรัดการถ่ายโอนอำนาจและการลดจำนวนใบอนุญาตการขอจัดตั้งโรงไฟฟ้าและก๊าซธรรมชาติให้เหลือเพียง 1 ประเภท จากปัจจุบันการออกใบอนุญาตเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน ได้แก่ ใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร ดัดแปลงอาคาร หรือรื้อถอดอาคาร (อ.1) ใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานผลิตพลังงานไฟฟ้า (รง.4) ใบอนุญาตให้ผลิตพลังงานควบคุม (พค.2) และใบอนุญาตผลิตไฟฟ้า

พร้อมทั้ง เตรียมความพร้อมทั้งด้านกฎหมาย ระเบียบ องค์ความรู้ของบุคลากรและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงาน กกพ. เพื่อรองรับบทบาทที่เปลี่ยนแปลงไป **(2) การพัฒนาศูนย์สารสนเทศพลังงาน** ควรให้ความสำคัญกับการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สามารถเชื่อมโยงและบูรณาการระบบฐานข้อมูล การวิเคราะห์ กลั่นกรองข้อมูลและปรับปรุงแนวทางการสื่อสารให้ประชาชนเข้าใจได้โดยง่ายและเผยแพร่ข้อเท็จจริงให้ทันกับสถานการณ์ ลดความขัดแย้งในสังคม รวมถึงเป็นประโยชน์ในการวางแผนและบริหารจัดการพลังงานของประเทศ **(3) การใช้มาตรการบริษัทจัดการพลังงาน (ESCO) สำหรับหน่วยงานภาครัฐ** ควรจัดเตรียมข้อมูลและเร่งหารือกับกรมบัญชีกลางและสำนักงบประมาณ เพื่อกำหนดแนวทางปฏิบัติให้สอดคล้องกับกฎหมายและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะระเบียบและวิธีการด้านงบประมาณและการจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐ รวมถึงการสร้างความรู้ความเข้าใจในแนวทางการบริหารจัดการรูปแบบธุรกิจบริหารจัดการพลังงานกับส่วนราชการ **(4) การพัฒนาปิโตรเคมีระยะที่ 4** ควรเร่งหารือร่วมกับนักลงทุนในอุตสาหกรรมปิโตรเคมีเพื่อจัดทำแผนการลงทุนระยะสั้นในพื้นที่ EEC พร้อมทั้งพิจารณาแนวทางการปรับตัวของอุตสาหกรรมและบริการต้นน้ำและปลายน้ำตลอดทั้งห่วงโซ่อุปทาน (Forward and Backward Linkage) ให้สอดรับกับบริบทการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี และ **(5) การปรับโครงสร้างกิจการไฟฟ้าและธุรกิจก๊าซธรรมชาติเพื่อเพิ่มการแข่งขัน** ควรเร่งกำหนดหลักเกณฑ์การกำกับการเปิดให้ใช้และเชื่อมต่อระบบโครงข่ายไฟฟ้าเพื่อรองรับการส่งเสริมการแข่งขันในกิจการไฟฟ้า การจัดทำระเบียบและกฎเกณฑ์อนุญาตให้บุคคลที่สาม (Third Party Access: TPA) ให้สามารถใช้โครงข่ายไฟฟ้าของการไฟฟ้า ระบบส่งและระบบจำหน่ายและส่งเสริมกิจการจำหน่าย (Retail) รวมทั้งปรับปรุง Grid code และจัดทำระเบียบส่งเสริมกิจการไฟฟ้าเพื่อเพิ่มการแข่งขันที่สนับสนุนการใช้พลังงานทดแทนในชุมชนและครัวเรือนตามศักยภาพของพื้นที่ภายใต้เงื่อนไขและรูปแบบที่เหมาะสม โดยมุ่งเน้นรูปแบบการผลิตเพื่อใช้ภายในพื้นที่เป็นหลัก (Self-consumption) เหลือจึงขายเข้าระบบควบคู่กับการส่งเสริมให้มีการใช้ระบบกักเก็บพลังงาน การกำหนดอัตราค่าบริการการเชื่อมต่อโครงข่ายไฟฟ้าของการไฟฟ้า (Wheeling Charge) ที่ชัดเจน มีการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการลดต้นทุนและเพิ่มทางเลือกให้แก่ผู้ใช้ไฟฟ้า โดยสนับสนุนการพัฒนาแพลตฟอร์มตลาดกลางซื้อขายพลังงานไฟฟ้าแห่งชาติเพื่อส่งเสริมการแข่งขัน เพื่อให้อัตราค่าไฟฟ้าฐานของกิจการผลิตไฟฟ้าลดลง อันจะส่งผลให้ผู้บริโภคสามารถเข้าถึงการใช้พลังงานไฟฟ้าได้โดยง่ายในอัตราค่าไฟฟ้าที่เป็นธรรม

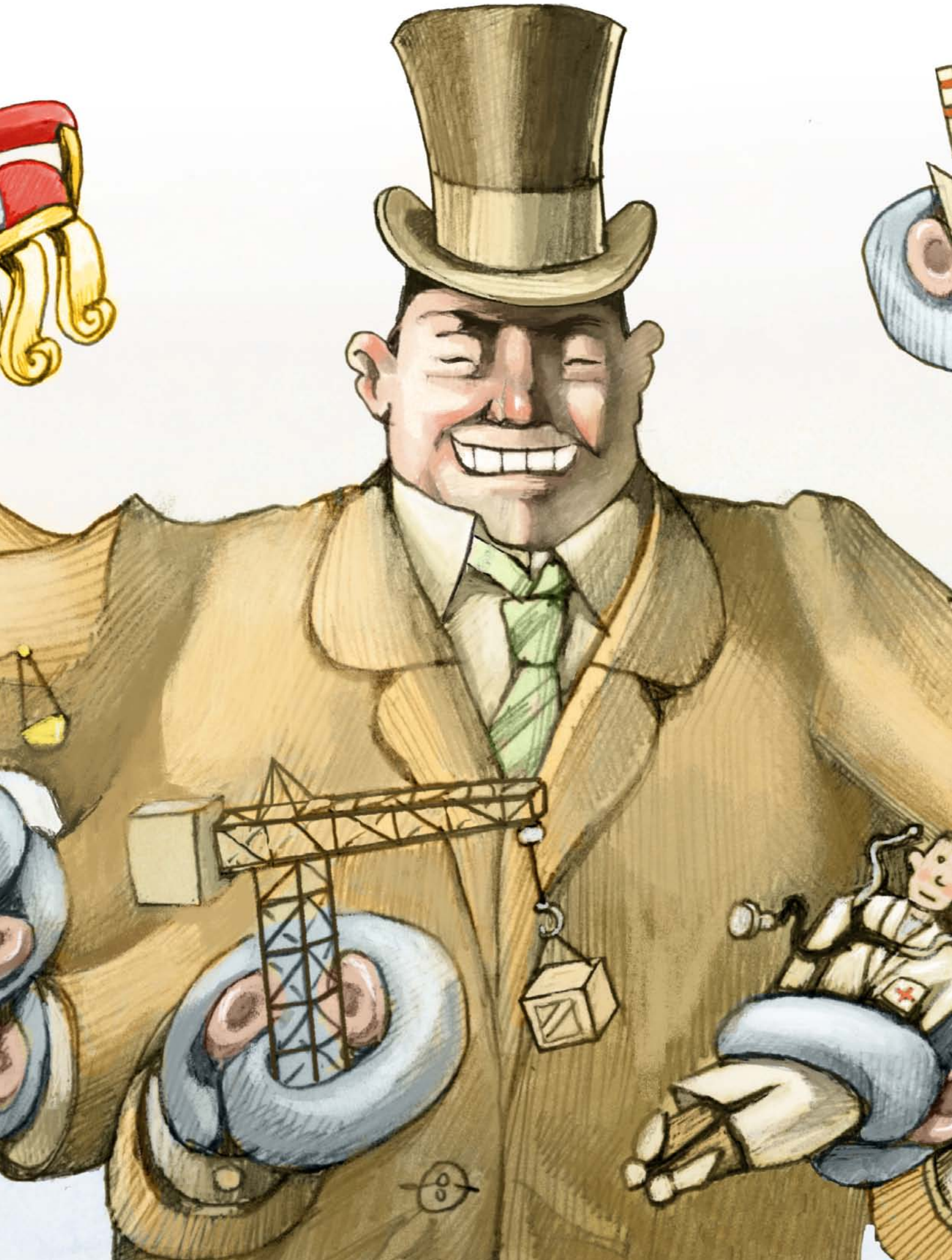

ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

11

การปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบมีความรวดเร็ว เด็ดขาด และเป็นธรรม สร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ในการป้องกันการทุจริต ปลูกฝังจิตสำนึกของคนในชาติ ให้มีคุณธรรม จริยธรรม ยึดหลักธรรมาภิบาล ในการปฏิบัติหน้าที่และการดำเนินชีวิต

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ มีเป้าหมายอันพึงประสงค์ คือ **ประเทศไทยมีการทุจริตและประพฤติมิชอบลดลง และหน่วยงานภาครัฐมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต** โดยในแผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิมได้กำหนดให้มีเรื่องและประเด็นปฏิรูป รวม 6 เรื่อง ซึ่งในการประเมินผลการดำเนินงาน ณ สิ้นสุดปีงบประมาณ 2563 มีสถานะการบรรลุเป้าหมายของเรื่องและประเด็นปฏิรูป ประกอบด้วย ระดับใกล้เคียงการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง) 4 เรื่อง และอยู่**ในระดับยังคงมีความเสี่ยงสูงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม) 2 เรื่อง** นั้น ได้นำมาดำเนินการต่อเนื่องในแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) จำนวน 6 เรื่องและประเด็น ให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ได้ตามเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยแสดงรายละเอียดความเกี่ยวข้องของเรื่องและประเด็นปฏิรูปของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับเดิม) กับกิจกรรม Big Rock ของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) สรุปได้ดังนี้

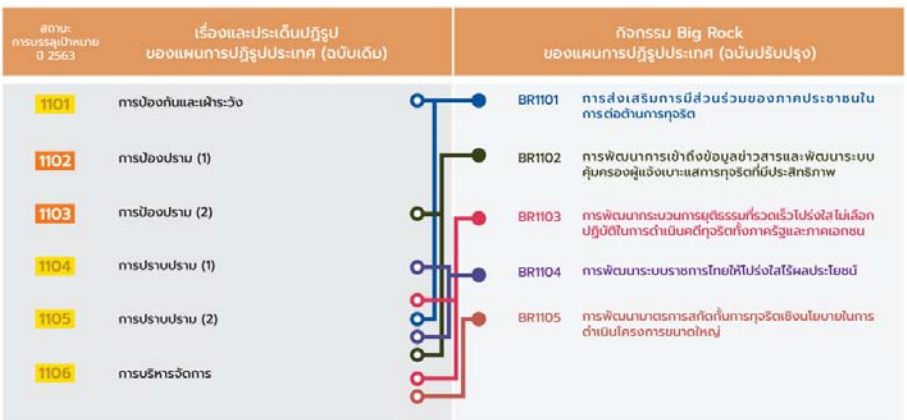

เรื่องและประเด็นปฏิรูปของแผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับเดิม ที่นำมาดำเนินการต่อเนื่องผ่านกิจกรรม Big Rock ของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

เรื่องและประเด็นปฏิรูปของแผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับเดิม ที่เป็นกิจกรรมสนับสนุนการขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

สรุปการบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์ของการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

รหัส	เป้าหมาย	สถานะการบรรลุเป้าหมายเทียบค่าเป้าหมาย ปี 2564	ปี 2565
CR11G01	ประเทศไทยมีการทุจริตและประพฤติมิชอบลดลง	2564	2565

สถานะการบรรลุเป้าหมายของผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 1 **มีระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย** เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายปี 2564 และปี 2565 อยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยประเทศไทยมีคะแนนในปี พ.ศ. 2562 และ 2563 อยู่ที่ 36 คะแนน และในอันดับที่ 101 และ 104 สำหรับในปี 2564 จะมีการเผยแพร่คะแนนประมาณเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ในปี 2565 อย่างไรก็ตาม ค่าคะแนน CPI ของประเทศไทยยังมีค่าห่างจากค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ในปี 2564 และ 2565 จึงเห็นควรเร่งดำเนินการขับเคลื่อนการแก้ไขกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารสาธารณะเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้โดยไม่ต้องร้องขอ การเปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริตและได้รับความคุ้มครองในการแจ้งเบาะแสการทุจริต หน่วยงานของรัฐมีมาตรการทางวินัย มาตรการทางปกครอง และมาตรการทางกฎหมายต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัดในกรณีมีการประพฤติมิชอบและร่ำรวยผิดปกติ รวมทั้ง ส่งเสริมการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบต่อประชาชนชาวไทยและต่างชาติ

รหัส	เป้าหมาย	สถานะการบรรลุเป้าหมายเทียบค่าเป้าหมาย ปี 2564	ปี 2565
CR11G02	หน่วยงานภาครัฐมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต	2564	2565

สถานะการบรรลุเป้าหมายของผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 2 **มีระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย** เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายปี 2564 และ**มีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย** เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายปี 2565 ซึ่งอยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยประเทศไทยมีผลการประเมิน ITA ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ในภาพรวมของประเทศไทย มีหน่วยงานภาครัฐร้อยละ 49.95 ที่ได้คะแนน ITA ระดับ 85 คะแนนขึ้นไป ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายปี พ.ศ. 2564 ที่กำหนดให้ต้องมีหน่วยงานร้อยละ 65 ของหน่วยงานภาครัฐได้คะแนน 85 คะแนนขึ้นไปนั้น จึงสรุปได้ว่าผลคะแนน ITA ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ดังกล่าวยังต่ำกว่าค่าเป้าหมาย อย่างไรก็ตาม หน่วยงานภาครัฐโดยส่วนใหญ่สามารถทำคะแนน ITA ในภาพรวมสูงขึ้นกว่าการประเมินในรอบ 4 ปีที่ผ่านมา ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าหน่วยงานภาครัฐได้เกิดความตระหนักในการบริหารงานและกำกับดูแลการดำเนินงานให้มีคุณธรรมและให้ความสำคัญกับความโปร่งใสขององค์กรเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งความตื่นตัวในแง่ของการจัดการข้อมูลข่าวสารอย่างเป็นระบบเพื่อเตรียมความพร้อมในการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณชน

สาระสำคัญของกิจกรรม Big Rock และสรุปสถานะการดำเนินงาน ประจำปี 2564

BR1101	กิจกรรมปฏิรูปที่ 1 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ในการต่อต้านการทุจริต	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
พอช.	การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ มีกิจกรรมที่หน่วยงานสามารถดำเนินการได้ด้วยตนเองและกิจกรรมที่ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนเพื่อช่วยสนับสนุนการปฏิบัติภารกิจของหน่วยงาน ซึ่งจะช่วยให้การดำเนินภารกิจของหน่วยงานมีประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์มากขึ้น โดยการส่งเสริมให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการต้านภัยทุจริตนี้สามารถดำเนินการผ่านภาคีการพัฒนาต่าง ๆ ทั้งภาคประชาชน เครือข่ายภาคประชาชน องค์กรชุมชนเครือข่ายภาคีประชาชน และองค์กรสาธารณประโยชน์ โดยเฉพาะที่อยู่ในจังหวัดต่าง ๆ และมีประสบการณ์ในการพัฒนาชุมชนในท้องถิ่นของตน ตลอดจนมีการรวมกลุ่มและดำเนินกิจกรรมในการป้องกันการทุจริตในพื้นที่ของตัวเองผ่านกิจกรรมโครงการต่าง ๆ ผ่านการส่งเสริมเครือข่ายภาคประชาชน สภาองค์กรชุมชน และภาคีที่เกี่ยวข้องของภาคประชาชน ทั้งจากมูลนิธิ องค์กรสาธารณประโยชน์ รัฐและเอกชน มีการบูรณาการดำเนินการตามบทบาทหน้าที่ที่แตกต่างกันในแต่ละจังหวัดแต่ละท้องที่ และร่วมกันเป็นแกนกลางในการตรวจสอบ ป้องกัน ปัญหาจากการทุจริตและประพฤติมิชอบที่ส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ของชาวบ้านในพื้นที่โดยตรงจึงเป็นหัวใจสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบของประเทศอย่างมีนัยสำคัญ	☺ ได้มีการดำเนินงานเป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนขับเคลื่อนฯ โดย ในปี 2564 มีพื้นที่ปฏิบัติการ 5 จังหวัด 25 ตำบล ซึ่งมีการปรับปรุงแผนปฏิบัติการในระดับพื้นที่ให้สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ ซึ่งกระบวนการจัดทำ/แผนปฏิบัติการรายพื้นที่ ขึ้นอยู่ความพร้อมในการขับเคลื่อนงานของระดับตำบลและจังหวัด รวมถึงศักยภาพของคณะทำงานในการวางแผนการขับเคลื่อนงาน การประสานการทำงานร่วมกันระหว่างคณะทำงาน แกนนำ และเครือข่ายชุมชน หน่วยงานในพื้นที่ ซึ่งขับเคลื่อนงานตามโครงการป้องกันและต่อต้านการทุจริต โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยแผนปฏิบัติการสามารถจำแนกได้ดังนี้ 1) การสร้างความเข้าใจ ปลูกจิตสำนึกรณรงค์และประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รับรู้ในพื้นที่ /จัดเวทีเชื่อมโยงเครือข่าย คณะทำงาน หน่วยงานสนับสนุนการดำเนินงาน รวมถึงการบูรณาการความร่วมมือในระดับพื้นที่ 2) การขับเคลื่อนกลไกการดำเนินงานด้วยการจัดทำแผนปฏิบัติการ เชื่อมโยงข้อมูล 3) การสร้างข้อตกลงในการทำงานร่วมกัน หรือธรรมนูญตำบล 4) การพัฒนาเครื่องมือพัฒนาช่องทางในการสื่อสารประชาสัมพันธ์ การจัดทำชุดความรู้ ถอดบทเรียนโครงการ 5) การติดตาม ตรวจสอบความโปร่งใสในพื้นที่ พร้อมการสร้างธรรมาภิบาลขับเคลื่อนชุมชน 6) การติดตามประเมินผลโครงการฯ 7) การสรุปผลการดำเนินงาน จากการรวบรวมข้อมูลถอดบทเรียนที่ได้รับจากโครงการ รวมถึงข้อเสนอ ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน ซึ่งในปี 2564 สถาบัน พอช. ได้ดำเนินการแล้วเสร็จในพื้นที่เป้าหมายเรียบร้อยแล้ว และจะขยายพื้นที่เป็น 17 จังหวัด 172 ตำบล ในปี 2565

BR1102	กิจกรรมปฏิรูปที่ 2 การพัฒนาการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และระบบคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสการทุจริตที่มีประสิทธิภาพ	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
ปปช.	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยบัญญัติไว้ในมาตรา 63 รัฐต้องส่งเสริม สนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนถึงอันตรายที่เกิดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน และจัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกัน	☹ ได้มีการดำเนินงานล่าช้ากว่าขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนขับเคลื่อนฯ โดยสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (สปน.) ได้ศึกษาทบทวน พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 และกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของทางราชการได้ง่าย ซึ่งอยู่ระหว่างเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ นอกจากนั้น สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล อยู่ระหว่างดำเนินโครงการร่วมกับ

BR1102	กิจกรรมปฏิรูปที่ 2 การพัฒนาการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และระบบคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสการทุจริตที่มีประสิทธิภาพ	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
	และขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบดังกล่าวอย่างเข้มงวด รวมทั้งกลไกในการส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้ต่อต้าน หรือชี้เบาะแส โดยได้รับความคุ้มครองจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐมีส่วนร่วมในการป้องกันและเฝ้าระวังการทุจริต จึงต้องมีมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะเพื่อให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลข่าวสารโดยไม่ต้องร้องขอและได้มาตรฐานสากล ควบคู่กับการเตรียมช่องทางให้ผู้มีเบาะแส ข้อมูลเชิงลึก สามารถแจ้งข้อมูลได้อย่างสะดวกและปลอดภัย รวมทั้งมีระบบการแจ้งผลการติดตามให้กับผู้ร้องเรียนหรือผู้แจ้งเบาะแสได้รับทราบตลอดจนต้องจัดให้มีกฎหมายเพื่อปกป้องคุ้มครองและเยียวยาผู้ให้เบาะแสอย่างเหมาะสม	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐบนดิจิทัลแพลตฟอร์ม เพื่อประชาชนและสื่อมวลชน สามารถเข้าดูและตรวจสอบได้ง่ายทางอินเตอร์เน็ต รวมทั้ง สำนักงาน ป.ป.ช. อยู่ระหว่างการดำเนินการพัฒนาช่องทางและหลักเกณฑ์ในการแจ้งเบาะแสและข้อมูลเชิงลึกโครงการพัฒนาช่องทางการแจ้งเบาะแสและข้อมูลเชิงลึกในรูปแบบที่หลากหลาย อยู่ระหว่างการพัฒนาช่องทางและหลักเกณฑ์ในการแจ้งเบาะแสและข้อมูลเชิงลึก โดยมีการจัดประชุมร่วมกับหน่วยงานภายในที่เกี่ยวข้องเพื่อเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณา ตัวอย่างเช่น การร่วมมือกับเครือข่าย Strong, การประชาสัมพันธ์, ร่างพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการยื่นและการเก็บรักษาบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา 130 จัดทำระบบปกปิดตัวตนเพื่อให้ผู้แจ้งเบาะแสเข้าถึงได้โดยสะดวก มีความเชื่อมั่นในเรื่องการเก็บรักษาความลับและความปลอดภัยโครงการจัดทำระบบปกปิดตัวตนที่มีประสิทธิภาพและการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสอย่างครบวงจรและการแก้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐและหัวหน้าหน่วยงานของรัฐฟ้องร้องดำเนินคดีกับบุคคลที่แสดงความเห็นหรือเปิดโปงเบาะแสเกี่ยวกับการทุจริตประพฤติมิชอบ (กฎหมายป้องกันการฟ้องปิดปาก (Anti-SLAPP Law) ที่ครอบคลุมทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน นักข่าว และสื่อมวลชน เพื่อปกป้องคนที่ออกมาเปิดโปงหรือแสดงความเห็นโดยสุจริตต่อการทุจริตคอร์รัปชั่นและเพื่อสนับสนุนให้ประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐร่วมเป็นหูเป็นตา โดยปัจจุบันอยู่ระหว่างการเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา

BR1103	กิจกรรมปฏิรูปที่ 3 การพัฒนากระบวนการยุติธรรมที่รวดเร็ว โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติในการดำเนินคดีทุจริตทั้งภาครัฐและภาคเอกชน	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
ปปช.	จากการที่กระบวนการยุติธรรมในภาพรวมยังไม่สามารถอำนวยความยุติธรรมให้กับประชาชนได้อย่างเสมอภาคและเป็นธรรม โดยมีสาเหตุสำคัญจากการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐบางส่วนที่เกี่ยวข้องมีการเลือกปฏิบัติ เรียกรับผลประโยชน์ และขาดความโปร่งใส นอกจากนั้นกระบวนการยุติธรรมในการดำเนินคดีทุจริตและประพฤติมิชอบยังมีความล่าช้า ไม่เด็ดขาด และขาดประสิทธิภาพทำให้ผู้กระทำการทุจริตขาดความยำเกรง ตลอดจนผู้กระทำผิดที่เป็นนิติบุคคลยังไม่ได้รับการลงโทษ	☺ ได้มีการดำเนินงาน**เป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้**ในแผนขับเคลื่อนฯ โดย สำนักงาน ป.ป.ช. มีแผน ปฏิบัติการและแผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี และโครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ ในปี 2565 (โครงการเผยแพร่องค์ความรู้และการบังคับใช้กฎหมายเพื่อส่งเสริมความโปร่งใสในองค์กรในพื้นที่ภูมิภาคเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการบังคับใช้กฎหมายและรับฟังความคิดเห็นในแนวทางการพัฒนากฎหมาย) - มี (ร่าง) พระราชบัญญัติกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม (แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านกระบวนการ

BR1103	กิจกรรมปฏิรูปที่ 3 การพัฒนากระบวนการยุติธรรมที่รวดเร็ว โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติในการดำเนินคดีทุจริตทั้งภาครัฐและภาคเอกชน	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
	ในฐานที่ก่อให้เกิดความเสียหายให้กับประเทศได้อย่างแท้จริง ดังนั้นการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมให้มีความรวดเร็ว โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติในการดำเนินคดีทุจริตทั้งภาครัฐและเอกชน จึงจำเป็นต้องเร่งดำเนินการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อการอำนวยความยุติธรรมแก่ประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ โดยการส่งเสริมให้ภาคประชาชนได้มีส่วนร่วมในการเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรม สนับสนุนให้มีการใช้มาตรการลงโทษทางสังคม (Social Sanction) ปลูกจิตสำนึกให้เจ้าหน้าที่ของรัฐในกระบวนการยุติธรรม และบังคับใช้กฎหมายปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์และยึดมั่นในคุณธรรม ตลอดจนเร่งรัดการปรับปรุงกระบวนการและกลไกในการดำเนินคดีทุจริตของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีเข้ามาปรับใช้ในกระบวนการยุติธรรม เพื่อให้เกิดความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากขึ้น พร้อมทั้งต้องมีการเร่งปรับปรุงโทษค่าปรับของนิติบุคคลที่กระทำความเสียหายแก่ประเทศให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล รวมทั้งต้องปรับปรุงระบบฐานข้อมูลการจดทะเบียนธุรกิจให้สะท้อนผู้ที่เป็นเจ้าของกิจการที่แท้จริง เพื่อให้การลงโทษเป็นไปอย่างถูกต้องมากกว่าที่จะได้ตัวแทนมารับการลงโทษ	ยุติธรรม) ซึ่งอยู่ในระหว่างการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร โดยกฎหมายดังกล่าว มีการกำหนดหลักเกณฑ์ให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมกำหนดกรอบระยะเวลาแล้วเสร็จในการพิจารณาเรื่องในขั้นตอนต่างๆ ของการดำเนินคดี/กำหนดให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมจัดให้มีระบบติดตาม ตรวจสอบหรือแจ้งความคืบหน้าในการดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรมให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ โดยจะต้องเป็นระบบที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถเข้าถึงข้อมูลได้โดยสะดวกและรวดเร็ว รวมถึงกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบเป็นการเฉพาะเพื่อรับเรื่องร้องเรียนในกรณีที่มีผู้เกี่ยวข้องได้รับความเดือดร้อนอันเนื่องจากความล่าช้าในการดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม และมีการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 เกี่ยวกับการเฝ้าระวังงบประมาณรายจ่ายและการติดตามทรัพย์สินที่เกิดจากการกระทำความผิดคืน

BR1104	กิจกรรมปฏิรูปที่ 4 การพัฒนาระบบราชการไทยให้โปร่งใส ไร้ผลประโยชน์	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
ปปท.	การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐ ทั้งฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหารและฝ่ายตุลาการ รวมถึงรัฐวิสาหกิจและองค์กรอิสระ ยังมีพฤติกรรมแสวงหาประโยชน์จากการใช้อำนาจรัฐโดยมิชอบ ด้วยการเรียกรับสินบนสินน้ำใจ มีการใช้ทรัพย์สินของทางราชการและงบประมาณเพื่อประโยชน์ส่วนตัวและพวกพ้อง มีการเลือกปฏิบัติในการใช้อำนาจรัฐเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตน โดยปัญหาเหล่านี้มีพื้นฐานมาจากระบบอุปถัมภ์ในสังคมไทยที่ทำให้ได้ผู้บริหารที่ขาดความซื่อตรง (Integrity) รวมทั้งขาด	มีการดำเนินงานเป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนขับเคลื่อนฯ โดย สำนักงาน ป.ป.ท. ได้ดำเนินการขับเคลื่อนนโยบายไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy) ซึ่งมีส่วนราชการจำนวน 116 หน่วยงานเข้าร่วมนโยบายดังกล่าว นอกจากนั้นมีการดำเนินการหารือร่วมกับสำนักงาน ป.ป.ช. ให้นำประเด็นดังกล่าวมากำหนดเป็นข้อพิจารณาเพิ่มเติมในการประเมิน ITA ปี 2565 (โดยข้อเสนอประเด็นการประเมิน 1. เพิ่มในหลักเกณฑ์การประกาศเจตนารมณ์ของผู้บริหารในการประเมิน OIT 2. การกำหนดกิจกรรมการป้องกันการทุจริตในการประเมิน OIT)

BR1104	กิจกรรมปฏิรูปที่ 4 การพัฒนาระบบราชการไทยให้โปร่งใส ไร้ผลประโยชน์	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
	ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการกระทำ สะท้อนการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับส่วนรวม ซึ่งส่งผลให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบางส่วนมีพฤติกรรมประพฤติมิชอบและร่ำรวยผิดปกติซึ่งเห็นได้อย่างชัดเจน ทำให้รัฐและประชาชนต้องสูญเสียประโยชน์ไปอย่างมาก ดังนั้นเพื่อเป็นการยกระดับภาพลักษณ์ของประเทศไทยในส่วนของการประพฤติปฏิบัติตัวของเจ้าหน้าที่ของรัฐให้ดีขึ้น จึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการแก้ไขการประพฤติมิชอบที่มักมีการใช้อำนาจเพื่อประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้อง ตลอดจนการสนับสนุนให้มีการเสริมสร้างจริยธรรมและการรักษามาตรฐานวินัยข้าราชการให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน รวมทั้งต้องสนับสนุนให้มีความรับผิดชอบหากเกิดการทุจริตขึ้นในองค์กร ซึ่งจะส่งผลให้ภาพลักษณ์ของประเทศไทยในการรับรู้และแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันในสายตาของนักลงทุนและนักธุรกิจชาวต่างประเทศดีขึ้น อันจะส่งผลให้เกิดความสนใจและตัดสินใจลงทุนในประเทศไทย	ที่ประชุมได้พิจารณาร่วมกันเห็นชอบให้มีแนวทางในการขับเคลื่อนนโยบาย No Gift Policy จากการปฏิบัติหน้าที่ขึ้น **นอกจากนั้น สำนักงาน ก.พ. ดำเนินการจัดทำข้อเสนอแนวทางการนำพฤติกรรมทางจริยธรรมไปใช้ในกระบวนการบริหารงานบุคคลเรียบร้อยแล้ว อยู่ระหว่างการตั้งคณะทำงานเพื่อศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการนำไปปฏิบัติจริง ก่อนนำเสนอกรรมการมาตรฐานทางจริยธรรมพิจารณาต่อไป** อีกทั้งมีการดำเนินการออกแบบเครื่องมือประเมินและตัวชี้วัด “สัตบุรุษ” เรียบร้อยแล้ว อยู่ระหว่างการตั้งคณะทำงานเพื่อศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการ นอกจากนั้น สำนักงาน ป.ป.ช. ได้ยกร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา 130 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 เรียบร้อยแล้ว (ปัจจุบันอยู่ระหว่างปรับปรุง การกำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อหัวหน้าส่วนราชการหรือต้นสังกัด

BR1105	กิจกรรมปฏิรูปที่ 5 การพัฒนามาตรการสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบายในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
ปปท.	การทุจริตเชิงนโยบาย (Policy Corruption) ได้ก่อให้เกิดความสูญเสียทั้งในด้านทรัพยากรที่ใช้ในการพัฒนา (เงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณ เงินกู้ยืม และอื่น ๆ) และโอกาสในการพัฒนาประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงเป็นอันมาก จากการศึกษาและข้อเสนอแนะของสำนักงาน ป.ป.ช. การป้องกันการทุจริตเชิงนโยบายสามารถดำเนินการได้ทั้งในขั้นตอนการพัฒนานโยบายทางการเมือง (Policy Development Stage) (ซึ่งสำนักงาน ป.ป.ช. ได้ขอความร่วมมือจากสำนักงาน กกต. ในการดำเนินการตามเกณฑ์ชี้วัดความเสี่ยงกับทุกพรรคการเมืองตามหน้าที่และอำนาจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้ว) และในขั้นตอนของการนำนโยบายไปขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติ (Policy Implementation Stage) ซึ่งประการหลังนี้เกี่ยวข้องโดยตรงกับหน่วยงานของรัฐ	☹ ได้มีการดำเนินงานล่าช้ากว่าขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนขับเคลื่อนฯ โดย สำนักงาน ป.ป.ท. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริตเชิงนโยบายและแนวทางในการตรวจสอบติดตาม กำกับ เรียบร้อยแล้ว และได้ดำเนินการจัดทำร่างคู่มือการประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริตเชิงนโยบายในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่ เสนอต่อที่ประชุมศูนย์อำนวยการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (ศอตช.) เมื่อวันที่ 27 ธ.ค. 2564 แต่ทั้งนี้อยู่ระหว่างการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบและกำหนดให้ทุกหน่วยงานจะต้องดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริตเชิงนโยบาย **หากหน่วยงานได้รับงบประมาณดำเนินโครงการที่มีมูลค่า 500 ล้านบาทขึ้นไป**

BR1105	กิจกรรมปฏิรูปที่ 5 การพัฒนามาตรการสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบายในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
	ทุกหน่วยงาน และหากมีการป้องกันได้ดีจะช่วยลดความสูญเสียอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้ แนวคิดคือการนำการประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริตและมาตรการบริหารจัดการความเสี่ยงต่อการทุจริตมาใช้ในการริเริ่มและดำเนินโครงการที่มีวงเงินสูง (ตั้งแต่ 500 ล้านบาท หรือ 1,000 ล้านบาท ขึ้นไป) หรือโครงการที่มีผลกระทบในวงกว้างต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และความมั่งคง (ตามเกณฑ์ที่กำหนด)	

สถานะการจัดทำหรือปรับปรุงกฎหมายภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ได้กำหนดให้จัดทำกฎหมาย 10 ฉบับ โดยมีสถานะการดำเนินการสรุปได้ดังนี้

รายชื่อกฎหมายที่ดำเนินการจัดทำ/ปรับปรุง	แล้วเสร็จ	อยู่ระหว่างดำเนินการ	หมายเหตุ
1. การแก้ไขพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 มาตรา 59 และมาตรา 253		✓	เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2564 คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้ถอนร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ ฉบับที่.. พ.ศ. ... ที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการประสานงานผู้แทนราษฎร เพื่อนำกลับไปพิจารณาทบทวนให้สอดคล้องกับแผนปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และรับข้อสังเกต จากหน่วยงานต่าง ๆ อาทิ องค์กรต่อต้านคอร์รัปชั่น (ประเทศไทย) ไปพิจารณาเมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2564 รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) แจ้งว่าการพิจารณาร่าง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ นั้น มีร่าง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกลเสนอต่อรัฐสภาและอยู่ในวาระเรียบร้อยแล้ว แต่ยังไม่บรรจุในวาระการประชุม เนื่องจากรอให้ร่าง พ.ร.บ. ดังกล่าวฉบับรัฐบาลเสนอเข้าสภาพร้อมกันในคราวเดียว และได้มีการประชุมคณะกรรมการทบทวนร่าง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ โดยที่ประชุมยืนยันการใช้ร่าง พ.ร.บ. ฉบับดังกล่าวที่มีการเสนอไปก่อนหน้านี้ โดยสำนักปลัดสำนักนายก

รายชื่อกฎหมายที่ดำเนินการจัดทำ/ปรับปรุง	แล้วเสร็จ	อยู่ระหว่างดำเนินการ	หมายเหตุ
			รัฐมนตรีได้มี การยื่นร่าง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ ไปยังสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแล้วเมื่อวันที่ 10 กันยายน 2564 (ดำเนินการไม่เป็นไปตามแผน)
2. การปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการให้สินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐและรางวัลจากการแจ้งเบาะแส		✓	กรมศุลกากรอยู่ระหว่างดำเนินการปรับปรุงแก้ไข ระเบียบกรมศุลกากรว่าด้วยการจ่ายเงินสินบนและรางวัล พ.ศ. 2560 โดยมีแนวทางการเพิ่มเติมรางวัลนำจับแก่ประชาชนผู้ให้เบาะแส ขณะนี้ได้มีการกำหนดเป็นโครงการตามแผนยุทธศาสตร์ชาติของกรมศุลกากร โดยมีระยะเวลาเริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคม 2564 – กันยายน 2565 และมีแผนการดำเนินการ ดังนี้ • **ต.ค. 64 – มี.ค. 65** ศึกษา รวบรวมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการให้สินบนและรางวัลนำจับของกฎหมายต่างประเทศ โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กฎหมายจากประเทศที่พัฒนาแล้ว และกฎหมายจากประเทศที่กำลังพัฒนา • **เม.ย. 65 – พ.ค. 65** ดำเนินการจัดทำข้อเสนอในการปรับปรุงแก้ไขเสนอต่ออธิบดีกรมศุลกากรเพื่อพิจารณา • **มิ.ย. 65 – ก.ย. 65** ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขระเบียบกรมศุลกากร และเสนอต่ออธิบดีกรมศุลกากรเพื่อพิจารณา และประกาศบังคับใช้ระเบียบดังกล่าว (ดำเนินการเป็นไปตามแผน คาดว่าแล้วเสร็จภายในปี 2565)
3. การปรับปรุงพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบโดยการกระทำอันเป็นการฟอกเงิน		✓	สำนักงาน ป.ป.ง. อยู่ระหว่างเตรียมการจัดประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มเติมประเด็นแนวทางปฏิบัติเพื่อแจ้งเหตุอันควรสงสัยต่อเลขาธิการ ป.ป.ง. หรือคณะกรรมการธุรกรรมให้ชัดเจนขึ้น (ดำเนินการเป็นไปตามแผน)

รายชื่อกฎหมายที่ดำเนินการจัดทำ/ปรับปรุง	แล้วเสร็จ	อยู่ระหว่างดำเนินการ	หมายเหตุ
4. การปรับปรุงกฎหมายของสำนักงาน ป.ป.ท. โดยให้นำเรื่อง การส่งเสริมการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ รวมไว้ในกฎหมายของสำนักงาน ป.ป.ท. ด้วย		✓	ปัจจุบันร่างพระราชบัญญัติฯ อยู่ที่สำนักงาน ป.ป.ท. และจะดำเนินการ ตามความเห็นของคณะกรรมการปฏิรูปฯ ที่จะให้ดำเนินการผ่านศูนย์อำนวยการต่อต้าน การทุจริตแห่งชาติ เพื่อนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป (ดำเนินการเป็นไปตามแผน)
5. การจัดทำกฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดความผิดของนิติบุคคล และผู้ร่วมกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตและประพฤติมิชอบ		✓	พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 มาตรา 176 (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา วันที่ 21 กรกฎาคม 2561) ได้บัญญัติบทลงโทษนิติบุคคลให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล ตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. 2003 และอนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศในการทำธุรกรรมทางธุรกิจระหว่างประเทศขององค์กรความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา ค.ศ. 1997 เรียบร้อยแล้ว นอกจากนี้ สำนักงาน ป.ป.ช. ยังได้จัดทำและเผยแพร่คู่มือแนวทางกำหนดมาตรการควบคุมสำหรับนิติบุคคล ในการป้องกันการให้สินบนเจ้าพนักงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ ทั้งนี้จึงถือว่ามีกฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดความผิดของนิติบุคคลฯ เรียบร้อยแล้ว (ดำเนินการแล้วเสร็จ)
6. การเร่งรัดการจัดทำพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐต่อหัวหน้าส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐที่ตนสังกัดหรือปฏิบัติงานอยู่ เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการตรวจสอบการร่ำรวยผิดปกติ		✓	ที่ประชุมคณะกรรมการ ป.ป.ช. ครั้งที่ 12/2564 วันที่ 8 ตุลาคม 2564 มีมติเห็นชอบ ให้แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 130 และมาตรา 200 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 แทนการจัดทำร่างพระราชกฤษฎีกาฯ ขณะนี้สำนักงาน ป.ป.ช. อยู่ระหว่างการจัดทำแผนการดำเนินการ และแก้ไขพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ (ดำเนินการเป็นไปตามแผน)

รายชื่อกฎหมายที่ดำเนินการจัดทำ/ปรับปรุง	แล้วเสร็จ	อยู่ระหว่างดำเนินการ	หมายเหตุ
7. การจัดทำกฎหมายว่าด้วยการบริหารงานบุคคลในระบบคุณธรรมตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 76 วรรคสอง ให้มีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่และพนักงานของรัฐด้วยระบบคุณธรรม		✓	สำนักงาน ก.พ. ได้ดำเนินการจัดทำแผนการดำเนินการเรียบร้อยแล้ว โดยมีรายละเอียดดังนี้ • **ต.ค. – ธ.ค. 64** ศึกษาและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง • **พ.ย. – ธ.ค. 64** ร่างกรอบแนวคิด คำนิยามและองค์ประกอบของระบบคุณธรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคลภาครัฐ • **ม.ค. – มี.ค. 65** รับฟังความคิดเห็น/หารือผู้ทรงคุณวุฒิด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง • **ม.ค. – มี.ค. 65** ร่างแนวทางการดำเนินการ และวิเคราะห์ความเชื่อมโยงกับกระบวนงานการบริหารงานบุคคลภาครัฐ รวมถึงความเชื่อมโยงในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง • **มี.ค. – มิ.ย. 65** รับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานของรัฐประเภทต่าง ๆ เช่น ส่วนราชการ องค์กรกลางบริหารงานบุคคล ข้าราชการประเภทต่าง ๆ หน่วยงานที่ทำหน้าที่กำกับและตรวจสอบ เช่น ศาล ก.พ.ค. • **มิ.ย. – ก.ย. 65** จัดทำร่างข้อเสนอเพื่อให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของหน่วยงานของรัฐ ให้เป็นไปตามระบบคุณธรรม เสนออนุกรรมการ และคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง หรือผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ • ก.ย. – ธ.ค. 65 ดำเนินการตามแนวทางที่ได้รับความเห็นชอบ เช่น เสนอ ก.พ. หรือ ครม. (ดำเนินการล่าช้ากว่าแผน)
8. การเร่งรัดการจัดทำร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับ การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.		✓	ขณะนี้อยู่ระหว่างการยกร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกัน ฯ และมีแนวทางในการดำเนินการ ดังนี้ • **พ.ย. – ธ.ค. 64** ประชุมคณะอนุกรรมการ เพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันฯ • **ม.ค. – มี.ค. 65** จัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันฯ

รายชื่อกฎหมายที่ดำเนินการจัดทำ/ปรับปรุง	แล้วเสร็จ	อยู่ระหว่างดำเนินการ	หมายเหตุ
			• เม.ย. – พ.ค. 65 สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นฯ • มิ.ย. – ก.ย. 65 จัดทำร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันฯ เสนอต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการปฏิรูปฯ ต่อไป (ดำเนินการเป็นไปตามแผน)
9. การปรับปรุงพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558 ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาช่องทางการยื่นขออนุมัติ อนุญาต ผ่านระบบอินเตอร์เน็ต		✓	อยู่ระหว่างการยกร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ (ฉบับปรับปรุง) พ.ศ. .... โดยมีการประชุมคณะทำงานแล้ว ขณะอยู่ในขั้นตอนสอบถามความคิดเห็นของประชาชน ตามระบบของคณะกรรมการกฤษฎีกา (ดำเนินการเป็นไปตามแผน)
10. การปรับปรุงระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานของรัฐ		✓	**1. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. 2544** สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้ดำเนินการทบทวนแล้วระเบียบดังกล่าวแล้วเห็นว่ายังสามารถใช้ระเบียบดังกล่าวต่อไปได้ โดยไม่ต้องแก้ไขเรื่องการรับมูลค่าสิ่งของหรือทรัพย์สินจำนวน 3,000 บาท เนื่องจากกฎหมายฉบับนี้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. 2561 และสอดคล้องกับประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. พ.ศ. 2543 คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบมอบหมายให้สำนักงาน ป.ย.ป. ประสาน สำนักงาน ป.ป.ท. เพื่อขับเคลื่อนประเด็น No Gift Policy โดยสำนักงาน ป.ป.ท. ได้ส่งแผนปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ (ฉบับปรับปรุง) ไปให้ ศปท. ทั้ง 39 หน่วยงาน และได้รายงานว่า มีส่วนราชการจำนวน 116 หน่วยงาน ได้ประกาศนโยบายไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่แล้ว (ดำเนินการเป็นไปตามแผน)

รายชื่อกฎหมายที่ดำเนินการจัดทำ/ปรับปรุง	แล้วเสร็จ	อยู่ระหว่างดำเนินการ	หมายเหตุ
			2. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการเรี่ยไรของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2544 อยู่ระหว่างการวิเคราะห์และตรวจสอบความเกี่ยวข้องของกับกฎหมายอื่นๆ **3. ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการรับเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้ทางราชการ พ.ศ. 2526** อยู่ระหว่างดำเนินการศึกษาและรวบรวมประเด็นที่เกี่ยวข้อง และขอความคิดเห็นจากหน่วยงานต่าง ๆ ในการปรับปรุง แก้ไข

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

1. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการต่อต้านการทุจริต

การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน เพื่อช่วยสนับสนุนการปฏิบัติภารกิจของหน่วยงาน ซึ่งจะช่วยให้การดำเนินภารกิจของหน่วยงานมีประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์มากขึ้น โดยการส่งเสริมให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการต้านภัยทุจริตในพื้นที่เพื่อดูแลผลประโยชน์ของส่วนรวม ซึ่งสามารถดำเนินการผ่านภาคีการพัฒนาต่าง ๆ ทั้งภาคประชาชน เครือข่ายภาคประชาชน องค์กรชุมชนเครือข่ายภาคีประชาชน และองค์กรสาธารณประโยชน์ โดยเฉพาะที่อยู่ในจังหวัดต่าง ๆ นั้น โดยปัจจุบันได้มีการขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการป้องกันการทุจริตในพื้นที่แล้วในบางพื้นที่ แต่เพื่อให้ได้ผลสัมฤทธิ์ที่ดีจะต้องมีการดำเนินการขับเคลื่อนประเด็นดังกล่าวในทุกหมู่บ้าน ตำบล และจังหวัดทั่วประเทศ ซึ่งจะต้องใช้งบประมาณในการดำเนินการ จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 รัฐบาลปรับลดงบประมาณทุกภาคส่วน ส่งผลให้การขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการต่อต้านการทุจริตในระดับพื้นที่ไม่สามารถดำเนินการตามเป้าหมายที่วางไว้ในปี 2565 จึงมีความจำเป็นต้องปรับลดพื้นที่ลงตามงบประมาณที่ได้รับ ดังนั้น รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรจัดสรร สนับสนุนงบประมาณและช่วยเหลือสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ในฐานะหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักในการดำเนินกิจกรรมดังกล่าวให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ และช่วยขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการต่อต้านการทุจริตในระดับพื้นที่ให้ครอบคลุมทั่วประเทศต่อไปในอนาคต เพื่อป้องกันการทุจริตในพื้นที่และยกระดับค่าคะแนนการรับรู้การทุจริตของประเทศ (CPI) ให้สูงขึ้นต่อไปในอนาคต

2. การพัฒนาการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและระบบคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสการทุจริตที่มีประสิทธิภาพ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยบัญญัติไว้ใน มาตรา 63 รัฐต้องส่งเสริม สนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนถึงอันตรายที่เกิดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน และจัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบดังกล่าวอย่างเข้มงวด รวมทั้งกลไกในการส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้ต่อต้าน หรือชี้เบาะแส โดยได้รับความคุ้มครองจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐมีส่วนร่วมในการป้องกันและเฝ้าระวังการทุจริต ดังนั้น รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงต้องเร่งดำเนินการผลักดันการแก้ไขพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 59 และมาตรา 253 เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลข่าวสารโดยไม่ต้องร้องขอและได้มาตรฐานสากล ควบคู่กับการเตรียมช่องทางให้ผู้มีเบาะแส ข้อมูลเชิงลึก สามารถแจ้งข้อมูลได้อย่างสะดวกและปลอดภัย รวมทั้งมีระบบการแจ้งผลการติดตามให้กับผู้ร้องเรียนหรือผู้แจ้งเบาะแสได้รับทราบตลอดจนต้องผลักดันกฎหมายการป้องกันการฟ้องปิดปาก (Anti Slapp Law) เพื่อปกป้องคุ้มครองและเยียวยาผู้ให้เบาะแสอย่างเหมาะสมและไม่ให้ถูกกลั่นแกล้ง

CR11G01 ผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 1

การรับรู้การทุจริต

สถานการณ์ปี 2564

เทียบกับ ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2564

คะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต อยู่ที่ 40 คะแนน

สถานการณ์ปี 2564

เทียบกับ ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2565

คะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต อยู่ที่ 45 คะแนน

สถานการณ์ในภาพรวมของผลสัมฤทธิ์อันพึงประสงค์

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ มีเป้าอันพึงประสงค์ คือ ค่าดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) อยู่ที่ 40 คะแนน ในปี 2564 และ 45 คะแนน ในปี 2565 โดยค่าดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) จัดทำโดยองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International : TI) เป็นการสะท้อนภาพลักษณ์การทุจริตของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก โดยคะแนนดัชนี CPI เป็นหนึ่งในเครื่องมือที่กลุ่มนักลงทุนใช้ประเมินความน่าสนใจในการลงทุนของแต่ละประเทศ เนื่องจากการทุจริตเป็นหนึ่งในปัจจัยที่เป็นต้นทุนหรือเป็นความเสี่ยงในการเข้ามาประกอบธุรกิจ ซึ่งประเทศไทยมีคะแนนในปี พ.ศ. 2562 และ 2563 อยู่ที่ 36 คะแนน และในอันดับที่ 101 และ 104 ตามลำดับ สำหรับในปี 2564 จะมีการเผยแพร่คะแนนประมาณเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ในปี 2565 อย่างไรก็ตาม ค่าคะแนน CPI ของประเทศไทยยังมีค่าห่างจากค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ในปี 2564 และ 2565 จึงเห็นควรเร่งดำเนินการขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศฯ เพื่อบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

ดัชนีการรับรู้การทุจริต CPI

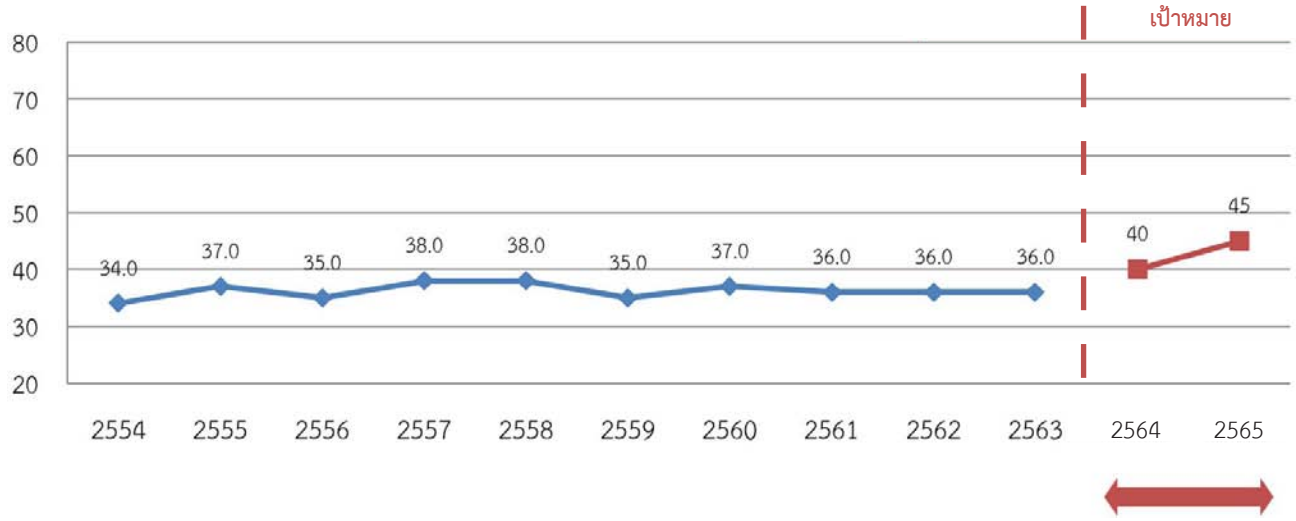

ที่มา: องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International : TI), สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

การดำเนินงานที่ผ่านมา การขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ (ฉบับปรับปรุง) กำหนดให้ปี พ.ศ. 2564 คะแนนการรับรู้การทุจริตมีคะแนนเท่ากับหรือมากกว่า 40 คะแนน นั้น การบรรลุค่าเป้าหมายดังกล่าวต้องอาศัยรูปแบบการทำงานที่สำคัญหลายประการ โดยเฉพาะการดำเนินกิจกรรมปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ทั้งนี้ กิจกรรมปฏิรูปดังกล่าว เน้นการขับเคลื่อนตามเป้าหมายย่อย (Milestone: MS) โดยมีขั้นตอนและวิธีการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของกิจกรรมตามช่วงเวลาของแผนการปฏิรูปประเทศ ประกอบด้วย **(1) การพัฒนาการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและระบบการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสการทุจริตที่มีประสิทธิภาพ** ปัจจุบันอยู่ระหว่างการผลักดันการออกกฎหมายข้อมูลสาธารณะที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ง่ายโดยไม่ต้องร้องขอ โดยในปี พ.ศ. 2564 สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีดำเนินการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของทางราชการและยกร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ..... เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของทางราชการหรือข่าวสารสาธารณะได้โดยสะดวก ตามมาตรา 59 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ซึ่งจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างมีประสิทธิภาพ **(2) การพัฒนากระบวนการยุติธรรมที่รวดเร็ว โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ ในการดำเนินคดีทุจริตทั้งภาครัฐและภาคเอกชน** โดยสำนักงาน ป.ป.ช. ร่วมกับสำนักงาน ป.ป.ท. กระทรวงการคลัง กระทรวงพาณิชย์ และสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ดำเนินการผ่านโครงการเผยแพร่องค์ความรู้และการบังคับใช้กฎหมายผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ เพื่อส่งเสริมความโปร่งใสในองค์กร นอกจากนี้ ยังมีการผลักดันกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย อาทิ (ร่าง) พ.ร.บ.กำหนดระยะเวลา

ดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม การแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 เกี่ยวกับการเฝ้าระวังงบประมาณรายจ่ายและการติดตามทรัพย์สินที่เกิดจากการกระทำความผิดคืน **(3) การพัฒนาระบบราชการไทยให้โปร่งใส ไร้ผลประโยชน์ มีผลการดำเนินการขับเคลื่อนการบริหารบุคคลภาครัฐในระบบคุณธรรมตามรัฐธรรมนูญบัญญัติ และยกระดับมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับส่วนรวม** โดยสำนักงาน ป.ป.ช. ได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์สภาพปัญหาเพื่อจัดทำรายงานการพิจารณาศึกษาและยกร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้อง อาทิ พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. ... นอกจากนั้น ได้กำหนดการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐต่อหัวหน้าส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐที่ตนสังกัดหรือปฏิบัติงานอยู่ เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการตรวจสอบการร่ำรวยผิดปกติ และการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงเกี่ยวกับการประพฤติมิชอบและร่ำรวยผิดปกติของเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงาน และบังคับใช้มาตรการทางจริยธรรม วินัย และอาญาต่อผู้กระทำผิด ในประเด็นการป้องกันภาคการเมืองและภาคธุรกิจมีความสัมพันธ์เพื่อกระทำการทุจริต ได้มีการพัฒนามาตรการสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบายในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่ มีผลการดำเนินการที่สำคัญเกี่ยวกับการกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริตเชิงนโยบายในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่ โดยสำนักงาน ป.ป.ท. สำนักงบประมาณและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริตเชิงนโยบายและแนวทางในการตรวจสอบ กำกับ ติดตามเรียบร้อยแล้ว รวมทั้งสำนักงาน ป.ป.ท. ได้ดำเนินการจัดทำร่างคู่มือการประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริตเชิงนโยบายในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่ ซึ่งคณะกรรมการปฏิรูปประเทศฯ ได้เห็นชอบกับคู่มือ ฯ ดังกล่าวแล้ว และสำนักงาน ป.ป.ท. ได้แจ้ง “คู่มือ ฯ ไปยังส่วนราชการ เพื่อให้ส่วนราชการทำการประเมินความเสี่ยงและแผนบริหารความเสี่ยง ประกอบการจัดทำคำขอรับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2566 แล้วเมื่อเดือนตุลาคม 2564

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายการขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบนั้น ได้แก่ (1) สถานการณ์เกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อกิจกรรมมีการดำเนินการล่าช้ากว่ากำหนดการเดิม (2) (ร่าง) กฎหมายหลายฉบับมีการดำเนินการล่าช้า ไม่สามารถผลักดันให้สำเร็จได้ตามแผนที่วางไว้ (3) หน่วยงานหลักที่ดำเนินกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่สำคัญหลายหน่วยงาน เป็นองค์กรอิสระ และองค์การมหาชน ส่งผลให้การดำเนินการและการประสานขับเคลื่อนอาจเกิดปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย การยกระดับค่า CPI ถือเป็นภารกิจระดับชาติที่ทุกภาคส่วนต้องร่วมมือกัน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ทั้งนี้ การดำเนินการเพื่อยกระดับคะแนนดัชนี CPI ต้องให้ความสำคัญกับการร่วมกันสร้างความชัดเจนของกิจกรรม/ โครงการในการขับเคลื่อนเพื่อยกระดับ CPI โดยเฉพาะการสนับสนุนสำนักงาน ป.ป.ท. ให้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการยกร่างแผนงานเชิงรุกระยะ 3 ปี เพื่อยกระดับค่าคะแนน CPI ผ่าน 3 มาตรการ ได้แก่ มาตรการลงโทษทางกฎหมาย (Punishment) มาตรการป้องกัน (Prevention) และมาตรการส่งเสริม สนับสนุน (Promotion) (ซึ่งจะดำเนินการภายใต้ 16 แนวทาง อาทิ ในด้าน Punishment ควรเร่งรัดติดตามการดำเนินคดีขนาดใหญ่ เพื่อให้สาธารณชนเกิดความเชื่อมั่น

ในการปราบปรามการทุจริต ในด้าน Prevention ควรมุ่งสร้างสภาพแวดล้อมทางการทำธุรกิจหรือ Ecosystem ที่เอื้อต่อการค้า การลงทุน ลดอุปสรรคในการให้บริการของผู้ประกอบการธุรกิจ ที่เป็น Pain Point ของผู้ประกอบการ ในด้าน Promotion ควรมุ่งสนับสนุนกิจการเพื่อสังคมในการต่อต้านการทุจริต โดยสนับสนุนให้ภาคเอกชนบรรจุกิจการเพื่อสังคมที่มีกิจกรรมต่อต้านการทุจริตไว้ในแผนธุรกิจ เป็นต้น

นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับการบริหาร และการประเมินความเสี่ยงโครงการขนาดใหญ่ รวมถึงการจัดทำแผนรองรับหรือแผนสำรองในกรณีที่เกิดสถานการณ์ที่อาจเป็นข้อจำกัดในการดำเนินการที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต อาทิ ข้อจำกัดจากสถานการณ์โรคระบาด สถานการณ์การเมือง สถานการณ์จากภาวะเศรษฐกิจ สถานการณ์จากปัญหาสังคม สถานการณ์จากปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม โดยในแผนรองรับสถานการณ์นั้นควรกำหนดแนวทางการปรับเปลี่ยนกำหนดการและรูปแบบการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายของกิจกรรมภายใต้ข้อจำกัดจากสถานการณ์ต่าง ๆ ตลอดจนให้ความสำคัญกับการนำระบบดิจิทัลมาใช้สนับสนุนการขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศให้มีการบริหารงานภาครัฐที่มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอน เพื่อนำประเทศไทยเข้าสู่เวทีโลกให้มีขีดความสามารถในการแข่งขัน (Competitiveness) และมีศักยภาพด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตได้มากขึ้น ดังนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์และหลักการเดิมของกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 59 และมีความเป็นข้อมูลข่าวสารสาธารณะ (Public Information) ตามหลักการสากล

CR11G02 ผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 2

หน่วยงานภาครัฐมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต

สถานการณ์ปี 2564

เทียบกับ ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2564

ร้อยละ 65 ของหน่วยงานภาครัฐได้คะแนน 85 คะแนนขึ้นไป

สถานการณ์ปี 2564

เทียบกับ ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2565

ร้อยละ 80 ของหน่วยงานภาครัฐได้คะแนน 85 คะแนนขึ้นไป

สถานการณ์ในภาพรวมของผลสัมฤทธิ์อันพึงประสงค์ แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบมีเป้าอันพึงประสงค์ในปี พ.ศ. 2564 ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) โดยกำหนดให้คะแนนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐร้อยละ 65 ของหน่วยงานภาครัฐที่เข้าร่วมการประเมินทั้งหมดได้คะแนน 85 คะแนนขึ้นไป ทั้งนี้ ผลการประเมิน ITA ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ในภาพรวมของประเทศไทย สรุปได้ว่า **มีหน่วยงานภาครัฐร้อยละ 49.95 ที่ได้คะแนน ITA ระดับ 85 คะแนนขึ้นไป** ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายปี พ.ศ. 2564 ที่กำหนดให้ต้องมีหน่วยงานร้อยละ 65 ของหน่วยงานภาครัฐได้คะแนน 85 คะแนนขึ้นไปนั้น จึงสรุปได้ว่าผลคะแนน ITA ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ดังกล่าวยังต่ำกว่าค่าเป้าหมาย อย่างไรก็ตาม หน่วยงานภาครัฐโดยส่วนใหญ่สามารถทำคะแนน ITA ในภาพรวมสูงขึ้นกว่าการประเมินในรอบ 4 ปี ที่ผ่านมา ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า หน่วยงานภาครัฐได้เกิดความตระหนักในการบริหารงานและกำกับดูแลการดำเนินงานให้มีคุณธรรมและให้ความสำคัญกับความโปร่งใสขององค์กรเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งความตื่นตัวในแง่ของการจัดการข้อมูลข่าวสารอย่างเป็นระบบเพื่อเตรียมความพร้อมในการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณชน

ภาพแสดงผลคะแนน ITA ภาพรวมระดับประเทศ
ปี พ.ศ. 2561 - 2564

ที่มา: ปรับจากข้อมูลระบบ ITAS สำนักงาน ป.ป.ช.

การดำเนินงานที่ผ่านมา การขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบเพื่อให้บรรลุค่าเป้าหมายในปี พ.ศ. 2564 ที่กำหนดให้ร้อยละ 65 ของหน่วยงานภาครัฐมีคะแนนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) 85 คะแนนขึ้นไปนั้น การบรรลุค่าเป้าหมายดังกล่าวต้องอาศัยรูปแบบการทำงานที่สำคัญหลายประการ โดยเฉพาะการดำเนินกิจกรรมปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ทั้งนี้ กิจกรรมปฏิรูปดังกล่าว เน้นการดำเนินงานตามเป้าหมายย่อย (Milestone : MS) ที่มีขั้นตอนและวิธีการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของกิจกรรมตามช่วงเวลาที่แผนการปฏิรูปประเทศกำหนดไว้

กิจกรรมปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ที่มีส่วนสนับสนุนค่าเป้าหมายด้านการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) ปี พ.ศ. 2564 นั้น ประกอบด้วยกิจกรรมปฏิรูปประเทศ 4 กิจกรรม มีผลการดำเนินการที่สำคัญ ดังนี้

การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการต่อต้านการทุจริต มีผลการดำเนินการโดยสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ทำงานร่วมกับคณะทำงานฯ และผู้แทนองค์กรชุมชนระดับตำบล โดยมีพื้นที่เป้าหมายการดำเนินการ 5 จังหวัด 25 ตำบล เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน

ในการป้องกันและเฝ้าระวังการทุจริตในพื้นที่ มีการออกแบบและจัดทำคู่มือการขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการต่อต้านการทุจริต การสร้างธรรมนูญตำบลหรือข้อตกลงในการทำงานร่วมกัน พัฒนาเครื่องมือและช่องทางในการสื่อสาร รวมทั้งการสร้างช่องทางการร้องเรียนแจ้งเบาะแสทั้งในระดับจังหวัด และตำบล

การพัฒนากระบวนการยุติธรรมที่รวดเร็ว โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ ในการดำเนินคดีทุจริตทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยสำนักงาน ป.ป.ช. ร่วมกับสำนักงาน ป.ป.ท. กระทรวงการคลัง กระทรวงพาณิชย์ และสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ดำเนินการผ่านโครงการเผยแพร่องค์ความรู้และการบังคับใช้กฎหมายผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ เพื่อส่งเสริมความโปร่งใสในองค์กรในพื้นที่ภูมิภาคเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการบังคับใช้กฎหมายและรับฟังความคิดเห็นในแนวทางการพัฒนากฎหมาย รวมถึงการมีระบบติดตาม ตรวจสอบหรือแจ้งความคืบหน้าในการดำเนินงานให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบและสามารถเข้าถึงข้อมูลได้โดยสะดวก รวมถึงกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบเป็นการเฉพาะเพื่อรับเรื่องร้องเรียนในกรณีที่มีผู้เกี่ยวข้องได้รับความเดือดร้อนอันเนื่องจากความล่าช้าในการดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม

การพัฒนาระบบราชการไทยให้โปร่งใส ไร้ผลประโยชน์ มีผลการดำเนินการ สรุปได้ดังนี้ **(1) การขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูป เรื่อง “นโยบาย No Gift Policy จากการปฏิบัติหน้าที่”** ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ได้รับความร่วมมือจากศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) ของหน่วยงานภาครัฐ 39 หน่วยงาน ในการดำเนินการดังกล่าว **(2) การขับเคลื่อนการบริหารบุคคลภาครัฐในระบบคุณธรรมตามรัฐธรรมนูญ บัญญัติ และยกระดับมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับส่วนรวม** โดยสำนักงาน ป.ป.ช. ได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์สภาพปัญหาเพื่อจัดทำรายงานการพิจารณาศึกษา และยกร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. ... ซึ่งมีการวางกรอบการดำเนินการจัดทำกฎหมายเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ส่วนรวม **(3) การยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐต่อหัวหน้าส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐที่ตนสังกัดหรือปฏิบัติงานอยู่ เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการตรวจสอบการร่ำรวยผิดปกติ** และ **(4) การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงเกี่ยวกับการประพฤติมิชอบและร่ำรวยผิดปกติของเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงาน และบังคับใช้มาตรการทางจริยธรรม วินัย และอาญาต่อผู้กระทำผิด** โดย สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี และสำนักงาน ป.ป.ช. จัดส่งข้อมูลเกี่ยวกับพฤติการณ์หรือช่องทางความเสี่ยงการทุจริตของเจ้าหน้าที่รัฐและการร่ำรวยผิดปกติ ไปยังสำนักงาน ป.ป.ท. เพื่อทำการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับ รวมทั้งจัดทำข้อมูลเพื่อแจ้งหัวหน้าหน่วยงานของรัฐให้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนามาตรการสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบายในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่ มีผลการดำเนินการที่สำคัญเกี่ยวกับการกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริตเชิงนโยบายในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่ โดยสำนักงาน ป.ป.ท. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริตเชิงนโยบายและแนวทางในการตรวจสอบ ติดตาม กำกับ เรียบร้อยแล้ว รวมทั้งสำนักงาน ป.ป.ท. ได้ดำเนินการจัดทำร่างคู่มือการประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริตเชิงนโยบายในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่ ซึ่งคณะกรรมการปฏิรูปประเทศฯ ได้เห็นชอบกับคู่มือฯ ดังกล่าวแล้ว และสำนักงาน ป.ป.ท. ได้แจ้ง “คู่มือฯ ไปยังส่วนราชการ เพื่อให้ส่วนราชการทำการประเมินความเสี่ยงและแผนบริหารความเสี่ยง ประกอบการจัดทำคำขอรับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2566 แล้วเมื่อเดือนตุลาคม 2564

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายการขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบนั้น ได้แก่ **(1) สถานการณ์เกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19** เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การดำเนินกิจกรรมที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดการประเมิน ITA มีความล่าช้ากว่ากำหนดการเดิม ซึ่งส่งผลต่อระดับคะแนน ITA **(2) เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานภาครัฐบางส่วนยังมีความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับแนวปฏิบัติการขอใช้ทรัพย์สินของทางราชการ** ซึ่งอาจนำไปสู่ปัญหาการใช้ทรัพย์สินของทางราชการในทางมิชอบได้ รวมทั้งระเบียบการใช้งบประมาณภายใต้กองทุน ป.ป.ช. มีระเบียบการใช้จ่ายงบประมาณเฉพาะตามที่กองทุนกำหนด ซึ่งไม่เอื้อต่อการดำเนินงานของเครือข่ายภาคประชาชนและองค์กรชุมชน ขาดความยืดหยุ่นตามบริบทสภาพแวดล้อมของแต่ละพื้นที่ ประกอบกับระยะเวลาในการดำเนินงานที่จำกัด ส่งผลให้การสร้างความเข้าใจการใช้ระเบียบค่าใช้จ่ายงบประมาณและการดำเนินงานยังไม่เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลเท่าที่ควร **(3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งมีข้อจำกัดในการดำเนินกิจกรรมที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดการประเมิน ITA** (อปท. 7,850 แห่ง มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 80.63 คะแนน) อันเป็นผลมาจากความไม่เข้าใจความหมายของประเด็นการประเมินและตัวชี้วัดของการประเมินอย่างถ่องแท้ รวมทั้งมีข้อจำกัดด้านปริมาณงานและงบประมาณการดำเนินงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งปริมาณงานที่มีจำนวนมากและขาดแคลนงบประมาณเพื่อพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งส่งผลทำให้องค์กรไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมการประเมิน ITA ได้อย่างเต็มที่

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย จากผลคะแนน ITA รายตัวชี้วัดสะท้อนปัญหาเกี่ยวกับการใช้ทรัพย์สินของราชการอย่างถูกต้อง จากการที่เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานภาครัฐยังไม่ทราบถึงแนวปฏิบัติและวิธีการขอใช้ทรัพย์สินของทางราชการที่ถูกต้อง ตลอดจนปัญหาการเรียกรับสินบนเพื่อแลกกับการเข้ารับบริการจากภาครัฐ ไม่ว่าจะเป็นการขออนุมัติ การขออนุญาต หรือการให้บริการต่าง ๆ ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐจะต้องดำเนินการแก้ไขให้เจ้าหน้าที่ภาครัฐมีความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ของส่วนรวม เพื่อปรับพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อป้องกันปัญหาเกี่ยวกับการใช้ทรัพย์สินของราชการและปัญหาการเรียกรับสินบน **ควรส่งเสริมศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยการสร้างความรู้ความเข้าใจให้องค์กรกลุ่มดังกล่าวเกี่ยวกับแนวทางและตัวชี้วัดของการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA)** เพื่อสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพัฒนาแนวทางการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับตัวชี้วัด ITA ที่นำไปสู่การยกระดับผลคะแนน ITA ระดับองค์กรที่เพิ่มสูงขึ้น และส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายในปี พ.ศ. 2565 ที่กำหนดให้ร้อยละ 80 ของหน่วยงานภาครัฐได้คะแนน ITA ที่ระดับ 85 คะแนนขึ้นไป

ด้านการศึกษา 12

ยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ลดความเลื่อมล้ำทางการศึกษา
มุ่งความเป็นเลิศและสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ
และปรับปรุงระบบการศึกษาให้มีประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร
เพิ่มความคล่องตัวในการรองรับความหลากหลาย
ของการจัดการศึกษา และสร้างเสริมธรรมาภิบาล

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา มีเป้าหมายอันพึงประสงค์ คือ **ผู้เรียนทุกกลุ่มวัยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล มีทักษะที่จำเป็นของโลกอนาคต สามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิผล มีวินัย มีนิสัยใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตและเป็นพลเมืองที่ดี รู้สิทธิและหน้าที่ มีความรับผิดชอบ และมีจิตสาธารณะ** โดยในแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ฉบับเดิม ที่กำหนดเรื่องและประเด็นปฏิรูป ไว้จำนวน 7 เรื่อง ซึ่งมีสถานะการบรรลุเป้าหมายประจำปี 2563 **ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง) 3 เรื่อง** และอยู่**ในระดับที่มีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม) 4 เรื่อง** นั้น ได้นำมาดำเนินการต่อเนื่องในแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ผ่านกิจกรรม Big Rock จำนวน 6 เรื่องและประเด็นปฏิรูป และอีก 1 เรื่องและประเด็นปฏิรูป เป็นกิจกรรมที่มีส่วนร่วมสนับสนุนการขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ได้ตามเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยแสดงรายละเอียดความเกี่ยวข้องของเรื่องและประเด็นปฏิรูปของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับเดิม) กับกิจกรรม Big Rock ของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) สรุปได้ดังนี้

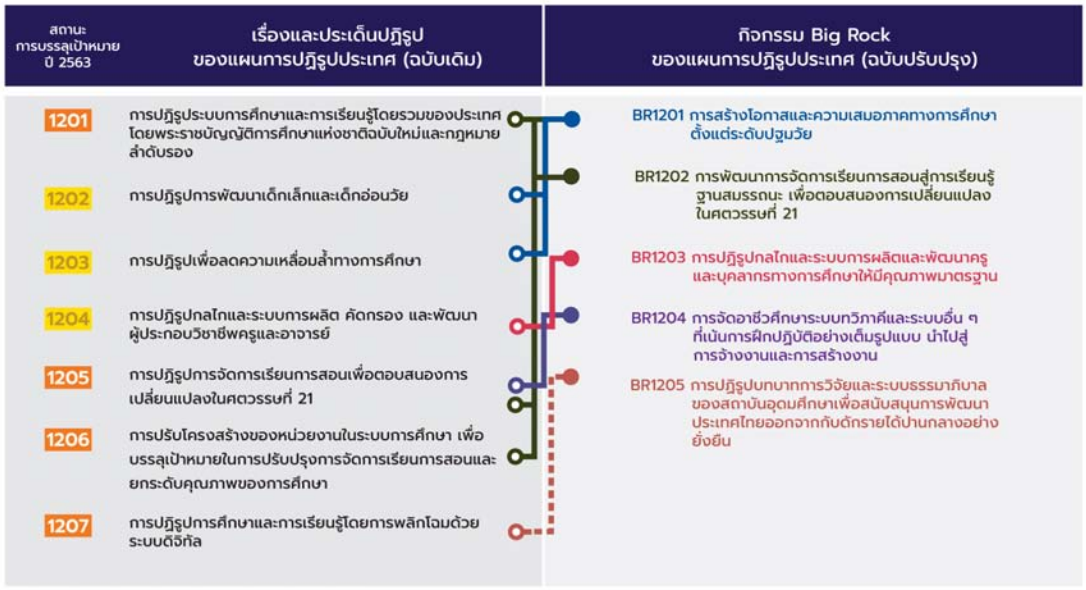

เรื่องและประเด็นปฏิรูปของแผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับเดิม ที่นำมาดำเนินการต่อเนื่องผ่านกิจกรรม Big Rock ของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)
เรื่องและประเด็นปฏิรูปของแผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับเดิม ที่เป็นกิจกรรมสนับสนุนการขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

สรุปการบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์ของการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา

รหัส	เป้าหมาย	สถานะการบรรลุเป้าหมาย เทียบค่าเป้าหมาย ปี 2564	ปี 2565
CR12G01	ผู้เรียนทุกกลุ่มวัยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล มีทักษะที่จำเป็นของโลกอนาคต สามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิผล มีวินัย มีนิสัยใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และเป็นพลเมืองที่ดี รู้สิทธิและหน้าที่ มีความรับผิดชอบ และมีจิตสาธารณะ	2564	2565

สถานะการบรรลุเป้าหมายของผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 1 **มีระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย**เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายปี 2564 และปี 2565 โดยช่วงที่ผ่านมาหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักและหน่วยงานร่วมดำเนินการได้ดำเนินการพัฒนาเครื่องมือและระบบบูรณาการการทำงาน สนับสนุนนวัตกรรมการป้องกันแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนออกจากระบบการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัย มีการเตรียมการจัดทำกรอบการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ พัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งมีลักษณะเป็นการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ พัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษา รวมถึงพัฒนาเครื่องมือการประเมินสมรรถนะที่เน้นการประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะในสถานการณ์จริง ดำเนินการกำหนดมาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พัฒนาระบบความร่วมมือการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและระบบอื่น ๆ ที่เน้นการฝึกปฏิบัติอย่างเต็มรูป ดำเนินการให้บริการแพลตฟอร์มระบบจัดการเรียนการสอนออนไลน์ที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายและทั่วถึง เพื่อสนับสนุนให้คนไทยได้ศึกษาหาความรู้ได้ด้วยตนเองตลอดชีวิต รวมทั้งมีการจัดทำร่าง กฎ ระเบียบที่เกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษา

สาระสำคัญของกิจกรรม Big Rock และสรุปสถานะการดำเนินงาน ประจำปี 2564

BR1201	กิจกรรมปฏิรูปที่ 1 การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัย	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
กสศ.	มุ่งเน้นการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาระดับปฐมวัย และป้องกันเด็กและเยาวชนออกจากระบบการศึกษา โดยพัฒนาระบบการค้นหา เฝ้าระวัง ติดตาม และช่วยเหลือเด็กให้เข้าถึงโอกาสทางการศึกษาตั้งแต่ปฐมวัย และติดตาม ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลับเข้าสู่การศึกษาระดับประถมศึกษา และการพัฒนาเครื่องมือการประเมินศักยภาพด้านการอ่านและคณิตศาสตร์ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของประชากรวัยแรงงาน เพื่อให้สังคมไทยได้เฝ้าระวังและติดตามความก้าวหน้าของการพัฒนาคุณภาพและความเสมอภาคในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของไทยอย่างต่อเนื่อง มีกลไกสนับสนุนในการป้องกันและมาตรการแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนออกจากระบบการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัย การดำเนินงานในระดับพื้นที่ และต้นสังกัด การติดตามความคืบหน้าและการระดมการมีส่วนร่วมของสังคมอย่างต่อเนื่อง	ได้มีการดำเนินงาน**เป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้**ในแผนขับเคลื่อนฯ โดยมีการพัฒนาเครื่องมือและระบบบูรณาการการทำงาน สนับสนุนนวัตกรรมการป้องกันแก้ไขปัญหาเด็กเยาวชนออกจากระบบการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัย สนับสนุนกลไกการดำเนินงานในระดับพื้นที่และต้นสังกัด รวมทั้งติดตามความคืบหน้า และระดมการมีส่วนร่วมของสังคม โดยประกอบด้วย โครงการทั้งหมด 10 โครงการ จาก 3 หน่วยงาน ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา โดยใช้งบประมาณจาก พรบ.งบประมาณ ปี พ.ศ. 2565

BR1202	กิจกรรมปฏิรูปที่ 2 การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนสู่การเรียนรู้ฐานสมรรถนะเพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
ศธ.	มุ่งเน้นการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะแบบผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยมุ่งเน้นกระบวนการเรียนรู้แบบถักทอความรู้ ทักษะ คุณลักษณะผู้เรียนเข้าด้วยกันด้วยการลงมือปฏิบัติจริง (Active Learning) ผู้เรียนสามารถเข้าใจและเรียนรู้อย่างมีความสุขและพัฒนาความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ผ่านการทำงานเป็นทีมและความร่วมมือระหว่างผู้เรียนด้วยกัน การมีครู อาจารย์ที่มีสมรรถนะ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เหมาะสมกับผู้เรียนและบริบทของท้องถิ่น ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษามีสมรรถนะในการบริหารงานการจัดการเรียนรู้ การนิเทศการเรียนรู้การสร้างระบบนิเวศการเรียนรู้ที่ปลอดภัยและส่งเสริมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถ	ได้มีการดำเนินงาน**เป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้**ในแผนขับเคลื่อนฯ โดยมีการจัดทำการพัฒนาระบบวัดแววพหุปัญญา และการจัดทำสื่อเพื่อใช้สำหรับอบรมครูเพื่อส่งเสริมและพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษระดับประถมศึกษา สังกัด สพฐ. รวมถึงพัฒนาหลักสูตรวิทยาศาสตร์พลังสิบ และได้จัดทำหลักสูตรอบรมพัฒนาครูเพื่อพัฒนาศักยภาพครูผู้สอน สำหรับการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และเทคโนโลยี รวมถึงมีการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนทุกระดับในรูปแบบ Active learning ผ่านการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณและการออกแบบเทคโนโลยี การจัดการเรียนรู้สะเต็มศึกษา (STEM Education)

BR1202	กิจกรรมปฏิรูปที่ 2 การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนสู่การเรียนรู้ฐานสมรรถนะเพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
	กำหนดเส้นทางและจังหวะก้าวการเรียนรู้ของตนเองอย่างมีความหมาย มีการวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนในทุกมิติอย่างแท้จริง ตลอดจนมีการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาที่เหมาะสมกับผู้เรียนและความพร้อม	

BR1203	กิจกรรมปฏิรูปที่ 3 การปฏิรูปกลไกและระบบการผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐาน	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
อว.	มุ่งเน้นให้มีการออกแบบระบบการเรียนรู้ใหม่ การเปลี่ยนโฉมบทบาทครูให้เป็นครูยุคใหม่ โดยวางแผนการผลิต พัฒนาและปรับบทบาทครูและอาจารย์ยุคใหม่ให้เป็นผู้อำนวยการเรียนรู้ ปรับระบบการผลิตและพัฒนาครูตั้งแต่ การดึงดูดคัดสรรผู้ที่มีความสามารถสูงและมีคุณลักษณะความเป็นครูเข้ามาเป็นครู ส่งเสริม สนับสนุนระบบพัฒนาศักยภาพและสมรรถนะครูอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษาในทุกระดับและทุกประเภท มุ่งเน้นให้สถาบันผลิตครูปรับบทบาทการผลิตครูที่มีสมรรถนะสูงและเป็นความต้องการของประเทศ ครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการทุกคนต้องได้รับการพัฒนาสมรรถนะที่จำเป็นของแต่ละบุคคล ทั้งด้านการใช้หลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การวัดประเมินผลและการใช้สื่อการเรียนรู้สมัยใหม่ที่เน้นการเรียนรู้เชิงรุก ทักษะการสร้างสรรค์การวิจัยและนวัตกรรมและการสร้างผลงานทางวิชาการ การบริหารจัดการศึกษาและการนิเทศการศึกษา รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีและการสร้างนวัตกรรมที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริง และยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณครูอย่างเข้มแข็ง	☺ ได้มีการดำเนินงาน**เป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้**ในแผนขับเคลื่อนฯ โดยมีการจัดตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนการพัฒนารูปแบบ/กระบวนการคัดเลือกบุคคลที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เข้าเรียนครูและการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินคุณลักษณะความเป็นครู ปรับปรุงหลักสูตรผลิตครูตามสาขาวิชาและบริบทพื้นที่เพื่อสร้างความเป็นเลิศ พัฒนาระบบและกระบวนการบริหารจัดการกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและระบบการนิเทศการศึกษาและการสอนงานของครูพี่เลี้ยงในสถานศึกษา พัฒนาอาจารย์ประจำหลักสูตร กำหนดมาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินวิทยฐานะและปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีการย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

BR1204	กิจกรรมปฏิรูปที่ 4 การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและระบบอื่น ๆ ที่เน้นการฝึกปฏิบัติอย่างเต็มรูปแบบ นำไปสู่การจ้างงานและการสร้างงาน	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
ศธ.	มุ่งเน้นการส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนการสอนอาชีวศึกษาทวิภาคีที่เน้นการฝึกปฏิบัติอย่างเข้มข้น ให้มีคุณภาพและขยายวงกว้างในสถานศึกษาอาชีวศึกษาทุกแห่ง ให้สามารถจัดการเรียนการสอนระบบดังกล่าวได้อย่างเต็มรูปแบบ ให้ผู้เรียนทุกคนทุกสาขาวิชาได้เข้าฝึกงานหรือฝึกอาชีพในสถานประกอบการที่มีคุณภาพ ส่งเสริมให้สถานศึกษายกระดับคุณภาพและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาที่เป็นจุดแข็ง มีมาตรฐานสูงสู่ความเป็นเลิศในแต่ละแห่ง หรือสาขาที่สอดคล้องกับการพัฒนาเชิงพื้นที่และทิศทางการพัฒนาและการลงทุนควบคู่กับการส่งเสริมการเป็นผู้ประกอบการโดยความร่วมมือกับภาคเอกชนและสถาบันอุดมศึกษาที่มีศักยภาพด้านเทคโนโลยีและเน้นการฝึกปฏิบัติอย่างเข้มข้น	ได้มีการดำเนินงาน**เป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้**ในแผนขับเคลื่อนฯ โดยมีการพัฒนาระบบความร่วมมือการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและระบบอื่น ๆ ที่เน้นการฝึกปฏิบัติอย่างเต็มรูปแบบ ปรับปรุงหลักสูตรให้ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการทั้งในประเทศและท้องถิ่น สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและระบบอื่น ๆ ที่เน้นการฝึกปฏิบัติอย่างเต็มรูปแบบ โดยใช้พื้นที่เป็นฐาน ดำเนินการโครงการจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา และจัดทำคู่มือการขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์บริหารเครือข่ายการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา ดำเนินการจัดตั้งศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคีเขตพื้นที่ 15 แห่ง เพื่อประกันคุณภาพผู้เรียนอาชีวศึกษาให้มีความพร้อมเข้าสู่อาชีพ

BR1205	กิจกรรมปฏิรูปที่ 5 การปฏิรูปบทบาทการวิจัยและระบบธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศไทยออกจากกับดักรายได้ปานกลางอย่างยั่งยืน	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
อว.	มุ่งเน้นให้สถาบันอุดมศึกษาปรับบทบาทหรือขยายการให้บริการให้เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางประชากร สามารถรองรับการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่ตอบโจทย์ความต้องการของประชากรทุกกลุ่ม มีบทบาทในการร่วมพัฒนากำลังคนวัยทำงานในภาคการผลิตและบริการ ซึ่งเป็นภารกิจที่สำคัญและเร่งด่วนไม่น้อยไปกว่าการพัฒนาบัณฑิตใหม่ มุ่งเน้นให้สถาบันอุดมศึกษาปรับตัวในการพัฒนางานวิจัยและขีดความสามารถของระบบวิจัยและศักยภาพของนักวิจัยให้มีความพร้อมและความสามารถในการผลิตงานวิจัยที่สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศอย่างยั่งยืน รวมทั้งมุ่งให้สถาบันอุดมศึกษาและหน่วยงานกำกับมีระบบธรรมาภิบาลที่เป็นที่ยอมรับจากทุกภาคส่วนอย่างยั่งยืน	ได้มีการดำเนินงาน**เป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้**ในแผนขับเคลื่อนฯ โดยมีการให้บริการ แพลตฟอร์มระบบจัดการเรียนการสอนออนไลน์ที่สนับสนุนให้คนไทยได้ศึกษาหาความรู้ได้ด้วยตนเองตลอดชีวิต ดำเนินยุทธศาสตร์ด้านการวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อตอบโจทย์ท้าทายของสังคม จัดทำมาตรฐานและคุณภาพระดับอุดมศึกษา ศึกษาระบบงบประมาณการผลิตและพัฒนากำลังคนในลักษณะ Demand-Side Financing จัดทำระบบการจัดสรรและบริหารงบประมาณแบบบูรณาการที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ พัฒนาระบบสารสนเทศสำหรับการบริหารจัดการและการติดตามประเมินผล OKRs จัดทำร่างประกาศกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เรื่อง แนวปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2564 และประกาศกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เรื่อง แนวปฏิบัติตามหลักความรับผิดชอบต่อสังคม หลักเสรีภาพทางวิชาการ หลักความเป็นอิสระ และหลักความเสมอภาค พ.ศ. 2564

สถานะการจัดทำหรือปรับปรุงกฎหมายภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ได้กำหนดให้จัดทำกฎหมาย 1 ฉบับ โดยมีสถานะการดำเนินการสรุปได้ดังนี้

รายชื่อกฎหมายที่ดำเนินการจัดทำ/ปรับปรุง	แล้วเสร็จ	อยู่ระหว่างดำเนินการ	หมายเหตุ
ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.		✓	คณะรัฐมนตรีมีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติฯ ต่อรัฐสภา ตามหนังสือ ด่วนที่ นร0503/28432 ลงวันที่ 8 กันยายน 2564 ซึ่งเมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน 2564 ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา ได้ลงมติรับหลักการร่าง พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... เรียบร้อยแล้ว

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

1. การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัย

ความท้าทายจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ส่งผลให้เกิดปัญหาความยากจนเฉียบพลัน และนำมาซึ่งความเสี่ยงของเด็กและเยาวชนในการหลุดออกนอกระบบการศึกษามากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังส่งผลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่สามารถดำเนินงานของศูนย์เด็กเล็ก การติดตามดูแลและส่งเสริมพัฒนาการของเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ควรพิจารณาปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินกิจกรรมให้สอดคล้องกับสถานการณ์ เพื่อให้สามารถส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยได้อย่างต่อเนื่อง รวมถึงปรับเปลี่ยนแนวทางการดำเนินงานให้มุ่งเน้นมาตรการป้องกันและฟื้นฟูผลกระทบที่ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายเฉพาะมากยิ่งขึ้น

2. การพัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่การเรียนรู้สมรรถนะเพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

การขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้สู่การเรียนรู้สมรรถนะไปสู่การปฏิบัติได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ส่งผลให้โรงเรียนในหลายพื้นที่ต้องปรับรูปแบบการเรียนการสอนเป็นรูปแบบออนไลน์ รวมถึงไม่สามารถดำเนินการในบางกิจกรรมได้ตามกำหนดเวลา เกิดข้อจำกัดในการถ่ายทอดองค์ความรู้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่การเรียนรู้สมรรถนะและการประเมินพัฒนาการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ไม่สามารถจัดการประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจในการพัฒนาสมรรถนะให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐาน จึงควรเร่งดำเนินการสร้างความรู้ความเข้าใจให้ผู้เรียนและผู้สอนสามารถใช้เครื่องมือการเรียนรู้ทางออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับทุกช่วงวัยเพื่อนำไปสู่การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ ซึ่งจะช่วยลดข้อจำกัดของการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ และควรส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ที่หลากหลาย ควรจัดเตรียมแผนการดำเนินงานเพื่อรองรับการเร่งดำเนินกิจกรรมที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19

3. การจัดอาชีวศึกษาที่เน้นการฝึกปฏิบัติอย่างเต็มรูปแบบ

การจัดการเรียนการสอนบางประเภทที่ต้องใช้วิธีการ Onsite ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ทำให้การดำเนินงานไม่บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ตามระยะเวลาที่กำหนด ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งดำเนินการสร้างความรู้ความเข้าใจให้ผู้เรียนและผู้สอนสามารถใช้เครื่องมือการเรียนรู้ทางออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับทุกช่วงวัย ควรจัดเตรียมแผนการดำเนินงานเพื่อรองรับการเร่งดำเนินกิจกรรมที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด อาทิ การส่งเสริมการเรียนที่เน้นการฝึกปฏิบัติที่นำไปสู่การจ้างงานที่ต้องใช้รูปแบบการเรียนแบบ Onsite เท่านั้น เพื่อให้สามารถเร่งขับเคลื่อนการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายได้ในสถานการณ์ปกติ

CR12G01 ผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 1

ผู้เรียนทุกกลุ่มวัยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล มีทักษะที่จำเป็นของโลกอนาคต สามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิผล มีวินัย มีนิสัยใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และเป็นพลเมืองที่ดี รู้สิทธิและหน้าที่ มีความรับผิดชอบ และมีจิตสาธารณะ

สถานการณ์ปี 2564

เทียบกับ ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2564

(1) มีการปรับปรุงระบบการวัดผลประเมินผลให้มุ่งเน้นที่การวัดผลประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียน

(2) มีการกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการ และแผนการแก้ไขปัญหาเด็กเยาวชนนอกระบบการศึกษา (ป.1-ม.3) อายุ 6-14 ปี เชิงป้องกันและแก้ไขในระยะ 5 ปี และ 10 ปี โดยหน่วยงานผู้รับผิดชอบ

(3) มีการพัฒนาเครื่องมือสำรวจความพร้อมของเด็กปฐมวัยในการเข้าสู่การศึกษาระดับประถมศึกษา

(4) ครูอาชีวศึกษาได้รับการพัฒนาประสบการณ์อาชีพในสถานประกอบการเพิ่มขึ้น และครูฝึกในสถานประกอบการได้รับการพัฒนาทักษะการถ่ายทอดหรือสอนงาน การวัดและประเมินผลและระบบการดูแลผู้เรียน

(5) มีระบบการคัดเลือกเข้าศึกษาภาคปกติโดยวิธีการเทียบโอนประสบการณ์/ความรู้

(6) มีกรอบมาตรฐานสมรรถนะวิชาชีพครูทั้งสายสามัญศึกษาและสายอาชีวศึกษาที่เน้นให้ครูมีความพร้อมทั้งทางด้านวิชาการ เชี่ยวชาญวิชาชีพ มีจรรยาบรรณ และจิตวิญญาณความเป็นครู

สถานการณ์ปี 2564

เทียบกับ ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2565

(1) มีการนำระบบวัดผลที่เน้นประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนไปใช้

(2) สัดส่วนประชากรนอกระบบการศึกษา วัยเรียนระดับการศึกษาภาคบังคับ (ป.1 -ม.3) อายุ 6-14 ปี ไม่เกินร้อยละ 5 ในปี 2565

(3) มีการทดสอบเครื่องมือสำรวจความพร้อมของเด็กปฐมวัยในการเข้าสู่การศึกษาระดับประถมศึกษา

(4) ครูอาชีวศึกษาได้รับการพัฒนาประสบการณ์อาชีพในสถานประกอบการเพิ่มขึ้น และครูฝึกในสถานประกอบการได้รับการพัฒนาทักษะการถ่ายทอดหรือสอนงาน การวัดและประเมินผลและระบบการดูแลผู้เรียนเพิ่มขึ้น

(5) มีระบบ credit bank ที่สามารถให้คุณวุฒิฉบับย่อยกับผู้เรียน และสะสมเพื่อเทียบโอนเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการจบการศึกษาระดับปริญญาได้

(6) มีการนำกรอบมาตรฐานสมรรถนะวิชาชีพครูไปใช้

สถานการณ์ในภาพรวมของผลสัมฤทธิ์อันพึงประสงค์ตัวชี้วัดที่ 1 ระบบการวัดผลประเมินผล ให้มุ่งเน้นที่การวัดผลประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียน ในปี 2564 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้มีการปรับแนวทางการวัดและประเมินผลผู้เรียนโดยมุ่งเน้นที่การวัดประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียน มีการออกแบบและวางแผนวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลตามมาตรฐานและตัวชี้วัดในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยใช้วิธีการประเมินผลที่หลากหลาย อาทิ การทดสอบ การสังเกตพฤติกรรม การสอบปากเปล่า การสัมภาษณ์ การเขียนสะท้อนการเรียนรู้ มีการประเมินภาคปฏิบัติตามสภาพจริงหรือชีวิตประจำวันของผู้เรียนโดยใช้แบบประเมินการปฏิบัติงาน มีการจัดทำแนวทางการพัฒนาตนเองของผู้เรียน รวมถึงมีการนำเสนอองค์ความรู้หรือแหล่งข้อมูลในการพัฒนาตนเองของผู้เรียน เพื่อมอบหมายให้ผู้เรียนปฏิบัติงานแล้วจัดส่งผลการประเมินกลับไปให้ผู้สอน

ตัวชี้วัดที่ 2 สัดส่วนประชากรนอกระบบการศึกษาวัยเรียน ระดับการศึกษาภาคบังคับ (ป.1 - ม.3) อายุ 6-14 ปี โดยข้อมูลจากกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) ประมาณการว่าจะมีเด็กเยาวชนนอกระบบการศึกษาตามนิยามดังกล่าวเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 7.5 ในปี 2561 เป็นประมาณร้อยละ 9.12 ในปี 2564 โดยแบ่งเป็นสัดส่วนประชากรนอกระบบการศึกษาในระดับประถมศึกษาประมาณร้อยละ 4 และระดับมัธยมศึกษาตอนต้นราวร้อยละ 19 อันเป็นผลมาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 อันนำมาซึ่งปัญหาเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะความยากจนทั้งแบบเฉียบพลันและถาวรที่ทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น และส่งผลให้ครัวเรือนจำนวนมากขาดความพร้อมในการลงทุนทางด้านการศึกษาของบุตรหลานอย่างมีนัยสำคัญ

เด็กเยาวชนอายุ 6-14 ปี นอกระบบการศึกษา

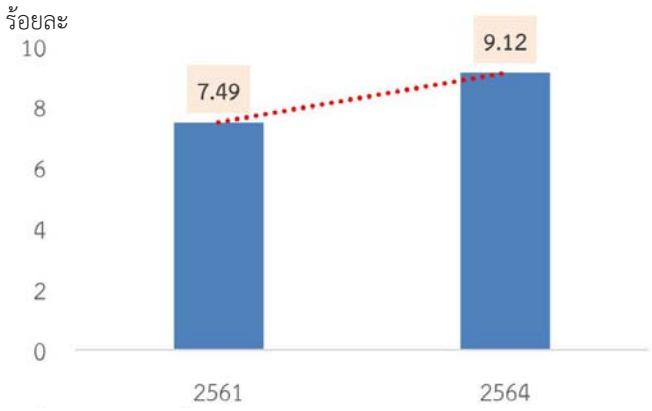

ที่มา: กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา

ตัวชี้วัดที่ 3 เครื่องมือสำรวจความพร้อมของเด็กปฐมวัยในการเข้าสู่การศึกษาระดับประถมศึกษา ในระยะที่ผ่านมาได้มีการดำเนินโครงการสำรวจสถานะความพร้อมในการเข้าสู่ระบบการศึกษาของเด็กปฐมวัย โดย กสศ. ร่วมกับสถาบันวิจัยเพื่อการประเมินและออกแบบนโยบาย (RIPED) มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย เพื่อสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลสถานะความพร้อมในการเข้าสู่ระบบการศึกษาของเด็กปฐมวัย (School Readiness) โดยปัจจุบัน โครงการอยู่ในระยะที่ 4 (ปี 2563-2564) มีการขยายพื้นที่ดำเนินงานออกไปทั้งสิ้น 23 จังหวัด ครอบคลุมทุกภูมิภาคทั่วประเทศ

ตัวชี้วัดที่ 4 ครูอาชีวศึกษาได้รับการพัฒนาประสบการณ์อาชีพในสถานประกอบการเพิ่มขึ้น และครูฝึกในสถานประกอบการได้รับการพัฒนาทักษะการถ่ายทอดหรือสอนงาน การวัดและประเมินผล และระบบการดูแลผู้เรียน การขับเคลื่อนการพัฒนาครูอาชีวศึกษาในสถานประกอบการ โดยมีการจัดทำระบบการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร พร้อมจัดทำคู่มือสมรรถนะครูอาชีวศึกษาโดยการพัฒนาประสบการณ์วิชาชีพในสถานประกอบการ ทั้งนี้ มีผู้เข้ารับการพัฒนาประสบการณ์วิชาชีพในสถานประกอบการ ของ สอศ. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 จำนวนทั้งสิ้น 172 คน ทั่วประเทศ

ตัวชี้วัดที่ 5 แนวทางการส่งเสริมให้คนทุกช่วงวัยสามารถเข้าถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การเทียบโอนผลการเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาระดับอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญา (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2563 เพื่อเป็นแนวทางการเทียบโอนผลการเรียนของหน่วยงานสถานศึกษาต่างๆ รวมทั้งการกำหนดกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ เป็นกรอบแนวทางการเชื่อมโยงผลการเรียนรู้กับสมรรถนะในการปฏิบัติงาน และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) ได้มีการศึกษาระบบสะสมหน่วยการเรียนรู้ของประเทศไทย รวมถึงได้มีการดำเนินโครงการในสถานศึกษานำร่องเพื่อพัฒนาคุณภาพและยกระดับการศึกษาของผู้เรียน โดยใช้ระบบการสะสมหน่วยการเรียนรู้ หรือธนาคารหน่วยกิตระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตัวชี้วัดที่ 6 กรอบมาตรฐานสมรรถนะวิชาชีพครู ทั้งสายสามัญศึกษาและสายอาชีวศึกษา คุรุสภาได้ดำเนินการประกาศกำหนดการทดสอบและประเมินสมรรถนะทางวิชาชีพครู ด้านความรู้และประสบการณ์วิชาชีพเพื่อขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู ตามมาตรฐานวิชาชีพครู พ.ศ. 2563 โดยได้มีการดำเนินการให้มีการทดสอบฯ ครั้งที่ 1 ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ 2564 และอยู่ระหว่างการดำเนินการจัดการทดสอบและประเมินสมรรถนะทางวิชาชีพครู ครั้งที่ 2

การดำเนินงานที่ผ่านมา หน่วยงานภาครัฐได้มีการดำเนินงานตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา และการดำเนินงานภายใต้กิจกรรมปฏิรูปที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) โดยได้มีความคืบหน้าการดำเนินงานที่บรรลุเป้าหมายที่สำคัญ ดังนี้

กิจกรรมปฏิรูปที่ 1 การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการพัฒนาเครื่องมือและระบบบูรณาการการทำงาน สนับสนุนนวัตกรรมการป้องกันแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนออกจากระบบการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัย สนับสนุนกลไกการดำเนินงานในระดับพื้นที่และต้นสังกัด รวมทั้งติดตามความคืบหน้าและระดมการมีส่วนร่วมของสังคม

กิจกรรมปฏิรูปที่ 2 การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนสู่การเรียนรู้ฐานสมรรถนะ เพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 มีการเตรียมการจัดทำกรอบการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งมีลักษณะเป็นการเรียนรู้สมรรถนะ ปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน พัฒนาครู ศึกษานิเทศก์ และบุคลากรทางการศึกษา รวมถึงพัฒนาเครื่องมือการประเมินสมรรถนะที่เน้นการประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะในสถานการณ์จริง และจัดทำระบบการอบรม การใช้ระบบวัดแววความสามารถพิเศษด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์สำหรับอบรมเขตพื้นที่การศึกษานำร่องจำนวน 5 เขตพื้นที่

กิจกรรมปฏิรูปที่ 3 การปฏิรูปกลไกและระบบการผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐาน สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (สำนักงาน ก.ค.ศ.) ได้ดำเนินการกำหนดมาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 4 สายงาน ได้แก่ สายงานการสอน สายงานบริหารสถานศึกษา สายงานบริหารการศึกษา และสายงานนิเทศการศึกษา

กิจกรรมปฏิรูปที่ 4 การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและระบบอื่น ๆ ที่เน้นการฝึกปฏิบัติอย่างเต็มรูปแบบนำไปสู่การจ้างงานและการสร้างงาน มีการพัฒนาระบบความร่วมมือการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและระบบอื่น ๆ ที่เน้นการฝึกปฏิบัติอย่างเต็มรูปแบบ สร้างเครือข่ายความร่วมมือโดยใช้พื้นที่เป็นฐาน ประกันคุณภาพผู้เรียนอาชีวศึกษาให้มีความพร้อมเข้าสู่อาชีพ และกำลังดำเนินการจัดตั้งศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคีเขตพื้นที่ 15 แห่ง

กิจกรรมปฏิรูปที่ 5 การปฏิรูปบทบาทการวิจัยและระบบธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศไทยออกจากกับดักรายได้ปานกลางอย่างยั่งยืน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการให้บริการ Platform Thai MOOC LMS และได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานรัฐ เอกชน และสถาบันการศึกษาในการพัฒนารายวิชาออนไลน์ โดยปัจจุบันมีรายวิชาออนไลน์ จำนวน 500 รายวิชา มีจำนวนผู้เรียนมากถึง 843,000 คน มีการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศวิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (National Research and Innovation Information System: NRIIS) นอกจากนี้ ได้มีการจัดทำร่างประกาศกระทรวง เรื่อง แนวปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. .... และหลักการจัดการอุดมศึกษาและการเปิดเผยผลการดำเนินการตามแนวปฏิบัติตามมาตรา 9 ประกอบมาตรา 10 แห่ง พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 ซึ่งอยู่ระหว่างการนำเสนอคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย ความท้าทายจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ได้แก่ การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัย ส่งผลให้เกิดปัญหาความยากจนเฉียบพลันและนำมาซึ่งความเสี่ยงของเด็กและเยาวชนในการหลุดออกนอกระบบการศึกษามากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังส่งผลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่สามารถดำเนินงานของศูนย์เด็กเล็ก การติดตามดูแลและส่งเสริมพัฒนาการของเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่การเรียนรู้สมรรถนะเพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ส่งผลให้โรงเรียนในหลายพื้นที่ต้องปรับรูปแบบการเรียนการสอนเป็นรูปแบบออนไลน์ รวมถึงไม่สามารถดำเนินการในบางกิจกรรมได้ตามกำหนดเวลา จนเกิดข้อจำกัดในการถ่ายทอดองค์ความรู้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่การเรียนรู้สมรรถนะและการประเมินพัฒนาการการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การจัดการประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจในการพัฒนาสมรรถนะให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐาน ไม่สามารถดำเนินการจัดประชุมภายนอก รวมถึงไม่สามารถดำเนินการจัดประชุมภายในที่มีจำนวนผู้เข้าร่วมประชุมเป็นจำนวนมากได้ และการจัดอาชีวศึกษาที่เน้นการฝึกปฏิบัติอย่างเต็มรูปแบบ บางประเภทที่ต้องใช้วิธีการ Onsite ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้การดำเนินงานไม่บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัย ควรพิจารณาปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินกิจกรรมให้สอดคล้องกับสถานการณ์ เพื่อให้สามารถส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยได้อย่างต่อเนื่อง รวมถึงปรับเปลี่ยนแนวทางการดำเนินงานให้มุ่งเน้นมาตรการป้องกันและฟื้นฟูผลกระทบที่ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายเฉพาะมากยิ่งขึ้น อาทิ เด็กยากจน เด็กพิการ หรือเด็กที่ไม่สามารถเข้าถึงอุปกรณ์การเรียนการสอนทางไกล หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งดำเนินการสร้างความรู้ความเข้าใจให้ผู้เรียนและผู้สอนสามารถใช้เครื่องมือการเรียนรู้ทางออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ ซึ่งจะช่วยลดข้อจำกัดของการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ และควรส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ที่หลากหลาย รวมถึงควรจัดเตรียมแผนการดำเนินงานเพื่อรองรับการเร่งดำเนินกิจกรรมที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 อาทิ การส่งเสริมการเรียนที่เน้นการฝึกปฏิบัติที่นำไปสู่การจ้างงานที่ต้องใช้รูปแบบการเรียนแบบ Onsite เท่านั้น เพื่อให้สามารถเร่งขับเคลื่อนการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายได้ในสถานการณ์ปกติ

ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

13

พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทั้งร่างกาย จิตใจ ความคิด ความสามารถ
ในการสร้างโอกาสให้กับชีวิตในทุกช่วงวัย รวมทั้งสร้างชุมชน
ที่เข้มแข็งทั้งด้านวัฒนธรรม คุณธรรม และเศรษฐกิจ
ภายใต้บริบทของสถานการณ์โลกในปัจจุบัน
ตลอดจนมีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

แผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมายอันพึงประสงค์ ประกอบด้วย **(1) ประชาชนมีคุณธรรมจริยธรรม (2) เพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจฐานวัฒนธรรม (3) ประชาชนออกกำลังกายและเล่นกีฬาอย่างสม่ำเสมอรวมถึงมีความรอบรู้ด้านสุขภาพ เพื่อพัฒนาสุขภาพให้แข็งแรง และเป็นฐานในการพัฒนากีฬาชาติ และ (4) กำลังคนของประเทศมีทักษะที่เอื้อต่อการสร้างผลิตภาพแรงงานและคุณภาพชีวิตที่ดี** ตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ที่ได้ประกาศใช้เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2564 ซึ่งเป็นการประกาศใช้แผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นครั้งแรกหลังจากที่ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ (ฉบับที่ 2) เมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม 2563

โดยแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ได้กำหนดกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) จำนวน 5 กิจกรรม ดังนี้

กิจกรรม Big Rock ของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)
BR1301 การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในทุกช่วงวัย : ผ่านการปฏิรูปอุตสาหกรรมบันเทิงและการใช้กลไกร่วมระหว่างภาครัฐและเอกชนในการขับเคลื่อน
BR1302 การพัฒนาการเรียนรู้และเศรษฐกิจชุมชนบนฐานวัฒนธรรมแบบบูรณาการ
BR1303 การส่งเสริมประชาชนเป็นศูนย์กลางในการสร้างวิถีชีวิตทางการกีฬาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม และการสร้างโอกาสทางการกีฬาและการพัฒนานักกีฬา
BR1304 การพัฒนาระบบการบริหารจัดการกำลังคนของประเทศแบบบูรณาการ
BR1305 การบริหารจัดการศักยภาพบุคลากรของประเทศ

สรุปการบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์ของการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

รหัส	เป้าหมาย	สถานะการบรรลุเป้าหมาย เทียบค่าเป้าหมาย ปี 2564	ปี 2565
CR13G01	ประชาชนมีคุณธรรมจริยธรรม	2564	2565

สถานะการบรรลุเป้าหมายของผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 1 มี**ระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย**เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายปี 2564 และปี 2565 โดยจากการประเมินการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของประชากรไทยในด้านการมีจิตสาธารณะ และด้านวินัยการออม ทักษะทางการเงิน และการสร้างภูมิคุ้มกันทางการเงินที่ดี พบว่า มีความก้าวหน้ามากขึ้น อย่างไรก็ตาม ผลการสำรวจสถานการณ์ต้นทุนชีวิตของเด็กและเยาวชนไทย (อายุ 12-18 ปี) ประจำปี 2564 พบว่า ต้นทุนชีวิตในพลังตัวตน พลังครอบครัว พลังเพื่อนและกิจกรรม และพลังสร้างปัญญา แม้จะอยู่ในระดับที่ผ่านเกณฑ์แต่จัดอยู่ในระดับปานกลางและระดับดี สำหรับด้านทักษะทางการเงินและการมีภูมิคุ้มกันทางการเงินที่ดี พบว่า คนไทยมีระดับทักษะทางการเงินทั้ง 3 ด้าน (ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน) ดีขึ้นอยู่ที่ร้อยละ 71.0 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 66.2 ในปี 2561 ซึ่งหากพิจารณาข้อมูลด้านการบริหารจัดการเงินให้พร้อมรับมือกับทุกสถานการณ์ พบว่า ร้อยละ 74.7 ของคนไทยมีเงินออม แต่ยังมีความท้าทายในการบริหารจัดการเงินให้เพียงพอกับรายจ่ายและภาระผ่อนหนี้ และการออมเงินเผื่อฉุกเฉินอย่างเพียงพอ ในด้านความพอเพียง พบว่า คนไทยมีการยึดหลักพอเพียงในการดำรงชีวิตสูงสุดมากเป็นอันดับหนึ่ง หรือคิดเป็นร้อยละ 83.56 รองลงมาความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีน้ำใจให้แก่กัน ร้อยละ 78.67 มีสติ มีความอดทน ร้อยละ 74.67 มีความสามัคคี ร่วมแรงร่วมใจ ร้อยละ 73.78 และเคารพพฤติการสังคม ร้อยละ 67.33 ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม ด้านความซื่อสัตย์สุจริตที่สะท้อนผ่านดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index: CPI) ขององค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ ประเทศไทยถูกลดอันดับลงจากอันดับที่ 101 ในปี 2562 เป็นอันดับที่ 104 จาก 180 ประเทศ ในปี 2563 โดยประเทศไทยได้คะแนน 36 คะแนน ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของโลกที่ 43 คะแนน และอยู่ในอันดับที่ 5 ในภูมิภาคอาเซียน รองจากสิงคโปร์ บรูไน มาเลเซีย และอินโดนีเซีย

รหัส	เป้าหมาย	สถานะการบรรลุเป้าหมายเทียบค่าเป้าหมาย ปี 2564	ปี 2565
CR13G02	เพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจฐานวัฒนธรรม	2564	2565

สถานะการบรรลุเป้าหมายของผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 2 มี**ระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมายขั้นวิกฤต** เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายปี 2564 และปี 2565 โดยจากผลการสำรวจรายได้จากการท่องเที่ยวโดยชุมชนขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) (อพท.) ซึ่งมีแนวคิดและกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ใกล้เคียงกับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม ในปีงบประมาณ 2564 พบว่า รายได้จากการท่องเที่ยวชุมชนต้นแบบของ อพท. จำนวน 20 ชุมชน หดตัวถึงร้อยละ 40.30 ต่อเนื่องจากปี 2563 ซึ่งลดลงอยู่แล้วร้อยละ 46.54 จากปีก่อนหน้า โดยในช่วงที่ผ่านมาหน่วยงานของภาครัฐได้ส่งเสริมและสนับสนุนการนำทุนทางวัฒนธรรมมาต่อยอดและสร้างสรรค์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจฐานวัฒนธรรม ประกอบกับส่งเสริมการนำวิถีชีวิต ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น มาสร้างผลิตภัณฑ์และบริการด้านวัฒนธรรมพื้นถิ่นให้เป็นวัฒนธรรมสร้างสรรค์ที่มีศักยภาพ ทั้งนี้ การสำรวจชุดข้อมูลมูลค่าทางเศรษฐกิจของสินค้าหรือบริการทางวัฒนธรรมของกระทรวงวัฒนธรรมยังอยู่ในระหว่างการพัฒนาดัชนีตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการดังกล่าว

รหัส	เป้าหมาย	สถานะการบรรลุเป้าหมายเทียบค่าเป้าหมาย ปี 2564	ปี 2565
CR13G03	ประชาชนออกกำลังกายและ เล่นกีฬาอย่างสม่ำเสมอรวมถึง มีความรอบรู้ด้านสุขภาพ เพื่อพัฒนาสุขภาพให้แข็งแรง และเป็นฐานในการพัฒนากีฬาชาติ	2564	2565

สถานะการบรรลุเป้าหมายของผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 3 มี**ระดับบรรลุค่าเป้าหมาย** เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายปี 2564 และปี 2565 ซึ่งได้กำหนดตัวชี้วัดในการประเมินสถานะการบรรลุเป้าหมาย ได้แก่ **(1) อายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดี (อายุเฉลี่ย)** โดยจากข้อมูลอายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดี (Healthy life expectancy (HALE)) ขององค์การอนามัยโลก (WHO) ที่มีการจัดเก็บล่าสุดจาก 183 ประเทศ พบว่า **อายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดี (ตั้งแต่แรกเกิด)** ในปี 2564 อยู่ที่ 68.3 ปี ซึ่งเพิ่มขึ้นจาก ปี 2558 และปี 2553 ที่ 68 ปี และ 67.1 ปี ตามลำดับ ซึ่งมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง **ในขณะที่อายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดี (คนไทยตั้งแต่อายุ 60 ปี ขึ้นไป)** ในปี 2562 อยู่ที่ 18 ปี ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2558 และปี 2553 ที่ 17.9 ปี และ 15.6 ปี ตามลำดับ และ **(2) ตัวชี้วัดนักกีฬาหน้าใหม่ที่มีความสามารถมีอัตราการได้รับคัดเลือกเข้าสู่การเป็นนักกีฬาระดับชาติเพิ่มขึ้น** (ตัวแทนทีมชาติไทย) พบว่า จากข้อมูลของการกีฬาแห่งประเทศไทย ในปี 2564 นักกีฬาทีมชาติใหม่จากการแข่งขันกีฬาเยาวชนแห่งชาติ เพิ่มขึ้นร้อยละ 14.4

รหัส	เป้าหมาย	สถานะการบรรลุเป้าหมาย เทียบค่าเป้าหมาย ปี 2564	ปี 2565
CR13G04	กำลังคนของประเทศมีทักษะที่เอื้อต่อการสร้างผลิตภาพแรงงานและคุณภาพชีวิตที่ดี	2564	2565

สถานะการบรรลุเป้าหมายของผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 4 มี**ระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย** เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายปี 2564 และปี 2565 สะท้อนได้จาก **(1) ดัชนีผลิตภาพแรงงานต่อชั่วโมงทำงาน** พบว่า ไตรมาสที่ 2 ของปี 2564 เท่ากับ 122.56 ลดลงจากไตรมาสเดียวกันของปีก่อนหน้า ร้อยละ 2.71 ซึ่งอยู่ต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้เพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ในปี 2564 ทั้งนี้ อาจจะมีผลมาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 **(2) อัตราการจ้างงานสูงขึ้นในทุกภูมิภาคของประเทศ** ซึ่งเทียบเคียงจากอัตราการว่างงานเป็นรายภาค พบว่า ไตรมาสที่ 2 ของปี 2564 เมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อนหน้าอัตราการว่างงานทั่วประเทศลดลงร้อยละ 0.1 ซึ่งบรรลุค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ในปี 2564 (อัตราการว่างงานลดลงจากปีก่อนหน้า) และเมื่อพิจารณาตามภาค พบว่า กรุงเทพมหานครเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.8 และภาคใต้เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.7 ซึ่งอยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมาย ในขณะที่ภาคกลางลดลงร้อยละ 0.6 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือลดลงร้อยละ 0.3 และภาคเหนือลดลงร้อยละ 0.2 ซึ่งบรรลุค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ และ **(3) การเพิ่มขึ้นของผู้ประกอบการรายย่อย (Micro SME,SME)** พบว่า ในช่วง 7 เดือนแรกของปี 2564 (เดือนมกราคม – กรกฎาคม 2564) จำนวนผู้ประกอบการรายย่อย **(Micro SMEs)** มีจำนวนทั้งสิ้น 36,055 ราย โดยเมื่อจำแนกตามประเภทธุรกิจ พบว่า ส่วนใหญ่จะเป็นภาคบริการ (คิดเป็นร้อยละ 46.55) ภาคการค้า (คิดเป็นร้อยละ 36.85) ภาคการผลิต (คิดเป็นร้อยละ 9.74) และภาคธุรกิจการเกษตร (คิดเป็นร้อยละ 6.86) ตามลำดับ ซึ่งจำนวนผู้ประกอบการรายย่อยเฉลี่ยต่อเดือนของปี 2564 สูงกว่าค่าเฉลี่ยของปี 2563 คิดเป็นร้อยละ 35.28

สาระสำคัญของกิจกรรม Big Rock และสรุปสถานะการดำเนินงาน ประจำปี 2564

BR1301	กิจกรรมปฏิรูปที่ 1 การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในทุกช่วงวัย : ผ่านการปฏิรูปอุตสาหกรรมบันเทิงและการใช้กลไกร่วมระหว่างภาครัฐและเอกชนในการขับเคลื่อน	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
ศคธ.	มุ่งเน้นการขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศให้สมดุลทั้งทางวัตถุและจิตใจควบคู่กันไป ให้คุณธรรมนำการพัฒนาสร้างสังคมแห่งคุณธรรมตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ไปสู่การสร้างสังคมไทยให้บังเกิดผลสัมฤทธิ์ที่เป็นสังคมคุณธรรมอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป ประกอบด้วยกลไกที่สำคัญหลัก 4 กลไก (1) การเสริมความเข้มแข็งให้ท้องถิ่นในการขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรม (2) การยกย่องเชิดชูเกียรติบุคคล หน่วยงาน องค์กร และสื่อเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม (3) การพัฒนากลไกใหม่ ๆ อาทิ ระบบเครดิตสังคม (Social credit) เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนคุณธรรม จริยธรรม ในระดับพื้นที่และระดับบุคคล และ (4) การปฏิรูปอุตสาหกรรมบันเทิงเพื่อใช้พลังบวก (Soft power) ให้เกิดการผลิตสื่อที่เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม	ได้มีการดำเนินงาน**เป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาตามที่กำหนดไว้**ในแผนขับเคลื่อนฯ โดยที่ผ่านมาได้มีการดำเนินการเพื่อขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปดังกล่าว อาทิ การรวบรวมและคัดเลือกชุมชนท้องถิ่นต้นแบบด้านคุณธรรม จำนวน 714 แห่ง ซึ่งมีชุมชนท้องถิ่น ที่ได้ผ่านเกณฑ์คุณสมบัติการเป็นต้นแบบด้านคุณธรรม 5 ข้อ จำนวน 654 แห่ง การยก (ร่าง) กรอบแนวคิดการพัฒนาการใช้เครดิตทางสังคมในประเทศไทย เพื่อเป็นการสร้างรากฐานของการแสดงพฤติกรรมเชิงบวกในสังคม การดำเนินการจัดทำเกณฑ์และมาตรฐานด้านคุณธรรมจริยธรรมของบุคคล/หน่วยงาน/องค์กร/สื่อ เพื่อพัฒนามาตรฐานด้านคุณธรรมและกระบวนการรับรององค์กรส่งเสริมคุณธรรม และการคัดเลือกสื่อสร้างสรรค์คุณธรรมอวอร์ด ประจำปี 2563 จำนวน 9 ประเภท ในงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 11

BR1302	กิจกรรมปฏิรูปที่ 2 การพัฒนาการเรียนรู้และเศรษฐกิจชุมชนบนฐานวัฒนธรรมแบบบูรณาการ	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
วธ.	มุ่งเน้นการพัฒนาทุนทางวัฒนธรรม ผ่านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรม การพัฒนาชุมชนต้นแบบ รวมถึงยังมีการต่อยอดทุนวัฒนธรรม ให้เป็นมูลค่ากลับมาสู่พื้นที่ การนำทุนทางวัฒนธรรมมาต่อยอด ประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ส่วน (1) การพัฒนาศักยภาพ แหล่งเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมต้นแบบในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค (2) การสร้างความตระหนักและจูงใจให้เด็ก และเยาวชนเห็นความสำคัญของรากเหง้าวัฒนธรรมในพื้นที่ของตนและพื้นที่อื่น ๆ ของประเทศ และ (3) การต่อยอดทุนทางวัฒนธรรมให้เป็นสินค้าทางวัฒนธรรมที่กลับมาสร้างรายได้และชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีให้กับท้องถิ่นผ่านการทำงานแบบบูรณาการ	ได้มีการดำเนินงาน**เป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาตามที่กำหนดไว้**ในแผนขับเคลื่อนฯ โดยที่ผ่านมาได้มีการดำเนินการเพื่อขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปดังกล่าว อาทิ การศึกษาภาพแหล่งเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมต้นแบบในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค สร้างความตระหนักและจูงใจเยาวชนเห็นความสำคัญ สืบสานรักษาและต่อยอดทุนทางวัฒนธรรมในพื้นที่ให้เป็นสินค้าทางวัฒนธรรม ที่สร้างรายได้ให้กับท้องถิ่น โดยได้มีการดำเนินการผ่านโครงการขยายผลพัฒนาพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้ภูมิภาค โครงการมิวเซียมติดล้อและรวบรวมข้อมูลประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Muse Mobile) และโครงการกระตุ้นและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากด้วยการพัฒนาผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมชุมชนไทย (Community Cultural Product of Thailand : CCPOT) สู่สากล รวมทั้งได้มีการขับเคลื่อนการปลดล็อกการใช้อาคาร สถานที่ เพื่อสนับสนุนการใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ขององค์การภาครัฐในด้านวัฒนธรรม

BR1303	กิจกรรมปฏิรูปที่ 3 การส่งเสริมประชาชนเป็นศูนย์กลางในการสร้างวิถีชีวิตทางการกีฬา และการออกกำลังกายอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม และการสร้างโอกาสทางการกีฬา และการพัฒนานักกีฬาอาชีพ	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
กก.	มุ่งเน้นการสร้างวิถีชีวิตทางการกีฬาการออกกำลังกายและการพัฒนานักกีฬา ที่จะนำไปสู่สุขภาพที่ดีของคนในชาติ และการพัฒนาต่อยอดไปสู่นักกีฬาอาชีพผ่านกลไกการดำเนินการที่สำคัญ 4 กลไก ประกอบด้วย (1) การส่งเสริมการออกกำลังกายเพื่อมวลชน เพื่อให้ประชาชนทุกคนและทุกพื้นที่เห็นความสำคัญและมีการออกกำลังกาย และเล่นกีฬาอย่างสม่ำเสมอจนเป็นวิถีชีวิต โดยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการกีฬาในการส่งเสริมการออกกำลังกาย ทุกพื้นที่ที่ได้มาตรฐานอย่างเพียงพอ รวมถึงพัฒนามาตรการจูงใจในการออกกำลังกาย (2) การปฏิรูปการทำงานด้านความรอบรู้ด้านสุขภาพแบบองค์รวม (3) การสร้างโอกาสทางการกีฬาและพัฒนานักกีฬา ซึ่งต้องมีการปฏิรูปตั้งแต่ระบบการสรรหา สร้าง คัดเลือก และพัฒนาผู้ที่มีศักยภาพให้สู่เส้นทางกีฬาอาชีพ และ (4) การพัฒนาระบบจัดการองค์ความรู้เพื่อพัฒนาความเข้มแข็งของการกีฬา ซึ่งต้องมีการพัฒนาองค์ความรู้เพื่อสนับสนุนสภาพแวดล้อมในการพัฒนาทั้งนักกีฬา บุคลากรกีฬา วิทยาศาสตร์ การกีฬา และการบริหารจัดการกีฬาของชาติให้ได้มาตรฐานระดับสากล	☺ ได้มีการดำเนินงานเป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ในแผนขับเคลื่อนฯ โดยที่ผ่านมาได้มีการดำเนินการเพื่อขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปดังกล่าว อาทิ การขับเคลื่อนการส่งเสริมการออกกำลังกายและเล่นกีฬาในชุมชนเมือง และท้องถิ่น โดยได้มีการดำเนินการผ่านโครงการพัฒนาการกีฬาและนันทนาการมวลชนเพื่อส่งเสริม สนับสนุนให้เด็ก เยาวชน และประชาชน การพัฒนาระบบแพลตฟอร์มการประมวลผลข้อมูลการออกกำลังกายของประชาชน (Calories Credit Challenge) การปฏิรูปการทำงานด้านความรอบรู้ด้านสุขภาพแบบองค์รวม ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการมูลนิธิสถาบันความรอบรู้ไทยเพื่อประโยชน์ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของสถาบันความรอบรู้ไทย การสร้างโอกาสทางการกีฬาและพัฒนานักกีฬา เช่น การพัฒนาทักษะผู้ตัดสิน การจัดการแข่งขันกีฬาระดับอำเภอ การจัดทำระบบพัฒนานักกีฬาเต็มเวลาระยะยาว การจัดทำเส้นทางสายอาชีพของนักกีฬา เป็นต้น นอกจากนี้ การพัฒนาศูนย์ฝึกกีฬาแห่งชาติให้ได้มาตรฐานศูนย์ฝึกกีฬา NTC (National Training Center) เพื่อพัฒนาศูนย์พัฒนานักกีฬาและวิทยาศาสตร์การกีฬาเพื่อความเป็นเลิศทางการกีฬาของอาเซียนและศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬาแห่งชาติและภูมิภาค

BR1304	กิจกรรมปฏิรูปที่ 4 การพัฒนาระบบการบริหารจัดการกำลังคนของประเทศแบบบูรณาการ	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) สคช.	มุ่งเน้นการส่งเสริมและสนับสนุนปัจจัยต่าง ๆ ของหน่วยงานที่มีอยู่แล้วให้บูรณาการอย่างเป็นรูปธรรมและมีการติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์การดำเนินงาน โดยพัฒนากลไกสำคัญ คือ คณะกรรมการอิสระเพื่อระบบการพัฒนาและยกระดับสมรรถนะกำลังคนของประเทศไทย (Thailand Workforce Agency: TWA) เพื่อทำงานในลักษณะองค์กรเสมือนจริง (Virtual organization) ที่มีบทบาทและอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย รวบรวมข้อมูลและกำหนดทิศทางการพัฒนาแรงงานของประเทศไว้ในที่เดียวกันเพื่อให้เกิดการพัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน ทั้งในเรื่อง	☺ ได้มีการดำเนินงานเป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนขับเคลื่อนฯ โดยที่ผ่านมาได้มีการดำเนินการเพื่อขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปดังกล่าว อาทิ การพัฒนาให้เกิดคณะกรรมการอิสระเพื่อระบบการพัฒนาและยกระดับสมรรถนะกำลังคนของประเทศไทย ในลักษณะองค์กรเสมือนจริง การพัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านกำลังคนของประเทศในรูปแบบของระบบ E - Workforce Ecosystem เช่น โครงการจัดทำพิมพ์เขียวของระบบการบริหารจัดการข้อมูลกำลังคน ระยะที่ 1 สำหรับการพัฒนาระบบฯ โครงการพัฒนาระบบเชื่อมโยงประเภทมาตรฐานอาชีพ (ประเทศไทย) และประเภทมาตรฐานอุตสาหกรรมกับมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ เป็นต้น และการพัฒนา Concept Paper

BR1304	กิจกรรมปฏิรูปที่ 4 การพัฒนาระบบการบริหารจัดการกำลังคนของประเทศแบบบูรณาการ	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
	การบริหารจัดการห่วงโซ่อุปสงค์และอุปทาน (Demand & Supply) การสร้างโอกาสในการทำงานและพัฒนาสมรรถนะกำลังคนของประเทศ การให้มีฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ด้านตลาดแรงงานอยู่บนโครงสร้างเดียวกัน และเปิดโอกาสให้บุคลากรเข้าถึงข้อมูลที่สามารถเป็นทางเลือกสู่การพัฒนาในด้านการศึกษา การฝึกอบรม และการทำงาน การสนับสนุนและส่งเสริมการรับรองผู้ประกอบการและการพัฒนาอาชีพบนฐานสมรรถนะ และการผลักดันให้เกิดวัฒนธรรมที่สนับสนุนและเชิดชูการเรียนรู้ตลอดชีวิต ผ่านการสนับสนุนทางการเงินในลักษณะกองทุนเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จะสามารถส่งเสริมให้ผู้ที่อยู่ในวัยทำงานสามารถเข้าสู่ช่องทางในการพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลาของวัยการทำงานรองรับการพัฒนาสมรรถนะให้สูงขึ้น การเปลี่ยนงาน หรือตกงานในสถานการณ์ที่ผันแปรได้ตามบริบททางสังคมและเศรษฐกิจ ตลอดจนส่งเสริมให้เกิดการนำแรงงานนอกระบบเข้าสู่ระบบ	กองทุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตอยู่ระหว่างการดำเนินการเพื่อปรับปรุงหรือจัดตั้งกองทุนใหม่ และปรับปรุงกองทุนที่มีอยู่เพื่อใช้สนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตได้อย่างแท้จริง

BR1305	กิจกรรมปฏิรูปที่ 5 การบริหารจัดการศักยภาพบุคลากรของประเทศ	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพคนไทยทุกคนในทุกกลุ่มอาชีพ ทั้งในส่วนกลางและในส่วนภูมิภาคทั้งในภาคเอกชนและในภาครัฐ ทั่วถึงทุกกลุ่มอาชีพ รวมถึงผู้มีความสามารถพิเศษที่จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสมตั้งแต่เริ่มต้น เพื่อให้คนไทยทุกคนเป็นทรัพยากรมนุษย์ชั้นนำระดับเหนือมาตรฐานสากล และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยการพัฒนาไปยัง 3 กลุ่มเป้าหมายหลัก ประกอบด้วย กลุ่มบุคลากรภาครัฐ ซึ่งถือว่าเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนา ขับเคลื่อน และติดตามนโยบายแผนการพัฒนาต่าง ๆ เพื่อปรับเปลี่ยนแนวทางการพัฒนาให้มีความเหมาะสมและทันต่อการเปลี่ยนแปลงกลุ่มแรงงาน (คนทำงาน) ในภาพรวม แบ่งเป็นแรงงานภาคเอกชนและแรงงานในชุมชนท้องถิ่นที่ควรเน้นการพัฒนาทักษะ ดิจิทัลและ	ได้มีการดำเนินงาน**เป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาตามที่กำหนดไว้**ในแผนขับเคลื่อนฯ โดยที่ผ่านมาได้มีการดำเนินการเพื่อขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปดังกล่าว อาทิ การยกระดับทักษะด้านดิจิทัล ได้ดำเนินการพัฒนากรอบแนวคิดเกณฑ์การวัดระดับสมรรถนะสำหรับครู และบุคลากรทางการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านดิจิทัล (Digital Competency: DC) ที่มีองค์ประกอบ 3 ขั้น 7 ระดับ การจัดสรรทุนรัฐบาลในสาขาวิชาขาดแคลน (Digital Transformation) หรือทุนนวัตกรรมดิจิทัล เพื่อดึงดูดผู้มีศักยภาพสูงเข้าสู่ภาครัฐ การดำเนินการจัดทำนิยามผู้มีความสามารถพิเศษ และรวบรวมข้อมูลกำลังคนที่มีความสามารถสูงของประเทศไทย เพื่อจัดทำฐานข้อมูลและแพลตฟอร์มการใช้ประโยชน์กำลังคนที่มีความสามารถ และได้มีการขับเคลื่อนการปฏิรูปลงสู่โรงเรียนต้นแบบ โดยได้ริเริ่มจากโรงเรียนเมืองพัทยา 11 เพื่อพัฒนาให้เป็นโรงเรียนต้นแบบที่มีคุณภาพระดับโลกตามบริบทพื้นที่

BR1305	กิจกรรมปฏิรูปที่ 5 การบริหารจัดการศักยภาพบุคลากรของประเทศ	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
	การสร้างแหล่งงานใหม่ ๆ เพื่อเป็นทางเลือกในการประกอบอาชีพ และกลุ่มเด็กและเยาวชน ซึ่งต้องปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้ในระดับพลิกโฉม ทั้งในเรื่องการพัฒนาความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ โดยการสร้างระบบการศึกษาที่มีคุณภาพระดับโลก สำหรับเตรียมพร้อมเด็กและเยาวชนไทยไปสู่การเป็นกำลังคนสำหรับศตวรรษที่ 22 ที่ยังคงมีจิตวิญญาณของความเป็นไทย	

สถานะการจัดทำหรือปรับปรุงกฎหมายภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ได้กำหนดให้จัดทำกฎหมาย 1 ฉบับ โดยมีสถานะการดำเนินการสรุปได้ ดังนี้

รายชื่อกฎหมายที่ดำเนินการจัดทำ/ปรับปรุง	แล้วเสร็จ	อยู่ระหว่างดำเนินการ	หมายเหตุ
1. ร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนากำลังคน พ.ศ.		✓	ปัจจุบันสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) ยังไม่มีการดำเนินการยกร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนากำลังคน พ.ศ. .... และทางสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพได้ดำเนินการเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาประชุมหารือในเบื้องต้นแล้ว

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

1. การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในทุกช่วงวัย

การประเมินสถานการณ์ด้านคุณธรรมของประเทศไทยทำได้ค่อนข้างยาก เนื่องจากยังไม่มีการกำหนดคำนิยามของคุณธรรมที่ชัดเจน ทำให้การประเมินผลด้านคุณธรรมต้องอาศัยการใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง (Proxy Indicator) มาทดแทนซึ่งอาจทำให้ข้อมูลที่ได้ไม่อาจสะท้อนภาพสถานการณ์ด้านคุณธรรมของประเทศไทยได้อย่างแท้จริง อีกทั้ง พฤติกรรมและสภาพแวดล้อมของคนในสังคมมีการเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว การจัดทำตัวชี้วัดด้านคุณธรรมจึงต้องมีความยืดหยุ่น และรองรับกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวด้วย ดังนั้น จึงควรเร่งรัดจัดทำตัวชี้วัดคุณธรรมให้แล้วเสร็จเพื่อให้มีเครื่องมือหลักในการประเมินสถานการณ์และความก้าวหน้าด้านคุณธรรมในสังคมไทย ตลอดจนนำผลไปประกอบการกำหนดแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมในทุกระดับในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ ทั้งในระดับชาติ ระดับองค์กร และชุมชน ผ่านการมีส่วนร่วมจากสถาบันต่าง ๆ ทางสังคม

2. การพัฒนาการเรียนรู้และเศรษฐกิจชุมชนบนฐานวัฒนธรรม

ความท้าทายจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ได้ทวีความรุนแรงและขยายขอบเขตเป็นวงกว้าง ส่งผลให้การบริโภคภาคเอกชนลดลงตามกำลังซื้อที่อ่อนแอและมาตรการควบคุมการระบาดที่เข้มงวดขึ้น ทำให้มูลค่าทางเศรษฐกิจของสินค้าหรือบริการทางวัฒนธรรมลดลงตามภาวะอุปสงค์ ส่งผลให้ห่วงโซ่อุปทานเกิดภาวะชะงักงัน ภาครัฐจึงควรกำหนดยุทธศาสตร์และดำเนินงานให้สอดรับกับความผันผวนในมิติต่าง ๆ รวมทั้งศึกษาความเป็นไปได้ในการต่อยอดทุนทางวัฒนธรรมในโลกเสมือน (Virtual Reality) เพื่อให้มีเครื่องมือต่อยอดทุนและทรัพยากรทางวัฒนธรรมของไทยในเวทีโลก ตลอดจนพัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานของการสร้างและใช้องค์ความรู้ ทักษะ และความคิดสร้างสรรค์ที่เชื่อมโยงกับพื้นฐานทางวัฒนธรรมและนวัตกรรมในการผลิตสินค้าและบริการใหม่ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจในอีกช่องทางหนึ่งบนพื้นฐานของการต่อยอดทุนทางวัฒนธรรมและความร่วมมือของทุกภาคส่วนในพื้นที่

3. การส่งเสริมประชาชนเป็นศูนย์กลางในการสร้างวิถีชีวิตทางการกีฬาและการออกกำลังกาย

ความท้าทายจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 เป็นอุปสรรคต่อการออกกำลังกาย เล่นกีฬาของประชาชนที่จำเป็นต้องหลีกเลี่ยงการออกไปทำกิจกรรมในพื้นที่สาธารณะเพื่อหลีกเลี่ยงการสัมผัสกับผู้คน จึงควรส่งเสริมให้ประชาชนออกกำลังกายในที่อยู่อาศัยอย่างเพียงพอ รวมทั้งส่งเสริมการเล่นกีฬาที่ไม่มีการสัมผัสหรือกีฬาที่มีผู้เล่นเดี่ยวแทนการรวมกลุ่มเป็นทีม ทั้งนี้ หน่วยงานของรัฐและภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องต้องปรับปรุงและพัฒนารูปแบบการดำเนินงานที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 อาทิ การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ทั้งในส่วนของการสร้างแรงจูงใจและการตระหนักถึงความสำคัญในการออกกำลังกาย เล่นกีฬา และนันทนาการ

4. การบริหารจัดการศักยภาพบุคลากรของประเทศ

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ส่งผลให้เศรษฐกิจของประเทศมีการชะลอตัว และทำให้สถานประกอบการปิดกิจการหรือลดจำนวนลูกจ้างลง ขณะที่ระบบรองรับการปรับเปลี่ยนงานใหม่ การปรับทักษะ และระบบการหางานทดแทนยังขาดประสิทธิผล จึงควรมุ่งเน้นการยกระดับทักษะและสมรรถนะของคนทำงานในทุกช่วงวัยให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน รวมทั้งพัฒนาข้อมูลการเปลี่ยนแปลงของตลาดงานและโอกาสการทำงานใหม่ ๆ เพื่อเป็นแรงจูงใจให้แรงงานเกิดการพัฒนาและยกระดับทักษะตนเองให้เท่าทันและมีโอกาสทางอาชีพใหม่ ๆ ตามบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป

CR13G01 ผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 1

ประชาชนมีคุณธรรมจริยธรรม

สถานการณ์ปี 2564

เทียบกับ ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2564

พัฒนาและประเมินดัชนีชี้วัดคุณธรรมคนไทย

สถานการณ์ปี 2564

เทียบกับ ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2565

ดัชนีชี้วัดคุณธรรมคนไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 จากค่าตั้งต้น (baseline)

สถานการณ์ในภาพรวมของผลสัมฤทธิ์อันพึงประสงค์ การประเมินการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของประชากรไทยในด้านการมีจิตสาธารณะ และด้านวินัยการออม ทักษะทางการเงินและการสร้างภูมิคุ้มกันทางการเงินที่ดี พบว่ามีความก้าวหน้ามากขึ้น โดยข้อมูลในรายงานสถานการณ์คุณธรรมปี 2564 ของศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) สะท้อนให้เห็นว่าภาคส่วนต่าง ๆ ของสังคม ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม องค์กรศาสนา และสถาบันการศึกษา เข้ามามีบทบาทเชิงรุกมากขึ้นในการมีจิตอาสาช่วยเหลือเกื้อกูลกันเพื่อบรรเทาผลกระทบจากการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 อย่างไรก็ตาม ผลการสำรวจสถานการณ์ต้นทุนชีวิตของเด็กและเยาวชนไทย (อายุ 12-18 ปี) ประจำปี 2564 ของศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) พบว่า ต้นทุนชีวิตในพลังตัวตน พลังครอบครัว พลังเพื่อนและกิจกรรม และพลังสร้างปัญญา แม้จะอยู่ในระดับที่ผ่านเกณฑ์แต่จัดอยู่ในระดับปานกลางและระดับดี และมีเพียงพลังชุมชนเท่านั้นที่ไม่ผ่านเกณฑ์ซึ่งควรเร่งเสริมสร้างพลังด้านนี้อย่างเร่งด่วน โดยส่งเสริมให้ชุมชนสอดส่องดูแลกัน มีความเอื้ออาทรช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งจะก่อให้เกิดความปลอดภัยในชุมชน อันจะเป็นการหล่อหลอมพฤติกรรมในทางที่ดีให้กับเด็กและเยาวชนไปด้วย เนื่องจากปัจจัยทางด้านสภาพแวดล้อมมีผลต่อพัฒนาการและพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน[1] สำหรับด้านทักษะทางการเงิน และการมีภูมิคุ้มกันทางการเงินที่ดี ผลการสำรวจทักษะทางการเงินของไทยปี 2563 ที่จัดทำโดยธนาคารแห่งประเทศไทยและสำนักงานสถิติแห่งชาติ[2] ชี้ว่าคนไทยมีระดับทักษะทางการเงินทั้ง 3 ด้าน (ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน) ดีขึ้นอยู่ที่ร้อยละ 71.0 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 66.2 ในปี 2561 ซึ่งหากพิจารณาข้อมูลด้านการบริหารจัดการเงินให้พร้อมรับมือกับทุกสถานการณ์ พบว่าร้อยละ 74.7 ของคนไทยมีเงินออม แต่ยังมีความท้าทายในการบริหารจัดการเงินให้เพียงพอกับรายจ่ายและภาระผ่อนหนี้ และการออมเงินเผื่อฉุกเฉินอย่างเพียงพอ ในด้านความพอเพียง จากข้อมูลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนของดุสิต[3] พบว่า คนไทยมีการยึดหลักพอเพียงในการดำรงชีวิตสูงสุดมากเป็นอันดับหนึ่งหรือคิดเป็นร้อยละ 83.56 ตามมาด้วยความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีน้ำใจให้แก่กัน ร้อยละ 78.67 มีสติ มีความอดทน ร้อยละ 74.67 มีความสามัคคี ร่วมแรงร่วมใจ ร้อยละ 73.78 และเคารพกติการสังคม ร้อยละ 67.33 ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม ด้านความซื่อสัตย์สุจริตที่สะท้อนผ่านดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index: CPI) ขององค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ ประเทศไทยถูกลดอันดับลงจากอันดับที่ 101 ในปี 2562 เป็นอันดับที่ 104 จาก 180 ประเทศ ในปี 2563 โดยประเทศไทยได้คะแนน 36 คะแนน ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของโลกที่ 43 คะแนน และอยู่ในอันดับที่ 5 ในภูมิภาคอาเซียน รองจากสิงคโปร์ บรูไน มาเลเซีย และอินโดนีเซีย

[1] https://dl.moralcenter.or.th/แนะนำหนังสือ/446-การสำรวจสถานการณ์ต้นทุนชีวิตของเด็กและเยาวชนไทย-อายุ-12-18-ประจำปี-2564#prettyPhoto

[2] https://www.bot.or.th/Thai/PressandSpeeches/Press/2021/Pages/n7764.aspx

[3] ข้อมูลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเรื่อง ทางเลือกทางรอดประเทศไทย ยุคโควิด-19 ของดุสิตโพลจากกลุ่มตัวอย่าง 1,070 คน ระหว่างวันที่ 15 -19 มิถุนายน 2563 จัดทำโดยสวนดุสิตโพล

การดำเนินงานที่ผ่านมา ในช่วงปี 2564 หน่วยงานของรัฐได้ดำเนินการเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงาน ดังนี้ 1) ศูนย์คุณธรรมได้ร่วมกับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒอยู่ระหว่างขั้นตอนการพัฒนาตัวบ่งชี้ความก้าวหน้าตัวชี้วัดดัชนีคุณธรรม 5 ประการ ประกอบด้วย ความมีวินัย ความพอเพียง ความซื่อสัตย์ สุจริต มีจิตอาสา และกตัญญูรู้คุณ สำหรับใช้เป็นเครื่องมือมาตรฐานและเกณฑ์ปกติ (Norm) สำหรับประเมินคุณธรรมของกลุ่มคนไทย ช่วงอายุ 25 - 40 ปี ทั้งนี้ คาดว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จในเดือนธันวาคม 2564 2) ศูนย์คุณธรรมร่วมกับกระทรวงวัฒนธรรม โดยสำนักปลัดกระทรวงวัฒนธรรม กรมการศาสนา กระทรวงมหาดไทย โดยกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยสำนักปลัดกระทรวง และสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ดำเนินการถอดบทเรียนชุมชนท้องถิ่นต้นแบบด้านคุณธรรมแล้วจำนวน 200 แห่ง/ชุมชน 3) ศูนย์คุณธรรมดำเนินการจัดกิจกรรมยกย่องสื่อส่งเสริมคุณธรรมผ่านโครงการสื่อสร้างสรรค์คุณธรรมอวอร์ด ตามเกณฑ์มาตรฐานสื่อคุณธรรมจำนวน 9 ประเภท ได้แก่ ละครภาพยนตร์ คลิปวิดีโอสั้น โฆษณา บทเพลง รายการวิทยุ รายการโทรทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อดิจิทัล และ 4) พัฒนากลไกระบบเครดิตสังคม (Social Credit) เพื่อสร้างความตระหนักรู้และความเข้าใจระบบเครดิตสังคมในประเทศไทยผ่านสื่อออนไลน์ อาทิ Moral Club แอพลิเคชั่น Clubhouse Moral Podcast และ Facebook ของศูนย์คุณธรรม

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย ที่ผ่านมาการประเมินสถานการณ์ด้านคุณธรรมของประเทศไทยทำได้ค่อนข้างยาก เนื่องจากปัจจุบันยังไม่มีการกำหนดคำนิยามของคุณธรรมที่ชัดเจน ทำให้การประเมินผลด้านคุณธรรมต้องอาศัยการใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง (Proxy Indicator) มาทดแทน ซึ่งอาจทำให้ข้อมูลที่ได้ไม่อาจสะท้อนภาพสถานการณ์ด้านคุณธรรมของประเทศไทยได้อย่างแท้จริง อีกทั้ง พฤติกรรมและสภาพแวดล้อมของคนในสังคมมีการเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว การจัดทำตัวชี้วัดด้านคุณธรรมจึงต้องมีความยืดหยุ่นและรองรับกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวด้วย

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย ควรเร่งรัดจัดทำตัวชี้วัดคุณธรรมให้แล้วเสร็จเพื่อให้มีเครื่องมือหลักในการประเมินสถานการณ์และความก้าวหน้าด้านคุณธรรมในสังคมไทย ตลอดจนนำผลไปประกอบการกำหนดแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมในทุกระดับในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ ทั้งในระดับชาติ ระดับองค์กรและชุมชน ผ่านการมีส่วนร่วมจากสถาบันต่าง ๆ ทางสังคมโดยการยกย่องผู้กระทำความดี คนเก่งที่มีความสามารถในองค์กร มีจิตสาธารณะ ทั้งนี้ การพัฒนาคนไทยให้มีคุณธรรมจริยธรรมนั้น จะต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาสภาพแวดล้อมหรือลดปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ โดยการยกระดับต้นทุนชีวิต (Life Assets) ของเด็กและเยาวชนตั้งแต่แรกเกิดจนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ทั้งในครอบครัว โรงเรียน เพื่อน ชุมชน อันจะส่งผลให้เด็กและเยาวชนเติบโตอย่างมีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข สำหรับการแก้ปัญหาคอรัปชันต้องเร่งแก้ไขโดยการสร้างวัฒนธรรมและค่านิยมที่ทุกคนทำตามกฎกติกาของสังคมและไม่ยอมให้ใครทำผิด ภาครัฐต้องเปิดเผยข้อมูลการดำเนินงานอย่างโปร่งใส มีการใช้อำนาจและกฎหมายอย่างเท่าเทียมปราศจากการแทรกแซง ขณะที่ภาคประชาชนต้องสามารถติดตาม ตรวจสอบ แสดงความเห็นได้อย่างมีอิสระ

CR13G02 ผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 2

เพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจฐานวัฒนธรรม

สถานการณ์ปี 2564

เทียบกับ ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2564

มูลค่าทางเศรษฐกิจฐานวัฒนธรรมของประเทศไม่ลดลงจากปีก่อนหน้า

สถานการณ์ปี 2564

เทียบกับ ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2565

มูลค่าทางเศรษฐกิจฐานวัฒนธรรมของประเทศเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 จากปีก่อนหน้า

สถานการณ์ในภาพรวมของผลสัมฤทธิ์อันพึงประสงค์

ในช่วงที่ผ่านมาหน่วยงานภาครัฐได้ส่งเสริมและสนับสนุนการนำทุนทางวัฒนธรรมมาต่อยอดและสร้างสรรค์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจฐานวัฒนธรรมนำไปสู่การปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม สร้างความเข้มแข็งจากภายใน และสามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ประกอบกับส่งเสริมการนำวิถีชีวิต ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น มาสร้างผลิตภัณฑ์และบริการด้านวัฒนธรรมพื้นถิ่นให้เป็นวัฒนธรรมสร้างสรรค์ที่มีศักยภาพ ทั้งนี้ การสำรวจชุดข้อมูลมูลค่าทางเศรษฐกิจของสินค้าหรือบริการทางวัฒนธรรมของสำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรมยังอยู่ในระหว่างการพัฒนาดัชนีตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการดังกล่าว อย่างไรก็ดี จากผลการสำรวจรายได้จากการท่องเที่ยวโดยชุมชนขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) (อพท.) ซึ่งมีแนวคิดและกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ใกล้เคียงกับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมได้ โดยในปีงบประมาณ 2564 พบว่า รายได้จากการท่องเที่ยวชุมชนต้นแบบของ อพท. จำนวน 20 ชุมชน หดตัวถึงร้อยละ 40.30 ต่อเนื่องจากปี 2563 ซึ่งลดลงอยู่แล้วร้อยละ 46.54 จากปีก่อนหน้า ทั้งนี้ เป็นผลมาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ที่เข้มงวดส่งผลกระทบกับรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ นำไปสู่อัตราการเจริญเติบโตของมูลค่าทางเศรษฐกิจฐานวัฒนธรรมที่ยังคงห่างไกลกับการบรรลุเป้าหมายให้ทันในระยะเวลาที่กำหนด

รายได้จากการท่องเที่ยวโดยชุมชน (หน่วย: บาท)

ที่มา: องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษ เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) (อพท.)

การดำเนินงานที่ผ่านมา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการด้านพัฒนาสินค้าและบริการเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม เช่น สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม กรมส่งเสริมวัฒนธรรม และสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยกระทรวงวัฒนธรรมได้ดำเนินการขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่องเพื่อส่งเสริมการนำทุนทางวัฒนธรรมมาต่อยอดเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ ช่วยสร้างรายได้แก่ชุมชนและประเทศเพื่อเป็นรากฐานในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน อาทิ โครงการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม (Cultural Product of Thailand: CPOT) โครงการถนนสายวัฒนธรรม/ตลาดวัฒนธรรม การท่องเที่ยวชุมชนสร้างสรรค์ภายใต้โครงการพัฒนาต่อยอดทุนทางวัฒนธรรมตามรอยศาสตร์พระราชาเพื่อชุมชนเข้มแข็งอย่างยั่งยืน (บวร On Tour) โครงการตลาดนัดศิลปะ/งานเทศกาลศิลปะแห่งกรุงเทพ นอกจากนี้ กระทรวงวัฒนธรรมได้บูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ เช่น สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนกองการต่างประเทศ และหน่วยงานวิเทศสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องภายใต้สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม และกรมในสังกัดกระทรวงวัฒนธรรม ทั้งนี้ เพื่อเป็นการส่งเสริมความร่วมมือให้เกิดเครือข่ายทางวัฒนธรรมระดับสากล และสร้างภาพลักษณ์และเกียรติภูมิไทยในเวทีโลกด้วยเศรษฐกิจฐานวัฒนธรรมของประเทศ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ภาครัฐต้องสนับสนุนอุตสาหกรรมวัฒนธรรมและเศรษฐกิจฐานวัฒนธรรมให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2561 - 2580 ได้แก่ การสร้างความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาและเสริมสร้างทรัพยากรมนุษย์และการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม นำไปสู่การขับเคลื่อนเพื่อบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย กระทรวงวัฒนธรรมได้มีการเดินหน้าใช้มิติวัฒนธรรมขับเคลื่อนความเป็นไทย สร้างรายได้สู่ชุมชนและท้องถิ่นอย่างเป็นรูปธรรม โดยการนำทรัพยากรหรือทุนทางวัฒนธรรมมาสร้างสรรค์เป็นผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม ต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์และบริการในรูปแบบใหม่ อย่างไรก็ตาม นับตั้งแต่ในช่วงต้นปี 2563 สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ได้ทวีความรุนแรงและขยายขอบเขตเป็นวงกว้าง ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโลกและประเทศไทยอย่างต่อเนื่องและยาวนาน การบริโภคภาคเอกชนลดลงตามกำลังซื้อที่อ่อนแอและมาตรการควบคุมการระบาดที่เข้มงวดขึ้น มูลค่าทางเศรษฐกิจของสินค้าหรือบริการทางวัฒนธรรมจึงลดลงตามภาวะอุปสงค์ ส่งผลให้ห่วงโซ่อุปทานเกิดภาวะชะงักงัน (Supply Chain Disruption)

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย ในระยะต่อไปหน่วยงานภาครัฐจึงควรกำหนดยุทธศาสตร์และดำเนินงานให้สอดรับกับความผันผวนในมิติต่าง ๆ ดังกล่าว รวมถึงศึกษาความเป็นไปได้ในการต่อยอดทุนทางวัฒนธรรมในโลกเสมือน (Virtual Reality) เพื่อให้มีเครื่องมือต่อยอดทุนและทรัพยากรทางวัฒนธรรมของไทยในเวทีโลกและนำไปสู่ความมั่งคั่งของประเทศอย่างยั่งยืน ตลอดจนพัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานของการสร้างและใช้องค์ความรู้ ทักษะ และความคิดสร้างสรรค์ที่เชื่อมโยงกับพื้นฐานทางวัฒนธรรมและนวัตกรรมในการผลิตสินค้าและบริการใหม่ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจในอีกช่องทางหนึ่งบนพื้นฐานของการต่อยอดทุนทางวัฒนธรรมและความร่วมมือของทุกภาคส่วนในพื้นที่

CR13G03 ผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 3

ประชาชนออกกำลังกาย และเล่นกีฬาอย่างสม่ำเสมอ รวมถึง มีความรอบรู้ด้านสุขภาพ เพื่อพัฒนาสุขภาพให้แข็งแรง และเป็นฐานในการพัฒนากีฬาชาติ

สถานการณ์ปี 2564

เทียบกับ ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2564

(1) อายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดี (อายุเฉลี่ย) เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า
(2) นักกีฬาหน้าใหม่ที่มีความสามารถมีอัตราการได้รับคัดเลือกเข้าสู่การเป็นนักกีฬาระดับชาติเพิ่มขึ้นร้อยละ 5

สถานการณ์ปี 2564

เทียบกับ ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2565

(1) อายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดี (อายุเฉลี่ย) ไม่น้อยกว่า 68 ปี
(2) นักกีฬาหน้าใหม่ที่มีความสามารถมีอัตราการได้รับคัดเลือกเข้าสู่การเป็นนักกีฬาระดับชาติเพิ่มขึ้นร้อยละ 10

สถานการณ์ในภาพรวมของผลสัมฤทธิ์อันพึงประสงค์

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย ประชาชนออกกำลังกายและเล่นกีฬาอย่างสม่ำเสมอรวมถึง มีความรอบรู้ด้านสุขภาพ เพื่อพัฒนาสุขภาพให้แข็งแรง และเป็นฐานในการพัฒนากีฬาชาติ ได้กำหนดตัวชี้วัดในการประเมินสถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย ได้แก่ (1) อายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดี (อายุเฉลี่ย) โดยจากข้อมูลอายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดี (Healthy life expectancy (HALE)) ขององค์การอนามัยโลก (WHO) ที่มีการจัดเก็บล่าสุดจาก 183 ประเทศ พบว่า อายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดี (ตั้งแต่แรกเกิด) ในปี 2564 อยู่ที่ 68.3 ปี ซึ่งเพิ่มขึ้นจาก ปี 2558 และปี 2553 ที่ 68 ปี และ 67.1 ปี ตามลำดับ ซึ่งมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่อายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดี (คนไทยตั้งแต่อายุ 60 ปีขึ้นไป) ในปี 2562 อยู่ที่ 18 ปี ซึ่งเพิ่มขึ้น จากปี 2558 และปี 2553 ที่ 17.9 ปี และ 15.6 ปี ตามลำดับ ซึ่งสามารถบรรลุค่าเป้าหมายในปี 2564 ที่กำหนดไว้ให้เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าแล้ว และ (2) ตัวชี้วัดนักกีฬาหน้าใหม่ที่มีความสามารถมีอัตราการได้รับคัดเลือกเข้าสู่การเป็นนักกีฬาระดับชาติเพิ่มขึ้น (ตัวแทนทีมชาติไทย) พบว่า จากข้อมูลของการกีฬาแห่งประเทศไทย กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ในปี 2564 นักกีฬาทีมชาติใหม่จากการแข่งขันกีฬาเยาวชนแห่งชาติ เพิ่มขึ้นร้อยละ 14.4 ซึ่งสามารถบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ ประชาชนออกกำลังกาย และเล่นกีฬาอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงมีความรอบรู้ด้านสุขภาพ เพื่อพัฒนาสุขภาพให้แข็งแรง และเป็นฐานในการพัฒนากีฬาชาติที่กำหนดไว้ได้อย่างเป็นรูปธรรม

อายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดี (ปี)

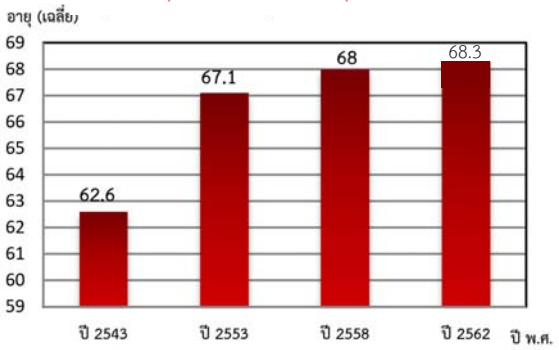

ที่มา: องค์การอนามัยโลก (World Health Organization (WHO))

การดำเนินงานที่ผ่านมา เพื่อขับเคลื่อนเป้าหมายประชาชนออกกำลังกายและเล่นกีฬาอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงมีความรอบรู้ด้านสุขภาพ เพื่อพัฒนาสุขภาพให้แข็งแรง และเป็นฐานในการพัฒนากีฬาชาติ มีการดำเนินการที่สำคัญ ดังนี้

1. ส่งเสริมการออกกำลังกายและเล่นกีฬาในชุมชนเมืองและท้องถิ่น การกีฬาแห่งประเทศไทยร่วมกับกรมพลศึกษา และหน่วยงานอื่น ๆ ได้ดำเนินโครงการสปอร์ตซิตี้ (Sport City) ในจังหวัดนำร่องเพื่อสนับสนุนให้ประชาชนใช้เป็นสถานที่ในการเล่นกีฬาและออกกำลังกายในพื้นที่ต่าง ๆ โครงการพัฒนาการกีฬาและนันทนาการมวลชน เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้เด็ก เยาวชน และประชาชนในพื้นที่เล่นกีฬา ออกกำลังกายอย่างต่อเนื่อง โดยมีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่พลศึกษาเพื่อประจำในทุกจังหวัดและทุกอำเภอ รวมทั้งได้ดำเนินการร่วมกับหน่วยงานท้องถิ่นกำหนดให้ทุกจังหวัดมีถนนสายกีฬาอย่างน้อย 1 แห่ง นำร่องใน 25 จังหวัด นอกจากนี้กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุขยังมีการพัฒนา ระบบ E-learning การพัฒนาองค์ความรู้การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ (DPAC) และระบบการบริหารจัดการฐานข้อมูลส่งเสริมการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพและแพลตฟอร์มก้าวท้าใจ Season 3 ซึ่งปัจจุบันมีจำนวนครอบครัวไทยมีความรอบรู้สุขภาพ 5,750,625 บัญชี อีกทั้ง กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้พัฒนาระบบแพลตฟอร์มการประมวลผลข้อมูลการออกกำลังกายของประชาชน (Calories Credit Challenge) ซึ่งอยู่ระหว่างการดำเนินการพัฒนาแพลตฟอร์มเชื่อมโยงและบูรณาการข้อมูลสถิติการออกกำลังกายและเล่นกีฬาของประชาชน

2. การสร้างโอกาสทางการกีฬาและพัฒนานักกีฬา มีการดำเนินการจัดให้มีห้องเรียนกีฬาในโรงเรียน รวมทั้งจัดให้มีหลักสูตรเฉพาะสำหรับผู้ที่เป็นนักกีฬาตั้งแต่ระดับปริญญาตรี ถึงปริญญาเอก นอกจากนั้น กรมพลศึกษาได้มีการพัฒนาบุคลากรกีฬา ประกอบด้วย ผู้ตัดสิน ผู้ฝึกสอน และบุคลากรกีฬา จำนวน 1,298 คน ตลอดจนได้มีการสร้างระบบการพิจารณาและส่งนักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม รวมถึงได้จัดทำระบบพัฒนานักกีฬาเต็มเวลาระยะยาว (Full time athlete) รวมถึงจัดทำเส้นทางสายอาชีพของนักกีฬา (Athlete pathway)

3. พัฒนาศูนย์พัฒนานักกีฬาและวิทยาศาสตร์การกีฬาเพื่อความเป็นเลิศทางการกีฬา ได้มีการพัฒนาศูนย์ฝึกกีฬาแห่งชาติให้ได้มาตรฐานศูนย์ฝึกกีฬา NTC (National Training Center) จำนวน 10 ศูนย์ ภายใต้โครงการพัฒนาศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬาอย่างครบวงจร โดยการกีฬาแห่งประเทศไทย

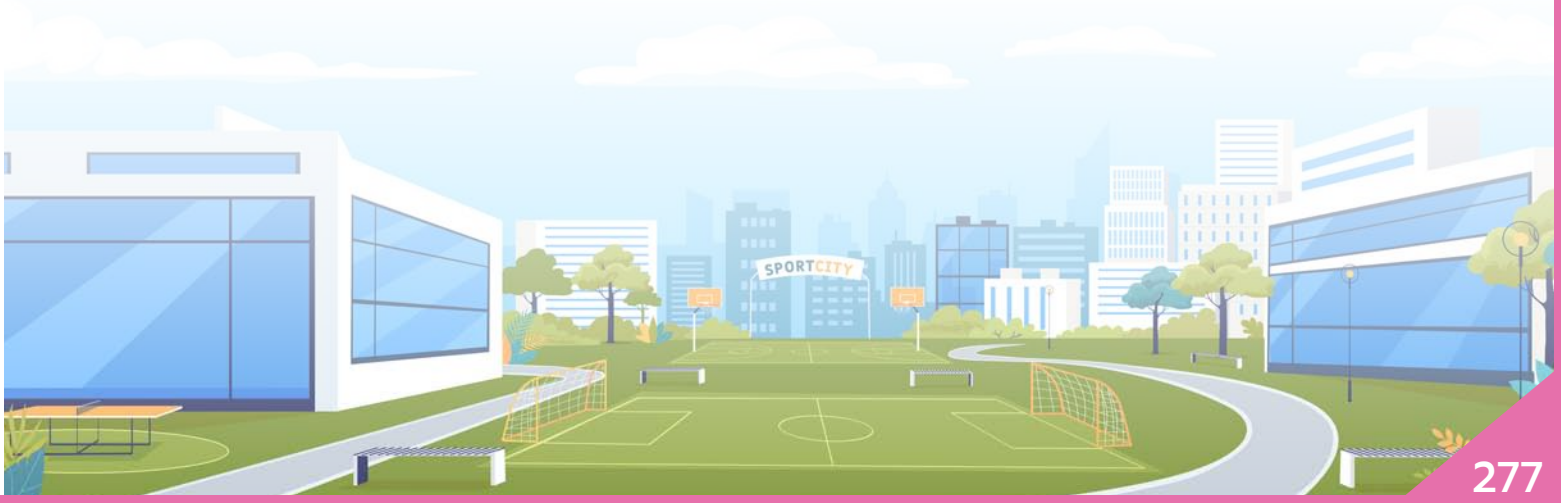

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย สถานการณ์การดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายในภาพรวมยังคงเป็นไปตามแผน อย่างไรก็ตาม จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการออกกำลังกาย และการเล่นกีฬาของประชาชนที่จำเป็นต้องหลีกเลี่ยงการออกไปทำกิจกรรมในพื้นที่สาธารณะ เพื่อหลีกเลี่ยงการสัมผัสกับผู้คนในการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 รวมทั้งการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐยังมีความท้าทายในการปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานในการส่งเสริมการออกกำลังกายเล่นกีฬาของประชาชนในเหมาะสมกับสภาวการณ์ในปัจจุบัน นอกจากนี้ การพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศยังคงต้องให้ความสำคัญกับการปรับปรุง ทบทวนกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปตามหลักสากล ดังเช่นกรณีการกำหนดบทลงโทษขององค์การต่อต้านการใช้สารต้องห้ามโลก (WADA) ต่อประเทศไทย เนื่องจากการบังคับใช้กฎหมายเรื่องสารต้องห้ามของไทยบางประการไม่สอดคล้องกับเกณฑ์ของ WADA ในเรื่องบทลงโทษ และประเด็นการแยกหน่วยงานที่ตรวจสอบการใช้สารต้องห้ามของไทยเป็นองค์กรอิสระในการบริหารจัดการจากการกำกับของรัฐ โดยหากการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายดังกล่าวมีความล่าช้าส่งผลให้ประเทศไทยไม่สามารถจัดการแข่งขันระดับภูมิภาค ระดับทวีป ระดับชิงแชมป์โลก ในช่วงเวลาที่ยังดำเนินการแก้ไขกฎหมาย รวมทั้งไม่สามารถใช้ธงชาติไทยในการแข่งขันในระดับนานาชาติได้ในทุกกรณี ซึ่งยังคงเป็นความท้าทายที่องค์กรทางด้านกีฬาของไทยจำเป็นต้องรู้เท่าทันและปฏิบัติตามกฎระเบียบขององค์กรทางด้านกีฬาระหว่างประเทศที่ไทยเป็นภาคีสมาชิกอย่างเข้มงวดและเคร่งครัดเพื่อพัฒนากีฬาไทยสู่ระดับโลกอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ให้ประชาชนออกกำลังกายและ เล่นกีฬาอย่างสม่ำเสมออย่างยั่งยืน โดยเฉพาะในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 จำเป็นต้องมีการส่งเสริมให้ประชาชนออกกำลังกายในที่อยู่อาศัยอย่างเพียงพอ รวมทั้งส่งเสริมการเล่นกีฬาที่ไม่มีการสัมผัสหรือกีฬาที่มีผู้เล่นเดี่ยวแทนการรวมกลุ่มเป็นทีม ทั้งนี้ หน่วยงานของรัฐและภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องต้องปรับปรุงและพัฒนารูปแบบการดำเนินงานที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 เช่น การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ทั้งในส่วนของการสร้างแรงจูงใจ และการตระหนักถึงความสำคัญในการออกกำลังกาย เล่นกีฬา และนันทนาการ และในส่วนของการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬาของไทยซึ่งในช่วงที่ผ่านมาได้รับผลกระทบจากเชื้อโควิด-19 นอกจากนี้เพื่อพัฒนาการกีฬาของไทยให้ประสบความสำเร็จในระดับนานาชาติ หน่วยงานของรัฐและองค์กรด้านการกีฬาของไทยต้องให้ความสำคัญกับการเร่งทบทวน ปรับปรุงกฎหมายหรือระเบียบต่าง ๆ ด้านการกีฬาของไทยให้สอดคล้องและเป็นไปตามกฎระเบียบขององค์กรด้านการกีฬาในระดับสากลกำหนด เพื่อให้นักกีฬาของไทยมีโอกาสและสามารถเข้าร่วมแข่งขันกีฬาระดับต่าง ๆ ได้อย่างต่อเนื่อง

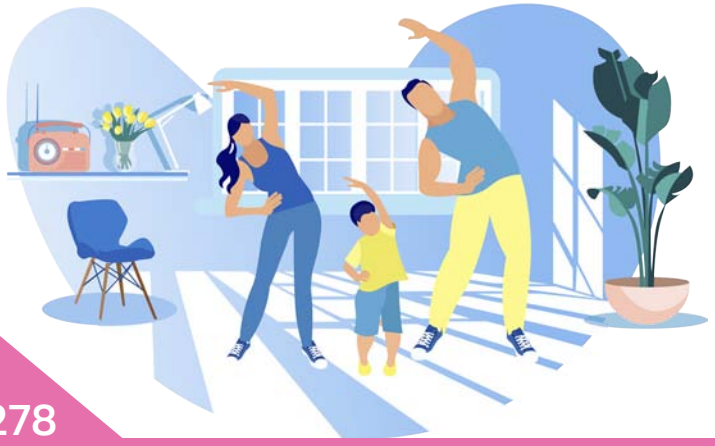

CR13G04 ผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 4

กำลังคนของประเทศมีทักษะที่เอื้อต่อการสร้างผลิตภาพแรงงานและคุณภาพชีวิตที่ดี

สถานการณ์ปี 2564

เทียบกับ ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2564

(1) ดัชนีผลิตภาพแรงงานต่อชั่วโมงทำงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ก่อนปีหน้านี้
(2) อัตราการว่างงานลดลงจากปีก่อนหน้า

สถานการณ์ปี 2564

เทียบกับ ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2565

(1) ดัชนีผลิตภาพแรงงานต่อชั่วโมงทำงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ก่อนปีหน้านี้
(2) อัตราการว่างงานลดลงจากปีก่อนหน้า

สถานการณ์ในภาพรวมของผลสัมฤทธิ์อันพึงประสงค์

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย กำลังคนของประเทศมีทักษะที่เอื้อต่อการสร้างผลิตภาพแรงงานและคุณภาพชีวิตที่ดี สะท้อนได้จาก (1) ดัชนีผลิตภาพแรงงานต่อชั่วโมงทำงาน พบว่า ไตรมาส 2 ปี 2564 เท่ากับ 122.56 ลดลงจากไตรมาสเดียวกันของปีก่อนหน้า ร้อยละ 2.71 ซึ่งอยู่ต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้เพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ในปี 2564 ทั้งนี้ อาจจะมีผลมาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 โดยกิจกรรมที่มีดัชนีผลิตภาพแรงงานต่อชั่วโมงทำงานหดตัวสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ กิจกรรมการบริหารและการบริการสนับสนุน กิจกรรมด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์ กิจกรรมการบริการด้านอื่น ๆ ในขณะที่กิจกรรมที่มีการขยายตัวของดัชนีผลิตภาพแรงงานต่อชั่วโมงสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร ศิลปะ ความบันเทิงและนันทนาการ และการทำเหมืองแร่และเหมืองหิน ตามลำดับ (2) อัตราการจ้างงานสูงขึ้นในทุกภูมิภาคของประเทศ ซึ่งเทียบเคียงจากอัตราการว่างงานเป็นรายภาค พบว่า ไตรมาส 2 ปี 2564 เมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อนหน้าอัตราการว่างงานทั่วประเทศลดลงร้อยละ 0.1 (จากร้อยละ 20 เป็นร้อยละ 1.9) ซึ่งบรรลุค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ในปี 2564 (อัตราการว่างงานลดลงจากปีก่อนหน้า) และเมื่อพิจารณาตามภาค พบว่า กรุงเทพมหานครเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.8 (จากร้อยละ 1.7 เป็นร้อยละ 2.5) และภาคใต้เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.7 (จากร้อยละ 2.2 เป็นร้อยละ 2.9) ซึ่งอยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมาย

ดัชนีผลิตภาพแรงงานต่อชั่วโมงทำงาน

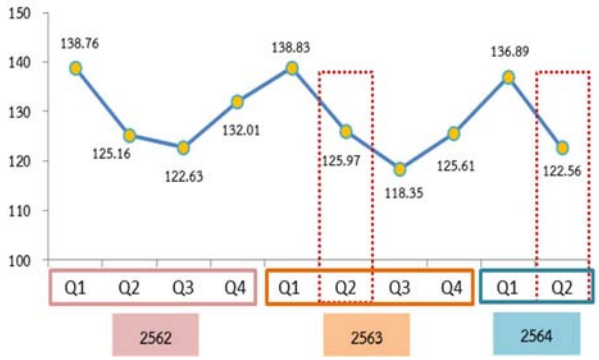

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

อัตราการว่างงาน เป็นรายภาค
ไตรมาส 2 ปี 2562 ปี 2563 และปี 2564

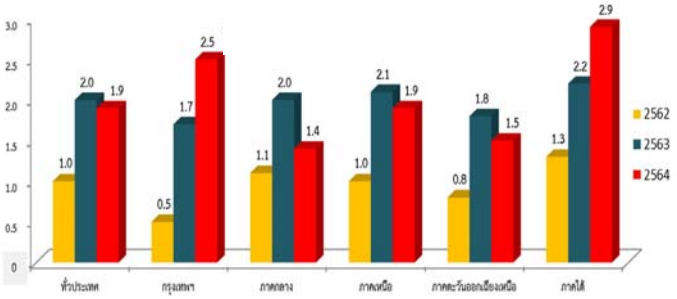

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ในขณะที่ภาคกลางลดลงร้อยละ 0.6 (จากร้อยละ 2.0 เป็นร้อยละ 1.4) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือลดลงร้อยละ 0.3 (จากร้อยละ 1.8 เป็นร้อยละ 1.5) และภาคเหนือลดลงร้อยละ 0.2 (จากร้อยละ 21 เป็นร้อยละ 1.9) ซึ่งบรรลุค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ และ (3) การเพิ่มขึ้นของผู้ประกอบการรายย่อย (Micro SME,SME) พบว่าในช่วง 7 เดือนแรกของปี 2564 (เดือนมกราคม – กรกฎาคม 2564) จำนวนผู้ประกอบการรายย่อย (Micro SMEs) มีจำนวนทั้งสิ้น 36,055 ราย โดยเมื่อจำแนกตามประเภทธุรกิจ พบว่า ส่วนใหญ่จะเป็นภาคบริการ (คิดเป็นร้อยละ 46.55) ภาคการค้า (คิดเป็นร้อยละ 36.85) ภาคการผลิต (คิดเป็นร้อยละ 9.74) และภาคธุรกิจการเกษตร (คิดเป็นร้อยละ 6.86) ตามลำดับ ซึ่งจำนวนผู้ประกอบการรายย่อยเฉลี่ยต่อเดือนของปี 2564 สูงกว่าค่าเฉลี่ยของปี 2563 คิดเป็นร้อยละ 35.28

จำแนกผู้ประกอบการรายย่อย จำแนกตามประเภทธุรกิจ

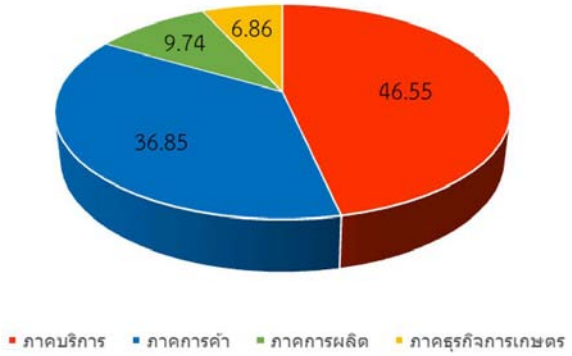

ที่มา: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม

การดำเนินงานที่ผ่านมา ในปี 2564 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการขับเคลื่อนการดำเนินการเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ดังกล่าวที่สำคัญมี ดังนี้ (1) พัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านกำลังคนของประเทศในรูปแบบของระบบ E-Workforce Ecosystem โดยมีการดำเนินการผ่านโครงการต่าง ๆ อาทิ โครงการจัดทำพิมพ์เขียวของระบบการบริหารจัดการข้อมูลกำลังคน โครงการพัฒนาระบบเชื่อมโยงประเภทมาตราฐานอาชีพ (ประเทศไทย) และประเภทมาตรฐานอุตสาหกรรมกับมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ โครงการพัฒนาระบบ E-portfolio และระบบการเชื่อมโยงข้อมูลกำลังคน เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนพัฒนากำลังคนแรงงานในทุกช่วงวัยทั้งในและนอกระบบด้านข้อมูลกำลังคน (2) พัฒนากรอบแนวคิดเกณฑ์การวัดระดับสมรรถนะสำหรับครู และบุคลากรทางการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านดิจิทัล (Digital Competency : DC) ซึ่งจะมีการจัดทำเป็นประกาศเพื่อให้หน่วยงานอื่นที่จัดการศึกษา โรงเรียน และภาคเอกชนสามารถนำไปปรับใช้ได้ตามความเหมาะสม และ (3) วิเคราะห์และรวบรวมข้อมูลกำลังคนที่มีความสามารถสูงของประเทศไทย โดยมีการสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลเสร็จแล้วได้ 17,681 ชุดข้อมูล ประมาณ 7,500 คน จาก 234 สาขา /1,717 สาขาย่อย / 4,064 ผลการประยุกต์ใช้ โดยครอบคลุม 10 อุตสาหกรรม นอกจากนี้ยังอยู่ระหว่างดำเนินการพัฒนาคณะกรรมการอิสระ Thailand Workforce Agency : TWA เพื่อเป็นกลไกในการพัฒนาระบบและยกระดับสมรรถนะกำลังของประเทศ การศึกษาแนวทางในการปรับปรุงหรือจัดตั้งกองทุนใหม่หรือปรับปรุงกองทุนที่มีอยู่เพื่อใช้สนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตได้อย่างแท้จริง และการขับเคลื่อนเพื่อการพัฒนาขีดความสามารถ ทักษะและการเรียนภาษาคอมพิวเตอร์ (Coding) เพื่อให้สอดรับกับทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 20

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ส่งผลให้เศรษฐกิจของประเทศมีการชะลอตัว และทำให้สถานประกอบการปิดกิจการหรือลดจำนวนลูกจ้างลง ขณะที่ระบบรองรับการปรับเปลี่ยนงานใหม่ การปรับทักษะ และระบบการหางานทดแทนยังขาดประสิทธิผล รวมถึงจำนวนแหล่งงานลดลงทำให้เกิดการว่างงานในกลุ่มบัณฑิตจบใหม่จากสถานการณ์เหล่านี้ส่งผลไปยังผลิตภาพแรงงานที่ลดลง นอกเหนือจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 แล้ว อีกหนึ่งประเด็นความท้าทายสำหรับปัจจุบันและอนาคต คือ ระบบที่สามารถรองรับการพัฒนาและยกระดับทักษะ (Upskill, Reskill) ได้อย่างทันท่วงทีกับบริบทตลาดงานที่จะเปลี่ยนแปลงในอัตราเร่งขึ้น นอกจากนี้ยังมีข้อจำกัดในการบูรณาการฐานข้อมูลแรงงานของหน่วยงานต่าง ๆ เนื่องจากติดเงื่อนไขเรื่องการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลส่งผลให้การใช้และเชื่อมข้อมูลที่มีอยู่ยังไม่เกิดประสิทธิผลมากนัก

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย มุ่งเน้นการยกระดับทักษะและสมรรถนะของคนทำงานในทุกช่วงวัย ทั้งที่อยู่ในตลาดงานและผู้ที่กำลังหางานทำแบบมุ่งเป้าตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ โดยมีผลลัพธ์คือการมีงานทำที่สอดคล้องกับความสามารถของแรงงานและความต้องการของตลาดงาน โดยสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงข้อมูลรายบุคคลของแรงงานถึงสถานะการทำงาน การเปลี่ยนงาน หรือภาวะตกงาน (อย่างกะทันหัน) และบูรณาการการดำเนินงาน รวมถึงการมีสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ เพื่อลดความซ้ำซ้อนของมาตรการต่าง ๆ และนำไปสู่การวิเคราะห์และออกแบบการพัฒนารูปแบบความช่วยเหลือตามกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ต่อไป นอกจากนี้ ควรขยายความร่วมมือไปยังภาคส่วนอื่น ๆ และพิจารณาประยุกต์ใช้แพลตฟอร์มการยกระดับทักษะที่มีอยู่ของทั้งในและต่างประเทศ มากกว่าการพัฒนาขึ้นใหม่ เพื่อให้การดำเนินงานทันท่วงที เกิดความคุ้มค่า และสามารถรองรับกลุ่มเป้าหมายที่ต้องรับการพัฒนาทักษะให้ได้มากยิ่งขึ้น รวมถึงควรมุ่งพัฒนาข้อมูลการเปลี่ยนแปลงของตลาดงานและโอกาสการทำงานใหม่ ๆ เพื่อเป็นแรงจูงใจให้แรงงานเกิดการพัฒนาและยกระดับทักษะตนเองให้เท่าทัน และมีโอกาสทางอาชีพใหม่ ๆ ตามบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งปรับปรุงระเบียบหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้เอื้อต่อการบูรณาการฐานข้อมูล

ส่วนที่ 3
ประเด็นท้าทาย
และการดำเนินการในระยะต่อไป

ประเด็นท้าทายต่อการบรรลุเป้าหมายการปฏิรูปประเทศตามรัฐธรรมนูญฯ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวด 16 มาตรา 257 และมาตรา 258 ให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศอย่างน้อยในด้านต่าง ๆ ให้เกิดผล จากการดำเนินการปฏิรูปประเทศทั้ง 13 ด้าน ในปี 2564 พบว่ามีความคืบหน้าในการดำเนินการเพิ่มขึ้นเป็นลำดับแต่ยังคงไม่บรรลุเป้าหมายตามผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวังเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายการปฏิรูปประเทศตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฯ ตามมาตรา 257 โดยมีประเด็นท้าทายสรุปได้ ดังนี้

1) ประเทศชาติมีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคีปรองดอง มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุกับการพัฒนาด้านจิตใจ มีประเด็นท้าทายที่ส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายดังกล่าว เช่น ความขัดแย้งทางการเมืองของคนรุ่นใหม่และคนรุ่นเก่าเริ่มทวีความรุนแรงขึ้นในสังคม โดยปัจจุบันคนรุ่นใหม่ให้ความเคารพ ครู อาจารย์ และผู้ใหญ่น้อยลง เนื่องจากสังคมปัจจุบันมีความเปิดกว้างมากขึ้นทำให้เด็กรุ่นใหม่มีความคิดเร็ว ทำเร็ว อีกทั้ง ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารมีความรุนแรงโดยเฉพาะในสื่อสังคมออนไลน์ซึ่งส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยและความสามัคคีปรองดองของคนในชาติ ขณะที่การสร้างคุณค่าด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยังขาดการพัฒนาที่คำนึงถึงสังคมและสิ่งแวดล้อม รวมถึงการสร้างระบบตรวจสอบและติดตามการรายงานผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งโครงสร้างและระบบงานต่าง ๆ ต้องมีความสอดคล้องและเป็นไปตามมาตรฐานสากลที่กำหนดอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ประกอบด้วย การบริหารจัดการด้านสิทธิมนุษยชน การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมและการพัฒนาชุมชน และการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมที่จะส่งผลกระทบต่อความยั่งยืนของประเทศทั้งในปัจจุบันและอนาคต นอกจากนี้ ในมิติการให้บริการประชาชน มิติการบริหารจัดการภาครัฐ และมิติการกำหนดนโยบายต้องกำหนดนโยบายในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ ซึ่งต้องอาศัยการรวมพลังของทุกภาคส่วนในสังคมทั้งภาคประชาชน ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมในการขับเคลื่อนการพัฒนาเพื่อการสร้างและรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์ของชาติ

2) สังคมมีความสงบสุข เป็นธรรม และมีโอกาสอันทัดเทียมกันเพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำ มีประเด็นท้าทายที่ส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายดังกล่าว อาทิ การไม่ได้รับการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมที่เท่าเทียมและการถูกเลือกปฏิบัติ ทำให้เกิดอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมในทางเศรษฐกิจของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กลุ่มคนชายขอบ เช่น เยาวชน ผู้สูงอายุ ผู้หญิง และผู้อพยพ ทั้งนี้มาตรการทางกฎหมายจะช่วยให้การบริหารจัดการและความชอบธรรมของกลุ่มคนเหล่านี้ได้รับการดูแล เพื่อให้ประชาชนได้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมซึ่งจะช่วยให้ประชาชนสามารถจัดการกับปัญหาความเหลื่อมล้ำได้ และมีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรมเพื่อส่งเสริมให้เกิดการเติบโตอย่างมีส่วนร่วม ทั้งนี้ การไม่สามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมและกระบวนการทางกฎหมายเป็นทั้งเหตุและผลของความยากจน กลุ่มคนที่เปราะบางต่อการถูกกีดกันออกจากสังคมเป็นกลุ่มที่ประสบปัญหาเรื่องการเข้าถึงความยุติธรรมมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ นอกจากนี้ปัญหาทางกฎหมายที่เกิดขึ้นยังเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมาอีกด้วย ทั้งนี้ จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ทำให้ปัญหาความเหลื่อมล้ำของไทยรุนแรงเพิ่มมากขึ้นทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เนื่องจากกลุ่มแรงงานรายได้น้อย ไม่ว่าจะเป็นลูกจ้าง อาชีพรับจ้างทั่วไป ค้าขายหาบเร่แผงลอย ล้วนเป็นกลุ่มเปราะบางที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 มากกว่ากลุ่มอื่น ๆ

เพราะกลุ่มคนเหล่านี้ส่วนใหญ่ไม่สามารถ Work from Home ได้ เนื่องจากการปรับเปลี่ยนสถานที่ทำงานทำได้ยาก จึงมีโอกาสที่จะตกงาน ถูกให้พักงานและสูญเสียรายได้มากกว่ากลุ่มอื่น ๆ อีกทั้งแรงงานรายได้น้อยมักไม่มีเงินเก็บออมมากพอและไม่มีสินทรัพย์อื่น ๆ ที่สามารถสร้างรายได้ทดแทนได้ รวมทั้งการขาดโอกาสในการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาที่ไม่ครอบคลุมและมีคุณภาพแตกต่างกันมาก ซึ่งปัญหาการศึกษาที่ไม่เท่าเทียมกันเป็นหนึ่งในต้นตอของความเหลื่อมล้ำทางรายได้ของไทยที่ยังไม่ได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง ขณะที่ประเทศไทยกำลังจะก้าวเข้าสู่สังคมสูงอายุยิ่งทำให้ความเหลื่อมล้ำแย่ลง ก่อให้เกิดปัญหาแก่ก่อนรวยมีโอกาสสูงที่จะเกิดขึ้นรุนแรงในกลุ่มคนจนเนื่องจากกลุ่มคนจนมีรายได้ที่ต่ำ การสะสมความมั่งคั่งที่ต่ำ และปัญหาหนี้ครัวเรือนที่สูง

3) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีประเด็นท้าทายที่ส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายดังกล่าว อาทิ จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ได้ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตทางสังคมและส่งผลกระทบต่อประชาชนเป็นจำนวนมากและทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา ไม่ว่าจะเป็นปัญหาทางด้านสาธารณสุข ปัญหาด้านเศรษฐกิจ และปัญหาด้านสุขภาพจิต นอกจากนี้ ปัญหาทางสังคมซึ่งเป็นปัญหาสำคัญที่เริ่มพบมากขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบางทางสังคม ไม่ว่าจะเป็นเด็ก ผู้หญิง ผู้พิการ ผู้สูงอายุ คนเร่ร่อน คนไร้บ้าน หรือแม้กระทั่งผู้ติดเชื้อโควิด-19 ล้วนได้รับผลกระทบจากสถานการณ์นี้ หลายหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนมีมาตรการเฝ้าระวัง ป้องกัน และแก้ไขปัญหาเพื่อไม่ให้ปัญหาทวีความรุนแรงมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นปัญหาการตีตรา และการไม่ยอมรับผู้ที่เคยติดเชื้อโควิด-19 กลับเข้าสู่ชุมชนหรือครอบครัว ของผู้ติดเชื้อโควิด-19 ถูกชุมชนกีดกันไม่ให้ออกมาใช้ชีวิตตามปกติ นำไปสู่การปกปิดหรือไม่ยอมเข้ารับการตรวจหาเชื้อโควิด-19 การถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัวเพิ่มขึ้น ภาวะเสี่ยงติดเชื้อโควิด-19 ของคนเร่ร่อน คนไร้บ้าน เด็ก ผู้สูงอายุ และคนพิการขาดการดูแลที่เหมาะสม ทั้งนี้ โรคติดเชื้อโควิด-19 เป็นโรคอุบัติใหม่ ทำให้มีการแพร่เชื้อในวงกว้าง ทุกภาคส่วนจึงควรผสานพลังและบูรณาการภารกิจ เครือข่าย เครื่องมือ องค์ความรู้ และงบประมาณของภาคียุทธศาสตร์ทั้งด้านสุขภาพและสังคมเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนสู้ภัยโควิด-19 และหน่วยงานในพื้นที่ควรสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในแต่ละจังหวัด อำเภอ ตำบล โดยให้ความรู้และปรับเปลี่ยนบทบาทของประชาชนจากภาวะตื่นกลัวเป็นพลเมืองที่ตื่นรู้และมีส่วนร่วมกำหนดมาตรการของตนเพื่อหนุนช่วยภาครัฐ ในการรับมือกับเชื้อโควิด-19 ทั้งนี้ การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองและการสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขยังคงมีอุปสรรคในการบูรณาการการทำงานร่วมกัน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวด 16 มาตรา 258 ได้กำหนดให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศอย่างน้อยในด้านต่าง ๆ ให้เกิดผลดังต่อไปนี้

ก. ด้านการเมือง

ตามที่บัญญัติไว้ใน (1) ให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง รวมตลอดทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ รู้จักยอมรับในความเห็นทางการเมืองโดยสุจริตที่แตกต่างกัน และให้ประชาชนใช้สิทธิเลือกตั้งและออกเสียงประชามติโดยอิสระปราศจากการครอบงำไม่ว่าด้วยทางใด มีประเด็นท้าทายที่ส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายดังกล่าว เนื่องจากเนื้อหาหลักสูตรการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขค่อนข้างมีความละเอียดอ่อน ผู้เขียนและบรรณาธิการจึงต้องเพิ่มความระมัดระวัง ส่งผลให้ต้องใช้ระยะเวลาในการพิจารณาปรับแก้ไขให้สมบูรณ์ อีกทั้งสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ในช่วงเดือนมิถุนายน 2564 ที่ผ่านมาทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งมีจำนวนผู้ติดเชื้อรายใหม่เพิ่มขึ้น และจำนวนผู้เสียชีวิตจากเชื้อโควิด-19 เพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว ส่งผลให้หน่วยงานรัฐและเอกชนต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงานเพื่อปฏิบัติตามมาตรการการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อดังกล่าว อาทิ การปฏิบัติงานที่บ้านหรือ Work from Home ส่งผลให้การประสานงานเพื่อบูรณาการการทำงานร่วมกันจากหน่วยงานภายนอกอาจเกิดความล่าช้า และไม่สามารถจัดการประชุมหารือร่วมกันได้

ข. ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

ตามที่บัญญัติไว้ใน (1) ให้มีการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารราชการแผ่นดินและการจัดทำบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดิน และเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน มีประเด็นท้าทายที่ส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายดังกล่าว เนื่องจากการประสานงานกับหน่วยงานระดับต่าง ๆ เพื่อสร้างการรับรู้ให้เกิดการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลทำได้อย่างจำกัด เนื่องด้วยระยะทางและสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ทำให้การดำเนินการในบางกิจกรรมเกิดความล่าช้าและไม่สามารถดำเนินการตามแผนที่ตั้งไว้ได้ อีกทั้งข้อมูลสำคัญของบางหน่วยงานยังไม่อยู่ในรูปแบบดิจิทัลหรือข้อมูลมีคุณภาพที่ไม่เพียงพอที่จะเปิดให้หน่วยงานภายนอกเชื่อมโยงเพื่อนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ได้ และหน่วยงานเปิดให้เชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกันได้ด้วยวิธีการที่หลากหลายไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน

ค. ด้านกฎหมาย

ตามที่บัญญัติไว้ใน (1) มีกลไกให้ดำเนินการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับต่าง ๆ ที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ให้สอดคล้องกับหลักการตามมาตรา 77 และพัฒนาให้สอดคล้องกับหลักสากล โดยให้มีการใช้ระบบอนุญาตและระบบการดำเนินการโดยคณะกรรมการเพียงเท่าที่จำเป็น เพื่อให้การทำงานเกิดความคล่องตัว โดยมีผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน และไม่สร้างภาระแก่ประชาชนเกินความจำเป็น เพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ มีประเด็นท้าทายที่ส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายดังกล่าว เนื่องจากการดำเนินการจัดทำประมวลกฎหมายตามบทบัญญัติของร่างพระราชบัญญัติการจัดทำกฎหมายและกฎระเบียบที่มีความยุ่งยากและซับซ้อน หากเร่งรีบออกกฎหมายดังกล่าว จะเกิดความสับสนแก่หน่วยงาน และประชาชนผู้ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย

ง. ด้านกระบวนการยุติธรรม

ตามที่บัญญัติไว้ใน (1) ให้มีการกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมที่ชัดเจนเพื่อให้ประชาชนได้รับความยุติธรรมโดยไม่ล่าช้า และมีกลไกช่วยเหลือประชาชนผู้ขาดแคลนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้ ตลอดทั้งการสร้างกลไกเพื่อให้มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและความไม่เป็นธรรมในสังคม มีประเด็นท้าทายที่ส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายดังกล่าว เนื่องจากขาดงบประมาณในการดำเนินงาน

จ. ด้านการศึกษา

ตามที่บัญญัติไว้ใน (4) ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนทุกระดับเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามความถนัดและปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าว โดยสอดคล้องกันทั้งในระดับชาติและระดับพื้นที่ มีประเด็นท้าทายที่ส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายดังกล่าว เนื่องจากโครงการจำเป็นต้องชะลอการดำเนินงานเนื่องด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ยังคงเป็นปัญหาหลักที่ทำให้การดำเนินงานโครงการในขั้นตอนต่าง ๆ ล่าช้า และไม่ต่อเนื่อง

ฉ. ด้านเศรษฐกิจ

ตามที่บัญญัติไว้ใน (4) สร้างกลไกเพื่อส่งเสริมสหกรณ์และผู้ประกอบการแต่ละขนาดให้มีความสามารถในการแข่งขันอย่างเหมาะสม และส่งเสริมการประกอบวิสาหกิจเพื่อสังคมและวิสาหกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสร้างกลไกเพิ่มโอกาสในการทำงานและการประกอบอาชีพของประชาชน มีประเด็นท้าทายที่ส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายดังกล่าว เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ทำให้ไม่สามารถดำเนินงานต่าง ๆ ในพื้นที่ได้โดยสะดวก จึงต้องมีการปรับแผนการดำเนินงานโดยปฏิบัติตามมาตรการป้องกันการแพร่เชื้อตามนโยบายของรัฐบาลและปรับเปลี่ยนรูปแบบในบางกิจกรรมให้เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์และพื้นที่เพื่อเร่งรัดการดำเนินการให้เป็นไปตามเป้าหมาย

ช. ด้านอื่น ๆ

ตามที่บัญญัติไว้ใน (4) ปรับระบบหลักประกันสุขภาพให้ประชาชนได้รับสิทธิและประโยชน์จากการบริหารจัดการและการเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพและสะดวกทัดเทียมกัน มีประเด็นท้าทายที่ส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายดังกล่าวเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ทำให้มีการชะลอการดำเนินงานของการปรับปรุงระบบหลักประกันสุขภาพ เพื่อแก้ไขปัญหาให้ประชาชนที่ได้รับผลกระทบและมีความจำเป็นเร่งด่วนก่อน

ประเด็นท้าทายของแผนการปฏิรูปประเทศทั้ง 13 ด้าน

- ทัศนคติและความเข้าใจในการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขของประชาชนไทย
- การส่งเสริมความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องตามหลักวิชาการเกี่ยวกับระบอบการปกครอง

- การทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานในการให้บริการภาครัฐ บางหน่วยงานยังขาดระบบดิจิทัล สำหรับใช้สนับสนุนการให้บริการ (Back-end) รวมทั้งยังมีกฎหมาย ระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการให้บริการในรูปแบบดิจิทัล
- การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการทำงานของแต่ละหน่วยงานมีลักษณะต่างคนต่างดำเนินการเอง ไม่มีมาตรฐานเดียวกัน ทำให้การเชื่อมโยงข้อมูลหรือระบบการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานเป็นไปได้ยากในทางเทคนิค รวมถึงต้องปรับปรุงด้านบุคลากรของภาครัฐทั้งในส่วนของบุคลากรเดิมที่ต้องปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับการทำงานรูปแบบใหม่ รวมทั้งการสรรหา และรักษาบุคลากรที่มีทักษะด้านดิจิทัลซึ่งมีส่วนช่วยในการยกระดับการทำงานของภาครัฐอย่างมีประสิทธิภาพ

- ยกเลิกหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายและกระบวนงานที่ล้าสมัยก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำและไม่เป็นธรรม ตลอดจนสร้างภาระให้แก่ประชาชนและเป็นอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพในระยะต่อไป
- เร่งสร้างความเข้าใจและความตระหนักรู้ถึงความจำเป็นในการปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่ล้าสมัยในความรับผิดชอบของหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ
- การปรับปรุงกฎหมายและกระบวนงานที่มีความล้าสมัยมีอยู่เป็นจำนวนมากและมีความเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน
- กระบวนการในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายมีลำดับขั้นตอนและใช้ระยะเวลามาก

- เมื่อพระราชบัญญัติระยะเวลาในการดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. .... มีผลบังคับใช้ หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมต้องดำเนินการกำหนดระยะเวลาที่ต้องประกาศให้ประชาชนทราบภายใน 90 วัน ซึ่งหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมควรมีการเตรียมการล่วงหน้า และพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเพื่อรองรับการดำเนินการ
- ระบบประเมินความเสี่ยงและการกำกับดูแลหลังการปล่อยตัว ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้พิพากษาที่ต้องใช้ดุลพินิจให้มีความเหมาะสมกับอัตราโทษในแต่ละคดีและพฤติการณ์ของผู้ต้องหา/จำเลย ซึ่งหากมีการพัฒนาให้มีประเภทของคดีและอัตราโทษที่ไม่นำปัจจัยทางด้านทรัพย์สินมาเป็นหลักประกันในการพิจารณาให้มากยิ่งขึ้น การขยายโอกาสให้ผู้ต้องหา/จำเลย เข้าถึงสิทธิการปล่อยตัวชั่วคราวและลดความเหลื่อมล้ำทางกระบวนการยุติธรรมได้มากยิ่งขึ้น

- ข้อจำกัดมาตรการควบคุมการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลให้การดำเนินการเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจทั้งภายในและภายนอกประเทศยังไม่เกิดประสิทธิภาพมากเท่าที่ควร
- ข้อจำกัดในการเดินทางระหว่างพื้นที่ในภูมิภาคต่าง ๆ และการรวมกลุ่มในการทำกิจกรรม จึงทำให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินการตามที่กำหนดไว้การปรับเปลี่ยนกลไกการบริหารจัดการเศรษฐกิจ ของภาครัฐและการแก้ไขกฎหมายและกฎระเบียบ

- การยกเลิกเขตควบคุมมลพิษ ทำให้การจะควบคุมมลพิษให้ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดยังไม่สามารถทำให้เกิดประสิทธิภาพได้ รวมถึงการจัดหาที่ดินที่เหมาะสมเพื่อการสร้างระบบบำบัดน้ำเสียในพื้นที่ยังไม่ได้รับการยอมรับจากประชาชนในพื้นที่ และขาดการกำกับดูแล
- พระราชบัญญัติกำหนดเขตจังหวัดในทะเล พ.ศ. ... จำเป็นต้องดำเนินการอย่างรอบคอบและพิจารณาทบทวนทุกมิติที่เกี่ยวข้อง จำเป็นต้องใช้เวลาเวลานาน
- การบุกรุกพื้นที่ฐานทรัพยากรธรรมชาติทั้งทางบกและทางทะเล รวมถึงดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ทำให้สร้างความเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติ จึงต้องอาศัยความรู้และงบประมาณในการป้องกัน ฟื้นฟู และอนุรักษ์ทรัพยากร
- การอนุรักษ์ทรัพยากรยังพบปัญหาความไม่ชัดเจนในการใช้ทรัพยากร การจัดทำแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐ (One Map) การสร้างมาตรการจูงใจทางด้านภาษี และการพัฒนาการใช้ประโยชน์ผลิตผลและการบริการจากป่าไม้และอุตสาหกรรมป่าไม้ทั้งระบบ

- การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสื่อสาร ข่าวปลอมด้านสุขภาพบนสื่อออนไลน์และสร้างองค์ความรู้ทางสุขภาพอาจมีข้อจำกัดสำหรับประชากรกลุ่มที่มีรายได้ต่ำและ/หรือมีทักษะทางด้านดิจิทัลที่ยังไม่เพียงพอ และความเหลื่อมล้ำของการเข้าถึง
- จำนวนบุคลากรทางด้านสาธารณสุขไม่สอดคล้องกับสัดส่วนประชากรในประเทศไทย และบางหน่วยงานมีปัญหาด้านการใช้เทคโนโลยีในการรวบรวมข้อมูล
- การปรับปรุงตัวบทกฎหมายในเรื่องการเพิ่มสิทธิให้กลุ่มเป้าหมายที่ตกหล่นในระบบหลักประกันสุขภาพให้สามารถครอบคลุมชุดสิทธิประโยชน์ขั้นพื้นฐาน
- ข้อจำกัดเชิงจำนวนและศักยภาพของบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการสื่อสารความรู้เรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำ รวมถึงรูปแบบการสื่อสารที่ยังไม่สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย การบูรณาการการดำเนินของหน่วยงานด้านต่าง ๆ ยังขาดประสิทธิภาพ ซึ่งไม่สามารถสะท้อนให้เกิดความร่วมมือของการทำงานในการสร้างองค์ความรู้ในภาพรวมและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

- การเข้าถึงสื่อดิจิทัลของประชาชน รวมถึงความห่างไกลของพื้นที่กับโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล ความสามารถในการเข้าถึงสื่อดิจิทัลของประชากรบางกลุ่ม
- ระบบฐานข้อมูลหรือศูนย์ข้อมูลข่าวสารยังไม่สมบูรณ์เพียงพอที่จะทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างสะดวกรวดเร็ว

- การส่งเสริมให้ประชาชนเข้าสู่ระบบการออม ประชาชนบางกลุ่มขาดความรู้ความเข้าใจด้านการออมเงินเพื่อการเกษียณ
- แรงงานในระบบที่มีความเสี่ยงจากการตกงานมากขึ้นและถูกแทนที่ด้วยเทคโนโลยี และแรงงานนอกระบบที่ถือว่าเป็นกลุ่มที่มีความเปราะบาง ทั้งจากรายได้ที่ต่ำและไม่แน่นอน ไม่มีสวัสดิการคุ้มครองครอบคลุม
- ข้อมูลของหน่วยงานรัฐมีความซ้ำซ้อนและกระจัดกระจาย ไม่เป็นเอกภาพ การจัดเก็บข้อมูลยังไม่ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย ทำให้มีกลุ่มเป้าหมายที่ตกหล่นจากการให้ความช่วยเหลือภาครัฐ
- การนิยามและคำจำกัดความของแต่ละหน่วยงานมีความไม่สอดคล้องและไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เนื่องจากหน่วยงานยึดบทบาทภารกิจของตนเป็นหลัก ทำให้การนำข้อมูลไปใช้เกิดความสับสนในการให้ความช่วยเหลือ
- การออกกฎหมายที่จะเป็นกลไกสนับสนุนให้ชุมชนในเขตเมืองมีความเข้มแข็ง การสร้างให้เกิดการรวมพลังของชุมชนในการร่วมกันจัดการปัญหาและความท้าทายใหม่ ๆ ที่กำหนดจะเกิดขึ้นได้ในอนาคต

- ความต้องการใช้ไฟฟ้าเปลี่ยนแปลงไปจากผลคาดการณ์ ประกอบกับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ อีกทั้งทั่วโลกได้ให้ความสำคัญกับการลด การปล่อยก๊าซเรือนกระจกภาคพลังงาน ส่งผลให้ภาคพลังงานไทยจำเป็นต้องเร่งเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน เพิ่มสัดส่วนการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียน และปรับเปลี่ยนการใช้พลังงานภาคขนส่งเป็นพลังงานไฟฟ้า
- การบริหารจัดการการปรับโครงสร้างกิจการไฟฟ้าและก๊าซธรรมชาติเพื่อเพิ่มการแข่งขันและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานไฟฟ้าแบบกระจายศูนย์ที่มีความยืดหยุ่นสามารถทำงานร่วมกับการผลิตไฟฟ้าพลังงานหมุนเวียนนอกระบบที่จะเพิ่มอนาคตได้
- การกระจายศูนย์การผลิตพลังงานและโครงสร้างพื้นฐาน รวมถึงการปรับปรุงกฎระเบียบรองรับนโยบายพลังงานสมัยใหม่ และการเปลี่ยนรูปแบบการใช้พลังงานมาเป็นพลังงานไฟฟ้า

- กฎหมายหลายฉบับมีการดำเนินการล่าช้า ไม่สามารถผลักดันให้เกิดผลสำเร็จโดยง่าย
- หน่วยงานหลักที่ดำเนินกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่สำคัญหลายหน่วยงาน เป็นองค์กรอิสระ และองค์การมหาชน ส่งผลให้การดำเนินการและการประสานขับเคลื่อนอาจเกิดปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ
- การประเมิน ITA มีความล่าช้ากว่ากำหนดการเดิม รวมถึงเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานภาครัฐบางส่วนยังมีความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับแนวปฏิบัติการขอใช้ทรัพย์สินของทางราชการ

- การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัย ส่งผลให้เกิดปัญหาความยากจนเฉียบพลันและนำมาซึ่งความเสี่ยงของเด็กและเยาวชนในการหลุดออกนอกระบบการศึกษามากยิ่งขึ้น
- การพัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่การเรียนรู้สมรรถนะเพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ส่งผลให้โรงเรียนในหลายพื้นที่ต้องปรับรูปแบบการเรียนการสอนเป็นรูปแบบออนไลน์ รวมถึงการจัดการประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจในการพัฒนาสมรรถนะให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐาน ไม่สามารถดำเนินการจัดประชุมภายนอก

- การประเมินสถานการณ์ด้านคุณธรรมของประเทศไทยทำได้ค่อนข้างยาก และยังไม่มีการกำหนดคำนิยามของคุณธรรมที่ชัดเจน
- การปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานในการส่งเสริมการออกกำลังกาย เล่นกีฬาของประชาชนให้เหมาะสมกับสภาวการณ์ในปัจจุบัน และต้องรู้เท่าทันตลอดจนปฏิบัติตามกฎระเบียบขององค์กรทางด้านกีฬาระหว่างประเทศที่ไทยเป็นภาคีสมาชิกอย่างเข้มงวดและเคร่งครัดเพื่อพัฒนากีฬาไทยสู่ระดับโลกอย่างต่อเนื่อง
- ระบบรองรับการปรับเปลี่ยนงานใหม่ การพัฒนาทักษะ และระบบการหางานทดแทนยังขาดประสิทธิผล และระบบที่สามารถรองรับการพัฒนาและยกระดับทักษะ (Upskill, Reskill) ได้อย่างทันท่วงทีกับบริบทตลาดแรงงานที่มีความเปลี่ยนแปลงในอัตราเร่งขึ้น

สรุปภาพรวมของประเด็นท้าทายที่สำคัญในการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ ได้ดังนี้

1 สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19

ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของแผนการปฏิรูปประเทศ การดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกิดความล่าช้า เนื่องจากสถานการณ์ทำให้หน่วยงานของรัฐต้องปรับตัวให้ทันกับสถานการณ์ปัจจุบัน เช่น การจัดการประชุมในรูปแบบออนไลน์ การดำเนินการตามมาตรการการป้องกัน และควบคุมโรคโควิด-19 (New Normal)

2 การเร่งรัดดำเนินโครงการที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์

โครงการที่สามารถส่งผลต่อการบรรลุค่าเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) บางโครงการยังมีการดำเนินการที่ล่าช้ากว่าห้วงระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock จึงส่งผลให้การดำเนินการไม่บรรลุค่าเป้าหมายอันพึงประสงค์ตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้

3 ผลักดันกฎหมายที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ

การปรับปรุงกฎหมายและกระบวนงานที่มีความล้าสมัย และกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ ซึ่งการปรับปรุงกฎหมายมีระยะเวลาในการปรับปรุงเป็นอย่างมาก ทำให้หน่วยงานภาครัฐดำเนินการเป็นไปได้อย่างล่าช้า รวมถึงจัดระเบียบกฎหมายให้อยู่ในแหล่งเดียวกันและมีการเผยแพร่ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

4 ประเด็นการบูรณาการการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังคงต้องบูรณาการกับทุกภาคส่วนตั้งแต่การร่วมวางแผน แก้ปัญหาและการพัฒนา เนื่องจากหน่วยงานยังคงยึดภารกิจของหน่วยงานตนเองเป็นหลัก ทำให้การบูรณาการการทำงานร่วมกันยังคงเป็นไปอย่างล่าช้า รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพัฒนาบุคลากรเพื่อให้เท่าทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน และสามารถพัฒนาประเทศได้อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

การดำเนินการในระยะต่อไปเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามแผนการปฏิรูปประเทศ

ด้วยห้วงเวลาของแผนการปฏิรูปประเทศซึ่งหากนับจากที่ประกาศใช้ครั้งแรกในปี 2561 ระยะเวลาดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศเพื่อให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ที่กำหนดไว้จะสิ้นสุดลงในปี 2565 **ทำให้การขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศในช่วงเวลาที่เหลืออยู่นี้เป็นการดำเนินงานที่สำคัญที่จะทำให้บรรลุผลตามเป้าหมายได้ตามกรอบเวลาที่กำหนดไว้** โดยให้ความสำคัญในการเร่งรัดดำเนินการในเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ที่อาจมีความเสี่ยงต่อการไม่สามารถบรรลุค่าเป้าหมายในปี 2565 โดยให้มีการกำกับ เร่งรัด ติดตามอย่างใกล้ชิดเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนการดำเนินงานที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยให้ดำเนินการ ดังนี้

- **หน่วยงานรับผิดชอบหลัก หน่วยงานร่วมดำเนินการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องประสานการบูรณาการการทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิด** เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานให้การดำเนินโครงการ/การดำเนินการที่เกี่ยวข้องเป็นไปตามขั้นตอนและวิธีการที่ระบุไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ให้สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพ และบรรลุผลสำเร็จของเป้าหมายย่อยได้ตามช่วงเวลาที่กำหนดไว้ ซึ่งคณะกรรมการปฏิรูปประเทศแต่ละด้านจะเป็นผู้สนับสนุนและให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการดำเนินงาน

- **ให้ความสำคัญกับกระบวนการกำกับ และติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องให้บรรลุผลสำเร็จได้ตามเป้าหมายในแต่ละห้วงเวลาตามที่กำหนดไว้ในแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock** เพื่อให้ทราบสถานะของการดำเนินโครงการ/การดำเนินการ และสามารถเร่งรัด กำกับการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนฯ รวมทั้งหาวิธีการแก้ไขปัญหาอุปสรรคได้ทันต่อสถานการณ์และตรงจุด

- **หยิบยกกิจกรรม Big Rock ที่มีความล่าช้า และประเด็นปฏิรูปที่ยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์ในปี 2565 มาวิเคราะห์หาสาเหตุ และเร่งรัด กำกับ และติดตามการดำเนินงานอย่างใกล้ชิด** ผ่านกลไกเครือข่ายของสำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง (สำนักงาน ป.ย.ป.) เพื่อกำหนดแนวทางวิธีดำเนินงานที่เหมาะสมและเป็นไปได้ โดยกำหนดให้มีมาตรการเป็นการเฉพาะเพื่อขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศไปสู่การดำเนินการให้สัมฤทธิ์ผลตามเป้าประสงค์ที่มุ่งหวังไว้ภายในกรอบระยะเวลาของแผนการปฏิรูปประเทศที่กำหนดไว้

ทั้งนี้ สำนักงานฯ จะมีการรายงานความคืบหน้าในการดำเนินงานภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศตามมาตรา 270 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ให้ทราบเป็นระยะเพื่อให้สามารถกำกับติดตามการดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง โดยจะได้สรุปการประเมินผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินการปฏิรูปประเทศเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาของแผนฯ ในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศประจำปี 2565 ต่อไป

ภาคผนวก

รายชื่อหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักกิจกรรม Big Rock ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

ชื่อย่อหน่วยงาน	ชื่อเต็มหน่วยงาน	สัญลักษณ์
กก.	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	
กกต.	สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง	
กค.	กระทรวงการคลัง	
ก.พ.	สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน	
ก.พ.ร.	สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ	
กษ.	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	
กสศ.	กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา	
ดศ.	กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	

*หมายเหตุ: รายชื่อหน่วยงานเรียงลำดับตามตัวอักษรของชื่อย่อหน่วยงาน

ชื่อย่อหน่วยงาน	ชื่อเต็มหน่วยงาน	สัญลักษณ์
ตร.	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	
ทส.	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	
บก.	กรมบัญชีกลาง	
ป.ป.ช.	สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	สำนักงาน ป.ป.ช.
ป.ป.ท.	สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ	
พณ.	กระทรวงพาณิชย์	
พน.	กระทรวงพลังงาน	กระทรวงพลังงาน MINISTRY OF ENERGY
พม.	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	

*หมายเหตุ: รายชื่อหน่วยงานเรียงลำดับตามตัวอักษรของชื่อย่อหน่วยงาน

ชื่อย่อหน่วยงาน	ชื่อเต็มหน่วยงาน	สัญลักษณ์
พอช.	สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน	
มท.	กระทรวงมหาดไทย	
ยธ.	กระทรวงยุติธรรม	
วธ.	กระทรวงวัฒนธรรม	
ศคธ.	ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)	
ศธ.	กระทรวงศึกษาธิการ	
ศย.	สำนักงานศาลยุติธรรม	
สกพอ.	สำนักงานคณะกรรมนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก	

*หมายเหตุ: รายชื่อหน่วยงานเรียงลำดับตามตัวอักษรของชื่อย่อหน่วยงาน

ชื่อย่อหน่วยงาน	ชื่อเต็มหน่วยงาน	สัญลักษณ์
สคก.	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	
สคช.	สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)	
สคทช.	สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ	
สท.	สภาทนายความในพระบรมราชูปถัมภ์	
สธ.	กระทรวงสาธารณสุข	
สปน.	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	
สปสช.	สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ	
สผ.	สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร	

*หมายเหตุ: รายชื่อหน่วยงานเรียงลำดับตามตัวอักษรของชื่อย่อหน่วยงาน

ชื่อย่อหน่วยงาน	ชื่อเต็มหน่วยงาน	สัญลักษณ์
สสว.	สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	
สำนักงาน ป.ย.ป.	สำนักงาน ป.ย.ป. สำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง	
อว.	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	
-	สถาบันพระปกเกล้า	

*หมายเหตุ: รายชื่อหน่วยงานเรียงลำดับตามตัวอักษรของชื่อย่อหน่วยงาน

สำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ
สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

962 ถนนกรุงเกษม แขวงวัดโสมนัส
เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ 10100
โทรศัพท์ 02 280 4085 ต่อ 6221 - 41
โทรสาร 02 280 6384
Email : nscr@nesdc.go.th
Website : nscr.nesdc.go.th

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
เลขรับ 2939
วันที่ 5 เม.ย. 2565
เวลา 13.00 น.

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๑๑๑๒/ ๑๗๒๐

สำนักงานสภาพัฒนาการ
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๙๖๒ ถนนกรุงเกษม กรุงเทพ ๑๐๑๐๐

๓๑ มีนาคม ๒๕๖๕

เรื่อง รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี ๒๕๖๔ และรายงานสรุปผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ประจำปี ๒๕๖๔

เรียน เลขาธิการวุฒิสภา

อ้างถึง หนังสือสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๑๑๒/ว ๔๘๓ ลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๕

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เล่มรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี ๒๕๖๔ จำนวน ๗๕๐ เล่ม
๒. เล่มรายงานสรุปผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ประจำปี ๒๕๖๔ จำนวน ๗๕๐ เล่ม

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี ๒๕๖๔ และรายงานสรุปผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ประจำปี ๒๕๖๔ ในรูปแบบออนไลน์ (QR Code) ซึ่งสำนักงานฯ จะได้ดำเนินการจัดส่งเอกสารเป็นรูปเล่มในโอกาสถัดไป ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

บัดนี้ สำนักงานฯ ได้ดำเนินการจัดพิมพ์เอกสารเล่มรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี ๒๕๖๔ และรายงานสรุปผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ประจำปี ๒๕๖๔ เสร็จเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จึงใคร่ขอจัดส่งเอกสารมายังท่าน เพื่อใช้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ และ ๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายดนุชา พิชยนันท์)
เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

กลุ่มงานบริหารทั่วไป
รับที่ ๒๕๖/๖๕ วันที่ ๔ เม.ย. ๖๕
เวลา ๑๓.๐๖ ส่ง พรป.
สำนักการประชุม

กลุ่มงานพระราชบัญญัติ
รับที่ ๒๕๖๕
วันที่ ๔ เม.ย. ๖๕
เวลา ๑๓.๒๕ น.

กองยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ
โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๔๐๘๕ ต่อ ๖๒๓๖
โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๖๓๘๔

รายงานสรุปผลการดำเนินการ
ตามยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ
ประจำปี ๒๕๖๔